ဗဟုသုတ ကောလာဟလများ
ကမ္ဘာ့ဆင်းရဲဒုက္ခသည်များ

ထာယဒါဂင်ထိုက်ပါ၏

ခင်မောင် ဦးငယ်ပြာ

ငယခွါဒိဂ် ကဧလငိုကယဒိဂ်
ငကယွဂ္ဂဆုံဆငဆဒိဂ် ဒိဧၦဂိၦ၈

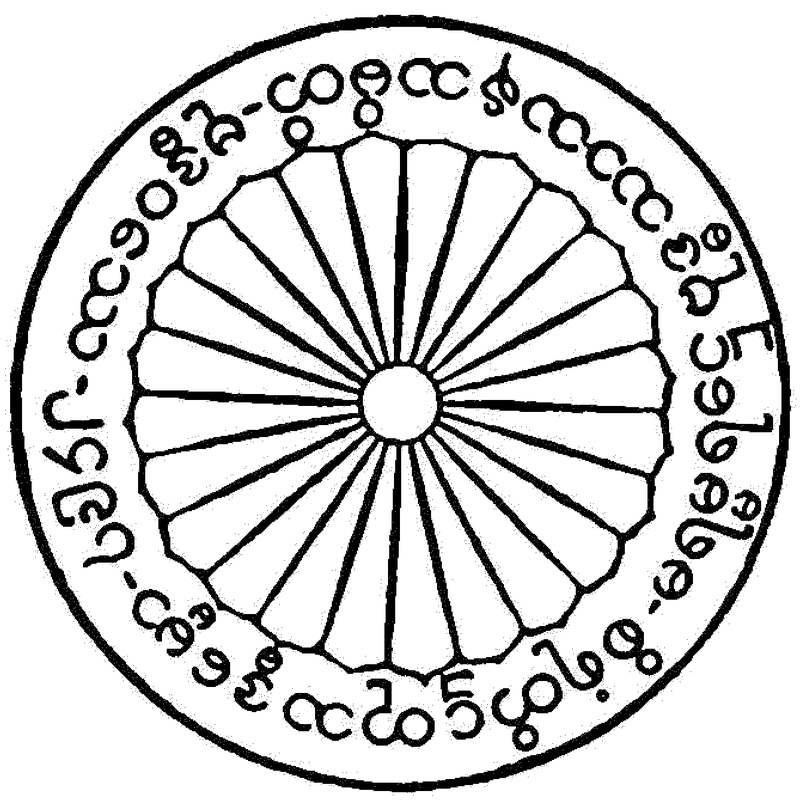

ထထယဉ်ဆငယိဝါဖွဝ်ဂငါ

ဂငဒ် ဒွုဒုဆဲဒြိဂဂ

ငထဝ ဒုၦဧထိဧဆဆငဆဧဒိဂ်ငဟဧဖွိုဒုဆ
ငထဝ်ဆငဒုယိဝဆ် ငကွိုဂ်ဆဆငယိဝါဖွဝ်ဂငါ
ကဧငယွဒ်ဧဖွိုဧ ယဧဒွဂ်ဖွိုထိဆ်

ဂ၁၂၀-၄

ဂ၁၄၊ ၃၊၃

ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

မာတိကာ			ပိဋ္ဌင်္	
၁-ဒေဝဒဟဝဂ္ဂ				
၁-ဒေဝဒဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁
၂-ပဉ္စတ္တယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀
၃-ကိန္နိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈
၄-သာမဂါမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၂၁
၅-သုနက္ခတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၄
၆-အာနေဉ္ဇသပ္ပါယသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၃၈
၇-ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၆
၈-ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၄၇
၉-မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၀
၁၀-စူဠပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၃
၂-အနုပဒဝဂ္ဂ				
၁-အနုပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၅၆
၂-ဆဗ္ဗိသောဓနသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၂
၃-သပ္ပုရိသဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၇
၄-သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၆၈
၅-ဗဟုဓာတုကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၇၀
၆-ဥသီဂိလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၈၉
၇-မဟာစတ္တာရီသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၂
၈-အာနာပါနဿတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၉၆
၉-ကာယဂတာသတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၂
၁၀-သင်္ခါရုပပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၄

၃-သုညတဝဂ္ဂ

မာတိကာ			ဖိဒ္ဓက်
၁-စူဠသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၀၇
၂-မဟာသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၀
၃-အစ္ဆရိယအဗ္ဘုတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၁၉
၄-ဗာကုလသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၃၅
၅-ဒန္တဘူမိသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၀
၆-ဘူမိဇသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၂
၇-အနုရုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၂
၈-ဥပက္ကိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၄
၉-ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၄၉
စက္ကရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၂
ဟတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၅၉
အဿရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၀
မဏိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၀
ဣတ္ထိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၁
ဂဟပတိရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၂
ပရိဏာယကရတနဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၂
၁၀-ဒေဝဒူတသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၆၃

၄-ဗိဘင်္ဂဝဂ္ဂ

၁-ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၀
၂-အာနန္ဒဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၂
၃-မဟာကစ္စာနဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၂
၄-လောမသကင်္ဂိယဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၄
၅-စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၇၅
၆-မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၁
၇-သင်္ခာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၈၅
၈-ဥဒ္ဒေသဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ	....	....	၁၉၀

မာတိကာ ဗိဒ္ဓက်

၉-အရဏဝိဘင်္သုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၉၂
၁၀-ဓာတုဝိဘင်္သုတ္တဝဏ္ဏနာ ၁၉၄
၁၁-သစ္စဝိဘင်္သုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၁၇
၁၂-ဒက္ခိဏာဝိဘင်္သုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၁၉

၅-သဠာယတနဝဂ္ဂ

၁-အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၂၉
၂-ဆန္နောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၃၂
၃-ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၃၃
၄-နန္ဒကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၃၉
၅-ရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၄၃
၆-ဆဆက္ကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၄၅
၇-မဟာသဠာယတနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၄၇
၈-နဂရဝိန္ဒေယျသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၄၉
၉-ပိဏ္ဍပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၄၉
၁၀-ဣန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ ၂၅၀
နိဂမနကထာ ၂၅၃

ဥပရိပဏ္ဏာသဒ္ဒကထာယ
မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

မဇ္ဈိမနိကာယ

ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

၁-ဒေဝဒဟဝဂ္ဂ

၁-ဒေဝဒဟသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဒေဝဒဟသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒေဝဒဟံ နာမာ**တိ ဒေဝါ ဝုစ္စန္တိ ရာဇာနော၊ တတ္ထ စ သက္ယရာဇူနံ မဂ်လပေါက္ခရဏိ အဟောသိ ပါသာဒိကာ အာရက္ခသမ္ပန္နာ၊ သာ ဒေဝါနံ ဒဟတ္တာ "ဒေဝဒဟ"န္တိ ပညာယိတ္ထ၊ တဒုပါဒါယ သောပိ နိဂမော ဒေဝဒဟန္တ္ဝေဝ သဒ္ဒံ ဂတော။ ဘဂဝါ တံ နိဂမံ နိဿာယ လုမ္ဗိနိဝနေ ဝိဟရတိ။ **သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု**တိ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မ-ပစ္စယာ။ ဣမိနာ ကမ္မဝေဒနဉ္စ ကိရိယဝေဒနဉ္စ ပဋိက္ခိပတိ ဧကံ ဝိပါကဝေဒန-မေဝ သမ္ပဋိစ္ဆန္တိ ဒဿေတိ။ **ဧဝံဝါဒိနော ဘိက္ခဝေ နိဂဏ္ဌာ**တိ ဣမိနာ ပုဗ္ဗေ အနိယမေတ္ဝာ ဝုတ္တံ နိယမေတ္ဝာ ဒဿေတိ။

အဟုဝမ္ဟေ မယန္တိ ဣဒံ ဘဂဝါ တေသံ အဇာနနဘာဝံ ဇာနန္တော၀ ကေဝလံ ကလိသာသနံ အာရောပေတုကာမော ပုစ္ဆတိ။ ယေ ဟိ "မယံ အဟုဝမှာ"တိပိ နု ဇာနန္တိ၊ တေ ကထံ ကမ္မဿ ကတဘာဝံ ဝါ အကတဘာဝံ ဝါ ဇာနိဿန္တိ။ ဥတ္တရိပုစ္ဆာယပိ ဧသေဝ နယော။

၂။ **ဧဝံ သန္တေ**တိ စူဠဒုက္ခက္ခန္ဓေ[1] မဟာနိဂဏ္ဌသ ဝစနေ သဒ္ဓေ[2] သန္တေတိ အတ္ထော၊ ဣဓ ပန တ္ထောကဿ ဌာနဿ တုမှာကံ အဇာနနဘာဝေ သန္တေတိ အတ္ထော။ **နု ကလွ**န္တိ နု ယုတ္တံ။

၁-မ ၁-၁၃၀-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-သဓေ (သီ)

၃။ **ဂါဠ္ဟူပလေပနေနာ**တိ ဗဟလူပလေပနေန၊ ပုနပ္ပုနံ ဝိသရဋ္ဌေန၊ န ပန ခလိယာ လိတ္တေန ဝိယ။ **သေနိယာ**တိ သေနိသလာကာယ အန္တမသော နန္တကဝဋ္ဋိယာပိ။ **သေယျာ**တိ ဂမ္ဘီရံ ဝါ ဥတ္တာနံ ဝါတိ ဝိမံသေယျ။ **အဂဒင်္ဂါရန္တိ** ဗျာမဟရိတကဿ ဝါ အာမလကဿ ဝါ စုဏ္ဏံ။ **သြဒဟေယျာ**တိ ပက္ခိပေယျ။ **အရောဂေါ**တိအာဒိ မာဂဏ္ဍိယသုတ္တေ[၂] ဝုတ္တမေဝ။

ဝေမေဝ ခေါတိ ဇေဋ္ဌ ဇ္ဈံ သြပမ္မသံသန္ဒနံ၊ သလ္လေန ဝိဒ္ဓဿ ဟိ ဝိဒ္ဓကာလေ ဝေဒနာယ ပါကဋ္ဌကာလော ဝိယ ဇ္ဈမေသံ "မယံ ပုဗ္ဗေ အဟု-ဝမှာ ဝါ[၃] နော ဝါ၊ ပါပကမ်ံ အကရမှာ[၄] ဝါ နော ဝါ၊ ဇေရ္ဈပံ ဝါ ပါပံ ကရမှာ"တိ ဇာနနကာလော သိယာ။ ဝဏ္ဏမုခဿ ပရိကန္တနာဒိသု စတ္ထသု ကာလေသု ဝေဒနာယ ပါကဋ္ဌကာလော ဝိယ "ဇေတ္တကံ ဝါ နော ဒုက္ခံ နိဗ္ဗတ္တေဿ၊ ဇေတ္တေကေ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေဿေ သဗ္ဗမေဝ ဒုက္ခံ နိဗ္ဗတ္တေဿ ဘဝိဿတိ၊ သုဒ္ဓန္တေ ပတိဋ္ဌိတာ နာမ ဘဝိဿာမာ"တိ ဇာနနကာလော သိယာ။ အပရဘာဂေ ဖာသု-ဘာဝဇာနနကာလော ဝိယ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာနာယ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ ဥပသမ္ပဒါယ ဇာနနကာလော သိယာ။ ဝေမတ္တကာယ ဥပမာယ တယော အတ္ထာ, စတ္တာဟိ ဥပမာဟိ ဇေါ အတ္ထော ပရိဒီပိတော။

၄။ ဇ္ဈမေ ပန တတော ကေဗို နာ ဇာနန္တိ၊ ဝိရဇ္ဈိတ္ဝာ ဂတေ သလ္လေ အဝိဒ္ဓေါဝ "ဝိဒ္ဓေါသိ မယာ"တိ ပစ္ဆတ္ထိကဿ ဝစနပ္ပမာဏေနေဝ "ဝိဒ္ဓေါသ္မိ"တိ သညံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာပုရိသော ဝိယ ကေဝလံ မဟာနိဂ္ဂဟဿ ဝစနပ္ပမာဏေန သဗ္ဗမေတံ သဒ္ဒဟန္တော ဇေဝံ သလ္လောပမာယ[၅] ဘဂဝတော နိဂ္ဂဟိတာ ပစ္စာဟရိတုံ အသက္ကောန္တော ယထာ နာမ ဒုဗ္ဗလော သုနခေါ မိဂံ ဥဒ္ဒါပေတ္ဝာ သာမိကဿ အဘိမုခံ ကရိတ္ဝာ အတ္တနာ သြသက္ကတိ၊ ဇေဝံ မဟာနိဂ္ဂဟဿ မတ္ထကေ ဝါဒံ ပက္ခိပန္တော **နိဂဏ္ဌော အာဝုသော**တိ-အာဒိမာဟံသု။

၅။ အထ နေ ဘဂဝါ သာစရိယကေ နိဂ္ဂဏ္ဌေန္တော **ပဉ္စ ခေါ ဣမေ**တိ-အာဒိမာဟ။ **တတြာယသ္မန္တာနန္တိ** တေသု ပဉ္စသု ဓမ္မေသု အာယသ္မန္တာနံ။ **ကာ အတီတံသေ သတ္ထရိ သဒ္ဓါ**တိ အတီတံသဝါဒိမှိ သတ္ထရိ ကာ သဒ္ဓါ။ ယာ အတီတဝါဒံ သဒ္ဒဟန္တာနံ တုမှာကံ မဟာနိဂဏ္ဌေ သဒ္ဓါ၊ သာ ကတမာ။

၁-ဂါဠ္ဟပလေပနေနာတိ (က) ၂-မ ၂-၁၇၃-ဖိဒ္ဓေ။ ၃-အဟုမှာ ဝါ (သီ၊ သျာ)
၄-အကရိမှာ (သျာ) ၅-ဇေဝမာဂန္တုကသလ္လုပမာယ (သျာ၊ က)

ကိ˚ ဘူတတ္ထာ အဘူတတ္ထာ၊ ဘူတ၀ိပါကာ အဘူတ၀ိပါကာတိ˚ ပုစ္ဆတိ။ သေသ-ပဒေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ **သဟဓမ္မိက**န္တိ သဟေတုကံ သကာရဏံ။ **၀ါဒ-ပ္ပဋိဟာရ**န္တိ ပစ္စာဂမနကာ၀ါဒံ။ ဣတ္ထာ၀တာ တေသံ "အပနေထ သဒ္ဓံ၊ သဗ္ဗဒုဗ္ဗလာ ဧသော"တိ သဒ္ဓါဆေဒကာ၀ါဒံ နာမ ဒဿေတိ။

၆။ **အ၀ိဇ္ဇာ အညာဏာ**တိ အ၀ိဇ္ဇာယ အညာဏေန။ **သမ္မောဟာ**တိ သမ္မောဟေန။ **၀ိပရိတ္ထဆာ**တိ ၀ိပရိတတော သဒ္ဒဟထ၊ ၀ိပလ္လာသဂ္ဂါဟံ ၀ါ ဂဏှထာတိ အတ္ထော။

၇။ **ဒီဃမဇ္ဈိမဒေဝနိယန္တိ** ဣမသ္မိံ ယေ၀ အတ္ထဘာ၀ေ ၀ိပါကဒါယကံ။ **ဥပက္ကိ-လေနာ**တိ ပယောဂေန။ **ပဓာနေနာ**တိ ၀ိရိယေန။ **သမ္မာယဒေဝနိယန္တိ** ဒုတိယေ ၀ါ တတိယေ ၀ါ အတ္ထဘာ၀ေ ၀ိပါကဒါယကံ။ **သုခဒေဝနိယန္တိ** ဣဒ္ဓါရမ္မဏ-၀ိပါကဒါယကံ ကုသလကမ္မံ။ ၀ိပရိတံ **ဒုက္ခဒေဝနိယံ။ ပရိပက္ကဒေဝနိယန္တိ** ပရိပက္ကေ နိပ္ပန္နေ အတ္ထဘာ၀ေ ဒေဝနိယံ၊ ဒီဃမဇ္ဈိမဒေဝနိယသေ၀ေတံ အဓိ၀စနံ။ **အပရိပက္ကဒေဝနိယန္တိ** အပရိပက္ကေ အတ္ထဘာ၀ေ ဒေဝနိယံ၊ သမ္မာယဒေဝနိ-ယသေ၀ေတံ အဓိ၀စနံ။ ဧ၀ံ သန္တေပိ အယမေတ္ထ ၀ိသေသော—ယံ ပဌမ-၀ယေ ကတံ ပဌမ၀ယေ ၀ါ မဇ္ဈိမ၀ယေ ၀ါ ပစ္ဆိမ၀ယေ ၀ါ၀ိပါကံ ဒေတိ၊ မဇ္ဈိမ-၀ယေ ကတံ မဇ္ဈိမ၀ယေ ၀ါ ပစ္ဆိမ၀ယေ ၀ါ ၀ိပါကံ ဒေတိ၊ ပစ္ဆိမ၀ယေ ကတံ တတ္ထေ၀ ၀ိပါကံ ဒေတိ၊ တံ ဒီဃမဇ္ဈိမဒေဝနိယံ နာမ။ ယံ ပန သတ္တဒိ၀သဗ္ဘန္တရေ ၀ိပါကံ ဒေတိ၊ တံ ပရိပက္ကဒေဝနိယံ နာမ။ တံ ကုသလမ္ပိ ဟောတိ အကုသလမ္ပိ။

တတြိမာနိ ၀တ္ထူနိ—**ပုဏ္ဏော** နာမ ကိရ ဒုဂ္ဂတမနုဿော ရာဇဂဟေ သုမနသေဋ္ဌိ˚ နိဿာယ ၀သတိ။ တမေနံ ဧကဒိ၀သံ နဂရမှိ နက္ခတ္တေ သံဃုဋ္ဌေ သေဋ္ဌိ အာဟ "သစေ အဇ္ဇ ကသိဿသိ၊ ဒွေ စ ဂေါဏေ နင်္ဂလ္ဓ[၂] လဘိဿသိ။ ကိ˚ နက္ခတ္တံ ကီဠိဿသိ, ကသိဿသီ"တိ။ ကိ˚ မေ နက္ခတ္တေန, ကသိဿာမီတိ။ တေန ဟိ ယေ ဂေါဏေ ဣစ္ဆသိ၊ တေ ဂဟေတ္၀ာ ကသာဟီတိ။ သော ကသိတုံ ဂတော။ တံ ဒိ၀သံ သာရိပုတ္တတ္ထေရော နိရောဓ၀ု-ဒ္ဓာယ "ကဿ သင်္ဂဟံ ကရောမီ"တိ အာ၀ဇ္ဇန္တော ပုဏ္ဏံ ဒိသ္၀ာ ပတ္တစီ၀ရံ အာဒါယ တဿ ကသနဋ္ဌာနံ ဂတော။ ပုဏ္ဏော ကသိ˚ ဌပေတ္၀ာ ထေရဿ ဒန္တကဋ္ဌံ ဒတ္၀ာ မုခေါဒကံ အဒါသိ။ ထေရော သရီရံ ပဋိဇဂ္ဂိတ္၀ာ ကမ္မန္တဿ[၃]

၁-ကိ˚ ဘူတတ္ထာ အဘူတ၀ိပါကာ၊ အဘူတတ္ထာ ဘူတ၀ိပါကာတိ (သီ)

၂-နဝနင်္ဂလ္ဓ (က)　　၃-ကသန္တဿ (က)

အဝိဒူရေ နိသိဒိ ဘဂ္ဂာဘိဟာရံ ဩလောကေန္တော။ အထသ ဘရိယံ ဘတ္တံ အာဟရန္တိ˚ ဒိသွာ အန္တရာမဂ္ဂေယေဝ အတ္တာနံ ဒသေသိ။

သာ သာမိကသ အာဟဋဘတ္တံ ထေရသ ပတ္တေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ပုန ဂန္ဒွာ အညံ ဘတ္တံ သမ္မာဒေတ္ဝာ ဒိဝါ အဂမာသိ။ ပုဏ္ဏော ကေဝါရံ ကသိတ္ဝာ နိသီဒိ။ သာပိ ဘတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ အာဂန္ဆန္တိ အာဟ “သာမိ ပါတော၀ တေ ဘတ္တံ အာဟရိယိတ္ထ၊ အန္တရာမဂ္ဂေ ပန သာရိပုတ္တတ္ထေရံ ဒိသွာ တံ တသ ဒတ္ဝာ အညံ ပစိတ္ဝာ အာဟရန္တိယာ မေ ဥဿူရော ဇာတော၊ မာ ကုဇ္ဈိ သာမိ”တိ။ ဘဒ္ဒကံ တေ ဘဒ္ဒေ ကတံ၊ မယာ ထေရသ ပါတော၀ ဒန္တကဋ္ဌ မုခေါဒကဉ္စ ဒိန္နံ၊ အမှာကံယေ၀ါနေန˚ ပိဏ္ဍပါတောပိ ပရိဘုတ္တော၊ အဇ္ဇ ထေရေန ကတသမဏ္ဍမ္မသ မယံ ဘာဂိနော ဇာတာတိ စိတ္တံ ပသာဒေသိ²။ ကေဝါရံ ကသိတဋ္ဌာနံ သုဝဏ္ဏမေ၀ အဟောသိ။ သော ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ကသိတဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တော ဝိဇ္ဇောတမာနံ ဒိသွာ ဥဋ္ဌာယ ယဋ္ဌိယာ ပဟရိတ္ဝာ ရတ္တသုဝဏ္ဏဘာ၀ံ ဇာနိတ္ဝာ “ရညော အကထေတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န သက္ကာ”တိ ဂန္ဒွာ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ တံ သုတ္ဝာ သကဋ္ဌေဟိ အာဟရာပေတ္ဝာ ရာဇင်္ဃော ရာသိ˚ ကာရေတ္ဝာ “ကသိမသ္မိ˚ နဂရေ တ္တေကံ သုဝဏ္ဏံ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိ။ ကသ်စိ နတ္ထိတိ စ ဝုတ္တေ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနမသ အဒါသိ။ သော **ပုဏ္ဏသေဋ္ဌိ** နာမ ဇာတော။

အပရမ်ပိ ဝတ္ထု—တသ္မိ˚ယေ၀ ရာဇဂဟေ **ကာဠ၀ဋ္ဋိယော**³ နာမ ဒုဂ္ဂတော အတ္ထိ။ တသ ဘရိယာ ပဏ္ဍုမ္ဖိလယာဂုံ ပစိ။ မဟာကသပတ္ထေရော နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ “ကသ သင်္ဃံ ကရောမီ”တိ အာ၀ဇ္ဇန္တော တံ ဒိသွာ ဂန္ဒွာ ဂေဟဒ္ဝါရေ အဋ္ဌာသိ။ သာ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ သမ္ဗံ တတ္ထ ပက္ခိပိတ္ဝာ ထေရသ အဒါသိ၊ ထေရော ဝိဟာရံ ဂန္ဒွာ သတ္ထု ဥပနာမေသိ။ သတ္ထာ အတ္တနော ယာပနမတ္တံ ဂဏှိ၊ သေသံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ ပဟောသိ။ ကာဠ၀ဋ္ဋိယောပိ တံ ဌာနံ ပတ္တော စူဠကံ လဘိ။ မဟာကသပေါ သတ္ထာရံ ကာဠ၀ဋ္ဋိယသ ဝိပါကံ ပုစ္ဆိ။ သတ္ထာ “ဣတော သတ္တမေ ဒိ၀သေ သေဋ္ဌိဆ္ဆတ္တံ လဘိသတီ”တိ အာဟ။ ကာဠ၀ဋ္ဋိယော တံ ကထံ သုတ္ဝာ ဂန္ဒွာ ဘရိယာယ အာရောစေသိ။

တဒါ စ ရာဇာ နဂရံ အနုသဉ္စရန္တော ဗဟိနဂရေ ဇိ၀သူလေ နိသိန္နံ ပုရိသံ အဒ္ဒသ။ ပုရိသော ရာဇာနံ ဒိသွာ ဥစ္စာသဒ္ဒိ အကာသိ “တုမှာကံ

၁-အမှာကံယေ၀ ဒါနေန (သျာ)၊ အမှာကံယေ၀ ထေရေန (က)

၂-ဇာတာ စိတ္တံ ပသာဒေဟီတိ (က) ၃-ကာဠဝိဋ္ဌိကော (သီ)

မေ ဘုဉ္ဇနဘတ္တံ ပဟိဏာထ ဒေဝါ”တိ။ ရာဇာ “ပေသေဿာမီ”တိ ဝတ္ဝာ သာယမာသဘတ္တေ ဥပနီတေ သရိတ္ဝာ “ဣမံ ဟရိတုံ သမတ္ထံ ဇာနာထာ”တိ အာဟ၊ နဂရေ သဟဿဘဏ္ဍိကံ စာရေသုံ။ တတိယဝါရေ ကာဠဝဋ္ဋိယဿ ဘရိယာ အဂ္ဂဟေသိ။ အထ နံ ရညော ဒဿေသုံ၊ သာ ပုရိသဝေသံ ဂဟေတ္ဝာ ပဉ္စာဝုဓသန္နဒ္ဓါ ဘတ္တပါတိံ ဂဟေတ္ဝာ နဂရာ နိက္ခမိ။ ဗဟိနဂရေ တာလေ အဓိဝတ္ထော **ဒီဃတာလော** နာမ ယက္ခော တံ ရက္ခမူလေန ဂစ္ဆန္တိံ ဒိသ္ဝာ “တိဋ္ဌ တိဋ္ဌ ဘက္ခောသိ မေ”တိ အာဟ။ နာဟံ တဝ ဘက္ခော၊ ရာဇဒူတော အဟန္တိ။ ကတ္ထ ဂစ္ဆသိတိ။ ဇိဝသူလေ နိသိန္နဿ ပုရိသဿ သန္တိကန္တိ။ မမပိ ကေံ သာသနံ ဟရိတုံ သက္ခိဿသီတိ။ အာမ သက္ခိဿာမိတိ။ “ဒီဃတာလဿ ဘရိယာ သုမနဒေဝရာဇဓိတာ ကာဠိ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ”တိ အာရောစေယျာသိ။ ဣမသ္မိံ တာလမူလေ သတ္တ နိဓိကုမ္ဘိယော[1] အတ္ထိ၊ တာ တုံ ဂဏ္ဍေယျာသိတိ။ သာ “ဒီဃတာလဿ ဘရိယာ သုမနဒေဝရာဇဓိတာ ကာဠိ ပုတ္တံ ဝိဇာတာ”တိ ဥဋ္ဌေဟိသေန္တိ အဂမာသိ။

သုမနဒေဝေါ ယက္ခသမာဂမေ နိသိန္နော သုတ္ဝာ “ဧကော မနုဿော အမ္ဟာကံ ဝိယပဝတ္တိံ အာဟရတိ၊ ပက္ကောသထ န”န္တိ သာသနံ သုတ္ဝာ ပသန္နော “ဣမဿ ရက္ခဿ ပရိမဇ္ဇ္ဈလဘ္ဘာယာယ ဖရဏ္ဍာနေ နိဓိကုမ္ဘိယော တုယ္ဟံ ဒမ္မိ”တိ အာဟ။ ဇိဝသူလေ နိသိန္နပုရိသော ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ မုခပုဉ္ဆန-ကာလေ ဣတ္ထိဖဿောတိ ဥတ္ဝာ စူဠဿာယ ဒုံသိ၊ သာ အသိနာ အတ္တနော စူဠံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ရညော သန္တိကံယေဝ ဂတာ။ ရာဇာ ဘတ္တဘောဇိတဘာဝေါ ကထံ ဇာနိတမ္ဖောတိ။ စူဠသညာယာတိ ဝတ္ဝာ ရညော အာစိက္ခိတ္ဝာ တံ ဓနံ အာဟရာပေသိ။ ရာဇာ အညဿ ဇ္ဈေကံ ဓနံ နာမ အတ္ထိတိ။ နတ္ထိ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တဿာ ပတိံ တသ္မိံ နဂရေ ဓနသေဋ္ဌိံ အကာသိ။ **မလ္လိကာယဒေဝီ** ဒေဝိယာ ဝတ္ထု ကထေတဗ္ဗံ။ ဣမာနိ တာဝ **ကုသလကမ္မေ ဝတ္ထူ**နိ။

နန္ဒမာဏဝကော ပန ဥပ္ပလဝဏ္ဏာယ ထေရိယာ ဝိပ္ပဋိပန္နံ၊ တဿ မဇ္ဈတော ဥဋ္ဌာယ နိက္ခမိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တဿ မဟာပထဝီ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ဩကာသမဒါသိ၊ တတ္ထေဝ မဟာနရကံ ပဝိဋ္ဌော။ **နန္ဒော**ပိ ဂေါဃာတကော ပဏ္ဏာသ ဝဿာနိ ဂေါဃာတကကမ္မံ ကတ္ဝာ ကေဒိဝသံ ဘောဇနကာလေ မံသံ အလဘန္တော ကေဿ ဇိဝမာနကဂေါဏဿ ဇိဝှံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ အင်္ဂါရေသု ပစာပေတ္ဝာ ခါဒိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ အထဿ ဇိဝှါ မူလေ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ဘတ္တပါတိယံယေဝ ပတိတာ၊ သော ဝိရဝန္တော ကာလံ ကတ္ဝာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ။ **နန္ဒော**ပိ **ယက္ခော** အညေန

၁-ဓနကုမ္ဘိယော (သီ)

ယက္ခေန သဒ္ဓိံ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော သာရိပုတ္တတ္ထေရံ နဝေါရောပိတေဟိ ကေသေဟိ ရတ္တိဘာဂေ အဇ္ဈောကာသေ နိသိန္နံ ဒိသွာ သိသေ ပဟရိတုကာမော ဇုတရဿ ယက္ခဿ အာရောစေတွာ တေန ဝါရိယမာနောပိ ပဟာရံ ဒတ္ဝာ ဥယ္ယာမိ ဥယ္ယာမိဘိ ဝိရဝန္တော တသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဘူမိံ ပဝိသိတ္ဝာ မဟာ-နိရယေ နိဗ္ဗတ္တောတိ ဇုမာန် **အကုသလကမ္မ ဝတ္ထု**။နိ။

ယံ ပန အန္တရမသော မရဏာသန္နကေဝိ ကတံ ကမ္မံ ဘဝန္တရေ ဝိပါကံ ဒေတိ၊ တံ သဗ္ဗံ **သမ္မာယဝေဒနိယံ** နာမ။ တတ္ထ ယော အပရိဟီနဿ စျာနဿ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တိဿတိ[1]၊ သော ဇုဝ နိဗ္ဗတ္တိတဝိပါကောတိ ဝုတ္တော။ တဿ မူလဘူတံ ကမ္မံ နေဝ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယံ န သမ္မာယဝေဒနိယန္တိ န ဝိစာရိတံ၊ ကိန္တုဝေါ န ဝိစာရိတံ၊ သမ္မာယဝေဒနိယမေဝ ပနေတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ယော ပဌမမဂ္ဂါဒိနံ ဘဝန္တရေ ဖလသမာပတ္တိဝိပါကော၊ သော ဇုဝ နိဗ္ဗတ္တိတ-ဂုဏောတ္တေဝ ဝုတ္တော။ ကိန္တုဝေါ ဧဝံ ဝုတ္တော၊ မဂ္ဂကမ္မံ ပန **ပရိပက္ကဝေဒနိယန္တိ** ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မဂ္ဂစေတနာယေဝ ဟိ သဗ္ဗလဟုံ ဖလဒါယိကာ အနန္တရ-ဖလတ္တာတိ။

၇။ **ဗဟုဝေဒနိယန္တိ** သညာဘဝူပဂံ။ **အပုဝေဒနိယန္တိ** အသညာဘဝူပဂံ။ **သဝေဒနိယန္တိ** သဝိပါကံ ကမ္မံ။ **အဝေဒနိယန္တိ** အဝိပါကံ ကမ္မံ။ **ဝေံ သန္တေ**တိ ဇုမေသံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယာဒီနံ ကမ္မာနံ ဥပက္ကမေန သမ္မာယဝေဒနိယာဒိ-ဘာဝကာရဏာဿ အလာဘေ သတိ။ **အဖလော**တိ နိပ္ဖလော နိရတ္ထကောတိ။ ဇော်ဝဟာ အနိယျာနိကသာသနေ ပယောဂဿ အဖလတံ ဒဿေတွာ ပဓာနဆ္ဍေဒကဝါဒေါ နာမ ဒဿိတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သဟဓမ္မိကာ ဝါဒါနု-ဝါဒါ**တိ ပရေဟိ ဝုတ္တကာရဏေန သကာရဏာ ဟုတ္ဝာ နိဂ္ဂဟာနံ ဝါဒါ စ အနုဝါဒါ စ။ **ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တီ**တိ ဝိညူဟိ ဂရဟိတဗ္ဗံ ကာရဏံ အာဂစ္ဆန္တိ။ "ဝါဒါနုပ္ပတ္တာ ဂါရယ္ဟဌာနာ"တိပိ ပါဌော။ တဿတ္ထော—ပရေဟိ ဝုတ္တေန ကာရဏေန [၂]သကာရဏာ နိဂ္ဂဟာနံ ဝါဒံ အနုပ္ပတ္တာ[၂] တံ ဝါဒံ သောသေန္တာ မိလာပေန္တာ ဒုက္ကဋကမ္မကာရိနောတိအာဒယော ဒဿ ဂါရယ္ဟဌာနာ အာဂစ္ဆန္တီ။

၉။ **သဂ်တိဘာဝဟေတူ**တိ နိယတိဘာဝကာရဏာ။ **ပါပသဂ်တိကာ**တိ ပါပနိယတိနော။ **အဘိဇာတိဟေတူ**တိ ဆဋ္ဌဘိဇာတိဟေတု။

၁-နိဗ္ဗတ္တတိ (သျာ) ၂-၂-သကာရဏာ ဟုတ္ဝာ နိဂ္ဂဟာနံ ဝါဒါ စ အနုဝါဒါ စ (က)

၁၀။ ဧဝံ နိဂဏ္ဌာနံ ဥပဂ္ဂမဿ အဖလတံ ဒဿေတွာ ဇုဒါနိ နိယျာနိက-သာသနေ ဥပဂ္ဂမဿ ဝိရိယဿ စ သဖလတံ ဒဿေတုံ **ကထဉ္စ ဘိက္ခဝေ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အနုဒ္ဓဘူတန္တိ** အနဓိဘူတံ။ ဒုက္ခေန အနဓိဘူတော နာမ မနုဿတ္တဘာဝေါ ဝုစ္စတိ၊ နတံ အဒ္ဓဘာဝေတိ နာဘိဘဝတီတိ အတ္ထော။ တမ္ပိ နာနုပ္ပကာရာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ ပယောဇေန္တော ဒုက္ခေန အဒ္ဓဘာဝေတိ နာမ။ ယေ ပန သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အာရညကာ ဝါ ဟောန္တိ ရုက္ခမူလိကာဒယော ဝါ၊ တေ ဒုက္ခေန နအဒ္ဓဘာဝေန္တိ နာမ။ နိယျာနိက-သာသနသ္မိံ ဟိ ဝိရိယံ သမ္မာဝါယာမော နာမ ဟောတိ။

ထေရော ပနာဟ—ယော ဇုသရကုလေ နိဗ္ဗတ္တော သတ္တဝဿိကော ဟုတ္ဝာ အလက််တပ္ပဋိယတ္တော ပိတုအက်ေ နိသိန္နော ဃရေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတ္ဝာ နိသိန္နေန ဘိက္ခုသံဃေန အနုမောဒနာယ ကရိယမာနာယ တိဿော သမ္ဗတ္တိယော ဒဿေတွာ သစ္ဆေသု ပကာသိတေသု အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ မာတာပိတူဟိ ဝါ “ပဗ္ဗဇိဿသိ တာတာ”တိ ဝုတ္တော “အာမ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ ဝတ္ဝာ နှာပေတွာ အလက််ရိတွာ ဝိဟာရံ နီတော တစပဉ္စကံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ နိသိန္နော ကေသေသု သြဟာရိယမာနေသု ခုရဂ္ဂေယေဝ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ နဝပဗ္ဗဇိတော ဝါ ပန မနောသိလာတေလမက္ခိတေန[1] သီသေန ပုနဒိဝသေ မာတာပိတူဟိ ပေသိတံ ကာဇဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝိဟာရေ နိသိန္နော၀ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ အယံ နဒုက္ခေန အဒ္ဓဘာဝေတိ နာမ။ အယံ ပန ဥက္ကဋ္ဌသက္ကာရော။ ယော ဒါသိကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တော အန္တမသော ရဇတမုဒ္ဒိကမ္ပိ ပိဋ္ဌိယံ တိဏ္ဍေတွာ ဂေါရက[2]ပိယင်္ဂုမတ္တေနာပိ သရီရံ ဝိလိမ္ပေတွာ “ပဗ္ဗာဇေထ န”န္တိ နီတော ခုရဂ္ဂေ ဝါ ပုနဒိဝသေ ဝါ အရဟတ္တံ ပါပုဏာတိ၊ အယမ္ပိ နဒုက္ခေန အနုဒ္ဓဘူတံ[3] အတ္တာနံ ဒုက္ခေန အဒ္ဓဘာဝေတိ နာမ။

ဓမ္မိကံ သုခံ နာမ သံဃတော ဝါ ဂဏတော ဝါ ဥပဉ္ဈံ စတုပစ္စယသုခံ။ **အနဓိမုဇ္ဈိတော**တိ တဏှာမုဇ္ဈနာယ အမုဇ္ဈိတော။ ဓမ္မိကံ ဟိ သုခံ နပရိစ္စာဇိတိ နတတ္ထ ဂေဓော ကာတဗ္ဗော။ သံဃတော ဟိ ဥပဉ္ဈံ သလာကဘတ္တံ ဝါ ဝဿာဝါသိကံ ဝါ “ဣဒမတ္ထံ ဒေတ”န္တိ ပရိစ္ဆိန္နိတွာ သံဃမဇ္ဈေ ဘိက္ခူနံ အန္တရေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ပတ္တန္တရေ ပဒုမံ ဝိယ သိလသမာဓိဝိပဿနာမဂ္ဂဖလေဟိ ဝဏ္ဏိတော။ **ဇုဏှသာ**တိ ပစ္ဆာပုဗ္ဗဏှာနံ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနံ မူလဘူတသာ။ **ဒုက္ခနိဒါနသာ**တိ တဏှာယ။ သာ ဟိ ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခဿ နိဒါနံ။ **သန်္ဓိရံ ပဒဟတော**တိ သမ္ဗယော၀-

---

၁-သမာနော တေလမက္ခိတေန (သျာ)　　၂-စောရက (သီ၊ သျာ)

၃-အယမ္ပန (သီ)၊ အယံ နု (က)　　၄-အဒ္ဓဘူတံ (သီ)

ဝိရိယံ ကရောန္တသ။ **ဝိရာဂေါ ဟောတီ**တိ မဂ္ဂေန ဝိရာဂေါ ဟောတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ "သမ်ဓိရုပဓာနေန မေ ဣမသ ဒုက္ခနိဒါနသ ဝိရာဂေါ ဟောတိ"တိ။ **ဧဝံ ပဇာနာတီ**တိ ဣမိနာ သုခါပဋိပဒါ ခိပ္ပါဘိညာ ကထိတာ။ ဒုတိယဝါရေန တသဲ သမ္ပယောဂဝိရိယသ မဇ္ဈတ္တတာကာရော ကထိတော။ **သော ယသ ဟိ နွါသာ**တိ ဇ္ဈေ အယံ သန်ဓိပဇ္ဈော—သော ပုဂ္ဂလော ယသ ဒုက္ခနိဒါနသ သမ်ဓိရုပဓာနေန ဝိရာဂေါ ဟောတိ၊ သမ်ဓိရံ တဇ္ဈ ပဒဟတိ၊ မဂ္ဂပဓာနေန ပဒဟတိ။ ယသ ပန ဒုက္ခနိဒါနသ အဇ္ဈုပေက္ခတော ဥပေက္ခံ ဘာဝေန္တသ ဝိရာဂေါ ဟောတိ၊ ဥပေက္ခံ တဇ္ဈ ဘာဝေတိ၊ မဂ္ဂဘာဝနာယ ဘာဝေတိ။ **တသာ**တိ တသ ပုဂ္ဂလသ။

၁၁။ **ပဋိမဒ္ဒစိဇ္ဈောတိ** ဆန္နရာဂေန ဗဒ္ဓစိဇ္ဈော။ **တိဗ္ဗန္ဆန္နော**တိ ဗဟလန္ဆန္နော။ **တိဗ္ဗာပေက္ခော**တိ ဗဟလပဇ္ဈနော။ **သန်ဒိဋ္ဌိကန်**တိ ကေတော တိဋ္ဌန်ံ။ **သဒ္ဓေယ်ယန်**တိန် မဟာဟသိတံ ဟသမာနံ။ **သံဟသန်**တိန် သိတံ ကုရုမာနံ။

ဝေမေဝ ခေါ ဘိက္ခဝေတိ ဇ္ဈေ ဣဒံ သြပမ္မဝိဘာဝနံ—ဧကော ဟိ ပုရိသော ကေသသာ ဣတ္ထိယာ သာရတ္တော ဃာသစ္ဆာဒနမာလာလင်္ကာရာဒိနိ ဒတ္တာ ဃရေ ဝါသေတိ။ သာ တံ အတိစရိတ္ဝာ အညံ သေဝတိ။ သော "နူန အဟံ အသသာ အနုရူပံ သက္ကာရံ နာ ကရောမီ"တိ သက္ကာရံ ဝဓေသိ။ သာ ဘိယျော-သော မတ္ထာယ အတိစရတိယေဝ[1]။ သော "အယံ သက္ကရိယမာနာပိ အတိ-စရတေဝ၊ ဃရေ မေ ဝသမာနာ အနတ္ထမို ကရေယျ၊ နိဟရာမိ နံ"န္တိ ပရိသမဇ္ဈေ အလံဝစနိယံ ကတ္ဝာ "မာ ပုန ဧဝံ ပါဝိသီ"တိ ဝိသဇ္ဇေသိ။ သာ ကေနစိ ဥပါယေန တေန သဒ္ဓိံ သန္ထဝံ ကာတုံ အသက္ကောန္တိ နဋ္ဌနစ္ဆကာဒိဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရတိ။ တသ ပုရိသသ တံ ဒိသွာ နေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒေါမနသံ၊ သောမနသံ ပန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

တဇ္ဈ ပုရိသသ ဣတ္ထိယာ သာရတ္တကာလော ဝိယ ဣမသ ဘိက္ခုနော အတ္တဘာဝေ အာလယော။ ဃာသစ္ဆာဒနာဒိနိ ဒတ္ဝာ ဃရေ ဝသာပန-ကာလော ဝိယ အတ္တဘာဝသ ပဋိဇဂ္ဂနကာလော။ တသာ အတိစရဏ-ကာလော ဝိယ ဇဂ္ဂိယမာနသေဝ[2] အတ္တဘာဝသ ဝိတ္တပကောပါဒိနံ ဝသေန သာဗာဓတာ[3]။ "အတ္တနော အနုရူပံ သက္ကာရံ အလဘန္တိ အတိစရတိ"တိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ သက္ကာရဝဓုနံ ဝိယ "ဘေသဇ္ဇံ အလဘန္တော ဧဝံ ဟောတိ"တိ

၁-အတိစရိယေဝ (သီ)　　၂-ပဋိဇဂ္ဂမာနသေဝ (က)၊ ရက္ခိယမာနသေဝ (သျာ)
၃-သမ္ဘာဓတာ (သီ)၊ အာဗာဓတာ (က)

သလ္လက္ခေတ္တာ ဘေသဇ္ဇကရဏကာလေဘ။ သက္ကာရေ ဝမှိတေပိ ပုန အတိစရဏံ ဝိယ ပိတ္တာဒီသု ကေဿ ဘေသဇ္ဇေ ကရိယမာနေ သေသာနံ ပကောပ၀သေန ပုန သာဗာဓတာ။ ပရိသမဇ္ဈေ အလံ၀စနီယံ ကတ္ဝာ ဂေဟာ နိက္ကမုနံ ဝိယ "ဣဒါနိ တေ နာဟံ ဒါသော နာ ကမ္မကရော၊ အနမတဂ္ဂေ သံသာရေ တံယေ၀ ဥပဒ္ဒဟန္တော ဝိစရိ"ံ၊ ကော မေ တယာ အတ္ထော၊ ဆိန္ဒ ၀ါ ဘိန္ဒ ၀ါ"တိ တသ္မိ"ံ အနပေက္ခတံ အာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဝိရိယံ ထိရံ ကတ္ဝာ မဂ္ဂေန ကိလေသသမုဒ္ဃါတနံ။ နဋ္ဌနစ္စကာဒိဟိ နစ္စမာနံ ဝိစရန္တိ"ံ ဒိသ္ဝာ ယထာ တသ္မ ပုရိသဿ ဒေါမနသံ နု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သောမနဿမေ၀ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဧ၀မေ၀ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အရဟတ္တံ ပတ္တဿ ဝိတ္တပကောပါဒိနံ ဝသေန အာဗာဓိကံ အတ္တဘာ၀ံ ဒိသ္ဝာ ဒေါမနသံ နု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ "မုစ္စိဿာမိ ၀တ ခန္ဓပရိဟာရဒုက္ခတော"တိ သောမနဿမေ၀ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အယံ ပန ဥပမာ "ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တဿ ဒေါမနသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အပ္ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တဿ နတ္ထေတန္တိ ဥတ္ဝာ ဣတ္ထိယာ ဆန္ဒရာဂံ ပဇဟတိ၊ ဧ၀မယံ ဘိက္ခု[1] သဒ္ဓိရံ ၀ါ ပဒဟန္တဿ ဥပေက္ခံ ၀ါ ဘာ၀ေန္တဿ ဒုက္ခနိဒါနံ ပဟီယတိ၊ နော အညထာတိ ဥတ္ဝာ တဒုဘယံ သမ္ပာဒေန္တော ဒုက္ခနိဒါနံ ပဇဟတီ"တိ ဧတမတ္ထံ ဝိဘာ၀ေတုံ အာဂတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၂။ **ယထာ သုဒံ ဧ၀ါ မေ ဝိဟရတေ**ာတိ ယေန သုခေန ဝိဟရိတုံ ဣစ္ဆာမိ၊ တေန မေ ဝိဟရတော။ **ပဒဟတေ**ာတိ ပေသေန္တဿ။ ဣတ္ထေ စ ယဿ သုခါ ပဋိပဒါ အသပ္ပါယာ၊ သုခုမစီ၀ရာနိ ဓာရေန္တဿ ပါသာဒိကေ သေနာသနေ ၀သန္တဿ စိတ္တံ ဝိက္ခိပတိ၊ ဒုက္ခာ ပဋိပဒါ သပ္ပါယာ၊ ဆိန္နဘိန္နာနိ ထူလစီ၀ရာနိ ဓာရေန္တဿ သုသာနရုက္ခမူလာဒိသု ၀သန္တဿ စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ဟောတိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဧ၀မေ၀ ဧ၀ါတိ ဣတ္ထေ ဣဒံ သြပမ္မသံသန္ဒနံ၊ ဥသုကာရော ဝိယ ဟိ ဇာတိဇရာမရဏာဘိတော ယောဂိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ၀က်ကဋ္ဌိလဇိမ္ဘတေဇနံ ဝိယ ၀က်ကဋ္ဌိလဇိမ္ဘစိတ္တံ၊ ဒ္ဝေ အလာတာ ဝိယ ကာယိကစေတသိကဝိရိယံ၊ တေဇနံ ဥဇုံ ကရောန္တဿ ကဋ္ဌိကတေလံ ဝိယ သဒ္ဓါ၊ နမနဒဏ္ဍကော ဝိယ လောကုတ္တရမဂ္ဂေါ၊ ဥသုကာရဿ ၀က်ကဋ္ဌိလဇိမ္ဘတေဇနံ ကဋ္ဌိကတေလေန သိနေဟေတ္ဝာ အလာတေသု တာပေတ္ဝာ နမနဒဏ္ဍကေန ဥဇုကရဏံ ဝိယ ဣမဿ ဘိက္ခုနော ၀က်ကဋ္ဌိလဇိမ္ဘစိတ္တံ သဒ္ဓါယ သိနေဟေတ္ဝာ ကာယိကစေတသိကဝိရိယေန

၁-ဧ၀မယံ ဘိက္ခုနော (က)

တာပေတ္ထာ လောကုတ္တရမဂ္ဂေန ဥဇုကရဏံ၊ ဥသုကာရသော၀ ဧ၀ံ ဥဇုကတေန တေဇနေန သပတ္တံ ဝိဇ္ဈိတ္ထာ သမ္မတ္တိအနုဘ၀နံ ဝိယ ဇုမသ ယောဂိနော တထာ ဥဇုကတေန စိတ္တေန ကိလေသဂဏံ ဝိဇ္ဈိတ္ထာ ပါသာဒိကေ သေနာသနေ နိရောဓရတလဂတသ[1] ဖလသမာပတ္တိသုခါနုဘ၀နံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဇုဓ တထာဂတော သုခါပဋိပဒါခိပ္ပါဘိညာဘိက္ခုနော, ဒုက္ခာပဋိပဒါဒန္ဓာဘိညာဘိက္ခုနော စ ပဋိပတ္တိယော ကထိတာ၊ ဇုတရေသံ ဒ္ဝိန္နံ နာ ကထိတာ၊ တာ ကထေတုံ ဇုမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။ ဇုမာသု ၀ါ ဒ္ဝိသု ကထိတာသု ဇုတရာပိ ကထိတာ၀ ဟောန္တိ၊ အာဂမနီယပဋိပဒါ ပန နာ ကထိတာ၊ တံ ကထေတုံ ဇုမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။ သဟာဂမနီယာပိ ၀ါ ပဋိပဒါ ကထိတာ၀၊ အဒသိတံ ပန ကေ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒံ ဒသေတ္ထာ ကေသ ကုလပုတ္တာသ နိက္ခမနဒေသနံ အရဟတ္တေန ဝိနိ၀ဋ္ဋေသာ-မိတိ ဒသေတုံ ဇုမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဒေ၀ဒဟသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ပဉ္စတ္တယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၂၁။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ပဉ္စတ္တယသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကေ**တိ ကေစ္စေ။ **သမဏ**ဗြာဟ္မဏာ**တိ** ပရိဇ္ဇုပဂတာဘာ၀ေန သမဏာ, ဇာတိယာ ဗြာဟ္မဏာ၊ လောကေန ၀ါ သမဏာတိ စ ဗြာဟ္မဏာတိ စ ဧ၀ံ သမ္မတာ။ အပရန္တံ ကပ္ပေတ္ထာ ဝိကပ္ပေတ္ထာ ဂဏှန္တိတိ **အပရန္တကပ္ပိကာ**။ အပရန္တကပ္ပေါ ၀ါ ဧတေသံ အတ္ထီတိပိ အပရန္တကပ္ပိကာ။ ဏ္ဍေ စ **အန္တေ**ာတိ "သဏ္ဌာယော ခေါ အာ၀ုသော ဧကော အန္တေ"တိအာဒီသု ၂ ဝိယ ဇုဓ ကောဋ္ဌာသော အဓိပ္ပေ-တော။ **ကပ္ပေါ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌယော။ ၀ုတ္တမ္ပိ စေတံ "ကပ္ပေါတိ ဥဒ္ဒါနတော ဒ္ဝေ ကပ္ပါ တဏှာကပ္ပေါ စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပေါ စာ"တိ[2]။ တသ္မာ တဏှာဒိဋ္ဌိ၀သေန အနာဂတံ ခန္ဓကောဋ္ဌာသံ ကပ္ပေတ္ထာ ဋ္ဌိတာတိ အပရန္တကပ္ပိကာတိ ဧ၀မေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ တေသံ ဧ၀ံ အပရန္တံ ကပ္ပေတ္ထာ ဋ္ဌိတာနံ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇနေ၀သေန အပရန္တမေ၀ အနုဂတာ ဒိဋ္ဌိတိ **အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိနော**။ တေ ဧ၀ံဒိဋ္ဌိနော တံ အပရန္တံ အာရဗ္ဘ အာဂမ္မ ပဋိစ္စ အညမ္ပိ ဇနံ ဒိဋ္ဌိဂတိကံ

၁-နိရောဓထလဂတသ (က)၊ နိရောဓပရမဗလဝန္တသ (သျာ) ၂-အံ ၂-၃၅၁-ဝိဇ္ဇေ။
၃-ကပ္ပါတိ ဒ္ဝေ ကပ္ပါ တဏှာကပ္ပေါ စ ဒိဋ္ဌိကပ္ပေါ စ (ခု ၇-၇၄-ဝိဇ္ဇေ)

ကရောန္တော အနေကဝိဟိတာနိ အဓိဂုတ္တိပဒါနိ[1] အဘိဝဒန္တိ။ **အနေက-ဝိဟိတာနိ**တိ အနေကဝိဓာနိ။ **အဓိဂုတ္တိပဒါနိ**တိ အဓိဝစနပဒါနိ။ အထ ဝါ ဘူတမတ္ထံ အဓိဘဝိတွာ ယထာသဘာဝတော အဂ္ဂဟေတွာ ဝတ္တနတော **အဓိဂုတ္တိယော**တိ ဒိဋ္ဌယော ဂုစ္ဆန္တိ၊ အဓိဂုတ္တိနံ ပဒါနိ **အဓိဂုတ္တိပဒါနိ**၊ ဒိဋ္ဌဒိပကာနိ ဝစနာနိတိ အတ္ထော။

သညီတိ သညာသမဂ်ီ။ **အရောဂေါ**တိ နိစ္စော။ **ဇူဇ္ဈေကေ**တိ ဇုတ္ထံ ဧကေ၊ ဧဝမေကေတိ အတ္ထော။ ဇုမိနာ သောဋ္ဌသ သညိဝါဒါ ကထိတာ၊ **အသညီ**တိ ဇုမိနာ အဋ္ဌ အသညိဝါဒါ၊ **နေဝသညီနာသညီ**တိ ဇုမိနာ အဋ္ဌ နေဝသညီ-နာသညိဝါဒါ၊ **သတော ဝါ ပန သတ္တဿာ**တိ ဇုမိနာ သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ။ တတ္ထ **သတော**တိ ဝိဇ္ဇမာနသ။ **ဥစ္ဆေဒ**န္တိ ဥပစ္ဆေဒံ။ **ဝိနာသ**န္တိ အဒဿနံ။ **ဝိဘဝ**န္တိ ဘဝဝိဂမံ။ သဗ္ဗာနေတာနိ အညမညဝေဝစနာနေဝ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ဝါ**တိ ဇုမိနာ ပဥ္စ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါ ကထိတာ။ တတ္ထ **ဒိဋ္ဌဓမ္မော**တိ ပစ္စက္ခ-ဓမ္မော ဝုစ္စတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ ပဋိလဒ္ဓအတ္တဘာဝသေတံ အဓိဝစနံ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မ နိဗ္ဗာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ၊ ဇုမသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒုက္ခဝူပသမန္တိ အတ္ထော။ **သန္တံ ဝါ**တိ သညိတိအာဒိဝသေန တိဟာကာရေဟိ သန္တံ။ **တိဏ္ဏံ ဟော်ဇ္ဈ**တိ သညီ အတ္တာတိအာဒိနိ သန္တအတ္တဝသေန ဧကံ, ဇုတရာနိ ဒွေတိ ဧဝံ တိဏိ။

၂၂။ **ရူဝိ ဝါ**တိ ကရဇရူပေန ဝါ ကသိဏရူပေန ဝါ ရူပိ[2]။ တတ္ထ လာဘိ ကသိဏရူပံ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ၊ တဂ်္ဂိ ဥဘောပိ ရူပါနိ ဂဏှာတိယေဝ။ **အရူဝိ**န္တိ အရူပသမာပတ္တိနိမိတ္တံ ဝါ, ဒ္ဝေတွာ သညာက္ခန္ဓံ သေသအရူပဓမ္မေ ဝါ အတ္တာတိ ပညပေန္တော လာဘိနောပိ တဂ်္ဂိကာပိ ဧဝံ ပညပေန္တိ။ တတိယဒိဋ္ဌိ ပန မိဿကဂါဟဝသေန ပဝတ္တာ၊ စတုတ္ထာ တဂ်္ဂဂါဟေနေဝ။ ဒုတိယစတုက္ကေ ပဌမဒိဋ္ဌိ သမာပန္နကဝါရေန ၂ ကထိတာ၊ ဒုတိယဒိဋ္ဌိ အသမာပန္နကဝါရေန၊ တတိယဒိဋ္ဌိ သုပ္ပမတ္တေန ဝါ သရာဝမတ္တေန ဝါ[3] ကသိဏပရိကမ္မဝသေန၊ စတုတ္ထဒိဋ္ဌိ ဝိပုလကသိဏဝသေန ကထိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဧတံ ဝါ ပနေကေသံ ဥပါတိဝတ္တတန္တိ သညိတိပဒေန သင်္ခေပတော ဝုတ္တံ သညာသတ္တကံ အတိက္ကန္တာနန္တိ အတ္ထော။ အပရေ အဋ္ဌကန္တိ ဝဒန္တိ။ တဒုဘယံ ပရတော အာဝိဘဝိဿတိ။ အယံ ပနေတ္ထ သင်္ခေပတ္ထော—ကေစိ ဟိ တော[4]

၁-အဓိမုတ္တိပဒါနိ (သျာ၊က)

၂-သမာပန္နကဝါဒေန (သျာ၊က)၊ သမာပန္နကဝသေန (ဒီ-ဋ္ဌ ၁-၁၁၀)

၃-သုပ္ပမတ္တံ ဝါ သရာဝမတ္တံ ဝါ (သီ)　　၄-တ္ထေ (သျာ၊က)

သတ္တ ဝါ အဋ္ဌ ဝါ သညာ သမတိက္ကမိတုံ သက္ကောန္တိ၊ ကေစိ ပန နှ သက္ကောန္တိ။ တတ္ထ ယေ သက္ကောန္တိ၊ တေ ဂဟိတာ။ တေသံ ပန ဧကေသံ ဥပါတိဝတ္တတံ အတိက္ကမိတုံ သက္ကောန္တာနံ ယထာဝိ နာမ ဂင်္ဂံ ဥတ္တိဏ္ဏောသု မနုဿေသု ဧကော ဒီဃဝါပိံ ဂန္တွာ တိဋ္ဌေယျ၊ ဧကော တတော ပရံ မဟာဂါမံ၊ ဧဝမေဝ ဧကေ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ အပ္ပမာဏံ အာနေဉ္ဇန္တိ ဝတ္ဝာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဧကေ အာကိဉ္စညာယတနံ။ တတ္ထ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ တာဝ ဒဿေတုံ **ဝိညာဏကသိဏမေကေ**တိ ဝုတ္တံ။ ပရတော "အာကိဉ္စညာယတနမေကေ"တိ ဝက္ခတိ။ **တယိဒန္တိ** တံ ဣဒံ ဒိဋ္ဌဂတဉ္စ ဒိဋ္ဌပစ္စယဉ္စ ဒိဋ္ဌာရမ္မဏဉ္စ။ **တထာဂတော အဘိဇာနာတီ**တိ ဣမိနာ ပစ္စယေန ဣဒံ နာမ ဒဿနံ ဂဟိတန္တိ အဘိဝိသိဋ္ဌေန ဉာဏေန ဇာနာတိ။

ဣဒါနိ တဒေဝ ဝိတ္ထာရေန္တော **ယေ ခေါ တေ ဘောန္တော**တိအာဒိမာဟ။ **ယာ ဝါ ပန တေသံ [1]သညာန**န္တိ ယာ ဝါ ပန တေသံ "ယဒိ ရူပသညာန"န္တိ ဧဝံ[2] ဝုတ္တာသညာနံ။ **ပရိသုဒ္ဓါ**တိ နိရုပက္ကိလေသာ။ **ပရမာ**တိ ဥတ္တမာ။ **အဂ္ဂါ**တိ သေဋ္ဌာ။ **အနုတ္တရိယာ အက္ခာယတီ**တိ အသဒိသာ ကထိယတိ။ **ယဒိ ရူပ-သညာနံ**န္တိ ဣမိနာ စတသော ရူပါဝစရသညာ ကထိတာ။ **ယဒိ အရူပသညာ-နံ**န္တိ ဣမိနာ အာကာသာနဉ္စာယတနဝိညာဏဉ္စာယတနသညာ။ ဣတရေဟိ ပန ဒွီဟိ ပဒေဟိ သမာပန္နကဝါရော စ အသမာပန္နကဝါရော စ ကထိတောတိ ဧဝမေတာ ကောဋ္ဌာသတော အဒ္ဒ, အတ္ထတော ပန သတ္တ သညာ ဟောန္တိ။ သမာပန္နကဝါရော ဟိ ပုရိမာဟိ ဆဟိ သင်္ဂဟိတောယေဝ[3]။ **တယိဒံ သဒ္ဒန္တိ** တံ ဣဒံ သဒ္ဒမ္မိ သညာဂတံ သဒ္ဒိံ ဒိဋ္ဌဂတေန သဒ္ဒံ ပစ္စယေဟိ သမာဂန္ဒွာ ကတံ။ **သြဋ္ဌာရိက**န္တိ သဒ္ဒတ္တာဝ သြဋ္ဌာရိကံ။ **အတ္ထိ ခေါ ပန သဒ္ဒါဈာနံ နိရောဓော**တိ ဧတေသံ ပန သဒ္ဒန္တိ ဝုတ္တာနံ သဒ္ဒါဈာနံ နိရောဓသဒ္ဒါတံ နိဗ္ဗာနံ နာမ အတ္ထိ။ **အတ္ထေတန္တိ ဣတိ ဝိဒိတ္ဝာ**တိ တံ ခေါ ပန နိဗ္ဗာနံ "အတ္ထိ ဧတေ"တိ ဧဝံ ဇာနိတ္ဝာ။ **တဿ နိဿရဏဒဿာဝီ**တိ တဿ သဒ္ဒတဿ နိဿရဏဒဿီ နိဗ္ဗာနဒဿီ။ **တထာဂတော တဒုပါတိဝတ္တော**တိ တံ သဒ္ဒံ အတိက္ကန္တော[4] သမတိက္ကန္တောတိ အတ္ထော။

၂၃။ **တတြာ**တိ တေသု အဋ္ဌသု အသညိဝါဒေသု။ **ရူဝိံ ဝါ**တိအာဒိနိ သညိဝါဒေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ အယဉ္စ ယသ္မာ အသညိဝါဒေါ၊ တသ္မာ ဣဓ ဒုတိယစတုက္ကံ န ဝုတ္တံ။ **ပဋိက္ကောသန္တီ**တိ ပဋိဗာဟန္တိ ပဋိသေဓေန္တိ။

၁-၁-သညာနန္တိ ဧဝံ (သီ)၊ သညာနန္တိ တောသံ ယဒိ ရူပသညာနန္တိ ဧဝံ (က)

၂-ပုရိမာဘိဇာတိသင်္ဂဟိတောယေဝ (သီ)　　၃-အတိက္ကမတ္ထေ (က)

သညာ ရောဂေါတိအာဒိသု အာဗာဓဋ္ဌေန **ရောဂေါ**၊ သဒေါသဋ္ဌေန **ဂဏ္ဍော**၊ အနုပဝိဋ္ဌဋ္ဌေန **သလ္လံ**။ **အာဂတိံ ဝါ ဂတိံ ဝါ**တိအာဒိသု ပဋိသန္ဓိဝသေန **အာဂတိံ**၊ စုတိဝသေန **ဂတိံ**၊ စဝနဝသေန **စုတိံ**၊ ဥပပဇ္ဇနဝသေန **ဥပပတ္တိံ**၊ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ အပရာပရံ ဝမုနဝသေန **ဝုမိံ ဝိရူဠှိံ ဇေဝုလ္လံ**။ ကာမဥ္စ စတု-ဝေါကာရဘဝေ ရူပံ ဝိနာဝိ ဝိညာဏဿ ပဝတ္တိ အတ္ထိ၊ သေသေ ပန တယော ခန္ဓေ ဝိနာ နတ္ထိ။ အယံ ပန ပဥ္ဉော ပဥ္စဝေါကာရဘဝဝသေန ကထိတော။ ပဥ္စဝေါကာရေ ဟိ ဇွေကေ ခန္ဓေ ဝိနာ ဝိညာဏဿ ပဝတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ ဝိတက္ကဝါဒိ ပနေတ္ထ "အညတြ ရူပါတိအာဒိဝစနတော အရူပဘဝေပိ ရူပံ, အသညာဘဝေ စ ဝိညာဏံ အတ္ထိ၊ တထာ နိရောဓသမာပန္နဿာ"တိ ဝဒတိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော—ဗျဉ္ဇနစ္ဆာယာယ စေ အတ္ထံ ပဋိဗာဟာသိ၊ အာဂတိံ ဝါတိ-အာဒိဝစနတော တံ ဝိညာဏံ[1] ပက္ခိဒ္ဒိပဒစတုပ္ပဒါ ဝိယ ဥပ္ပတိတ္ဝာပိ ဂစ္ဆတိ၊ ပဒသာပိ ဂစ္ဆတိ၊ ဂေါဝိသာဏဝလ္လိအာဒိနိ[2] ဝိယ စ ဝမုတိတိ အာပဇ္ဇတိ။ ယေ စ ဘဂဝတာ အနေကသတေသု သုတ္တေသု တယော ဘဝါ ဝုတ္တာ၊ တေ အရူပဘဝသ အဘာဝါ ဒ္ဝေ အာပဇ္ဇန္တိ။ တသ္မာ မာ ဧဝံ အဝစ၊ ယထာ ဝုတ္တမတ္ထံ ဓာရေဟိတိ။

၂၄။ **တတြာ**တိ အဒ္ဓသု နေဝသညိနာသညိဝါဒေသု ဘုမ္မံ။ ဇာဓာပိ **ရူပိံ ဝါ**တိအာဒိနိ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **အသညာ သမ္မောဟော**တိ နိသညဘာဝေါ နာမေသ သမ္မောဟဋ္ဌာနံ။ ယော ဟိ ကိဉ္စိ န ဇာနာတိ၊ တံ အသညီ ဇေသောတိ ဝဒန္တိ။ **ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗသန်္ဓါရမတ္တေနာ**တိ ဒိဋ္ဌဝိညာတဗ္ဗ-မတ္တေန သုတဝိညာတဗ္ဗမတ္တေန မုတဝိညာတဗ္ဗမတ္တေန။ ဇတ္ထ စ ဝိဇာနာတိတိ ဝိညာတဗ္ဗံ၊ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗမတ္တေန ပဋ္ဌဒ္ဓါရိကသညာပဝတ္တိမတ္တေနာတိ အယံ ဟိ ဇတ္ထ အတ္ထော။ **သန်္ဓါရမတ္တေနာ**တိ သြဋ္ဌာရိကသဒ္ဓါရပဝတ္တိမတ္တေနာတိ အတ္ထော။ **ဇေသ အာယတနဿာ**တိ ဇေသ နေဝသညာနာသညာယတနဿ။ **ဥပသမ္ပဒ**န္တိ ပဋ္ဌလာဘံ။ **ဗျသနံ ဟေတ**န္တိ ဝိနာသော ဟေသ၊ ဝုဋ္ဌာနံ ဟေတန္တိ အတ္ထော။ ပဋ္ဌဒ္ဓါရိကသညာပဝတ္တံ, ဟိ သြဋ္ဌာရိကသဒ္ဓါရပဝတ္တံ ဝါ အပ္ပဝတ္တံ ကတ္ဝာ တံ သမာပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ တသ ပန ပဝတ္တေန တတော ဝုဋ္ဌာနံ ဟောတီတိ ဒသေတိ။ **သန်္ဓါရသမာပတ္တိပတ္တဗ္ဗမက္ခာယတီ**တိ သြဋ္ဌာရိကသဒ္ဓါရ-ပဝတ္တိယာ ပတ္တဗ္ဗန္တိ နံ အက္ခာယတိ။ **သန်္ဓါရာဝသေသသမာပတ္တိပတ္တဗ္ဗန္တိ** သဒ္ဓါရာနံယေဝ အဝသေသာ ဘာဝနာဝသေန သဗ္ဗသုခုမဘာဝံ ပတ္တာ သဒ္ဓါရာ၊ တေသံ ပဝတ္တိယာ ဧတံ ပတ္တဗ္ဗန္တိ အတ္ထော။ ဝေရူပေသု ဟိ သဒ္ဓါရေသု ပဝတ္တေသု

၁-တဝ ဝိညာဏံ (သီ)　　၂-ဂေါဝိသာလဝလ္လိကာဒိနိ (က)

ဧတံ ပတ္တုံ နာမ ဟောတိ။ **တယိဒ**န္တိ တံ ဣဒံ ဧတေ သုခုမတ္ထိ သမာနံ သဒ်္ဒံ သဒ်္ဒတတ္ထာ စ သြဠာရိကံ။

၂၅။ **တတြာ**တိ သတ္တသု ဥဏ္ဍေဒဝါဒေသု ဘုမ္မံ။ **ဥဒ္ဒံ သရန္တိ**[1] ဥဒ္ဒံ ဝုစ္စတိ အနာဂတသံသာရဝါဒေါ၊ အနာဂတံ သံသာရဝါဒံ သရန္တိ အတ္ထော။ **အာသတ္တိံ ယေဝ အဘိဝဒန္တိ** လဂ္ဂနကံယေဝ ဝဒန္တိ။ "အာသတ္တ"န္တိပိ ပါဠေါ၊ တဏ္ဍံယေဝ ဝဒန္တိတိ အတ္ထော။ **ဣတိ ပေစ္စ ဘဝိဿာမာ**တိ ဧဝံ ပေစ္စ ဘဝိဿာမ။ ခတ္တိယာ ဘဝိဿာမ၊ ဗြာဟ္မဏာ ဘဝိဿာမာတိ ဧဝမေတ္ထ နယော နေတဗ္ဗော။ **ဝါဏိဇူပမာ မညေ**တိ ဝါဏိဇူပမာ ဝိယ ဝါဏိဇပဋိဘာဂါ ဝါဏိဇသဒိသာ မယံ ဥပဒ္ဒဟန္တိ။ **သဏ္ဌာယဘယာ**တိ သဏ္ဌာယသ္သ ဘယာ။ တေ ဟိ ယထေဝ "စတ္တာရော ခေါ မဟာရာဇ အာယသ္သ ဘာယန္တိ။ ကတမေ စတ္တာရော။ ဂန္ဓာပြါဒေါ ခေါ မဟာရာဇ ဘယာ ပထဝိံ နု ခါဒတိ 'မာ ပထဝိ ခါယိ'တိ၊ ကောန္တော ခေါ မဟာရာဇ ကေပါဒေန တိဋ္ဌတိ 'မာ ပထဝိ သြသိဒ်'တိ၊ ကိကိ ခေါ မဟာရာဇ ဥတ္တာနာ သေတိ 'မာ အမ္မာ ဥန္တြယိ'တိ၊ ဗြာဟ္မဏမ်ိဳကော ခေါ မဟာရာဇ ဗြဟ္မစရိယံ နု စရတိ 'မာ လောကော ဥစ္ဆိဇ်'တိ'' ဣမေ စတ္တာရော အာယသ္သ ဘာယန္တိ၊ ဧဝံ သဏ္ဌာယသ္သ ဘာယန္တိ။ **သဏ္ဌာယပရိဇေဂုစ္ဆာ**တိ တမေဝ တေဘူမကသဒ်္ဒါတံ သဏ္ဌာယံ ပရိဇိဂုစ္ဆမာနာ။ **သာ ဂဒ္ဒုလမဒ္ဒေါ**တိ ဒဏ္ဍကေ ရဇ္ဇုံ ပဝေသေတ္ဝာ ဗန္ဓသုနခေါ။ **ဧဝမေဝိမေ**တိ ဧတ္ထ ဒဋ္ဌတ္ထော ဝိယ ဒိလော ဝိယ စ တေဘူမကဓမ္မသဒ်္ဒါတော သဏ္ဌာယော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ သာ ဝိယ ဒိဋ္ဌဂတိကော၊ ဒဏ္ဍကော ဝိယ ဒိဋ္ဌိ၊ ရဇ္ဇု ဝိယ တဏှာ၊ ဂဒ္ဒုလေန ဗန္ဓိတ္ဝာ ထမ္ဘေ ဝါ ခိလေ ဝါ ဥပနိဗန္ဓသုနခသဒိသာ အတ္တာနော ဓမ္မတာယ ဆိန္နိတ္ဝာ ဂဉ္ဇုံ အသမတ္ထသ္သ အနုပရိဓာဝနံ ဝိယ ဒိဋ္ဌိဂတိကသ္သ ဒိဋ္ဌဒဏ္ဍကေ ပဝေသိတာယ တဏှာရဇ္ဇုယာ ဗန္ဓိတ္ဝာ သဏ္ဌာယေ ဥပနိဗန္ဓသ္သ အနုပရိဓာဝနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၆။ **ဣမာနေဝ ပဉ္စာယတနာနီ**တိ ဣမာနေဝ ပဉ္စ ကာရဏာနိ။ ဣတိ မာတိကံ ဌပေန္တေနပိ ပဉ္စေဝ ဌပိတာနိ၊ နိဂမေန္တေနပိ ပဉ္စေဝ နိဂမိတာနိ၊ ဘာဇေန္တေန ပန စတ္တာရိ ဘာဇိတာနိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနံ ကုဟိံ ပဝိဋ္ဌန္တိ။ ဧကတ္တနာနတ္တဝသေန ဒ္ဝီသု ပဒေသု ပဝိဋ္ဌန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၂၇။ ဝေဠု စတုစတ္တာလီသ အပရန္တကပိုကေ ဒသေတ္ဝာ ဣဒါနိ အဋ္ဌာရသ ပုဗ္ဗန္တကပိုကေ ဒသေတုံ **သန္တိ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အတီတ-ကောဋ္ဌာသသဒ်္ဒါတံ ပုဗ္ဗန္တံ ကပွေတ္ဝာ ဝိကပွေတ္ဝာ ဂဏှန္တိတိ **ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ**။

၁-ဥဒ္ဓံ သရတိ (သီ)၊ ဥဒ္ဓံ ပရာမသန္တိ (သျာ)

ပုဗ္ဗန္တကပ္ပေါ ဝါ ဧတေသံ အတ္ထိတိ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ။ ဧဝံ သေသဓို ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သဿတော အတ္တာ စ လောကော စာ**တိ ရူပါဒိသု အညတရံ အတ္တာတိ စ လောကောတိ စ ဂဟေတ္ဝာ သဿတော အမရော နိစ္စော ဓုဝေါတိ အဘိဝဒန္တိ။ ယထာဟ "ရူပံ အတ္တာ စေဝ လောကော စ သဿတော စာတိ အတ္တာနဉ္စ လောကဉ္စ ပညပေန္တိ"တိ ဝိတ္ထာရော။ အသဿတာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣဟ စ ပဌမဝါဒေန စတ္တာရော သဿတဝါဒါ ဝုတ္တာ၊ ဒုတိယဝါဒေန သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ။

နနု စေတေ ဟေဋ္ဌာ အာဂတာ၊ ဣဓ ကသ္မာ ပုန ဂဟိတာတိ။ ဟေဋ္ဌာ တတ္ထ တတ္ထ မတော တတ္ထ တတ္ထေဝ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိတိ ဒဿနတ္ထံ အာဂတာ။ ဣဓ ပန ပုဗ္ဗေနိဝါသလာဘိ ဒိဋ္ဌဂတိကော အတီတံ ပဿတိ၊ န အနာဂတံ၊ တဿ ဧဝံ ဟောတိ "ပုဗ္ဗန္တတော အာဂတော အတ္တာ ဣဓေဝ ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ၊ ဣတော ပရံ န ဂစ္ဆတီ"တိ။ ဣမဿတ္ထဿ ဒဿနတ္ထံ ဂဟိတာ။ တတိယဝါဒေန စတ္တာရော ဧကစ္စသဿတဝါဒါ ဝုတ္တာ၊ စတုတ္ထဝါဒေန စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပိကာ ဝုတ္တာ။ **အန္တဝါ**တိ သပရိယန္တော ပရိစ္ဆိန္နော ပရိဝဋုမော။ အဝဓိတကသိဏာသဝံ ကသိဏံ အတ္တာတိ စ လောကောတိ စ ဂဟေတ္ဝာ ဧဝံ ဟောတိ။ ဒုတိယ-ဝါဒေါ[1] ဝဓိတကသိဏာသဝံ ဝသေန ဝုတ္တော၊ တတိယဝါဒေါ တိရိယံ ဝဍ္ဎတ္တာ ဥဒ္ဓမဓော အဝဓိတကသိဏာသဝံ၊ စတုတ္ထဝါဒေါ တက္ကိဝသေန ဝုတ္တော။ အနန္တရစတုက္ကံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယမေဝ။

ကေန္တသုဒိတိ နိရန္တရသုဒိ။ အယံ ဒိဋ္ဌိ လာဘိဇာတိသရတက္ကိနံ ဝသေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ လာဘိနော ဟိ ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္ဉာဏေန ခတ္တိယာဒိကုလေ ကေန္တသုခ-မေဝ အတ္တနော ဇာတိံ အနုဿရန္တဿ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တထာ ဇာတိသရဿ ပစ္ဆုပ္ပန္နံ သုခမနုဘဝတော အတီတာသု သတ္တာသု ဇာတိသု တာဒိသမေဝ အတ္တဘာဝံ အနုဿရန္တဿ။ တက္ကိဿ ပန ဣဓ သုခသမင်္ဂိနော "အဘိတေပါဟံ ဧဝမေဝ အဟောသိ"န္တိ တက္ကေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

ကေန္တဒုက္ခီတိ အယံ ဒိဋ္ဌိ လာဘိနော နုပ္ပဇ္ဇတိ။ သော ဟိ ကေန္တေနေဝ ဣဓ ဈာနသုခေန သုခီ ဟောတိ။ ဣဓ ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿ ပန ဇာတိဿရဿ တက္ကိဿေဝ စ သာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တတိယာ ဣဓ ဝေါကိဏ္ဏသုခဒုက္ခာနံ သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တထာ စတုတ္ထာ ဒိဋ္ဌိ။ လာဘိနော ဟိ ဣဒါနိ စတုတ္ထဈာနဝသေန အဒုက္ခမသုခဿ, ပုဗ္ဗေ စတုတ္ထဈာနိကမေဝ ဗြဟ္မလောကံ

၁-ဒုတိယဝါရော (သီ)

အနုဿရန္တိသ္သ။ ဇာတိဿရဿာပိ ပစ္ဆုပ္ပန္နေ မဇ္ဈတ္တဿ, အနုဿရန္တိသ္သာပိ မဇ္ဈတ္တဘူတဋ္ဌာနမေဝ အနုဿရန္တိသ္သ၊ တက္ကိနောပိ ပစ္ဆုပ္ပန္နေ မဇ္ဈတ္တဿ, အတီတေပိ ဧဝံ ဘဝိဿတီတိ တက္ကေနေဝ ဂဏှန္တိသ္သ သော ဒိဋ္ဌိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဇ္ဈောဝတာ စတ္တာရော သဿတဝါဒါ, စတ္တာရော ကေစ္စသဿတိကာ, စတ္တာရော အန္တာနန္တိကာ, စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပိကာ, ဒ္ဝေ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာတိ အဋ္ဌာရသပိ ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ ကထိတာ ဟောန္တိ။

၂၈။ ဣဒါနိ ဒိဋ္ဌုဠ္ဟါရံ ဥဒ္ဒရန္တော **တတြ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပန္နတ္တိယေဝ ဉာဏန္တိ** ပစ္စက္ခဉာဏံ။ **ပရိသုဒ္ဓန္တိ** နိရုပက္ကိလေသံ။ **ပရိယောဒါတန္တိ** ပဘဿရံ။ သဗ္ဗပဒေဟိ ဝိပဿနာဉာဏံယေဝ ကထိတံ။ သဒ္ဓါဒယော ဟိ ပဠ္ဆ ဓမ္မာ ဗာဟိရသမယသ္မိမ္ပိ ဟောန္တိ၊ ဝိပဿနာဉာဏံ သာသနသ္မိံယေဝ။ **တတ္ထ ဉာဏဘာဝမတ္တမေဝ ပရိယောဒပေန္တီ**တိ မယမိဒံ ဇာနာမာတိ ဧဝံ တတ္ထ ဉာဏကောဋ္ဌာသံ ဩတာရေန္တိယေဝ။ **ဥပါဒါနမဂ္ဂဿယတီ**တိ နံ တံ ဉာဏံ၊ မိစ္ဆာဒဿနံ နာမေတံ၊ တသ္မာ တဒပိ တေသံ ဘဝန္တရံ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ အဂ္ဂဟယတီတိ အတ္ထော။ အထာပိ တံ ဇာနနမတ္တလဂ္ဂဏတ္တာ ဉာဏဘာဝမတ္တမေဝ၊ တထာပိ တဿ ဒဿနဿ အနုပါတိဝတ္တနတော ဥပါဒါနပစ္စယတော စ ဥပါဒါနမေဝ။ **တဒုပါတိဝတ္တော**တိ တံ ဒိဋ္ဌိံ အတိက္ကန္တော။ ဇ္ဈောဝတာ စတ္တာရော သဿတဝါဒါ, စတ္တာရော ကေစ္စသဿတိကာ, စတ္တာရော အန္တာနန္တိကာ, စတ္တာရော အမရာဝိက္ခေပိကာ, ဒ္ဝေ အဓိစ္စသမုပ္ပန္နိကာ, သောဋသ သညီဝါဒါ, အဋ္ဌ အသညီဝါဒါ, အဋ္ဌ နေဝသညီနာသညီဝါဒါ, သတ္တ ဥစ္ဆေဒဝါဒါ, ပဠ္ဆ ဒိဋ္ဌဓမ္မနိဗ္ဗာနဝါဒါတိ ဗြဟ္မဇာလေ အာဂတာ ဒ္ဝါသဋ္ဌိပိ ဒိဋ္ဌိယော ကထိတာ ဟောန္တိ။ ဗြဟ္မဇာလေ ပန ကထိတေ ဣဒံ သုတ္တံ အကထိတမေဝ ဟောတိ။ ကသ္မာ? ဣဓ တတော အတိရေကာယ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ အာဂတတ္တာ။ ဣမသ္မိံ ပန ကထိတေ ဗြဟ္မဇာလံ ကထိတမေဝ ဟောတိ။

၃၀။ ဣဒါနိ ဣမာ ဒ္ဝါသဋ္ဌိ ဒိဋ္ဌိယော ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပမုခေနေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဒဿေတုံ **ဣဓ ဘိက္ခဝေ ကစ္စော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပဋိနိဿဂ္ဂါ**တိ ပရိစ္စာဂေန။ **ကာမသံယောဇနာနံ အနဓိဋ္ဌာနာ**တိ ပဠ္ဌကာမဂုဏတဏှာနံ နိဿဋ္ဌတ္တာ။ **ပဓဝေကံ ဗိတိ**န္တိ သပ္ပိတိကဗျာနဒ္ဝယပိတိံ။ **နိရုဇ္ဈတီ**တိ ဗျာနနိရောဓေန နိရုဇ္ဈတိ။ သမာပတ္တိတော ပန ဝုဋ္ဌိတဿ နိရုဒ္ဓါ နာမ ဟောတိ။

၁-အနုဿတိယာဝိ (သီ)

ယထေဝ ဟိ "အဒုက္ခမသုခါယ ဝေဒနာယ နိရောဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ နိရာမိသံ သုခံ၊ နိရာမိသသုခဿ နိရောဓော ဥပ္ပဇ္ဇတိ အဒုက္ခမသုခါ ဝေဒနာ"တိ ဣဿ အယမတ္ထော ဟောတိ—စတုတ္ထဈာနနိရောဓော တတိယဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရတီတိ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—စတုတ္ထဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ တတိယံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ တတိယဈာနာ ဝုဋ္ဌာယ စတုတ္ထံ ဈာနံ သမာပဇ္ဇတီတိ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒေါမနဿ**န္တိ ဟိနဈာနပရိယာဒါနက-ဒေါမနဿံ။ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတစိတ္တဿ ပန ကမ္မနိယဘာဝေါ ကထိတော။

ပဓိဝေကာ ဒိတိတိ သာ ဇဝ ဈာနဒ္ဒယပိတိ။ **ယံ ဆာယာ ဇဟတီတိ** ယံ ဌာနံ ဆာယာ ဇဟတိ။ ကိံ ဝုတ္တံ ဟောတိ[1]? ယသ္မိံ ဌာနေ ဆာယာ အတ္ထိ၊ တသ္မိံ အာတပေါ နတ္ထိ။ ယသ္မိံ အာတပေါ အတ္ထိ၊ တသ္မိံ ဆာယာ နတ္ထိတိ။

၃၁။ **နိရာမိသံ သုခ**န္တိ တတိယဈာနသုခံ။

၃၂။ **အဒုက္ခမသုခ**န္တိ စတုတ္ထဈာနဝေဒနံ။

၃၃။ **အနုပါဒါနောဟမသ္မီတိ** နိဂ္ဂဟဏော[2] အဟမသ္မိ။ **နိဗ္ဗာနသပ္ပါယ**န္တိ နိဗ္ဗာနသ သပ္ပါယံ ဥပကာရကဘူတံ။ နနု စ မဂ္ဂဒဿနံ နာမ သဗ္ဗဏ္ဍ နိကန္တိယာ သုက္ခာပိတာယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ကထမေတံ နိဗ္ဗာနသ ဥပကာရပဋိပဒါ နာမ ဇာတန္တိ၊ သဗ္ဗဏ္ဍ အနုပါဒိယနဝသေန အဂ္ဂဏှနဝသေန ဥပကာရပဋိပဒါ နာမ ဇာတံ။ **အဘိဝဒတိ**တိ အဘိမာနေန ဥပဝဒတိ။ **ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိ**န္တိ အဋ္ဌာရသဝိဓမ္ပိ ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိံ။ **အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိ**န္တိ စတုစတ္တာရိသဝိဓမ္ပိ အပရန္တာနုဒိဋ္ဌိံ။ **ဥပါဒါန-မက္ခာယတီ**တိ အဟမသ္မိတိ ဂဟဏသ သက္ကာယဒိဋ္ဌိပရိယာပန္နတ္တာ ဒိဋ္ဌုပါဒါနံ အက္ခာယတိ။

သန္တိဝရပဒန္တိ ဝူပသန္တကိလေသတ္တာ သန္တံ ဥတ္တမပဒံ။ **ဆန္နံ ဖဿာယတန-နာနံ**တိ ဘဂဝတာ "ယတ္ထ စက္ခု စ နိရုဇ္ဈတိ ရူပသညာ စ နိရုဇ္ဈတိ သေ အာယ-တနေ ဝေဒိတဗ္ဗေ"တိ[3] ဣဿ ဒ္ဝိန္နံ အာယတနာနံ ပဋိက္ခေပေန နိဗ္ဗာနံ ဒဿိတံ။

"ယတ္ထ အာပေါ စ ပထဝီ၊ တေဇော ဝါယော န ဂါဓတိ။
အတော သရာ နိဝတ္တန္တိ၊ ဣဿ ဝဏ္ဏံ န ဝတ္တတိ။
ဣဿ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ"တိ[4]—

ဣဿ ပန သန္တိရ[5]ပဋိက္ခေပေန နိဗ္ဗာနံ ဒဿိတံ။

၁-ဇ္ဈံ ဝုတ္တံ ဟောတိ (သျာ) ၂-နိဂ္ဂါဟမာနော (က)
၃-ယော အာယတနေ ဝေဒိတမ္ဘောတိ (သီ)၊ သော အာယတနေန ဝေဒိတမ္ဘောတိ (သျာ)၊
သံ ၂-၃၁ ၇-ပိဋ္ဌေ ပန ပဿိတဗ္ဗံ။ ၄-သံ ၁-၁၅-ပိဋ္ဌေ။ ၅-ပဒေသသန်္တိရ (သီ၊ သျာ)

"ကတ္ထ အာပေါ စ ပထဝီ၊ တေဇော ဝါယော နု ဂါဓတိ။
ကတ္ထ ဒီဃ္ဂ ရဿဉ္စ၊ အဏုံ ထူလံ သုဘာသုဘံ။
ကတ္ထ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတီတိ[1]။

တတြ ဝေယျာကရဏံ ဘဝတိ—

ဝိညာဏံ အနိဒဿနံ၊ အနန္တံ သဗ္ဗတော ပဘ"န္တိ—

ဏ္ထ သဒ္ဒါရပဋိက္ခေပေန နိဗ္ဗာနံ ဒဿိတံ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဆအာယတန-ပဋိက္ခေပေန ဒဿိတံ။ အညတ္ထ စ **အနုပါဒါဓိမောက္ခော**တိ နိဗ္ဗာနမေဝ ဒဿိတံ၊ ဣဓ ပန အရဟတ္တဖလသမာပတ္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ပဉ္စတ္တယသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ကိန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ကိန္တိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗိသိနာရာယ**န္တိ[2] ဧဝံနာမကေ မလ္လာလပဒေသေ။ **ဗလိဟရဏေ**တိ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ဘူတာနံ ဗလိံ အာဟရန္တိ၊ တသ္မာ သော ဗလိဟရဏန္တိ ဝုတ္တော။ **စိဝရဟေတူ**တိ စိဝရကာရဏာ၊ စိဝရံ ပစ္စာသီသမာနောတိ အတ္ထော။ **ဣတိဘဝါဘဝဟေတူ**တိ ဧဝံ ဣမံ ဒေသနာ-မယံ ပုညကိရိယဝတ္ထုံ နိဿာယ တသ္မိံ တသ္မိံ ဘဝေ သုခံ ဝေဒိဿာမီတိ ဓမ္မံ ဒေသေတီတိ ကိံ တုမှာကံ ဧဝံ ဟောတီတိ အတ္ထော။

၃၅။ **စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ**တိအာဒယော သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယ-ဓမ္မာ လောကိယလောကုတ္တရာဝ ကထိတာ။ **တတ္ထာ**တိ တေသု သတ္တတိံသာယ ဓမ္မေသု။ **သိယံသူ**တိ ဘဝေယျုံ။ **အဘိဓမ္မေ**တိ ဝိသိဋ္ဌေ ဓမ္မေ၊ ဣမေသု သတ္တ-တိံသဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေသူတိ အတ္ထော။ **တတြ** စေတိ ဣဒမ္ပိ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ-သွေဝ ဘုမ္မံ။ **အတ္ထိတော ဧဝံ နာနံ ဗျဉ္ဇနတော စာ**တိ ဏ္ထေ "ကာယော ဝေဒနာ[3] သတိပဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝ[4] သတိပဋ္ဌာန"န္တိ ဝုတ္တေ အတ္ထတော နာနံ ဟောတိ၊

၁-ဒီ ၁-၂၁၃-ပိဋ္ဌေ။
၂-ကာယော စ (သျာ၊က်)
၃-ကုသိနာရာယန္တိ (သီ၊သျာ)
၄-ဝေဒနာ စ (သျာ၊ကဲ့)

“သတိပဋ္ဌာနာ”တိ ဝုတ္တေ ပဲန ဗျဉ္ဇနတော နာနံ နာမ ဟောတိ။ **တဒမိနာပီ**တိ တံ တုမ္ဟေ ဇုမိနာပိ ကာရဏေန ဇာနာထာတိ အတ္ထဗ္ဗ ဗျဉ္ဇနဗ္ဗ သမာနေတ္ဝာ အတ္ထသ္သ စ အညထာ ဂဟိတဘာ၀ေါ ဗျဉ္ဇနသ္သ စ မိစ္ဆာ ရောပိတဘာ၀ေါ ဒသ္သေတဗ္ဗော။ **ယော ဓမ္မော ယော ဝိနယော**တိ ဧတ္ထ အတ္ထဗ္ဗ ဗျဉ္ဇနဗ္ဗ ဝိညာပနကာရဏမေ၀ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ။

၃၇။ **အတ္ထတော ဟိ ခေါ သမေတီ**တိ သတိယေ၀ သတိပဋ္ဌာနန္တိ ဂဟိတာ။ **ဗျဉ္ဇနတော နာနန္တိ** ကေ၀လံ ဗျဉ္ဇနမေ၀ သတိပဋ္ဌာနောတိ ဝါ သတိပဋ္ဌာနာတိ ဝါ မိစ္ဆာ ရောပေထ [၁]။ **အပုမတ္တကံ ခေါ**တိ သုတ္တန္တံ ပတ္ဝာ ဗျဉ္ဇနံ အပုမတ္တကံ နာမ ဟောတိ။ ပရိတ္တမတ္တံ [၂] ဓနိတံ ကတ္ဝာ ရောပိတေပိ ဟိ နိဗ္ဗုတိံ ပတ္တုံ သက္ကာ ဟောတိ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဝိဇယာရာမဝိဟာရ၀ါသိ ကိရေကော ဒီဃာသ၀တ္ထေရော ဒ္ဝိန္နံ ဘိက္ခူနံ သုတ္တံ အာဟရိတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော “သမုဒ္ဒေါ သမုဒ္ဒေါတိ ဘိက္ခ၀ေ အဿုတ၀ါ ပုထုဇ္ဇနော ဘာသတိ”တိ ဓနိတံ ကတ္ဝာ အာဟ။ ဧကော ဘိက္ခု “သမုဒ္ဒေါ [၃] နာမ ဘန္တေ”တိ အာဟ။ အာဝုသော သမုဒ္ဒေါတိ ဝုတ္တေပိ သမုဒ္ဒေါတိ ဝုတ္တေပိ မယံ လောဏသာဂရမေ၀ ဇာနာမ၊ တုမ္ဟေ ပန နော အတ္ထဂဝေသကာ, ဗျဉ္ဇနဂဝေသကာ၊ ဂန္ထဓ မဟာဝိဟာရေ ပဂုဏဗျဉ္ဇနာနံ ဘိက္ခူနံ သန္တိကေ ဗျဉ္ဇနံ သောဓေတွာ ဂဟိတေ ကမ္မဋ္ဌာနံ အကထေတွာ၀ ဥဋ္ဌာပေသိ။ သော အပရဘာဂေ မဟာဝိဟာရေ ဘေရိံ ပဟရာပေတွာ ဘိက္ခူသံဃသ္သ စတူသု မဂ္ဂေသု ပဥ္ဍံ ကထေတွာ၀ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ဧ၀ံ သုတ္တန္တံ ပတ္ဝာ ဗျဉ္ဇနံ အပုမတ္တကံ နာမ ဟောတိ။

ဝိနယံ ပန ပတ္ဝာ နော အပုမတ္တကံ။ သာမဏေရပဉ္ဟာ၀ိ ဟိ ဥဘတော-သုဒ္ဓိတော [၄] ဝုဋ္ဌိတာ၊ ဥပသမ္ပဒါဒိကမ္မာနိပိ သိထိလာဒိနံ ဓနိတာဒိကရဏမတ္တေ-နေ၀ ကုပ္ပန္တိ။ ဇ္ဈာ ပန သုတ္တန္တံ ဗျဉ္ဇနံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

၃၈။ အထ စတုတ္ထ၀ါရေ [၅] ဝိ၀ါဒေါ ကသ္မာ? သညာယ [၆] ဝိ၀ါဒေါ။ “အဟံ သတိမေ၀ သတိပဋ္ဌာနံ ဝဒါမိ၊ အယံ ‘ကာယော သတိပဋ္ဌာန’န္တိ ဝဒတီ”တိ ဟိ နေသံ သညာ [၇] ဟောတိ။ ဗျဉ္ဇနေပိ ဧသေ၀ နယော။

၁-မိစ္ဆာရောပိတံ (သျာ) ၂-ကော သမုဒ္ဒေါ (သျာ)
၂-ပရိတ္တမတ္တကံ (သီ၊ သျာ) ၄-ဥဘတောသုဒ္ဓိကာ (သီ၊ သျာ)
၅-စတုတ္ထ၀ါဒေ (က) ၆-ပညာယ (က)
၇-ပညာ (က)

၃၉။ **နာ စောဒနာယ တရိတမ္ဘန်္တိ** နာ စောဒံနတ္ထာယ ဝေဂါယိတမ္ဘံ ။ ကေစ္စော ဟိ ပုဂ္ဂလော "နလာဋေ တေ သာသပမတ္တာ ပိဋ္ဌကာ"တိ ဝုတ္တော "မယှံ နလာဋေ သာသပမတ္တံ ပိဋ္ဌကံ ပဿသိ၊ အတ္တနော နလာဋေ တာလပဏ္ဏမတ္တံ မဟာဂဏ္ဍံ နာ ပဿသီ"တိ ဝဒတိ။ တသ္မာ ပုဂ္ဂလော ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော။ **အာဒဋ္ဌဒိဋ္ဌီ**တိ အနာဒါနဒိဋ္ဌိ သံသုမာရံ ဟဒယေ ပက္ခိပန္တော ဝိယ ဒဋ္ဌံ နာ ဂဏှာတိ။

ဥပဃာတောတိ စက္ခာဘာဝေန ဝဏ္ဏဃဋ္ဋိတသ္သ ဝိယ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ။ **သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ**တိ "ကိံ နာမ အဟံ အာပန္နော၊ ကဒါ အာပန္နော"တိ ဝါ "တံ အာပန္နော၊ တဝ ဥပဇ္ဈာယော အာပန္နော"တိ ဝါ ကေ ဒ္ဝေ ဝါရေ ဝတ္ဝာပိ "အသုကံ နာမ အသုကဒိဝသေ နာမ ဘန္တေ အာပန္နတ္ထ၊ သဏိကံ အနုဿရထာ"တိ သရိတ္ဝာ တာဝဒေဝ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ **ဝိဟေသာ**တိ ဗဟုံ အတ္ထဇ္ဇာတာရဏ္ဍာဇ္ဇ အာဟရန္တသ္သ ကာယစိတ္တကိလမထော။ **သင်္ကော**မီတိ ဝေရ္ဍပေါ ဟိ ပုဂ္ဂလော သြကာသံ ကာရေတ္ဝာ "အာပတ္တိံ အာပန္နတ္ထ ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တော "ကဒါ ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ ဝတ္ဝာ "အသုကဒိဝသေ အသုကသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ"န္တိ ဝုတ္တေ "န သရာမိ အာဝုသော"တိ ဝဒတိ၊ တတော "သဏိကံ ဘန္တေ သရထာ"တိ ဗဟုံ ဝတ္ဝာ သာရိတော သရိတ္ဝာ ဝိဿဇ္ဇေတိ။ တေနာဟ "သင်္ကော"မီတိ။ ဇ္ဈမိနာ နယေန သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဥပေက္ခာ နာတိမညိတမ္ဘဲတိ ဥပေက္ခာ နာ အတိက္ကမိတမ္ဘာ၊ ကတ္တမ္ဘာ ဇနေတမ္ဘာတိ အတ္ထော။ ယော ဟိ ဇေရ္ဍပံ ပုဂ္ဂလံ ဒ္ဝိတက်ဟော ပဿာဝံ ကရောန္တံ ဒိသ္ဝာပိ "နနု အာဝုသော နိသီဒိတမ္ဘ"န္တိ ဝဒတိ၊ သော ဥပေက္ခံ အတိမညတိ နာမ။

၄၀။ **ဝစီသံဟာရော**တိ ဝစနသဇ္ဇာရော။ ဇ္ဈမေဟိ ကထိတံ အမ္ဟသံ အန္တရံ ပဝေသေယျ၊ တုမ္ဟေ ဇ္ဈမေဟိ ဇ္ဈဒဋ္ဌဒဇ္ဇ ဝုတ္တာတိ အမ္ဟဟိ ကထိတံ ဇ္ဈမေသံ အန္တရံ ပဝေသေယျာတိ အတ္ထော။ **ဒိဋ္ဌိပဋ္ဌာသော**တိအာဒိဟိ စိတ္တသ္သ အနာရာဓနိယဘာဝေါ ကထိတော။ **တံ ဇာနမာနော သမာနော ဂရဟေယျာ**တိ တံ သတ္ထာ ဇာနမာနော သမာနော နိန္ဒေယျ အမ္ဟေတိ။ **တံ ပနာဝုသော ဓမ္မန္တိ** ဇေတံ ကလဟဘဏ္ဍနဓမ္မံ။

၁-ဂန္တွံ (သီ) ၂-သုံသုမာရဟဒယေ (သီ)၊ သုံသုမာရံ ဟဒယေ (သျာ)

တဋ္ဌေတိ တံ သညတ္တိကာရကံ[1] ဘိက္ခုံ။ **ဧဝံ ဗျာကရေယျာ**တိ မယာ ဧတေ သုဒ္ဓန္တေ ပတိဋ္ဌာပိတာတိ အဝတ္ဝာ ယေန ကာရဏေန သညတ္တိ[2] ကတာ၊ တဒေဝ ဒဿေန္တော ဧဝံ ဗျာကရေယျ။ **တာဟံ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ**တိ တတ္ထ **ဓမ္မော**တိ သာရဏီယ-ဓမ္မော အဓိပ္ပေတော။ **နှ ဧဝေ အတ္ထာနှ**န္တိအာဒိသု "ဗြဟ္မလောကပ္ပမာဏော ဟေသ အဂ္ဂိ ဥဒ္ဒာသိ၊ ကော ဧတမညတြ မယာ နိဗ္ဗာပေတုံ သမတ္ထော"တိ ဟိ ဝဒန္တော အတ္တာနံ ဥက္ကံသေတိ နာမ။ "တ္ဝေကာ ဇနာ ဝိစရန္တိ၊ သြကာသော လဒ္ဓုံ နှ သက္ကာ၊ ဧကောပိ တ္ဝေကမတ္တံ နိဗ္ဗာပေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ"တိ ဝဒ-မာနော ပရံ ဝမ္ဘေတိ နာမ။ တဒုဘယမ္ပေသ နှ ကရောတိ။ **ဓမ္မော** ပနေတ္ထ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓသ ဗျာကရဏံ၊ တေသံ ဘိက္ခူနံ သညတ္တိကရဏံ **အနုဓမ္မော၊** တဒေဝ **ဗျာကရောတိ နာမ။ နံ စ ကောစိ သဟဓမ္မိကော**တိ အညော စသ ကောစိ သဟေတုကော ပရေဟိ ဝုတ္တော ဝါဒေါ ဝါ အနုဝါဒေါ ဝါ ဂရဟိ-တမ္ပဘာဝံ အာဂန္ဆန္တော နာမ နတ္ထိ။ သေသံ သမ္ဗတ္တ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ကိန္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သာမဂါမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သာမဂါမသုတ္တံ။ တတ္ထ **သာမဂါမေ**တိ သာမာကာနံ ဥဿန္နတ္တာ ဧဝံလဒ္ဓနာမေ ဂါမေ။ **အဓုနာ ကာလင်္ကတော**တိ[3] သမ္ဗတိ ကာလံ ကတော။ **ဒွေဓိကဇာတာ**တိ ဒ္ဝေဖဇာတာ ဒ္ဝေဘာဂဇာတာ။ ဘဏ္ဍနာဒီသု **ဘဏ္ဍနံ** ပုဗ္ဗဘာဂကလဟော၊ တံ ဒဏ္ဍာဒါနာဒိဝသေန ပဏ္ဍာတ္တိဝိတိက္ကမဝသေန စ ဝဒ္ဓိတံ **ကလဟော၊** "နှ တ္ဝံ ဇုမံ ဓမ္မဝိနယံ အာဇာနာသီ"တိအာဒိကံ ဝိရုဒ္ဓဝစနံ **ဝိဝါဒေါ။ ဝိတုဒန္တော**တိ ဝိတုဒ္ဒန္တော။ **သဟိတံ မေ**တိ မမ ဝစနံ အတ္ထသံဟိတံ။ **အဓိစိဏ္ဏံ ဧတ ဝိပရာဝတ္တ**န္တိ ယံ တဝ အဓိစိဏ္ဏံ စိရကာလ-သေဝနဝသေန ပဂုဏံ[4]၊ တံ မမ ဝါဒံ အာဂမ္မ နိဝတ္တံ။ **အာရောဝိတော ဧတ ဝါဒေါ**တိ တုယှံ ဥပရိ မယာ ဒေါသော အာရောပိတော။ **စရ ဝါဒပဋိ-မောက္ခာယော**တိ ဘဂ္ဂာပုဋ္ဌံ အာဒါယ တံ တံ ဥပသင်္ကမိတ္တာ ဝါဒပဋိမောက္ခဏ္ဍာယ

၁-ပညတ္တကာရကံ (က)
၂-ကာလကတောတိ (သီ၊ သျာ)
၃-ပညတ္တိ (က)
၄-ပဂုဏံ ဝါ (က)

ဥတ္တရိ ပရိယေသမာနော စရ။ **နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ**တိ အထ မယာ အာရောပိတ-ဝါဒတော အတ္တာနံ မောစေဟိ။ **သစေ ပဟောသီ**တိ သစေ သက္ကောသိ။ **ဝဓောယေဝါ**တိ မရဏမေဝ။

နာဠုပုတ္တိယောတိ နာဠုပုတ္တသ အန္တေဝါသိကော။ **နိဗ္ဗိန္နရူပါ**တိ ဥက္ကဏ္ဌိတသဘာဝါ၊ အဘိဝါဒနာဒိနိ န ကရောန္တိ။ **ဒိရတ္တရူပါ**တိ ဝိဂတ-ပေမာ။ **ပဋိဝါနရူပါ**တိ တေသံ နိပစ္စကိရိယတော နိဝတ္တသဘာဝါ။ **ယထာ တန္တိ** ယထာ စ ဒုရက္ခာတာဒိသဘာဝေ ဓမ္မဝိနယေ နိဗ္ဗိန္ဒဝိရတ္တာပဋိဝါနရူပေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ တထေဝ ဇာတာတိ အတ္ထော။ **ဒုရက္ခာတေ**တိ ဒုက္ကထိတေ။ **ဒုပ္ပဝေဒိတေ**တိ ဒုဝိညာပိတေ။ **အနုပသမသံဝတ္တနိကေ**တိ ရာဂါဒိနံ ဥပသမံ ကာတုံ အသမတ္ထေ။ **ဘိန္နထူပေ**တိ ဘိန္နပတိဋ္ဌေ။ တေ ဟိ နာဠုပုတ္တောဝ နေသံ ပတိဋ္ဌဋ္ဌေန ထူပေါ၊ သော ပန ဘိန္နော မတော။ တေန ဝုတ္တံ "ဘိန္နထူပေ"တိ။ **အပဋိသရဏေ**တိ တသ္သေဝ အဘာဝေန ပဋိသရဏဝိရဟိတေ။

နနု စာယံ နာဠုပုတ္တော နာဋ္ဌန္တေဝါသိကော၊ သော ကသ္မာ ပါဝါယံ ကာလံ-ကတောတိ။ သော ကိရ ဥပါလိနာ ဂဟပတိနာ ပဋိဝိဒ္ဓသစ္စေန ဒသဟိ ဂါထာဟိ ဘာသိတေ ဗုဒ္ဓဂုဏေ သုတ္ဝာ ဥဏ္ဍံ လောဟိတံ ဆဒ္ဒေသိ။ အထ နံ အဖာသုကံ ဂဟေတ္ဝာ ပါဝံ အဂမံသု၊ သော တတ္ထ ကာလမကာသိ။ ကာလံ ကုရုမာနော စ "မမ လဒ္ဓိ အနိယျာနိကာ သာဝရရဟိတာ၊ မယံ တာဝ နဋ္ဌာ၊ အဝသေသဇနော မာ အပါယပူရကော အဟောသိ။ သစေ ပနာဟံ 'မမ သာသနံ အနိယျာနိက'န္တိ ဝက္ခာမိ၊ နာ သဒ္ဒဟိဿန္တိ။ ယံနူနာဟံ ဒ္ဝေပိ ဇနေ နာ ကေနိဟာရေန ဥဂ္ဂဏှာပေယျံ၊ တေ မမစ္ဆယေန အညမညံ ဝိဝဒိဿန္တိ။ သတ္ထာ တံ ဝိဝါဒံ ပဋိစ္စ ကေံ ဓမ္မကထံ ကထေဿတိ၊ တတော တေ သာသနဿ မဟန္တဘာဝံ ဇာနိဿန္တိ"တိ။

အထ နံ ကော အန္တေဝါသိကော ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ အာဟ "ဘန္တေ တုမှေ ဒုဗ္ဗလာ၊ မယံ ဇုမသ္မိံ ဓမ္မေ သာရံ အာစိက္ခထ အာစရိယပဗမာဏ"န္တိ။ အာဝုသော တုံ မမစ္ဆယေန သဿတန္တိ ဂဏှောယျာသိတိ။ အပရောပိ တံ ဥပ-သင်္ကမိ၊ တံ ဥစ္ဆေဒံ ဂဏှာပေသိ။ ဧဝံ ဒ္ဝေပိ ဇနေ ကေလဒ္ဓိကေ အကတ္ဝာ ဗဟူ နာနာနိဟာရေန ဥဂ္ဂဏှာပေတ္ဝာ ကာလမကာသိ။ တေ တသ္မ သရီရကိစ္စံ ကတ္ဝာ သန္နိပတိတ္ဝာ အညမညံ ပုစ္ဆိံသု "ကသ္မာဝုသော အာစရိယော သာရမာစိက္ခီ"တိ။ ကော ဥဒ္ဒဟိတ္ဝာ မယ္ဟန္တိ အာဟ။ ကိံ အာစိက္ခီတိ။ သဿ-တန္တိ။ အပရော တံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ မယ္ဟံ သာရံ အာစိက္ခီတိ အာဟ။ ဧဝံ သဗ္ဗေ "မယ္ဟံ သာရံ အာစိက္ခီ၊ အဟံ ဇေဋ္ဌကော"တိ အညမညံ ဝိဝါဒံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ

အက္ကောသေ စေ၀ ပရိဘာသေ စ ဟတ္ထပါဒပဟာရာဒီနိ စ ပ၀တ္တေတ္ဝာ ကေမဋ္ဌေန ဒွေ အဂန္ဆန္တော နာနာဒိသာသု ပက္ကမိ"သု၊ ဧကစ္ခေ ဂိဟီ အဟေသုံ။

ဘဂ၀တော ပန ဓရမာနကာလေ၀ိ ဘိက္ခုသံဃေ ၀ိ၀ါဒေါ နု ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သတ္ထာ ဟိ တေသံ ၀ိ၀ါဒကာရကော ဥပ္ပန္နမတ္တေယေ၀ သယံ ၀ါ ဂန္ဒွာ တေ ၀ါ ဘိက္ခူ။ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ခန္တိ မေတ္တာ ပဋိသ၌ါ အ၀ိဟိ"သာ သာရဏီယဓမ္မေသု ကေံ ကာရဏံ ကထေတ္ဝာ ၀ိ၀ါဒံ ဥပသမေတိ။ ဧ၀ံ ဓရမာနော၀ိ သံဃသ္သ ပတိဋ္ဌာ၀ အဟောသိ။ ပရိနိဗ္ဗာယမာနော၀ိ အ၀ိ၀ါဒကာရဏံ ကတ္ဝာ၀ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ ဘဂ၀တာ ဟိ သုတ္တေ ဒေသိတာ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ[1] ယာ၀ဇ္ဇဒိ၀သာ ဘိက္ခူနံ ပတိဋ္ဌာ စ အ၀သယော စ။ တထာ ခန္ဓကေ ဒေသိတာ စတ္တာရော မဟာပဒေသာ[2] သုတ္တေ ၀ုတ္တာနိ စတ္တာရိ ပဋိဘာကရဏာနိ[3] စ။ တေနေ၀ါဟ "ယော ၀ေါ မယာ အာနန္ဒ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော၊ သော ၀ေါ မမစ္စယေန သတ္ထာ"တိ[4]။

၄၂။ **အထ ခေါ ဗုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော**တိ အယံ ထေရော ဓမ္မသေနာပတိသ္သ ကနိဋ္ဌဘာတိကော။ တံ ဘိက္ခူ။ အနုပသမ္ပန္နကာလေ ဗုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသောတိ သမုဒါစရိတ္ဝာ ထေရကာလေ၀ိ တထေ၀ သမုဒါစရိ"သု။ တေန ၀ုတ္တံ "ဗုန္ဒော သမဏုဒ္ဒေသော"တိ။ **ဥပသက်မိ**တိ ကသ္မာ ဥပသက်မိ? နာဠပုတ္တေ ကိရ ကာလံကတေ ဇမ္မဒိပေ မနုဿာ တတ္ထ တတ္ထ ကထံ ပ၀တ္တယိ"သု "နိဂဏ္ဌော နာဠပုတ္တော ဇေကော သတ္ထာတိ ပညာယိတ္ထ၊ တဿ ကာလကိရိယာယ သာ၀ကာနံ ဇေ၀ရူပေါ ၀ိ၀ါဒေါ ဇာတော၊ သမဏော ပန ဂေါတမော ဇမ္မဒိပေ စန္ဒော ၀ိယ သူရိယော ၀ိယ စ ပါကဋော်ယေ၀၊ ကိဒိသော နု ခေါ သမဏေ ဂေါတမေ ပရိနိဗ္ဗုတေ သာ၀ကာနံ ၀ိ၀ါဒေါ ဘ၀ိဿတီ"တိ။ ထေရော တံ ကထံ သုတ္ဝာ စိန္တေသိ "ဣမံ ကထံ ဂဟေတ္ဝာ ဒဿဗလဿ အာရောစေဿာမိ၊ သတ္ထာ စ တေံ အတ္ထုပ္ပတ္တိ"ံ ကတ္ဝာ ဇေံ ဒေသနံ ကထေဿတီ"တိ။ သော နိက္ခမိတ္ဝာ ယေန သာမဂါမော၊ ယေနာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိ။ ဥဇုမေ၀ ဘဂ၀တော သန္တိကံ အဂန္ဆာ ယေနဿ ဥပဇ္ဈာယော အာယသ္မာ အာနန္ဒော တေနုပသင်္ကမိတိ အတ္ထော။ ဧ၀ံ ကိရဿ အဟောသိ "ဥပဇ္ဈာယော မေ မဟာပညော၊ သော ဣမံ

၁-အံ ၁-၄၈၆၊ ဒီ ၂-၁၀၂-ဝိဋ္ဌေသု။ ၂-ဝိ ၃-၃၄၈-ဝိဋ္ဌေ။
၃-အံ ၁-၃၅၅-ဝိဋ္ဌေ။ ၄-ဒီ ၂-၁၂၆-ဝိဋ္ဌေ။

သာသနံ သတ္ထု အာရောစေသိတိ၊ အထ သတ္ထာ တဒနုရူပံ ဓမ္မံ ဒေသေသိတိ”တိ။ **ကထာပါဘတ**န္တိ ကထာမူလံ၊ မူလံ ဟိ ပါဘတန္တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာဟ—

“အပ္ပကေနပိ မေဓာဝိ၊ ပါဘတေန ဝိစက္ခဏော။
သမုဋ္ဌာပေတိ အတ္ထာနံ၊ အဏုံ အဂ္ဂိံဝ သန္ဓမ”န္တိ။

ဒဿနာယာတိ ဒဿနတ္ထာယ။ ကိံ ပနိမိနာ ဘဂဝါ နဒီပါရေ ဒီဋ္ဌပုဗ္ဗောတိ။ နော နဒီဋ္ဌပုဗ္ဗော၊ အယဉ္ဟိ အာယသ္မာ ဒိဝါ နဝဝါရေ ရတ္တိံ နဝဝါရေတိ ကောဟံ အဋ္ဌာရသဝါရေ ဥပဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆတိ။ ဒိဝသဿ ပန သတက္ခတ္တုံ ဝါ သဟဿက္ခတ္တုံ ဝါ ဂန္ဓကာမော သမာနော၀ိ နာ အကာရဏာ ဂစ္ဆတိ၊ ကေဝံ ပဋ္ဌဒ္ဓါရံ ဂဟေတ္ဝာဝ ဂစ္ဆတိ။ သော တံဒိဝသံ တေန ဂန္ဓကာမော ဧဝမာဟ။

အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနန္တိ ကေသ္မိ ဝိဟာရေ သံဃမဇ္ဈေ ဥပ္ပန္နော ဝိဝါဒေါ ကထံ ဒေဝမနုဿာနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တတိ? ကောသမ္ဗကက္ခန္ဓကေ၂ ဝိယ ဟိ ဒ္ဝိသု ဘိက္ခူသု ဝိဝါဒံ အာပန္နေသု တသ္မိံ ဝိဟာရေ တေသံ အန္တေဝါသိကာ ဝိဝဒန္တိ၊ တေသံ သြဝါဒံ ဂဏ္ဟန္တော ဘိက္ခုနိသံဃော ဝိဝဒတိ၊ တတော တေသံ ဥပဇ္ဈာကာ ဝိဝဒန္တိ၊ အထ မနုဿာနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဒ္ဝေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဓမ္မဝါဒိနံ အာရက္ခဒေဝတာ ဓမ္မဝါဒိနေယော ဟောန္တိ၊ အဓမ္မဝါဒိနံ အဓမ္မဝါဒိနေယော ဟောန္တိ။ တတော တာသံ အာရက္ခဒေဝတာနံ မိတ္တာ ဘူမဒေဝတာ ဘိဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ ပရမ္ပရာယ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဌပေတ္ဝာ အရိယသာဝကေ သဗ္ဗေ ဒေဝမနုဿာ ဒ္ဝေ ကောဋ္ဌာသာ ဟောန္တိ။ ဓမ္မဝါဒိဟိ ပန အဓမ္မဝါဒိနော၀ ဗဟုတရာ ဟောန္တိ၊ တတော ယံ ဗဟူဟိ ဂဟိတံ၊ တံ ဂဏ္ဟန္တိ။ ဓမ္မံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဗဟုတရာ၀ အဓမ္မံ ဂဏ္ဟန္တိ။ တေ အဓမ္မံ ပူရေတ္ဝာ ဝိဟရန္တာ အပါယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ဧဝံ ကေသ္မိ ဝိဟာရေ သံဃမဇ္ဈေ ဥပ္ပန္နော ဝိဝါဒေါ ဗဟူနံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဟောတိ။

၄၃။ **အဘိညာ ဒေသိတာ**တိ မဟာဗောဓိမူလေ နိသိန္နေန ပစ္ဆာ ကတ္ဝာ ပဝေဒိတာ။ **ပတိဿယမာနရူပါ ဝိဟရန္တီ**တိ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တိ။ **ဘဂဝတော အစ္ဆယေနာ**တိ တေရဟိ ဘဂဝန္တံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ သဂါရဝါ ဝိဟရန္တိ၊ တုမှာကံ ဘန္တေ ဥဂ္ဂဟေဇတာယ ဒုရာသဒတာယ ဝိဝါဒံ ဇနေတုံ

၁-ခု ၅-၂-ဖဋ္ဌေ။ ၂-ဖ ၃-၄၁၀-ဖဋ္ဌေ။

နာ သက္ကောန္တိ၊ ဘဂဝတော ပန အစ္ဆယေန ဝိဝါဒံ ဇနေယျုန္တိ ဝဒတိ။ ယတ္ထ ပန တံ ဝိဝါဒံ ဇနေယျုံ၊ တံ ဒဿေန္တော **အဏ္ဍာဇိဧ ဝါ အဓိပါတိ-မောက္ခေ ဝါ**တိ အာဟ။ တတ္ထ **အဏ္ဍာဇိဧ**တိ အာဇိဝဟေတု အာဇိဝကာရဏာ "ဘိက္ခု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဥလ္လပတိ အာပတ္တိ ပါရာဇိကဿာ"တိအာဒိနာ နယေန ပရိဝါရေ ပညတ္တာနိ ဆ သိက္ခာပဒါနိ၊ တာနိ ဌပေတ္ဝာ သေသာနိ သဗ္ဗသိက္ခာပဒါနိ **အဓိပါတိမောက္ခံ** နာမ။ **အပုမတ္တကော ဃော အာနန္ဒာ**တိ အဏ္ဍာဇိဝံ အမိပါတိမောက္ခဉ္စ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နဝိဝါဒေါ နာမ ယသ္မာ ပရဿ ကထာယပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယပိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ သုပ္ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ ဟောတိ၊ တသ္မာ "အပုမတ္တကော"တိ ဝုတ္တော။

တတြာယံ နယော—ဣဓေကစ္စော "နာ သက္ကာ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အနုလ္လပန္တေန ကိဉ္စိ လဒ္ဓု"န္တိအာဒိနိ စိန္တေတ္ဝာ အာဇိဝဟေတု ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ ဝါ ဥလ္လပတိ သဉ္စရိတ္တံ ဝါ အာပဇ္ဇတိ၊ ယော တေ ဝိဟာရေ ဝသတိ၊ သော ဘိက္ခု အရဟာတိ-အာဒိနာ နယေန သာမန္တဇပ္ပနံ ဝါ ကရောတိ၊ အဂိလာနော ဝါ အတ္တနော အတ္ထာယ ပဏီတဘောဇနာနိ ဝိညာပေတ္ဝာ ဘုဉ္ဇတိ၊ ဘိက္ခုနိ ဝါ ပန တာနိ ဝိညာပေဘ္ဝာ ပါဠိဒေသနိယံ အာပဇ္ဇတိ၊ ယော ကောစိ ဒုက္ကဋဝတ္ထုကံ ယံကိဉ္စိ သူပေါဒနဝိညတ္တိမေဝ ဝါ ကရောတိ၊ အညတရံ ဝါ ပန ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ ကရောန္တော ဝိဟရတိ၊ တမေနံ သဗြဟ္မစာရီ ဧဝံ သဉ္ဇာနန္တိ "ကိံ ဣမဿ ဣမိနာ လာဘေန လဒ္ဓေန၊ ယော သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေတိ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ ကရောတီ"တိ။ အတ္တနော ဓမ္မတာယပိဿ ဧဝံ ဟောတိ "ကိဿ မယ္ဟံ ဣမိနာ လာဘေန၊ ယ္ဝာဟံ ဧဝံ သွာက္ခာတေ ဓမ္မဝိနယေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ မိစ္ဆာဇီဝေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေမိ၊ ပဏ္ဏတ္တိဝိတိက္ကမံ ကရောမီ"တိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ တတော ဩရမတိ။ ဧဝံ ပရဿ ကထာယပိ အတ္တနော ဓမ္မတာယပိ သလ္လက္ခေတ္ဝာ သုပ္ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗတ္တာ ဟောတိ။ တေန ဘဂဝါ "အပုမတ္တကော"တိ အာဟ။

မဇ္ဈေ ဝါ ဟိ အာနန္ဒ ပဋိပဒါယ ဝါတိ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ ပတ္ဝာ ဝိဝါဒေါ နာမ သဗ္ဗသော ဝူပသမ္မတိ၊ နတ္ထိ အဓိဂတမဂ္ဂါနံ ဝိဝါဒေါ။ ပုဗ္ဗဘာဂမဂ္ဂံ ပန ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒဉ္စ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

တတြာယံ နယော—ကေ ဘိက္ခုံ မနုဿာ လောကုတ္တရဓမ္မေ သမ္ဘာဝေန္တိ။ သော သဒ္ဓိဝိဟာရိကာဒယော အာဂန္ဆာ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဌိတေ ပုစ္ဆတိ "ကိံ အာဂတတ္ထာ"တိ။ မနသိကာတဗ္ဗကမ္မဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိတုံ ဘန္တေတိ။ နိသိဒထ,

---

၁-၀၅-၁၇၀-ပိဋ္ဌေ။

ခဏေနေဝ အရဟတ္တံ ပါပေတုံ သမတ္ထကမဋ္ဌာနကထံ အာစိက္ခိဿာမိတိ ဝတ္ဝာ ဝဒတိ—"ဣဓ ဘိက္ခု အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသိန္နော မူလကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောတိ၊ တဿ တံ မနသိကရောတော ဩဘာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အယံ ပဌမမဂ္ဂေါ နာမ။ သော ဒုတိယံ ဩဘာသဉ္စ နိမ္မတ္တေတိ၊ ဒုတိယမဂ္ဂေါ အဓိဂတော ဟောတိ၊ ဧဝံ တတိယဉ္စ စတုတ္ထဉ္စ။ တ္ထောဝတာ မဂ္ဂပ္ပတ္တော စေဝ ဖလပ္ပတ္တော စ ဟောတိ"တိ။ အထ တေ ဘိက္ခူ "အဒ်ဓာသဂေါ နာမ ဧဝံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေတုံ နု သက္ကောတိ၊ အဋ္ဌိယံ ဒိဓာသဂေါ"တိ နိဋ္ဌံ ဂန္ဆန်။

သော အပရေန သမယေန ကာလံ ကရောတိ။ သမန္တာ ဘိက္ခာစာရဂါမေဟိ မနုဿာ အာဂန္ဆာ ပုစ္ဆန်တိ "ကေနစိ ဘန္တေ ထေရော ပဋိံ ပုစ္ဆိတော"တိ။ ဥပါသကာ ပုဗ္ဗေဝ ထေရေန ပဋိဝေါ ကထိတော အမ္ဟာကန်တိ။ တေ ပုပ္ဖမဏ္ဍပံ ပုပ္ဖကူဋာဂါရံ သဇ္ဇေတ္ဝာ သုဝဏ္ဏေန အက္ခိပိဓာနမုခပိဓာနာဒိံ ကရိတ္ဝာ ဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇေတ္ဝာ သတ္ထာဟံ သာဓုကီဠိကံ ကီဠေတ္ဝာ ဗျာပေတ္ဝာ အဋ္ဌိနိ အာဒါယ စေတိယံ ကရောန်။ အညေ အာဂန္တုကာ ဝိဟာရံ [၁]အာဂန္ဆာ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ "မဟာထေရံ ပဿိဿာမ [၂]၊ ကဟံ အာဝုသော မဟာထေရော"တိ ပုစ္ဆန်။ ပရိနိဗ္ဗုတော ဘန္တေတိ။ ဒုက္ကရံ အာဝုသော ထေရေန ကတံ မဂ္ဂ-ဖလာနိ နိမ္မတ္တေန္တေန၊ ပဋိံ ပုစ္ဆိတ္ထ အာဝုသောတိ။ ဘိက္ခူနံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ဇုမိနာ နိယာမေန ကထေသိ ဘန္တေတိ။ နု ဇော အာဝုသော မဂ္ဂေါ၊ ဝိပဿနုပက္ကိလေသော နာမေသ၊ နု တုမ္ဟေ ဇာနိတ္ထ၊ ပုထုဇ္ဇနော အာဝုသော ထေရောတိ။ တေ ကလဟံ ကရောန္တာ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ "သကလဝိဟာရေ ဘိက္ခူ စ ဘိက္ခာစာရဂါမေသု မနုဿာ စ နု ဇာနန်၊ တုမ္ဟေယေဝ ဇာနာထ။ ကတရမဂ္ဂေန တုမ္ဟေ အာဂတာ၊ ကိံ ဝေါ ဝိဟာရဋ္ဌါရေ စေတိယံ နု ဒိဋ္ဌ"န်။ ဧဝံ-ဝါဒိနံ ပန ဘိက္ခူနံ သတံ ဝါ၊ ဟောတု သဟဿံ ဝါ၊ ယာဝ တံ လဒ္ဓိံ နပ္ပဇဟန်၊ သဂ္ဂေါ့ပိ မဂ္ဂေါ့ပိ ဝါရိတောယေဝ။

အပရော့ပိ တာဒိသောဝ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ဧဝံ ကထေတိ—စိတ္တေနေဝ တိသု ဥဒ္ဓနေသု တိဏိ ကပလ္လာနိ အာရောပေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ အဂ္ဂိံ ကတ္ဝာ စိတ္တေနေဝ အတ္တနော ဒွတ္တိံသာကာရံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ကပလ္လေသု ပက္ခိပိတ္ဝာ စိတ္တေနေဝ ဒဏ္ဍကေန ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ပရိဝတ္တေတ္ဝာ ဘဇ္ဈိတဗ္ဗံ၊ ယာ ဗျာယမာနေ ဆာရိကာ ဟောတိ၊ သာ မုခဝါတေန ပလာသေတဗ္ဗာ။ တ္ထောကေန ဓုတပါပေါ နာမေသ သမဏော ဟောတိ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေ-တဗ္ဗံ။

၁-၁-အာဂတာ ပါဒေ ဓောဝေတ္ဝာ မဟာထေရံ ပဿိဿာမာတိ ဂန္ဆာ (က)

အပရော ဧဝံ ကထေတိ—စိတ္တေနေဝ မဟာစာဋိ ဌပေတွာ မတ္ထုံ ယောဇေတွာ စိတ္တေနေဝ အတ္တနော ဒွတ္တိံသာကာရံ ဥပ္ပါဒ္ဒေတွာ တတ္ထ ပက္ခိပိတွာ မတ္ထုံ ဩတာရေတွာ မန္ထိတမ္ဘံ။ မထိယမာနံ ဝိလီယတိ၊ ဝိလီနေ ဥပရိ ဖေဏော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ သော ဖေဏော ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗော။ တ္ထောဝတာ ဝေါ အမတံ ပရိဘုတ္တံ နာမ ဘဝိဿတိ။ ဇူတော ပရံ “အထ တေ ဘိက္ခု”တိအာဒိ သမ္ဘံ ပုရိမနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေတမ္ဘံ။

၄၄။ ဇူဒါနိ ယော ဧဝံ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တဿ မူလံ ဒဿေန္တော **ဆယိမာနီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဂါရဝေါ**တိ ဂါရဝဝိရဟိတော။ **အပ္ပတိဿော**တိ အပ္ပတိဿယော အနိစဝုတ္တိ။ တ္ထေ ပန ယော ဘိက္ခု သတ္ထရိ ဓရမာနေ တိသု ကာလေသု ဥပဋ္ဌာနံ နာ ယာတိ၊ သတ္ထရိ အနုပါဟနေ စက်မန္တေ သဉ္ဉပါဟနော စက်မတိ၊ နိစေ စက်မေ စက်မန္တေ ဥစ္ဆေ စက်မေ စက်မတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ဝသန္တေ ဥပရိ ဝသတိ၊ သတ္ထု ဒဿနဋ္ဌာနေ ဥဘော အံသေ ပါရုပတိ၊ ဆတ္တံ ဓာရေတိ၊ ဥပါဟနံ ဓာရေတိ၊ နာနတိတ္ထေ ဥစ္ဆာရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ကရောတိ၊ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဝါ ပန စေတိယံ ဝန္ဒိတုံ နာ ဂစ္ဆတိ၊ စေတိယဿ ပညာယနဋ္ဌာနေ သတ္ထုဒဿနဋ္ဌာနေ ဝုတ္တံ သမ္ဘံ ကရောတိ၊ အညေဟိ စ ဘိက္ခူဟိ “ကသ္မာ ဧဝံ ကရောသိ၊ နဗုဒ္ဓံ ဝန္ဒသိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ နာမ လဒ္ဓံ ဝန္ဒတီ”တိ ဝုတ္တေ “တုဏှီ ဟောဟိ[1]၊ ကိံ ဗုဒ္ဓေါ ဗုဒ္ဓေါတိ ဝဒသီ”တိ ဘဏတိ၊ အယံ **သတ္ထရိ အဂါရဝေါ** နာမ။

ယော ပန ဓမ္မဿဝနေ သံဃုဋ္ဌေ သက္ကစ္စံ နာ ဂစ္ဆတိ၊ သက္ကစ္စံ ဓမ္မံ နာ သုဏာတိ၊ နိဋ္ဌိယတိ ဝါ သလ္လပေန္တော ဝါ နိသီဒတိ၊ သက္ကစ္စံ နာ ဂဏှာတိ နာ ဓာရေတိ၊ ‘‘ကိံ ဓမ္မေ အဂါရဝံ ကရောသိ’’တိ ဝုတ္တေ “တုဏှီ ဟောဟိ၊ ဓမ္မော ဓမ္မောတိ ဝဒသိ[2]၊ ကိံ ဓမ္မော နာမာ’’တိ ဝဒတိ၊ အယံ **ဓမ္မေ အဂါရဝေါ** နာမ။

ယော ပန ထေရေန ဘိက္ခုနာ အနုဇ္ဈဋ္ဌော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ နိသီဒတိ ပဋိ ကထေတိ၊ ဝုဓေ ဘိက္ခု ဃဋ္ဋေန္တော ဂစ္ဆတိ၊ တိဋ္ဌတိ နိသီဒတိ၊ ဒုဿပလ္လတ္ထိကံ ဝါ ဟတ္ထပလ္လတ္ထိကံ ဝါ ကရောတိ၊ သံဃမဇ္ဈေ ဥဘော အံသေ ပါရုပတိ၊ ဆတ္တုပါဟနံ ဓာရေတိ၊ “ဘိက္ခုသံဃသ လဒ္ဓိတုံ ဝန္ဒတီ”တိ ဝုတ္တေပိ “တုဏှီ ဟောဟိ၊ သံဃော သံဃောတိ ဝဒသိ[3]၊ ကိံ သံဃော၊ မိဂသံဃော အဇသံဃော”တိအာဒိနာ ဝဒတိ၊ အယံ **သံဃေ အဂါရဝေါ** နာမ။ ဧကော ဘိက္ခုသ္မိမ္ပိ ဟိ အဂါရဝေ ကတေ

၁-ဟောတိ (က) ၂-ဝိရဝသိ (သီ၊ သျာ)

သံယေ ကတောယေဝ ဟောတိ။ တိသော သိက္ခာ ပန အပရိပူရယမာနော၀ **သိက္ခာယ နပရိပူရကာရီ** နာမ၁။

အဋ္ဌဟိ ၀ါတိ အတ္တနိ ၀ါ အတ္တနော ပရိသာယ ၀ါ။ **မဟိဒ္ဓိ ၀ါ**တိ ပရသ္မိံ ၀ါ ပရဿ ပရိသာယ ၀ါ။

၄၆။ ဣဒါနိ အယံ ဆ ဌာနာနိ နိဿာယ ဥပ္ပန္နဝိ၀ါဒေါ ၀ဗုန္တော ယာနိ အဓိကရဏာနိ ပါပုဏာတိ၊ တာနိ ဒဿေတုံ **စတ္တာရိမာနိ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဂူပသမနတ္ထာယ ပဝတ္တမာနေဟိ သမထေဟိ အဓိကာတဗ္ဗာနိတိ **အဓိကရဏာနိ။** ဝိ၀ါဒေါ အဓိကရဏံ **ဝိ၀ါဒါဓိကရဏံ။** ဣတရေသုပိ ဧသေ၀ နယော။

ဣဒါနိ ဣမာနိပိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ပတ္တာ ဥပရိ ၀ဗုန္တော သော ဝိ၀ါဒေါ ယေဟိ သမထေဟိ ဂူပသမ္မတိ၊ တေသံ ဒဿနတ္ထံ **သတ္တ ခေါ ပနိမေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ အဓိကရဏာနိ သမေန္တိ ဂူပသမေန္တိတိ **အဓိကရဏသမထာ။ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနန္တိ** ဥပ္ပန္နာနံ ဥပ္ပန္နာနံ။ **အဓိကရဏာနန္တိ** ဧတေသံ ဝိ၀ါဒါဓိကရဏာဒီနံ စတုန္နံ။ **သမထာယ ဂူပသမာယာ**တိ သမနတ္ထ-ဉ္စေ၀ ဂူပသမနတ္ထဉ္စ။ **သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော။ပ။ တိဏ၀တ္ထာရကော**တိ ဣမေ သတ္တ သမထာ ဒါတဗ္ဗာ။

တတြာယံ ဝိနိစ္ဆယကထာ—အဓိကရဏေသု တာ၀ ဓမ္မောတိ ၀ါ အဓမ္မောတိ ၀ါတိ အဒ္ဒါရသဟိ ဝတ္ထူဟိ ဝိ၀ဒန္တာနံ ဘိက္ခူနံ ယော ဝိ၀ါဒေါ၊ ဣဒံ **ဝိ၀ါဒါဓိကရဏံ** နာမ။ သီလဝိပတ္တိယာ ၀ါ အာစာရဒိဋ္ဌိအာဇီ၀ဝိပတ္တိယာ ၀ါ အနုဝဒန္တာနံ ယော အနု၀ါဒေါ ဥပ၀ဒနာ စေ၀ စောဒနာ စ၊ ဣဒံ **အနု၀ါဒါဓိ-ကရဏံ** နာမ။ မာတိကာယံ အာဂတာ ပဉ္စ ဝိဘင်္ဂေ ဒွေတိ သတ္တ အာပတ္တိက္ခန္ဓာ **အာပတ္တာဓိကရဏံ** နာမ။ ယံ သံဃသ္သ အာလောကနာဒီနံ စတုန္နံ ကမ္မာနံ ကရဏံ၊ ဣဒံ **ကိစ္စာဓိကရဏံ** နာမ။

တတ္ထ **ဝိ၀ါဒါဓိကရဏံ** ဒ္ဝီဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ ယေဘုယျသိကာယ စ။ သမ္မုခါဝိနယေနေ၀ သမ္မမာနံ ယသ္မိံ ဝိဟာရေ ဥပ္ပန္နံ၊ တသ္မိံယေ၀ ၀ါ, အညတ္ထ ဂူပသမေတုံ ဂန္ဆန္တာနံ အန္တရာမဂ္ဂေ ၀ါ, ယတ္ထ ဂန္ဒွာ သံဃသ္သ နိယျာတိတံ၊ တတ္ထ သံယေန ၀ါ ဂဏေန ၀ါ ဂူပသမေတုံ အသက္ကောန္တေ တတ္ထေ၀ ဥဗ္ဘာဟိကာယ သမ္မတပုဂ္ဂလေဟိ ၀ါ ဝိနိစ္ဆိတံ သမ္မတိ။ ဧ၀ံ သမ္မမာနေ

၁-သိက္ခာယ အဂါရေ၀ါ နာမ (သီ၊ သျာ၊ က)

ပန တသ္မိ ယာ သံဃသမ္မုခတာ, ဓမ္မသမ္မုခတာ, ဝိနယသမ္မုခတာ, ပုဂ္ဂလ-သမ္မုခတာ၊ အယံ **သမ္မုခါဝိနယော** နာမ။

တတ္ထ စ ကာရကသံဃသ သာမဂ္ဂိ၀သေန သမ္မုခီဘာ၀ေါ သံဃသမ္မုခတာ။ သမေတဿ ၀တ္ထုနော ဘူတတာ ဓမ္မသမ္မုခတာ။ ယထာ တံ သမေတဿံ၊ တထေ၀ သမနံ ဝိနယသမ္မုခတာ။ ယော စ ဝိ၀ဒတိ၊ ယေန စ ဝိ၀ဒတိ၊ တေသံ ဥဘိန္နံ အတ္ထပစ္စတ္ထိကာနံ သမ္မုခီဘာ၀ေါ ပုဂ္ဂလသမ္မုခတာ။ ဥဗ္ဘာဟိကာယ ဂူပသမေ ပနေတ္ထ သံဃသမ္မုခတာ ပရိဟာယတိ။ ဧ၀ံ တာ၀ သမ္မုခါဝိနယေ-နေ၀ သမ္မတိ။

သစေ ပနေ၀မ္ပိ န သမ္မတိ၊ အထ နံ ဥဗ္ဘာဟိကာယ သမ္မတာ ဘိက္ခ၊ "နမယံ သက္ကောမ ဂူပသမေတု"န္တိ သံဃသေ၀ နိယျာတေန္တိ။ တတော သံဃော ပဏ္ဍိတသမနုဂဟံ ဘိက္ခုံ သလာကဂ္ဂါဟကံ သမ္မန္နိတ္ဝာ တေန ဂဠုကဝိ၀ဋ္ဋက-သကဏ္ဏဇပဂကေသု တီသု သလာကဂ္ဂါဟေသု အညတရေ၀သေန သလာကံ ဂဟေတ္ဝာ သန္နိပတိတပရိသာယ ဓမ္မ၀ါဒိနံ ယေဘုယျတာယ ယထာ တေ ဓမ္မ၀ါဒိနော ၀ဒန္တိ၊ ဧ၀ံ ဂူပသန္တံ အဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ ယေဘု-ယျသိကာယ စ ဂူပသန္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော ဂုတ္တနယော ဧ၀။ ယံ ပန ယေဘုယျသိကာယ ကမ္မသ္မ ကရဏံ၊ အယံ **ယေဘုယျသိကာ** နာမ။ ဧ၀ံ ဝိ၀ါဒါဓိကရဏံ ဒ္ဝိဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။

အနု၀ါဒါဓိကရဏံ စတူဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ သတိ-ဝိနယေန စ အမူဠှဝိနယေန စ တဿပါဝိယသိကာယ စ။ သမ္မုခါဝိနယေ-နေ၀ သမ္မမာနံ ယော စ အနု၀ဒတိ၊ ယဉ္စ အနု၀ဒတိ၊ တေသံ ၀စနံ သုတ္ဝာ သစေ ကာစိ အာပတ္တိ နတ္ထိ၊ ဥဘော ခမာပေတ္ဝာ, သစေ အတ္ထိ၊ အယံ နာမေတ္ထ အာပတ္တိတိ ဧ၀ံ ဝိနိစ္ဆိတံ ဂူပသမ္မတိ။ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယလက္ခဏံ ဂုတ္တနယမေ၀။

ယဒါ ပန ဒီဏာသ၀ဿ ဘိက္ခုနော အမူလိကာယ သီလဝိပတ္တိယာ အနုဒ္ဓံ-သိတဿ သတိဝိနယံ ယာစမာနဿ သံဃော ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန သတိဝိနယံ ဒေတိ၊ တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ သတိဝိနယေန စ ဂူပသန္တံ ဟောတိ။ ဒိန္နေ ပန သတိဝိနယေ ပုန တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကဿစိ အနု၀ါဒေါ နရုဟတိ။

ယဒါ ဥမ္မတ္တကော ဘိက္ခု ဥမ္မာဒ၀သေန ကတေ အဿာမဏကေ အဇ္ဈာစာရေ "သရတာယသ္မာ ဝေရုပိံ အာပတ္တိ"န္တိ ဘိက္ခူဟိ ဂုစ္ဆမာနော "ဥမ္မတ္တကေန မေ အာဂုသော တေံ ကတံ၊ နာဟံ တံ သရာမီ"တိ ဘဏန္တော ပိ

ဘိက္ခူဟိ စောဒိယမာနောဝ ပုန အစောဒနတ္ထာယ အမူဋ္ဌဝိနယံ ယာစတိ၊ သံဃော စသ ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန အမူဋ္ဌဝိနယံ ဒေတိ၊ တဒါ သမ္မုခါ-ဝိနယေန စ အမူဋ္ဌဝိနယေန စ ဂူပသန္တံ ဟောတိ။ ဒိန္နေ ပန အမူဋ္ဌဝိနယေ ပုန တသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ကဿစိ တပ္ပစ္စယာ အနုဝါဒေါ န ရုဟတိ။

ယဒါ ပန ပါရာဇိကေန ဝါ ပါရာဇိကသာမန္တေန ဝါ စောဒိယမာနဿ အညေနာညံ ပဋိစရတော ပါပုဿန္နတာယ ပါဝိယသ ပုဂ္ဂလဿ "သစာယံ အစ္ဆိန္နမူလော ဘဝိဿတိ၊ သမ္မာ ဝတ္တိတ္တာ ဩသာရဏံ လဘိဿတိ၊ သစေ ဆိန္နမူလော၊ အယမေဝဿ နာသနာ ဘဝိဿတီ"တိ မညမာနော သံဃော ဥတ္တိစတုတ္ထေန ကမ္မေန တဿပါဝိယသိကံ ကရောတိ၊ တဒါ သမ္မုခါဝိနယေန စ တဿ ပါဝိယသိကာယ စ ဂူပသန္တံ ဟောတိ။ ဧဝံ အနုဝါဒါဓိကရဏံ စတူဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။

အာပတ္တာဓိကရဏံ တိဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန စ ပဋိညာတကရဏေန စ တိဏဝတ္ထာရကေန စ။ တဿ သမ္မုခါဝိနယေနဝ ဂူပသမော နတ္ထိ။ ယဒါ ပန ဧကဿ ဝါ ဘိက္ခုနော သန္တိကေ သံဃဂဏ-မဇ္ဈေသု ဝါ ဘိက္ခု လဗ္ဘကံ အာပတ္တိံ ဒေသေတိ၊ တဒါ အာပတ္တာဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ ပဋိညာတကရဏေန စ ဂူပသမ္မတိ။ တတ္ထ သမ္မုခါဝိနယော တာဝ ယော စ ဒေသေတိ၊ ယဿ စ ဒေသေတိ၊ တေသံ သမ္မုခတာ။ သေသံ ဝုတ္တနယမေဝ။ ပုဂ္ဂလဿ စ ဂဏဿ စ ဒေသနာကာလေ သံဃသမ္မုခတာ ပရိဟာယတိ။ ယံ ဘိက္ခု ပနေတ္ထ "အဟံ ဘန္တေ ဣတ္ထန္နာမံ အာပတ္တိံ အာပန္နော"တိ စ, "အာမ ပဿာမီ"တိ စ ပဋိညာတာယ "အာယတိံ သံဝရေယ္ယာသီ"တိ ကရဏံ၊ တံ ပဋိညာတကရဏံ နာမ။ သံဃာဒိသေသေ ပရိဝါသာဒိယာစနာ ပဋိညာ၊ ပရိဝါသာဒိနံ ဒါနံ ပဋိညာတကရဏံ နာမ။

ဒ္ဝေပက္ခဇာတာ ပန ဘဏ္ဍနကာရကာ ဘိက္ခူ ဗဟုံ အဿာမဏကံ အစ္ဆာ-စာရံ စရိတ္ဝာ ပုန လဇ္ဇီဓမ္မေ ဥပ္ပန္နေ "သစေ မယံ ဣမာဟိ အာပတ္တိဟိ အညမညံ ကာရေဿာမ၊ သိယာပိ တံ အဓိကရဏံ ကဲကွဋ္ဌတ္တာယ သံဝတ္တေယ္ယာ"တိ အညမညံ အာပတ္တိယာ ကာရာပနေ ဒေါသံ ဒိသ္ဝာ ယဒါ တိဏဝတ္ထာရကကမ္မံ ကရောန္တိ၊ တဒါ အာပတ္တာဓိကရဏံ သမ္မုခါဝိနယေန စ တိဏဝတ္ထာရကေန စ သမ္မတိ။ တတြ ဟိ ယတ္တကာ ဟတ္ထပါသုပဂတာ "န မေ တံ ခမတီ"တိ ဧဝံ ဒိဋ္ဌာဝိကမ္မံ အကတ္ဝာ "ဒုက္ကဋံ ကမ္မံ ပုန ကာတဗ္ဗံ ကမ္မ"န္တိ န ဥက္ကောဋေန္တိ၊

နိဒ္ဒမိ သြက္ကန္တာ ဟောန္တိ၊ သဗ္ဗေသမွိ ဌပေတွာ ထုလ္လဝဇ္ဇ္ဆ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တဆ္ဆ သဗ္ဗာပတ္တိယော ဝုဋ္ဌဟန္တိ။ ဧဝံ အာပတ္တာဓိကရဏံ တိဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ။ **ကိစ္စာဓိကရဏံ** ဧကေန သမထေန သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေနေဝ။

ဣမာနိ စတ္တာရိ အဓိကရဏာနိ ယထာနုရူပံ ဣမေဟိ သတ္တဟိ သမထေဟိ သမ္မန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ အဓိကရဏာနံ သမထာယ ဝူပသမာယ သမ္မုခါဝိနယော ဒါတဗ္ဗော။ပ။ တိဏဝတ္ထာရကော"တိ။ အယမေတ္ထ ဝိနိစ္ဆယ-နယော၊ ဝိတ္ထာရော ပန သမထက္ခန္ဓကေ အာဂတောယေဝ။ ဝိနိစ္ဆယောပိသ သမန္တပါသာဒိကာယ ဝုတ္တော။

၄၇။ ယော ပနာယံ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ "ဣဓာနန္ဒ ဘိက္ခု။ ဝိဝဒန္တိ"တိ-အာဒိကော ဝိတ္ထာရော ဝုတ္တော၊ သော ဧတေန နယေန သင်္ခေပတော၀ ဝုတ္တောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ **ဓမ္မော**တိအာဒိသု သုတ္တန္တပရိယာယေန တာဝ ဒသ ကုသလကမ္မပထာ **ဓမ္မော၊** အကုသလကမ္မပထာ **အဓမ္မော**။ တထာ "စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ"တိ ဟေဋ္ဌာ အာဂတာ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယ-ဓမ္မာ၊ တယော သတိပဋ္ဌာနာ တယော သမ္မပ္ပဓာနာ တယော .ဣဒ္ဓိပါဒါ ဆ ဣန္ဒြိယာနိ ဆ ဗလာနိ အဋ္ဌ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ နဝဂိုကော မဂ္ဂေါ စာတိ, စတ္တာရော ဥပါဒါနာ ပဉ္စ နိဝရဏာနိတိအာဒယော သံကိလိဋ္ဌဓမ္မာ စာတိ အယံ အဓမ္မော။

တတ္ထ ယံကိဉ္စိ ဧကံ အဓမ္မကောဋ္ဌာသံ ဂဟေတွာ "ဣမံ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိ ကရိဿာမ၊ ဧဝံ အမှာကံ အာစရိယကုလံ နိယျာနိကံ ဘဝိဿတိ၊ မယ္ဆ လောကေ ပါကဋာ ဘဝိဿာမာ"တိ တံ အဓမ္မံ "ဓမ္မော အယ"န္တိ ကထေန္တာ ဓမ္မောတိ ဝိဝဒန္တိ။ တထေဝ ဓမ္မကောဋ္ဌာသေသု ဧကံ ဂဟေတွာ "အဓမ္မော အယ"န္တိ ကထေန္တာ အဓမ္မောတိ ဝိဝဒန္တိ။

ဝိနယပရိယာယေန ပန ဘူတေန ဝတ္ထုနာ စောဒေတွာ သာရေတွာ ယထာ-ပဋိညာယ ကာတဗ္ဗကမ္မံ **ဓမ္မော** နာမ၊ အဘူတေန ပန ဝတ္ထုနာ အစောဒေတွာ အသာရေတွာ အပဋိညာယ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ **အဓမ္မော** နာမ။ တေသုပိ အဓမ္မံ "ဓမ္မော အယ"န္တိ ကထေန္တာ ဓမ္မောတိ ဝိဝဒန္တိ၊ ဓမ္မံ "အဓမ္မော အယ"န္တိ ကထေန္တာ အဓမ္မောတိ ဝိဝဒန္တိ။

သုတ္တန္တပရိယာယေန ပန ရာဂဝိနယော ဒေါသဝိနယော မောဟဝိနယော သံဝရော ပဟာနံ ပဋိသင်္ခါတိ အယံ **ဝိနယော** နာမ၊ ရာဂါဒိနံ အဝိနယော

၁-ဝိ ၄-၁၀၀-ပိဋ္ဌေ။

အသံဝရော အပ္ပဟာနံ အပ္ပဋိသင်္ခါဘိ အ၊သံ **အဝိနယော** နာမ။ ဝိနယပရိယာ-
ယေန ဝတ္ထုသမ္ပတ္တိ ဥတ္တိသမ္ပတ္တိ အနုသာဝနသမ္ပတ္တိ သီမသမ္ပတ္တိ ပရိသသမ္ပတ္တိတိ
အယံ **ဝိနယော** နာမ၊ ဝတ္ထုဝိပတ္တိ။ပ။ ပရိသဝိပတ္တိတိ အယံ **အဝိနယော**
နာမ။ တေသုပိ ယံကိဉ္စိ အဝိနယံ "ဝိနယော အ၊ယ"န္တိ ကထေန္တော ဝိနယောတိ
ဝိဝဒန္တိ၊ ဝိနယံ အဝိနယောတိ ကထေန္တော အဝိနယောတိ ဝိဝဒန္တိ။

ဓမ္မနေတ္တိ သမနုမဇ္ဇိတမ္ဘာတိ ဓမ္မရဇ္ဇု အနုမဇ္ဇိတမ္ဘာ ဥ္ဃောန ဃံသိတမ္ဘာ
ဥပပရိက္ခိတမ္ဘာ။ သာ ပနေသာ ဓမ္မနေတ္တိ "ဣတိ ဧဒါ ဝစ္ဆ ဣမေ ဒသ
ဓမ္မာ အကုသလာ ဒသ ဓမ္မာ ကုသလာ"တိ ဧဝံ မဟာဝစ္ဆဂေါတ္တသုတ္တေ
အာဂတာတိ ဝုတ္တာ။ သာ ဧဝ ဝါ ဟောတု၊ ယော ဝါ ဣဓ ဓမ္မော စ ဝိနယော
စ ဝုတ္တော။ **ယထာ တတ္ထ သမေတိ**တိ ယထာ တာယ ဓမ္မနေတ္တိယာ သမေတိ၊
ဓမ္မော ဓမ္မောဝ ဟောတိ၊ အဓမ္မော အဓမ္မောဝ၊ ဝိနယော ဝိနယောဝ ဟောတိ၊
အဝိနယော အဝိနယောဝ။ **တထာ တန္တိ** ဧဝံ တံ အဓိကရဏံ ဂူပသမေတမ္ဘီ။
ဧကစ္စာနံ အဓိကရဏာနန္တိ ဣဓ ဝိဝါဒါဓိကရဏမေဝ ဒသိတံ၊ သမ္မုခါဝိနယော
ပန န ကိသ္မိဉ္စိ အဓိကရဏေ န လဗ္ဘတိ။

၄၈။ တံ ပနေတံ ယသ္မာ ဒ္ဝိဟိ သမထေဟိ သမ္မတိ သမ္မုခါဝိနယေန
စ ယေဘုယ္ယသိကာယ စ၊ တသ္မာ ဟေဋ္ဌာ မာတိကာယ ဌပိတာနုက္ကမေန
ဣဒါနိ သတိဝိနယသ္မ ဝါရေ ပတ္တေပိ တံ အဝတ္ဝာ ဝိဝါဒါဓိကရဏေယေဝ
တာဝ ဒုတိယသမထံ ဒသ္မေန္တော **ကထဉ္စာနန္ဒ ယေဘုယ္ယသိကာ**တိအာဒိမာဟ။
တတ္ထ **မဟုတရာ**တိ အန္တမသော ဒ္ဝိဟိ တိဟိပိ အတိရေကတရာ။ သေသမေတ္ထ
ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၄၉။ ဣဒါနိ ဟေဋ္ဌာ အဝိတ္ထာရိတံ သတိဝိနယံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ဝိတ္ထာရိ-
တာဝသေသသမထေ ပဋိပါဋိယာ ဝိတ္ထာရေတုံ **ကထဉ္စာနန္ဒ သတိဝိနယော**တိ-
အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ပါရာဇိကသာမန္တေန ဝါ**တိ ဒ္ဝေ သာမန္တာနိ ခန္ဓသာမန္တဉ္စ
အာပတ္တိသာမန္တဉ္စ။ တတ္ထ ပါရာဇိကာပတ္တိကန္ဓော သံဃာဒိသေသာပတ္တိကန္ဓော
ထုလ္လစ္စယ, ပါစိတ္တိယ, ပါဋိဒေသနိယ, ဒုက္ကဋ, ဒုဗ္ဘာသိတာပတ္တိကန္ဓောတိ ဧဝံ
ပုရိမသ္မ ပန္ဆိမခန္ဓံ ခန္ဓသာမန္တံ နာမ ဟောတိ။ ပဌမပါရာဇိကသ္မ ပန
ပုဗ္ဗဘာဂေ ဒုက္ကဋံ၊ သေသာနံ ထုလ္လစ္စယန္တိ ဣဒံ အာပတ္တိသာမန္တံ နာမ။

၁-မ ၂-၁၅၇-ဝိဇ္ဇေ။

တတ္ထ ခန္ဓသာမန္တေ ပါရာဇိကသာမန္တံ ဂရုကာပတ္တိ နာမ ဟောတိ။ **သရတာ-ယသ္မာ**တိ သရတု အာယသ္မာ။ **ကေစ္စာနံ အဓိကရဏာနန္တိ** ဣဓ အနု၀ါဒါဓိ-ကရဏမေ၀ ဒဿိတံ။

၅၀။ **ဘာသိတပရိက္ကန္တန္တိ** ၀ါစာယ ဘာသိတံ ကာယေန စ ပရိက္ကန္တံ၊ ပရက္ကမိတ္ဝာ ကတန္တိ အတ္ထော။ **ကေစ္စာန**န္တိ ဣဓာပိ အနု၀ါဒါဓိကရဏမေ၀ အဓိပ္ပေတံ။ ပဋိညာတကရဏေ“ကေစ္စာန”န္တိ အာပတ္တာဓိကရဏံ ဒဿိတံ။

၅၂။ **ဒ၀ါ**တိ သဟသာ။ **ရ၀ါ**တိ အညံ ဘဏိတုကာမေန အညံ ၀ုတ္တံ။ **ဧ၀ံ ဧဒါ အာနန္ဒ တဿပါဝိယသိကာ ဟောတီ**တိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ ပါပုဿန္ဒတာ ပါပိယသိကာ ဟောတိ။ ဣမိနာ ကမ္မဿ ၀တ္ထု ဒဿိတံ။ ဧ၀ရူပဿ ဟိ ပုဂ္ဂလဿ ကမ္မံ ကာတဗ္ဗံ။ ကမ္မေန ဟိ အဓိကရဏဿ ၀ူပသမော ဟောတိ၊ န ပုဂ္ဂလဿ ပါပုဿန္ဒတာယ။ ဣဓာပိ စ အနု၀ါဒါဓိကရဏမေ၀ အဓိကရဏန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၅၃။ **ကထဉ္စာနန္ဒ တိဏ္ဏ၀တ္ထာရကော**တိ ဧတ္ထ ဣဒံ ကမ္မံ တိဏ္ဏ၀တ္ထာရက-သဒိသတ္တာ တိဏ္ဏ၀တ္ထာရကော တိ ၀ုတ္တံ။ ယထာ ဟိ ဂုထံ ၀ါ မုတ္တံ ၀ါ ဃဋ္ဋိယမာနံ ဒုဂ္ဂန္ဓတာယ ဗာဓတိ၊ တိဏေဟိ အ၀တ္ထရိတ္ဝာ သုပ္ပဋိစ္ဆာဒိတသ္မိံ ပနဿ သော ဂန္ဓော န ဗာဓတိ၊ ဧ၀မေ၀ ယံ အဓိကရဏံ[1] မူလာနုမူလံ ဂန္ဒ္ဓာ ၀ူပသမိယမာနံ ကက္ခဋတ္တာယ ၀ါဋတ္တာယ ဘေဒါယ သံ၀တ္တတိ၊ တံ ဣမိနာ ကမ္မေန ၀ူပသန္တံ ဂုထံ ၀ိယ တိဏ္ဏ၀တ္ထာရကေန ပဋိစ္ဆန္နံ ၀ူပသန္တံ ဟောတီတိ ဣဒံ ကမ္မံ တိဏ္ဏ၀တ္ထာရကသဒိသတ္တာ တိဏ္ဏ၀တ္ထာရကော တိ ၀ုတ္တံ။ တဿ **ဣဓာနန္ဒ ဘိက္ခု**နံ **ဘဏ္ဍနဇာတာန**န္တိအာဒိ၀စနေန အာကာရမတ္တမေ၀ ဒဿိဘံ၊ ခန္ဓကေ အာဂတာယေ၀ ပနေတ္ထ ကမ္မ၀ါစာ ပမာဏံ။ **ဌပေတ္ဝာ ထုလ္လ၀ဇ္ဇံ ဌပေတ္ဝာ ဂိဟိပဋိသံယုတ္တ**န္တိ ဧတ္ထ ပန **ထုလ္လ၀ဇ္ဇ**န္တိ ထူလ၀ဇ္ဇံ ပါရာဇိကဉ္စေ၀ သံဃာဒိသေသဉ္စ။ **ဂိဟိပဋိသံယုတ္တ**န္တိ ဂိဟိနံ ဟိနေန ခုံသန၀မ္ဘန-ဓမ္မိကပဋိဿ၀ေသု အာပန္နာ အာပတ္တိ။ **အဓိကရဏာန**န္တိ ဣဓ အာပတ္တာ-ဓိကရဏမေ၀ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကိစ္စာဓိကရဏဿ ပန ၀သေန ဣဓ နကိ္ခိ ၀ုတ္တံ။ ကိဉ္စာပိ နာ ၀ုတ္တံ၊ သမ္မုခါဝိနယေနေ၀ ပနဿ ၀ူပသမော ဟောတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-အဓိကရဏံ ထူလံ (သျာ)

၅၄။ **ဆယိမေ အာနန္ဒ ဓမ္မာ သာရဏီယာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ကလဟဝဿေန သုတ္တံ အာရဒ္ဓံ၊ ဥပရိ သာရဏီယဓမ္မာ အာဂတာ။ ဇာတိ ယထာနုသန္ဓိနာဝ ဒေသနာ ဂတာ ဟောတိ။ ဟေဋ္ဌာ ကောသမ္ဗိယသုတ္တေ ပန သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ကထိတာ၊ ဇာမသ္မိံ သုတ္တေ သောတာပတ္တိဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဝုတ္တာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **အကုန္တိ** အပ္ပသာဝဇ္ဇံ။ **ထူလန္တိ** မဟာသာဝဇ္ဇံ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
သာမဂါမသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-သုနက္ခတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၅၅။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သုနက္ခတ္တသုတ္တံ။ တတ္ထ **အညာ**ကိ အရဟတ္တံ။ **ဗျာကတာ**တိ ဒိဏ္ဏာ ဇာတိတိအာဒီဟိ စတူဟိ ပဒေဟိ ကထိတာ။ **အဓိမာနေ-နာ**တိ အပ္ပတ္ထေ ပတ္တသညိနော, အနဓိဂတေ အဓိဂတသညိနော ဟုတ္ဝာ အဓိဂတံ အမ္ဟေဟိတိ မာနေန ဗျာကရိံသု။

၅၆။ **ဝေဠုဒ္ဓေ သုနက္ခတ္တ တထာဂတဿ ဟောတီ**တိ သုနက္ခတ္တ ဇေတေသံ ဘိက္ခူနံ ပဋိဗျာကရဏေ "ဣဒံ ဌာနံ ဇေတေသံ အဝိဘူတံ အန္ဓကာရံ၊ တေနိမေ အနဓိဂတေ အဓိဂတသညိနော၊ ဟန္ဒ နေသံ ဝိသောဓေတ္ဝာ ပါကဋံ ကတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသေမီ"တိ ဝေဠု တထာဂတဿ ဟောတိ။ **အထ စ ပနိဓေ-ကစ္စေ။ပ။ တဿဝိ ဟောတိ အညထတ္တ**န္တိ ဘဂဝါ ပဋိပန္နကာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ။ ယတ္ထ ပန ဣန္ဒြာစာရေ ဌိတာ ကေစ္စေ မောဃပုရိသာ ဟောန္တိ၊ တတြ ဘဂဝါ ပဿတိ "ဣမေ ဣမံ ပဋိံ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ အဇာနိတ္ဝာဝ ဇာနန္တာ ဝိယ အပ္ပတ္ထေ ပတ္တသညိနော ဟုတ္ဝာ ဂါမနိဂမာဒီသု ဝိသေဝမာနာ၂ ဝိစရိဿန္တိ၊ တံ နေသံ ဘဝိဿတိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယာ"တိ၊ ဇေမသ္သာယံ ဣန္ဒြာစာရေ ဌိတာနံ ကာရဏာ ပဋိပန္နကာနမ္ပိ အတ္ထာယ "ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ"တိ ဥပ္ပန္နဿ စိတ္တဿ အညထာဘာဝေါ ဟောတိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

၅၈။ **လောကာမိသာဓိမုတ္တော**တိ ဝဋ္ဋာမိသကာမာမိသလောကာမိသ-ဘူတေသု ပဇ္ဇသု ကာမဂုဏေသု အဓိမုတ္တော တန္နိန္နော တဂ္ဂရုကော တပ္ပဗ္ဘာရော။

၃-မ ၁-၄၀၀-ဖိဋ္ဌေ။ ၂-ဖိသေသံ ဝဒမာနာ (သီ၊ သျာ၊ က)

တပ္ပတိရူဒီတိ ကာမဂုဏသဘာဂါ။ **အာနေဉ္ဇပဋိသံယုတ္တာယာ**တိ အာနေဉ္ဇ-သမာပတ္တိပဋိသံယုတ္တာယ။ **သံသေယျာ**တိ ကထေယျ။ **အာနေဉ္ဇသံယောဇနေန ဟိ ခေါ ဝိသံယုတ္တော**တိ အာနေဉ္ဇသမာပတ္တိသံယောဇနေန ဝိသံသဋ္ဌော။ **လောကံဝမိသဝမိမုတ္တော**တိ ဧဝရူပေါ ဟိ လူခစိဝရဓရော မတ္တိကာပတ္တံ အာဒါယ အတ္တနော သဒိသေဟိ[1] ကတိပယေဟိ သဒ္ဓိံ ပစ္စန္တဇနပဒံ ဂစ္ဆတိ၊ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌကာလေ မနုဿာ ဒိသ္ဝာ "မဟာပံသုကူလိကာ အာဂတာ"တိ ယာဂုဘတ္တာဒီနိ သမ္ပာဒေတ္ဝာ သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေန္တိ၊ ဘတ္တကိစ္စေ နိဋ္ဌိတေ အနုမောဒနံ သုတ္ဝာ "သ္ဝေပိ ဘန္တေ ဇုဓေဝ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသထာ"တိ ဝဒန္တိ။ အလံ ဥပါသကာ၊ အဇ္ဇာပိ ဝေါ ဗဟူနံ ဒိန္နန္တိ။ တေန ဟိ ဘန္တေ အန္တောဝဿံ ဇုဓ ဝသေယျာထာတိ အဓိဝါသေတ္ဝာ ဝိဟာရမဂ္ဂံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဝိဟာရံ ဂစ္ဆန္တိ။ ကတ္ထ သေနာသနံ ဂဟေတ္ဝာ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေန္တိ။ သာယံ ဇကော အာဝါသိကော တေ ဘိက္ခူ။ ပုစ္ဆတိ "ကတ္ထ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ထာ"တိ? အသုကဂါမေတိ။ ဘိက္ခာသမ္ပန္နာတိ? အာမဲ ဧဝရူပါ နာမ မနုဿာနံ သဒ္ဓါ ဟောတိ။ "အဇ္ဇေဝ နု ခေါ တေ ဒေဿာ၊ နိစ္စမ္ပိ ဒေဿာ"တိ? သဒ္ဓါ တေ မနုဿာ နိစ္စမ္ပိ ဒေဿာ၊ တေ နိဿာယေဝ အယံ ဝိဟာရော ဝဏ္ဏိတော။ တတော တေ ပံသုကူလိကာ ပုနပ္ပုနံ တေသံ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တိ၊ ဒိဝသာဝသေသံ ကထေတ္ဝာ ရတ္တိမ္ပိ ကထေန္တိ။ တ္ဝော ဝတာ ဇုဒ္ဓာစာရေ ဌိတသ္မိ သိသံ နိက္ခန္တံ ဟောတိ ဥဒရံ ဖာလိတံ[2]။ ဧဝံ လောကာမိသာဓိမုတ္တော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၅၉။ ဇုဒါနိ အာနေဉ္ဇသမာပတ္တိလာဘိံ အဓိမာနိကံ ဒဿေန္တော **ဌာနံ ခေါ ပနေတံ**န္တိအာဒိမာဟ။ **အာနေဉ္ဇာဓိမုတ္တာသာ**တိ ကိလေသသိဉ္စန-ဝိရဟိတာသု ဟေဋ္ဌိမာသု ဆသု သမာပတ္တီသု အဓိမုတ္တာသ တန္နိန္နာသ တဂ္ဂရုနော တပ္ပဗ္ဘာရသ္မိ။ **သေ ပဝုဋ္ဌေ**တိ တံ ပဝုတ္ထံ။ ဆသမာပတ္တိလာဘိနော ဟိ အဓိမာနိကသ္မ ပဉ္စကာမဂုဏာမိသဗန္ဓနာ ပတိတပဋ္ဌုပလာသော ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ။

၆၀။ ဇုဒါနိ အာကိဉ္စညာယတနသမာပတ္တိလာဘိနော အဓိမာနိကသ္မ နိဿံသံ ဒဿေတုံ **ဌာနံ ခေါ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒွေဓာဘိန္နာ**တိ မဇ္ဈေ ဘိန္နာ။ **အပ္ပဋိသန္ဓိကာ**တိ ခုဒ္ဒကာ မုဋ္ဌိပါသာဏမတ္တာ ဇတုနာ ဝါ သိလေသေန ဝါ အလ္လိယာပေတ္ဝာ ပဋိသန္ဓာတုံ သက္ကာ။ မဟန္တံ ပန ကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမာဏံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **သေ ဘိန္နေ**တိ တံ ဘိန္နံ။

၁-ပရိသေဟိ (က) ၂-ဖလိတံ (ဋီကာ)

ဥပရိသမာပတ္တိလာဘိနော ဟိ ဟေဋ္ဌာသမာပတ္တိ ဒ္ဝေဓာဘိန္နာ သေလာ ဝိယ ဟောတိ၊ တံ သမာပဇ္ဇိသာမီတိ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ။

၆၁။ ဣဒါနိ နေဝသညာနာသညာယတနလာဘိနော အဓိမာနိကဿ စ နိဃံသံ ဒဿေန္တော **ဌာနံ ခေါ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သေ ဝန္တေ**တိ တံ ဝန္တံ။ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ဟိ ဟေဋ္ဌာသမာပတ္တိယော ဝန္တသဒိသာ ဟုတ္ဝာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ပုန သမာပဇ္ဇိသာမီတိ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ။

၆၂။ ဣဒါနိ ခိဏာသဝဿ နိဃံသံ ဒဿေန္တော **ဌာနံ ခေါ ပနာ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သေ ဥဆ္ဆိန္နမူလေ**တိ သော ဥစ္ဆိန္နမူလော[1]။ ဥပရိ-သမာပတ္တိလာဘိနော ဟိ ဟေဋ္ဌာသမာပတ္တိ မူလစ္ဆိန္နတာလော ဝိယ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တံ သမာပဇ္ဇိသာမီတိ စိတ္တံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ။

၆၃။ **ဌာနံ ခေါ ပနာ**တိ ပါဠိယေဣော အနုသန္ဓိ။ ဟေဋ္ဌာ ဟိ သမာပတ္တိ-လာဘိနော အဓိမာနိကဿပိ ခိဏာသဝဿပိ နိဃံသော ကထိတော၊ သုက္ခ-ဝိပဿကဿ ပန အဓိမာနိကဿပိ ခိဏာသဝဿပိ နာ ကထိတော။ တေသံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ နိဃံသံ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။ တံ ပန ပဋိက္ခိတ္တံ။ သမာပတ္တိ-လာဘိနော ဟိ အဓိမာနိကဿ နိဃံသေ ကထိတေ သုက္ခဝိပဿကဿပိ အဓိမာနိကဿ ကထိတောဝေ ဟောတိ၊ သမာပတ္တိလာဘိနော စ ခိဏာ-သဝဿ ကထိတေ သုက္ခဝိပဿကခိဏာသဝဿ ကထိတောဝေ ဟောတိ။ ဧတေသံ ပန ဒ္ဝိန္နံ ဘိက္ခူနံ သပ္ပါယာသပ္ပါယံ ကထေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။

တတ္ထ သိယာ—ပုထုဇ္ဇနဿ တာဝ အာရမ္မဏံ အသပ္ပါယံ ဟောတု၊ ခိဏာ-သဝဿ ကထံ အသပ္ပါယန္တိ။ ယဒဂ္ဂေန ပုထုဇ္ဇနဿ အသပ္ပါယံ၊ တဒဂ္ဂေန ခိဏာသဝဿပိ အသပ္ပါယမေဝ။ ဝိသံ နာမ ဇာနိတ္ဝာ ခါဒိတမ္ပိ အဇာနိတ္ဝာ ခါဒိတမ္ပိ ဝိသမေဝ။ န ဟိ ခိဏာသဝေနပိ "အဟံ ခိဏာသဝေါ"တိ အသံဝု-တေန ဘဝိတမ္ဗံ[2]။ ခိဏာသဝေနပိ ယုတ္တပယုတ္တေန ဝ[3] ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၆၄။ တတ္ထ **သမဏေနာ**တိ ပုဒ္ဓသမဏေန။ **ဆန္ဒရာဂပ္ပဟာနာ**တိ သော အဝိဇ္ဇာသမ္ပယုတ္တော ဝိသဒေါသော ဆန္ဒရာဂေန စ ပ္ပဟာနေန စ ရုပ္ပတိ ကုပ္ပတိ။ **အသပ္ပါယာနီ**တိ အဝမိုကရာနိ အာရမ္မဏာနိ။ **အနုဒ္ဒံသေယျာ**တိ

၁-သေ ဥစ္ဆိန္နေတိ တံ ဥစ္ဆိန္နံ (သီ၊ သျာ) ၂-စရိတဗ္ဗံ (သီ၊ သျာ)

၃-ယုတ္တပဋိဝတ္တေနေဝ (သီ)၊ ယုတ္တပဋိယုတ္တေနေဝ (သျာ)

သောသေယျ မိလာပေယျ။ **သဉ္ဇပါဒိသေသန်** သဂဟဏသေသံ၊ ဥပါဒိတမ်ဳံ ဂဏှိတမ်ဳံ ဇုဓ ၁ ဥပါဒိတိ ဝုတ္တံ။ **အနလဉ္ဆ တေ အန္တရာယာယာ**တိ ဇိ၀ိတန္တရာယံ တေ ကာတုံ အသမတ္ထံ။ **ရဇောသူကန်** ရဇော စ ဝိဟိသုကာဒိ စ သူကံ။ **အသု စ ဝိသဒေါသော**တိ ၂ သော စ ဝိသဒေါသော။ **တဒုဘယေနာ**တိ ယာ သာ အသပ္ပါယကိရိယာ စ ယော ဝိသဒေါသော စ၊ တေန ဥဘယေန။ **ပုထုတ္တန်** မဟန္တဘာ၀ံ။

၀၀မေ၀ ခေါတိ ထြေ သဉ္ဇပါဒါနသလ္လုန္ဓါရော ဝိယ အပ္ပဟီနော အဝိဇ္ဇာ-ဝိသဒေါသော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အသပ္ပါယကိရိယာယ ဌိတဘာ၀ေါ ဝိယ ဆသု ဒ္ဝါရေသု အသံဝုတကာလော၊ တဒုဘယေန ၀ဏော ပုထုတ္တံ ဂတေ မရဏံ ဝိယ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာယ ဟီနာယာ၀တ္တနံ၊ မရဏမတ္တံ ဒုက္ခံ ဝိယ အညတရာယ ဂရုကာယ သံကိလိဋ္ဌာယ အာပတ္တိယာ အာပဇ္ဇနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ သုက္ကပက္ခေပိ ဇုမိနာ၀နယေန ဩပမ္မသံသန္ဒနံ ၀ေဒိတ့ဗ္ဗံ။

၆၅။ **သတိယာယေတံ အဓိ၀စန**န္တိ ထြေ သတိ ပညာဂတိကာ။ လောကိကာယ ပညာယ လောကိကာ ဟောတိ၊ လော့ကုတ္တရာယ လောကုတ္တရာ။ **အရိယာယေံတံ ပညာယာ**တိ ပရိသုဒ္ဓါယ ဝိပဿနာပညာယ။

ဇုဒါနိ ဒိဏာသ၀သ ဗလံ ဒသေန္တော **သော ၀တာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သံဝုတကာရီ**တိ ပိဟိတကာရီ။ **ဇုတိ ဝိဒိတ္ဝာ နိရုပမိ**တိ ဧ၀ံ ဇာနိတ္ဝာ ကိလေသုပမိပဟာနာ နိရုပမိ ဟောတိ၊ နိရုပါဒါနောတိ အတ္ထော။ **ဥပမိသန်ယေ ဝိမုတ္တော**တိ ဥပမိနံ သန်ယဘူတေ နိဗ္ဗာနေ အာရမ္မဏတော ဝိမုတ္တော။ **ဥပမိသ္မိ**န္တိ ကာမုပမိသ္မိ°။ **ကာယံ ဥပသံဟရိဿတီ**တိ ကာယံ အလ္လိယာ-ပေဿတိ။ ဇုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—တဏှက္ခယေ နိဗ္ဗာနေ အာရမ္မဏတော ဝိမုတ္တော ဒိဏာသ၀ေါ ပဒ္ဓ ကာမဂုဏေ သေ၀ိတုံ, ကာယံ ၀ါ ဥပသံဟရိဿတိ စိတ္တံ ၀ါ ဥပ္ပါဒေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနတ္ထ-မေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သုနက္ခတ္တသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဇုဒံ (သျာ)　　၂-အသုစိဝိသဒေါသောတိ (သဗ္ဗတ္ထ)

၆-အာနေဉ္ဇသပ္ပါယသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၆၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အာနေဉ္ဇသပ္ပါယသုတ္တံ။ တတ္ထ **အနီစ္ဘာ**တိ ဟုတ္ဘာ အဘာဝဋ္ဌေန အနိစ္ဘာ။ **ကာမာ**တိ ဝတ္ထုကာမာပိ ကိလေသကာမာပိ။ **တုစ္ဆာ**တိ နိစ္ဘသာရဒုဝသာရအတ္တသာရဝိရဟိတတ္တာ ရိတ္တာ၊ န ပန နတ္ထိတိ ဂဟေတဗ္ဗာ။ န ဟိ တုစ္ဆမုဋ္ဌိတိ ဝုတ္တေ မုဋ္ဌိ နာမ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယသ္မ ပန အဗ္ဘန္တရေ ကိဉ္စိ နတ္ထိ၊ သော ဝုစ္စတိ တုစ္ဆော။ **မုသာ**တိ နာသနကာ။ **မောသဓမ္မာ**တိ နာသနသဘာဝါ၊ ခေတ္တံ ဝိယ ဝတ္ထု၊ ဝိယ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဝိယ စ နာ ပညာယိတ္ထ၊ ကတိပါဟေနေဝ သုဝိနကေ ဒိဋ္ဌာ ဝိယ နာသန္တိ နာ ပညာယန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ "မောသဓမ္မာ"တိ။ **မာယာကတမေတ**န္တိ ယထာ မာယာယ ဥဒကံ မဏိတိ ကတ္ဝာ ဒဿိတံ, ဗဒရိပဏ္ဏံ ကဟာပဏောတိ ကတ္ဝာ ဒဿိတံ, အညံ ဝါ ပန ဧဝရူပံ ဒဿနူပစာရေ ဌိတသ္သေဝ တထာ ပညာယတိ၊ ဥပစာရာတိက္ကမတော ပဋ္ဌာယ ပါကတိကမေဝ ပညာယတိ။ ဧဝံ ကာမာဝိ ဇုတ္တရုပစ္ဆုပဋ္ဌာနဋ္ဌေန "မာယာကတ"န္တိ ဝုတ္တာ။ ယထာ စ မာယာကာရော ဥဒကာဒိနိ မဏိအာဒိနံ ဝသေန ဒဿေန္တော ဝဉ္စေတိ၊ ဧဝံ ကာမာဝိ အနိစ္ဘာဒိနိ နိစ္ဘာဒိသဘာဝံ ဒဿေန္တာ ဝဉ္စေန္တိတိ ဝဉ္စနကဋ္ဌေနပိ "မာယာကတ"န္တိ ဝုတ္တာ။ **မာလလာပန်**တိ မယ္ပံ ပုတ္တော, မယ္ပံ ဓိတာ, မယ္ပံ ဟိရညံ, မယ္ပံ သုဝဏ္ဏန္တိ ဧဝံ ဗာလာနံ လာပနတော ဗာလလာပနံ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ ကာမာ**တိ မာနုသကာ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ။ **သမ္ပရာယိကာ**တိ တေ ဌပေတ္ဝာ အဝသေသာ။ **ဒိဋ္ဌဓမ္မိကာ ကာမသညာ**တိ မာနုသကေ ကာမေ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နသညာ။ **ဉာယမေတံ မာရဓေယ္ယ**န္တိ ဧတေ ကာမာ စ ကာမသညာ စ ဉာယမ္ပိ မာရဓေယ္ယံ။ ယေဟိ ဉာယမေတံ ဂဟိတံ၊ တေသံ ဟိ ဥပရိ မာရော ဝသံ ဝတ္တေတိ။ တံ သန္ဓာယ "ဉာယမေတံ မာရဓေယ္ယ"န္တိ ဝုတ္တံ။

မာရဿေသ ဝိသယောတိအာဒိသုပိ ယထာ စောဠဿ ဝိသယော စောဠဝိသယော၊ ပဏ္ဍဿ ဝိသယော ပဏ္ဍဝိသယော၊ သံဝရာနံ ဝိသယော သံဝရဝိသယောတိ ပဝတ္တနဋ္ဌာနံ ဝိသယောတိ ဝုစ္စတိ၊ ဧဝံ ယေဟိ ဧတေ ကာမာ ဂဟိတာ၊ တေသံ ဥပရိ မာရော ဝသံ ဝတ္တေတိ။ တံ သန္ဓာယ **မာရဿေသ ဝိသယော**တိ ဝုတ္တံ။ ပဉ္စ ပန ကာမဂုဏော နိဝါပဗိဇံ ဝိယ ဝိပ္ပကိရန္တော မာရော ဂစ္ဆတိ။ ယေဟိ ပန တေ ဂဟိတာ၊ တေသံ ဥပရိ မာရော ဝသံ ဝတ္တေတိ။ တံ သန္ဓာယ **မာရဿေသ နိဝါပေါ**တိ ဝုတ္တံ။ ယထာ စ ယတ္ထ ဟတ္ထိအာဒယော ဝသံ ဝတ္တေန္တိ၊ သော ဟတ္ထိဂေါစရော အဿဂေါစရော အဇဂေါစရောတိ ဝုစ္စတိ၊

ဇေံ ယေဟိ ဧတေ ကာမာ ဂဟိတာ၊ တေသု မာရော ၀သံ ၀တ္တေတိ။ တံ သန္ဓာယ **မာရဿေသ ဂေါစရော**တိ ၀ုတ္တံ။

ဣဏ္ဍာတိ ဧတေသု ကာမေသု။ **မာနသာ**တိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တာ။ တတ္ထ သိယာ— ဒုဝိဓေ တာ၀ ကာမေ အာရဗ္ဘ အဘိဇ္ဈာနလက္ခဏာ အဘိဇ္ဈာ, ကရဏ္ဍတ္တရိယ-လက္ခဏော သာရမ္ဘော စ ဥပ္ပဇ္ဇတု၊ ဗျာပါဒေါ ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ မမာယိတေ ၀တ္ထုသ္မိံ အစ္ဆိန္နေပိ သောစန္တိ၊ အစ္ဆိဇ္ဇန္တေပိ သောစန္တိ၊ အစ္ဆိန္နသင်္ကိနော သောစန္တိ၊ ယော ဝေရူပေါ စိတ္တာသ အာဃာတော[1] ဇေံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **တေ၀ အရိယသာ၀ကဿာ**တိ တေ အရိယသာ၀ကဿ။ ၀ကာရော အာဂမသန္ဓိမတ္တံ ဟောတိ။ **ဣဓ မနုသိက္ခတေ၀**တိ ဣမသ္မိံ သာသနေ သိက္ခန္တိဿ တေ တယော၀ိ ကိလေသာ အန္တရာယကရာ ဟောန္တိ။ **အဘိဘုယ္ယ လောက**န္တိ ကာမလောကံ အဘိဘ၀ိတ္၀ာ။ **အဓိဋ္ဌာယ မနသာ**တိ ဈာနာရမ္မဏစိတ္တေန အဓိဋ္ဌဟိတ္၀ာ။ **အပရိတ္တ**န္တိ ကာမာ၀စရစိတ္တံ ပရိတ္တံ နာမ၊ တဿ ပဋိက္ခေပေန မဟဂ္ဂတံ အပရိတ္တံ နာမ။ **ပမာဏ**န္တိပိ ကာမာ၀စရမေ၀၊ ရူပါ၀စရံ အရူပါ-၀စရံ **အပ္ပမာဏံ။ သုဘာ၀ိတ**န္တိ ပန ဧတံ ကာမာ၀စရာဒိနံ နာမံ နု ဟောတိ၊ လောကုတ္တရသေ၀တံ နာမံ။ တသ္မာ ဧတေသ ၀သေန အပရိတ္တံ အပ္ပမာဏံ သုဘာ၀ိတန္တိ သဗ္ဗံ လောကုတ္တရမေ၀ ၀ဒ္ဒတိ။

တဗ္ဗဟုလ၀ိဟာရိနောတိ ကာမပဋိဗာဟနေန တမေ၀ ပဋိပဒံ ဗဟုလံ ကတ္၀ာ ၀ိဟရန္တသ္သ။ **အာယတနေ စိတ္တံ ပသီဒတီ**တိ ကာရဏော စိတ္တံ ပသီဒတိ။ ကိံ ပနေတ္ထ ကာရဏံ? အရဟတ္တံ ၀ါ, အရဟတ္တသ္သ ၀ိပဿနံ ၀ါ, စတုတ္ထဈာနံ ၀ါ, စတုတ္ထဈာနသ္သ ဥပစာရံ ၀ါ။ **သမ္ပသာဒေ သတီ**တိ ဣတ္ထေ ဒုဝိဓော သမ္ပ-သာဒေါ အဓိမောက္ခသမ္ပသာဒေါ စ ပဋိလာဘသမ္ပသာဒေါ စ။ အရဟတ္တသ္သ ဟိ ၀ိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္၀ာ ၀ိဟရတော မဟာဘူတာဒိသု ဥပဋ္ဌဟန္တေသု ယေနိမေ နိဟာရေန မဟာဘူတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ ဥပါဒါရူပါ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ နာမရူပါ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊ပစ္စယာ သမ္မဒေ၀ ဥပဋ္ဌဟန္တိ၊လက္ခဏာရမ္မဏော ၀ိပဿနာ ဥပဋ္ဌဟတိ၊ အဇ္ဇေ၀ အရဟတ္တံ ဂဏှိဿာမီတိ အပဋိလဒ္ဓေယေ၀ အာသာ သန္တိဋ္ဌတိ၊ အဓိမောက္ခံ ပဋိလဘတိ။ တတိယဈာနံ ၀ါ ပါဒကံ ကတ္၀ာ စတုတ္ထဈာနတ္ထာယ ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တသ္သ နိ၀ရဏ၀ိက္ခမ္ဘနာဒိနိ သမနုပဿတော ယေနိမေ နိဟာရေန နိ၀ရဏာ ၀ိက္ခမ္ဘန္တိ၊ ကိလေသာ သန္နိသီဒန္တိ၊ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ၊ သမ္မိရဂတံ ၀ါ ၀ိဘူတံ ပါကဋံ ဟုတ္၀ာ ဒိဗ္ဗစက္ခုကသ္သ ပရလောကော ၀ိယ

၁-အာဃာတော ပဋိဃာတောတိ (သီ၊ သျာ)

ဥပဋ္ဌာတိ၊ စိတ္တုပ္ပါဒေါ လေပသိဂ္ဂေ့ လဂ္ဂမာနော ဝိယ ဥပစာရေန သမာဓိ-ယတိ၊ အဇ္ဈော စတုတ္ထဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသာမီတိ အပဋိလဒ္ဓေယေ၀ အာသာ သန္နိဋ္ဌတိ၊ အဓိမောက္ခံ ပဋိလဘတိ။ အယံ **အဓိမောက္ခသမ္ပသာဒေါ** နာမ။ တသ္မိံ သမ္ပသာဒေ သတိ။ ယော ပန အရဟတ္တံ ၀ါ ပဋိလဘတိ စတုတ္ထဈာနံ ၀ါ၊ တဿ စိတ္တံ ဝိပ္ပသန္နံ ဟောတိယေ၀။ ဣဓ ပန “အာယတနေ စိတ္တံ ပသီဒတိ”တိ ဝစနတော အရဟတ္တဝိပဿနာယ စေ၀ [၁] စတုတ္ထဈာနုပစာရဿ စ ပဋိလာဘော **ပဋိလာဘသမ္ပသာဒေါ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဝိပဿနာ ဟိ ပညာယ အဓိမုစ္စနဿ ကာရဏံ, ဥပစာရံ အာနေဉ္ဇသမာပတ္တိယာ။

တေရဟိ ၀ါ အာနေဉ္ဇံ သမာပဇ္ဇတိ။ ပညာယ ၀ါ အဓိမုစ္စတိတိ ဣတ္ထေ တေရဟိ ၀ါ ပညာယ အဓိမုစ္စတိ၊ အာနေဉ္ဇံ ၀ါ သမာပဇ္ဇတိတိ ဧ၀ံ ပဒပရိ၀တ္တေန် ကတ္ဝာ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒံ ဟိ ၀ုတ္တံ ဟောတိ—တသ္မိံ သမ္ပသာဒေ သတိ တေရဟိ ၀ါ ပညာယ အဓိမုစ္စတိ၊ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရောတိတိ အတ္ထော။ တံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော အာနေဉ္ဇံ ၀ါ သမာပဇ္ဇတိ၊ အဃ ၀ါ **ပညာယ ၀ါ အဓိမုစ္စတိ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာ၀ေတိ၊ တံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော အာနေဉ္ဇံ ၀ါ သမာပဇ္ဇတိ။ အရဟတ္တမဂ္ဂံ ဘာ၀ေတုံ အသက္ကောန္တော တေရဟိ စတုသစ္စံ ၀ါ သစ္ဆိကရောတိ။ တံ အနဘိသမ္ဘုဏန္တော အာနေဉ္ဇံ ၀ါ သမာပဇ္ဇတိတိ။

တတြာယံ နယော—ဣဓ ဘိက္ခု တတိယဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ စတုတ္ထဈာနဿ ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောတိ။ တဿ နိ၀ရဏာ ဝိက္ခမ္ဘန္တိ၊ သတိ သန္နိဋ္ဌတိ၊ ဥပစာရေန စိတ္တံ သမာဓိယတိ။ သော ရူပါရူပံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ ပစ္စယံ ပရိဂ္ဂဏှာတိ၊ လက္ခဏာရမ္မဏိကံ ဝိပဿနံ [၂] ၀ဝတ္ထပေတိ [၃]၊ တဿ ဧ၀ံ ဟောတိ “ဥပစာ-ရေန မေ စျာနံ ဝိသေသဘာဂိယံ ဘ၀ေယျ၊ တိဋ္ဌတု ဝိသေသဘာဂိယတာ၊ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ နံ ကရိဿာမီ”တိ ဝိပဿနံ ၀ဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တံ သစ္ဆိ-ကရောတိ။ ဤကေနဿ ကိစ္စံ ကတံ နာမ ဟောတိ။ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ အသက္ကောန္တော ပန တတော ဩသက္ကိတမာနသော အန္တရာ န တိဋ္ဌတိ၊ စတုတ္ထဈာနံ သမာပဇ္ဇတိယေ၀။ ယထာ ကိံ? ယထာ ပုရိသော [၄] “၀နမဟိံ သံ ဃာတေဿာမိ”တိ သက္ခိံ ဂဟေတ္ဝာ အနုပန္ထန္တော သစေ တံ ဃာတေတိ၊ သကလဂါမ၀ါသိနော တောသေဿတိ [၅]၊ အသက္ကောန္တော ပန အန္တရာ-မဂ္ဂေ သသဂေါဓာဒယော ခုဒ္ဒကမိဂေ ဃာတေတ္ဝာ ကာဇံ ပူရေတ္ဝာ ဧတိယေ၀။

၁-အရဟတ္တဿ ဝိပဿနာယေ၀ (က)　　၂-သံလက္ခဏာရမ္မဏိကဝိပဿနံ (က)
၃-ပဋ္ဌပေတိ (?)　　၄-ယထာ ကိံ ပုရိသော (သီ)　　၅-တောသယတိ (သျာ)

တတ္ထ ပုရိသဿ သတ္တိ° ဂဟေတ္ဝာ ဝနမဟိ°သာနုဗန္ဓနံ ဝိယ ဇုမဿ ဘိက္ခုနော တတိယဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ စတုတ္ထဈာနဿ ပရိကမ္မကရဏံ၊ ဝနမဟိ°သဿာတနံ ဝိယ "နိ°ဝရဏဝိက္ခမ္ဘနာဒိနိ သမနုပဿတော ဝိသေသ-ဘာဂိယံ ဘဝေယျ၊ တိဋ္ဌတု ဝိသေသဘာဂိယတာ၊ နိဗ္ဗေဘာဂိယံ နံ ကရိဿာမီ"တိ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တဿ သစ္ဆိကရဏံ၊ မဟိ°သံ ဃာတေတုံ အသက္ကောန္တဿ အန္တရာမဂ္ဂေ သသဂေါဓဃော ခုဒ္ဒကမိဂေ ဃာတေတ္ဝာ ကာဇံ ပူရေတ္ဝာ ဂမနံ ဝိယ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ အသက္ကောန္တဿ တတော ဩသက္ကိတ္ဝာ စတုတ္ထဈာနသမာပဇ္ဇနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ မဂ္ဂဘာဝနာ-စတုသစ္စသစ္ဆိကိရိယာယောဇနာသုပိ ဧသေဝ နယော။

ဇ္ဈာနိ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုံ အသက္ကောန္တဿ နိဗ္ဗတ္တဒ္ဒာနံ ဒဿေန္တော **ကာယဿ ဘေဒါ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယန္တိ** ယေန ကာရဏေန တံ သံဝတ္တနိကံ ဝိညာဏံ အဿ အာနေဉ္ဇုပဂံ၊ တံ ကာရဏံ ဝိဇ္ဇတိတိ အတ္ထော။ ဇ္ဈေ စ **တံသံဝတ္တနိက**န္တိ တဿ ဘိက္ခုနော သံဝတ္တနိကံ။ ယေန ဝိပါက-ဝိညာဏေန သော ဘိက္ခု သံဝတ္တတိ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တံ ဝိညာဏံ[1]။ **အာနေဉ္ဇုပဂ**န္တိ ကုသလာနေဉ္ဇသဘာဝူပဂတံ အဿ၊ တာဒိသမေဝ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ ကေစိ ကုသလဝိညာဏံ ဝဒန္တိ။ ယံ တဿ ဘိက္ခုနော သံဝတ္တနိကံ ဥပပတ္တိ-ဟေတုဘူတံ ကုသလဝိညာဏံ အာနေဉ္ဇုပဂတံ အဿ၊ ဝိပါကကာလေဝိ တန္နာမကမေဝ အဿာတိ အတ္ထော။ သော ပနာယမတ္ထော "ပုညံ စေ သန္တိရံ အဘိသင်္ခရောတိ၊ ပုညူပဂံ ဟောတိ ဝိညာဏံ။ အပုညံ စေ သန္တိရံ။ အာနေဉ္ဇံ စေ သန္တိရံ အဘိသင်္ခရောတိ၊ အာနေဉ္ဇူပဂံ ဟောတိ ဝိညာဏ"န္တိ[2] ဇ္ဈမိနာ နယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အာနေဉ္ဇသပ္ပါယာ**တိ အာနေဉ္ဇသ စတုတ္ထဈာနဿ သပ္ပါယာ။ နကေဝလဉ္စ သာ အာနေဉ္ဇသေဝ၊ ဥပရိ အရဟတ္တသာပိ သပ္ပါယာဝ ဥပကာရဘူတာယေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဇ္ဈတိ ဇ္ဈမသ္မိ° ပဌမက-အာနေဉ္ဇေ သမာဓိဝသေန သြသက္ကနာ ကထိတာ။

၆၇။ **ဇ္ဈတိ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ**တိ စတုတ္ထဈာနံ ပတ္ဝာ ဧဝံ ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ။ အယံ ဟိ ဘိက္ခု ဟေဋ္ဌိမေန ဘိက္ခုနာ ပညဝန္တတရော တဿ စ ဘိက္ခုနော အတ္တနော စာတိ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဧကတော ကတ္ဝာ သမ္မသတိ။ **တမ္ဗဟုလဝိဟာရိနော**တိ ရူပပဋိဗာဟနေန တမေဝ ပဋိပဒံ ဗဟုလံ ကတ္ဝာ ဝိဟရန္တဿ။ **အာနေဉ္ဇံ**

၁-သော ဘိက္ခု တံ သံဝတ္တနိကဝိညာဏံ အဿ (က) ၂-သံ ၁-၃၁၀-ဝိဇ္ဇေ။
၃-ဥပရူပရိ (က)

သမာပဇ္ဇတီတိ အာဂ်ာသာနုဗ္ဘာယတနာနေဠံ သမာပဇ္ဇတိ။ သေသံ ပုရိမ-သဒိသမေဝ။ ယထာ စ ဣဓ၊ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ ဝိသေသမတ္တမေဝ ပန ဝက္ခာမ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ ဒုတိယအာနေဉ္ဇေ ဝိပဿနာဝသေန ဩသဏ္ဏနာ ကထိတာ၊ “ယံကိဉ္စိ ရူပ”န္တိ ဧဝံ ဝိပဿနာမဂ္ဂံ ဒဿေန္တေန ကထိတာတိ အတ္ထော။

ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတီတိ အာကာသာနုဗ္ဘာယတနံ ပတ္တာ ဧဝံ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ။ အယံ ဟိ ဟေဋ္ဌာ ဒ္ဝိဟိ ဘိက္ခူဟိ ပညဝန္တေတရော တေသဉ္စ ဘိက္ခူနံ အတ္တနော စာတိ တိဏ္ဏမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကေတော ကတ္တာ သမ္မသတိ။ **ဥဘယမေတံ အနိစ္စန္တိ** ထေရေ အဒ္ဒၗ ကေကကောဋ္ဌာသာ ဒိဋ္ဌမိဿကသမုရာယိကဝသေန ပန သဒ္ဒိပိတ္တာ ဥဘယန္တိ ဝုတ္တံ။ **နာလံ အာဘိနိဒ္ဒါတုန္တိ** တဏှာဒိဋ္ဌိဝသေန အာဘိနိဒ္ဒါတုံ န ယုတ္တံ။ သေသပဒဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ **တဒုဘုလဝိဟာရိနော**တိ ကာမပဋိဗာဟ-နေန စ ရူပပဋိဗာဟနေန စ တမေဝ ပဋိပဒံ ဗဟုလံ ကတ္တာ ဝိဟရန္တသ္သ။ **အာနေဉ္ဇံ သမာပဇ္ဇတီ**တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနာနေဉ္ဇံ သမာပဇ္ဇတိ။ ဣမသ္မိံ တတိယအာနေဉ္ဇေ ဝိပဿနာဝသေန ဩသဏ္ဏနာ ကထိတာ။

၆၈။ **ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတီ**တိ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ပတ္တာ ဧဝံ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ။ အယံ ဟိ ဟေဋ္ဌာ တိဟိ ဘိက္ခူဟိ ပညဝန္တေတရော တေသဉ္စ ဘိက္ခူနံ အတ္တနော စာတိ စတုန္နမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကေတော ကတ္တာ သမ္မသတိ။ **ယတ္ထေတာ အပရိ-သေသာ နိရုဇ္ဈန္တီ**တိ ယံ အာကိဉ္စညာယတနံ ပတ္တာ ဧတော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ သဗ္ဗသညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ **တေံ သန္တံ တေံ ပဏီတ**န္တိ တေံ အင်္သန္တတာယ အာရမ္မဏ-သန္တတာယ စ **သန္တံ၊** အတပ္ပကဋ္ဌေန **ပဏီတံ။ တဒုဘုလဝိဟာရိနော**တိ တာသံ သညာနံ ပဋိဗာဟနေန တမေဝ ပဋိပဒံ ဗဟုလံ ကတ္တာ ဝိဟရန္တသ္သ။ ဣမသ္မိံ ပဌမာကိဉ္စညာယတနေ သမာဓိဝသေန ဩသဏ္ဏနာ ကထိတာ။

ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတီတိ တံ ဝိညာဏဉ္စာယတနမေဝ ပတ္တာ ဧဝံ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ။ အယံ ဟိ ဟေဋ္ဌာ စတူဟိ ဘိက္ခူဟိ ပညဝန္တေတရော တေသဉ္စ ဘိက္ခူနံ အတ္တနော စာတိ ပဉ္စန္နမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကေတော ကတ္တာ သမ္မသတိ။ **အတ္ထိ နတ္ထီ ဝါ** **အတ္ထိနိယေန ဝါ**တိ အဟံ မမာတိ ဂဟေတမ္ပေန သုညံ တုစ္ဆံ ရိတ္တံ။ ဧဝ-မေတ္ထ ဒ္ဝိကောဋ္ဌိကာ သုညတာ ဒဿိတာ။ **တဒုဘုလဝိဟာရိနော**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပဋိပဒဉ္စ ဣမဉ္စ သုညတပဋိပဒံ ဗဟုလံ ကတ္တာ ဝိဟရန္တသ္သ။ ဣမသ္မိံ ဒုတိယာကိဉ္စညာယတနေ ဝိပဿနာဝသေန ဩသဏ္ဏနာ ကထိတာ။

၁-ဒဿေတွာ (သီ) ၂-သုဒ္ဓ၊ (သမ္မတ္ထ)

၇၀။ **ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခဓီတိ** ဝိညာဏဉ္စာယတနမေဝ ပတ္ဝာ ဧဝံ ပဋိသန္ဓိက္ခဓိတိ။ အယံ ဟိ ဟေဋ္ဌာ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခူဟိ ပညဝန္တာတရော တေသဉ္စ ဘိက္ခူနံ အတ္တနော စာတိ ဆန္နမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကေတော ကတ္ဝာ သမ္မသတိ။ **နာဟံ ကွစနိ ကဿစိ ကိဉ္စနတသ္မိံ၊ နစ မမ ကွစန် ကိသ္မိဉ္စိ ကိဉ္စနံ နတ္ထီတိ**ာ ဣတ္ထေ ပန စတုကောဋိကာ သုညတာ ကထိတာ။ ကထံ? အယဲ ဟိ **နာဟံ ကွစနိ**တိ ကွစိ အတ္တာနံ န ပဿတိ၊ **ကဿစိ ကိဉ္စနတသ္မိန္တိ** အတ္တနော အတ္တာနံ ကဿစိ ပရိဿ ကိဉ္စနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗံ န ပဿတိ၊ အတ္တနော ဘာတိဋ္ဌာနေ ဘာတရံ သဟာယဋ္ဌာနေ သဟာယံ ပရိကွာရဋ္ဌာနေ ဝါ ပရိကွာရံ မညိတ္ဝာ ဥပဂန္ဆာ ဥပနေတဗ္ဗံ န ပဿတီတိ အတ္ထော။ **နစ မမ ကွစနိ**တိ ဣတ္ထေ မမ-သဒ္ဒေ တာဝ ဋ္ဌပေတ္ဝာ နစ ကွစနိ ပရိဿ စ အတ္တာနံ ကွစိ န ပဿတီတိ အယမတ္ထော။ ဣဒါနိ မမ-သဒ္ဒေ အာဟရိတ္ဝာ **မမ ကိသ္မိဉ္စိ ကိဉ္စနံ နတ္ထီ**တိ ဿာ ပရိဿ အတ္တာ မမ ကိသ္မိဉ္စိ ကိဉ္စနဘာဝေ အတ္ထီတိ န ပဿတိ။ အတ္တနော ဘာတိဋ္ဌာနေ ဘာတရံ သဟာယဋ္ဌာနေ သဟာယံ ပရိကွာရဋ္ဌာနေ ဝါ ပရိကွာရန္တိ ကိသ္မိဉ္စိ ဋ္ဌာနေ ပရိဿ အတ္တာနံ ဣမိနာ ကိဉ္စနဘာဝေန ဥပနေတဗ္ဗံ န ပဿတီတိ အတ္ထော။ ဧဝမယံ ယသ္မာ နေဝ ကတ္ထစိ အတ္တာနံ ပဿတိ၊ နတံ ပရိဿ ကိဉ္စနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗံ ပဿတိ၊ နစ ပရိဿ အတ္တာနံ ပဿတိ၊ နစ ပရိဿ အတ္တာနံ အတ္တနော ကိဉ္စနဘာဝေ ဥပနေတဗ္ဗံ ပဿတိ၊ တသ္မာ အယံ သုညတာ စတုကောဋိကာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **တဗ္ဗဟုလဝိဟာရိနော**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တပုဂ္ဂလပဒံ ဣမံ စတုကောဋိသုညတဉ္စ ဗဟုလံ ကတ္ဝာ ဝိဟရန္တဿ။ ဣမသ္မိံ တတိယာကိဉ္စညာယတနေဝိ ဝိပဿနာဝသေနေဝ သြသက္ကနာ ကထိတာ။

ဣတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခဓီတိ အာကိဉ္စညာယတနံ ပတ္ဝာ ဧဝံ ပဋိသန္ဓိက္ခဓိတိ။ အယဉ္ဟိ ဟေဋ္ဌာ ဆဟိ ဘိက္ခူဟိ ပညဝန္တာတရော တေသဉ္စ ဘိက္ခူနံ အတ္တနော စာတိ သတ္တန္နမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကေတော ကတ္ဝာ သမ္မသတိ။ **ယတ္ထေတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန်**တိ ယံ နေဝသညာနာသညာယတနံ ပတ္ဝာ ဣတ္ထေ တော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တာ သမ္ဘသညာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ **တဗ္ဗဟုလဝိဟာရိနော**တိ တာသံ သညာနံ ပဋိဗာဟနေန တမေဝ ပဋိပဒံ ဗဟုလံ ကတ္ဝာ ဝိဟရန္တဿ။ ဣမသ္မိံ နေဝသညာနာသညာယတနေ သမာဓိဝသေန သြသက္ကနာ ကထိတာ။

၇၁။ **နော စသ္မ နော စ မေ သိယာ**တိ သစေ မယ္ပံ ပုဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိဓံ ကမ္မဝဋ္ဋံ န အာယူဟိတံ အဿ၊ ယံ မေ ဣဒံ ဧတရဟိ ဧဝံ ပဗ္ဗဇိဓံ ဝိပါကဝဋ္ဋံ၊ ဧတံ မေ

၁-ကိဉ္စနတတ္ထိတိ (?)

နသိယာ နပ္ပဝတ္တေယျာတိ အတ္ထော။ **နာ ဘဝိဿတီ**တိ သစေ တေရဟိ ပဏ္ဍိစ္စံ ကမ္မဝဋ္ဋံ အာယူဟိတံ နာ ဘဝိဿတိ။ **နာ မေ ဘဝိဿတီ**တိ တသ္မိံ အသတိ အနာဂတေ မေ ပဏ္ဍိစ္စံ ဝိပါကဝဋ္ဋံ နာ ဘဝိဿတိ။ **ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ တံ ပဇဟာမီ**တိ ယံ အတ္ထိ ယံ ဘူတံ တေရဟိ ခန္ဓပဉ္စကံ၊ တံ ပဇဟာမိ။ **ဧဝံ ဥပေက္ခံ ပံဒ္ဓိလဘတီ**တိ သော ဘိက္ခု ဧဝံ ဝိပဿနုပေက္ခံ လဘတိတိ အတ္ထော။

ပရိနိဗ္ဗာယေယျ နု ခေါ သော ဘဂ္ဂေ ဘိက္ခု၊ နော ပရိနိဗ္ဗာယေယျာတိ ကိံ ပုဏ္ဏာမိတိ ပုဏ္ဆတိ၊ တံတိယဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဌိတသ အရဟတ္တမ္ပိ ဩသက္ကနာပိ ပဋိပဒါပိ ပဋိသန္ဓိပိ ကထိတာ၊ တထာ စတုတ္ထဇ္ဈာနာဒိနိ ပါဒကာနိ ကတ္ဝာ ဌိတာနံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဌိတသ နကိဉ္စိ ကထိတံ၊ တံ ပုဏ္ဆာမိတိ ပုဏ္ဆတိ။ **အပေတ္ထော**တိ အပိ တ္ထော။ **သော တံ ဥပေက္ခံ အဘိနန္ဒတီ**တိ သော တံ ဝိပဿနုပေက္ခံ တဏှာဒိဋ္ဌိ-အဘိနန္ဒနာဟိ အဘိနန္ဒတိ။ သေသပဒဒ္ဝယေပိ ဧသေဝ နယော။ **တဉ္ဇီဿိတံ ဟောတိ ဝိညာဏ**န္တိ ဝိညာဏံ ဝိပဿနာနိဿိတံ ဟောတိ။ **တဒုပါဒါနန္တိ** ယံ နိကန္တိပ်ညာဏံ၊ တံ တသ ဥပါဒါနံ နာမ ဂဟဏံ နာမ ဟောတိ။ **သဥပါဒါနော**တိ သဂဟဏော။ **နာ ပရိနိဗ္ဗာယတီ**တိ ဝိပဿနာယ သာလယော ဘိက္ခု မမ သာသနေ နာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ယော ပန ဝိဟာရပရိဝေဏာဉပဋ္ဌာ-ကာဒီသု သာလယော၊ တသ္မိံ ဝတ္တုမ္ပမေဝ နတ္ထိတိ ဒသေတိ။ **ကဟံ ပနာ**တိ ကတ္ထ ပန။ **ဥပါဒိယမာနော ဥပါဒိယတီ**တိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှမာနော ဂဏှာတိ။ **ဥပါဒါနသေဋ္ဌံ ကိရ သော ဘဂ္ဂေ**တိ ဘဂ္ဂေ သော ကိရ ဘိက္ခု ဂဟေတဗ္ဗဋ္ဌာနံ သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ဘဝံ[1] ဥပါဒိယတိ၊ သေဋ္ဌဘဝေ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှာတီတိ အတ္ထော။ ဇုမိနာ တသ ဘိက္ခုနော ပဋိသန္ဓိ ကထိတာ။ ဇုဒါနိသ အရဟတ္တံ ကထေတုံ **ဇုဓာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။

၇၃။ **နိဿာယ နိဿာယာ**တိ တံ တံ သမာပတ္တိံ နိဿာယ။ **ဩဃဿ နိတ္ထရဏာ အက္ခာတာ**တိ ဩဃတရဏံ ကထိတံ၊ တတိယဇ္ဈာနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဌိတဘိက္ခုနော ဩဃနိတ္ထရဏာ ကထိတာ။ ပ။ နေဝသညာနာသညာယတနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဌိတဘိက္ခုနော ဩဃနိတ္ထရဏာ ကထိတာတိ ဝဒတိ။

ကတမော ပန ဘဂ္ဂေ အရိယော ဝိမောက္ခောတိ ဇုဓ ကိံ ပုဏ္ဆတိ? သမာပတ္တိံ တာဝ ပဒဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဏှန္တော ဘိက္ခု နာဝံ ဝါ ဥဋ္ဌုမ္ပါဒိနိ ဝါ နိဿာယ မဟောဃံ တရိတ္ဝာ ပါရံ ဂစ္ဆန္တော

၁-ဥတ္တမာဘဝံ (သျာ)၊ ဥတ္တမံ ဥတ္တမဘဝံ (က)

ဝိယ နကိလမတိ။ သက္ခဝိပဿကော ပန ပကိဏ္ဏကသမ်ါရေ သမ္မသိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ဂဏှန္တော ဗာဟုဗလေန သောတံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပါရံ ဂန္ဆန္တော ဝိယ ကိလမတိ။ ဣတိ ဣမသ္မ သက္ခဝိပဿကသ္မ အရဟတ္တံ ပုဏ္ဆာမီတိ ပုဏ္ဆတိ။ **အရိယသာ၀ကော**တိ သက္ခဝိပဿကော အရိယသာ၀ကော။ အယဉ္ဒိ ဟေဋ္ဌာ အဋ္ဌဟိ ဘိက္ခူဟိ ပညဝန္တေတရော တေသဉ္စ ဘိက္ခူနံ အတ္တနော စာတိ နဝန္နမ္ပိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဏေတော ကတ္ဝာ သမ္မသတိ။ **သေ သက္ကာယော ယာ၀တာ သက္ကာယော**တိ ယတ္တကော တေဘူမကဝဋ္ဋသမ်ါတော သက္ကာယော နာမ အတ္ထိ၊ သဗ္ဗောပိ သော သေ သက္ကာယော၊ န ဣတော ပရံ သက္ကာယော အတ္ထိတိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ။

တေ အမတံ ယဒိဒံ အနုပါဒါ စိတ္တာသ ဝိမောက္ခောတိ ယော ပနေသ စိတ္တာသ အနုပါဒါဝိမောက္ခော နာမ၊ တေ အမတံ တေ သန္တံ့ တေ ပဏီတန္တိ ပဋိသဉ္ဇိက္ခတိ။ အညတ္ထ စ “အနုပါဒါ စိတ္တာသ ဝိမောက္ခော”တိ နိဗ္ဗာနံ ဝုစ္စတိ၊ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ သက္ခဝိပဿကသ္မ အရဟတ္တံ ကထိတံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။

ကေ၀လံ ပန ဣမသ္မိံ သုတ္တေ သတ္တာသု ဌာနေသု ဩသက္ကနာ ကထိတာ၊ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ပဋိသန္ဓိ၊ နဝသု ဌာနေသု အရဟတ္တံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ကထံ? တတိယံ ဈာနံ တာ၀ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဌိတသ ဘိက္ခုနော ဩသက္ကနာ ကထိတာ၊ ပဋိသန္ဓိ ကထိတာ၊ အရဟတ္တံ ကထိတံ၊ တထာ စတုတ္ထဈာနံ၊ တထာ အာကာသာနဉ္စာယတနံ။ ဝိညာဏဉ္စာယတနံ ပန ပဒဋ္ဌာနံ ကတ္ဝာ ဌိတာနံ တိဏ္ဏံ ဘိက္ခူနံ ဩသက္ကနာ ကထိတာ၊ ပဋိသန္ဓိ ကထိတာ၊ အရဟတ္တံ ကထိတံ။ တထာ အာကိဉ္စညာယတနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဌိတသ ဘိက္ခုနော။ နေ၀သညာနာသညာယတနံ ပါဒကံ ကတ္ဝာ ဌိတသ ပန ဩသက္ကနာ နတ္ထိ၊ ပဋိသန္ဓိ ပန အရဟတ္တဉ္စ ကထိတံ။ သက္ခဝိပဿကသ္မ အရဟတ္တမေ၀ ကထိတန္တိ။ ဧ၀ံ သတ္တသု ဌာနေသု ဩသက္ကနာ ကထိတာ၊ အဋ္ဌသု ဌာနေသု ပဋိသန္ဓိ၊ နဝသု ဌာနေသု အရဟတ္တံ ကထိတန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမဉ္စ ပန သတ္တသု ဌာနေသု ဩသက္ကနံ အဋ္ဌသု ပဋိသန္ဓိံ နဝသု အရဟတ္တံ သမောဓာနေတ္ဝာ ကထေန္တေန ဣမံ အာနေဉ္ဇသပ္ပါယသုတ္တံ သုကထိတံ နာမ ဟောတိတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အာနေဉ္ဇသပ္ပါယသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၇၄။ **ဧဝံ မေ သုတံ**ဆို ဂဏကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တံ။ တတ္ထ **ယာဝ ပန္နိမ-သောပါနကဋ္ဌဝရုတိ** ယာဝ ပဌမသောပါနဖလကာ ဧကဒိဝသေနေဝ သတ္တ-ဘူမိကော ပါသာဒေါ နု သက္ကာ ကာတုံ၊ ဝတ္ထုံ သောဓေတွာ ထမ္ဘုဿာ-ပနတော ပဋ္ဌာယ ပန ယာဝ စိတ္တကမ္မကရဏာ အနုပုဗ္ဗကိရိယာ စေတ္ထ ပညာယတိတိ ဒသေတိ[1]။ **ယဒိဒံ အဇ္ဈေနေ**တိ တယော‌ဝိ ဝေဒါ နု သက္ကာ ကေဒိဝသေနေဝ အဓိယိတုံ၊ ဧတေသံ အဇ္ဈေနေပိ ပန အနုပုဗ္ဗကိရိယာဝ ပညာယတိတိ ဒသေ့တိ။ **ဇုဿတ္ထေ**တိ အာဂုဓရိဇ္ဇာယ‌ပိ ဧကဒိဝသေနေဝ ဝါလဝေဓိ နာဓ နု သက္ကာ ကာတုံ၊ ဌာနသမ္ပာဒနမုဋ္ဌိကရဏာဒီဟိ ပန ဇ္ဈောပိ အနုပုဗ္ဗကိရိယာ ပညာယတိတိ ဒသေတိ။ **သန်္ဓါနေ**တိ ဂဏနာယ။ တတ္ထ[2] အနုပုဗ္ဗကိရိယံ အတ္ထနာဝ ဒသေန္တော **ဧဝံ ဂဏာ‌ပေမာ**တိ[3] အာဒိမာဟ။

၇၅။ **သေယျထာ‌ပိ ဗြာဟ္မဏာ**တိ ဇ္ဈ ဘဂဝါ ယသ္မာ ဗာဟိရသမယေ ယထာ ယထာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တိ၊ တထာ တထာ ကေရာဋိကာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ အတ္ထနော သာသနံ ဗာဟိရသမယေန အနုပမေတွာ ဘဒ္ဒြအဿာဇာနီယေန ဥပမေန္တော **သေယျထာ‌ပီ**တိအာဒိမာဟ။ ဘဒ္ဒြော ဟိ အဿာဇာနီယော ယသ္မိ ကာရဏေ ဒမိဟော ဟောတိ၊ တံ ဇိဝိတဟေတုပိ နာတိက္ကမတိ။ ဧဝမေဝ သာသနေ သမ္မာပဋိပန္နော ကုလပုတ္တော သီလဝေလံ နာတိက္ကမတိ။ **မုခါဓာနေ**တိ မုခဘူပနေ။

၇၆။ **သတိသမ္ဗဇ္ဈာယ စာ**တိ သတိသမ္ဗဇ္ဈာဟိ သမဂ္ဂီဘာဝတ္ထာယ။ ဒ္ဝေ ဟိ ဒိဏ္ဏာသဝါ သတတဝိဟာရီ စ နောသတတဝိဟာရီ စ။ တတ္ထ **သတတ-ဝိဟာရီ** ယံကိဉ္စိ ကမ္မံ ကတ္ဝာပိ ဖလသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ကောတိ၊ **နောသတတဝိဟာရီ** ပန အပ္ပမတ္တကေပိ ကိစ္စေ ကိစ္စပ္ပသုတော ဟုတ္ဝာ ဖလ-သမာပတ္တိံ အပ္ပေတုံ နု သက္ကောတိ။

တတြိဒံ ဝတ္ထု—ဧကော ကိရ ဒိဏ္ဏာသဝတ္ထေရော ဒိဏ္ဏာသဝသာမဏေရံ ဂဟေတွာ အရညဝါသံ ဂတော၊ တတ္ထ မဟာထေရဿ သေနာသနံ ပတ္တံ၊ သာမဏေရဿ နု ပါပုဏာတိ၊ တံ ဝိတက္ကေန္တော ထေရော ကေဒိဝသ္မိံ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတုံ နာသက္ခိ။ သာမဏေရော ပန တေမာသံ ဖလ-သမာပတ္တိရုတိယာ ဝိတိနာမေတွာ "သပ္ပါယော ဘန္တေ အရညဝါသော

၁-ပညာယတိတိ (က) ၂-အတ္ထ (က) ၃-ဂဏာ‌ပေမာတိ (သီ၊ သျာ၊ က)

ဇာတော”တိ ထေရံ ပုစ္ဆိ။ ထေရော “န ဇာတော အာဝုသော”တိ အာဟ။ ဣတိ ယော ဝေရူပေါ ဒိဏ္ဏာသ၀ေါ၊ သော ဣမေ ဓမ္မေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ အာ၀ဇ္ဇိတ္ဝာ၀ သမာပဇ္ဇိတုံ သက္ခိဿတီတိ ဒဿေန္တော “သတိသမ္ပဇညာယ စာ”တိ အာဟ။

၇၈။ **ယေမေ ဘော ဂေါတမာ**တိ တထာဂတေ ကိရ ကထယန္တေ၀ ဗြာဟ္မဏာသုံ “ဣမေ ပုဂ္ဂလာ န အာရာဓေန္တိ၊ ဣမေ အာရာဓေန္တိ”တိ နယော ဥဒပါဒိ၊ တံ ဒဿေန္တော ဧ၀ံ ၀တ္တုမာရဒ္ဓေါ။

ပရိမဋ္ဌဓမ္မေသူတိ အဇ္ဇဓမ္မာ နာမ ဆဿတ္ထာရဓမ္မာ၊ တေသု ဂေါတမ-၀ါဒေါ၀ ပရမော ဥတ္တမော‌တိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

၈-ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၇၉။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တံ။ တတ္ထ **အစိရုပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂ၀တိ**တိ ဘဂ၀တိ အစိရပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ဓာတုဘာဇနီယံ ကတ္ဝာ ဓမ္မသင်္ဂီတိံ ကာတုံ ရာဇဂဟံ အာဂတကာလေ။ **ရညော ပဇ္ဇောတဿ အာသင်္ကမာနော**တိ စဏ္ဍပဇ္ဇောတော နာမေသ ရာဇာ ဗိမ္ဗိသာရမဟာရာဇဿ သဟာယော အဟောသိ၊ ဇိ၀ကံ ပေသေတ္ဝာ ဘေသဇ္ဇကာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပန ဒဋ္ဌမိတ္တော၀ ဇာတော၊ သော “အဇာတသတ္တုနာ ဒေ၀ဒတ္တဿ ၀စနံ ဂဟေတ္ဝာ ပိတာ ဃာတိတော”တိ သုတ္ဝာ “မမ ပိယမိတ္တံ ဃာတေတ္ဝာ သေ ရဇ္ဇံ ကရိဿာမီတိ မညတိ၊ မယုံ သဟာယဿ သဟာယာနံ အတ္ထိကဘာ၀ံ ဇာနာပေဿာမိ”တိ ပရိသတိ ၀ါစံ အဘာသိ။ တံ သုတ္ဝာ တဿ အာသင်္ကာ ဥပ္ပန္နာ။ တေန ဝုတ္တံ “ရညော ပဇ္ဇောတဿ အာသင်္ကမာနော”တိ။ **ကမ္မန္တေ**ဿုတိ ဗဟိနဂရေ နဂရပဋိသင်္ခါရပနတ္ထာယ ကမ္မန္တေ ဋ္ဌာနံ။

ဥပသင်္ကမီတိ မယံ ဓမ္မ၀ိနယသင်္ဂီတိံ ကာရေဿာမာတိ ၀ိစရာမ၊ အယံ စ မဟေသက္ခော ရာဇ၀လ္လဘော သင်္ဃေ ကတေ ၀ေဠု၀နဿ အာရက္ခံ ကရေယျာတိ မညမာနော ဥပသင်္ကမိ။ **တေဟိ ဓမ္မေဟီ**တိ တေဟိ သဗ္ဗညု-တညာဏဓမ္မေဟိ။ **သဗ္ဗေန သဗ္ဗန္တိ** သဗ္ဗာကာရေန သဗ္ဗံ။ **သဗ္ဗထာ သဗ္ဗန္တိ**

သမ္ဗကောဋ္ဌာသေဟိ သဒ္ဒံ။ ကိံ ပုစ္ဆာမိတိ ပုစ္ဆတိ? ဆ ဟိ သတ္ထာရော ပဌမတရံ အပ္ပညာတကုလေဟိ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တေ တထာဂတေ ဓရမာနေယေဝ ကာလံကတာ၊ သာဝကာပိ နေသံ အပ္ပညာတကုလေဟေဝ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တေ တေသံ အစ္ဆယေန မဟာဝိဝါဒံ အကံသု။ သမဏော ပန ဂေါတမော မဟာ-ကုလာ ပဗ္ဗဇိတော၊ တဿ အစ္ဆယေန သာဝကာနံ မဟာဝိဝါဒေါ ဘဝိဿတီတိ အယံ ကထာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ပတ္ထရမာနာ ဥဒပါဒိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ စ[1] ဓရန္တေ ဘိက္ခူနံ ဝိဝါဒေါ နာဟောသိ။ ယောပိ အဟောသိ၊ သောပိ တတ္ထေဝ ဝူပသမိတော။ ပရိနိဗ္ဗုတကာလေ ပနဿ "အဋ္ဌသင်္ခိယောဇနသတဿဟဿုဗ္ဗေဓံ[2] သိနေရုံ အပဝါဟိတုံ? သမတ္ထဿ ဝါတဿ ပုရတော ပုရာဏပဏ္ဏံ ကိံ ဌဿတိ၊ ဒဿ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပတ္တဿ သတ္ထု အလဇ္ဇမာနော မစ္ဆရာဇာ ကဿ လဇ္ဇိဿတိ"တိ မဟာသံဃံ ဇနေတ္ဝာ ဘိယ္ယောသော မတ္တာယ ဘိက္ခူ သမဂ္ဂါ ဇာတာ အတိဝိယ ဥပဿန္တုပဿန္တာ၊ ကိံ နု ခေါ ဇေန္တိ ဣဒံ ပုစ္ဆာမိတိ ပုစ္ဆတိ။ **အနုသညာယမာနော**တိ အနု-သဇ္ဇာယမာနော၊ ကတာကတံ ဇာနန္တော အတ္ထော။ အနုဝိစရမာနော ဝါ။

၈၀။ **အတ္ထိ နု ခေါ**တိ အယမ္ပိ ဟေဋ္ဌိမပုစ္ဆမေဝ ပုစ္ဆတိ။ **အပ္ပဋိသရဏော**တိ အပ္ပဋိသရဏော ဓမ္မဝိနယေ။ **ကော ဟေတု သာမဂ္ဂိယာ**တိ တုမှာကံ သမဂ္ဂ-ဘာဝဿ ကော ဟေတု ကော ပစ္စယော။ **ဓမ္မပ္ပဋိသရဏာ**တိ ဓမ္မော အမှာကံ ပဋိသရဏံ၊ ဓမ္မော အဝဿယော[3]တိ ဒီပေတိ။

၈၁။ **ပဝတ္တာ**တိတိ ပဂုဏံ ဟုတ္ဝာ အာဂစ္ဆတိ။ **အာပတ္တိ ဟော**တိ **ဒီတိက္ကမော**တိ ဥဘယမေတံ ဗုဒ္ဓဿ အာဏာတိက္ကမနမေဝ။ **ယထာဓမ္မံ ယထာနုသိဋ္ဌံ**[4] **ကာရေမာ**တိ ယထာ ဓမ္မော စ အနုသိဋ္ဌော စ ဋ္ဌိတာ၊ ဧဝံ ကာရေမာတိ အတ္ထော။

နု ကိရ နော ဘဝန္တော ကာရေန္တိ၊ ဓမ္မော နော ကာရေတီတိ ပဒဒွယေပိ နောကာရော နိပါတမတ္တံ။ ဧဝံ သန္တေ နု ကိရ ဘဝန္တော ကာရေန္တိ၊ ဓမ္မော၀ ကာရေတီတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

၈၃။ **တဿါ**တိ ကေသေ နိပါတော။ **ကဟံ ပန ဘဝံ အာနန္ဒော**တိ ကိံ ထေရဿ ဝေဠုဝနေ ဝသနဘာဝံ နု ဇာနာတီတိ။ ဇာနာတိ။ ဝေဠုဝနဿ

၁-နာမ (က)
၂-အသဇ္ဇာဟိတုံ (က)
၂-အဋ္ဌသင်္ခိယောဇနသဟဿုဗ္ဗေဓံ (က)
၄-ယထာသတ္ထံ (သီ)

ပန အနေန အာရက္ခာ ဒိန္နာ၊ တဿာ အတ္တာနံ ဥက္ကံသာပေတုကာမော ပုစ္ဆတိ။ ကဿာ ပန တေန တတ္ထ အာရက္ခာ ဒိန္နာ? သော ကိရ ကေဒိ၀သံ မဟာ-ကစ္စာယနတ္ထေရံ ဂိဇ္ဈကူဋာ သြတရန္တံ ဒိဿာ "မက္ကဋော ၀ိယ သော"တိ အာဟ။ ဘဂ၀ါ တံ ကထံ သုတ္ဝာ "သစေ ခမာပေတိ၊ ဇာနေတံ ကုသလံ။ နော စေ ခမာပေတိ၊ ဇာမသ္မိံ ၀ေဠု၀နေ ဂေါနဂ်လမက္ကဋော[1] ဘ၀ိဿတီ"တိ အာဟ။ သော တံ ကထံ သုတ္ဝာ "သမဏဿ ဂေါတမဿ ကထာယ ဒ္ဒေ၀ာဘာ၀ေါ နာမ နတ္ထိ၊ ပန္ထာ မေ မက္ကဋဘူတကာလေ ဂေါစရဋ္ဌာနံ ဘ၀ိဿတီ"တိ ၀ေဠု၀နေ နာနာ၀ိ၀ေ ရုက္ခေ ရောပေတ္ဝာ အာရုက္ခံ အဒါသိ။ အပရဘာဂေ ကာလံ ကတ္ဝာ မက္ကဋော ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တိ။ "၀ဿကာရာ"တိ ၀ုတ္တေ အာဂန္ဆာ သမီပေ အဋ္ဌာသိ။ **တဿာ**တိ သမ္ဗ၀ါရေသု ကံသ၀စနေယေ၀ နိပါတော။ **တဿ ဘော အာနန္ဒာ**တိ ဧ၀ံ ထေရေန ပရိသမဇ္ဈေ အတ္တနော ဥက္ကံသိတဘာ၀ံ ဥတ္ဝာ အဟမ္ပိ ထေရံ ဥက္ကံသိဿာမီတိ ဧ၀မာဟ။

၈၄။ **နံ ဓေါ ဗြာဟ္မဏာ**တိ ထေရော ကိရ စိန္တေသိ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန ၀ဏ္ဏိတဗ္ဗာနမ္ပိ အတ္ထိ၊ အ၀ဏ္ဏိတဗ္ဗာနမ္ပိ အတ္ထိ၊ အယံ ပန ဗြာဟ္မဏော သမ္ဗမေ၀ ၀ဏ္ဏေတီတိ ပဠိ[2] ၀ိသံ၀ါဒေတိ၊ နံ ဓေါ ပန သက္ကာ ဇာမဿ မုခံ ဥလ္လောကေတုံ နံ ပိဏ္ဍုပါတံ[3] ရက္ခိတုံ၊ ပဠိ ဥဇုံ ကတ္ဝာ ကထေဿာမီ"တိ ဇာဒံ ၀တ္တုံ အာရဒ္ဓံ။ **အန္တရံ ကရိတ္ဝာ**တိ အဇ္ဈန္တရံ ကရိတ္ဝာ။ **၀ေဠုပံ ဓေါ ဗြာဟ္မဏ သော ဘဂ၀ါ ဗျာနံ ၀ဏ္ဏေသီ**တိ ဇာဓ သမ္ဗသဒ်ါဟကဗျာနံ နာမ ကထိတံ။

ယံ နော မယန္တိ အယံ ကိရ ဗြာဟ္မဏော ၀ဿကာရဗြာဟ္မဏံ ဥသူယတိ၊ တေန ပုစ္ဆိတပဠိသ အကထနံ ပစ္စာသီသမာနော ကထိတဘာ၀ံ ဥတ္ဝာ "၀ဿကာရေန ပုစ္ဆိတံ ပဠိ ပုနပ္ပုနံ တသ နာမံ ဂဏ္ဟန္တော ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ကထေသိ၊ မယာ ပုစ္ဆိတပဠိ ပန ယဒ္ဒိကောဋိယာ ဥပ္ပဋ္ဋေန္တော ၀ိယ ကေ-ဒေသမေ၀ ကထေသီ"တိ အနတ္တမနော အဟောသိ၊ တဿာ ဧ၀မာဟ။ သေသံ သမ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဂေါပကမောဂ္ဂလ္လာနသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဂေါနဂ်ိဋ္ဌမက္ကဋော (သီ၊ သျာ) ၂-သည့် (က)၊ ပဋ္ဌေ (သျာ)
၃-သြလောကေတုံ ဝိဏ္ဍုပါတံ (က)

၉-မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၈၅။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တံ။ တတ္ထ **တဒဟုတိ** တသ္မိံ အဟု၊ တသ္မိံ ဒိဝသေတိ အတ္ထော။ ဥပဝသန္တိ ဇ္ဈောတိ **ဥပေါသထော**။ ဥပဝသန္တီတိ သီလေန ဝါ အနသနေန ဝါ ဥပေတာ ဟုတ္ဝာ ဝသန္တီတိ အတ္ထော။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထုဒ္ဓါရော—"အာယာမ အာဝုသော ကပ္ပိန ဥပေါသထံ ဂမိဿာမာ"တိ-အာဒီသု ဟိ ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ဥပေါသထော။ "အဒ္ဓဂ်သမန္နာဂတော ခေါ ဝိသာခေ ဥပေါသထော ဥပဝုတ္ထော"တိအာဒီသု ၁ သီလံ။ "သုဒ္ဓဿ ဝေ သဒါ ဖဂ္ဂု၊ သုဒ္ဓဿုပေါသထော သဒါ"တိအာဒီသု ၂ ဥပဝါသော။ "ဥပေါ-သထော နာမ နာဂရာဇာ"တိအာဒီသု ၃ ပညတ္တိ။ "န ဘိက္ခဝေ တဒဟုပေါသထေ သဘိက္ခုကာ အာဝါသာ"တိအာဒီသု ၄ ဥပဝသိတမ္ဘဒိဝသော။ ဇ္ဈာဝိ သောယေဝ အဓိပ္ပေတော။ သော ပနေသ အဋ္ဌင်္ဂသီလဘေဒေန တိဝိဓော။ တသ္မာ သေသဒ္ဝယနိဝါရဏတ္ထံ **ပန္နရသေ**တိ ဝုတ္တံ။ တေန ဝုတ္တံ "ဥပဝသန္တိ ဇ္ဈောတိ ဥပေါသထော"တိ။ မာသပုဏ္ဏတာယ ပုဏ္ဏာ သံပုဏ္ဏာတိ **ပုဏ္ဏာ**။ **မာ**-ဇ္ဈတိ စန္ဒော ဝုစ္စတိ၊ သော ဇ္ဈေ ပုဏ္ဏောတိ **ပုဏ္ဏမာ**။ ဧဝံ ပုဏ္ဏာယ ပုဏ္ဏမာယာတိ ဇ္ဈမသ္မိံ ပဒဒ္ဝယေ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒေသန္တိ ကာရဏံ။ **တေန ဟိ တွံ ဘိက္ခု၊ သကေ အာသနေ နိသီဒိတ္ဝာ** ပုဉ္ဆာတိ ကသ္မာ ဘဂဝါ ဌိတသ အကထေတ္ဝာ နိသီဒါပေသိတိ။ အယံ ကိရ ဘိက္ခု သဋ္ဌိမတ္တာနံ ပဓာနိယဘိက္ခူနံ သံဃတ္ထေရော သဋ္ဌိ ဘိက္ခူ ဂဟေတ္ဝာ အရညေ ဝသတိ၊ တေ တသ သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဃဋ္ဋေန္တိ ဝါယမန္တိ။ မဟာဘူတာနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ ဥပါဒါရူပါနိ၊ နာမရူပပစ္စယလက္ခဏာ-ရမ္မဏိကဝိပဿနံ ပရိဂ္ဂဏှန္တိ။ အထ နေ အာစရိယုပဇ္ဈာနံ အာဂန္ဆာ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိသိန္နေ ထေရော မဟာဘူတပရိဂ္ဂဟာဒိနိ ပုစ္ဆတိ။ တေ သဗ္ဗံ ကထေန္တိ၊ မဂ္ဂဖလပဉ္ဉံ ပုစ္ဆိတာ ပန ကထေတုံ နာ သက္ကောန္တိ။ အထ ထေရော စိန္တေသိ "မမ သန္တိကေ ဧတေသံ ဩဝါဒသ ပရိဟာနိ နတ္ထိ၊ ဣမေ စ အာရဒ္ဓဝိရိယာ ဝိဟရန္တိ။ ကုက္ကုဋ္ဆသ ပါနိယပိဝနကာလမတ္တမ္ပိ နေသံ ပမာဒကိရိယာ နတ္ထိ။ ဧဝံ သန္တေပိ မဂ္ဂဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာ သက္ကောန္တိ။ အဟံ ဣမေသံ အဇ္ဈာသယံ နာ ဇာနာမိ၊ ဗုဒ္ဓဝေနေယျာ ဧတေ ဘဝိဿန္တိ၊ ဂဟေတ္ဝာ နေ သတ္ထု သန္တိကံ ဂစ္ဆာမိ၊ အထ နေသံ သတ္ထာ စရိယဝသေန ဓမ္မံ ဒေသေဿတီ"တိ တေ ဘိက္ခူ ဂဟေတ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကံ အာဂတော။

၁-အံ ၃-ဂၔ-ဗိဇ္ဇေ။ ၂-မ ၁-၄ဂ-ဗိဇ္ဇေ။
၃-ဒီ ၂-၁၄၂-ဗိဇ္ဇေ။ ၄-ဗိ ၃-၁ဂ၇-ဗိဇ္ဇေ။

သတ္ထာပိ သာယန္ဟသမယေ အာနန္ဒတ္ထေရေန ဥပနီတံ ဥဒကံ အာဒါယ သရီရံ ဥတ္တုံ ဂဏှာပေတွာ မိဂါရမာတုပါသာဒပရိ၀ေဏေ ပညတ္တ၀ရပုဗ္ဗါသနေ နိသီဒိ၊ ဘိက္ခုသံဃောပိ နံ ပရိ၀ါရေတွာ နိသီဒိ။

တသ္မိံ သမယေ သူရိယော အတ္ထင်္ဂမေတိ၊ စန္ဒော ဥဂ္ဂဆ္ဆတိ၊ မဏ္ဍူဒ္ဓာနေ ဘဂ၀ါ နိသိန္နော။ စန္ဒဿ ပဘာ နတ္ထိ၊ သူရိယဿ ပဘာ နတ္ထိ၊ စန္ဒိမ-သူရိယာနံ ပဘံ မက္ခေတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏာ ယမကပုဋဗန္ဓရသ္မိယော ဝိဇ္ဇောတမာနာ ပုဉ္ဇာ ပုဉ္ဇာ[1] ဟုတွာ ဒိဿာ၀ိဒိသာသု ဓာ၀န္တိတိ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ၀ိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ၀ဏ္ဏဘူမိ[2] နာမေသာ၊ ဓမ္မကထိကဿေ၀တ္ထ ထာမော ပမာဏံ၊ ယတ္ထကံ သက္ကောတိ၊ တတ္ထကံ ကထေတဗ္ဗံ။ ဒုက္ကထိတန္တိ နု ၀တ္တဗ္ဗံ။ ဧ၀ံ သန္တိသန္တောယ ပရိသာယ ထေရော ဥဋ္ဌဟိတွာ သတ္ထာရံ ပဍ္ဍဿ ဩကာသံ ကာရေသိ။ တတော ဘဂ၀ါ "သစေ ဣမသ္မိံ ဌိတကေ ပုဏ္ဏန္တေ 'အာစရိယော နော ဥဋ္ဌိတော'တိ သေသဘိက္ခူ ဥဋ္ဌဟိဿန္တိ၊ ဧ၀ံ တထာဂတေ အဂါရ၀ေါ ကတော ဘ၀ိဿတိ။ အထ နိသိန္နော၀ (ပုဏ္ဏိဿန္တိ)[3]၊ အာစရိယေ အဂါရ၀ေါ ကတော ဘ၀ိဿတိ၊ ကေဂ္ဂါ ဟုတွာ ဓမ္မဒေသနံ ပဋိဗ္ဗိတုံ နု သက္ကုဏိဿန္တိ။ အာစရိယေ ပန နိသိန္နေ တေပိ နိသီဒိဿန္တိ။ တတော ကေဂ္ဂါ ဓမ္မဒေသနံ ပဋိဗ္ဗိတုံ သက္ကုဏိဿန္တိ" တိ ဣမိနာ ကာရဏေန ဘဂ၀ါ ဋ္ဌိတသ အကထေတွာ နိသီဒါပေတီတိ။

ဣမေ နု ခေါ ဘန္တေတိ ၀ိမတိပုဏ္ဏာ ၀ိယ ကထိတာ။ ထေရော ပန ပဉ္စကဒ္ဓနာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော မဟာခီဏာသ၀ေါ၊ နတ္ထိ တေသ ၀ိမတိ။ ဇာနန္တေနပိ ပန အဇာနန္တေန ၀ိယ ဟုတွာ ပုဏ္ဏိတုံ ၀ဋ္ဋတိ။ သစေ ဟိ ဇာနန္တော ၀ိယ ပုဏ္ဏတိ၊ "ဇာနာတိ အယ"န္တိ တသ္မာ တသ္မာ ၀ိသဇ္ဇေန္တော ဧကဒေသမေ၀ ကထေတိ။ အဇာနန္တေန ၀ိယ ပုဏ္ဏတေ ပန ကထေန္တော ဣတော စ ဧတ္တော စ ကာရဏံ အာဟရိတွာ ပါကဋံ ကတွာ ကထေတိ။ ကောစိ ပန အဇာနန္တောပိ ဇာနန္တော ၀ိယ ပုဏ္ဏတိ။ ထေရော ဧ၀ရူပံ ၀စနံ ကိံ ကရိဿတိ၊ ဇာနန္တောယေ၀ ပန အဇာနန္တော ၀ိယ ပုဏ္ဏတီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဆန္နမူလကာတိ တဏှာမူလကာ။ **ဝံရူပေါ သိယ**န္တိ သစေ ဩဒါတော ဟောတုကာမော၊ ဟရိတာလ၀ဏ္ဏော ၀ါ မနောသိလာ၀ဏ္ဏော ၀ါ သိယန္တိ

၁-ပုဉ္ဇပုဉ္ဇာ (သီ၊ သျာ) ၂-၀ဏ္ဏဘဏနဘူမိ (သီ) ၃-(အဋ္ဌိဿန္တိ) (?)

ပတ္ထေတိ။ သစေ ကာဠော ဟောတုကာမော၊ နိလုပ္ပလဝဏ္ဏော ဝါ အဉ္ဇန-ဝဏ္ဏော ဝါ အတသိပုပ္ဖဝဏ္ဏော[1] ဝါ သိယန္တိ ပတ္ထေတိ။ **ဇံဓဝဒနော**တိ ကုသလဝေဒနော ဝါ သုခဝေဒနော ဝါ သိယန္တိ ပတ္ထေတိ။ သညာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။ ယသ္မာ ပန အတီတေ ပဏ္ဍနာ နာမ နတ္ထိ၊ ပတ္ထေန္တေနာပိ စ နာ သက္ကာ တံ လဒ္ဓုံ၊ ပစ္စုပ္ပန္နေပိ နာ ဟောတိ၊ နာ ဟိ ဩဒါတော ကာဠ-ဘာဝံ ပတ္ထေတ္ဝာ ပစ္စုပ္ပန္နေ ကာဠော ဟောတိ၊ နာ ကာဠော ဝါ ဩဒါတော၊ ဒီဃော ဝါ ရဿော၊ ရဿော ဝါ ဒီဃော၊ ဒါနံ ပန ဒတ္ဝာ သီလံ ဝါ သမာဒိယိတ္ဝာ "အနာဂတေ ခတ္တိယော ဝါ ဟောမိ ဗြာဟ္မဏော ဝါ"တိ ပတ္ထေန္တသ္သ ပတ္ထနာ သမိဇ္ဈတိ။ တသ္မာ အနာဂတမေဝ ဂဟိတံ။

ခန္ဓာဓိဝစနန္တိ ခန္ဓာနံ ခန္ဓပဏ္ဏတ္တိ ကိတ္တကေန ဟောတီတိ ပုစ္ဆတိ။

မဟာဘူတာ ဟေတူတိ "တယော ကုသလဟေတူ"တိအာဒိသု[2] ဟိ ဟေတု-ဟေတု ဝုတ္တော။ အဝိဇ္ဇာ ပုညာဘိသင်္ခါရာဒိနံ သာဓာရဏဟေတုတ္တာ သာဓာရဏ-ဟေတု။ ကုသလာကုသလံ အတ္တနော အတ္တနော ဝိပါကဒါနေ ဥတ္တမဟေတု။ ဇ္ဈာန ပစ္စယဟေတု အဓိပ္ပေတော။ တတ္ထ ပထဝီဓာတု မဟာဘူတံ ဇ္ဈာတရေသံ တိဏ္ဏံ ဘူတာနံ ဥပါဒါရူပဿ စ ပညာပနာယ ဒဿနတ္ထာယ ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ။ ဧဝံ သေသေသုပိ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဖဿောတိ "ဖုဋ္ဌော ဘိက္ခဝေ ဝေဒေတိ၊ ဖုဋ္ဌော သဉ္ဇာနာတိ၊ ဖုဋ္ဌော စေတေတိ"တိ[3] ဝစနတော ဖဿော တိဏ္ဏံ ခန္ဓာနံ ပညာပနာယ ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ။ **ဝိညာဏကွန္ဓဿော**တိ ဇာတေ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏေန တာဝ သဒ္ဒိံ ဂဗ္ဘ-သေယျကာနံ ဥပရိမပရိစ္ဆေဒေန သမတိံသ ရူပါနိ သမ္မယုတ္တာ စ တယော ခန္ဓာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တံ နာမရူပံ ပဋိသန္ဓိဝိညာဏဿ ပညာပနာယ ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ။ စက္ခုဒ္ဒါရေ စက္ခုပသာဒေါ စေဝ ရူပါရမ္မဏဉ္စ ရူပံ၊ သမ္မယုတ္တာ တယော ခန္ဓာ နာမံ။ တံ နာမရူပံ စက္ခုဝိညာဏဿ ပညာပနာယ ဟေတု စေဝ ပစ္စယော စ။ ဧသေဝ နယော သေသဝိညာဏေသု။

၈၇။ **ကထံ ပန ဘန္တေ**တိ ဇ္ဈဒံ ကိတ္တကေန နု ခေါတိ ဝဋ္ဋံ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။ **သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နု ဟောတီ**တိ ဇ္ဈဒံ ဝိဝဋ္ဋံ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။

၁-အနသိပုပ္ဖဝဏ္ဏော (သီ)၊ အဓိတပုပ္ဖဝဏ္ဏော (က) ၂-အဘိ ၁-၂၇၄-ဝိဇ္ဇေ။
၃-သီ ၂-၂၉၁-ဝိဇ္ဇေ။

၈၈။ **အယံ ရူပေ အဿာဒေါ**တိ ဣမိနာ ပရိညာပဋိဝေဓော စေဝ ဒုက္ခ-သစ္စံ စ ကထိတံ။ **အယံ ရူပေ အာဒီနဝေါ**တိ ဣမိနာ ပဟာနပဋိဝေဓော စေဝ သမုဒယသစ္စံ စ။ **ဣဒံ ရူပေ နိဿရဏ**န္တိ ဣမိနာ သစ္ဆိကိရိယာပဋိဝေဓော စေဝ နိရောဓသစ္စံ စ။ ယေ ဣမေသု တီသု ဌာနေသု သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော ဓမ္မာ၊ အယံ ဘာဝနာပဋိဝေဓော မဂ္ဂသစ္စံ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၈၉။ **ဗဟိဒ္ဓါ**တိ ပရဿ သဝိညာဏကေ ကာယေ။ **သဗ္ဗနိမိတ္တေသု**တိ ဣမိနာ ပန အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓမ္ပိ သင်္ဂဏှာတိ။ ''သဝိညာဏကေ ကာယေ''တိ ဝစနေန ဝါ အတ္တနော စ ပရဿ စ ကာယော ဂဟိတော၀၊ ဗဟိဒ္ဓါ စ သဗ္ဗနိမိတ္တဂ္ဂဟ-ဏေန အနိန္ဒြိယဗဒ္ဓံ ဂဏှာတိ။

၉၀။ **အနတ္တကတာနီ**တိ အနတ္တနိ ဌတ္ဝာ ကတာနိ။ **ကမတ္တာနံ ဖုသိ-သန္တီ**တိ ကတရသ္မိံ အတ္တနိ ဌတ္ဝာ ဝိပါကံ ဒဿန္တိတိ သဿတဒဿနံ သြက္ကမန္တော ဧဝမာဟ။ **တဏှာဓိပတေယျနာ**တိ တဏှာဇေဋ္ဌကေန။ **တတြ တတြာ**တိ တေသု တေသု ဓမ္မေသု။ **သဋ္ဌိမတ္တာန**န္တိ ဣမေ ဘိက္ခူ။ ပကတိ-ကမ္မဋ္ဌာနံ ဇဟိတ္ဝာ အညံ နဝကမ္မဋ္ဌာနံ သမ္မသန္တော ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ တသ္မိံယေဝ အာသနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာပုဏ္ဏမသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-စူဠပုဏ္ဏမသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၉၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဠပုဏ္ဏမသုတ္တံ။ တတ္ထ **တုဏှီဘူတံ တုဏှီဘူတ**န္တိ ယံ ယံ ဒိသံ အနုဝိလောကေတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ တုဏှီဘူတမေဝ။ **အနုဝိလော-ကေတွာ**တိ ပဋ္ဌပဿာဒပဋိမဏ္ဍိတာနိ အင်္ဂဏာနိ ဥမ္မိလေတ္ဝာ တတော တတော ဝိလောကေတွာ အန္တမသော ဟတ္ထကုက္ကုစ္စပါဒကုက္ကုစ္စာနမ္ပိ အဘာဝံ ဒိသွာ။ **အဿပ္ပဋိရူပေ**တိ ပါပပုရိသော။ **နော ဟေတံ ဘန္တေ**တိ ယသ္မာ အန္ဓော အန္ဓံ ဝိယ သော တံ ဇာနိတုံ နာ သက္ကောတိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟံသု။ ဧတေနေဝ နယေန ဣတော ပရေသုပိ ဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **အဿဒ္ဓသမန္နာ-ဂတော**တိ ပါပဓမ္မသမန္နာဂတော။ **အဿပ္ပဋိရူပာ**တိ အသပ္ပုရိသော၀နော။

၁-ပရေသုပိ တီသု ဌာနေသု (သျာ)

အသပ္ပုရိသစိန္တီတိ အသပ္ပုရိသစိန္တာယ စိန္တာကော[1]။ **အသပ္ပုရိသမန္တီ**တိ အသပ္ပုရိသမန္တနံ မန္တော်တာ။ **အသပ္ပုရိသဝါစော**တိ အသပ္ပုရိသဝါစံ ဘာသိ-တာ။ **အသပ္ပုရိသကမ္မန္တော**တိ အသပ္ပုရိသကမ္မာနံ ကတ္တာ။ **အသပ္ပုရိသဒိဋ္ဌိ**တိ အသပ္ပုရိသဒိဋ္ဌိယာ သမန္နာဂတော။ **အသပ္ပုရိသဒါန**န္တိ အသပ္ပုရိသေဟိ ဒါတဗ္ဗံ ဒါနံ။ **တျာဿ မိတ္တာ**တိ တေ အဿ မိတ္တာ။ **အတ္တမ္ပျာဗာဝယဝိစေတေတီ**တိ ပါဏံ ဟနိဿာမိ၊ အဒိန္နံ အာဒိယိဿာမိ၊ မိစ္ဆာ စရိဿာမိ၊ ဒဿ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿာမီတိ ဧဝံ အတ္တနော ဒုက္ခတ္ထာယ စိန္တေတိ။ **ပရမ္ပျာဗာဝယာ**တိ ယထာ အသုကော အသုကံ ပါဏံ ဟနတိ၊ အသုကဿ သန္တကံ အဒိန္နံ အာဒိယတိ၊ ဒဿ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တတိ၊ ဧဝံ နံ အာဏာပေဿာမီတိ ဧဝံ ပရဿ ဒုက္ခတ္ထာယ စိန္တေတိ။ **ဥဘယမ္ပျာဗာဝယာ**တိ အဟံ အသုကဉ္စ အသုကဉ္စ ဂဟေတ္ဝာ ဒဿ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿာမီတိ ဧဝံ ဥဘယဒုက္ခတ္ထာယ စိန္တေတီတိ။

အတ္တမ္ပျာဗာဝယဝိ မန္တေတိတိအာဒိသု အဟံ ဒဿ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿာမီတိ မန္တေန္တော အတ္တမ္ပျာဗာဝယ မန္တေတိ နာမ။ အသုကံ ဒဿ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒပေဿာမီတိ မန္တေန္တော ပရ-မ္ပျာဗာဝယ မန္တေတိ နာမ။ အညေန သဒ္ဓိံ "မယံ ဥဘောပိ ကေတော ဟုတ္ဝာ ဒဿ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တိဿာမာ"တိ မန္တေန္တော ဥဘယ-မ္ပျာဗာဝယ မန္တေတိ နာမ။

အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတီတိ ဒေယျဓမ္မပ္ပိ ပုဂ္ဂလပ္ပိ နာ သက္ကရောတိ။ ဒေယျဓမ္မံ နာ သက္ကရောတိ နာမ ဥတ္တဏ္ဍုလာဒိဒေါသသမန္နာဂတံ အာဟာရံ ဒေတိ၊ နာ ပသန္နံ ကရောတိ။ ပုဂ္ဂလံ နာ သက္ကရောတိ နာမ နိသီဒနဋ္ဌာနံ အသမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ နိသီဒါပေတ္ဝာ ယံ ဝါ တံ ဝါ အာဓာရကံ ဌပေတ္ဝာ ဒါနံ ဒေတိ။ **အသဟတ္ထာ**တိ အတ္တနော ဟတ္ထေန နာ ဒေတိ၊ ဒါသကမ္မကာရာဒီဟိ ဒါပေတိ။ **အစိတ္တီကတ္ဝာ**တိ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေန ဒေယျဓမ္မေပိ ပုဂ္ဂလေပိ နာ စိတ္တီကာရံ ကတ္ဝာ ဒေတိ။ **အပဓိဋ္ဌာ**နာ ဆဋ္ဌေတုကာမော ဟုတ္ဝာ ဝမ္မိကေ ဥရဂံ[2] ပက္ခိပန္တော ဝိယ ဒေတိ။ **အနာဂမနဒိဋ္ဌိကော**တိ နော ဖလပါဋိကင်္ခီ ဟုတ္ဝာ ဒေတိ။

၁-စိန္တီတာ (သျာ)၊ စိန္တီကော (က) ၂-ဝမ္မိကေ ရောဂံ (က)၊ ဝမ္မိကေ ဂေါဓံ (သျာ)

တတ္ထ ဥပပဇ္ဇတီတိ နာ ဒါနံ ဒတ္ဝာ နိရယေ ဥပပဇ္ဇတိ။ ယံ ပန တေန ပါပလဒ္ဓိကာယ မိစ္ဆာဒဿနံ ဂဟိတံ၊ တာယ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ နိရယေ ဥပပဇ္ဇတိ။ သုက္ကပက္ခော ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဒေ၀မဟတ္တာ**တိ ဆကာမာ-၀စရဒေ၀ါ။ **မနုဿမဟတ္တာ**တိ တိဏ္ဏံ ကုလာနံ သမ္ပတ္တိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။ ဣဒံ ပန သုတ္တံ သုဒ္ဓ၀ဋ္ဋ၀သေနေ၀ ကထိတန္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဠပုဏ္ဏမသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ပဌမ၀ဂ္ဂ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အနုပဒဝဂ္ဂ

၁-အနုပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၃။ **ဝံ မေ သုတန္တိ** အနုပဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **တေဒဝေါစာ**တိ တေံ "ပဏ္ဍိတော"တိအာဒိနာ နယေန ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တထေရဿ ဂုဏကထံ အဝေါစ။ ကသ္မာ? အဝသေသထေရေသု ဟိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနထေရဿ ဇုဠ္ဍိမာတိ ဂုဏော ပါကဋော၊ မဟာကဿပဿ ဓုတဝါဒေါတိ၊ အနုရုဒ္ဓထေရဿ ဒိဗ္ဗစက္ခုကောတိ၊ ဥပါလိထေရဿ ဝိနယဓရောတိ၊ ရေဝတထေရဿ ဈာယီ ဈာနာဘိရတောတိ၊ အာနန္ဒထေရဿ ဗဟုဿုတောတိ။ ဧဝံ တေသံ တေသံ ထေရာနံ တေ တေ ဂုဏာ ပါကဋာ၊ သာရိပုတ္တထေရဿ ပန အပါကဋာ။ ကသ္မာ? ပညဝတော ဟိ ဂုဏာ နာ သက္ကာ အကထိတာ ဇာနိတုံ။ ဇုတိ ဘဂဝါ "သာရိပုတ္တသ္သ ဂုဏေ ကထေဿာမီ"တိ သဘာဂပရိသာယ သန္နိပါတံ အာဂမေသိ။ ဝိသဘာဂပုဂ္ဂလာနံ ဟိ သန္နိကေ ဝတ္ထုံ ကထေတုံ နာ ဝဋ္ဋတိ၊ တေ ဝတ္ထေ ကထိယမာနေ အဝတ္ထုမေဝ ကထေန္တိ။ ဇုမသ္မိံ ပန ဒိဝသေ ထေရဿ သဘာဂပရိသာ သန္နိပတိ၊ တသ္မာ သန္နိပတိတဘာဝံ ဒိသ္ဝာ သတ္ထာ ဝတ္ထုံ ကထေန္တော ဇုမံ ဒေသနံ အာရဘိ။

တတ္ထ **ပဏ္ဍိတော**တိ ဓာတုကုသလတာ အာယတနကုသလတာ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒကုသလတာ ဌာနာဌာနကုသလတာတိ ဇုမေဟိ စတူဟိ ကာရဏေဟိ ပဏ္ဍိတော။ **မဟာပညော**တိအာဒိသု မဟာပညာဒီဟိ သမန္နာဂတောတိ အတ္ထော။

တတြိဒံ မဟာပညာဒိနံ နာနတ္တံ[1]—တတ္ထ ကတမာ **မဟာပညာ၊** မဟန္တေ သီလက္ခန္ဓေ ပရိဂ္ဂဏှာတီတိ မဟာပညာ၊ မဟန္တေ သမာဓိက္ခန္ဓေ၊ ပညာက္ခန္ဓေ၊ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓေ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေ ပရိဂ္ဂဏှာတီတိ မဟာပညာ၊ မဟန္တာနိ ဌာနာဌာနာနိ၊ မဟန္တာ ဝိဟာရသမာပတ္တိယော၊ မဟန္တာနိ အရိယသစ္စာနိ၊ မဟန္တေ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ ဇုဠ္ဍိပါဒေ၊ မဟန္တာနိ ဇုန္ဒြိယာနိ၊ ဗလာနိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ မဟန္တေ အရိယမဂ္ဂေ၊ မဟန္တာနိ သာမညဖလာနိ၊ မဟန္တာ အဘိညာယော၊ မဟန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ ပရိဂ္ဂဏှာတီတိ မဟာပညာ။

၁-ဧဝံ (က) ၂-ခု ၉-၁၇၁-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

ကတမာ **ပုထုပညာ၊** ပုထု နာနာခန္ဓေသု ဉာဏံ ပဝတ္တတိတိ ပုထုပညာ၊ ပုထု နာနာဓာတူသု၊ ပုထု နာနာအာယတနေသု၊ ပုထု နာနာအတ္ထေသု၊ ပုထု နာနာပဋိစ္စသမုပ္ပါဒေသု၊ ပုထု နာနာသုညတမနုပလဒ္ဓေသု၊ ပုထု နာနာ-အတ္ထေသု၊ ဓမ္မေသု၊ နိရုတ္တိသု၊ ပဋိဘာနေသု၊ ပုထု နာနာသီလက္ခန္ဓေသု၊ ပုထု နာနာသမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓေသု၊ ပုထု နာနာဌာန-ဌာနေသု၊ ပုထု နာနာဝိဟာရသမာပတ္တိသု၊ ပုထု နာနာအရိယသစ္စေသု၊ ပုထု နာနာသတိပဋ္ဌာနေသု၊ သမ္မပ္ပဓာနေသု၊ ဣဒ္ဓိပါဒေသု၊ ဣန္ဒြိယေသု၊ ဗလေသု၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂေသု၊ ပုထု နာနာအရိယမဂ္ဂေသု၊ သာမညဖလေသု၊ အဘိညာသု၊ ပုထု နာနာဇနသာဓာရဏော ဓမ္မေ သမတိက္ကမ္မ ပရမတ္ထေ နိဗ္ဗာနေ ဉာဏံ ပဝတ္တတိတိ ပုထုပညာ။

ကတမာ **ဟာသပ[1]ညာ၊** ဣဓေကစ္စော ဟာသဗဟုလော ဝေဒဗဟုလော တုဋ္ဌိဗဟုလော ပါမောဇ္ဇဗဟုလော သီလံ ပရိပူရေတိ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရံ ပရိပူရေတိ၊ ဘောဇနေ မတ္တညုတံ၊ ဇာဂရိယာနုယောဂံ၊ သီလက္ခန္ဓံ၊ သမာဓိက္ခန္ဓံ၊ ပညာက္ခန္ဓံ၊ ဝိမုတ္တိက္ခန္ဓံ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနက္ခန္ဓံ ပရိပူရေတိတိ ဟာသပညာ။ ဟာသဗဟု-လော ပါမောဇ္ဇဗဟုလော ဌာနာဌာနံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ၊ ဟာသဗဟုလော ဝိဟာရ-သမာပတ္တိယော ပရိပူရေတိတိ ဟာသပညာ၊ ဟာသဗဟုလော အရိယသစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈတိ။ သတိပဋ္ဌာနေ၊ သမ္မပ္ပဓာနေ၊ ဣဒ္ဓိပါဒေ၊ ဣန္ဒြိယာနိ၊ ဗလာနိ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂါနိ၊ အရိယမဂ္ဂံ ဘာဝေတိတိ ဟာသပညာ၊ ဟာသဗဟုလော သာမည-ဖလာနိ သစ္ဆိကရောတိ၊ အဘိညာယော ပဋိဝိဇ္ဈတိတိ ဟာသပညာ၊ ဟာသ-ဗဟုလော ဝေဒတုဋ္ဌိပါမောဇ္ဇဗဟုလော ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိတိ ဟာသပညာ။

ကတမာ **ဇဝနပညာ၊** ယံကိဉ္စိ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ။ပ။ ယံ ဒူရေ သန္တိကေ ဝါ၊ သဗ္ဗံ ရူပံ အနိစ္စတော ခိပ္ပံ ဇဝတိတိ ဇဝနပညာ။ ဒုက္ခတော ခိပ္ပံ၊ အနတ္တတော ခိပ္ပံ ဇဝတိတိ ဇဝနပညာ။ ယာ ကာစိ ဝေဒနာ။ပ။ ယံကိဉ္စိ ဝိညာဏံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ။ပ။ သဗ္ဗံ ဝိညာဏံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ခိပ္ပံ ဇဝတိတိ ဇဝနပညာ။ စက္ခု။ပ။ ဇရာမရဏံ အတီတာနာဂတ-ပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ခိပ္ပံ ဇဝတိတိ ဇဝနပညာ။ ရူပံ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဋ္ဌေန၊ အနတ္တာ အသာရ-ကဋ္ဌေနာတိ တုလယိတ္ဝာ တီရယိတ္ဝာ ဝိဘာဝယိတ္ဝာ ဝိဘူတံ ကတ္ဝာ ရူပ-နိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ ခိပ္ပံ ဇဝတိတိ ဇဝနပညာ။ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရာ၊

၁-ဟာသုပညာ (သီ)

ဝိညာဏံ၊ စက္ခု။ပ။ ဇရာမရဏံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ ခယဋ္ဌေန။ပ။ ဝိဘူတံ ကတ္ဝာ ဇရာမရဏနိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ ဒိပံ ဇဝတိတိ ဇဝနပညာ။ ရူပံ အတိတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နံ။ပ။ဝိညာဏံ။ စက္ခု။ပ။ ဇရာမရဏံ အတိတာနာဂတ-ပစ္စုပ္ပန္နံ အနိစ္စံ သခ်တံ ပဋိစ္စသမုပ္ပန္နံ ခယဓမ္မံ ဝယဓမ္မံ ဝိရာဂဓမ္မံ နိရောဓဓမ္မန္တိ တုလယိတ္ဝာ တီရယိတ္ဝာ ဝိဘာဝယိတ္ဝာ ဝိဘူတံ ကတ္ဝာ ဇရာမရဏနိရောဓေ နိဗ္ဗာနေ ဒိပံ ဇဝတိတိ ဇဝနပညာ။

ကတမာ **တီက္ခပညာ၊** ဒိပံ ကိလေသေ ဆိန္ဒတိတိ တိက္ခပညာ။ ဥပ္ပန္နံ. ကာမဝိတက္ကံ နာဓိဝါသေတိ၊ ဥပ္ပန္နံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ၊ ဥပ္ပန္နံ ဝိဟိံသာဝိတက္ကံ၊ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ပါပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ၊ ဥပ္ပန္နံ ရာဂံ၊ ဒေါသံ၊ မောဟံ၊ ကောဓံ၊ ဥပနာဟံ၊ မက္ခံ၊ ပဠာသံ၊ ဣဿံ၊ မစ္ဆရိယံ၊ မာယံ၊ သာဌေယ္ယံ၊ ထမ္ဘံ၊ သာရမ္ဘံ၊ မာနံ၊ အတိမာနံ၊ မဒံ၊ ပမာဒံ၊ သဗ္ဗေ ကိလေသေ၊ သဗ္ဗေ ဒုစ္စရိတေ၊ သဗ္ဗေ အဘိသင်္ခါရေ၊ သဗ္ဗေ ဘဝဂါမိကမ္မေ နာဓိဝါသေတိ ပဇဟတိ ဝိနောဒေတိ ဗျန္တီကရောတိ အနဘာဝံ ဂမေတိတိ တိက္ခပညာ၊ ကေသို အာသနေ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ, စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ, စတသ္သော ပဋိသမ္ဘိဒါယော, ဆ စ အဘိညာယော အဓိဂတာ ဟောန္တိ သစ္ဆိကတာ ပဿိတာ ပညာယာတိ တိက္ခပညာ။

ကတမာ **နိဗ္ဗေဓိကပညာ၊** ဣဓေကစ္စော သဗ္ဗသင်္ခါရေသု ဥဗ္ဗေဂပဟုလော ဟောတိ ဥတ္တာသပဟုလော ဥက္ကဏ္ဌနပဟုလော အရတိပဟုလော အနဘိရတိ-ပဟုလော ပဟိမုခေါ နု ရမတိ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု၊ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတပုဗ္ဗံ လောဘက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိတိ နိဗ္ဗေဓိကပညာ။ အနိဗ္ဗိဒ္ဓပုဗ္ဗံ အပ္ပဒါလိတ-ပုဗ္ဗံ ဒေါသက္ခန္ဓံ၊ မောဟက္ခန္ဓံ၊ ကောဓံ၊ ဥပနာဟံ။ပ။ သဗ္ဗေ ဘဝဂါမိ-ကမ္မေ နိဗ္ဗိဇ္ဈတိ ပဒါလေတိတိ နိဗ္ဗေဓိကပညာ။

အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာနန္တိ သမာပတ္တိဝသေန ဝါ ဈာနင်္ဂဝသေန ဝါ အနုပဋိ-ပါဋိယာ ဓမ္မဝိပဿနံ ဝိပဿတိ၊ ဧဝံ ဝိပဿန္တော အဒ္ဓမာသေန အရဟတ္တံ ပတ္တော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ပန သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ။ ဧဝံ သန္တေပိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော မဟာပညဝန္တတရော။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဟိ သာဝကာနံ သမ္မသနစာရံ ယဋ္ဌိကောဋိယာ ဥပ္ပဋ္ဌေန္တော ဝိယ ဧကဒေသမေဝ သမ္မသန္တော သတ္တ ဒိဝသေ ဝါယမိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဌပေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓါနံ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါနဉ္စ သမ္မသနစာရံ သာဝကာနံ သမ္မသနစာရံ နိပ္ပဒေသံ သမ္မသိ။ ဧဝံ သမ္မသန္တော အဒ္ဓမာသံ ဝါယမိ။ အရဟတ္တဉ္စ ကိရ ပတ္ဝာ အညာသိ "ဌပေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓေ စ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေ စ အညော သာဝကော နာမ

ပညာယ မယာ ပတ္တမ္ဗံ ပတ္တုံ သမတ္ထော နာမ နု ဘ၀ိဿတိ''တိ။ ယထာ ဟိ ပုရိသော ၀ေဠုယဋ္ဌိံ ဂဏှိဿာမိတိ မဟာဇဋံ ၀ေဠုံ ဒိသွာ ဇဋံ ဆိန္ဒန္တသ္သ ပပတ္ထော ဘ၀ိဿတိတိ အန္တရေန ဟတ္ထံ ပ၀ေသေတွာ သမ္ပတ္တမေ၀ ယဋ္ဌိံ မူလေ စ အဂ္ဂေ စ ဆိန္ဒိတွာ အာဒါယ ပက္ကမေယျ၊ သော ကိန္တွာပိ ပဋ္ဌမတရံ ဂစ္ဆတိ၊ ယဋ္ဌိံ ပန သာရံ ၀ါ ဥဇုံ ၀ါ နလဘတိ။ အပရော စ တထာရူပမေ၀ ၀ေဏုံ ဒိသွာ ''သစေ သမ္ပတ္တံ ယဋ္ဌိံ ဂဏှိဿာမိ၊ သာရံ ၀ါ ဥဇုံ ၀ါ နလဘိဿာမိ''တိ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ မဟန္တေန သတ္ထေန ၀ေဏုဇဋံ ဆိန္ဒိတွာ သာရာ စေ၀ ဥဇူ စ ယဋ္ဌိယော ဥစ္ဈိနိတွာ အာဒါယ ပက္ကမေယျ။ အယံ ကိန္တွာပိ ပစ္ဆာ ဂစ္ဆတိ၊ ယဋ္ဌိယော ပန သာရာ စေ၀ ဥဇူ စ လဘတိ။ ဧ၀ံသမ္ပဒမိဒံ ၀ေဒိတဗ္ဗံ ဣမေသံ ဒ္ဝိန္နံ ထေရာနံ ပဓာနံ ၇။

ဧ၀ံ ပန အဒ္ဓမာသံ ၀ါယမိတွာ ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော သူကရ-ခတလေဏဒ္ဝါရေ ဘာဂိနေယျဿ ဒီဃနခပရိဗ္ဗာဇကဿ ၀ေဒနာပရိဂ္ဂဟ-သုတ္တန္တေ ဒေသိယမာနေ ဒသဗလံ ဗီဇယမာနော ဌိတော ဒေသနာနုသာရေန ဉာဏံ ပေသေတွာ ပဗ္ဗဇိတဒိ၀သတော ပန္နရသမေ ဒိ၀သေ သာ၀ကပါရမိ-ဉာဏဿ မတ္ထကံ ပတွာ သတ္တာသဒ္ဒိ ဉာဏာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ သောဠသဝိဓံ ပညံ အနုပ္ပတ္တော။

တတြိဒံ ဘိက္ခ၀ေ သာရိပုတ္တဿ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာယာတိ ယာ အနုပဒ-ဓမ္မဝိပဿနံ ဝိပဿတိတိ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာ ၀ုတ္တာ၊ တတြ အနုပဒဓမ္မ-ဝိပဿနာယ သာရိပုတ္တဿ ဣဒံ ဟောတိ။ ဣဒါနိ ၀တ္တုမ္ဗံ တံ တံ ဝိပဿနာ-ကောဋ္ဌာသံ သန္ဓာယေတံ ၀ုတ္တံ။

၉၄။ **ပဋ္ဌမေ ဈာနေ**တိ ယေ ပဋ္ဌမေ ဈာနေ အန္တောသမာပတ္တိယံ ဓမ္မာ။ **တျာဿာ**တိ တေ အဿ။ **အနုပဒ၀၀ဏ္ဏိတာ ဟောန္တီ**တိ အနုပဒဋ္ဌပါဠိယာ ၀၀ဏ္ဏိတာ ပရိစ္ဆိန္နာ ဉတာ ဝိဒိတာ ဟောန္တိ။ ကထံ? ထေရော ဟိ တေ ဓမ္မေ သြလောကေန္တော အာဘိနိရောပနလက္ခဏော ဝိတက္ကော ၀တ္တတိတိ ဇာနာတိ။ တထာ အနုမဇ္ဇနလက္ခဏော ဝိစာရော၊ ဖရဏလက္ခဏာ ဝီတိ၊ သာတလက္ခဏံ သုခံ၊ အဝိက္ခေပလက္ခဏာ စိတ္တေကဂ္ဂတာ၊ ဖုသနလက္ခဏော ဖဿော၊ ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဝေဒနာ၊ သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ သညာ၊ စေတယိတလက္ခဏာ စေတနာ၊ ဝိဇာနနလက္ခဏံ ဝိညာဏံ၊ ကတ္တုကမ္မဘာ-လက္ခဏော ဆန္ဒော၊ အဓိမောက္ခလက္ခဏော အဓိမောက္ခော၊ ပဂ္ဂါဟလက္ခဏံ

၁-သမ္မသနစာရာနံ (သျာ၊က)

ဝိရိယံ၊ ဥပဋ္ဌာနလက္ခဏာ သတိ၊ မဇ္ဈတ္တလက္ခဏာ ဥပေက္ခာ၊ အနုနယ-
မနသိကာရလက္ခဏော မနသိကာရော ဝတ္ထုတိတိ ဇာနာတိ။ ဧဝံ ဇာနံ
အဘိနိရောပနဋ္ဌေန ဝိတက္ကံ သဘာဝတော ဝဝတ္ထပေတိ။ပ။ အနုနယမနသိ-
ကာရဋ္ဌေန မနသိကာရံ သဘာဝဘာဝတော ဝဝတ္ထပေတိ။ တေန ဝုတ္တံ
"တျာဿ ဓမ္မာ အနုပဒဝဝတ္ထိတာ ဟောန္တီ"တိ။

ဝိဒိတာ ဥပဇ္ဇန္တိတိ ဥပဇ္ဇမာနာ ဝိဒိတာ ပါကဋာဝ ဟုတ္ဝာ ဥပဇ္ဇန္တိ။ **ဝိဒိတာ
ဥပဋ္ဌဟန္တိ**တိ တိဋ္ဌမာနာပိ ဝိဒိတာ ပါကဋာဝ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌန္တိ။ **ဝိဒိတာ
အဘ်တ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ**တိ နိရုဇ္ဈမာနာပိ ဝိဒိတာ ပါကဋာဝ ဟုတ္ဝာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ ဏ္ဍေ ပန
တံဉာဏတာ စေဝ ဉာဏဗဟုတာ[1] စ မောစေတဗ္ဗာ။ ယထာ ဟိ တေနေဝ
အင်္ဂုလဋ္ဌေန တံ အင်္ဂုလဋ္ဌံ နာ သက္ကာ ဖုသိတုံ၊ ဧဝမေဝ တေနေဝ စိတ္တေန တဿ
စိတ္တဿ ဥပ္ပါဒေါ ဝါ ဋ္ဌိတိ ဝါ ဘင်္ဂေါ ဝါ နာ သက္ကာ ဇာနိတုန္တိ။ ဧဝံ တာဝ
တံဉာဏတာ မောစေတဗ္ဗာ။ ယဒိ ပန ဒွေ စိတ္တာနိ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ ကေန
စိတ္တေန ကေဿ ဥပ္ပါဒေါ ဝါ ဋ္ဌိတိ ဝါ ဘင်္ဂေါ ဝါ သက္ကာ ဘဝေယျ ဇာနိတုံ။ ဒွေ
ပန ဖဿာ ဝါ ဝေဒနာ ဝါ သညာ ဝါ စေတနာ ဝါ စိတ္တာနိ ဝါ ကေတော ဥပ္ပဇ္ဇန-
ကာနိ နာမ နတ္ထိ၊ ဧကေကမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ဉာဏဗဟုတာ[2] မောစေ-
တဗ္ဗာ။ ဧဝံ သန္တေ ကထံ မဟာထေရဿ အန္တောသမာပတ္တိယံ သောဠသ ဓမ္မာ
ဝိဒိတာ ပါကဋာ ဟောန္တီတိ။ ဝတ္ထာရမ္မဏာနံ ပရိဂ္ဂဟိတတာယ။ ထေရေန ဟိ
ဝတ္ထု စေဝ အာရမ္မဏဉ္စ ပရိဂ္ဂဟိတံ၊ တေနဿ တေသံ ဓမ္မာနံ ဥပ္ပါဒံ
အာဝဇ္ဇန္တဿ ဥပ္ပါဒေါ ပါကဋော ဟောတိ၊ ဌာနံ အာဝဇ္ဇန္တဿ ဌာနံ ပါကဋံ
ဟောတိ၊ ဘေဒံ အာဝဇ္ဇန္တဿ ဘေဒေါ ပါကဋော ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ
"ဝိဒိတာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ ဝိဒိတာ အဘ်တ္ထံ ဂစ္ဆန္တိ"တိ။ **အဟူဿ
သမ္ဘောန္တိ**တိ ဣမိနာ ဥဒယံ ပဿတိ။ **ဟုတ္ဝာ ပဋိဧန္တိ**တိ ဣမိနာ ဝယံ
ပဿတိ။

အနုပါယောတိ ရာဂဝသေန အနုပဂမနော ဟုတ္ဝာ။ **အနုပါယော**တိ
ပဋိဃဝသေန အနုပဂတော။ **အနိသိတော**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိနိသယေဟိ
အနိသိတော။ **အပဋိမဒ္ဒေါ**တိ ဆန္ဒရာဂေန အမဒ္ဒေါ။ **ဝိပုမုတ္တော**တိ
ကာမရာဂတော ဝိပုမုတ္တော။ **ဝိသံယုတ္တော**တိ စတ္ဂူဟိ ယောဂေဟိ သမ္ပ-
ယုတ္တလေသေဟိ ဝါ ဝိသံယုတ္တော။ **ဝိမရိယာဒီကတေနာ**တိ နိမ္မရိယာဒီကတေန။
စေတသာတိ ဧဝံဝိဓေန စိတ္တေန ဝိဟရတိ။

၁-ဉာဏဗဟုစိတ္တတာ (သီ၊ က)၊ ဉာဏဗဟုလတာ (သျာ၊ ဋ္ဌ) ၂-ဗဟုစိတ္တတာ (သီ)

တတ္ထ ဒွေ မရိယာဒါ ကိလေသမရိယာဒါ စ အာရမ္မဏမရိယာဒါ စ။ သစေ ဟိသဲ အန္တောသမာပတ္တိယံ ပ၀တ္တေ သောဋ္ဌသ ဓမ္မေ အာရဗ္ဘ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ ကိလေသမရိယာဒါ တေန[1] ကတာ[2] ဘ၀ေယ္ယ၊ တေသု ပနဿ ကေ၀ိ န ဥပ္ပန္နောတိ ကိလေသမရိယာဒါ နတ္ထိ။ သစေ ပနဿ အန္တော-သမာပတ္တိယံ ပ၀တ္တေ သောဋ္ဌသ ဓမ္မေ အာ၀ဇ္ဇန္တဿ ကေစ္ဆေ အာပါထံ နာဂစ္ဆေယ္ယုံ[3]။ ဧ၀မဿ အာရမ္မဏမရိယာဒါ ဘ၀ေယ္ယုံ[4]။ တေ ပနဿ သောဋ္ဌသ ဓမ္မေ အာ၀ဇ္ဇန္တဿ အာပါထံ အနာဂတဓမ္မော နာမ နတ္ထိတိ အာရမ္မဏမရိယာဒါ၀ိ နတ္ထိ။

အပရာပိ ဒွေ မရိယာဒါ ၀ိက္ခမ္ဘနမရိယာဒါ စ သမုစ္ဆေဒမရိယာဒါ စ။ တာသု သမုစ္ဆေဒမရိယာဒါ ဥပရိ အာဂမိဿတိ၊ ဣမသ္မိံ ပန ဌာနေ ၀ိက္ခမ္ဘနမရိယာဒါ အဓိပ္ပေတာ။ တဿ ၀ိက္ခမ္ဘိတပစ္စနီကတ္တာ နတ္ထိတိ ၀ိမရိယာဒိကတေန စေတသာ ၀ိဟရတိ။

ဥတ္တာရိ နိဿရဏန္တိ ဣတော ဥတ္တရိနိဿရဏံ။ အညေသု စ သုတ္တေသု "ဥတ္တာရိ နိဿရဏ"န္တိ နိဗ္ဗာနံ ၀ုတ္တံ၊ ဣဓ ပန အနန္တရော ၀ိသေသော အဓိပ္ပေတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **တဇ္ဇဟလီကာရာ**တိ တဿ ပဇာနနဿ ဗဟုလီကရဏေန။ **အတ္ထိတ္တေ၀ဿ ဟေဘိ**တိ တဿ ထေရဿ အတ္ထိတိယေ၀ ဒဋ္ဌတရံ ဟောတိ။ ဣမိနာ နယေန သေသ၀ါရေသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဒုတိယ၀ါရေ ပန သမ္ပသာဒနဋ္ဌေန **သမ္ပသာဒေါ**။ သဘာ၀တော ၀ဝတ္ထပေတိ။

စတုတ္ထ၀ါရေ **ဥပေက္ခာ**တိ သုခဋ္ဌာနေ ဝေဒနုပေက္ခာ၀။ **ပဿဒ္ဓတ္တာ စေတသော အနာဘောဂေါ**တိ ယော သော "ယဒေ၀ တတ္ထ သုခ"န္တိ စေတသော အာဘောဂေါ၊ ဇေတေနေတံ သြဋ္ဌာရိကမက္ခာယတိတိ ဧ၀ံ ပဿဒ္ဓတ္တာ စေတသော အနာဘောဂေါ ၀ုတ္တော၊ တဿ အဘာ၀ေါတိ အတ္ထော။ **သတိပါရိသုဒ္ဓိ**တိ ပရိသုဒ္ဓါသတိယေ၀။ **ဥပေက္ခာ၀ိ** ပါရိသုဒ္ဓိဥပေက္ခာ။

၉၅။ **သတော ၀ုဋ္ဌဟတီ**တိ သတိယာ သမန္နာဂတော ဥဋ္ဌေနေန သမ္ပဇာနော ဟုတ္ဝာ ၀ုဋ္ဌာတိ။ **တေ ဓမ္မေ သမနုပဿတီ**တိ ယသ္မာ နေ၀သညာနာသညာ-ယတနေ ဗုဒ္ဓါနံယေ၀ အနုပဒဓမ္မ၀ိပဿနာ ဟောတိ၊ နာ သာ၀ကာနံ၊ တသ္မာ ဏ္ဍေ ကလာပ၀ိပဿနံ ဒဿေန္တော ဧ၀မာဟ။

၁-ကိလေသမရိယာဒေန (သီ၊ သျာ၊ က)
၂-အာဂစ္ဆေယ္ယုံ (သျာ၊ က)
၃-တံ (သျာ၊ က)
၄-ဘ၀ေယ္ယ (?)

ပညာယ စဿ ဒိသွာ အာသဝါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တီတိ မဂ္ဂပညာယ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဒိသွာ စတ္တာရော အာသဝါ ခီဏာ ဟောန္တိ။ သာရိပုတ္တ-ထ္ထေရဿ သမထဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဓံ အာဟရိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တဝါရောဝိ အတ္ထိ, နိရောဓသမာပတ္တိသမာပန္နဝါရောပိ။ အရဟတ္တံ ပတ္တဝါရော ဇုဓ ဂဟိတော၊ နိရောဓံ ပန စိဏ္ဏဝသိတာယ အပရာပရံ သမာပဇ္ဇိဿတီတိ ဝဒန္တိ။

တတ္ထဿ ယဿိံ ကာလေ နိရောဓသမာပတ္တိ သိသံ ဟောတိ၊ နိရောဓဿ ဝါရော အာဂစ္ဆတိ၊ ဖလသမာပတ္တိ ဂုဠ္ဟာ ဟောတိ။ ယဿိံ ကာလေ ဖလသမာ-ပတ္တိ သိသံ ဟောတိ၊ ဖလသမာပတ္တိယာ ဝါရော အာဂစ္ဆတိ၊ နိရောဓသမာ-ပတ္တိ ဂုဠ္ဟာ ဟောတိ။ ဇမ္မဒီပဝါသိနော ထေရာ ပန ဝဒန္တိ "သာရိပုတ္တထ္ထေရော သမထဝိပဿနံ ယုဂနဒ္ဓံ အာဟရိတ္ဝာ အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆိကတ္ဝာ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇိ၊ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ အရဟတ္တံ ပတ္တော"တိ။ **တေ ဧဝမ်ဳ**တိ အန္တေ-သမာပတ္တိယံ ပဝတ္တေ တိသမုဋ္ဌာနိကရူပဓမ္မေ၊ ဟဋ္ဌာ နေဝသညာနာသညာ-ယတနသမာပတ္တိယံ ပဝတ္တဓမ္မေ ဝါ။ တေဝိ ဟိ ဇ္ဈာနသ္မိံ ဝါရေ ဝိပဿိတဗ္ဗဓမ္မာဝ။ တသ္မာ တေ ဝါ ဝိပဿိတီတိ ဒသ္သေတုံ ဇ္ဈာနံ ဝုတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

၉၇။ **ဝသီပဿ္သော**တိ စိဏ္ဏဝသိတံ ပတ္တော။ **ပါရမိပ္ပတ္တော**တိ နိပ္ပတ္တိံ ပတ္တော။ **သြရသေ**တိအာဒိသု ထေရော ဘဂဝတော ဥရေ နိဗ္ဗတ္တသဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ဇာတော၏ **သြရသေ၊** မုခေန ပဘာဝိတံ သဒ္ဒံ သုတ္ဝာ ဇာတော၏ **မုခတော ဇာတေ၊** ဓမ္မေန ပန ဇာတတ္တာ နိမ္မိတတ္တာ **ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတေ၊** ဓမ္မဒါယဿ အာဒိယနတော **ဓမ္မဒါယာဒေါ၊** အာမိသဒါယဿ အနာဒိယ-နတော **နော အာမိသဒါယာဒေါ**တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အနုပဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဆဗ္ဘိသောဓနသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၉၈။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဆဗ္ဘိသောဓနသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒိဋ္ဌာ ဇာတိ**တိ-အာဒိသု ကေနာပိ ပဒေန အညာ ဗျာကတာဝ ဟောတိ, ဒ္ဋ္ဌိပိ။ ဇ္ဈာန ပန စတ္ထဟိ ပဒေဟိ အညဗျာကရဏံ အာဂတံ။ **ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ**တိအာဒိသု

ယာယ စေတနာယ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌံ မေတိ ဝဒတိ၊ သာ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ နာမ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **အယမနုဓမ္မော**တိ အယံ သဘာဝေါ။ **အဘိနန္ဒိတဗ္ဗန္တိ** နံ ကေဝလံ အဘိနန္ဒိတဗ္ဗံ၊ ပရိနိဗ္ဗုတသ္မ ပနသ္မ သဗ္ဗေပိ ဓိက္ကာသဝဿ သက္ကာရော ကာတဗ္ဗော။ **ဥတ္တရိံ ပဠောတိ** သစေ ပနသ္မ ဝေယျာကရဏေန အသန္တုဋ္ဌော ဟောထ၊ ဥတ္တရိမ္ပိ အယံ ပဠော ပုဏ္ဏိတဗ္ဗောတိ ဒဿေတိ။ ဇုတော ပရေသုပိ တိသု ဝါရေသု အယမေဝ နယော။

၉၉။ **အဗလန္တိ** ဒုဗ္ဗလံ။ **ဝိရာဂုနန္တိ** ဝိဂတ္တံ နသဘာဝံ။ **အနဿာသိက**န္တိ အဿာသဝိရဟိတံ။ **ဥပါယူပါဒါနာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိနမေတံ အဓိဝစနံ။ တဏှာ-ဒိဋ္ဌိယော ဟိ တေဘူမကဓမ္မေ ဥပေန္တိ တိ **ဥပါယာ**[1]၊ ဥပါဒိယန္တိ တိ **ဥပါဒါနာ**။ **စေတသော အဓိဋ္ဌာနာဘိနိဝေသာနုသယာ**တိပိ တာသံယေဝ နာမံ။ စိတ္တံ ဟိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ သက္ကာယမေ့သု တိဋ္ဌတိ အဓိတိဋ္ဌတီတိ၂ တဏှာဒိဋ္ဌိယော **စေတသော အဓိဋ္ဌာနာ၊** တာဟိ တံ အဘိနိဝိသတီတိ **အဘိနိဝေသာ၊** တာဟိယေဝ တံ အနုသေတီတိ **အနုသယာ**တိ ဝုစ္စန္တိ။ **ခယာ ဝိရာဂါ**တိအာဒီသု ခယေန ဝိရာဂေနာတိ အတ္ထော။ သဗ္ဗာနိ စေတာနိ အညမညဝေဝစနာနေဝ။

၁၀၀။ **ပထဝီဓာတူ**တိ ပတိဋ္ဌာနဓာတု။ **အာပေါဓာတူ**တိ အာပန္ဓနဓာတု။ **တေဇောဓာတူ**တိ ပရိပါစနဓာတု။ **ဝါယောဓာတူ**တိ ဝိတ္ထမ္ဘနဓာတု။ **အာကာသဓာတူ**တိ အသမ္ဖုဋ္ဌဓာတု။ **ဝိညာဏဓာတူ**တိ ဝိဇာနနဓာတု။ **နာ-အတ္တာတော**[2] **ဥပဂန္ဆိန္တိ** အဟံ အတ္တာတိ အတ္တကောဋ္ဌာသေန နာ ဥပဂမိံ။ **နာ စ ပထဝီဓာတုနိဿိတ**န္တိ ပထဝီဓာတုနိဿိတာ သေသဓာတုယော စ ဥပါဒါရူပဉ္စ အရူပက္ခန္ဓာ စ။ တေပိ ဟိ နိဿိတဝတ္ထုရူပါနံ ပထဝီဓာတုနိဿိ-တတ္တာ ဧကေန ပရိယာယေန ပထဝီဓာတုနိဿိတာဝ။ တသ္မာ "နာ စ ပထဝီ-ဓာတုနိဿိတ"န္တိ ဝဒန္တော သေသရူပါရူပဓမ္မေပိ အတ္တတော နာ ဥပဂန္ဆိန္တိ ဝဒတိ။ အာကာသဓာတုနိဿိတပဒေ ပန အဝိနိဗ္ဘောဂဝသေန သဗ္ဗမ္ပိ ဘူတု-ပါဒါရူပံ **အာကာသဓာတုနိဿိတံ** နာမ၊ တထာ တံနိဿိတရူပဝတ္ထုကာ အရူပက္ခန္ဓာ။ ဧဝံ ဇုဓာပိ ရူပါရူပံ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။ ဝိညာဏဓာတု-နိဿိတပဒေ ပန သဟဇာတာ တယော ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာနရူပဉ္စ **ဝိညာဏ-ဓာတုနိဿိတ**န္တိ ရူပါရူပံ ဂဟိတမေဝ ဟောတိ။

၁၀၁။ **ရူပေ စက္ခုဝိညာဏေ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယော ဓမ္မေသူ**တိ ဇ္ဈေ ယံ အတီတေ စက္ခုဒ္ဒါရသ အာပါထံ အာဂန္ဆာ နိရုဒ္ဓံ၊ ယံ စ အနာဂတေ

၁-ဥပယာ (က) ၂-တိဋ္ဌတီတိ (က) ၃-အနတ္တတော (သီ၊ သျာ)

သစေ “ဣမေ နာမ မေ ကိလေသာ ပဟီနာ”တိ ဝဒတိ၊ တတော “ကတမေသံ တွံ ဓမ္မာနံ လာဘီ”တိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ “ကိံ သောတာပတ္တိမဂ္ဂဿ၊ ဥဒါဟု သကဒါဂါမိမဂ္ဂါဒိသု အညတရဿာ”တိ။ သဗ္ဗေသံ ဟိ အတ္တနာ အဓိဂတဓမ္မော ပါကဋော ဟောတိ။ သစေ “ဣမေသံ နာမာဟံ ဓမ္မာနံ လာဘီ”တိ ဝဒတိ၊ တော်ဝတာပိဿ ဝစနံ န သဒ္ဓါတဗ္ဗံ။ ဗဟုဿုတာ ဟိ ဥဂ္ဂဟပရိပုစ္ဆာကုသလာ ဘိက္ခူ။ ဣမာနိ ဆ ဌာနာနိ သောဓေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဣမဿ ဘိက္ခုနော အာဂမနပဋိပဒါ သောဓေတဗ္ဗာ၊ ယဒိ အာဂမနပဋိပဒါ န သုဒ္ဓါတိ၊ “ဣမာယ ပဋိပဒါယ လောကုတ္တရဓမ္မာ နာမ န လဗ္ဘန္တိ”တိ အပနေတဗ္ဗော။

ယဒိ ပနဿ အာဂမနပဋိပဒါ သုဒ္ဓါတိ၊ “ဒိဿရတ္တံ တိသု သိက္ခာသု အပ္ပမတ္တော ဇာဂရိယမနုယုတ္တော စတူသု ပစ္စယေသု အလဂ္ဂေါ အာကာသေ ပါဏိသမေန စေတသာ ဝိဟရတိ”တိ ပညာယတိ၊ တဿ ဘိက္ခုနော ဗျာကရဏံ ပဋိပဒါယ သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတိ။ “သေယျထာပိ နာမ ဂင်္ဂါဒကံ ယမုနောဒကေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒတိ သမေတိ၊ ဧဝမေဝ သုပညတ္တာ တေန ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဂါမိနီ ပဋိပဒါ သံသန္ဒတိ သမေတိ နိဗ္ဗာနံ စ ပဋိပဒါ စာ”တိ ဝုတ္တသဒိသံ ဟောတိ။

အပိစ ခေါ ဇော်ကေနာပိ သက္ကာရော န ကာတဗ္ဗော။ ကသ္မာ? ကေစ္စသ ဟိ ပုထုဇ္ဇနသာပိ သတော ဒိဏ္ဏာသဝပဋိပတ္တိသဒိသာ ပဋိပဒါ ဟောတိ။ တသ္မာ သော ဘိက္ခု တေဟိ တေဟိ ဥပါယေဟိ ဥတ္တာသေတဗ္ဗော။ ဒိဏ္ဏာ-သဝသ် နာမ အသနိယာပိ မတ္ထကေ ပတမာနာယ ဘယံ ဝါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ဝါ လောမဟံသော ဝါ န ဟောတိ၊ ပုထုဇ္ဇနဿ အပ္ပမတ္တကေနာပိ ဟောတိ။

တတြိမာနိ ဝတ္ထူနိ—ဒိဿဘာဏကအဘယတ္ထေရော ကိရ ဧကံ ပိဏ္ဍပါတိကံ ပရိဂ္ဂဟေတုံ အသက္ကောန္တော ဒဟရဿ သညံ အဒါသိ၊ သော တံ နာယမာနံ ကလျာဏီနဒီမုခဒ္ဝါရေ နိမုဇ္ဇိတ္ဝာ ပါဒေ အဂ္ဂဟေသိ၊ ပိဏ္ဍပါတိကော ကုမ္ဘီ-လောတိ သညာယ မဟာသဒ္ဒမကာသိ၊ တဒါ နံ ပုထုဇ္ဇနောတိ သဉ္ဇာနိံသု။ စန္ဒမုခတိဿရာဇကာလေ ပန မဟာဝိဟာရေ သံဃတ္ထေရော ဒိဏ္ဏာသဝေါ ဒုဗ္ဗလစက္ခုကော ဝိဟာရေယေဝ အစ္ဆိ၊ ရာဇာ ထေရံ ပရိဂ္ဂဏှိသာမီတိ ဘိက္ခူသု ဘိက္ခာစာရံ ဂတေသု အပ္ပသဒ္ဒေါ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သပ္ပေါ ဝိယ ပါဒေ အဂ္ဂဟေသိ၊ ထေရော သိလာထမ္ဘော ဝိယ နိစ္စလော ဟုတ္ဝာ ကော ဇ္ဈောတိ

အာဟ။ အဟံ ဘန္တေ တိသေ၁တိ။ သုဂန္ဓံ ၀ါယသိ နော တိသာတိ။ ဧ၀ံ ခိဏာသ၀သဲ ဘယံ နာမ နတ္ထိတိ။

ကေစ္ဖော ပန ပုထုဇ္ဇနောပိ အတိသူရော ဟောတိ နိဗ္ဘယော။ သော ရဇနိယေန အာရမ္မဏေန ပရိဂ္ဂဏှိတမ္ပေ၀။ ၀သဘရာဇာပိ ဟိ ကဲ ထေရံ ပရိဂ္ဂဏှမာနော ၾသရေ နိသိဒါပေတွာ တသ္သ သန္တိကေ ဗဒရသဏ္ဌာဋ္ဌ၀ံ မဒ္ဒမာနော နိသီဒိ၁်၊ မဟာထေရသ္သ ခေဋ္ဌော စလိ၊ တတော ထေရသ္သ ပုထုဇ္ဇနဘာ၀ေါ အာ၀ိ-ဘူတော။ ခိဏာသ၀သဲ ဟိ ရသတဏှာ နာမ သုပ္ပဟီနာ၊ ဒိဗ္ဗေသုပိ ရသေသု နိကန္တိ နာမ နဟောတိ။ တသ္မာ ဇုမေဟိ ဥပါယေဟိ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သစသ္သ ဘယံ ၀ါ ဆမ္ဘိတတ္တံ ၀ါ လောမဟံသော ၀ါ ရသတဏှာ ၀ါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ နတ္ထံ အရဟာတိ အပနေတဗ္ဗော။ သစေ ပန အဘိရူ အစ္ဆမ္ဘိ အနုတြာသီ ဟုတွာ သိဟော ၀ိယ နိသီဒတိ၊ ဒိဗ္ဗာရမ္မဏေပိ နိကန္တိံ န ဇနေတိ၊ အယံ ဘိက္ခု သမ္ပန္နဝေယျာကရဏော သမန္တာ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီဟိ ပေသိတံ သက္ကာရံ အရဟတီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဆဠိသောဓနသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သပ္ပုရိသဓမ္မသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၁၀၅။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ သပ္ပုရိသဓမ္မသုတ္တံ။ တတ္ထ **သပ္ပုရိသဓမ္မ**န္တိ သပ္ပုရိ-သာနံ ဓမ္မံ။ **အသပ္ပုရိသဓမ္မ**န္တိ ပါပပုရိသာနံ ဓမ္မံ။ ဧ၀ံ မာတိကံ ဌပေတွာပိ ပုန ယထာ နာမ မဂ္ဂကုသလော ပုရိသော ၀ါမံ မုဉ္စိတွာ ဒက္ခိဏံ ဂဏှာတိ။ ပဌမံ မုဉ္စိတဗ္ဗံ ကထေတိ၊ ဧ၀ံ ပဟာတဗ္ဗံ ဓမ္မံ ပဌမံ ဒေသေန္တော **ကတမော စ ဘိက္ခ၀ေ အသပ္ပုရိသဓမ္မော**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥဒ္ဓစ္စကုလာ**တိ ခတ္တိယ-ကုလာ ၀ါ ဗြာဟ္မဏကုလာ ၀ါ။ တေဒေ၀ ဟိ ကုလဒ္ဝယံ "ဥဒ္ဓစ္စကုလ"န္တိ ၀ုစ္စတိ။ **သော တတ္ထ ပုဒ္ဂလော**တိ သော ဘိက္ခု တေသု ဘိက္ခူသု ပုဂ္ဂလော။ **အန္တရံ ကရိတွာ**တိ အန္တရံ ကတွာ။

မဟာကုလာတိ ခတ္တိယကုလာ ၀ါ ဗြာဟ္မဏကုလာ ၀ါ ဝေဿကုလာ ၀ါ။ ဌဒမေ၀ ဟိ ကုလတ္တယံ "မဟာကုလ"န္တိ ၀ုစ္စတိ။ **မဟာဘောဂကုလာ**တိ

၁-ဗဒရသာဋ္ဌ၀ံ မဒ္ဒါပေသိ (သျာ၊က)

မဟန္တေဟိ ဘောဂေဟိ သမန္နာဂတာ ကုလာ။ **ဥဋ္ဌာရဘောဂကုလာ**တိ ဥဋ္ဌာရေဟိ ပဏီတေဟိ ဘောဂေဟိ သမ္ပန္နကုလာ။ ဇာမသ္မိံ ပဒဒွယေ စတ္တာရိပိ ကုလာနိ လဗ္ဘန္တိ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကုလေ ဇာတော ဟိ ပုညဗလေဟိ မဟာ-ဘောဂေါပိ ဥဋ္ဌာရဘောဂေါပိ ဟောတိယေဝ။

၁၀၆။ **ယသဿီ**တိ ပရိဝါရသမ္ပန္နော။ **အပ္ပဇာတာ**တိ ရတ္တိံ ခိတ္တသရာ ဝိယ သံဃမဇ္ဈာဒီသု နု ပညာယန္တိ။ **အပ္ပေသက္ခာ**တိ အပ္ပပရိဝါရာ။

၁၀၇။ **အာရညိကော**တိ သမာဒိန္နအာရညိကင်္ဂတင်္ဂေါ။ သေသင်္ဂတင်္ဂေသုပိ ဧသေဝ .နယော။ ဇာမသ္မိဉ္စ သုတ္တေ ပါဠိယံ နဝဝ ဂုတင်္ဂါနိ အာဂတာနိ၊ ဝိတ္ထာရေန ပနေတာနိ တေရသ ဟောန္တိ။ တေသု ယံ ဝတ္တုံ၊ တံ သဗ္ဗံ သဗ္ဗာကာရေန ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဂုတင်္ဂနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တမေဝ။

၁၀၈။ **အတမ္မယတာ**တိ တမ္မယတာ ဂုဏတိ တဏှာ၊ နိတ္တဏှာတိ အတ္ထော။ **အတမ္မယတညေဝ အန္တရံ ကရိတ္ဝာ**တိ နိတ္တဏှတံယေဝ ကာရဏံ ကတ္ဝာ အန္တရံ ဝါ ကတ္ဝာ၊ စိတ္တေ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာတိ အတ္ထော။

နိရောဓဝါရေ ယသ္မာ အနာဂါမိနိဏာသဝါဝ တံ သမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇန္တိ၊ ပုထုဇ္ဇနသေက္ခာ နတ္ထိ၊ တသ္မာ အသပ္ပုရိသဝါရော ပရိဟီနော။ **နာ ကာမိမညတိ**တိ ကာမိ ပုဂ္ဂလံ တိဟိ မညနာဟိ နာ မညတိ။ **နာ ကုဟိဉ္စိ မညတိ**တိ ကိသ္မိဉ္စိ ဩကာသေ နာ မညတိ။ **နာ ကေနစိ မညတိ**တိ ကေနစိ ဝတ္ထုနာပိ တံ ပုဂ္ဂလံ နာ မညတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သပ္ပုရိသဓမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-သေဓိတမ္မာသေဓိတမ္မသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၀၉။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သေဓိတမ္မာသေဓိတမ္မသုတ္တံ။ တတ္ထ **တဋ္ဆ အညမညံ ကာယသမာစာရ**န္တိ အညံ သေဓိတံ့ ကာယသမာစာရံ, အညံ အသေဓိတံ့ ဝဒါမိ၊ သေဓိတမ္မမေဝ ကေနစိ ပရိယာယေန အသေဓိတမ္မန္တိ, အသေဓိတံ့ ဝါ သေဓိတမ္မန္တိ စ နာ ဝဒါမိတိ အတ္ထော။ ဝစီသမာစာရာဒီသု ဧသေဝ နယော။

၁-နိတ္တဏှတာတိ(သီ၊သျာ)

ဇ္ဈတိ ဘဂ၀ါ သတ္တုဟိ ပဒေဟိ မာတိကံ ဌပေတ္ဝာ ဝိတ္ထာရတော အဝိဘဇိတ္ဝာ၀ ဒေသနံ နိဋ္ဌာပေသိ။ ကသ္မာ ? သာရိပုတ္တတ္ထေရသ သြကာသကရဏတ္ထံ။

၁၁၃။ **မနောသမာစာရေ** မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသမ္မာဒိဋ္ဌိယော ဒိဋ္ဌိပဋိလာဘ၀သေန ဝိသုံ အဂ်ံ ဟုတ္ဝာ ဌိတာတိ နှ ဂဟိတာ။

၁၁၄။ **စိတ္တုပ္ပါဒေ** အကမ္မပထပ္ပတ္တာ[1] အဘိဇ္ဈာဒယော ၀ေဒိတဗ္ဗာ။

၁၁၅။ သညာပဋိလာဘ၀ါရေ **အဘိဇ္ဈာသဟဂတာယ သညာယာတိ-**အာဒိနိ ကာမသညာဒိနံ ဒဿနတ္ထံ ၀ုတ္တာနိ။

၁၁၇။ **သဗ္ဗာဗဇ္ဈနိ** သဒ္ဒကွံ။ **အပရိနိဋ္ဌိတဘာ၀ါယာ**တိ ဘ၀ါနံ အပရိ-နိဋ္ဌိတဘာ၀ါယ။ ထ္ထေ စ သဗ္ဗာဗဇ္ဈတ္တဘာ၀ါ နာမ စတ္တာရော ဟောန္တိ။ ပုထုဇ္ဇနော၀ိ ဟိ ယော တေနတ္တဘာ၀ေန ဘ၀ံ ပရိနိဋ္ဌာပေတုံ နှ သက္ကောတိ၊ တဿ ပဋိသန္ဓိတော ပဋ္ဌာယ အကုသလာ ဓမ္မာ ၀ဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ စ ပရိဟာယန္တိ၊ သဒ္ဒကွမေ၀ အတ္တဘာ၀ံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ နာမ။ တထာ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိနော။ ပုထုဇ္ဇနာဒယော တာ၀ ဟောန္တု၊ အနာဂါမိ ကထံ သဗ္ဗာဗဇ္ဈံ အတ္တဘာ၀ံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ကထဉ္စဿ အကုသလာ ဓမ္မာ အဘိ၀ဍ္ဎန္တိ၊ ကုသလာ ဓမ္မာ ပရိဟာယန္တီတိ။ အနာဂါမိပိ ဟိ သုဒ္ဓါ၀ါသေ နိဗ္ဗတ္တော ဥယျာနဝိမာနကပ္ပရုက္ခေ သြလောကေတ္ဝာ "အဟော သုခံ အဟော သုခ"န္တိ ဥဒါနံ ဥဒါနေတိ၊ အနာဂါမိနော ဘ၀လောဘော ဘ၀တဏှာ အပ္ပဟီနာ၀ ဟောန္တိ၊ တဿ အပ္ပဟီနတဏှတာယ အကုသလာ ၀ဍ္ဎန္တိ နာမ၊ ကုသလာ ပရိဟာယန္တိ နာမ၊ သဒ္ဒကွမေ၀ အတ္တဘာ၀ံ အဘိနိဗ္ဗတ္တေတိ၊ အပရိနိဋ္ဌိတဘာ၀ေါယေ၀ ဧဟာတိတိ ၀ေဒိတဗ္ဗော။

အဗ္ဗာဗဇ္ဈနိ အဒ္ဒကွံ။ အယမ္ပိ စတုန္နံ ဇနာနံ ၀သေန ၀ေဒိတဗ္ဗော။ ယော ဟိ ပုထုဇ္ဇနော၀ိ တေနတ္တဘာ၀ေန ဘ၀ံ ပရိနိဋ္ဌာပေတုံ သက္ကောတိ၊ ပုန ပဋိသန္ဓိံ နှ ဂဏှာတိ၊ တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဋ္ဌာယ အကုသလာ ပရိဟာယန္တိ၊ ကုသလာယေ၀ ၀ဍ္ဎန္တိ၊ အဒ္ဒကွမေ၀ အတ္တဘာ၀ံ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ပရိနိဋ္ဌိတဘာ၀ေါယေ၀ နာမ ဟောတိ။ တထာ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိနော။ သောတာပန္နာဒယော တာ၀ ဟောန္တု၊ ပုထုဇ္ဇနော ကထံ အဗ္ဗာဗဇ္ဈအတ္တဘာ၀ံ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ကထဉ္စဿ အကုသလပရိဟာနိအာဒိနိ ဟောန္တိတိ။ ပုထုဇ္ဇနော၀ိ ပန္ဆိမဘ၀िကော တေနတ္တဘာ၀ေန ဘ၀ံ ပရိနိဋ္ဌာပေတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။

၁-ကမ္မပထပတ္တာ (က)

တသ အင်္ဂလိမာလသ ဝိယ ဧကေန္တနုပါဏာသဟာသံ ဃာတေန္တာသာဝိ အတ္တာဘာဝေါ အဗျာဗဇ္ဈောယေဝ နာမ၊ ဘဝံ ပရိနိဋ္ဌာပေတီယေဝ နာမ။ အကုသလမေဝ ဟာယတိ၊ ဝိပဿနမေဝ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာပေတိ နာမ။

၁၁၉။ **စက္ခုဝိညေယျန္တိအာဒီသု** ယသ္မာ ကေစ္စသ တသ္မိံယေဝ ရူပေ ရာဂါဒယော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အဘိနန္ဒတိ အဿာဒေတိ၊ အဘိနန္ဒန္တော အဿာ-ဒေန္တော အနုယဗျသနံ ပါပုဏာတိ၊ ကေစ္စသ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဝိရဇ္ဇတိ၊ နိဗ္ဗိန္ဒန္တော ဝိရဇ္ဇန္တော နိဗ္ဗုတိံ ပါပုဏာတိ၊ တသ္မာ "တဋ္ဌ အညမညံ"န္တိ နဝုတ္တံ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

ဧဝံ ဝိဇ္ဇာရေန အတ္ထံ အာဇာနေယျုန္တိ ဣတ္ထေ ကေ ဘဂဝတော ဋ္ဌမဿ ဘာသိတသ အတ္ထံ အာဇာနန္တိ၊ ကေ န အာဇာနန္တိတိ။ ယေ တာဝ ဋ္ဌမဿ သုတ္တသ ပါဠိဉ္စ အဋ္ဌကထဉ္စ ဥဂ္ဂဏှိတ္ဝာ တက္ကရာ နဟောန္တိ၊ ယထာဝုတ္တံ အနုလောမပဋိပဒံ နပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ တေ နအာဇာနန္တိ နာမ။ ယေ ပန တက္ကရာ ဟောန္တိ၊ ယထာဝုတ္တံ အနုလောမပဋိပဒံ ပဋိပဇ္ဇန္တိ၊ တေ အာဇာနန္တိ နာမ။ ဧဝံ သန္တေပိ သပဋိသန္ဓိကာနံ တာဝ ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတု၊ အပဋိသန္ဓိကာနံ ကထံ ဟောတီတိ။ အပဋိသန္ဓိကာ အနုပါဒါနာ ဝိယ ဇာတဝေဒါ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ကပ္ပသတသဟဿာနမ္ပိ[1] အစ္စယေန တေသံ ပုန ဒုက္ခံ နာမ နတ္ထိ။ ဋ္ဌတိ ကေသေန တေသံယေဝ ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သေဝိတဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-မဟာဝတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၂၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဗဟုဓာတုကသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဘဃဝာ**နိတိအာဒီသု **ဘဃ**န္တိ စိတ္တုတ္တြာသော။ **ဥပဒ္ဓိ**ဝေါတိ အနေကဂ္ဂတာကာရော။ **ဥပသဂ္ဂေါ**တိ ဥပသဇ္ဇာကာရော[2] တတ္ထ တတ္ထ လဂ္ဂနာကာရော။ တေသံ ဧဝံ နာနတ္တံ ဝေဒိ-တဗ္ဗံ—ပဗ္ဗတာဒိဝိသမနိဿိတာ စောရာ ဇနပဒဝါသိနံ ပေသေန္တိ "မယံ အသုကဒိဝသေ နာမ တုမှာကံ ဂါမံ ပဟရိဿာမာ"တိ။ တံ ပဝတ္တိံ

၁-ကပ္ပသဟဿမ္ပိ (က) ၂-ဥပသဇ္ဇာကာရော (က)

သုတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဘယံ သန္တာသံ အာပဇ္ဇန္တိ။ အယံ စိတ္တုတ္တြာသော နာမ။ “ဣဓ နော စောရာ ကုပိတာ အနတ္ထမ္ပိ အာဝဟေယ္ယု”န္တိ ဟတ္ထသာရံ ဂဟေတ္ဝာ ဒ္ဝိပဒစတုပ္ပဒေဟိ သဒ္ဓိံ အရညံ ပဝိသိတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထ ဘူမိယံ နိပဇ္ဇန္တိ၊ ဒုံသမကသာဒီဟိ ခဇ္ဇမာနာ ဂုမ္ဗံ ကရောန္တိ ပဝိသန္တိ၊ ခါဏုကဏ္ဋကေ မဒ္ဒန္တိ။ တေသံ ဧဝံ ဝိစရန္တာနံ ဝိက္ခိတ္တဘာဝေါ အနေကဂ္ဂတာကာရော နာမ။ တတော စောရေသု ယထာဝုတ္တေ ဒိဝသေ အနာဂစ္ဆန္တေသု “တုစ္ဆကသာသနံ[1] တံ ဘဝိဿတိ၊ ဂါမံ ပဝိသိဿာမာ”တိ သပရိက္ခာရာ ဂါမံ ပဝိသန္တိ၊ အထ တေသံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ဉတ္ဝာ ဂါမံ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဒ္ဝါရေ အဂ္ဂိံ ဒတ္ဝာ မနုဿေ ဃာတေတ္ဝာ စောရာ သဗ္ဗံ ဝိဘဝံ ဝိလုမ္ပေတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တိ။ တေသု ဃာတိတာဝ-သေသာ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗာပေတ္ဝာ ကောဋ္ဌာယဘိတ္တိဆာယာဒီသု တတ္ထ တတ္ထ လဂ္ဂိတ္ဝာ နိသီဒန္တိ နဋ္ဌံ အနုသောစမာနာ၊ အယံ ဥပသဋ္ဌာကာရော လဂ္ဂနာ-ကာရော နာမ။

နဋ္ဌာဂါရာတိ နဋ္ဌေဟိ ပရိစ္စန္နာ အဂါရာ၊ သေသသမ္ဘာရာ ပနေတ္ထ ရုက္ခ-မယာ ဟောန္တိ။ တိဏာဂါရေပိ ဧသေဝ နယော။ **ဗာလတော ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ**တိ ဗာလမေဝ နိဿာယ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဗာလော ဟိ အပက္ကိတပုရိသော ရဇ္ဇံ ဝါ ဥပရဇ္ဇံ ဝါ အညံ ဝါ ပန မဟန္တံ ဌာနံ ပတ္ထေန္တော ကတိပယေ အတ္တနာ သဒိသေ ဝိဓဝါပုတ္တေ မဟာဓုတ္တေ ဂဟေတ္ဝာ “ထေ အဟံ တုမ္ဟေ ဣဿရေ ကရိဿာမိ”တိ ပဗ္ဗတဂဟနာဒီနိ နိဿာယ အန္တန္တေ ဂါမေ ပဟရန္တော ဒါမရိကဘာဝံ ဇာနာပေတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန နိဂမေပိ ဇနပဒေပိ ပဟရတိ၊ မနုဿာ ဂေဟာနိ ဆဒ္ဒေတ္ဝာ ခေမန္တဋ္ဌာနံ ပတ္ထယမာနာ ပက္ကမန္တိ၊ တေ နိဿာယ ဝသန္တာ ဘိက္ခူပိ ဘိက္ခုနိယောပိ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနာနိ ပဟာယ ပက္ကမန္တိ။ ဂတဂတဋ္ဌာနေ ဘိက္ခာပိ သေနာသနမ္ပိ ဒုလ္လဘံ ဟောတိ။ ဧဝံ စတုန္နံ ပရိသာနံ ဘယံ အာဂတမေဝ ဟောတိ။ ပဗ္ဗဇိတေသုပိ ဒ္ဝေ ဗာလာ ဘိက္ခူ အညမညံ ဝိဝါဒံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ စောဒနံ အာရဘန္တိ။ ဣတိ ကောသမ္ဗိဝါသိကာနံ ဝိယ မဟာကလဟော ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ စတုန္နံ ပရိသာနံ ဘယံ အာဂတမေဝ ဟောတိတိ ဧဝံ ယံနူနာဟံ ဒသဗလံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ သဗ္ဗညုတညာဏေနေဝသ ဒေသနာယ ပါရိပူရိံ

---

[1] တုစ္ဆသာသနံ (သီ)

ကရေယျန္တိ စိန္တေတွာ ဧတံ "ကိတ္တာဝတာ နု ခေါ ဘန္တေ"တိအာဒိဝစနံ အဝေါစ။

၁၂၅။ အဋ္ဌာရသသု ဓာတူသု အမေ့ကာဒသဓာတုယော ရူပပရိဂ္ဂဟော၊ အမုဋ္ဌမကဓာတုယော အရူပပရိဂ္ဂဟောတိ ရူပါရူပပရိဂ္ဂဟော၀ ကထိတော။ သဗ္ဗာပိ ခန္ဓဝသေန ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဟောန္တိ။ ပဉ္စပိ ခန္ဓာ ဒုက္ခသစ္စံ၊ တေသံ သမုဋ္ဌာပိကာ တဏှာ သမုဒယသစ္စံ၊ ဥဘိန္နံ အပ္ပ၀တ္တိ နိရောဓသစ္စံ၊ နိရောဓ-ပဇာနနာ ပဋိပဒါ မဂ္ဂသစ္စံ။ ဣတိ စတုသစ္စကမ္မဋ္ဌာနံ ဧကဿ ဘိက္ခုနော နိဂ္ဂမနံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ကထိတံ ဟောတိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရတော ပနေတာ ဓာတုယော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ကထိတာ၀။ **ဇာနာတိ ပဿတီတိ** သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ ဝုတ္တော။

ပထဝီဓာတုအာဒယော သဝိညာဏကကာယံ သုညတော နိဿတ္တတော ဒဿေတုံ ဝုတ္တာ။ တာပိ ပုရိမာဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဓာတူဟိ ပူရေတဗ္ဗာ။ ပူရေန္တေန ဝိညာဏဓာတုတော နီဟရိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ။ ဝိညာဏဓာတု ဟေသာ[1] စက္ခု-ဝိညာဏာဒိ၀သေန ဆဗ္ဘိဓာ ဟောတိ။ တတ္ထ စက္ခုဝိညာဏဓာတုယာ ပရိဂ္ဂဟိ-တာယ တဿာ ဝတ္ထု စက္ခုဓာတု, အာရမ္မဏံ ရူပဓာတူတိ ဒွေ ဓာတုယော ပရိဂ္ဂဟိတာ၀ ဟောန္တိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ မနောဝိညာဏဓာတုယာ ပန ပရိဂ္ဂဟိတာယ တဿာ ပုရိမပစ္ဆိမ၀သေန မနောဓာတု, အာရမ္မဏ၀သေန ဓမ္မဓာတူတိ ဒွေ ဓာတုယော ပရိဂ္ဂဟိတာ၀ ဟောန္တိ။ ဣတိ ဣမာသု အဋ္ဌာရသသု ဓာတူသု အမေ့ကာဒသဓာတုယော ရူပပရိဂ္ဂဟောတိ ပုရိမနယေနေ၀ ဣဒမ္ပိ ဧကဿ ဘိက္ခုနော နိဂ္ဂမနံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ကထိတံ ဟောတိ။

သုခဓာတူတိအာဒိသု သုခဉ္စ တံ နိဿတ္တသုညတဋ္ဌေန ဓာတု စာတိ သုခ-ဓာတု။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ ဇ္ဈာ စ ပုရိမာ စတသ္သော ဓာတုယော သပ္ပဋိ-ပက္ခ၀သေန ဂဟိတာ၊ ပစ္ဆိမာ ဒွေ သရိက္ခကဝသေန။ အဝိဘူတဘာဝေန ဟိ ဥပေက္ခာဓာတု အဝိဇ္ဇာဓာတုယာ သရိက္ခာ။ ဇ္ဈာ စ သုခဒုက္ခဓာတူသု ပရိဂ္ဂဟိ-တာသု ကာယဝိညာဏဓာတု ပရိဂ္ဂဟိတာ၀ ဟောတိ၊ သေသာသု ပရိဂ္ဂဟိတာသု မနောဝိညာဏဓာတု ပရိဂ္ဂဟိတာ၀ ဟောတိ။ ဣမာပိ ဆ ဓာတုယော ဟေဋ္ဌာ အဋ္ဌာရသဟိယေ၀ ပူရေတဗ္ဗာ။ ပူရေန္တေန ဥပေက္ခာဓာတုတော နီဟရိတွာ ပူရေတဗ္ဗာ။ ဣတိ ဣမာသု အဋ္ဌာရသသု ဓာတူသု အမေ့ကာဒသဓာတုယော

၁-သေသာ (သီ၊ သျာ)

ရူပပရိဂ္ဂဟောတိ ပုရိမနယေနေဝ ဇာဒဓွိ ဧကဿ ဘိက္ခုနော နိဂ္ဂမနံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ကထိတံ ဟောတိ။

ကာမဓာတုအာဒီနံ ဒွေဓာဝိတက္ကော[၁] ကာမဝိတက္ကာဒီသု ဝုတ္တနယေနေဝ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ အဘိဓမ္မေပိ "တတ္ထ ကတမာ ကာမဓာတု၊ ကာမပဋိသံယုတ္တော တက္ကော ဝိတက္ကော"တိအာဒိနာ[၂] နယေနေဝ ဧတာသံ ဝိတ္ထာရော အာဂတောယေဝ။ ဇာဒမာပိ ဆ ဓာတုယော ဟေဋ္ဌာ အဋ္ဌာရသဟိယေဝ ပူရေတဗ္ဗာ။ ပူရေန္တေန ကာမဓာတုတော နိဟရိတ္ဝာ ပူရေတဗ္ဗာ။ ဇာတိ ဇာမာသု အဋ္ဌာရသသု ဓာတူသု အမောကာဒသဓာတုယော ရူပပရိဂ္ဂဟောတိ ပုရိမနယေနေဝ ဇာဒဓွိ ဧကဿ ဘိက္ခုနော နိဂ္ဂမနံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ကထိတံ ဟောတိ။

ကာမဓာတုအာဒီသု ပဉ္စ ကာမာဝစရကွန္ဓာ ကာမဓာတု နာမ၊ ပဉ္စ ရူပါဝစရကွန္ဓာ ရူပဓာတု နာမ၊ စတ္တာရော အရူပါဝစရကွန္ဓာ အရူပဓာတု နာမ။ အဘိဓမ္မေ ပန "တတ္ထ ကတမာ ကာမဓာတု၊ ဟေဋ္ဌတော အဝီစိနိရယံ ပရိယန္တံ ကရိတ္ဝာ"တိအာဒိနာ[၂] နယေန ဧတာသံ ဝိတ္ထာရော အာဂတောယေဝ။ ဇာမာပိ တိဿော ဓာတုယော ဟေဋ္ဌာ အဋ္ဌာရသဟိယေဝ ပူရေတဗ္ဗာ။ ပူရေန္တေန ကာမဓာတုတော နိဟရိတ္ဝာ ပူရေတဗ္ဗာ။ ဇာတိ ဇာမာသု အဋ္ဌာရသသု ဓာတူသု အမောကာဒသဓာတုယော ရူပပရိဂ္ဂဟောတိ ပုရိမနယေနေဝ ဇာဒဓွိ ဧကဿ ဘိက္ခုနော နိဂ္ဂမနံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ကထိတံ ဟောတိ။

သန်္ဓာတိ ပစ္စယေဟိ သမာဂန္ဆာ ကတာ၊ ပဉ္စန္နံ ခန္ဓာနမေတံ အဓိဝစနံ။ နသန်္ဓာ **အသန်္ဓာ**။ နိဗ္ဗာနသ္သေတံ အဓိဝစနံ။ ဇာမာပိ ဒွေ ဓာတုယော ဟေဋ္ဌာ အဋ္ဌာရသဟိယေဝ ပူရေတဗ္ဗာ။ ပူရေန္တေန သန်္ဓာဓာတုတော နိဟရိတ္ဝာ ပူရေတဗ္ဗာ။ ဇာတိ ဇာမာသု အဋ္ဌာရသသု ဓာတူသု အမောကာဒသဓာတုယော ရူပပရိဂ္ဂဟောတိ ပုရိမနယေနေဝ ဇာဒဓွိ ဧကဿ ဘိက္ခုနော နိဂ္ဂမနံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ကထိတံ ဟောတိ။

၁၂၆။ **အဋ္ဌင်္ဂိကမဂ္ဂဟိရာနိ**တိ အဋ္ဌင်္ဂိကာနိ စ မဂဟိရာနိ စ။ ဧတ္ထ ဟိ စက္ခုအာဒိနိ အဋ္ဌင်္ဂိကာနိ ဆ၊ ရူပါဒိနိ မဂဟိရာနိ ဆ။ ဇာဓာဝိ **ဇာနတာတိ ပဿတိ**တိ သဟ ဝိပဿနာယ မဂ္ဂေါ ကထိတော။

ဇာမသ္မိံ သတိ ဇာဒန္တိအာဒိ မဟာတဏှာသင်္ခယေ[၃] ဝိတ္ထာရိတမေဝ။

၁-မ ၁-၁၆၁-ဝိဌေ။ ၂-အဘိ ၂-၈၈-ဝိဌေ။ ၃-မ ၁-၃၁၉-ဝိဌေ။

၁၂၇။ **အဋ္ဌာန**န္တိ ဟေတုပဋိက္ခေပေါ။ **အနဝကာသော**တိ ပစ္ဆယပဋိက္ခေပေါ။ ဥဘယေနာပိ ကာရဏမေဝ ပဋိက္ခိပတိ။ ကာရဏဉ္ဍိ တဒါယတ္တဝုတ္တိတာယ အတ္တနော ဖလဿ ဌာနန္တိ စ အဝကာသောတိ စ ဝုစ္စတိ။ **ယ**န္တိ ယေန ကာရဏေန။ **ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော**တိ မဂ္ဂဒိဋ္ဌိယာ သမ္ပန္နော သောတာပန္နော အရိယသာဝကော။ **ကဉ္စိ သင်္ခါရ**န္တိ စတုဘူမကေသု သင်္ခတသင်္ခါရေသု[1] ကဉ္စိ ကေသဉ္စိ ရူပဝေဒနာသင်္ခါရမ်ပိ။ **နိစ္စတော ဥပဂစ္ဆေယျာ**တိ နိစ္စောတိ ဂဏ္ဍေယျ။ **နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ**တိ ဧတံ ကာရဏံ နတ္ထိ န ဥပလဗ္ဘတိ။ **ယံ ပုထုဇ္ဇနော**တိ ယေန ကာရဏေန ပုထုဇ္ဇနော။ **ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီ**တိ ဧတံ ကာရဏံ အတ္ထိ။ သဿတဒိဋ္ဌိယာ ဟိ သော တေဘူမကေသု သင်္ခတသင်္ခါရေသု[2] ကဉ္စိ သင်္ခါရံ နိစ္စတော ဂဏ္ဍေယျာတိ အတ္ထော။ စတုတ္ထဘူမကသင်္ခါရာ ပန တေဇုသဒ္ဒတ္တာ ဒိဝသံ သန္တတ္တာ အယောဂုဋ္ဌော ဝိယ မင်္ဂိကာနံ, ဒိဋ္ဌိယာ ဝါ အညေသံ ဝါ အကုသလာနံ အာရမ္မဏံ န ဟောန္တိ။ ဇာမိနာ နယေန **ကဉ္စိ သင်္ခါရံ သုခတော**တိအာဒိသုပိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

သုခတော ဥပဂစ္ဆေယျာတိ "ကေန္တေသုခီ အတ္တာ ဟောတိ အရောဂေါ ပရံ မရဏာ"တိ[3] ဧဝံ အတ္တာဒိဋ္ဌိဝသေန သုခတော ဂါဟံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ ဒိဋ္ဌိဝိပ္ပယုတ္တစိတ္တေန ပန အရိယသာဝကော ပရိဋ္ဌာဟာဘိဘူတော ပရိဋ္ဌာဟ-ရူပသမတ္ထံ မတ္တာဟတ္ထိံ[4] ပရိတ္တာသိတော ဝိယ[5], စောက္ခဗြာဟ္မဏော ဝိယ စ[6] ဂ္ဂဏှံ ကဉ္စိ သင်္ခါရံ သုခတော ဥပဂစ္ဆတိ။ အတ္တဓါရေ ကသိဏာဒိပဏ္ဏတ္တိ-သင်္ဂဟတ္ထံ သင်္ခါရန္တိ အဝတ္ဝာ ကဉ္စိ ဓမ္မန္တိ ဝုတ္တံ။ ဇာဝါ အရိယသာဝကသ စတုဘူမကဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ပုထုဇ္ဇနသ တေဘူမကဝသေန။ သဗ္ဗဝါရေသု အရိယသာဝကသာဝိ တေဘူမကဝသေနေဝ ပရိစ္ဆေဒေါ ဝဋ္ဋတိ။ ယံ ယဉ္ဈိ[7] ပုထုဇ္ဇနော ဂဏှာတိ၊ တတော တတော အရိယသာဝကော ဂါဟံ ဝိနိဝေဌေတိ[8]။ ပုထုဇ္ဇနော ဟိ ယံ ယံ နိစ္စံ သုခံ အတ္တာတိ ဂဏှာတိ၊ တံ တံ အရိယသာဝကော အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ဂဏှန္တော တံ ဂါဟံ ဝိနိဝေဌေတိ။

၁၂၈။ **မာတရန္တိ**အာဒိသု ဇနိကာဝ မာတာ၊ ဇနကော ပိတာ၊ မနုဿ-ဘူတော၁ ခီဏာသဝေါ အရဟာတိ အဓိပ္ပေတော။ ကိံ ပန အရိယသာဝကော အညံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျာတိ။ တေမ္ပိ အဋ္ဌာနံ။ သစေပိ ဟိ ဘဝန္တရဂတံ

၁-သင်္ခါရေသု (သီ)၊ သတ္တသင်္ခါရေသု (ဋီ) ၂-မ ၃-၁၀-၂ ၂-ပိဋ္ဌာဒိသု။
၃-မတ္တဟတ္ထိပရိတ္တာသိတော ဝိယ (သီ)၊ မတ္တဟတ္ထိပရိတ္တသိတော ဝိယ (သျာ)
၄-စောက္ခဗြာဟ္မဏော (သီ)၊ ပေါက္ခရဗြာဟ္မဏော ဝိယ စ (သျာ)
၅-ယဉ္ဈိ ယံ (သီ၊ သျာ) ၆-ဝိနိဝဇ္ဇေတိ (သီ)

အရိယသာ၀ကံ အတ္တနော အရိယဘာ၀ံ အဇာနန္တမ္ပိ ကောစိ ဧ၀ံ ၀ဒေယျ "ဤမံ ကုန္ဆကိ၀ိလိုကံ ဇိ၀တာ ၀ေရောပေတွာ သကလစက္ကဝါဠဥဿ္ဟ စက္က၀တ္တိရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇာဟိ"တိ၊ နေ၀ သော တံ ဇိ၀တာ ၀ေရောပေယျ။ အထာပိ နံ ဧ၀ံ ၀ဒေယျ "သစေ ဤမံ နံ ဃာတေဿသိ၊ သီသံ တေ ဆိန္ဒိဿာမာ"တိ။ သီသမေ၀ဿ ဆိန္ဒေယျ၊ နံ စ သော တံ ဃာတေယျ။ ပုထုဇ္ဇနဘာ၀ဿ ပန မဟာသာ၀ဇ္ဇ-ဘာ၀ဒဿနတ္ထံ အရိယသာ၀ကဿ စ ဗလဒီပနတ္ထမေတံ ဝုတ္တံ။ အယဉ္ဟေတ္ထ အဓိပ္ပါယော—သာ၀ဇ္ဇော ပုထုဇ္ဇနဘာ၀ေါ၊ ယတြ ဟိ နာမ ပုထုဇ္ဇနော မာတုဃာတာဒီနိပိ အာနန္တရိယာနိ ကရိဿတိ။ မဟာဗလော စ အရိယ-သာ၀ကော၊ ယော တောနိ ကမ္မာနိ နံ ကရောတီတိ။

ဒုဒ္ဒိဇ္ဇောတိ ၀ဓကစိတ္တေန ပဒုဋ္ဌစိတ္တော။ **လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယျာ**တိ ဇီ၀မာနကသရီရေ ခုဒ္ဒကမက္ခိကာဃ ပိ၀နမတ္တမ္ပိ လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယျ။ **သံဃံ ဘိန္ဒေယျာ**တိ သမာနသံ၀ါသကံ သမာနသီမာယ ဌိတံ ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ သံဃံ ဘိန္ဒေယျ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "ပဉ္စဟုပါလိ အာကာရေဟိ သံဃော ဘိဇ္ဇတိ။ ကမ္မေန ဥဒ္ဒေသေန ၀ေါဟရန္တော အနုသာ၀ေနေန သလာကဂ္ဂါဟေနာ"တိ [1]။

တတ္ထ **ကမ္မေနာ**တိ အပလောကနာဒီသု စတူသု ကမ္မေသု အညတရေန ကမ္မေန။ **ဥဒ္ဒေသေနာ**တိ ပဉ္စသု ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသေသု အညတရေန ဥဒ္ဒေသေန။ **၀ေါဟရန္တော**တိ ကထယန္တော၊ တာဟိ တာဟိ ဥပ္ပတ္တိဟိ အဓမ္မံ ဓမ္မောတိအာဒိနိ အဋ္ဌာရသ ဘေဒကရ၀တ္ထူနိ ဒီပေန္တော။ **အနုသာ၀နေနာ**တိ နနု တုမ္ဟေ ဇာနာထ မယံ ဥစ္စာကုလာ ပဗ္ဗဇိတဘာ၀ံ ဗဟုဿုတဘာ၀ံ စ၊ မာဒိသော နာမ ဥဠုမံ ဥဗ္ဘိနယံ သတ္ထုသာသနံ ဂါဟေယျာတိ စိတ္တမ္ပိ ဥပ္ပါဒေတုံ တုမှာကံ ယုတ္တံ၊ ကိံ မယံ အဝိစိ နိလုပ္ပလ၀နံ ဝိယ သီတလော၊ ကိံ အဟံ အပါယတော နု ဘာယာမီတိအာဒိနာ နယေန ကဏ္ဏမူလေ ၀စိဘေဒံ ကတွာ အနုသာ၀နေန။ **သလာကဂ္ဂါဟေနာ**တိ ဧ၀ံ အနုသာ၀ေတွာ တေသံ စိတ္တံ ဥပတ္ထမ္ဘေတွာ အနိ၀တ္တိဓမ္မေ ကတွာ "ဂဏှထ ဤမံ သလာက"န္တိ သလာကဂ္ဂါဟေန။

ဧတ္ထ စ ကမ္မမေ၀ ဥဒ္ဒေသော ၀ါ ပမာဏံ၊ ၀ေါဟာရာနုသာ၀နသလာ-ကဂ္ဂါဟာ ပန ပုဗ္ဗဘာဂါ။ အဋ္ဌာရသ၀တ္ထုဒီပန၀သေန ဟိ ၀ေါဟရန္တေန တတ္ထ ရုစိဇနနတ္ထံ အနုသာ၀ေတွာ သလာကာယ ဂါဟိတာယပိ အဘိန္နော၀ ဟောတိ သံဃော။ ယဒါ ပန ဧ၀ံ စတ္တာရော ၀ါ အတိရေကာ ၀ါ သလာကံ ဂါဟေတွာ

၁-ဒ ၅-၃၄၉-ဗိဇ္ဇေ။

အာဝေဏိကံ ကမ္မံ ဝါ ဥဒ္ဒေသံ ဝါ ကရောန္တိ၊ တဒါ သံဃော ဘိန္နော နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော ပုဂ္ဂလော သံဃံ ဘိန္ဒေယျာတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဤတ္တာဝတာ မာတုဃာတာဒိနိ ပဉ္စ အာနန္တရိယကမ္မာနိ ဒဿိတာနိ ဟောန္တိ၊ ယာနိ ပုထုဇ္ဇနော ကရောတိ၊ န အရိယသာဝကော၊ တေသံ အာဝိဘာဝတ္ထံ—

ကမ္မတော ဒ္ဝါရတော စေဝ၊ ကပ္ပဋ္ဌိတိယတော တထာ။
ပါကဋာဓာရဏာဒိဟိ၊ ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

တတ္ထ **ကမ္မတော** တာဝ—ဤတ္ထ ဟိ မနုဿဘူတသ္သေဝ မနုဿဘူတံ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ အပိ ပရိဝတ္တလိင်္ဂံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေန္တဿ ကမ္မံ အာနန္တရိယံ ဟောတိ၊ တဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိဿာမိတိ သကလစက္ကဝါဠံ မဟာစေတိယပုဗ္ဗာဏေဟိ ကဉ္စနထူပေဟိ ပူရေတ္ဝာပိ သကလစက္ကဝါဠံ ပူရေတ္ဝာ နိသိန္နဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတ္ဝာပိ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သံဃာဋိကဏ္ဏံ အမုဉ္စန္တော ဝိစရိတ္ဝာပိ ကာယဿ ဘေဒါ နိရယမေဝ ဥပပဇ္ဇတိ။ ယော ပန သယံ မနုဿဘူတော တိရစ္ဆာနဘူတံ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ, သယံ ဝါ တိရစ္ဆာနဘူတော မနုဿဘူတံ, တိရစ္ဆာနော်ယေဝ ဝါ တိရစ္ဆာနဘူတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ၊ တဿ ကမ္မံ အာနန္တရိယံ န ဟောတိ၊ ဘာရိယံ ပန ဟောတိ၊ အာနန္တရိယံ အာဟစ္စဝေါ တိဋ္ဌတိ။ မနုဿဇာတိကာနံ ပန ဝသေန အယံ ပဠော ကထိတော။

တတ္ထ ဒ္ဝေကစတုက္ကံ သင်္ဃိမစတုက္ကံ စောရစတုက္ကန္တု ကထေတဗ္ဗံ။ ဒ္ဝေကံ မာရေမီတိ အဘိသန္ဓိနာပိ ဟိ ဒ္ဝေကဋ္ဌာနေ ဌိတံ မနုဿော မနုဿဘူတံ မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ မာရေန္တော အာနန္တရိယံ ဖုသတိ။ ဒ္ဝေကာဘိသန္ဓိနာပန မာတာပိတိအဘိသန္ဓိနာ ဝါ ဒ္ဝေကံ မာရေန္တော အာနန္တရိယံ န ဖုသတိ။ မာတာပိတာအဘိသန္ဓိနာ မာတာပိတရော မာရေန္တော ဖုသတေဝ။ သေသနယော ဇုတရသ္မိမ္ပိ စတုက္ကဋ္ဌယေ။ ယထာ စ မာတာပိတူသု၊ ဧဝံ အရဟန္တေပိ တောနိ စတုက္ကာနိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

မနုဿအရဟန္တမေဝ မာရေတ္ဝာ အာနန္တရိယံ ဖုသတိ၊ န ယက္ခဘူတံ။ ကမ္မံ ပန ဘာရိယံ၊ အာနန္တရိယသဒိသမေဝ။ မနုဿအရဟန္တဿ စ ပုထုဇ္ဇနကာလေယေဝ သတ္ထုပဗ္ဗာရေ ဝါ ဝိသေ ဝါ ဒိန္နေပိ ယဒိ သော အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ တေနေဝ မရတိ၊ အရဟန္တဿာတော ဟောတိယေဝ။ ယံ ပန ပုထုဇ္ဇနကာလေ ဒိန္နံ ဒါနံ အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ ပရိဘုဉ္ဇတိ၊ ပုထုဇ္ဇနဿေဝ ဒိန္နံ ဟောတိ။

သေသအရိယပုဂ္ဂလေ မာရေန္တေသ အာနန္တရိယံ နတ္ထိ။ ကမ္မံ ပန ဘာရိယံ၊ အာနန္တရိယသဒိသမေဝ။

လောဟိတုပ္ပါဒေ တထာဂတဿ အဘေဒ္ဓကာယတာယ[၁] ပရူပက္ကမေန စမ္မဏ္ဍေဒံ ကတ္ဝာ လောဟိတပဂ္ဃရဏံ နာမ နတ္ထိ။ သရီရဿ ပန အန္တောယေဝ ကေသ္မိံယေဝ ဌာနေ လောဟိတံ သမောသရတိ။ ဒေဝဒတ္တေန ပဝိဒ္ဓသိလာတော ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ဂတာ သကလိကာပိ[၂] တထာဂတဿ ပါဒန္တံ ပဟရိ၊ ဖရသုနာ ပဟဋ္ဌော ဝိယ ပါဒေါ အန္တောလောဟိတောယေဝ အဟောသိ။ တထာ ကရောန္တေသ အာနန္တရိယံ ဟောတိ။ ဇီဝကော ပန တထာဂတဿ ရုစိယာ သတ္ထကေန စမ္မံ ဆိန္ဒိတ္ဝာ တမှာ ဌာနာ ဒုဋ္ဌလောဟိတံ နိဟရိတ္ဝာ ဖာသုမကာသိ၊ တထာ ကရောန္တေသ ပုညကမ္မမေဝ ဟောတိ။

အထ ယေ စ ပရိနိဗ္ဗုတေ တထာဂတေ စေတိယံ ဘိန္ဒန္တိ၊ ဗောဓိံ ဆိန္ဒန္တိ ဓာတုမှိ ဥပက္ကမန္တိ၊ တေသံ ကိံ ဟောတီတိ။ ဘာရိယံ ကမ္မံ ဟောတိ အာနန္တရိယသဒိသံ။ သဓာတုကံ ပန ထူပံ ဝါ ပဋိမံ ဝါ ဗာဓေမာနံ ဗောဓိသာခံ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ တတ္ထ နိလီနာ သကုဏာ စေတိယေ ဝစ္စံ ပါတေန္တိ၊ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ပရိဘောဂစေတိယတော ဟိ သရီရစေတိယံ မဟန္တံ။ စေတိယဝတ္ထုံ ဘိန္ဒိတ္ဝာ ဂန္ထေန္တံ ဗောဓိမူလမှိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ယာ ပန ဗောဓိသာခါ ဗောဓိဃရံ ဗာဓတိ၊ တံ ဂေဟရက္ခဏတ္ထံ ဆိန္ဒိတုံ န လဘတိ၊ ဗောဓိအတ္ထံ ဟိ ဂေဟံ၊ နု ဂေဟတ္ထာယ ဗောဓိ[၃]။ အာသနဃရေပိ ဧသေဝ နယော။ ယသ္မိံ ပန အာသနဃရေ ဓာတု နိဟိတာ ဟောတိ၊ တဿ ရက္ခဏတ္ထာယ ဗောဓိသာခံ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ ဗောဓိဇဂ္ဃနတ္ထံ သြဇောဟရဏသာခံ ဝါ ပူတိဋ္ဌာနံ ဝါ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ၊ ဘဂဝတော သရီရပဋိဇဂ္ဃနေ ဝိယ ပုညမှိ ဟောတိ။

သံဃဘေဒေ သိမဋ္ဌကသံဃေ အသ္မိံပတိတေ ဝိသုံ ပရိသံ ဂဟေတ္ဝာ ကတဝေါဟာရာနုသာဝနသလာကဂ္ဂါဟသဿ ကမ္မံ ဝါ ကရောန္တေသ, ဥဒ္ဒေသံ ဝါ ဥဒ္ဒိသန္တေသ ဘေဒေါ စ ဟောတိ အာနန္တရိယကမ္မဉ္စ။ သမဂ္ဂသညာယ ပန ဝဋ္ဋတိတိ ကမ္မံ ကရောန္တေသ ဘေဒေါဝ ဟောတိ၊ နု အာနန္တရိယကမ္မံ၊ တထာ နဝတော ဥိနပရိသာယံ။ သဗ္ဗန္တိမေန ပရိစ္ဆေဒေန နဝန္နံ ဇနာနံ ယော သံဃံ

၁-အဘေဒ္ဓကာယံ တာဝ (က) ၂-သကွလိကာပိ (က)၊ ပပ္ပဋိကာပိ (သျာ)

၃-ဗောဓိအတ္ထံ ဟိ ဂေဟံ၊ နု ဂေဟတ္ထံ ဗောဓိ (သျာ)

ဘိန္နတိ၊ တဿ အာနန္တရိယကမ္မံ ဟောတိ။ အနုဝတ္တကာနံ[1] အဓမ္မဝါဒိနံ မဟာသာဝဇ္ဇကမ္မံ။ ဓမ္မဝါဒိနော ပန အနဝဇ္ဇာ။

တတ္ထ နဝန္နမေဝ သံဃဘေဒေ ဇာနံ သုတ္တံ "ကေတော ဥပါလိ စတ္တာရော ဟောန္တိ၊ ကေတော စတ္တာရော၊ နဝမော အနုဿာဝေတိ၊ သလာကံ ဂါဟေတိ 'အယံ ဓမ္မော အယံ ဝိနယော ဇာနံ သတ္ထုသာသနံ၊ ဇာမံ ဂဏ္ဌထ၊ ဇာမံ ရောစေထာ'တိ၊ ဧဝံ ခေါ ဥပါလိ သံဃရာဇိ စေဝ ဟောတိ သံဃဘေဒေါ စ။ နဝန္နံ ဝါ ဥပါလိ အတိရေကနဝန္နံ ဝါ သံဃရာဇိ စေဝ ဟောတိ သံဃဘေဒေါ စာ"တိ[2]။ ဧတေသု ပန ပဉ္စသု သံဃဘေဒေါ ဝစီကမ္မံ၊ သေသာနိ ကာယကမ္မာနိတိ ဧဝံ ကမ္မတော ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

ဒွါရတောတိ သဗ္ဗာနေဝ စေတာနိ ကာယဒွါရတောပိ ဝစီဒွါရတောပိ သမုဋ္ဌဟန္တိ။ ပုရိမာနိ ပနေတ္ထ စတ္တာရိ အာဏတ္တိကရိဇ္ဇာမယပယောဂဝသေန ဝစီဒွါရတော သမုဋ္ဌဟိတ္တာပိ ကာယဒွါရမေဝ ပူရေန္တိ၊ သံဃဘေဒေါ ဟတ္ထ-မုဒ္ဒါယ ဘေဒံ ကရောန္တာသ ကာယဒွါရတော သမုဋ္ဌဟိတ္တာပိ ဝစီဒွါရမေဝ ပူရေတိတိ ဧဝမေတ္ထ ဒွါရတောပိ ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

ကပ္ပဋ္ဌိတိယတောတိ သံဃဘေဒေါယေဝ စေတ္ထ ကပ္ပဋ္ဌိတိယော။ သဏ္ဌ-ဟန္တေ ဟိ[3] ကပ္ပေ ကပ္ပဝေမဇ္ဈေ ဝါ သံဃဘေဒံ ကတ္တာ ကပ္ပဝိနာသေယေဝ မုစ္စတိ။ သစေပိ ဟိ သ္တေဝ ကပ္ပေါ ဝိနသိဿတိတိ အဇ္ဇ သံဃဘေဒံ ကရောတိ၊ သ္တေဝ မုစ္စတိ၊ ကေဒိဝသမေဝ နိရယေ ပစ္စတိ။ ဧဝံ ကရဏံ[4] ပန နတ္ထိ။ သေသာနိ စတ္တာရိ ကမ္မာနိ အာနန္တရိယာနေဝ ဟောန္တိ၊ န ကပ္ပဋ္ဌိတိယာနိတိ ဧဝမေတ္ထ ကပ္ပဋ္ဌိတိယတောပိ ဝိညာတဗ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

ပါဏတောတိ ယေန စ ပဉ္စပေ'တာနိ ကမ္မာနိ ကတာနိ ဟောန္တိ၊ တဿ သံဃဘေဒေါယေဝ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပစ္စတိ၊ သေသာနိ "အဟောသိကမ္မံ၊ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကော"တိ ဝေမာဒိသု သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။ သံဃသ္သ ဘေဒါ-ဘာဝေ လောဟိတုပ္ပါဒေါ၊ တဒဘာဝေ အရဟန္တဃာတော၊ တဒဘာဝေ စ သဇစ ပိတာ သိလဝါ ဟောတိ မာတာ ဒုသိလာ, နော ဝါ တထာ သိလဝတိ၊ ပိတုဃာဘော ပဋိသန္ဓိဝသေန ဝိပစ္စတိ။ သစေ မာတာပိတုဃာတော၊ ဒ္ဝိသုပိ သိလေန ဝါ ဒုသိလေန ဝါ သမာနေသု မာတုဃာတော၀ ပဋိသန္ဓိဝသေန

၁-တဿ အနုဝတ္တကာနံ (က)
၂-သံဝဋ္ဋေ ဟိ (က်)
၃-ဝိ ၄-၃၆၇-ဝိဋ္ဌေ။
၄-ကာရဏံ (သီ၊ သျာ)

ဝိပစ္စတိ။ မာတာ ဟိ ဒုက္ကရကာရိနိ ဗဟူပကာရာ စ ပုတ္တာနန္တိ ဧဝမေတ္ထ ပါကတောပိ ဝိညာတမ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

သာဓာရဏာဒီဟိတိ ပုရိမာနိ စတ္တာရိ သမ္ဗေသမ္ပိ ဂဟဋ္ဌပဗ္ဗဇိတာနံ သာဓာရဏာနိ။ သံဃဘေဒေါ ပန "နေ ဓေါ ဥပါလိ ဘိက္ခုနိ သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊ နေ သိက္ခမာနာ၊ နေ သာမဏေရော၊ နေ သာမဏေရိ၊ နေ ဥပါသကော၊ နေ ဥပါသိကာ သံဃံ ဘိန္ဒတိ၊ ဘိက္ခု ဓေါ ဥပါလိ ပကတတ္တော သမာနသံဝါသကော သမာနသီမာယံ ဌိတော သံဃံ ဘိန္ဒတိ" တိ ဝစနတော ဝုတ္တပ္ပကာရသ ဘိက္ခုနော၀ ဟောတိ၊ နေ အညဿ၊ တသ္မာ အသာဓာရဏော။ အာဒိသဒ္ဒေန သမ္ဗေပိ တေ ဒုက္ခဝေဒနာသဟဂတာ ဒေါသမောဟသမ္မယုတ္တာ စာတိ ဧဝမေတ္ထ သာဓာရဏာဒီဟိပိ ဝိညာတမ္ဗော ဝိနိစ္ဆယော။

အညံ သတ္ထာရန်တိ "အယံ မေ သတ္ထာ သတ္ထုကိစ္စံ ကာတုံ အသမတ္ထော"တိ ဘ၀န္တရေပိ အညံ တိတ္ထကရံ "အယံ မေ သတ္ထာ"တိ ဧ၀ံ ဂဏှေယျ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။

၁၂၉။ **ကိဿ လောကဓာတုယာ**တိ ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာ။ **တိဏ္ဏံ** ဟိ **ခေတ္တာနံ** ဇာတိခေတ္တံ အာဏာခေတ္တံ ဝိသယခေတ္တံ။ တတ္ထ **ဇာတိခေတ္တံ** နာမ ဒသသဟဿိ လောကဓာတု။ သာ ဟိ တထာဂတဿ မာတုကုစ္ဆိဩက္ကမနကာလေ နိက္ခမနကာလေ သမ္ဗောဓိကာလေ ဓမ္မစက္ကပ္ပ၀တ္တနေ အာယုသင်္ခါရော၀သဇ္ဇနေ ပရိနိဗ္ဗာနေ စ ကမ္ပတိ။ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠံ ပန **အာဏာခေတ္တံ** နာမ။ အာဠာ၀ကာဒိယမောရပရိတ္တဓဇဂ္ဂပရိတ္တရတနပရိတ္တာဒိနဉ္စိ ဇ္ဈေ အာဏာ ဝတ္တတိ။ **ဝိသယခေတ္တဿ** ပန ပရိမာဏံ နတ္ထိ။ ဗုဒ္ဓါနဉ္စိ "ယာ၀တကံ ဉာဏံ တာ၀တကံ နေယျံ၊ ယာ၀တကံ နေယျံ တာ၀တကံ ဉာဏံ၊ ဉာဏပရိယန္တိကံ နေယျံ နေယျပရိယန္တိကံ ဉာဏ"န္တိ ဝစနတော အဝိသယော နာမ နတ္ထိ။

ဇ္ဈမေသု ပန တီသု ခေတ္တေသု ဌပေတွာ ဇ္ဈမံ စက္ကဝါဠံ အညဿိံ စက္ကဝါဠေ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သုတ္တံ နတ္ထိ၊ နေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပန အတ္ထိ။ **တိဏ္ဏံ ဝိဋ္ဌကာနံ** ဝိနယပိဋ္ဌကံ သုတ္တန္တပိဋ္ဌကံ အဘိဓမ္မပိဋ္ဌကံ၊ **တိဿော သင်္ဂီတိယော** မဟာကဿပတ္ထေရဿ သင်္ဂီတိ, ယသတ္ထေရဿ သင်္ဂီတိ, မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရဿ သင်္ဂီတိတိ။ ဇ္ဈမာ တိဿော သင်္ဂီတိယော အာရဗ္ဘ တေပိဋ္ဌကေ ဗုဒ္ဓ၀စနေ

၁-ဝိ ၄-၃၆၈-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၉-၃၇၆-ဝိဋ္ဌေ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။

ဒုမံ စက္ကဝါဠံ မုဒ္ဓိတ္မာ အညထ္ထ ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ သုတ္တံ နတ္ထိ၊ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ပန အတ္ထိ။

အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ အပုရေ အပစ္ဆာ။ ကတော နု ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ပုရေ ဝါ ပစ္ဆာ ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ဟိ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ ဗောဓိံ အပ္ပတ္ဝာ နု ဥဒ္ဒဟိသာမီတိ နိသိန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ၊ တာဝ ပုဗ္ဗေတိ နု ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဗောဓိသတ္တသ ဟိ ပဋိ-သန္ဓိဂ္ဂဟဏေန ဒသသဟသ္သစက္ကဝါဠကမ္ပနေနေဝ ခေတ္တပရိဂ္ဂဟော ကတော၊ အညသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ ဥပ္ပတ္တိ နိဝါရိတာဝ ဟောတိ။ ပရိနိဗ္ဗာနကာလတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ သာသပမတ္တာ ဓာတု တိဋ္ဌတိ၊ တာဝ ပစ္ဆာတိ နု ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဓာတူသု ဟိ ဋ္ဌိတာသု ဗုဒ္ဓါ ဋ္ဌိတာဝ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဇေတ္ထနရေ အညသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ ဥပ္ပတ္တိ နိဝါရိတာဝ ဟောတိ။ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနေ ပန ဇာတေ အညသ္သ ဗုဒ္ဓသ္သ ဥပ္ပတ္တိ နု နိဝါရိတာ။

တီဏိ ဟိ အန္တရဓာနာနိ နာမ ပရိယန္တိအန္တရဓာနံ ပဋိဝေဓအန္တရဓာနံ ပဋိပတ္တိအန္တရဓာနန္တိ။ တတ္ထ **ပရိယန္တိ**တိ တိဏိ ပိဋကာနိ။ **ပဋိဝေဓော**တိ သစ္ဆိကိရိယာ။ **ပဋိပတ္တိ**တိ ပဋိပဒါ။ တတ္ထ ပဋိဝေဓော စ ပဋိပတ္တိ စ ဟောတိပိ န ဟောတိပိ။ ကေသ္မိံ ဟိ ကာလေ ပဋိဝေဓရာ[1] ဘိက္ခူ။ ဗဟူ ဟောန္တိ၊ ဧသော ဘိက္ခု ပုထုဇ္ဇနော တိ အဂ်္ဂုလိံ ပသာရေတ္ဝာ ဒဿေတဗ္ဗော ဟောတိ။ ဒုမသ္မိံယေဝ ဒိပေ ကေဝါရေ ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခူ နာမ နာဟောသိ။ ပဋိပတ္တိ-ပူရိကာပိ ကဒါစိ ဗဟူ ဟောန္တိ ကဒါစိ အပ္ပါ။ ဒုတိ ပဋိဝေဓော စ ပဋိပတ္တိ စ ဟောတိပိ န ဟောတိပိ၊ သာသနဋ္ဌိတိယာ ပန **ပရိယတ္တိ ပမာဏံ**။

ပဏ္ဍိတော ဟိ တေပိဋကံ သုတ္ဝာ ဒ္ဝေပိ ပူရေတိ။ ယထာ အမ္ဗာကံ ဗောဓိ-သတ္တော အာဠာရဿ သန္တိကေ ပဉ္စာဘိညာ သတ္တ စ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ နေဝသညာနာသညာယတနသမာပတ္တိယာ ပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိ၊ သော နု ဇာနာမီတိ အာဟ။ တတော ဥဒကဿ သန္တိကံ ဂန္ဒွာ အဓိဂတံ ဝိသေသံ သံသန္ဒေတ္ဝာ နေဝသညာနာသညာယတနဿ ပရိကမ္မံ ပုစ္ဆိ၊ သော အာစိက္ခိ၊ တဿ ဝစနသမနန္တရမေဝ မဟာသတ္တော တံ သမ္ပာဒေသိ၊ ဧဝမေဝ ပညဝါ ဘိက္ခု ပရိယတ္တိံ သုတ္ဝာ ဒ္ဝေပိ ပူရေတိ။ တသ္မာ ပရိယတ္တိယာ ဋ္ဌိတာယ သာသနံ ဋ္ဌိတံ ဟောတိ။

၁-ပဋိဝေဓကထာ (သီ)

ယဒါ ပန သာ အန္တရဓာယတိ၊ တဒါ ပဌမံ အဘိဓမ္မပိဋကံ နာသေတိ၊ တတ္ထ ပဋ္ဌာနံ သဗ္ဗပဌမံ အန္တရဓာယတိ၊ အနုက္ကမေန ပစ္ဆာ ဓမ္မသင်္ဂဟော၊ တသ္မိံ အန္တရဟိတေ ဇုတရေသု ဒ္ဝိသု ပိဋကေသု ဋ္ဌိတေသု သာသနံ ဋ္ဌိတမေ၀ ဟောတိ။ တတ္ထ သုတ္တန္တပိဋကေ အန္တရဓာယမာနေ ပဌမံ အင်္ဂုတ္တရနိကာယော ကောဒသကတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ ကကာ အန္တရဓာယတိ၊ တဒနန္တရံ သံယုတ္တနိကာယော စက္ကပေယျာလတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ သြဃတရဏာ အန္တရဓာယတိ၊ တဒနန္တရံ မဇ္ဈိမနိကာယော ဇုန္ဒြိယဘာ၀နတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ မူလပရိယာယာ အန္တရဓာယတိ၊ တဒနန္တရံ ဒီဃနိကာယော ဒသုတ္တရတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ ဗြဟ္မဇာလာ အန္တရဓာယတိ။ ကေသဉ္စိ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဂါထာနံ ပုစ္ဆာ အဒ္ဓါနံ ဂစ္ဆတိ၊ သာသနံ ဓာရေတုံ နာ သက္ကောတိ သဘိယပုစ္ဆာ[၁] ဝိယ အာဠ၀ကပုစ္ဆာ[၂] ဝိယ စ။ တော ကိရ ကဿပဗုဒ္ဓကာလိကာ အန္တရာ သာသနံ ဓာရေတုံ နာသက္ခိံသု။

ဒ္ဝိသု ပန ပိဋကေသု အန္တရဟိတေသုပိ ဝိနယပိဋကေ ဋ္ဌိတေ သာသနံ တိဋ္ဌတိ၊ ပရိ၀ါရခန္ဓကေသု အန္တရဟိတေသု ဥဘတော၀ိဘင်္ဂေ ဋ္ဌိတေ ဋ္ဌိတမေ၀ ဟောတိ။ ဥဘတော၀ိဘင်္ဂေ အန္တရဟိတေ မာတိကာယ ဋ္ဌိတာယပိ ဋ္ဌိတမေ၀ ဟောတိ။ မာတိကာယ အန္တရဟိတာယ ပါတိမောက္ခပဗ္ဗဇ္ဇူပသမ္ပဒါသု ဋ္ဌိတာသု သာသနံ တိဋ္ဌတိ။ လိင်္ဂမဒ္ဓါနံ ဂစ္ဆတိ၊ သေတ၀တ္ထသမဏ၀ံသော ပန ကဿပဗုဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ သာသနံ ဓာရေတုံ နာသက္ခိ။ ပစ္ဆိမကဿ ပန သစ္ခပဋိဓေ၀ေတော ပစ္ဆိမကဿ သိလာဘေဒတော စ ပဋ္ဌာယ သာသနံ သြသက္ကိတံ နာမ ဟောတိ။ တတော ပဋ္ဌာယ အညဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပ္ပတ္တိ နာ ၀ါရိတာတိ။

တီဏိ ပရိနိဗ္ဗာနာနိ နာမ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနန္တိ။ တတ္ထ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနံ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ အဟောသိ၊ ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာနံ ကုသိနာရာယံ၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနံ အနာဂတေ ဘ၀ိဿတိ။ သာသနဿ ကိရ သြသက္ကနကာလေ ဇုမသ္မိံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ဓာတုယော သန္နိပတိတ္ဝာ မဟာစေတိယံ ဂမိဿန္တိ၊ မဟာစေတိယတော နာဂဒီပေ ရာဇာယတနစေတိယံ၊ တတော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကံ ဂမိဿန္တိ၊ နာဂဘ၀နတော၀ိ ဒေ၀လောကတော၀ိ ဗြဟ္မလောကတော၀ိ ဓာတုယော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကမေ၀ ဂမိဿန္တိ။ သာသပမတ္တာ၀ိ ဓာတု အန္တရာ န နသိဿတိ။ သဗ္ဗာ ဓာတုယော မဟာဗောဓိပလ္လင်္ကေ ရာသီဘူတာ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ ကေ၀လံ နာ ဟုတ္ဝာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇေဿန္တိ၊ တာ ဒဿဿာသိလောကဓာတုံ ဖရိဿန္တိ။

၁-ခု ၁-၃၅၇-ပိဋ္ဌာဒီသု။ ၂-ခု ၁-၃၀၆၊ သံ ၁-၂၁၆-ပိဋ္ဌေသု။

တတော ဒဿဟဿစက္ကဝါဠေ ဒေဝတာယော သန္နိပတိတ္ဝာ "အဇ္ဇ သတ္ထာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အဇ္ဇ သာသနံ ဩသက္ကတိ၊ ပစ္ဆိမဒဿနံ ဒါနိ ဇာဒံ အမှာက"န္တိ ဒဿဗလဿ ပရိနိဗ္ဗုတဒိဝသတော မဟန္တတရံ ကာရုညံ ကရိဿန္တိ။ ဌပေတ္ဝာ အနာဂါမိဓာသဝေ အဝသေသာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ နာသက္ခိဿန္တိ။ ဓာတူသု တေဇောဓာတု ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ယာဝ ဗြဟ္မ-လောကာ ဥဂ္ဂန္ဆိဿတိ၊ သာသပမတ္တာယပိ ဓာတုယာ သတိ ဧကဇာလာဝ ဘဝိဿတိ၊ ဓာတူသု ပရိယာဒါနံ ဂတာသု ပန္ဆိဇ္ဇိဿတိ။ ဧဝံ မဟန္တံ အာနုဘာဝံ ဒသ္သေတ္ဝာ ဓာတူသု အန္တရဟိတာသု သာသနံ အန္တရဟိတံ နာမ ဟောတိ။ ယာဝ ဧဝံ နာ အနန္တရဓာယတိ၊ တာဝ အစရိမံ နာမ ဟောတိ။ ဧဝံ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပပဇ္ဇေယျန္တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

ကသ္မာ ပန အပုဗ္ဗံ အစရိမံ နာ ဥပပဇ္ဇန္တိတိ။ အနဿ္သရိယတ္တာ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ အဿ္သရိယမနုဿာ။ ယထာဟ "ကေပုဂ္ဂလော ဘိက္ခဝေ လောကေ ဥပပဇ္ဇမာနော ဥပပဇ္ဇတိ အဿ္သရိယမနုဿော၊ ကတမော ဧကပုဂ္ဂလော၊ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ''တိ[1]။

ယဒိ စ ဒ္ဝေ ဝါ စတ္တာရော ဝါ အဋ္ဌ ဝါ သောဠသ ဝါ ကေတော ဥပပဇ္ဇေယျုံ၊ နာ အဿ္သရိယာ ဘဝေယျုံ။ ကသ္မိံ ဟိ ဝိဟာရေ ဒ္ဝိန္နံ စေတိယာနမ္ပိ လာဘသက္ကာရော ဥဋ္ဌာရော နာ ဟောတိ၊ ဘိက္ခူပိ ဗဟုတာယ နာ အဿ္သရိယာ ဇာတာ၊ ဧဝံ ဗုဒ္ဓါပိ ဘဝေယျုံ။ တသ္မာ နာ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

ဒေသနာယ စ ဝိသေသာဘာဝတော။ ယံ ဟိ သတိပဋ္ဌာနာဒိဘေဒံ ဓမ္မံ ဧကော ဒေသေတိ၊ အညေန ဥပပဇ္ဇိတ္ဝာပိ သော၀ ဒေသေတဗ္ဗော သိယာ။ တတော နာ အဿ္သရိယော သိယာ၊ ကေသ္မိံ ပန ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ ဒေသနာပိ အဿ္သရိယာ ဟောတိ။

ဝိဝါဒါဘာဝတော စ။ ဗဟူသု စ ဗုဒ္ဓေသု ဥပပဇ္ဇန္တေသု ဗဟူနံ အာစရိယာနံ အန္တေဝါသိကာ ဝိယ "အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ ပါသာဒိကော၊ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ မဓုရဿရော လာဘီ ပုညဝါ"တိ ဝိဝဒေယျုံ၊ တသ္မာပိ ဧဝံ နာ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ အပိ-စေတံ ကာရဏံ မိလိန္ဒရညာ ပုဋ္ဌေန နာဂသေနတ္ထေရေန ဝိဿာရိတမေဝ။ ဝုတ္တံ ဟိ[2]—

"တတ္ထ ဘန္တေ နာဂသေန ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒ္ဝေ အရဟန္တော

၁-အံ ၁-၂၂-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ခု ၁၁-၂၃၁-ဝိဋ္ဌာဒီသု။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ’တိ။ ဒေသေန္တော စ ဘန္တေ နာဂသေန သဗ္ဗေပိ တထာဂတာ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ ဒေသေန္တိ၊ ကထယမာနော စ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ကထေန္တိ၊ သိက္ခာပေန္တော စ တီသု သိက္ခာသု သိက္ခာပေန္တိ၊ အနုသာသမာနော စ အပ္ပမာဒပဋိပတ္တိယံ အနုသာသန္တိ။ ယဒိ ဘန္တေ နာဂသေန သဗ္ဗေသမ္ပိ တထာဂတာနံ ကော ဒေသနာ[1] ကော ကထာ ကော သိက္ခာ ကော အနုသိဋ္ဌိ၊ ကေန ကာရဏေန ဒွေ တထာဂတာ ကေက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ကေနပိ တာဝ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒေန အယံ လောကော သြဘာသဇာတော၊ ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝေယ္ယ၊ ဒွိန္နံ ပဘာယ အယံ လောကော ဘိယ္ယောသော မတ္တာယ သြဘာသဇာတော ဘဝေယ္ယ။ သြဝဒမာနော စ[2] ဒွေ တထာဂတာ သုခံ သြဝဒေယ္ယုံ၊ အနုသာသမာနော စ သုခံ အနုသာသေယ္ယုံ၊ တတ္ထ မေ ကာရဏံ ဗြူဟိ၊ ယထာဟံ နိဿံသယော ဘဝေယ္ယန္တိ။

အယံ မဟာရာဇ ဒဿသဟဿီ လောကဓာတု ကေဗုဒ္ဓဓာရဏီ၊ ကေသေဝ တထာဂတဿ ဂုဏံ ဓာရေတိ၊ ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ၊ နာယံ ဒဿသဟဿီ လောကဓာတု ဓာရေယ္ယ၊ စလေယ္ယ ကမ္ပေယ္ယ နမေယ္ယ သြနမေယ္ယ ဝိနမေယ္ယ ဝိကိရေယ္ယ ဝိဓမေယ္ယ ဝိဒ္ဓံသေယ္ယ၊ န ဌာနမုပဂစ္ဆေယ္ယ။

ယထာ မဟာရာဇ နာဝါ ကေပုရိဿသန္ဓာရဏီ ဘဝေယ္ယ၊ ကေသို့ံ ပုရိသေ အဘိရုဠ္ဆေ သာ နာဝါ သမုပါဒိကာ ဘဝေယ္ယ၊ အထ ဒုတိယော ပုရိသော အာဂစ္ဆေယ္ယ တာဒိသော အာယုနာ ဝဏ္ဏေန ဝယေန ပမာဏေန ကိသထူလေန သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂေန၊ သော တံ နာဝံ အဘိရုဟေယ္ယ၊ အပိနု သာ မဟာရာဇ နာဝါ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ ဓာရေယ္ယာတိ။ န ဟိ ဘန္တေ၊ စလေယ္ယ ကမ္ပေယ္ယ နမေယ္ယ သြနမေယ္ယ ဝိနမေယ္ယ ဝိကိရေယ္ယ ဝိဓမေယ္ယ ဝိဒ္ဓံသေယ္ယ၊ န ဌာနမုပဂစ္ဆေယ္ယ၊ သြသိဒေယ္ယ ဥဒကေတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ အယံ ဒဿသဟဿီ လောကဓာတု ကေဗုဒ္ဓဓာရဏီ၊ ကေသေဝ တထာဂတဿ ဂုဏံ ဓာရေတိ၊ ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ၊ နာယံ ဒဿသဟဿီ လောကဓာတု ဓာရေယ္ယ၊ စလေယ္ယ။ ပ ။ န ဌာနမုပဂစ္ဆေယ္ယ။

ယထာ ဝါ ပန မဟာရာဇ ပုရိသော ယာဝဒတ္ထံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယ္ယ ဆာဒေန္တံ ယာဝကဏ္ဌမဘိပူရယိတ္ဝာ၊ သော ဓာတော ပိဏိတော ပရိပုဏ္ဏော နိရန္တရော တန္ဒိကတော အနောနမိတဒဏ္ဍာတော ပုနဒေဝ တတ္တကံ

၁-ကေဒ္ဓေသော (သီ၊ သျာ) ၂-သြဝဒန္တော စ (သီ)

ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယျ၊ အပိနု ခေါ သော မဟာရာဇ ပုရိသော သုခိတော ဘဝေယျာတိ။ နု ဟိ ဘန္တေ၊ သကိံ ဘုတ္တောဝ မရေယျာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ အယံ ဒဿဿသီ လောကဓာတု ကေဝဋ္ဋဓာရကိ။ပ။ နု ဋ္ဌာနမုပဂစ္ဆေယျာတိ။

ကိံ နု ခေါ ဘန္တေ နာဂသေန အတိဓမ္မဘာရေန ပထဝီ စလတိတိ။ ဣဓ မဟာရာဇ ဒွေ သကဋာ ရတနပရိပူရိတာ ဘဝေယျုံ ယာဝ မုခသမာ၊ ကေသ္ဓာ သကဋတော ရတနံ ဂဟေတ္ဝာ ကေသ္မိံ သကဋေ အာကိရေယျုံ၊ အပိနု ခေါ တံ မဟာရာဇ သကဋံ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ သကဋာနံ ရတနံ ဓာရေယျာတိ။ နု ဟိ ဘန္တေ၊ နာဘိပိ တသ္မ ဖလေယျ၊ အရာပိ တသ္မ ဘိဇ္ဇေယျုံ၊ နေမိပိ တသ္မ သြပတေယျ၊ အက္ခောပိ တသ္မ ဘိဇ္ဇေယျာတိ။ ကိံ နု ခေါ မဟာရာဇ အတိရတနဘာရေန သကဋံ ဘိဇ္ဇတီတိ။ အာမ ဘန္တေတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ အတိဓမ္မဘာရေန ပထဝီ စလတိတိ။

အပိစ မဟာရာဇ ဣမံ ကာရဏံ ဗုဒ္ဓဗလပရိဒီပနာယ သြသာရိတံ၊ အညမ္ပိ တတ္ထ အဘိရူပံ ကာရဏံ သုဏောဟိ၊ ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ကေဋ္ဌေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒိ မဟာရာဇ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ကေဋ္ဌေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တေသံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ “တုမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ”တိ ဥဘတောပက္ခဇာတာ ဘဝေယျုံ။ ယထာ မဟာရာဇ ဒ္ဝိန္နံ ဗလ-ဝါမစ္စာနံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ‘တုမှာကံ အမစ္စော အမှာကံ အမစ္စော’တိ ဥဘတောပက္ခဇာတာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ယဒိ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ကေဋ္ဌေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ တေသံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ‘တုမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ’တိ ဥဘတောပက္ခဇာတာ ဘဝေယျုံ။ ဣဒံ တာဝ မဟာရာဇ ကေ ကာရဏံ၊ ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ကေဋ္ဌေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အပရမ္ပိ မဟာရာဇ ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ၊ ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ကေဋ္ဌေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒိ မဟာရာဇ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ကေဋ္ဌေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ အဂ္ဂေါ ဗုဒ္ဓေါတိ ယံ ဝစနံ၊ တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ။ ဇေဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါတိ ယံ ဝစနံ၊ တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ။ သေဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဝိသိဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ဥတ္တမော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ ပဝရော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ အသမော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ အသမသမော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ အပ္ပဋိသမော ဗုဒ္ဓေါတိ၊ အပ္ပဋိဘာဂေါ ဗုဒ္ဓေါတိ၊ အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေါတိ ယံ ဝစနံ၊ တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ တွံ

မဟာရာဇ ကာရဏံ အတ္ထတော သမ္ပဋိစ္ဆ၊ ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာ-သမ္ဗုဒ္ဓါ ကေက္ခေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

အဝိစ ခေါ မဟာရာဇ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂ၀န္တာနံ သဘာ၀ပကတိ ဿော၊ ယံ ဧကောယေ၀ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ ကာရဏာ? မဟန္တတာယ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဂုဏာနံ။ အညမ္ပိ မဟာရာဇ ယံ လောကေ မဟန္တံ၊ တံ ဧကံယေ၀ ဟောတိ။ ပထ၀ီ မဟာရာဇ မဟန္တီ၊ သာ ဧကောယေ၀။ သာဂရော မဟန္တော၊ သော ဧကောယေ၀။ သိနေရု ဂိရိရာဇာ မဟန္တော၊ သော ဧကောယေ၀။ အာကာသော မဟန္တော၊ သော ဧကောယေ၀။ သဂ္ဂေါ မဟန္တော၊ သော ဧကောယေ၀။ မာရော မဟန္တော၊ သော ဧကောယေ၀။ မဟာဗြဟ္မာ မဟန္တော၊ သော ဧကောယေ၀။ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မဟန္တော၊ သော ဧကောယေ၀ လောကသ္မိံ။ ယတ္ထ တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ တတ္ထ အညဿ ဩကာသော နတ္ထိ။ တသ္မာ မဟာရာဇ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧကောယေ၀ လောကသ္မိံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ သုကထိတော ဘန္တေ နာဂသေန ပဉ္ဟော ဩပမ္မေဟိ ကာရဏေဟီ”တိ။

ဧကိဿာ လောကဓာတုယာတိ ဧကသ္မိံ စက္ကဝါဠေ။ ဟေဋ္ဌာ ဥမိနာ၀ ပဒေန ဒဿစက္ကဝါဠသဟဿာနိ ဂဟိတာနိ တာနိပိ၁၊ ဧကစက္ကဝါဠေနေ၀ ပရိစ္ဆိန္နတ္တံ ၀ဒန္တိ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဥမသ္မိံယေ၀ စက္ကဝါဠေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပဇ္ဇနဋ္ဌာနေ ပန ၀ါရိတေ ဥတော အညေသု စက္ကဝါဠေသု နုပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ၀ါရိတမေ၀ ဟောတိ။

အပုဗ္ဗံ အစရိမန္တိ ဏ္ဍေ စက္ကရတနပါတုဘာ၀တော ပုဗ္ဗေ ပုဗ္ဗံ၊ တသ္မေ၀ အန္တရဓာနတော ပစ္ဆာ စရိမံ။ တတ္ထ ဒ္ဝိဓာ စက္ကရတနဿ အန္တရဓာနံ ဟောတိ၊ စက္ကဝတ္တိနော ကာလံကိရိယာယ ၀ါ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ၀ါ။ အန္တရဓာယမာနဉ္စ ပန တံ ကာလံကိရိယတော ၀ါ ပဗ္ဗဇ္ဇတော ၀ါ သတ္တမေ ဒိ၀သေ အန္တရဓာယတိ၊ တတော ပရံ စက္ကဝတ္တိနော ပါတုဘာ၀ေါ အ၀ါရိတော။

ကသ္မာ ပန ဧကစက္ကဝါဠေ ဒွေ စက္ကဝတ္တိနော နုပ္ပဇ္ဇန္တီတိ။ ၀ိ၀ါဒုပစ္ဆေဒတော အစ္ဆရိယဘာ၀တော စက္ကရတနဿ မဟာနုဘာ၀တော စ။ ဒ္ဝိသု ဟိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေသု “အမှာကံ ရာဇာ မဟန္တော အမှာကံ ရာဇာ မဟန္တော”တိ ၀ိ၀ါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယ။ ဧကသ္မိံ ဒိပေ စက္ကဝတ္တိတိ စ ဧကသ္မိံ ဒိပေ စက္ကဝတ္တိတိ စ အနစ္ဆရိယာ

၁-ဂဟိတာနိ (သီ၊ သျာ)

ဘဝေယျုံ[1]။ ယော စာယံ စက္ကရတနဿ ဒ္ဒိသဟဿဒိပပရိဝါရေသု စတ္တာသု မဟာဒိပေသု ဇာသရိယာနုပ္ပဒါနသမတ္ထော မဟာနုဘာဝေါ၊ သော ပရိဟာ-ယေထ။ ဇာတိ ဝိဝါဒုပစ္ဆေဒတော အစ္ဆရိယဘာဝတော စက္ကရတနဿ မဟာနုဘာဝတော စ နကေစက္ကဝါဠေ ဒွေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။

၁၃၀။ **ယံ ဇာတိ အဿ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါတိ** ဇော်တေ တိဋ္ဌတု တာဝ သမ္ဗညုဂုဏော နိဗ္ဗတ္တေတွာ လောကုတ္တရဂုဏသမတ္ထော[2] ဗုဒ္ဓဘာဝေါ၊ ပဏိ-ဓာနမတ္တမ္ပိ ဇာတိယာ နသမ္ဘဇတိ။

မနုဿတ္တံ လိင်္ဂသမ္ပတ္တိ၊ ဟေတု သတ္ထာရဒဿနံ။
ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဂုဏသမ္ပတ္တိ၊ အဓိကာရော စ ဆန္ဒတာ။
အဋ္ဌဓမ္မသမောဓာနာ၊ အဘိနီဟာရော သမိဇ္ဈတိတိ?—

ဇာမာနိ ဟိ ပဏိဓာနသမ္ပတ္တိကာရဏာနိ။ ဇာတိ ပဏိဓာနမ္ပိ သမ္ဘာဒေတုံ အသမတ္ထာယ ဇာတိယာ ကုတော ဗုဒ္ဓဘာဝေါတိ "အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာ-သော ယံ ဇာတိ အဿ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ"တိ ဝုတ္တံ။ သမ္ဘာကာရပရိပူရော စ ပုညဿယော သမ္ဘာကာရပရိပူရမေဝ အတ္တဘာဝံ နိဗ္ဗတ္တေတိတိ ပုရိသော၀ အရဟံ ဟောတိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။

ယံ ဇာတိ ရာဇာ အဿ စက္ကဝတ္တီတိအာဒိသုပိ ယသ္မာ ဇာတိယာ ကောသော-ဟိတဝတ္ထုဂုယ္ဟတာဒိနံ အဘာဝေန လက္ခဏာနိ န ပရိပူရေန္တိ၊ ဇာတိရတနာ-ဘာဝေန သတ္တရတနသမ်ဂိတာ န သမ္ဘဇတိ၊ သမ္ဘမနုဿေဟိ စ အဓိကော အတ္တဘာဝေါ န ဟောတိ၊ တသ္မာ "အဋ္ဌာနမေတံ အနဝကာသော ယံ ဇာတိ ရာဇာ အဿ စက္ကဝတ္တီ"တိ ဝုတ္တံ။ ယသ္မာ စ သက္ကတ္တာဒိနိ တိဏိ ဌာနာနိ ဥတ္တမာနိ၊ ဇာတိလိင်္ဂမ္ပိ ဟိနံ၊ တသ္မာ တဿာ သက္ကတ္တာဒိနိပိ ပဋိသိဒ္ဓါနိ။

နနု စ ယထာ ဇာတိလိင်္ဂံ၊ ဧဝံ ပုရိသလိင်္ဂမ္ပိ ဗြဟ္မလောကေ နတ္ထိ။ တသ္မာ "ယံ ပုရိသော ဗြဟ္မတ္တံ ကရေယျ၊ ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတီ"တိပိ န ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာတိ။ နော န ဝတ္တဗ္ဗံ၊ ကသ္မာ? ဇာဓ ပုရိသဿ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တနတော။ ဗြဟ္မတ္တန္တိ ဟိ မဟာဗြဟ္မတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ ဇာတိ စ ဇာဓ ဈာနံ ဘာဝေတွာ ကာလံ ကတွာ ဗြဟ္မပါရိသဇ္ဇာနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ န မဟာဗြဟ္မာနံ၊ ပုရိသော ပန တတ္ထ န ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ န ဝတ္တဗ္ဗော။ သမာနေပိ စေတ္ထ ဥဘယလိင်္ဂါဘာဝေ ပုရိသ-သဏ္ဌာနဘာဝ ဗြဟ္မာနော၊ န ဇာတိသဏ္ဌာနာ၊ တသ္မာ သုဝုတ္တမေဝေတံ။

၁-အနဿရိယော ဘဝေယျ (သီ၊ သျာ) ၂-လောကုတ္တရလာဘသမတ္ထော (သျာ)

၃-ခု ၄-၃၁၁-ပိဌေ ဗုဒ္ဓဝံသေ။

၁၃၁။ **ကာယဒုစ္စရိတသာ**တိအာဒီသု ယထာ နိမ္မဗိဇကောသာတကီ-ဗိဇာဒီနိ မဓုရဖလံ နာ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ အသာတံ အမဓုရမေ၀ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ဧ၀ံ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ မဓုရဝိပါကံ နာ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ အမဓုရမေ၀ ဝိပါကံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ။ ယထာ စ ဥစ္ဆုဗိဇသာလိဗိဇာဒီနိ မဓုရံ သာဒုရသမေ၀ ဖလံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ နာ အသာတံ ကဋုကံ၊ ဧ၀ံ ကာယသုစရိတာဒီနိ မဓုရမေ၀ ဝိပါကံ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ နာ အမဓုရံ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

“ယာဒိသံ ၀ပတေ ဗီဇံ၊ တာဒိသံ ဟရတေ ဖလံ။
ကလ္လာဏကာရီ ကလ္လာဏံ၊ ပါပကာရီ စ ပါပက”န္တိ[1]။

တသ္မာ “အဋ္ဌာနမေတံ အနု၀ကာသော ယံ ကာယဒုစ္စရိတသာ”တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ကာယဒုစ္စရိတသမာတိအာဒီသု **သမာ**တိ ပဋ္ဌ၀ိဓာ သမာတာ အာယူဟန-သမာတာ စေတနာသမာတာ ကမ္မသမာတာ ဝိပါကသမာတာ ဥပဋ္ဌာန-သမာတာတိ။ တတ္ထ ကုသလာကုသလကမ္မာယူဟနက္ခဏော **အာယူဟနသမာ-တာ**တိ ဝုစ္စတိ။ တထာ **စေတနာသမာတာ**။ ယာ၀ ပန အရဟတ္တံ နာ ပါပုဏန္တိ၊ တာ၀ သမ္ဗေါ သတ္ထာ ပုဗ္ဗေ ဥပစိတံ ဝိပါကာရဟံ ကမ္မံ သန္ဓာယ “ကမ္မသမာ-နော”တိ ဝုစ္စန္တိ၊ သော **ကမ္မသမာတာ**။ **ဝိပါကသမာတာ** ဝိပါကက္ခဏော-ယေ၀ ဧ၀ဒိတမ္ဘာ။ ယာ၀ ပန သတ္ထာ အရဟတ္တံ နာ ပါပုဏန္တိ၊ တာ၀ နေသံ တတော တတော စ၀ိတ္ထာ နိရယေ တာ၀ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ အဂ္ဂိဇာလ-လောဟကုမ္ဘိအာဒီဟိ ဥပဋ္ဌာနာကာရေဟိ နိရယော, ဂဒ္ဒဿေယျကတ္တံ အာပဇ္ဇမာနာနံ မာတုကုစ္ဆိ, ဒေ၀သု ဥပ္ပဇ္ဇမာနာနံ ကပ္ပရုက္ခ၀ိမာနာဒီဟိ ဥပဋ္ဌာနာကာရေဟိ ဒေ၀လောကော၀တိ ဧ၀ံ ဥပ္ပတ္တိနိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဣတိ နေသံ ဣမိနာ ဥပ္ပတ္တိနိမိတ္တဥပဋ္ဌာနေန အပရိမုတ္တာတာ **ဥပဋ္ဌာနသမာတာ** နာမ။ သာ စလတိ သေသာ နိစ္စလာ။ နိရယေ ဟိ ဥပဋ္ဌိတေ၀ိ ဒေ၀လောကော ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဒေ၀လောကေ ဥပဋ္ဌိတေ၀ိ နိရယော ဥပဋ္ဌာတိ၊ မနုဿလောကေ ဥပဋ္ဌိတေ၀ိ တိရစ္ဆာနယောနိ ဥပဋ္ဌာတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိယာ စ ဥပဋ္ဌိတာယ၀ိ မနုဿလောကော ဥပဋ္ဌာတိယေ၀။

တတြိဒံ ၀တ္ထု—သောဏဂိရိ၀ါဒေ ကိရ အစေလ၀ိဟာရေ[2] သောဏတ္ထေ-ရော နာမ ဧကော ဓမ္မကထိကော၊ တဿ ၀ိတာ သုနခဇ္ဈ၀ိကော အဟောသိ၊ ထေရော တံ ပဋိဗာဟန္တော၀ိ သံ၀ရေ ဌပေတုံ အသက္ကောန္တော “မာ နဿိ

၁-သံ ၁-၂၂၉-ဝိဋ္ဌေ။ ၂-ပစေလိ၀ိဟာရေ (သီ)

ဇရကော''တိ၁ မဟလ္လကကာလေ အကာမကံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ တဿ ဂိလာန-သေယ္ယာယ နိပန္နဿ နိရယော ဥပဋ္ဌာတိ၊ သောဏဂိရိပါဒတော မဟန္တာ မဟန္တာ သုနခါ အာဂန္ဒာ ခါဒိတုကာမာ ဝိယ သမ္ပရိဝါရေသုံ။ သော မဟာ-ဘယဘိတော ''ဝါရေဟိ တာတ သောဏ, ဝါရေဟိ တာတ သောဏာ''တိ အာဟ။ ကိံ မဟာထေရာတိ။ န ပဿသိ တာတာတိ တံ ပဝတ္တိံ အာစိက္ခိ။ သောဏတ္ထေရော ''ကထံ ဟိ နာမ မာဒိသဿ ပိတာ နိရယေ နိမ္မဇ္ဇိဿတိ၊ ပတိဋ္ဌာ'သ၂ ဘဝိဿာမီ''တိ သာမဏေရေဟိ နာနာပုပ္ဖါနိ အာဟရာပေတ္ဝာ စေတိယင်္ဂဏမောမိယင်္ဂဏေသု တလသန္ထရဏပူဇံ၃ အာသနပူဇဉ္စ ကာရေတ္ဝာ ပိတရံ မဉ္စေန စေတိယင်္ဂဏံ အာဟရိတ္ဝာ မဉ္စေ နိသီဒါပေတ္ဝာ ''အယံ မဟာ-ထေရ ပူဇာ တုမှာကံ အတ္ထာယ ကတာ၊ 'အယံ မေ ဘဂဝါ ဒဋ္ဌတပဏ္ဏာ-ကာရော'တိ ဝတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ ဝန္ဒိတ္ဝာ စိတ္တံ ပသာဒေဟီ''တိ အာဟ။ သော မဟာထေရော ပူဇံ ဒိသွာ တထာ ကရောန္တော စိတ္တံ ပသာဒေသိ၊ တာဝ-ဒေဝဿ ဒေဝလောကော ဥပဋ္ဌာသိ၊ နန္ဒနဝနစိတ္တလတာဝနမိဿကဝနဖာရု-သကဝနဝိမာနာနိ စေဝ နာဋကာနိ စ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဌိတာနိ ဝိယ အဟောသုံ။ သော ''အပေထ အပေထ သောဏာ''တိ အာဟ။ ကိမိဒံ ထေရာတိ။ တော တေ တာတ မာတရော အာဂန္ဆန္တီတိ။ ထေရော ''သဂ္ဂေါ ဥပဋ္ဌိတော မဟာ-ထေရဿာ''တိ စိန္တေသိ။ ဧဝံ ဥပဋ္ဌာနသမဂ္ဂိတာ စလတိတိ ဝေဒိတမ္ဘာ။ ဧတာသု သမဂ္ဂိတာသု ဇုဓ အာယူဟနစေတနာကမ္မသမဂ္ဂိတာဝသေန ကာယ-ဒုစ္စရိတသမဂ္ဂိတိအာဒိ ဝုတ္တံ။

၁၃၂။ **ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာနန္ဒော**တိ ''ဧဝံ ဘဂဝတာ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ ဝုတ္တေ ထေရော အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗသုတ္တံ သမန္နာဟရိတ္ဝာ ဧဝံ သဿိရိကံ ကတ္ဝာ ဒေသိတသုတ္တသဒိသော နာမ ဘဂဝတာ နာမံ န ဂဟိတံ၊ ဟန္ဒဿ နာမံ ဂဏှာပေဿာမီ''တိ စိန္တေတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ တေဒဝေါစ။

တသ္မာတိဟ တွန္တိအာဒိသု အယံ အတ္ထယောဇနာ—

အာနန္ဒ ယသ္မာ ဇုမသ္မိံ ဓမ္မပရိယာယေ ''အဋ္ဌာရသ ခေါ ဇုမာ အာနန္ဒ ဓာတုယော၊ ဆ ဇုမာ အာနန္ဒ ဓာတုယော''တိ ဧဝံ ဗဟုဓာတုယော ဝိဘတ္တာ၊ တသ္မာတိဟ တွံ ဇုမံ ဓမ္မပရိယာယံ **မဟာဓာတုကော**တိပိ နံ ဓာရေဟိ။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ ဓာတုအာယတနပဋိစ္စသမုပ္ပါဒဋ္ဌာနာဋ္ဌာနဝသေန စတ္တာရော ပရိဝဋ္ဋာ

၁-ဝရာကောတိပိ (သီ၊ သျာ) ၂-ပတိဋ္ဌမဿ (က)၊ ပတိဋ္ဌာနဿ (သျာ)
၃-မာလာသန္ထရပူဇဉ္စ (သျာ)

ကထိတာ၊ တသ္မာ **စတုပရိဝဋ္ဋော**တိဝိ နံ ဓာရေဟိ။ ယသ္မာ စ အာဒါသံ ဩလောကေန္တသ္သ မုခနိမိတ္တံ ဝိယ ဇ္ဈံ ဓမ္မပရိယာယံ ဩလောကေန္တသ္သ ဧတေ ဓာတုအာဒယော အတ္ထာ ပါကဋာ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ **ဓမ္မာဒါသော**တိဝိ နံ ဓာရေဟိ။ ယသ္မာ စ ယထာ နာမ ပရသေနမဒ္ဒနာ ယောဓာ သင်္ဂါမတူရိယံ ပဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပရသေနံ ပဝိသိတ္ဝာ သပတ္တေ မဒ္ဒိတ္ဝာ အတ္တနော ဇယံ ဂဏှန္တိ၊ ဧဝမေဝ ကိလေသသေနမဒ္ဒနာ[1] ယောဂိနော ဇ္ဈဓ ဝုတ္တဝသေန ဝိပဿနံ ပဂ္ဂဟေတ္ဝာ ကိလေသေ မဒ္ဒိတ္ဝာ အတ္တနော အရဟတ္တဇယံ ဂဏှန္တိ၊ တသ္မာ **အာမတဒုန္ဒုဘိ**တိဝိ နံ ဓာရေဟိ။ ယသ္မာ စ ယထာ သင်္ဂါမယောဓာ ပဋ္ဌာဝုဓံ ဂဟေတ္ဝာ ပရသေနံ ဝိဒ္ဓံသေတ္ဝာ ဇယံ ဂဏှန္တိ၊ ဧဝံ ယောဂိနောပိ ဇ္ဈဓ ဝုတ္တံ ဝိပဿနာဝုဓံ ဂဟေတ္ဝာ ကိလေသသေနံ ဝိဒ္ဓံသေတ္ဝာ အရဟတ္တဇယံ ဂဏှန္တိ၊ တသ္မာ **အနုတ္တရော သင်္ဂါမဝိဇယော**တိဝိ နံ ဓာရေဟိတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဗဟုဓာတုကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၆-ဇ္ဈသိဂိလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဇ္ဈသိဂိလိသုတ္တံ။ တတ္ထ **အညာဝ သမညာ အဟောသိ**တိ ဇ္ဈသိဂိလိသဿ ဇ္ဈသိဂိလိတိ သမညာယ ဥပ္ပန္နကာလေ ဝေဘာရော နာ ဝေဘာရောတိ ပညာယိတ္ထ၊ အညာယေဝဿ သမညာ အဟောသိ။ **အညာ ပညတ္တိ**တိ ဇ္ဈဒံ ပုရိမပဒဿေဝ ဝေဝစနံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။

တဒါ ကိရ ဘဂဝါ သာယန္ဟသမယေ သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတ္ဝာ ယသ္မိံ ဌာနေ နိသိန္နောနံ ပဉ္စ ပဗ္ဗတာ ပညာယန္တိ၊ တတ္ထ ဘိက္ခုသံဃ-ပရိဝုတော နိသီဒိတ္ဝာ ဇ္ဈမေ ပဉ္စ ပဗ္ဗတေ ပဋိပါဋိယာ အာစိက္ခိ။ တတ္ထ နဘဂဝတော ပဗ္ဗတေဟိ အတ္ထော အတ္ထိ၊ ဇ္ဈတိ ဇ္ဈမေသု ပန ပဗ္ဗတေသု ပဋိပါဋိယာ ကထိယမာနေသု ဇ္ဈသိဂိလိဿ ဇ္ဈသိဂိလိဘာဝေါ ကထေတဗ္ဗော ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကထိယမာနေ ပဒုမဝတိယာ ပုတ္တာနံ ပဉ္စသတာနံ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါနံ နာမာနိ စေဝ ပဒုမဝတိယာ စ ပတ္ထနာ ကထေတဗ္ဗာ ဘဝိဿတိတိ ဘဂဝါ ဇ္ဈမံ ပဉ္စပဗ္ဗတပဋိပါဋိံ[2] အာစိက္ခိ။

၁-ကိလေသမဒ္ဒနာ (သီ)　　၂-ပဗ္ဗတပဋိပါဋိ (သီ၊ သျာ)

ပဓိသန္တာ ဒိဿန္တိ ပဓိဋ္ဌာ နု ဒိဿန္တိတိ ယထာဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝိက္ကာယ စရိတ္ဝာ ကတဘတ္တကိစ္စာ အာဂန္ဆာ စေတိယဂဇ္ဈေ ယမကမဟာဒွါရံ ဝိဝရန္တာ ဝိယ တံ ပဗ္ဗတံ ဒွေဓာ ကတ္ဝာ အန္တော ပဝိသိတ္ဝာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနာနိ မာပေတ္ဝာ တတ္ထ ဝသိံသု၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ဣမေ ဣသီ**တိ ဣမေ ပစ္ခေကဗုဒ္ဓဣသိ။

ကဒါ ပန တေ တတ္ထ ဝသိံသု? အတီတေ ကိရ အနုပ္ပန္နေ တထာဂတေ ဗာရာဏသိံ ဥပနိဿာယ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ဧကော ကုလဓီတာ ခေတ္တံ ရက္ခမာနာ ဧကဿ ပစ္ခေကဗုဒ္ဓဿ ပတ္တဟိ လာဇာသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကံ ပဒုမပုပ္ဖံ ဒတ္ဝာ ပတ္တ ပုတ္တသတာနိ ပတ္ထေသိ၊ တသ္မိံ ယေဝ စ ခဏေ ပတ္တသတာ မိဂလုဒ္ဓ-ကာ မဓုရမံသံ ဒတ္ဝာ “တေသာ ပုတ္တာ ဘဝေယ္ယုမာ”တိ ပတ္ထယိံသု။ သာ ယာဝတာယုကံ ဋ္ဌတ္ဝာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ၊ တတော စုတာ ဇာတဿရေ ပဒုမဂဇ္ဈေ နိဗ္ဗတ္တိ။ တမေကော တာပသော ဒိသ္ဝာ ပဋိဇဂ္ဂိ၊ တဿာ ဝိစရန္တိယာဝ ပါဒုဒ္ဓါရေ ပါဒုဒ္ဓါရေ ဘူမိတော[1] ပဒုမာနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ ဧကော ဝနစရကော ဒိသ္ဝာ ဗာရာဏသိရညော အာရောစေသိ၊ ရာဇာ နံ အာဟရာပေတ္ဝာ[2] အဂ္ဂမဟေသိံ အကာသိ၊ တဿာ ဂဇ္ဈော သဏ္ဌာသိ၊ မဟာပဒုမကုမာရော မာတုကုစ္ဆိယံ ဝသိ၊ သေသာ ဂဗ္ဘမလံ နိဿာယ နိဗ္ဗတ္တာ။ ဝယပ္ပတ္တာ ဥယ္ယာနေ ပဒုမဿရေ ကီဠန္တာ ဧကေကသ္မိံ ပဒုမေ နိသိဒိတ္ဝာ ခယဝယံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ ပစ္ခေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တယိံသု။ အယံ တေသံ ဗျာကရဏဂါထာ အဟောသိ—

> “သရောရုဟံ ပဒုမပလာသပတ္တဇံ၊ သုပုပ္ဖိတံ ဘမရဂဏာနုစိဏ္ဏံ။
> အနိစ္စတာယုပဂတံ[2] ဝိဒိတ္ဝာ၊ ဧကော စရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ”တိ။

တသ္မိံ ကာလေ တေ တတ္ထ ဝသိံသု၊ တဒါ စဿ ပဗ္ဗတဿ ဏိသိဂိလိတိ သမညာ ဥဒပါဒိ။

၁၃၅။ **ယေ သတ္တသာရာ**တိ အရိဋ္ဌော ဥပရိဋ္ဌော တဂရသိခိ ယသဿိ သုဒဿနော ဝိယဒဿိ ဂန္ဓာရော ဝိဇ္ဇောလော ဥပါသကော နိတော တထော သုတဝါ ဘာဝိတတ္တောတိ တေရသန္နံ ပစ္ခေကဗုဒ္ဓါနံ နာမာနိ ဝတ္ဝာ ဏဒါနိ တေသဉ္စ အညေသဉ္စ ဂါထာဗန္ဓေန နာမာနိ အာစိက္ခန္တော **ယေ**

၁-ပဒုဒ္ဓါရေ ပဒုဒ္ဓါရဘူမိတော (သီ) ၂-အာနေတ္ဝာ (သီ၊ သျာ)

၃-အနိစ္စတာခယဝယတံ (သီ)၊ အနိစ္စတာယုပေတံ (သျာ)

သတ္ထသာရာတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သတ္ထသာရာ**တိ သတ္ထာနံ သာရဘူတာ။ **အနီဃာ**တိ နိဒ္ဒုက္ခာ။ **နိရာသာ**တိ နိတ္တဏှာ။

ဒွေ ဇာလိနောတိ စူဠဇာလိ မဟာဇာလိတိ ဒွေ ဇာလိနာမကာ။ **သန္ထ-စိတ္ထော**တိ ဋီဒမ္ပိ ကေဿ နာမမေဝ၊ **ပဿိ ဇဟိ ဥပဓိဒုက္ခမူလန္တိ** ဣတ္ထေ ပဿိ နာမ သော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ၊ ဒုက္ခဿ ပန မူလံ ဥပဓိ ဇဟိတိ အယမဿ ထုတိ။ **အပရာဇိတော**တိပိ ကေဿ နာမမေဝ။

သတ္ထာ ပဝတ္တာ သရဘင်္ဂါ လောမဟံသော ဥစ္စင်္မာယောတိ ဋီမေ ပဒ္ဒ ဇနာ။ **အသိတော အနာသဝေါ မနောမယော**တိ ဋီမေပိ တယော ဇနာ။ **မာနဆ္ဆိဒေါ စ ဗန္ဓုမာ**တိ ဗန္ဓုမာ နာမ ဇကော၊ မာနဿ ပန ဆိန္နတ္တာ မာနဆ္ဆိဒေါတိ ဝုတ္တော။ **တဒါဓိမုတ္တော**တိပိ နာမမေဝ။

ကေတုမ္ဘာရဂေါ စ မာတင်္ဂါ အရိယောတိ ဋီမေ တယော ဇနာ။ **အထစ္ဆုတော**တိ အထ အစ္ဆုတော။ **အစ္ဆုတဂါမဗျာမင်္ဂေါ**တိ ဋီမေ ဒွေ ဇနာ။ **ခေမာဘိရတော စ သောရတော**တိ ဋီမေ ဒွေယော။

သယ္ပော အနောမနိက္ကမောတိ သယ္ပော နာမ သော ဗုဒ္ဓေါ။ အနောမ-ဝိရိယတ္တာ ပန အနောမနိက္ကမော ဝုတ္တော။ **အာနန္ဒော နန္ဒော ဥပနန္ဒော ဒွါဒသာ**တိ စတ္တာရော အာနန္ဒာ, စတ္တာရော နန္ဒာ စတ္တာရော ဥပနန္ဒာတိ ဧဝံ ဒွါဒသ။ **ဘာရဒွါဇော အင်္ဂီရသော ဘာရဒွါဇော** နာမ သော ဗုဒ္ဓေါ၊ **အင်္ဂီရသော** ထုတိ။

တဏှာဆိဒေါတိ သိခရိသာယံ ထုတိ[1]။ **ဒိတရာဂေါ**တိ မဂ်လသ ထုတိ။ **ဥသဘဆိဒါ ဇာလိနိံ ဒုက္ခမူလန္တိ** ဥသဘော နာမ သော ဗုဒ္ဓေါ ဒုက္ခမူလ-ဘူတံ ဇာလိနိံ အစ္ဆိဒါတိ အတ္ထော။ **သန္တိံ ပဒံ အဇ္ဈဂမော ပနီတော**တိ ဥပနီတော နာမ သော ဗုဒ္ဓေါ သန္တံ ပဒံ အဇ္ဈဂမာ။ **ဒိတရာဂေါ**တိပိ ကေဿ နာမမေဝ။ **သုဒိမုတ္တ စိတ္တော**တိ အယံ ကဏ္ဍသ ထုတိ။

တေ စ အညေ စာတိ တေ ပါဠိယံ အာဂတာ စ ပါဠိယံ အနာဂတာ အညေ စ တေသံ ကေနာမကာယေဝ။ ဋီမေသု ဟိ ပဒ္ဓသု ပစ္စေကဗုဒ္ဓ-သတေသု ဒွေပိ တယောပိ ဒသပိ ဒွါဒသပိ အာနန္ဒာဒယော ဝိယ ကေနာမကာ အဟေသုံ။ ဋီတိ ပါဠိယံ အာဂတနာမေဟေဝ သဇ္ဇေသံ နာမာနိ

၁-သီဒရိသာယံ ထုတိ (သီ)၊ ပသီဒရိသာယံ ထုတိ (သျာ)

ဝုတ္တာနိ ဟောန္တိတိ ဇာတော ပရံ ဝိသုံ ဝိသုံ အဝတ္ဝာ “တေ စ အညေ စာ”တိ အာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဇာသိဂိလိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာစတ္တာရီသကသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၃၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာစတ္တာရိသကသုတ္တံ။ တတ္ထ **အရိယ**န္တိ နိဒ္ဒေါသံ လောကုတ္တရံ၊ နိဒ္ဒေါသံ ဟိ “အရိယ”န္တိ ဝုစ္စတိ။ **သမ္မာသမာဓိ**န္တိ မဂ္ဂသမာဓိံ။ **သဥပနိသ**န္တိ သပစ္စယံ။ **သပရိက္ခာရ**န္တိ သပရိဝါရံ။

ပရိက္ခတာတိ ပရိဝါရိတာ။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟောတီ**တိ ဒ္ဝိဓာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟောတိ ပုရေစာရိကာ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ စ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ စ။ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ တေဘူမကသင်္ခါရေ အနိစ္စာဒိဝသေန ပရိဝိမံသတိ၊ မဂ္ဂ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ ပန ပရိဝိမံသနပရိယောသာနေ ဘူမိလဒ္ဓံ ဝဋ္ဋံ သမုဿိဋ္ဌယမာနာ ဂူပသမယမာနာ သိတုဒကဃဋ္ဋသဟသံ မတ္ထကေ အာသိဉ္စမာနာ ဝိယ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယထာ ဟိ ခေတ္တံ ကုရုမာနော ကဿကော ပဌမံ အရညေ ရုက္ခေ ဆိန္ဒတိ၊ ပစ္ဆာ အဂ္ဂိံ ဒေတိ၊ သော အဂ္ဂိ ပဌမံ ဆိန္နေ ရုက္ခေ အနဝသေသေ ဈာပေတိ၊ ဧဝမေဝ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ပဌမံ အနိစ္စာဒိဝသေန သင်္ခါရေ ဝိမံသတိ၊ မဂ္ဂ-သမ္မာဒိဋ္ဌိ တာယ ဝိမံသနတ္ထံ သင်္ခါရေ ပုန အပ္ပဝတ္တိဝသေန သမုဿိဋ္ဌယမာနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သာ ဒုဝိဓာပိ ဇာဂ အဓိပ္ပေတာ။

မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ ပဇာနာတိတိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ လက္ခဏပဋိ-ဝေဓေန အာရမ္မဏတော ပဇာနာတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ကိစ္စတော အသမ္မောဟ-တော ပဇာနာတိ။ **သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ**တိ သာ ဧဝံ ပဇာနနာ အဿ သမ္မာဒိဋ္ဌိ နာမ ဟောတိ။

ဒွါယံ ဝေါမိတိ ဒ္ဝယံ ဝေါမိ၊ ဒုဝိဓကောဋ္ဌာသံ ဝေါမိတိ အတ္ထော။ **ပုဉ်-ဘာဂိယာ**တိ ပုညကောဋ္ဌာသဘူတာ။ **ဥပဓိဝေပက္ခာ**တိ ဥပဓိသင်္ခါတဿ ဝိပါကဿ ဒါယိကာ။

ပညာ ပဋိဋ္ဌိယန္တိအာဒိသု ဝိဘင်္ဂတ္ထာ ဝိဘင်္ဂတ္ထာ အမတဒ္ဓါရံ ပညပေတိ ဒဿေတိတိ **ပညာ**။ တသ္မိံ အတ္ထေ ဇာန္ဒတ္တံ ၁ ကရောတိတိ **ပဋိဋ္ဌိယံ**။ အဝိဇ္ဇာယ

၁-ဇာန္ဒဋ္ဌံ (သီ၊ သျာ)

နကမ္မတိတိ **ပညာဗလံ**။ ဗောဇ္ဈင်ပတ္တာ ဟုတ္တာ စတုသစ္စဓမ္မေ ဝိစိနာတိတိ **ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂါ**။ မဂ္ဂသမ္ပတ္တိယာ ပသဒ္ဓာ သောဘနာ ဒ်ဒ္ဓိတိ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ**။ အရိယမဂ္ဂသ အင်္ဂိ **မဂ္ဂင်္ဂံ**။ **သော**တိ သော ဘိက္ခု။ **ပဟာနာယာ**တိ ပဇဟနတ္ထာယ။ **ဥပသမ္မဒါယာ**တိ ပဋိလာဘတ္ထာယ။ **သမ္မာဝါယာမော**တိ နိယျာနိကော ကုသလဝါယာမော။ **သတော**တိ သတိယာ သမန္နာဂတော ဟုတ္တာ။ **အနုပရိဝါဝင်္ဂိ အနုပရိဝတ္တင်္ဂိ**တိ သဟဇာတာ စ ပုရေဇာတာ စ ဟုတ္တာ ပရိဝါရေန္တိ။ ဇ္ဈာ ဟိ သမ္မာဝါယာမော စ သမ္မာသတိ စ လောကုတ္တရသမ္မာဒိဋ္ဌိံ သဟဇာတာ ပရိဝါရေန္တိ ရာဇာနံ ဝိယ ကေရထေ ဌိတာ အသိဂ္ဂါဟဆတ္တဂ္ဂါဟာ။ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ပန ပုရေဇာတာ ဟုတ္တာ ပရိဝါရေတိ ရထသ ပုရတော ပတ္တိကာဒယော ဝိယ။ ဒုတိယပဒ္မတော ပဋ္ဌာယ ပန သမ္မာသင်္ကပ္ပါဒိနံ တယောပိ သဟဇာတပရိဝါရာဝ ဟောန္တိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၃၇။ **မိဆ္ဆာသင်္ကပ္ပါတိ ပဇာနာတီ**တိ မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ လက္ခဏပဋိဝေဓေန အာရမ္မဏတော ပဇာနာတိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပံ ကိစ္စတော အသမ္မောဟတော ပဇာနာတိ။ ဣတော အပရေသု သမ္မာဝါစာဒီသုပိ ဧဝမေဝ ယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ကာမသင်္ကပ္ပါဒယော ဒ္ဝေခေါဝိတက္ကသုတ္တေ[1] ဝုတ္တာယေဝ။

တက္ကောတိအာဒီသု တက္ကနဝသေန **တက္ကော**။ သ္မေဝ စ ဥပသဂ္ဂေန ပဒံ ဝဓေတ္ဝာ **ဝိတက္ကော**တိ ဝုတ္တော၊ သ္မေဝ သင်္ကပ္ပနဝသေန **သင်္ကပ္ပေါ**။ ဧကဂ္ဂေါ ဟုတ္တာ အာရမ္မဏေ အပ္ပေတီတိ **အပ္ပနာ**။ ဥပသဂ္ဂေန ပန ပဒံ ဝဓေတ္ဝာ **ဗျပ္ပနာ**တိ ဝုတ္တံ။ **စေတသော အဘိနိရောပနာ**တိ စိတ္တသ အဘိနိရောပနာ။ ဝိတက္ကသ္မိံ ဟိ သတိ ဝိတက္ကော အာရမ္မဏေ စိတ္တံ အဘိနိရောပေတိ၊ ဝိတက္ကေ ပန အသတိ အတ္တနောယေဝ ဓမ္မတာယ စိတ္တံ အာရမ္မဏံ အဘိရုဟတိ ဇာတိသမ္ဗန္ဓော အဘိညာတပုရိသော ဝိယ ရာဇဂေဟံ။ အနဘိညာတသ ဟိ ပဋိဟာရေန ဝါ ဒေါဝါရိကေန ဝါ အတ္ထော ဟောတိ၊ အဘိညာတံ ဇာတိသမ္ဗန္ဓံ သဗ္ဗေ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာ ဇာနန္တိ အတ္တနောဝ ဓမ္မတာယ နိက္ခမတိ စေဝ ပဝိသတိ စ၊ ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဝါစံ သဒ်္ဒရောတိတိ **ဝစီသဒ်္ဒါရော**။ ဣတ္ထေ စ လောကိယဝိတက္ကော ဝါစံ သဒ်္ဒရောတိ၊ နှ လောကုတ္တရော။ ကိဉ္စာပိ နှ သဒ်္ဒရောတိ၊ ဝစီသဒ်္ဒါရောတ္တေဝ စ ပနဿ နာမံ ဟောတိ။ **သမ္မာသင်္ကပ္ပံ အနုပရိဝါဝင်္ဂိ**တိ လောကုတ္တရသမ္မာသင်္ကပ္ပံ ပရိဝါရေန္တိ။ ဣတ္ထေ စ တယောပိ

၁-မ ၁-၁၆၁-ဖိဋ္ဌေ။

နေက္ခမ္မသက်ပ္ပါဒယော ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာစိတ္တေသု လဗ္ဘန်၊ မဂ္ဂက္ခဏော ပန တိဏ္ဏမ္ပိ ကာမသက်ပ္ပါဒိနဉ္စ ပဒဋ္ဌေဒံ သမုဿိတံ ကရောန္တော မဂ္ဂံ ပူရယမာနော ဧကော၀ သမ္မာသက်ပ္ပေါ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ နေက္ခမ္မသက်ပ္ပါဒို၀သေန တိဏ္ဏိ နာမာနိ လဘတိ။ ပရတော သမ္မာ၀ါစာဒီသုပိ ဧသေ၀ နယော။

၁၃၈။ **မုသာ၀ါဒါ ဝေရမဏီ**တိအာဒီသု ၀ိရတိပိ စေတနာပိ ၀ဋ္ဋတိ။ **အာရတီ**တိအာဒီသု ၀စီဒုစ္စရိတေဟိ အာရကာ ရမတီတိ **အာရတီ**။ ၀ိနာ တေဟိ ရမတီတိ **၀ိရတီ**။ တတော တတော ပဋိနိ၀တ္တာ၀ ဟုတ္ဝာ တေဟိ ၀ိနာ ရမတီတိ **ပဋိဝိရတီ**။ ဥပသဂ္ဂ၀သေန ၀ါ ပဒံ ၀ဍ္ဎိတံ၊ သဗ္ဗမိဒံ သြရမန-ဘာ၀သေ၀ အမိ၀စနံ။ ဝေရံ မဏတိ ၀ိနာသေတီတိ **ဝေရမဏီ**။ ဣဒမ္ပိ သြရမနသေ၀ ဝေ၀စနံ။

၁၃၉။ **ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏီ**တိအာဒီသုပိ စေတနာ ၀ိရတိတိ ဥဘယမ္ပိ ၀ဋ္ဋတိယေ၀။

၁၄၀။ **ကုဟနာ**တိအာဒီသု တိ၀ိဓေန ကုဟန၀တ္ထုနာ လောကံ ဓောယ လပန်္တိ ၀ိမှာပယန်္တိတိ **ကုဟနာ**။ လာဘသက္ကာရတ္ထိကာ ဟုတ္ဝာ ဓောယ လပန်္တိတိ **လပနာ**။ နိမိတ္တံ သိလမေတေသန်္တိ နေမိတ္တိကာ၊ တေသံ ဘာ၀ေါ **နေမိတ္တိကတာ**။ နိပ္ပေသော သိလမေတေသန်္တိ နိပ္ပေသိကာ၊ တေသံ ဘာ၀ေါ **နိပ္ပေသိကတာ**။ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂိသန်္တိ မဂ္ဂန်္တိ ပရိယေသန်္တိတိ လာဘေန လာဘံ နိဇိဂိသနာ[၁]၊ တေသံ ဘာ၀ေါ **လာဘေန လာဘံ နိဇိဂိသနတာ**။ အယမေတ္ထ သဒ္ဒေါ၊ ၀ိတ္ထာရေန ပနေတာ ကုဟနာဒိကာ ၀ိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သိလ-နိဒ္ဒေသေယေ၀ ပါဠိဉ္စ အဋ္ဌကထဉ္စ အာဟရိတ္ဝာ ပကာသိတာ။ **မိစ္ဆာ-အာဇီ၀သ ပဟာနာယာ**တိ ဣဒ္ဓေ နေ ကေ၀လံ ပါဠိယံ အာဂတော၀ မိစ္ဆာ-အာဇီ၀ေါ၊ အာဇီ၀ဟေတု ပန ပ၀တ္တိတာ ပါဏာတိပါတာဒယော သတ္တ-ကမ္မပထစေတနာ၀ိ မိစ္ဆာအာဇီ၀ေါ၀။ တာသံယေ၀ သတ္တန္နံ စေတနာနံ ပဒပဒေဒံ သမုဿိတံ ကုရုမာနံ မဂ္ဂံ ပူရယမာနာ ဥပ္ပန္နာ ၀ိရတိ သမ္မာအာဇီ၀ေါ နာမ။

၁၄၁။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိသာ**တိ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိယံ ဌိတသ ပုဂ္ဂလသ။ **သမ္မာ-သက်ပ္ပေါ ပဟော**တိတိ မဂ္ဂသမ္မာသက်ပ္ပေါ ပဟောတိ၊ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိသ၀ိ ဖလသမ္မာသက်ပ္ပေါ ပဟောတိတိ ဧ၀ံ သဗ္ဗပဒေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-နိဇိဂိ°သနာ (သီ၊ သျာ)

သမ္မာညာဏဿ[1] **သမ္မာဒိမုတ္တိ**တိ ဇ္ဈေ ပန မဂ္ဂသမ္မာသမာဓိမ္ပိ ဋ္ဌိတဿ မဂ္ဂပစ္ခ-ဝေက္ခဏံ သမ္မာညာဏံ ပဟောတိ၊ ဖလသမ္မာသမာဓိမ္ပိ ဋ္ဌိတဿ ဖလပစ္ခဝေက္ခဏံ သမ္မာညာဏံ ပဟောတိ။ မဂ္ဂပစ္ခဝေက္ခဏသမ္မာညာဏေ[2] စ ဋ္ဌိတဿ မဂ္ဂသမ္မာဝိမုတ္တိ ပဟောတိ၊ ဖလပစ္ခဝေက္ခဏသမ္မာညာဏေ[3] ဋ္ဌိတဿ ဖလသမ္မာဝိမုတ္တိ ပဟော-တီတိ အတ္ထော။ ဇ္ဈေ စ ဌပေတ္ဝာ အဋ္ဌ ဖလဉ်ာနိ သမ္မာညာဏံ ပစ္ခဝေက္ခဏံ ကတ္ဝာ သမ္မာဝိမုတ္တိံ ဖလံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝုတ္တံ။

၁၄၂။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောတီ**တိအာဒိသု အဝသေသနိကာယဘာဏကာ ဖလံ ကထိတန္တိ ဝဒန္တိ၊ မဇ္ဈိမဘာဏကာ ပန ဒဿနံ နိဇ္ဇရဝတ္ထူနံ အာဂတဋ္ဌာနေ မဂ္ဂေါ ကထိတောတိ ဝဒန္တိ။ တတ္ထ[4] ဒဿနဋ္ဌေန **သမ္မာဒိဋ္ဌိ** ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ ဝိဒိတကရဏဋ္ဌေန **သမ္မာညာဏံ၊** တဒ-ဓိမုတ္တဋ္ဌေန[5] **သမ္မာဝိမုတ္တိ**။

ဝိသတိ ကုသလပက္ခာတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိအာဒယော ဒသ, "သမ္မာဒိဋ္ဌိပစ္ခယာ စ အနေကေ ကုသလာ ဓမ္မာ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ ဒသာတိ ဧဝံ ဝိသတိ ကုသလပက္ခာ ဟောန္တိ။ **ဝိသတိ အကုသလပက္ခာ**တိ "မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဇ္ဇိဏ္ဏာ ဟောတီ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအာဒယော ဒသ, "ယေ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပစ္ခယာ အနေကေ ပါပကာ"တိအာဒိနာ ဝုတ္တာ ဒသ စာတိ ဧဝံ ဝိသတိ အကုသလပက္ခာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **မဟာစတ္တာရီသကော**တိ မဟာဝိပါကဒါနေန မဟန္တာနံ ကုသလပက္ခိကာနဉ္စေဝ အကုသလပက္ခိကာနဉ္စ စတ္တာရိသာယ ဓမ္မာနံ ပကာသိတတ္တာ မဟာစတ္တာရိသကောတိ။

ဣမသ္မိဉ္စ ပန သုတ္တေ ပဉ္စ သမ္မာဒိဋ္ဌိယော ကထိတာ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိ ပစ္စဝေက္ခဏာသမ္မာဒိဋ္ဌိတိ။ တတ္ထ "မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ ပဇာနာတိ"တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ နာမ။ "အတ္ထိ ဒိန္နံ"န္တိအာဒိနာ နယေန ဝုတ္တာ ကမ္မဿ-ကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ နာမ။ "သမ္မာဒိဋ္ဌိဿ ဘိက္ခဝေ သမ္မာသင်္ကပ္ပေါ ပဟောတိ"တိ ဇ္ဈေ ပန မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိ ဖလသမ္မာဒိဋ္ဌိတိ ဒွေပိ ကထိတာ။ "သမ္မာညာဏံ ပဟောတိ"တိ ဇ္ဈေ ပန ပစ္စဝေက္ခဏာသမ္မာဒိဋ္ဌိ ကထိတာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁-သမ္မာညာဏံ (သီ၊ သျာ)
၂-ဖလပစ္ခဝေက္ခဏာညာဏေ (သီ၊ သျာ)
၃-တဒဓိမောက္ခဋ္ဌေန (သီ)၊ တဒဝိမုတ္တဋ္ဌေန (က)
၄-မဂ္ဂပစ္ခဝေက္ခဏာညာဏေ (သီ၊ သျာ)
၄-တဿ (က)

၁၄၃။ **သမ္မာဒိဋ္ဌိ ဧစ ဘဝံ ဂရုဟတီ**တိ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နာမာယံ သောဘနာတိ ဝဒန္တော‌ပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ နာမာယံ နု သောဘနာတိ ဝဒန္တော‌ပိ သမ္မာဒိဋ္ဌိံ ဂရုဟတိ နာမ။ **သြက္ကလာ**တိ သြက္ကလဇနပဒဝါသိနော။ **ဝဿဘညာ**တိ ဝဿော စ ဘညော စာတိ ဒွေ ဇနာ။ **အဟေတုဝါဒါ**တိ နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော သတ္တာနံ ဝိသုဒ္ဓိယာတိ ဧဝမာဒိဝါဒိနော။ **အကိရိယဝါဒါ**တိ ကရောတော နု ကရိယတိ ပါပန္တိ ဧဝံ ကိရိယပဋိက္ခေပဝါဒိနော။ **နတ္ထိကဝါဒါ**တိ နတ္ထိ ဒိန္နန္တိအာဒိဝါဒိနော။ ဧတေ ဇုမေသု တီသုပိ ဒဿနေသု သြက္ကန္တိနိယာမော အဟေသုံ။ ကထံ ပနေတေသု နိယာမော ဟောတီတိ။ ယော ဟိ ဧဝရူပံ လဒ္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနေ နိသိန္နော သဗ္ဗညုတံ ဝိမံသတိ၊ တဿ "နတ္ထိ ဟေတု နတ္ထိ ပစ္စယော၊ ကရောတော နု ကရိယတိ ပါပံ၊ နတ္ထိ ဒိန္နံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇတီ"တိ တသ္မိံ အာရမ္မဏေ မိစ္ဆာသတိ သန္ဋိဋ္ဌတိ၊ စိတ္တံ ကေဠံ ဟောတိ၊ ဇဝနာနိ ဇဝန္တိ။ ပဌမဇဝနေ သတေကိစ္ဆော ဟောတိ၊ တထာ ဒုတိယာဒီသု။ သတ္တမေ ဘုဒ္ဓါနမ္ပိ အတေကိစ္ဆော အနိဝတ္တီ အရိဋ္ဌကဏ္ဏက-သဒိသော ဟောတိ။

တတ္ထ ကောစိ ကေ၊ ဒဿနံ သြက္ကမတိ၊ ကောစိ ဒွေ၊ ကောစိ တီဏိပိ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၀ ဟောတိ၊ ပတ္တော သဂ္ဂမဂ္ဂါ၀ရဏစ္ဆေ၀ မောက္ခမဂ္ဂါ-၀ရဏစ္ဆ။ အဘဗ္ဗော ကဿ အတ္တဘာ၀ဿ အနန္တရံ သဂ္ဂမ္ပိ ဂန္တုံ၊ ပဂေ၀ မောက္ခံ၊ ဝဋ္ဋခါဏု နာမေသ သတ္တော ပထဝိဂေါပကော၊ ယေဘုယ္ယေန ဧဝရူပဿ ဘ၀တော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ။ ဝဿဘညာပိ ဧဒိသာ အဟေသုံ။ **နိန္နာဗျာရောသဥပါ-ရမ္ဘဘယာ**တိ အတ္တနော နိန္နာဘယေန ဃဋ္ဋနဘယေန ဥပ၀ါဒဘယေန စာတိ အတ္ထော။ သေသံ သမ္မတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာစတ္တာရီသကသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဂ-အာနာပါနဿတိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၁၄၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အာနာပါနဿတိသုတ္တံ။ တတ္ထ **အညေဟိ စာ**တိ ဌပေတ္ဝာ ပါဠိယံ အာဂတေ ဒဿ ထေရဿ အညေဟိပိ အဘိညာတေဟိ

၁-၀ယဘိညာတိ ၀ယော စ ဘိညာ စာတိ (က)

ဗဟူဟိ သာ၀ကေဟိ သဒ္ဓိ်ံ။ တဒါ ကိရ မဟာ ဘိက္ခုသံဃော အဟောသိ အပရိမိတ္တဉာဏနော။

ဩ၀ဒန္တိ အနုသာသန္တိတိ အာမိသသင်္ဂဟေန ဓမ္မသင်္ဂဟေန စာတိ ဒွိဟိ သင်္ဂဟေဟိ သင်္ဂဏှိတွာ ကမ္မဋ္ဌာနော၀ါဒါနုသာသနီဟိ ဩ၀ဒန္တိ စ အနုသာသန္တိ စ။ **ဧတ စာ**တိ စကာရော အာဂမသန္ဓိမတ္တံ။ **ဥဋ္ဌာဂံ ပုဗ္ဗေနာပဂံ ၀ိသေသံ ဇာနန္တိ**တိ၁ သိလပရိဘူရဏာဒိတော ပုဗ္ဗ၀ိသေသတော ဥဋ္ဌာရတဂံ အပဂံ ကသိဏပရိကမ္မာဒိ၀ိသေသံ ဇာနန္တိ အတ္ထော။

၁၄၅။ **အာရဒ္ဓါ**တိ တုဋ္ဌော။ **အပ္ပတ္တသ ပတ္တိယာ**တိ အပ္ပတ္တသ အရဟတ္တသ ပါပုဏနတ္ထံ။ သေသပဒဒွယေပိ အယမေ၀ အတ္ထော။ **ကောမုဒိံ စာတုမာသိနိ**န္တိ၂ ပစ္ဆိမကတ္တိကစာတုမာသပုဏ္ဏမိံ။ သာ ဟိ ကုမုဒါနံ အတ္ထိတာယ ကောမုဒီ၊ စတုန္နံ ၀ဿိကာနံ မာသာနံ ပရိယောသာနတ္တာ စာတုမာသိနီတိ ၀ုစ္စတိ။ **အာဂမေဿာမီ**တိ ဥဒိက္ခိဿာမိ၊ အဇ္ဇ အပ၀ါရေတ္၀ာ ယာ၀ သာ အာဂစ္ဆတိ၊ တာ၀ ကတ္ထစိ အဂန္ဆွာ ဇူဓေ၀ ၀သိဿာမီတိ အတ္ထော။ ဇူတိ ဘိက္ခူနံ ပ၀ါရဏာသင်္ခံ အနုဇာနန္တော ဧ၀မာဟ။

ပ၀ါရဏာသင်္ခေါ နာမ ဥတ္တိဒုတိယေန ကမ္မေန ဒိယျတိ။ ကဿ ပနေသ ဒိယျတိ၊ ကဿ နု ဒိယျတီတိ။ အကာရကဿ တာ၀ ဗာလပုထုဇ္ဇနဿ နု ဒိယျတိ၊ တထာ အာရဒ္ဓ၀ိပဿကဿ စေ၀ အရိယသာ၀ကဿ စ။ ယဿ ပန သမထော ၀ါ တရဏော ဟောတိ ၀ိပဿနာ ၀ါ၊ တဿ ဒိယျတိ။ ဘဂ၀ါပိ တဒါ ဘိက္ခူနံ စိတ္တာစာရံ ပရိ၀ိမံသန္တော သမထ၀ိပဿနာနံ တရဏဘာ၀ံ ဥတ္တွာ "မယိ အဇ္ဇ ပ၀ါရေန္တေ ဒိသာသု ၀ဿံ၀ုဋ္ဌာ ဘိက္ခူ ဣဓ သြသရိဿန္တိ။ တတော ဣမေ ဘိက္ခူ ၀ုမ္ဗုတရေဟိ ဘိက္ခူဟိ သေနာသနေ ဂဟိတေ ၀ိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ န သက္ခိဿန္တိ။ သစေပိ စာရိကံ ပက္ကမိဿာမိ၊ ဣမေသံ ၀သနဋ္ဌာနံ ဒုလ္လဘမေ၀ ဘ၀ိဿတိ။ မယိ ပန အပ၀ါရေန္တေ ဘိက္ခူပိ ဣမံ သာ၀ကေ် နာ သြသရိဿန္တိ၊ အဟမ္ပိ စာရိကံ နာ ပက္ကမိဿာမိ၊ ဧ၀ံ ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ ၀သနဋ္ဌာနံ အပလိဗုဒ္ဓံ ဘ၀ိဿတိ။ တေ အတ္တနော၀ အတ္တနော၀ ၀သနဋ္ဌာနေ ဖာသု ၀ိဟရန္တာ သမထ၀ိပဿနာ ထာမဇာတာ ကတ္၀ာ ၀ိသေသံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ခိဿန္တိ"တိ သော တံဒိ၀သံ အပ၀ါရေတ္၀ာ ကတ္တိကပုဏ္ဏမာယံ ပ၀ါရေဿာမီတိ ဘိက္ခူနံ

၁-သဠာနန္တိတိ (သျာ၊က)　　၂-ကောမုဒိ စာတုမာသိနိတိ (သီ၊သျာ)

၃-....ပုဏ္ဏမာ (သီ၊သျာ)

ပဝါရဏာသင်္ဃံ အနုဇာနိ[1]။ ပဝါရဏာသင်္ဃာသ္မီဉ္ဒိ လဒ္ဓေ ယဿ နိဿယ-ပဋိပန္နဿ အာစရိယုပဇ္ဈာယာ ပက္ကမန္တိ၊ သောပိ "သစေ ပတိရူပေါ နိဿယ-ဒါယကော အာဂမိဿတိ၊ တဿ သန္တိကေ နိဿယံ ဂဏှိဿာမီ"တိ ယာဝ ဂိမ္ဟာနံ ပစ္ဆိမမာသော ဝသိတုံ လဘတိ။ သစေပိ သဋ္ဌိဝဿော ဘိက္ခု။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ တဿ သေနာသနံ ဂဟေတုံ န လဘန္တိ။ အယဉ္စ ပန ပဝါရဏာသင်္ဃော ကေဿ ဒိန္နောပိ သဗ္ဗေသံ ဒိန္နောယေဝ ဟောတိ။

သာဝတ္ထိံ ဩသရန္တိတိ ဘဂဝတာ ပဝါရဏာသင်္ဃော ဒိန္နောတိ သုတသုတဋ္ဌာနေယေဝ ယထာသဘာဝေန ဇေကံ မာသံ ဝသိတ္ဝာ ကတ္တိကပုဏ္ဏ-မာယ ဥပေါသထံ ကတ္ဝာ ဩသရန္တေ သန္ဓာယ ဇ္ဈဒံ ဝုတ္တံ။ **ပုဗ္ဗေနာပရန္တိ** ဇ္ဈဓ တရုဏသမထဝိပဿနာသု ကမ္မံ ကတ္ဝာ သမထဝိပဿနာ ထာမဇာတာ အကံသု၊ အယံ ပုဗ္ဗေ ဝိသေသော[2] နာမ။ တတော သမာဟိတေန စိတ္တေန သဗ္ဗိရေ သမ္မသိတ္ဝာ ကေစိ သောတာပတ္တိဖလံ။ပ။ ကေစိ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရိ်သု၊ အယံ အပရော ဥဋ္ဌာရော ဝိသေသော နာမ။

၁၄၆။ **အလန္တိ** ယုတ္တံ။ **ယောဇနဂဏနာနီ**တိ ဇေံ ယောဇနံ ယောဇန-မေဝ၊ ဒသပိ ယောဇနာနိ ယောဇနာနေဝ၊ တတော ဥဒ္ဓံ ယောဇနဂဏနာနိတိ ဝုစ္စန္တိ။ ဇ္ဈဓ ပန ယောဇနသတမ္ပိ ယောဇနသဟဿမ္ပိ အဓိပ္ပေတံ။ **ပုဋ္ဌော-သေနာ**ဓိတိ ပုဋ္ဌောသံ ဝုစ္စတိ ပါထေယျံ၊ တံ ပါထေယျံ ဂဟေတ္ဝာပိ ဥပသင်္ကမိတုံ ယုတ္တမေဝါတိ အတ္ထော။ "ပုဋ္ဌံသေနာ"တိပိ ပါဌော၊ တဿတ္ထော— ပုဋ္ဌော အံသေ အဿာတိ ပုဋ္ဌံသော၊ တေန ပုဋ္ဌံသေန၊ အံသေ ပါထေယျပုဋ္ဌံ ဝဟန္တေနာပိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁၄၇။ ဇ္ဈဒါနိ ဝေရုပေဟိ စရဏေဟိ သမန္နာဂတာ ဇေတ္ထ ဘိက္ခူ။ အတ္ထိတိ ဒသေတုံ **သန္တိ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာန**န္တိအာဒိန် တေသံ ဘိက္ခူနံ အဘိနိဝိဋ္ဌကမ္မဋ္ဌာနဒသနတ္ထံ ဝုတ္တာနိ။ တတ္ထ သတ္တာ်ံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မာ လောကိယလောကုတ္တရာ ကထိတာ။ တတြ ဟိ ယေ ဘိက္ခူ တသ္မိ်ံ ခဏေ မဂ္ဂံ ဘာဝေန္တိ၊ တေသံ လောကုတ္တရာ ဟောန္တိ။ အာရဒ္ဓ-ဝိပဿကာနံ လောကိယာ။ **အနိစ္စသညာဘာဝနာနုယောဂန္တိ** ဇေတ္ထ သညာ-သီသေန ဝိပဿနာ ကထိတာ။ ယသ္မာ ပနေတ္ထ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာန၀သေန

၁-အနုဇာနာတိ (က) ၂-ပုဗ္ဗဝိသေသော (သီ)

အဘိနိ၀ိဋ္ဌာ၀[1] ဗဟူ ဘိက္ခူ။ တဿာ သေသကမ္မဋ္ဌာနာနိ သခ်ေပန ကထေတွာ အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာနံ ၀ိတ္ထာရေန ကထေန္တော **အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခ၀ေ**တိ-အာဒိမာဟ။ ဣဒံ ပန အာနာပါနကမ္မဋ္ဌာနံ သဗ္ဗာကာရေန ၀ိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ၀ိတ္ထာရိတံ၊ တဿာ တတ္ထ ဝုတ္တနယေနေ၀ဿ ပါဠိအတ္ထော စ ဘာ၀နာနယော စ ၀ေဒိတဗ္ဗော။

၁၄၉။ **ကာယညုတရန္တိ** ပထ၀ီကာယာဒိသု စတူသု ကာယေသု အညတရံ ၀ဒါမိ၊ ၀ါယော ကာယံ ၀ဒါမီတိ အတ္ထော။ အထ ၀ါ ရူပါယတနံ။ ပ။ ကဗဠီကာရော အာဟာရောတိ ပဉ္စ၀ိသတိ ရူပကောဋ္ဌာသာ ရူပကာယော နာမ။ တေသု အာနာပါနံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနေ သင်္ဂဟိတတ္တာ ကာယညုတရံ ဟောတိ၊ တဿ၀ိ ၀ေမာဟ။ **တသ္မာတိဟာ**တိ ယသ္မာ စတူသု ကာယေသု အညတရံ ၀ါယောကာယံ, ပဉ္စ၀ိသတိရူပကောဋ္ဌာသေ ၀ါ[2] ရူပကာယေ အညတရံ အာနာပါနံ အနုပဿတိ၊ တသ္မာ ကာယေ ကာယာနုပဿီတိ အတ္ထော။ ဧ၀ံ သဗ္ဗတ္ထ အတ္ထော ၀ေဒိတဗ္ဗော။ **၀ေဒနာညုတရန္တိ** တီသု ၀ေဒနာသု အညတရံ၊ သုခ၀ေဒနံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ **သာ၀ကံ မနသိကာရန္တိ** ဗိတိပဋိသံ၀ေဒိတာဒိ-၀သေန ဥပ္ပန္နံ သုန္ဒရမနသိကာရံ။ ကိံ ပန မနသိကာရော သုခ၀ေဒနာ ဟောတီတိ။ နာ ဟောတိ၊ ဒေသနာသီသံ ပနေတံ။ ယထေ၀ ဟိ "အနိစ္စသညာ-ဘာ၀နာနုယောဂမနုယုတ္တော"တိ ဇ္ဈာ သညာနာမေန ပညာ ဝုတ္တာ၊ ဧ၀မိဓာပိ မနသိကာရနာမေန ၀ေဒနာ ဝုတ္တာတိ ၀ေဒိတဗ္ဗာ။ ဧတသ္မိံ စတုက္ကေ[3] ပဌမပဒေ ဗိတိသိသေန ၀ေဒနာ ဝုတ္တာ၊ ဒုတိယပဒေ သုခန္တိ သရူပေနေ၀ ဝုတ္တာ။ စိတ္တသင်္ခါရပဒဋ္ဌယေ "သညာ စ ၀ေဒနာ စ စေတသိကာ၊ ဧတေ ဓမ္မာ စိတ္တပဋိဗဒ္ဓါ စိတ္တသင်္ခါရာ"တိ ၎ ၀စနတော "၀ိတက္ကဝိစာရေ ဌပေတ္ဝာ သဗ္ဗေပိ စိတ္တသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ စိတ္တသင်္ခါရေ သင်္ဂဟိတာ"တိ ၀စနတော စိတ္တသင်္ခါရ-နာမေန ၀ေဒနာ ဝုတ္တာ။ တံ သဗ္ဗံ မနသိကာရနာမေန သင်္ဂဟေတွာ ဣဓ "သာဓုကံ မနသိကာရ"န္တိ အာဟ။

ဧ၀ံ သန္တေ၀ိ ယသ္မာ သော ၀ေဒနာ အာရမ္မဏံ နာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ၀ေဒနာနုပဿနာ နာ ယုဇ္ဇတီတိ။ နော နာ ယုဇ္ဇတိ၊ သတိပဋ္ဌာန၀ဏ္ဏနာယမ္ပိ ဟိ "တံတံသုခါဒိနံ ၀တ္ထုံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ၀ေဒနာ၀ ၀ေဒယတိ၊ တံ ပန ၀ေဒနာပ၀တ္ထိံ ဥပါဒါယ 'အဟံ ၀ေဒယာမီ'တိ ၀ေါဟာရမတ္တံ ဟောတိ"တိ

၁-အဘိနိ၀ိဋ္ဌာ (သီ)၊ အဘိနိ၀ိဋ္ဌာ စ (က)
၂-ကေသ္မိ ဟိ စတုက္ကေ (သီ)
၃-ခဲ့ ဧ-၁၀၇-ဗိန္ဒေ။

ဝုတ္တံ။ အပိစ ဗိတိပဋိသံဝေဒိတိအာဒိနံ အတ္ထဝဏ္ဏနာယမေတသ္မ ပရိဟာရော ဝုတ္တောယေဝ။ ဝုတ္တဉ္ဧတံ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ—

"ဒ္ဝိဟာကာရေဟိ ဗိတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ အာရမ္မဏတော စ အသမ္မောဟတော စ။ ကထံ အာရမ္မဏတော ဗိတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ? သဗ္ဗိတိကေ ဒ္ဗေ ဓာနေ သမာပဇ္ဇတိ၊ တသ္မ သမာပတ္တိက္ခဏေ ဓာနပဋိလာဘေန အာရမ္မဏတော ဗိတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ အာရမ္မဏသ္မ ပဋိသံဝိဒိတာတ္တာ။ ကထံ အသမ္မောဟတော (ဗိတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ)[၁]? သဗ္ဗိတိကေ ဒ္ဗေ ဓာနေ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာယ ဓာနသမ္ပယုတ္တံ ဗိတိံ ခယတော ဝယတော သမ္မသတိ၊ တသ္မ ဝိပဿနာက္ခဏေ လက္ခဏပဋိဝေဓော အသမ္မောဟတော ဗိတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ပဋိသမ္ဘိဒါယံ 'ဒိဃံ အဿာသဝသေန စိတ္တဿ ကေဠိတံ အဝိက္ခေပံ ပဇာနတော သတိ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ၊ တာယ သတိယာ တေန ဉာဏေန သာ ဗိတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတီ'တိ[၂]။ ဧတေနေဝ နယေန အဝသေသပဒါနိပိ အတ္ထတော ဝေဒိတဗ္ဗာနီ"တိ။

ဣတိ ယထေဝ ဓာနပဋိလာဘေန အာရမ္မဏတော ဗိတိသုခစိတ္တဿဧကဂ္ဂတာ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ဣမိနာပိ ဓာနသမ္ပယုတ္တေန ဝေဒနာဿဧကဂ္ဂတာ-မနသိကာရပဋိလာဘေန အာရမ္မဏတော ဝေဒနာ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတိ။ တသ္မာ သုဝုတ္တမေတံ ဟောတိ "ဝေဒနာသု ဝေဒနာနုပဿီ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဝိဟရတိ"တိ။

နာဟံ ဘိက္ခဝေ မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿာတိ ဧတ္ထ အယမဓိပ္ပါယော— ယသ္မာ စိတ္တပဋိသံဝေဒိ အဿသိဿာမီတိအာဒိနာ နယေန ပဝတ္တော ဘိက္ခု ကိဉ္စာပိ အဿာသပဿာသနိမိတ္တံ အာရမ္မဏံ ကရောတိ၊ တသ္မ ပန စိတ္တဿ အာရမ္မဏေ သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ ပဝတ္တနတော စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ-ယေဝ နာမေသ ဟောတိ။ န ဟိ မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ အာနာပါန-သတိဘာဝနာ အတ္ထိ။ တသ္မာ အာရမ္မဏတော စိတ္တပဋိသံဝိဒိတာဒိဝသေန စိတ္တေ စိတ္တာနုပဿီ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဝိဟရတီတိ။ **သော ယံ တံ အဘိဇ္ဈာ-ဒေါမနဿာနံ ပဟာနံ၊ တံ ပညာယ ဒိသွာ သာဓုကံ အဇ္ဈုပေက္ခိတာ ဟောတီ**တိ ဧတ္ထ အဘိဇ္ဈာယ ကာမစ္ဆန္ဒနိဝရဏံ, ဒေါမနသဝသေန

၁-( )နတ္ထိ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ။

၂-ဟောတိ (သီ၊ သျာ)၊ ဟောတိ။ပ။ ဧဝံ သာ ဗိတိ ပဋိသံဝိဒိတာ ဟောတီတိ (?)

ဗျာပါဒနိ၀ရဏံ ဒဿိတံ။ ဇ့ံ ဟိ စတုက္ကံ ဝိပဿနာ၀သေနေ၀ ၀ုတ္တံ၊ ဓမ္မာနုပဿနာ စ နိ၀ရဏပဗ္ဘာဒိ၀သေန ဆဗ္ဗိဓာ ဟောတိ၊ တဿာ နိ၀ရဏ-ပဗ္ဘံ အာဒိ၊ တဿပိ ဇ့ံ နိ၀ရဏဒွယံ အာဒိ၊ ဇ့တိ ဓမ္မာနုပဿနာယ အာဒိံ ဒသ္သေတုံ ‘‘အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿာန’’န္တိ အာဟ။ **ပဟာန**န္တိ အနိစ္စာနုပဿနာယ နိစ္စသညံ ပဇဟတိတိ ဧ၀ံ ပဟာနကရဉ္စံ အဓိပ္ပေတံ။ **တံ ပညာယ ဒိဿွာ**တိ တံ အနိစ္စ၀ိရာဂနိရောဓပဋိနိဿဂ္ဂါဉ္စာသဒ္ဓါတံ ပဟာနဉ္စံ အပရာယ ဝိပဿနာပညာယ, တမ္ပိ အပရာယာတိ ဧ၀ံ ဝိပဿနာပရမ္ပရံ ဒသ္သေတိ။ **အဒ္ဓ၊ပေက္ခီတာ ဟောတီ**တိ ယဉ္စ သမထပဋိပန္နံ အဒ္ဓ၊ပေက္ခတိ၊ ယဉ္စ ကေတော ဥပဒ္ဒာနံ အဒ္ဓ၊ပေက္ခတိတိ ဒ္ဝိဓာ အဒ္ဓ၊ပေက္ခတိ နာမ။ တတ္ထ သဟဇာတာနမ္ပိ အဒ္ဓ၊ပေက္ခနာ ဟောတိ အာရမ္မဏာသပိ အဒ္ဓ၊ပေက္ခနာ၊ ဇ့၀ အာရမ္မဏအဒ္ဓ၊ပေက္ခနာ အဓိပ္ပေတာ။ **တသ္မာတိဟ ဘိက္ခ၀ေ**တိ ယသ္မာ အနိစ္စာနုပဿီ အဿသိဿာမိတိအာဒိနာ နယေန ပ၀တ္တော နံ ကေ၀လံ နိ၀ရဏာဒိဓမ္မေ၊ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿသိသေန ပန ၀ုတ္တာနံ ဓမ္မာနံ ပဟာန-ဉာဏမ္ပိ ပညာယ ဒိဿာ အဒ္ဓ၊ပေက္ခီတာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ‘‘ဓမ္မေသု ဓမ္မာနုပဿီ တသ္မိံ သမယေ ဘိက္ခု ဝိဟရတိ’’တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၅၀။ **ပဝိစိနတီ**တိ အနိစ္စာဒိ၀သေန ပဝိစိနတိ။ ဇ့တရံ ပဒဒွယံ ဧတသ္မေ၀ ဝေ၀စနံ။ **နိဂ္ဂဟိဿာ**တိ နိဂ္ဂဟိလေသာ။ **ပဿမ္ဘတီ**တိ ကာယိကစေတသိကဒရထ-ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိယာ ကာယော၀ိ စိတ္တမ္ပိ ပဿမ္ဘတိ။ **သမာဓိယတီ**တိ သမ္မာ ဌပိယတိ၊ အပ္ပနာပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ။ **အဒ္ဓ၊ပေက္ခီတာ ဟောတီ**တိ သဟဇာတအဒ္ဓ၊-ပေက္ခနာယ အဒ္ဓ၊ပေက္ခီတာ ဟောတိ။

ဧ၀ံ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယပရိဂ္ဂါဟကဿ ဘိက္ခုနော တသ္မိံ ကာယေ သတိ သတိသမ္မောဓ္ဈင်္ဂေါ၊ သတိယာ သမ္ပယုတ္တံ ဉာဏံ ဓမ္မ၀ိစယသမ္မောဓ္ဈင်္ဂေါ၊ တံသမ္ပယုတ္တမေ၀ ကာယိကစေတသိကဝီရိယံ ဝီရိယသမ္မောဓ္ဈင်္ဂေါ၊ ပီတိ၊ ပဿဒ္ဓိ၊ စိတ္တေကဂ္ဂတာ သမာဓိသမ္မောဓ္ဈင်္ဂေါ၊ ဇ့မေသံ ဆန္နံ သမ္မောဓ္ဈင်္ဂါနံ အနောသက္ကနအနတိ၀တ္တနသင်္ခါတော မဇ္ဈတ္တာကာရော ဥပေက္ခာသမ္မောဓ္ဈင်္ဂေါ။ ယထေ၀ ဟိ သမပ္ပ၀တ္တေသု အသေသု သာရထိနော ‘‘အယံ ဩလိယတီ’’တိ တုဒနံ ဝါ, ‘‘အယံ အတိ၁၀တီ’’တိ အာကဍ္ဎနံ ဝါ နတ္ထိ၊ ကေ၀လံ ဧ၀ံ ပဿ-မာနသဲ ဌိတာကာရော၀ ဟောတိ၊ ဧ၀မေ၀ ဇ့မေသံ ဆန္နံ သမ္မောဓ္ဈင်္ဂါနံ အနောသက္ကနအနတိ၀တ္တနသင်္ခါတော မဇ္ဈတ္တာကာရော ဥပေက္ခာသမ္မောဓ္ဈင်္ဂေါ နာမ ဟောတိ။ ဤ၁၀တာ ကိံ ကထိတံ? ကေစိတ္တာဂ္ဂဏိကာ နာနာရသ-လဂ္ဂဏာ ဝိပဿနာသမ္မောဓ္ဈင်္ဂါ နာမ ကထိတာ့။

၁၅၂။ **ဝိဓေကနိသိတ**န္တိအာဒီနိ ဝုတ္တာနေဝ။ ဣတ္ထေ ပန အာနာပါန-ပရိဂ္ဂါဟိကာ သတိ လောကိယာ ဟောတိ၊ လောကိယာ အာနာပါနာ[၁] လောကိယသတိပဋ္ဌာနံ ပရိပူရေန္တိ ၂၊ လောကိယာ သတိပဋ္ဌာနာ လောကုတ္တရ-ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ၊ လောကုတ္တရာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလနိဗ္ဗာနံ ပရိပူရေန္တိ။ ဣတိ လောကိယသ အာဂတဋ္ဌာနေ လောကိယံ ကထိတံ၊ လောကုတ္တရသ အာဂတဋ္ဌာနေ လောကုတ္တရံ ကထိတန္တိ။ ထေရော ပနာဟ “အညတ္ထ ဧဝံ ဟောတိ၊ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ လောကုတ္တရံ ဥပရိ အာဂတံ၊ လောကိယာ အာနာပါနာ[၂] လောကိယသတိပဋ္ဌာနေ ပရိပူရေန္တိ ၂၊ လော-ကိယာ သတိပဋ္ဌာနာ လောကိယေ ဗောဇ္ဈင်္ဂေ ပရိပူရေန္တိ၊ လောကိယာ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ လောကုတ္တရံ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလနိဗ္ဗာနံ ပရိပူရေန္တိ၊ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပဒေန ဟိ ဣဓ ဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိဖလနိဗ္ဗာနံ အဓိပ္ပေတ”န္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အာနာပါနသတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ကာယဂတာသတိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၅၃-၄။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ကာယဂတာသတိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဂေဟသိတာ**တိ ပဉ္စကာမဂုဏနိဿိတာ။ **သရသင်္ကပ္ပါ**တိ ဓာဝနသင်္ကပ္ပါ။ သရန္တိတိ ဟိ သဏာ၊ ဓာဝန္တိတိ အတ္ထော။ **အဿုတ္တမေဝါ**တိ ဂေါစရဇ္ဈတ္တသ္မိံယေဝ။ **ကာယဂတာ-သတိ**န္တိ ကာယပရိဂ္ဂါဟိကမ္ပိ ကာယာရမ္မဏမ္ပိ သတိံ။ ကာယပရိဂ္ဂါဟိကန္တိ ဝုတ္တေ သမထော ကထိတော ဟောတိ၊ ကာယာရမ္မဏန္တိ ဝုတ္တေ ဝိပဿနာ။ ဥဘယေန သမထဝိပဿနာ ကထိတာ ဟောန္တိ။

ပုန စပရံ။ပ။ ဧဝမ်ပိ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု ကာယဂတာသတိ ဘာဝေတီတိ သတိပဋ္ဌာနေ စုဒ္ဒသဝိဓေန ကာယာနုပဿနာ ကထိတာ။

၁၅၆။ **အန္တောဂဓဝေါဿာ**တိ တဿ ဘိက္ခုနော ဘာဝနာယ အတ္တနော ဂတာဝ ဟောန္တိ။ **ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ**တိ ဇ္ဈေ သမ္မယောဂဝသေန ဝိဇ္ဇံ ဘဇန္တိတိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။ ဝိဇ္ဇာဘာဂေ ဝိဇ္ဇာကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တန္တိတိပိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။

၁-အာနာပါနံ (သီ)၊ အာနာပါနသတိ (?)

၂-အာနာပါနသတိ (သီ)

၂-ပရိပူရေတိ (သီ)

တတ္ထ ဝိပဿနာဉာဏံ, မနောမယိဒ္ဓိ, ဆ အဘိညာတိ အဒ္ဓ ဝိဇ္ဇာ။ ပုရိမေန အတ္ထေန တာဟိ[1] သမ္ပယုတ္တမ္မာပိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ။ ပစ္ဆိမေန အတ္ထေန တာသု ယာ ကာစိ ဧကာ ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာ[2]၊ သေသာ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာတိ ဧ၀ံ ဝိဇ္ဇာပိ ဝိဇ္ဇာယ သမ္ပယုတ္တာ ဓမ္မာပိ ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာတေ၀ ၀ေဒိတဗ္ဗာ။ **စေတသာ ဖုဋ္ဌော**တိ ဇ္ဈေ ဒုဝိဓံ ဖရဏံ အာပေါဖရဏန္တု ဒိဗ္ဗစက္ခုဖရဏန္တု၊ တတ္ထ အာပေါကသိဏံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ အာပေန ဖရဏံ အာပေါဖရဏံ နာမ။ ဧ၀ံ ဖုဋ္ဌေပိ မဟာသမုဒ္ဒေ သဗ္ဗာ သမုဒ္ဒဂ်မာ ကုန္နဒိယော အန္တောဂဓာ၀ ဟောန္တိ၊ အာလောကံ ပန ဝဍ္ဎေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ သကလသမုဒ္ဒဿ ဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖရဏံ နာမ။ ဧ၀ံ ဖရဏေပိ[3] မဟာသမုဒ္ဒေ သဗ္ဗာ သမုဒ္ဒဂ်မာ ကုန္နဒိယော အန္တောဂဓာ၀ ဟောန္တိ။

ဩတာရန္တိ ဝိ၀ရံ ဆိဒ္ဒံ။ **အာရမ္မဏ**န္တိ ကိလေသုပ္ပတ္တိပစ္စယံ။ **လဘေထ ဩတာရ**န္တိ လဘေယျ ပ၀ေသနံ၊ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ယာ၀ ပရိယောသာနာ ဂစ္ဆေ-ယျာတိ အတ္ထော။ **နိက္ခေပန**န္တိ နိက္ခိပနဋ္ဌာနံ။

၁၅၇။ ဧ၀ံ အဘာဝိတကာယဂတာသတိံ ပုဂ္ဂလံ အလ္လမတ္တိကပုဏ္ဏာဒီဟိ ဥပမေတ္ဝာ ဇုဒါနိ ဘာဝိတကာယဂတာသတိံ သာရဖလကာဒီဟိ ဥပမေတုံ **သေယျထာ**ဒီတိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဂ္ဂဇ္ဇဖလက**န္တိ ကဝါဋံ။

၁၅၈။ **ကာကပေယျော**တိ မုခ၀ဋ္ဋိယံ နိသိဒိတ္ဝာ ကာကေန ဂိဝံ အနာမေတ္ဝာ၀ ပါတဗ္ဗော။ **အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယဿာ**တိ အဘိညာယ သစ္ဆိကာတဗ္ဗဿ။ **သက္ခိဘဗ္ဗတံ ပါပုဏာတီ**တိ ပစ္စက္ခဘာ၀ံ ပါပုဏာတိ။ **သတိ သတိအာယတနေ**တိ သတိ သတိကာရဏေ။ ကိံ ပနေတ္ထ ကာရဏန္တိ။ အဘိညာ၀ ကာရဏံ။ **အာဒိဗဒ္ဓါ**တိ[4] မရိယာဒဗဒ္ဓါ။

ယာနီကတာယာတိ ယုတ္တယာနံ ဝိယ ကတာယ။ **၀တ္ထုကတာယာ**တိ ပတိဋ္ဌာကတာယ။ **အနုဋ္ဌိတာယာ**တိ အနုပ္ပ၀တ္တိတာယ။ **ပရိစိတာယာ**တိ ပရိစယကတာယ။ **သုသမာရဒ္ဓါယာ**တိ သုဋ္ဌု သမာရဒ္ဓါယ သုသမ္မဂ္ဂဟိတာယ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ကာယဂတာသတိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-တာ၁ ဝ (က)
၂-ဖုဋ္ဌေပိ (သီ၊ သျာ)
၂-ကော ဝိဇ္ဇာ (က)
၄-အာဒိဗဒ္ဓါတိ (သီ၊ သျာ)

၁၀-သန်ဂါရုပပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၆၀။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သင်္ဂါရုပပတ္တိသုတ္တံ။ တတ္ထ **သန်ဂါရုပပတ္တိ**န္တိ[1] သင်္ဂါရာနံ-ယေဝ ဥပပတ္တိ[2]၊ န သတ္တာသ၊ န ပေါသသ၊ ပုညာဘိသင်္ခါရေန ဝါ ဘဂ္ဂပဂ-ကွန္ဒာနံ ဥပပတ္တိ[2]။

၁၆၁။ **သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော**တိ သဒ္ဓါဒယော ပဉ္စ ဓမ္မာ လောကိကာ ဝဋ္ဋန္တိ။ **ဒဟတီ**တိ ဌပေတိ။ **အဓိဋ္ဌာတီ**တိ ပတိဋ္ဌာပေတိ။ **သန်ဂါရာ စ ဂိဟာရာ**[3] **စာ**တိ သဟ ပတ္ထနာယ သဒ္ဓါဒယောဝ ပဉ္စ ဓမ္မာ။ **တတြုပပတ္တိယာ**တိ တသ္မိံ ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တနတ္ထာယ။ **အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ**တိ သဟ ပတ္ထနာယ ပဉ္စ ဓမ္မာဝ။ ယဿ ဟိ ပဉ္စဓမ္မာ အတ္ထိ၊ န ပတ္ထနာ၊ တဿ ဂတိ အနိဗ္ဗဒ္ဓါ။ ယဿ ပတ္ထနာ အတ္ထိ၊ န ပဉ္စ ဓမ္မာ၊ တဿပိ အနိဗ္ဗဒ္ဓါ။ ယေသံ ဥဘယံ အတ္ထိ၊ တေသံ ဂတိ နိဗ္ဗဒ္ဓါ။ ယထာ ဟိ အာကာသေ ခိတ္တဒဏ္ဍော အဂ္ဂေန ဝါ မဇ္ဈေန ဝါ မူလေန ဝါ နိပတိဿတိတိ နိယမော နတ္ထိ၊ ဧဝံ သတ္တာနံ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏံ အနိယတံ။ တသ္မာ ကုသလံ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ ပတ္ထနံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ။

၁၆၂။ **အာမလ္လာနီ** အာမလကံ။ ယထာ တံ ပရိသုဒ္ဓစက္ခုဿ ပုရိသဿ သဗ္ဗသော၀ ပါကဋံ ဟောတိ၊ ဧဝံ တဿ ဗြဟ္မုနော သဒ္ဓိံ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တ-သတ္တေဟိ သဟဿိ လောကဓာတု။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။

၁၆၃။ **သုဘော**တိ သုန္ဒရော။ **ဇာတိမာ**တိ အာကရသမ္ပန္နော။ **သုပရိ-ကမ္မကတော**တိ ဓောဝနာဒိဟိ သုဋ္ဌုကတပရိကမ္မော။ **ပဏ္ဍုကမ္မလေ နိက္ခိတ္တော**တိ ရတ္တကမ္မလေ ဌပိတော။

၁၆၄။ **သတသဟဿော**တိ လောကဓာတုသတသဟဿမှိ အာလောက-ဖရဏပြဟ္မာ။ **နိက္ခ**န္တိ[4] နိက္ခေန ကတံ ပိဋ္ဌန္တိံ၊ နိက္ခံ နာမ ပဉ္စသုဝဏ္ဏံ၊ ဥိနက-နိက္ခေန ကတံ ပသာဓနံ ဟိ ဃနမဇ္ဈနက္ခမံ န ဟောတိ၊ အတိရေကေန ကတံ ဃနမဇ္ဈနံ ခမတိ၊ ဝဏ္ဏဝန္တံ ပန န ဟောတိ၊ ဖရုသဓာတုကံ ခါယတိ။ နိက္ခေန ကတံ ဃနမဇ္ဈနမ္ပေ၀ ခမတိ၊ ဝဏ္ဏဝန္တံ စ ဟောတိ။ **ဇမ္ဗောနဒ**န္တိ ဇမ္ဗုနဒိယံ နိဗ္ဗတ္တံ။ မဟာဇမ္ဗုရုက္ခသ္မိံ ဟိ ဧကေကာ သာခါ ပဏ္ဏာသ ပဏ္ဏာသ ယော-ဇနာနိ ဝမိတာ၊ တာသု မဟန္တာ[5] နဒိယော သန္တန္တိ၊ တာသံ နဒီနံ ဥဘယ-တီရေသု ဇမ္ဗုပက္ကာနံ[6] ပတိတဋ္ဌာနေ သုဝဏ္ဏကုံရာ ဥဋ္ဌဟန္တိ၊ တေ နဒီဇလေန

၁-သန်ဂါရပ္ပတ္တိန္တိ (သီ) ၂-ဥပပတ္တိ (သီ) ၃-ဂိဟာရော (သီ)
၄-နေက္ခန္တိ (သီ) ၅-မဟန္တာ မဟန္တာ (သီ) ၆-ဇမ္ဗုပဏ္ဏာနံ (က)

ဝုယ္ဟမာနာ အနုပုဗ္ဗေန မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသန္တီ။ တံ သန္ဓာယ ဇမ္ဗောနဒန္တိ ဝုတ္တံ။ **ဒက္ခိကမ္မာရပုတ္တဉ္စက္ခာမုခသုကသလသမ္ပဟဋ္ဌန္တိ** ဒက္ခေန သုကသလေန ကမ္မာရ-ပုတ္တေန ဥက္ကာမုခေ ပစိတ္ဝာ သမ္ပဟဋ္ဌံ။ **ဥက္ကာမုခေ**တိ ဥဒ္ဓနေ။ **သမ္ပဟဋ္ဌန္တိ** ဓောတဃဋ္ဋိတမဇ္ဈိတံ။ ဝတ္ထောပမေ ၁ စ ဓာတုဝိဘင်္ဂေ၂ စ ပိဏ္ဍသောဓနံ၃ ဝုတ္တံ၊ ဇုမသ္မိံ သုတ္တေ ကတဘဏ္ဍသောဓနံ၃ ဝုတ္တံ။

ယံ ပန သဗ္ဗဝါရေသု **ဖရိတ္ဝာ အဓိမုစ္စိတ္ဝာ**တိ ဝုတ္တံ၊ တတ္ထ ပဋ္ဌဝိဓံ ဖရဏံ စေတောဖရဏံ ကသိဏဖရဏံ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖရဏံ အာလောကဖရဏံ သရီရ-ဖရဏန္တိ။ တတ္ထ စေတောဖရဏံ နာမ လောကဓာတုသဟဿေ သတ္တာနံ စိတ္တဇာနနံ။ ကသိဏဖရဏံ နာမ လောကဓာတုသဟဿေ ကသိဏပတ္ထရဏံ။ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖရဏံ နာမ အာလောကံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗေန စက္ခုနာ သဟဿလောက-ဓာတုဒဿနံ။ အာလောကဖရဏမ္ပိ ဧတဒေဝ။ သရီရဖရဏံ နာမ လောက-ဓာတုသဟဿေ သရီရပဘာယ ပတ္ထရဏံ။ သဗ္ဗတ္ထ ဇုမာနိ ပဋ္ဌ ဖရဏာနိ အဝိနာသေန္တေန ကထေတဗ္ဗန္တိ။

တိပိဋကစူဠာဘယတ္ထေရော ပနာဟ "မဏိဩပမ္မေ ကသိဏဖရဏံ ဝိယ နိက္ခောပမ္မေ သရီရဖရဏံ ဝိယ ဒိဿတီ"တိ။ တဿ ဝါဒံ ဝိယ အဋ္ဌကထာ နာမ နတ္ထိတိ ပဋိက္ခိတ္တာ သရီရဖရဏံ န သဗ္ဗကာလိကံ၊ စတ္တာရိမာနိ ဖရဏာနိ အဝိနာသေတ္ဝာဝ ကထေတဗ္ဗန္တိ ဝုတ္တံ။ **အဓိမုစ္စိတ္ဝာ**တိ ပဒံ ဖရဏပဒသေဝ ဝေဝစနံ၊ အထ ဝါ **ဖရိတ္ဝာ**တိ ပတ္ထရိတ္ဝာ။ **အဓိမုစ္စိတ္ဝာ**တိ ဇာနာတိ။

၁၆၉။ **အာဘာ**တိအာဒိသု အာဘာဒဿေဝ နာမ ပါဋိယေက္ကာ ဒေဝါ နတ္ထိ၊ တယော ပရိတ္တာဘာဒဿေဝ ဒေဝါ အာဘာ နာမ၊ ပရိတ္တာသုဘာဒဿေဝ စ။ သုဘကိဏ္ဏာဒယော စ သုဘာ နာမ။ ဝေဟပ္ဖလာဒိဝါရာ ပါကဋာယေဝ။

ဇုမေ တာဝ ပဋ္ဌ ဓမ္မေ ဘာဝေတ္ဝာ ကာမာဝစရေသု နိဗ္ဗတ္တာတု၊ ဗြဟ္မ-လောကေ နိဗ္ဗတ္တံ ပန အာသဝက္ခယဉ္စ ကထံ ပါပုဏာတီတိ။ ဇုမေ ပဋ္ဌ ဓမ္မာ သိလံ၊ သော ဇုမသ္မိံ သိလေ ပတိဋ္ဌာယ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ တာ တာ၇ သမာပတ္တိယော ဘာဝေတ္ဝာ ရူပိဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တာတိ၊ အရူပဇ္ဈာနာနိ

၁-မ ၁-၄၆-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-မ ၃-၂၈၆-ဝိဇ္ဇေ။

၃-....ပသာဓနံ (က) ၄-တဒါ တာ (သျာ၊ က)

နိဗ္ဗတ္တေတွာ အရူပိဒြဟ္မလောကေ၊ သမာပတ္တိပဒဋ္ဌာနံ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အနာဂါမိဖလံ သစ္ဆိကတွာ ပဋ္ဌသု သုဒ္ဓါဝါသေသု နိဗ္ဗတ္တတိ။ ဥပရိမဂ္ဂံ ဘာဝေတွာ အာသဝက္ခယံ ပါပုဏာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
သဒ္ဓါရုပပတ္တိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဒုတိယဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-သညတဝဂ္ဂ

၁-စူဠသညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၇၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ စူဠသညတသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကေမိဒ**န္တိ ထေရော ကိရ ဘဂဝတော ဝတ္တံ ကတ္ဝာ အတ္တနော ဒိဝါဋ္ဌာနံ ဂန္ဒ္ဝာ ကာလပရိစ္ဆေဒံ ကတ္ဝာ နိဗ္ဗာနာရမ္မဏံ သညတာဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသိန္နော ယထာပရိစ္ဆေဒေန ဝုဋ္ဌာသိ။ အထဿ သန္တိကာ သညတော ဥပဋ္ဌဟိံသု။ သော သညတာကထံ သောတုကာမော ဇာတော။ အထဿ ဧတဒဟောသိ "နယိဒါနေ သက္ကာ ဓုရေန ဓုရံ ပဟရန္တေန ဝိယ ဂန္ဒ္ဝာ 'သညတာကထံ မေ ဘန္တေ ကထေထာ'တိ ဘဂဝန္တံ ဝတ္တုံ၊ ဟန္ဒာဟံ ယံ မေ ဘဂဝါ နဂရကံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကထံ ကထေသိ၊ တံ သာရေမိ၊ ဧဝံ မေ ဘဂဝါ သညတာကထံ ကထေသီ"တိ ဒဿဗလံ သာရေန္တော **ကေမိဒ**န္တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ **ဇ္ဈာ**န္တိ နိပါတမတ္တမေဝ။ **ကစ္စိမေတံ ဘန္တေ**တိ ထေရော ကေပဒေ ဌတ္ဝာ သင်္ခိပဒသဟဿာနိ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ ဓာရေတုံ သမတ္ထော၊ ကိံ သော "သညတာဝိဟာရေနာ"တိ ဧကံ ပဒံ ဓာရေတုံ နသက္ခိဿတိ၊ သောတုကာမေန ပန ဇာနန္တေန ဝိယ ပုစ္ဆိတုံ နဝဋ္ဋတိ၊ ပါကဋံ ကတ္ဝာ ဝိတ္ထာရိယမာနံ သညတာ-ကထံ သောတုကာမော အဇာနန္တော ဝိယ ဧဝမာဟ။ ဧကော အဇာနန္တောပိ ဇာနန္တော ဝိယ ဟောတိ၊ ထေရော ဧဝရူပံ ကောဟညံ ကိံ ကရိဿတိ၊ အတ္တနော ဇာနနဘာဝနေပိ ဘဂဝတော အပစိတိံ ဒဿေတ္ဝာ "ကစ္စိမေတ"န္တိ-အာဒိမာဟ။

ပုဗ္ဗေဒိတိ ပဌမဗောဓိယံ နဂရကံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရန္တကာလေပိ။ **ဧတရဟိဒိ**တိ ဣဒါနိပိ။ ဧဝံ ပန ဝတ္ဝာ စိန္တေသိ "အာနန္ဒော သညတာကထံ သောတုကာမော၊ ဧကော ပန သောတုံ သက္ကောတိ၊ နဉ္ဇဟေတုံ၊ ဧကော သောတုမ္ပိ ဥဂ္ဂဟေတုမ္ပိ သက္ကောတိ၊ နကထေတုံ၊ အာနန္ဒော ပန သောတုမ္ပိ သက္ကောတိ ဥဂ္ဂဟေတုမ္ပိ ကထေတုမ္ပိ၊ (ကထေမိဿ) သညတာကထ"န္တိ။ ဣတိ တံ ကထေန္တော **သေယျထာဒိ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သညော ဟတ္ထိဂဝါဿ-ဓဉ္ဇဝေနာ**တိ တတ္ထ ကဋ္ဌရူပပေါတ္ထကရူပစိတ္တရူပဝသေန ကတာ ဟတ္ထိ-အာဒယော အတ္ထိ၊ ဝေဿဝဏမန္ဒာတာဒိနံ ဋိတဋ္ဌာနေ စိတ္တကမ္မဝသေန ကတမ္ပိ, ရတနပရိက္ခတာနံ[၁] ဝါတပါနဋ္ဌါရဗန္ဓမဏ္ဍပဋ္ဌာဒိနံ ဝသေန သဏ္ဌိတမ္ပိ,

---

၁-ရတနပရိသေဝိတာနံ (သီ)

ဇိဏ္ဏာပဋိသံရဏတ္ထံ ဌပိတမိဒ ဇာတရူပရဇတံ အတ္ထိ၊ ကဋ္ဌရူပါဒိဝသေန ကတာ ဓမ္မသဝနပဋိပုစ္ဆနာဒိဝသေန အာဂန္ဆန္တာ စ ဣတ္ထိပုရိသာပိ အတ္ထိ၊ တသ္မာ န သော တေဟိ သုညော။ ဣန္ဒြိယဗဒ္ဓါနံ သဝိညာဏကာနံ ဟတ္ထိအာဒီနံ, ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတက္ခဏေ ပရိဘုဇ္ဇိတဗ္ဗသ ဇာတရူပရဇတသ, နိဗဒ္ဓဝါသံ ဝသန္တာနံ ဣတ္ထိပုရိသာနဉ္စ အဘာဝံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ဘိက္ခုသံဃံ ပဋိစ္ဆာတိ ဘိက္ခူသု ဟိ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌေသုပိ ဝိဟာရဘတ္တံ သာဒိယန္တေဟိ ဘိက္ခူဟိ စေဝ ဂိလာနဂိလာနုပဋ္ဌာကဥဒ္ဒေသဘိက္ခရကမ္မပသုတာဒီဟိ စ ဘိက္ခူဟိ သော အသုညော၀ ဟောတိ၊ ဣတိ ဒါနမ္ပိ ဘိက္ခူနံ အတ္ထိတာယ ဧဝမာဟ။ **ကတ္တာနံ** ကောဘာ၀ံ၊ ကေ အသုညတံ အတ္ထိတိ အတ္ထော။ ကော အသုညဘာ၀ေါ အတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အမနသိကရိတ္ဝာ**တိ စိတ္တေ အကတ္ဝာ အနာ၀ဇ္ဇိတ္ဝာ အပစ္စ၀ေက္ခိတ္ဝာ။ **ဂါမသညန္တိ** ဂါမော၀ါ ပ၀တ္တဂသေန ၀ါ ကိလေသ၀သေန ၀ါ ဥပ္ပန္နံ ဂါမသညံ။ မနုဿသညာယပိ ဧသေ၀ နယော။ **အရညသညံ ပဋိစ္ဆ မနသိ ကရောတိ ကတ္တာနံ** ဣဒံ အရညံ, အယံ ရုက္ခော, အယံ ပဗ္ဗတော, အယံ နိလော၀ဘာသော ၀နသဏ္ဍော၀ါတိ ဧ၀ံ ကေ၀ံ အရညံယေ၀ ပဋိစ္ဆ အရညသညံ မနသိ ကရောတိ။ **ပက္ခန္ဒတီ**တိ ဩဂဟတိ။ **အဓိမုစ္ဆတီ**တိ ဧ၀ံနာ အဓိမုစ္ဆတိ။ **ယေ အဿု ဒရထာ**တိ ယေ ပ၀တ္တာဒရထာ ၀ါ ကိလေသဒရထာ ၀ါ ဂါမသညံ ပဋိစ္ဆ ဘ၀ေယျုံ၊ တေ ဣဓ အရညသညာယ နာ သန္တိ။ ဒုတိယပဒေဝိ ဧသေ၀ နယော။ **အတ္ထိ စေ၀ါယ**န္တိ အယံ ပန ကေ၀ံ အရညသညံ ပဋိစ္ဆ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ပ၀တ္တာဒရထမတ္တာ အတ္ထိ။

ယံ ဟိ ဧါ တတ္ထ နဟောတီတိ ယံ မိဂါရမာတုပါသာဒေ ဟတ္ထိအာဒယော ဝိယ ဣမိဿာ အရညသညာယ ဂါမသညာမနုဿသညာ၀သေန ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ ပ၀တ္တာဒရထကိလေသဒရထဇာတံ၊ တံ နာ ဟောတိ။ **ယံ ပန တတ္ထ အ၀သိဋ္ဌ**န္တိ ယံ မိဂါရမာတုပါသာဒေ ဘိက္ခုသံဃော ဝိယ တတ္ထ အရညသညာယ ပ၀တ္တာဒရထမတ္တံ အ၀သိဋ္ဌံ ဟောတိ။ **တံ သန္တ မိဒံ အတ္ထိတိ ပဇာနာ**တိတိ တံ ဝိဇ္ဇမာနမေ၀ "အတ္ထိ ဣဒ"န္တိ ပဇာနာတိ၊ **သုညတာ၀ဏ္ဏ**န္တိတိ သုညတာနိဗ္ဗတ္တိံ။

၁၇၇။ **အမနသိကရိတ္ဝာ မနုဿသညန္တိ** ဣဓ ဂါမသညံ နာ ဂဏှာတိ။ ကသ္မာ? ဧ၀ံ ကိရဿ အဟောသိ "မနုဿသညာယ ဂါမသညံ နိ၀တ္တေတ္ဝာ, အရညသညာယ မနုဿသညံ, ပထ၀ိသညာယ အရညသညံ, အာကာသာနဉ္စာယတနသညာယ ပထ၀ိသညံ။ပ။ နေ၀သညာနာသညာယတနသညာယ

အာကိဉ္စညာယတနသညံ, ဝိပဿနာယ နေ၀သညာနာသညာယတနသညဲ့, မဂ္ဂေန ဝိပဿနံ နိ၀တ္တေတွာ အနုပုဗ္ဗေန အစ္ဆန္နာသုညတံ နာမ ဒဿေသ်ာမီ''တိ။ တသ္မာ ဧ၀ံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓာ။ တတ္ထ **ပထဝီသညာ**နန္တိ ကသ္မာ အရညသညံ ပဟာယ ပထဝီသညံ မနသိ ကရောတိ? အရညသညာယ ဝိသေသာနဓိဂမနတော။ ယထာ ဟိ ပုရိသဿ ရမဏီယံ ခေတ္တဉာနံ ဒိသ္ဝာ ''ဣဓ ဝုတ္တာ သာလိအာဒယော သုဉ္ဉ၊ သမ္ပဇ္ဇိဿန္တိ၊ မဟာလာဘံ လဘိဿာမီ''တိ သတ္တက္ခတ္တုံ[1] ခေတ္တဉာနံ ဩလောကေန္တဿ သာလိအာဒယော နာ သမ္ပဇ္ဇန္တေ၀၊ သဧ ပန တံ ဌာနံ ဝိဟတခါဏုကကဏ္ဋကံ ကတ္ဝာ ကသိတ္ဝာ ၀ပတိ၊ ဧ၀ံ သန္တေ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧ၀မေ၀ ''ဣဒံ အရညံ, အယံ ရုက္ခေါ, အယံ ပဗ္ဗတော, အယံ နိလောဘာသော ၀နသဏ္ဍော''တိ သဧ၀ိ သတ္တက္ခတ္တုံ[2] အရညသညံ မနသိကရောတိ၊ နေက္ခမ္မပစာရံ နာ သမာဓိံ ပါပုဏာတိ၊ ပထဝီသညာယ ပနဿ ဓု၀သေ၀နံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ပထဝီကသိဏံ ပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ ဈာနာနိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနပဒဋ္ဌာနမ္ပိ ဝိပဿနံ ၀ဍ္ဎေတွာ သက္ကာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ။ တသ္မာ အရညသညံ ပဟာယ ပထဝီသညံ မနသိ ကရောတိ။ **ပဋိစ္စာ**တိ ပဋိစ္စ သမ္ပါ။တံ။

ဣဒါနိ ယသ္မိံ ပထဝီကသိဏေ သေ၀ ပထဝီသညိ ဟောတိ၊ တဿ ဩပမ္မဒဿနတ္ထံ **သေယျထာပီ**ကိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ ဥသဘဿ ဧတေန္တိ **အာသဘံ**။ အညေသံ ပန ဂုန္နံ ဂဏ္ဟာပိ ဟောန္တိ ပဟာရာပိ။ တေသံ ဟိ စမ္မံ ပသာရိယမာနံ နိဗ္ဗလိကံ နာ ဟောတိ၊ ဥသဘဿ လက္ခဏသမ္ပန္နတာယ တေ ဒေါသာ နတ္ထိ။ တသ္မာ တဿ စမ္မံ ဂဟိတံ။ **သင်္ကုသတေနာ**တိ ခိလသတေန။ **သုဝိဟတ**န္တိ ပသာရေတွာ သုဉ္ဉ၊ ဝိဟတံ။ ဥိနကသတသင်္ကုံ၀ိဟတံ ဟိ နိဗ္ဗလိကံ နာ ဟောတိ၊ သင်္ကုသတေန ဝိဟတံ ဘေရိတလံ ဝိယ နိဗ္ဗလိကံ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧ၀မာဟ။ **ဥက္ကာ။လ၀ိက္ကာ။လ**န္တိ ဥစ္စနိစံ ထလဋ္ဌာနံ နိန္နဋ္ဌာနံ။ **နဒီဝုဂ္ဂ**န္တိ နဒိယော ဧ၀ံ ဒုဂ္ဂမဋ္ဌာနဇ္ဇု[3]။ **ပထဝီသညံ ပဋိစ္စ မနသိ ကရောတိ ဧကစ္စ**န္တိ ကသိဏပထဝိယံယေ၀ ပဋိစ္စ သမ္ပါ။တံ ဧကံ သညံ မနသိ ကရောတိ။ **ဒရထ-မတ္တာ**တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗ၀ါရေသု ပ၀တ္တာဒရထ၀သေန ဒရထမတ္တာ ဧ၀ံတဗ္ဗာ။

၁၈၂။ **အနိမိတ္တံ ဧဧတောသမာဓိ**န္တိ ဝိပဿနာစိတ္တသမာဓိံ။ သော ဟိ နိစ္စနိမိတ္တာဒိ၀ိရဟိတော အနိမိတ္တောတိ ၀ုစ္စတိ။ **ဣမမေ၀ ကာယ**န္တိ ဝိပဿနာယ ၀တ္ထုံ ဒသေတိ။ တတ္ထ **ဣမမေ၀ါ**တိ ဣမံ ဧ၀ စတုမဟာဘူတိကံ။

၁-သတက္ခတ္တုန္တိ (?)　　၂-သတက္ခတ္တုံ (?)　　၃-ဒုဂ္ဂမနဋ္ဌာနဇ္ဇု (သီ၊ သျာ)

သဋ္ဌာယတနိကန္တိ သဋ္ဌာယတနပဋိသံယုတ္တံ။ **ဇိဝိတပစ္စယာ**တိ ယာဝ ဇိဝိတိန္ဒြိ-ယာနံ ပဝတ္တိ၊ တာဝ ဇိဝိတပစ္စယာ ပဝတ္တာဒရထမတ္တာ အတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁၈၃။ ပုန **အနိမိတ္တ**န္တိ ဝိပဿနာယ ပဋိဝိဿသနံ ဒသေတုံ ဝုတ္တံ။ **ကာမာသဝံ ပဋိစ္စာ**တိ ကာမာသဝံ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနပဝတ္တာဒရထာ ဋ္ဌ နာ သန္တိ၊ အရိယမဂ္ဂေ စေဝ အရိယဖလေ စ နတ္ထိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဋ္ဌမေဝ ကာယ**န္တိ ဋ္ဌံ ဥပါဒိသေသဒရထဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ဋ္ဌတိ မနုဿသညာယ ဂါမသညံ နိဝတ္တေတွာ။ပ။ မဂ္ဂေန ဝိပဿနံ နိဝတ္တေတွာ အနုပဒ္ဓေန အစ္စန္တသုညတာ နာမ ဒဿိတာ ဟောတိ။

၁၈၄။ **ပရိသုဒ္ဓ**န္တိ နိရုပက္ကိလေသံ။ **အနုတ္တရ**န္တိ ဥတ္တရိရဟိတံ သဗ္ဗသေဋ္ဌံ။ **သုညတ**န္တိ သုညတဖလသမာပတ္တိံ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အတီတေပိ, ဗုဒ္ဓပစ္စေက-ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓသာဝကသင်္ခါတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ, အနာဂတေပိ, တေရဟိပိ ဗုဒ္ဓဗုဒ္ဓ-သာဝကသင်္ခါတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဋ္ဌမံယေဝ ပရိသုဒ္ဓံ ပရမံ အနုတ္တရံ သုညတံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟရိ˚သု ဝိဟရိဿန္တိ ဝိဟရန္တိ စ၊ တသ္မာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာန-မေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဠသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-မဟာသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၈၅။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာသုညတသုတ္တံ။ တတ္ထ **ကာဠခေမကသ္သာ**တိ ဆဝိဝဏ္ဏေန သော ကာဠော၊ ခေမကောတိ ပနသ္သ နာမံ။ **ဝိဟာရော**တိ တသ္မိ˚ယေဝ နိဂြောဓာရာမေ ကေသ္မိ˚ ပဒေသေ ပါကာရေန ပရိက္ခိပိတ္ဝာ ဒ္ဝါရကောဋ္ဌကံ မာပေတ္ဝာ ဟံသဝဋ္ဋကာဒိသေနာသနာနိ စေဝ မဏ္ဍလမာဠ-ဘောဇနသာလာဒိနိ စ ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ ကတော ဝိဟာရော။ **သမ္မဟ္ဂုလာနိ ဧကနာသနာနီ**တိ မဠ္ဟော ဝိဋ္ဌံ ဘိသိ ဗိမ္ဗောဟနံ တဋ္ဋိကာ စမ္မခဏ္ဍော တိဏသန္ထာ-ရော ပဏ္ဏသန္ထာရော ပလာလသန္ထာရောတိအာဒီနိ ပညတ္တာနိ ဟောန္တိ၊ မဠ္ဟေန မဠ္ဟံ။ပ။ ပလာလသန္ထာရေနေဝ ပလာလသန္ထာရံ အာဟစ္စ ဌပိတာနိ၊ ဂဏဘိက္ခူနံ ဝသနဋ္ဌာနသဒိသံ အဟောသိ။

သမ္မဟုလာ နု ခေါတိ ဘဂ၀တော ဗောဓိပလ္လင်္ကေယေ၀ သမ္ဗဟိလေသာနံ သမုဿိဋ္ဌိတတ္တာ သံသယော နာမ နတ္ထိ၊ ဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂါ ပုဏ္ဏာ၊ ဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂေ[1] စာယံ နုကာရော နိပါတမတ္တော။ ပါဋိမတ္ထကံ[2] ဂဏ္ဆန္တေ အ၀ိနိဗ္ဘိတော နာမ နု ဟောတိ။ ဣတော ကိရ ပုဗ္ဗေ ဘဂ၀တာ ဒသ ဒွါဒသ ဘိက္ခူ။ ကေဋ္ဌာနေ ၀သန္တာ နု ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ။

အထသ ဇေဒဟောသိ—ဂဏ၀ါသော နာမာယံ ၀ဋ္ဋေ အာစိဏ္ဏသမာစိဏ္ဏော နဒီဩတိဏ္ဏဥဒကသဒိသော၊ နိရယတိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိ၀ိသယာသုရကာယေသုပိ, မနုဿလောကဒေ၀လောကဗြဟ္မလောကေသုပိ ဂဏ၀ါသော၀ အာစိဏ္ဏော။ ဒသယောဇနသဟဿော ဟိ **နိရယော** တိပုစုဏ္ဏဘရိတာ နာဠိ ဝိယ သဏ္ဌေဟိ နိရန္တရော၊ ပဒုစ်ဓမဒ္ဓနကမ္မကာရဏကရဏဋ္ဌာနေ သတ္တာနံ ပမာဏံ ၀ါ ပရိစ္ဆေဒေါ ၀ါ နတ္ထိ၊ တထာ ၀ါသိဟိ တစ္ဆနာဒိဋ္ဌာနေသု၊ ဣတိ ဂဏဘူတာ၀ ပစ္ဆိန္နော။ **တိရစ္ဆာနယောနိယံ** ကေသို် ၀မ္မိကေဉပစိကာနံ ပမာဏံ ၀ါ ပရိစ္ဆေဒေါ ၀ါ နတ္ထိ၊ တထာ ဧကေကဗိလာဒိသုပိ ကိ၀ိလ္လိကာဒိနံ။ တိရစ္ဆာနယောနိယမ္ပိ[3] ဂဏ၀ါသော၀။ **ပေတနဂရာနိ** စ ဂါဎုတိကာနိ အမ္ဗယောဇနိကာနိပိ ပေတဘရိတာနိ ဟောန္တိ။ ဧ၀ံ ပေတ္တိ၀ိသယေပိ ဂဏ၀ါသော၀။ **အသုရဘ၀နံ** ဒသယောဇနသဟဿံ ကဏ္ဍော ပက္ခိတ္တာသုစိယာ ကဏ္ဍဗိလံ ဝိယ ဟောတိ၊ ဣတိ အသုရကာယေပိ ဂဏ၀ါသော၀။ **မနုဿလောကေ** သာ၀ဏ္ဍိယံ သတ္တာပဏ္ဏာသ ကုလသတသဟဿာနိ, ရာဇဂဟေ အန္တော စ ဗဟိ စ အဋ္ဌာရသ မနုဿကောဋိယော ၀သိ်သု။ ဧ၀ံ အညေသုပိ ဌာနေသူတိ မနုဿလောကေပိ ဂဏ၀ါသော၀။ **ဘူမဋ္ဌ၀ါ** အာဒိ် ကတ္ဝာ ဒေ၀လောကဗြဟ္မလောကေသုပိ ဂဏ၀ါသော၀။ ဧကေကဿ ဟိ ဒေ၀ပုတ္တဿ အမ္ဗတိယာ နာဋကကောဋိယော ဟောန္တိ၊ နဂ၀ါ ကောဋိယော ဟောန္တိ၊ ကေဋ္ဌာနေ ဒသသဟဿာ၀ိ ဗြဟ္မာနော ၀သန္တိ။

တတော စိန္တေသိ "မယာ သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ဂဏ၀ါသိ၀ိဒ္ဓံသနတ္ထံ ဒသ ပါရမိယော ပူရိတာ၊ ဣမေ စ ဘိက္ခူ။ ဣတော ပဋ္ဌာယေ၀ ဂဏံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဂဏာဘိရတာ ဇာတာ အနနုစ္ဆ၀ိကံ ကရောန္တီ"တိ။ သော ဓမ္မသံဝေဂံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ပုန စိန္တေသိ "သစေ 'ကေဋ္ဌာနေ ဒ္ဝိဟိ ဘိက္ခူဟိ နု ၀သိတဗ္ဗ'န္တိ သက္ကာ ဘ၀ေယျ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတုံ၊ သိက္ခာပဒံ ပညာပေယျံ၊ နု ခေါ ပနေတံ သက္ကာ။ ဟန္ဒာဟံ မဟာသုညတာပဋိပတ္တိ် နာမ

၁-၀ိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂေါ (ဗဟူသု) ၂-ပတ္တိမတ္ထကံ (သီ)၊ ပါလိမတ္ထကံ (သျာ)
၃-ဧ၀ံ တိရစ္ဆာနယောနိယမ္ပိ (?)

သုတ္တန္တံ ဒေသေမိ၊ ယံ သိက္ခာကာမာနံ ကုလပုတ္တာနံ သိက္ခာပဒပညတ္တိ ဝိယ နဂရဒ္ဓါရေ နိက္ခိတ္တသဗ္ဗကာယိကအာဒါသော ဝိယ စ ဘဝိဿတိ။ တတော ယထာ နာမေကသ္မိံ အာဒါသေ ခတ္တိယာဒယော အတ္တနော ဝဏ္ဏံ ဒိသ္ဝာ တံ ပဟာယ အနဝဇ္ဇာ ဟောန္တိ၊ ဧဝမေဝံ မယိ ပရိနိဗ္ဗုတေပိ ပဗ္ဗဝဿသဟဿာနိ ဣမံ သုတ္တံ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ ဂဏ်ံ ဝိနောဒေတ္ဝာ ဧကီဘာဝါဘိရတာ ကုလပုတ္တာ ဝဋ္ဋဒုက္ခဿ အန္တံ ကရိဿန္တီ''တိ။ ဘဂဝတော စ မနောရထံ ပူရေန္တာ ဝိယ ဣမံ သုတ္တံ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ ဂဏ်ံ ဝိနောဒေတ္ဝာ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ခေပေတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗုတာ ကုလပုတ္တာ ဂဏနပထံ ဝိတိဝတ္တာ။ ဝါလိကဝိဋ္ဌိဝိဟာရေပိ ဟိ အာဘိဓမ္မိက-အာဘယတ္ထေရော နာမ ဝဿူပနာယိကသမယေ သမ္ဗဟုလေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဣမံ သုတ္တံ သဇ္ဈာယိတ္ဝာ ''သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧဝံ ကာရေတိ၊ မယံ ကိံ ကရောမာ''တိ အာဟ။ တေ သဗ္ဗေပိ အန္တောဝဿေ ဂဏ်ံ ဝိနောဒေတ္ဝာ ဧကီဘာဝါဘိရတာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ ဂဏဘေဒနံ နာမ ဣဒံ သုတ္တန္တိ။

၁၈၆။ **ယဒ္ဓာယာ**တိ ဧဝံနာမကဿ သက္ကဿ။ **ဝိဟာရေ**တိ အယမ္ဟိ ဝိဟာရော နိဂ္ဂြောဓာရာမသ္မေဝ ကေဒေသေ ကာဠခေမကဿ ဝိဟာရော ဝိယ ကတောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **စိဝရကမ္မန္တေ** ဇိဏ္ဏမလိနာနံ အဂ္ဃဋ္ဌဒွာနုပ္ပါဒနဓောဝနာ-ဒိဟိ ကတပရိဘဏ္ဍမ္ပိ,စိဝရဏ္ဍာယ ဥပ္ပန္နဝတ္ထာနံ ဝိစာရဏသိဗ္ဗနာဒိဟိ အကတံ သံဝိဓာနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဣဓ ပန အကတံ သံဝိဓာနံ အဓိပ္ပေတံ။ မနုဿာ ဟိ အာနန္ဒ-ဏ္ထေရဿ စိဝရသာဋကေ အဒံသု။ တသ္မာ ထေရော သမ္ဗဟုလေ ဘိက္ခူ ဂဟေတ္ဝာ တတ္ထ စိဝရကမ္မံ အကာသိ။ တေဝိ ဘိက္ခူ ပါတောဝ သူစိပါသကဿ ပညာယ-နကာလတော ပဋ္ဌာယ နိသိန္နာ အပညာယနကာလေ ဥဋ္ဌဟန္တိ။ သူစိကမ္မေ နိဋ္ဌိတေယေဝ သေနာသနာနိ သံဝိဒဟိဿာမာတိ န သံဝိဒဟိံသု။ **စိဝရကာရ-သမယော နော**တိ ထေရော ကိရ စိန္တေသိ ''အဒ္ဓါ ဧတေဟိ ဘိက္ခူဟိ နပဋိသာမိတာနိ သေနာသနာနိ၊ ဘဂဝတာ စ ဒိဋ္ဌာနိ ဘဝိဿန္တိ။ ဣတိ အနတ္တမနော သတ္ထာ သုဋ္ဌု နိဂ္ဂဟေတုကာမော၊ ဣမေသံ ဘိက္ခူနံ ဥပတ္ထမ္ဘော ဘဝိဿာမီ''တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အယံ ပနေတ္ထ အဓိပ္ပါယော ''န ဘန္တေ ဣမေ ဘိက္ခူ။ ကမ္မာရာမာ ဧဝ၊ စိဝရကိစ္စဝသေန ပန ဧဝံ ဝဿန္တီ''တိ။

နု ခေါ အာနန္ဒာတိ အာနန္ဒ ကမ္မသမယော ဝါ ဟောတု အကမ္မသမယော ဝါ၊ စိဝရကာရသမယော ဝါ ဟောတု အစိဝရကာရသမယော ဝါ၊ အထ ခေါ သင်္ကိကာရာမော ဘိက္ခု နု သောဘတိယေဝ။ မာ တုံ အနုပတ္ထမ္ဘဉ္စာနေ ဥပတ္ထမ္ဘော အဟောသီတိ။ တတ္ထ **သင်္ကိကာ**တိ သကပရိသသမောဓာနံ။ **ဂဏော**တိ နာနာဇနသမောဓာနံ။ ဣတိ သင်္ကိကာရာမော ဝါ ဟောတု

ဂဏာရာမော ၀ါ၊ သဗ္ဗထာပိ ဂဏဗာဟုလ္လာဘိရတော ဂဏဗန္ဓနဗန္ဓေါ ဘိက္ခု
နဲ သောဘတိ၊ ပန္ဆာဘတ္တေ ပန ဒိ၀ါဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတ္ဝာ သုဓောတဟတ္ထပါဒေါ
မူလကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဧကာရာမတမနုယုတ္တော ဘိက္ခု ဗုဒ္ဓသာသနေ
သောဘတိ။ **နေက္ခမ္မသုခန္တိ** ကာမတော နိက္ခန္တသု[1] သုခံ။ **ပ၀ိဝေကသုခမ္ပိ**
ကာမပ၀ိဝေကသုခမေ၀။ ရာဂါဒိနံ ပန ဂူပသမတ္ထာယ သံ၀တ္တတိတိ
ဥပသမသုခံ။ မဂ္ဂသမ္မောဓတ္ထာယ သံ၀တ္တတိတိ **သမ္မောဓိသုခံ**[2]။ **နိကာမလာဘိ**တိ
ကာမလာဘိ ဣစ္ဆိတလာဘိ။ **အကိန္စလာဘိ**တိ အဒုက္ခလာဘိ။ **အကသိရ-**
လာဘိတိ ၀ိပုလလာဘိ။

သာမာယိကန္တိ အပြိတပြိတသမယေ ကိလေသေဟိ ၀ိမုတ္တံ။ **ကန္တာ**နန္တိ
မနာပံ။ **စေတောဝိမုတ္တိ**န္တိ ရူပါရူပါ၀စရစိတ္တ၀ိမုတ္တိံ။ ဝုတ္တဉ္ဉေတံ "စတ္တာရိ စ
ဈာနာနိ စတသ္သော စ အရူပသမာပတ္တိယော၊ အယံ သာမာယိကော
၀ိမောက္ခော"တိ[3]။ **အသာမာယိက**န္တိ နာ သမယ၀သေန ကိလေသေဟိ ၀ိမုတ္တံ၊
အထ ခေါ အစ္စန္တ၀ိမုတ္တံ လောကုတ္တရံ ဝုတ္တံ။ ဝုတ္တံ ဟေတံ "စတ္တာရော စ
အရိယမဂ္ဂါ စတ္တာရိ စ သာမညဖလာနိ၊ အယံ အသာမာယိကော
၀ိမောက္ခော"တိ[3]။ **အကုပ္ပ**န္တိ ကိလေသေဟိ အကောပေတဗ္ဗံ။

ကြောဝတာ ကိံ ကထိတံ ဟောတိ? သင်္ကိကာရာမော ဘိက္ခု ဂဏ-
ဗန္ဓနဗန္ဓေါ နေ၀ လောကိယဂုဏံ, နာ စ လောကုတ္တရဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ
သက္ကောတိ၊ ဂဏံ ၀ိနောဒေတ္ဝာ ပန ကောဘိရတော သက္ကောတိ။ တထာ ဟိ
၀ိပဿိ ဗောဓိသတ္တော စတုရာသီတိယာ ပဗ္ဗဇိတသဟဿေဟိ ပရိ၀ုတော
သတ္တ ၀ဿာနိ ၀ိစရန္တော သဗ္ဗညုဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ၊ ဂဏံ ၀ိနောဒေတ္ဝာ
သတ္တ ဒိ၀သေ ကီဘာ၀ါဘိရတော ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ သဗ္ဗညုဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။
အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော ပန္နရ၀ဂ္ဂိယေဟိ သဒ္ဓိံ ဆဗ္ဗဿာနိ ၀ိစရန္တော
သဗ္ဗညုဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ၊ တေသု ပက္ကန္တေသု ဧကီဘာ၀ါဘိရတော
ဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ သဗ္ဗညုဂုဏံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။

ဧ၀ံ သင်္ကိကာရာမဿ ဂုဏာဓိဂမာဘာ၀ံ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ ဒေါသုပ္ပတ္တိံ
ဒဿေန္တော **နံ၁ဟံ အာနန္ဒ၁**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ရူပ**န္တိ သရီရံ။ **ယတ္ထ**
ရတ္တာသ၁တိ ယသ္မိံ ရူပေ ရာဂ၀သေန ရတ္တာသ။ **နာ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယု**န္တိ ယသ္မိံ ရူပေ
ရတ္တာသ နာ ဥပ္ပဇ္ဇေယ္ယုံ၊ တံ ရူပံ နာ သမနုပဿာမိ၊ အထ ခေါ သာရိပုတ္တ-
မောဂ္ဂလ္လာနာနံ ဒဿနလသာ၀ကတ္တုပဂမနသဒိ်တေန အညထာဘာ၀ေန

၁-နေက္ခမဿ (က) ၂-သမ္မောဓသုခံ (သီ) ၃-၃ ဧ-၂၃၆-ပဋိသန္ဓိဒါမဂ္ဂေ။

သဇ္ဇယဿ ဝိယ, ဥပါလိဂဟပတိနော အညထာဘာဝေန နာဋ္ဌပုတ္တဿ ဝိယ, ဝိယဇာတိကသုတ္တေ[1] သေဋ္ဌိအာဒီနံ ဝိယ စ ဥပပဇ္ဇန္တိယေဝ။

၁၀၇။ **အယံ ခေါ ပနာနန္ဒာ**တိ ကော အနုသန္ဓိ? သစေ ဟိ ကောစိ ဒုမ္မုဠ္ဍိ နဝပမ္ဗဇိတော ဝဒေယျ "သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ခေတ္တံ ပဝိဋ္ဌော ဂါဝိယ္ယော ဝိယ အမ္ဟေယေဝ ဂဏတော နိဟရတိ၊ ကိဘာဝေ နိယောဇေတိ၊ သယံ ပန ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒိဟိ ပရိဝုတော ဝိဟရတိ"တိ၊ တဿ ဝစနောကာသုပစ္ဆေဒနတ္ထံ "စက္ကဝါဠပရိယန္တာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ နိသိန္နော ပိ တထာဂတော ကေကော ဝေါ"တိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဒ္ဓါ။ တတ္ထ **သမ္ဗုနိမိတ္တာနန္တိ** ရူပါဒိနံ သဒ္ဒ်တနိမိတ္တာနံ။ **အဿုတ္တ**န္တိ ဝိသယဘူတံ[2]။ **သုညတ**န္တိ သုညတဖလသမာပတ္တိံ။ **တတြ စေ**တိ ဥပယောဂတ္ထေ ဘုမ္မံ၊ တံ စေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ပုန **တတြာ**တိ တသ္မိံ ပရိသမဇ္ဈေ ဋ္ဌိတော။ **ဝိဝေကနိန္နေနာ**တိ နိဗ္ဗာနနိန္နေန။ **ဗျန္တီဘူတေနာ**တိ အာသဝဋ္ဌာနိယမမ္မေဟိ ဝိဂတန္တေန နိဿဋ္ဌေန ဝိသံယုတ္တေန။ **ဥယျောဇနိကပဋိသံယုတ္တာ**နန္တိ ဂန္ထဆ တုမ္ဟေတိ ဧဝံ ဥယျောဇနိကေန ဝစနေန ပဋိသံယုတ္တံ။

ကာယ ပန ဝေလာယ ဘဂဝါ ဧဝံ ကထေတိ? ပဏ္ဍာဘာတ္တကိစ္စဝေလာယ ဝါ, ပုရိမယာမကိစ္စဝေလာယ ဝါ။ ဘဂဝါ ဟိ ပဏ္ဍာဘာတ္တေ ဂန္ဓကုဋိယံ သီဟသေယ္ယံ ကပ္ပေတ္ဝာ ဝုဋ္ဌာယ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒတိ၊ တသ္မိံ သမယေ ဓမ္မသဝနတ္ထာယ ပရိသာ သန္နိပတန္တိ၊ အထ ဘဂဝါ ကာလံ ဝိဒိတ္ဝာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓါသနဝရဂတော ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ ဘေသဇ္ဇတေလပါကံ ဂဏ္ဟန္တော ဝိယ ကာလံ အနတိက္ကမိတ္ဝာ ဝိဝေကနိန္နေန စိတ္တေန ပရိသံ ဥယျောဇေတိ။ ပုရိမယာမေပိ[3] "အဘိက္ကန္တော ခေါ ဝါသေဋ္ဌာ ရတ္တိ၊ ယဿဒါနိ ကာလံ မညထာ"တိ[4] ဧဝံ ဥယျောဇေတိ။ ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ဗောဓိပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဒွေ ပဏ္ဍိစ္စာဏာနိ ဝိ နိဗ္ဗာနနိန္နာနေဝ။ **တသ္မာတိဟာနန္ဒာ**တိ ယသ္မာ သုညတာဝိဟာရော သန္တော ပဏီတော၊ တသ္မာ။

၁၀၈။ **အဿုတ္တမေဝါ**တိ ဂေါစရဂ္ဂဟဏမေဝ။ **အဿုတံ် သုညတန္တိ** ဣဓ နိယကဇ္ဈတ္တံ၊ အတ္တနော ပဏ္ဍုသု ခန္ဓေသု နိသိတတ္တာ အတ္ထော။ **သမ္ဗဇာနော ဟောတီ**တိ ကမ္မဋ္ဌာနသ္မိံ အသမ္မုဋ္ဌနဘာဝဇာနနေန သမ္ပဇာနော။ **မဟိဒ္ဓါ**တိ ပရသ္မာ ပဏ္ဍုသု ခန္ဓေသု။ **အဿုတ္တမဟိဒ္ဓါ**တိ ကာလေန အဿုတံ် ကာလေန

၁-ဇာတိကသုတ္တေ (က) မ ၂-၃၀၉-ဝိဋ္ဌေ။
၃-ပုရိမယာမေ (က)
၂-နိယကဇ္ဈတ္တံ် (သီ၊ သျာ)
၄-ဒီ ၃-၁၇၆-ဝိဋ္ဌေ။

ဗဟိဒ္ဓါ။ **အာနေဉ္ဇန္တိ** ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တာ ဘ၀ိဿာမ္ဟာတိ အာနေဉ္ဇံ အရူပသမာပတ္တိံ မနသိကရောတိ။

တသ္မိံ ယေ၀ ပုရိမသ္မိန္တိ ပါဒကဇ္ဈာနံ သန္ဓာယ ၀ုတ္တံ။ အပဂုဏပါဒကဇ္ဈာနတော ၀ုဋ္ဌိတဿ ဟိ အဇ္ဈတ္တံ သုညတံ မနသိကရောတော တတ္ထ စိတ္တံ နပက္ခန္ဒတိ။ တတော "ပရဿ သန္တာနေ နု ခေါ ကထ"န္တိ ဗဟိဒ္ဓါ မနသိ ကရောတိ၊ တတ္ထပိ နပက္ခန္ဒတိ။ တတော "ကာလေန အတ္တနော သန္တာနေ, ကာလေန ပရဿ သန္တာနေ နု ခေါ ကထ"န္တိ အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ မနသိ ကရောတိ၊ တတ္ထပိ နပက္ခန္ဒတိ။ တတော ဥဘတောဘာဂဝိမုတ္တော ဟောတုကာမော "အရူပသမာပတ္တိယံ နု ခေါ ကထ"န္တိ အာနေဉ္ဇံ မနသိ ကရောတိ၊ တတ္ထပိ နပက္ခန္ဒတိ။ ဇ္ဈဒါနိ 'နမေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိတိ ဝိသဒ္ဓဝိရိယေန ဥပဋ္ဌာကာဒိနံ ပစ္ဆတော နစရိတဗ္ဗံ၊ ပါဒကဇ္ဈာနမေ၀ ပန သာဓုကံ ပုနပ္ပုနံ မနသိကာတဗ္ဗံ။ ဧ၀မဿ ရုက္ခေ ဆိန္နတော ဖရသုမိ အ၀ဟန္တေ ပုန နိသိတံ ကာရေတ္ဝာ ဆိန္နန္တသ ဆိဇ္ဇေသု ဖရသု ဝိယ ကမ္မဋ္ဌာနေ မနသိကာရော ၀ဟတီ"တိ ဒဿေတုံ **တသ္မိံယေ၀**ါတိအာဒိမာဟ။ ဇ္ဈဒါနိဿ ဧ၀ံ ပဋိပန္နဿ ယံ ယံ မနသိကရောတိ၊ တတ္ထ တတ္ထ မနသိကာရော သမ္ပဇ္ဇတိတိ ဒဿေန္တော **ပက္ခန္ဒတီ**တိ အာဟ။

၁၈၉။ **ဇ္ဈမိနာ ဝိဟာရေနာ**တိ ဇ္ဈမိနာ သမထ၀ိပဿနာ၀ိဟာရေန။ **ဇ္ဈတိဟ တတ္ထ သမ္ပဇာနော**တိ ဇ္ဈတိ စက်မန္တော၀ိ တသ္မိံ ကမ္မဋ္ဌာနေ သမ္ပဇ္ဇမာနေ "သမ္ပဇ္ဇတိ မေ ကမ္မဋ္ဌာန"န္တိ ဇာနနေန သမ္ပဇာနော ဟောတိ။ **သယတီ**တိ နိပဇ္ဇတိ။ ဧတ္ထ ကဋ္ဌိ ကာလံ စက်မိတ္ဝာ "ဇ္ဈဒါနိ ဧတ္တကံ ကာလံ စက်မိတုံ သက္ခိဿာမိ"တိ ဥတ္ဝာ ဇ္ဈရိယာပထံ အဟာပေတ္ဝာ ဌာတဗ္ဗံ။ ဧသ နယော သဗ္ဗ၀ါရေသု။ **နကထေဿာမီတိ၊ ဇ္ဈတိဟ တတ္ထာ**တိ ဧ၀ံ နကထေဿာမိတိ ဇာနနေန တတ္ထ သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ။

ပုန ဒုတိယ၀ါရေ **ဧ၀ရူပိံ ကထံ ကထေဿာမီ**တိ ဇာနနေန သမ္ပဇာနကာရိ ဟောတိ၊ ဇ္ဈမဿ ဘိက္ခုနော သမထ၀ိပဿနာ တရုဏာ၀၊ တာသံ အနုရက္ခဏတ္ထ—

"အာ၀ါသော ဂေါစရော ဘဿံ၊ ပုဂ္ဂလော အထ ဘောဇနံ။
ဥတု ဇ္ဈရိယာပထော စေ၀၊ သပ္ပါယော သေ၀ိတဗ္ဗကော"တိ—

သတ္တ သပ္ပါယာနိ ဇ္ဈဿိတဗ္ဗာနိ။ တေသံ ဒဿနတ္ထမိဒံ ၀ုတ္တံ။ ၀ိတက္ကဝါရေသု အ၀ိတက္ကနသ စ ၀ိတက္ကနသ စ ဇာနနေန သမ္ပဇာနတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၁၉၀။ ဇုတိ ဝိတက္ကပဟာနေန ဒွေ မဂ္ဂေ ကထေတ္ဝာ ဇုဒါနိ တတိယမဂ္ဂဿ ဝိပဿနံ အာစိက္ခန္တော **ပဉ္စ ခေါ ဇုမေ အာနန္ဒ ကာမ-ဂုဏာ**တိအာဒိမာဟ။ **အာယတနေ**တိ တေသုယေဝ ကာမဂုဏေသု ကိဿိဒ္ဓိ-ဒေဝ ကိလေသုပ္ပတ္တိကာရဏေ။ **သမုဒါစာရော**တိ သမုဒါစရဏတော အပ္ပဟီနကိလေသော။ **ဧဝံ သန္တ**န္တိ ဧဝံ ဝိဇ္ဇမာနမေဝ။ **သမ္မဇ္ဈာနော**တိ ကမ္မဋ္ဌာနဿ အသမ္မုတ္တိဇာနနေန သမ္မဇ္ဈာနော။ ဒုတိယဝါရေ **ဧဝံ သန္တ[1]မေတ**န္တိ ဧဝံ သန္တေ ဧတံ[2]။ **သမ္မဇ္ဈာနော**တိ ကမ္မဋ္ဌာနသမ္မုတ္တိဇာနနေန သမ္မဇ္ဈာနော။ အယံ ဟိ "ပဟီနော နု ခေါ မေ ပဥ္စသု ကာမဂုဏေသု ဆန္ဒရာဂေါ, နော"တိ ပစ္စဝေက္ခမာနော အပဟီနဘာဝံ ဉတ္ဝာ ဝီရိယံ ပဂ္ဂဟေတ္ဝာ တံ အနာဂါမိမဂ္ဂေန သမုဂ္ဃါဋေတိ၊ တတော မဂ္ဂါနန္တရံ ဖလံ, ဖလတော ဝုဋ္ဌာယ ပစ္စဝေက္ခမာနော ပဟီနဘာဝံ ဇာနာတိ၊ တဿ ဇာနနေန "သမ္မဇ္ဈာနော ဟောတီ"တိ ဝုတ္တံ။

၁၉၁။ ဇုဒါနိ အရဟတ္တမဂ္ဂဿ ဝိပဿနံ အာစိက္ခန္တော **ပဉ္စ ခေါ ဇုမေ အာနန္ဒ ဥပါဒါနက္ခန္ဓာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သေ ပဟိယတီ**တိ ရူပေ အသိမိတိ မာနော အသိမိတိ ဆန္ဒော အသိမိတိ အနုသယော ပဟိယတိ။ တထာ ဝေဒနာဒိသု သမ္မဇ္ဈာနတာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဇုမေ ခေါ တေ အာနန္ဒ ဓမ္မာတိ ဟေဋ္ဌာ ကထိတေ သမထဝိပဿနာ-မဂ္ဂဖလဓမ္မေ သန္ဓာယာဟ။ **ကုသလာယတိကာ**တိ ကုသလတော အာဂတာ။ ကုသလာ ဟိ ကုသလာပိ ဟောန္တိ ကုသလာယတိကာပိ၊ သေယျထိဒံ၂၊ ပဌမဇ္ဈာနံ ကုသလံ၊ ဒုတိယဇ္ဈာနံ ကုသလံ စေဝ ကုသလာယတိကံ စ။ပ။ အာကိဉ္စညာယတနံ ကုသလံ၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ ကုသလံ စေဝ ကုသလာယတိကံ စ၊ နေဝသညာနာသညာယတနံ ကုသလံ၊ သောတာပတ္တိ-မဂ္ဂေါ ကုသလော စေဝ ကုသလာယတိကော စ။ပ။ အနာဂါမိမဂ္ဂေါ ကုသလော၊ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ကုသလော စေဝ ကုသလာယတိကော စ။ တထာ ပဌမဇ္ဈာနံ ကုသလံ၊ တံသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ ကုသလာ စေဝ ကုသလာယတိကာ စ။ပ။ အရဟတ္တမဂ္ဂေါ ကုသလော၊ တံသမ္ပယုတ္တကာ ဓမ္မာ ကုသလာ စေဝ ကုသလာယတိကာ စ။

အရိယာတိ နိက္ကိလေသာ ဝိသုဒ္ဓါ။ **လောကုတ္တရာ**တိ လောကေ ဥတ္တရာ ဝိသိဋ္ဌာ။ **အနဝက္ကန္တာ ပါဋိမတာ**တိ ပါဋိမန္တေန မာရေန အနောက္ကန္တာ။

၁-ဧဝံ သန္တန္တိ ဧဝံ သန္တေ (သျာ) ၂-ကထံ? (?)

ဝိပဿနာပါဒကာ အဌ သမာပတ္တိယော အပ္ပေတွာ နိသိန္နဿ ဟိ ဘိက္ခုနော စိတ္တံ မာရော န ပဿတိ၊ “ဣဒံ နာမ အာရမ္မဏံ နိဿာယ သံဝတ္တတီ”တိ ဇာနိတုံ န သက္ကောတိ။ တသ္မာ “အန၀ဏ္ဏကာ”တိ ၀ုတ္တံ။

တံ ကိံ မညသီတိ ဣဒံ ကသ္မာ အာဟ? ဂဏ္ဌိ[1] ဧကော အာနိသံသော အတ္ထိ၊ တံ ဒဿေတုံ ဣဒမာဟ။ **အနုမန်ဒိတုန်** အနုဂန္တုံ ပရိစရိတုံ၂။

နု ခေါ အာနန္ဒာတိ ဍွေ ကိန္တာပိ ဘဂဝတာ “သုတာ၀ုစော[2] ဘိက္ခ၀ေ အရိယသာ၀ကော အကုသလံ ပဇဟတိ၊ ကုသလံ ဘာ၀েတိ၊ သာ၀ဇ္ဇံ ပဇဟတိ၊ အန၀ဇ္ဇံ ဘာ၀েတိ၊ သုဒ္ဓံ အတ္တာနံ ပရိဟရတီ”တိ[3] ဗဟုသုတော ပဏ္ဍာ၀ုဓသမ္ပန္နော ယောစော ဝိယ ၀ုတ္တော၊ ယသ္မာ ပန ယော သုတပရိယတ္တိံ ဥဂ္ဂဟေတွာပိ တဒနုဏ္ဍိကံ အနုလောမပဋိပဒံ န ပဋိပဇ္ဇတိ၊ နု တဿ တံ အာ၀ုဓံ ဟောတိ။ ယော ပဋိပဇ္ဇတိ၊ တ၀ေ၀ ဟောတိ။ တသ္မာ ဧတေဒတ္ထံ အနုဗန္ဓိတုံ နာရဟတီတိ ဒဿေန္တော **နု ခေါ အာနန္ဒာ**တိ အာဟ။

ဣဒါနိ ယဒတ္ထံ အနုဗန္ဓိတဗ္ဗော၊ တံ ဒဿေတုံ **ယော စ ခေါ**တိအာဒိမာဟ။ ဣတိ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ တီသု ဌာနေသု ဒသ ကထာ၀တ္ထူနိ အာဂတာနိ။ “ဣတိ ဧ၀ရူပံ ကထံ ကထေဿာမီ”တိ သပ္ပါယာသပ္ပါယ၀သေန အာဂတာနိ၊ “ယဒိဒံ သုတ္တံ ဂေယျ”န္တိ ဧတ္ထ သုတပရိယတ္တိ၀သေန အာဂတာနိ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ပရိပူရကာ၀သေန အာဂတာနိ။ တသ္မာ ဣမသ္မိံ သုတ္တေ ဒသ ကထာ၀တ္ထူနိ ကထေန္တေန ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဌတွာ ကထေတဗ္ဗာနိ။

ဣဒါနိ ယသ္မာ ဧကစ္စသ ကေကသ ဝိဟရတော၀ိ အတ္ထော န သမ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မာ တံ သန္ဓာယ ကိဘာ၀ေ အာဒိနဝံ ဒဿေန္တော **ဧ၀ံ သန္တေ ခေါ အာနန္ဒာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဧ၀ံ သန္တေ**တိ ဧ၀ံ ကိဘာ၀ေ သန္တေ။

၁၉၃။ **သတ္ထာ**တိ ဗာဟိရကော တိတ္ထကရသတ္ထာ။ **အန္ဓ၀ဏ်္ဏိ**တိ အန္ဓ-အာ၀ဏ်္ဏိ ဥပသင်္ကမိ။ **မုဆ္ဆိ ကာမယတီ**တိ မုဆ္ဆနတဏှံ ပတ္ထေတိ၊ ပ၀တ္တေတီတိ အတ္ထော။ **အာစရိယူပဒ္ဓ၀ေနာ**တိ အဇ္ဈာနဿ ဥပ္ပဒ္ဒေန ကိလေသူပဒ္ဒ၀ေန အာစရိယသုပဒ္ဒ၀ေါ။ သေသုပဒ္ဒ၀ေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ **အ၀ဓိံ သု နန်**တိ မာရယိံသု နံ။ ဧတေန ဟိ[4] ဂုဏမရဏံ ကထိတံ။

၁-ဂဏ္ဌေ ဟိ (သျာ၊က) ၂-ပရိ၀တ္တိတုံ (က)၊ ပရိ၀ါရိတုံ (သျာ) ၃-သုတ၀ါ (သဗ္ဗတ္ထ)
၄-အံ ၂-၄၀၀-ပိဋ္ဌေ။ ၅-တေနဿ (သီ)

ဝိနိပါတာယာတိ သုဋ္ဌု နိပတနာယ။ ကသ္မာ ပန ဗြဟ္မစာရုပဋ္ဌဝေါဝ "ဒုက္ခဝိပါကတရော စ ကဋုကဝိပါကတရော စ ဝိနိပါတာယ စ သံဝတ္တတီ"တိ ဝုတ္တောတိ။ ဗာဟိရပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ အပ္ပလာဘာ၊ တတ္ထ မဟန္တော နိဗ္ဗတ္တေတပ္ပ-ဂုဏော နတ္ထိ၊ အဋ္ဌသမာပတ္တိပဋ္ဌာဘိညာမတ္တကမေဝ ဟောတိ။ ဧကတိ ယထာ ဂဒြဘပိဋ္ဌိတော ပတိတဿ မဟန္တံ ဒုက္ခံ န ဟောတိ၊ သရိရဿ ပံသုမက္ခနမတ္တ-မေဝ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဗာဟိရသမယေ လောကိယဂုဏမတ္တတော၁ ပရိဟာယတိ၊ တေန ပုရိမံ ဥပဒ္ဒဝဋ္ဌယံ န ဧဝံ ဝုတ္တံ။ သာသနေ ပန ပဗ္ဗဇ္ဇာ မဟာလာဘာ၊ တတ္ထ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတ္တာရိ ဖလာနိ နိဗ္ဗာနန္တိ မဟန္တာ အဓိဂန္တဗ္ဗဂုဏာ။ ဧကတိ ယထာ ဥဘတော သုဇာတော ခတ္တိယကုမာရော ဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော နဂရံ အနုသဉ္စရန္တော ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော ပတိတော မဟာဒုက္ခံ နိဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ သာသနတော ပရိဟာယမာနော နဝဟိ လောကုတ္တရဂုဏေဟိ ပရိဟာယတိ။ တေနာယံ ဗြဟ္မစာရုပဋ္ဌဝေါ ဧဝံ ဝုတ္တော။

၁၉၆။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ သေသုပဋ္ဌဝေဟိ ဗြဟ္မစာရုပဋ္ဌဝေါ ဒုက္ခ-ဝိပါကတရော၊ ယသ္မာ ဝါ သပတ္တပဋိပတ္တိံ ဝိတိက္ကမန္တော ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တတိ၊ မိတ္တပဋိပတ္တိံ ဟိတာယ၊ တသ္မာ။ ဧဝံ ဥပရိမေနပိ ဟေဋ္ဌိ-မေနပိ အတ္ထေန ယောဇေတဗ္ဗံ။ **မိတ္တဝတာယာ**တိ မိတ္တပဋိပတ္တိယာ။ **သပတ္တ-ဝတာယာ**တိ ဝေရပဋိပတ္တိယာ။

ဝေါကိဏ္ဏမ္မ စ သဒ္ဓါသာသနာတိ ဒုက္ကဋဒုဘ်ာသိတမတ္တမ္ပိ ဟိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝိတိက္ကမန္တော ဝေါကိဏ္ဏမ္မ ဝတ္တတိ နာမ။ တဒေဝ အဝိတိက္ကမန္တော န ဝေါကိဏ္ဏမ္မ ဝတ္တတိ နာမ။

နာ ဝေါ အဟံ အာနန္ဒ တထာ ပရက္ကမိဿာမီတိ အဟံ တုမှေသု တထာ န ပဋိပဇ္ဇိဿာမိ။ **အာမကေ**တိ အပက္ကေ။ **အာမကမတ္တေ**တိ အာမကေ နာတိသုက္ခေ ဘာဇနေ။ ကုမ္ဘကာရော ဟိ အာမကံ နာတိသုက္ခံ အပက္ကံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ သက္ခိကံ ဂဏှာတိ "မာ ဘိဇ္ဇတူ"တိ[1]။ ဧကတိ ယထာ ကုမ္ဘကာရော တတ္ထ ပဋိပဇ္ဇတိ၊ နာဟံ တုမှေသု တထာ ပဋိပဇ္ဇိဿာမိ။ **နိဂ္ဂယှ နိဂ္ဂယှာ**တိ သကိံ ဩဝဒိတ္ဝာ တုဏှိ နာ ဘဝိဿာမိ၊ နိဂ္ဂဏှိတ္ဝာ နိဂ္ဂဏှိတ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ ဩဝဒိဿာမိ အနုသာသိဿာမိ။ **ပဝယှ ပဝယှာ**တိ[2] ဒေါသေ ပဝါ-ဟေတ္ဝာ ပဝါဟေတ္ဝာ။ ယထာ ပက္ကဘာဇနေသု ကုမ္ဘကာရော ဘိန္နဆိန္နဇဋ္ဌာနိ

၁-မာ ဘိဇ္ဇိတိ (သျာ)၊ မာ ဘိဇ္ဇာတိ (သီ) ၂-ပဂ္ဂယှ ပဂ္ဂယှာတိ (က)

ပဝါဟေတ္ဝာ ကေတော ကတ္ဝာ သုပက္ကာနေဝ အာကောဋ္ဌေတ္ဝာ အာကော-ဋ္ဌေတ္ဝာ ဂက္ခာတိ၊ ဧဝမေဝ အဟမ္ပိ ပဝါဟေတ္ဝာ ပဝါဟေတ္ဝာ ပုနပ္ပုနံ ဩဝဒိဿာမိ အနုသာသိဿာမိ။ **ယော သာရော သော ဌဿတီ**တိ ဧဝံ ဝေါ မယာ ဩဝဒိယမာနာနံ ယော မဂ္ဂဖလသာရော၊ သော ဌဿတိ။ အပိစ လောကိယဂုဏာပိ ဣဓ သာရောတ္တေဝ အဓိပ္ပေတာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာန-မေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
မဟာသုညတသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-အန္ဆရိယအဇ္ဈာတသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၁၉၇။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အန္ဆရိယအဇ္ဈာတသုတ္တံ။ တတ္ထ **ယ**ဿ **ဟိ နာမာ**တိ အန္ဆရိယဿ နိပါတော၊ ယော နာမ တထာဂတော အတ္ထော။ **ဆိန္နပပဉ္စော**တိ ဿ ပပဉ္စာ နာမ တဏှာ မာနော ဒိဋ္ဌိတိ ဣမေ တယော ကိလေသာ။ **ဆိန္နဝဋ္ဋုမေ**တိ ဿ **ဝဋ္ဋုမ**န္တိ ကုသလာကုသလကမ္မဝဋ္ဋံ ဝုစ္စတိ။ **ပရိယာဒိန္န-ဝဋ္ဋေ**တိ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။ **သဗ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တေ**တိ သဗ္ဗံ ဝိပါကဝဋ္ဋသင်္ခါတံ ဒုက္ခံ ဝိတိဝတ္တေ။ **အနုဿရိဿတိ**တိ ဣဒံ ယတြာတိ နိပါတဝသေန အနာဂတ-ဝစနံ၊ အတ္ထော ပနေတ္ထ အတီတဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဘဂဝါ ဟိ တေ ဗုဒ္ဓေ အနုဿရိ၊ န ဣဒါနိ အနုဿရိဿတိ။ **ဧဝံဇစ္စာ**တိ ဝိပဿိအာဒယော ခတ္တိယဇစ္စာ၊ ကကုသန္ဓာဒယော ဗြာဟ္မဏဇစ္စာတိ။ **ဧဝံဂေါတ္တာ**တိ ဝိပဿိ-အာဒယော ကောဏ္ဍညဂေါတ္တာ၊ ကကုသန္ဓာဒယော ကဿပဂေါတ္တာတိ။ **ဧဝံသီလာ**တိ လောကိယလောကုတ္တရသီလေန ဧဝံသီလာ။ **ဧဝံဓမ္မာ**တိ ဣတ္ထ သမာဓိပက္ခာ ဓမ္မာ အဓိပ္ပေတာ။ လောကိယလောကုတ္တရေန သမာဓိနာ ဧဝံသမာဓိနောတိ အတ္ထော။ **ဧဝံပညာ**တိ လောကိယလောကုတ္တရပညာယ ဧဝံပညာ။ **ဧဝံဝိဟာရီ**တိ ဣတ္ထ ပန ဟေဋ္ဌာ သမာဓိပက္ခာနံ ဓမ္မာနံ ဂဟိတတ္တာ ဝိဟာရော ဂဟိတောဝ၊ ပုန ကသ္မာ ဂဟိတမေဝ ဂက္ခာတိတိ စေ၊ န ဣဒံ ဂဟိတမေဝ။ ဣဒံ ဟိ နိရောဓသမာပတ္တိဒိပနတ္ထံ၊ တသ္မာ ဧဝံနိရောဓသမာပတ္တိ-ဝိဟာရိတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။

ဇဝံဝိမုတ္တာတိ ဇော ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ သမုစ္ဆေဒဝိမုတ္တိ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိ-ဝိမုတ္တိ နိဿရဏဝိမုတ္တိတိ ပဉ္စဝိဓာ ဝိမုတ္တိယော။ တတ္ထ အင်္ဂ သမာပတ္တိယော သယံ ဝိက္ခမ္ဘိတေဟိ နိဝရဏာဒီဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ **ဝိက္ခမ္ဘနဝိမုတ္တိ**တိ သဉ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ အနိစ္စာနုပဿနာဒိကာ သတ္တ အနုပဿနာ သယံ တဿ တဿ ပစ္စနီကဓ်-ဝသေန ပရိစတ္တာဟိ နိစ္စသညာဒီဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ **တဒင်္ဂဝိမုတ္တိ**တိ သဉ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ စတ္တာရော အရိယမဂ္ဂါ သယံ သမုစ္ဆိန္နေဟိ ကိလေသေဟိ ဝိမုတ္တတ္တာ **သမုစ္ဆေဒ-ဝိမုတ္တိ**တိ သဉ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ မဂ္ဂါနုဘာဝေန ကိလေသာနံ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓနေ ဥပ္ပန္နတ္တာ **ပဋိပ္ပဿဒ္ဓိဝိမုတ္တိ**တိ သဉ်ံ ဂစ္ဆန္တိ။ နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗကိလေ-သေဟိ နိဿဋတ္တာ အပဂတတ္တာ ဒူရေ ဌိတတ္တာ **နိဿရဏဝိမုတ္တိ**တိ သဉ်ံ ဂတံ။ ဇုတိ ဇုမာသံ ပဉ္စန္နံ ဝိမုတ္တိနံ ဝသေန ဇဝံဝိမုတ္တာတိ ဇဝမေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁၉၉။ **တသ္မာတိဟာ**တိ ယသ္မာ တွံ "တထာဂတာ အစ္ဆရိယာ"တိ ဝဒသိ၊ တသ္မာ တံ ဘိယ္ယောသော မတ္တာယ ပဋိဘန္တု၊ တထာဂတသဲ့ အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတမမ္မာတိ[၁]။ **သတော သမ္ပဇာနော**တိ ဇော ဒွေသမ္ပဇညာနိ မနုဿ-လောကေ ဒေဝလောကေ စ။ တတ္ထ ဝေဿန္တရဇာတကေ ဗြာဟ္မဏသ ဒွေ ပုတ္တေ ဒတွာ ပုနဒိဝသေ သက္ကသ ဒေဝိံ ဒတွာ သက္ကေန ပသိဒိတွာ ဒိန္နေ အင်္ဂ ဝရေ ဂဏှန္တော—

> "ဇုတော ဝိမုစ္ဈမာနာဟံ၊ သဂ္ဂဂါမိ ဝိသေသဂ္ဂ။
> အနိဝတ္တိ တတော အဿံ၊ အင်္ဂမေတံ ဝရံ ဝရေ"တိ[၂]—

ဇဝံ တုသိတဘဝနေ မေ ပဋိသန္ဓိ ဟောတူတိ ဝရံ အဂ္ဂဟေသိ၊ တတော ပဋ္ဌာယ တုသိတဘဝနေ ဥပ္ပဇ္ဇိသ္သာမိတိ ဇာနာတိ၊ ဇုဒံ မနုဿလောကေ သမ္ပဇညံ။ ဝေဿန္တရတ္တဘာဝတော ပန စုတော ပုန တုသိတဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတ္တာ နိဗ္ဗတ္တောသ္မိတိ အညာသိ၊ ဇုဒံ ဒေဝလောကေ သမ္ပဇညံ။

ကိံ ပန သေသဒေဝတာ န ဇာနန္တိတိ။ နော န ဇာနန္တိ၊ တာ ပန ဥယျာနဝိမာနကပ္ပရုက္ခေ ဩလောကေတွာ ဒေဝနာဋကေဟိ တူရိယသဒ္ဒေန ပဗောဓိတာ "မာရိသ အယံ ဒေဝလောကော တုမှေ ဇုဓ နိဗ္ဗတ္တာ"တိ သာရိတာ ဇာနန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော ပဌမဇဝနဝါရေ န ဇာနာတိ၊ ဒုတိယဇဝနတော ပဋ္ဌာယ ဇာနာတိ။ ဇုစ္စသ အညေဟိ အသာဓာရဏဇာနနံ ဟောတိ။

၁-အစ္ဆရိယဗ္ဘုတမ္မာတိ (သီ) ၂-ခု ၆-၁၆၆-ဝိဋ္ဌေ။

အဋ္ဌာသိတိ ဇေတ္ထ ကိန္တာပိ အညေပိ ဒေဝါ တတ္ထ ဋ္ဌိတာ ဋ္ဌိတမ္ပာတိ ဇာနန္တိ၊ တေ ပန ဆသု ဒွါရေသု ဗလဝတာ ဇုဋ္ဌာရမ္မဏေန အဘိဘုယျမာနာ သတိံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ အတ္တနော ဘုတ္တပိတဘာဝမ်ပိ အဇာနန္တာ[1] အာဟာရူပစ္ဆေဒေန ကာလံ ကရောန္တိ။ ဗောဓိသတ္တသ္သ ကိံ တထာရူပံ အာရမ္မဏံ နတ္ထိတိ၊ နော နတ္ထိ။ သော ဟိ သေသဒေဝေ ဒသဟိ ဌာနေဟိ အဓိဂဏှာတိ၊ အာရမ္မဏေန ပန အတ္ထာနံ မဒ္ဒိတုံ န ဒေတိ၊ တံ အာရမ္မဏံ အဘိဘဝိတ္ဝာ[2] တိဋ္ဌတိ။ တေန ဝုတ္တံ "သတော သမ္မဇာနော အာနန္ဒ ဗောဓိသတ္တော တုသိတေ ကာယေ အဋ္ဌာသီ"တိ။

၂၀၀။ **ယာဝတာယုကန္တိ** သေသတ္တဘာဝေသု ကိံ ယာဝတာယုကံ နတိဋ္ဌတီတိ။ အာမ နတိဋ္ဌတိ၊ အညဒါ ဟိ ဒီဃာယုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော တတ္ထ ပါရမိယော န သက္ကာ ပူရေတုန္တိ အက္ခိန နိမိလေတ္ဝာ အဓိမုတ္တိကာလံ-ကိရိယံ နာမ ကတ္ဝာ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ။ အယံ ကာလံကိရိယာ အညေသံ န ဟောတိ။ တဒါ ပန အဒိန္နဒါနံ နာမ နတ္ထိ၊ အရက္ခိတသီလံ နာမ နတ္ထိ၊ သဗ္ဗပါရမိနံ ပူရိတတ္တာ ယာဝတာယုကံ အဋ္ဌာသိ။

သတော သမ္မဇာနော တုသိတာ ကာယာ စဝိတ္ဝာ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတီတိ ဧဝံ တာဝ သဗ္ဗပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ယာဝ-တာယုကံ အဋ္ဌာသိ။ ဒေဝတာနံ ပန "မနုဿဂဏနာဝသေန ဇုဒါနိ သတ္တဟိ ဒိဝသေဟိ စုတိ ဘဝိဿတီ"တိ ပဗ္ဗ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ—မာလာ မိလာယန္တိ၊ ဝတ္ထာနိ ကိလိဿန္တိ၊ ကစ္ဆေဟိ သေဒါ မုစ္စန္တိ၊ ကာယေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ ဩက္ကမတိ၊ ဒေဝေါ ဒေဝါသနေ န သဏ္ဌာတီ[3]။

တတ္ထ **မာလာ**တိ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ပဋိဋ္ဌနမာလာ၊ တာ ကိရ သဋ္ဌိသတသဟဿာမိကာ သတ္တပဏ္ဏာသ ဝဿကောဋိယော အမိလာယိတ္ဝာ တဒါ မိလာယန္တိ။ **ဝတ္ထေ**သုပိ ဧသေဝ နယော။ ဇေတ္တကံ ပန ကာလံ ဒေဝါနံ နေဝ သီတံ့ န ဥဏှံ ဟောတိ၊ တသ္မိံ ကာလေ သရီရတော ဗိန္ဒုဗိန္ဒုဝသေန **သေဒါ** မုစ္စန္တိ။ ဇေတ္တကဉ္စ ကာလံ တေသံ သရီရေ ခဏ္ဍိစ္စပါလိစ္စာဒိဝသေန **ဝိဝဏ္ဏတာ** န ပညာယတိ၊ ဒေဝမိတာ သောဋ္ဌသဝဿုဒ္ဒေသိကာ ဝိယ, ဒေဝ-ပုတ္တာ ဝိသတိဝဿုဒ္ဒေသိကာ ဝိယ ခါယန္တိ။ မရဏကာလေ ပန နေသံ ကိလန္တရူပေါ အတ္တဘာဝေါ ဟောတိ။ ဇေတ္တကဉ္စ နေသံ ကာလံ ဒေဝလောကေ

၁-န ဇာနန္တိ (က) ၂-အဓိဘဝိတ္ဝာ (က) ၃-နာဘိရမတိ (ခုံ ၁-၂၄၇-ပိဋ္ဌေ)

ဥက္ကဋ္ဌိတာ နာမ နတ္ထိ၊ မရဏကာလေ ပန နိဿသန္တိ ဝိဇ္ဈန္တိ၊ သကေ အာသနေ နာဘိရမန္တိ။

ဣမာနိ ပန[1] ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ယထာ လောကေ မဟာပုညာနံ ရာဇရာဇ-မဟာမတ္တာဒီနံယေဝ ဥက္ကာပါတဘူမိစာလစန္ဒဂ္ဂါဟာဒီနိ နိမိတ္တာနိ ပညာယန္တိ၊ န သဗ္ဗေသံ၊ ဧဝမေဝ မဟေသက္ခာနံ ဒေဝတာနံယေဝ ပညာယန္တိ၊ န သဗ္ဗေသံ။ ယထာ စ မနုဿေသု ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ နက္ခတ္တပါဋကာဒယော ဇာနန္တိ၊ န သဗ္ဗေ၊ ဧဝမေဝ တာနိပိ သဗ္ဗေ ဒေဝါ န ဇာနန္တိ၊ ပဏ္ဍိတာ ဧဝ ပန ဇာနန္တိ။ တတ္ထ ယေ စ မန္ဒေန ကုသလကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တာ ဒေဝပုတ္တာ၊ တေ တေသု ဥပ္ပန္နေသု "ဣဒါနိ ကော ဇာနာတိ[2]၊ ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တိ်သာမာ"တိ ဘာယန္တိ။ ယေ မဟာ-ပုညာ၊ တေ "အမှေဟိ ဒိန္နံ ဒါနံ ရက္ခိတံ သီလံ ဘာဝိတံ ဘာဝနံ အာဂမ္မ ဥပရိဒေဝလောကေသု သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿာမာ"တိ န ဘာယန္တိ။ ဗောဓိ-သတ္တောပိ တာနိ ပုဗ္ဗနိမိတ္တာနိ ဒိသွာ "ဣဒါနိ အနန္တရေ အတ္တဘာဝေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ"တိ န ဘာယိ။ အထဿ တေသု နိမိတ္တေသု ပါတုဘူတေသု ဒဿသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ သန္နိပတိတ္ဝာ "မာရိသ တုမှေဟိ ဒသ ပါရမိယော ပူရေန္တေဟိ န သက္ကသမ္ပတ္တိံ န မာရဗြဟ္မစက္ကဝတ္တိသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေန္တေဟိ ပူရိတာ၊ လောကနိတ္ထရဏတ္ထာယ ပန ဗုဒ္ဓတ္တံ ပတ္ထယမာနေဟိ ပူရိတာ၊ သော ဝေါ ဣဒါနိ ကာလော မာရိသ ဗုဒ္ဓတ္တာယ၊ သမယော မာရိသ ဗုဒ္ဓတ္တာယာ"တိ ယာစန္တိ။

အထ မဟာသတ္တော ဒေဝတာနံ ပဋိညံ အဒတ္ဝာဝ ကာလဒီပဒေသကုလ-ဇနေတ္တိအာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန **ပဉ္စမဟာဝိလောကနံ** နာမ ဝိလောကေသိ။ တတ္ထ "ကာလော နု ခေါ, န ကာလော"တိ ပဌမံ ကာလံ ဝိလောကေသိ။ တတ္ထ ဝဿသတသဟဿတော ဥဒ္ဓံ ဝမိုတအာယုကာလော ကာလော နာမ နဟောတိ။ ကသ္မာ? တဒါ ဟိ သတ္တာနံ ဇာတိဇရာမရဏာနိ န ပညာယန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါနဉ္စ ဓမ္မဒေသနာ နာမ တိလက္ခဏမုတ္တာ နတ္ထိ၊ တေသံ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ ကထေန္တာနံ "ကိံ နာမေတံ ကထေန္တိ"တိ နေဝ သောတုံ န သဒ္ဓါတုံ မညန္တိ၊ တတော အဘိသမယော န ဟောတိ၊ တသ္မိံ အသတိ အနိယျာနိကံ သာသနံ ဟောတိ။ တသ္မာ သော အကာလော။ ဝဿသတတော ဥနအာယုကာလောပိ ကာလော နာမ န ဟောတိ။ ကသ္မာ? တဒါ ဟိ သတ္တာ ဥဿန္နကိလေသာ ဟောန္တိ၊ ဥဿန္နကိလေသာနံ စ ဒိန္နောဝါဒေါ ဩဝါဒဋ္ဌာနေ န တိဋ္ဌတိ။ ဥဒကေ ဒဏ္ဍရာဇိ ဝိယ ခိပ္ပံ ဝိဂစ္ဆတိ။ တသ္မာ သောပိ အကာလော။

၁-ဣမာနိ ပဉ္စ (သျာ) ၂-ကိံ ဇာနာမ (က)

သတသဟဿတော ပန ပဋ္ဌာယ ဟေဋ္ဌာ ၀ဿသတတော ပဋ္ဌာယ ဥဒ္ဓံ အာယုကာလော ကာလော နာမ၊ တဒါ စ ၀ဿသတကာလော ဟောတိ။ အထ မဟာသတ္တော "နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗကာလော"တိ **ကာလံ** ပဿိ။

တတော **ဒီပံ** ဝိလောကေန္တော သပရိ၀ါရေ စတ္တာရော ဒီပေ ဩလောကေတ္ဝာ "တိသု ဒီပေသု ဗုဒ္ဓါ နု နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဇမ္ဗုဒီပေယေ၀ နိဗ္ဗတ္တန္တီ"တိ ဒီပံ ပဿိ။

တတော "ဇမ္ဗုဒီပေါ နာမ မဟာ၊ ဒသယောဇနသဟဿပရိမာဏော၊ ကတရဿိံ နု ခေါ ပဒေသေ ဗုဒ္ဓါ နိဗ္ဗတ္တန္တီ"တိ **ဒေသံ** ဝိလောကေန္တော မဇ္ဈိမ-ဒေသံ[1] ပဿိ။ မဇ္ဈိမဒေသော နာမ "ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ ဂဇင်္လံ[2] နာမ နိဂမော"တိအာဒိနာ နယေန ဝိနယေ[3] ဝုတ္တော၀။ သော ပန အာယာမတော တိဏ္ဏိ ယောဇနသတာနိ။ ဝိတ္ထာရတော အဋ္ဌတိယာနိ၊ ပရိက္ခေပတော နဝယောဇနသတာနိတိ။ ဧတဿိံ ဟိ ပဒေသေ စတ္တာရိ အဋ္ဌ သောဠသ ၀ါ အသင်္ခ်ေယျာနိ, ကပ္ပသတသဟဿဥ္စ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဒွေ အသင်္ခ်ေယျာနိ, ကပ္ပသတသဟဿဥ္စ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဧကံ အသင်္ခ်ေယျံ, ကပ္ပသတသဟဿဥ္စ ပါရမိယော ပူရေတ္ဝာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော မဟာသာ၀ကာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ စတုန္နံ မဟာဒီပါနံ ဒ္ဝိသဟဿာနံ ပရိတ္တဒီပါနဉ္စ ဣဿရိယာဓိပစ္စကာရကစက္ကဝတ္တိ-ရာဇာနော ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ အညေ စ မဟေသက္ခာ ခတ္တိယဗြာဟ္မဏဂဟပတိမဟာ-သာလာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣဒ္ဓေတ္ထ ကပိလ၀တ္ထု နာမ နဂရံ၊ တတ္ထ မယာ နိဗ္ဗတ္တိတဗ္ဗန္တိ နိဋ္ဌမဂမာသိ။

တတော **ကုလံ** ဝိလောကေန္တော "ဗုဒ္ဓါ နာမ လောကသမ္မတေ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဣဒါနိ စ ခတ္တိယကုလံ လောကသမ္မတံ၊ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိဿာမိ၊ သုဒ္ဓေါ-ဒနော နာမ ရာဇာ မေ ပိတာ ဘ၀ိဿတီ"တိ ကုလံ ပဿိ။

တတော **မာတရံ** ဝိလောကေန္တော "ဗုဒ္ဓမာတာ နာမ လောလာ သုရာ-ဓုတ္တာ နု ဟောတိ၊ ကပ္ပသတသဟဿံ ပူရိတပါရမိ ဇာတိတော ပဋ္ဌာယ အခဏ္ဍပဉ္စသီလာ ဟောတိ၊ အယံ စ မဟာမာယာ နာမ ဒေဝိ ဧဒိသာ၊ အယံ မေ မာတာ ဘ၀ိဿတိ၊ ကိတ္တကံ ပနဿာ အာယူ"တိ အာ၀ဇ္ဇေန္တော "ဒသန္နံ မာသာနံ ဥပရိ သတ္တ ဒိ၀သာနီ"တိ ပဿိ။

၁-မဇ္ဈိမပဒေသံ (သီ) ၂-ကဇင်္လံ (သီ) ၃-ဝိ ၃-၂၀၇-ဝိဋ္ဌေ။

ဣတိ ဣမံ **ပဉ္စမဟာဝိလောကနံ** ဝိလောကေတွာ "ကာလော မေ မာရိသာ ဗုဒ္ဓဘာဝါယာ"တိ ဒေဝတာနံ သင်္ဂဟံ ကရောန္တော ပဋိညံ ဒတွာ "ဂစ္ဆထ တုမ္ဟေ"တိ တာ ဒေဝတာ ဥယ္ယောဇေတွာ တုသိတဒေဝတာဟိ ပရိဝုတော တုသိတပုရေ နန္ဒနဝနံ ပါဝိသိ။ သမ္ဗဒေဝလောကေသု ဟိ နန္ဒနဝနံ အတ္ထိယေဝ။ တတ္ထ နံ ဒေဝတာ "ဣတော စုတော သုဂတိံ ဂစ္ဆ၊ ဣတော စုတော သုဂတိံ ဂစ္ဆာ"တိ ပုဗ္ဗေကတကုသလကမ္မောကာသံ သာရယမာနာ ဝိစရန္တိ။ သော ဧဝံ ဒေဝတာဟိ ကုသလံ သာရယမာနာဟိ ပရိဝုတော တတ္ထ ဝိစရန္တောဝ စဝိ။

ဧဝံ စုတော စဝါမိတိ ပဇာနာတိ၊ စုတိစိတ္တံ နဇာနာတိ။ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာပိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ နဇာနာတိ၊ ဣမသ္မိံ မေ ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဂဟိတာတိ ဧဝံ ပန ဇာနာတိ။ ကေစိ ပန ထေရာ "အာဝဇ္ဇနပရိယာယော နာမ လဗ္ဘတိ ဝဋ္ဋတိ၊ ဒုတိယ-တတိယစိတ္တဝါရေယေဝ ဇာနိဿတီ"တိ ဝဒန္တိ။ တိပိဋကမဟာသီဝတ္ထေရော ပနာဟ "မဟာသတ္တာနံ ပဋိသန္ဓိ နာမ အညေသံ ပဋိသန္ဓိသဒိသာ၊ ကောဋိပ္ပတ္တံ တေသံ သတိသမ္ပဇညံ။ ယသ္မာ ပန တေနေဝ စိတ္တေန တံ စိတ္တံ ဉာတုံ နသက္ကာ၊ တသ္မာ စုတိစိတ္တံ နဇာနာတိ။ စုတိက္ခဏေပိ စဝါမိတိ ပဇာနာတိ၊ ပဋိသန္ဓိံ ဂဟေတ္ဝာပိ ပဋိသန္ဓိစိတ္တံ နဇာနာတိ၊ အသုကသ္မိံ ဌာနေ ပဋိသန္ဓိ ဂဟိတာတိ ပဇာနာတိ၊ တသ္မိံ ကာလေ ဒဿနဟသိ ကမ္မတိ"တိ။ ဧဝံ သတော သမ္ပဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမန္တော ပန ကေနဝိသတိယာ ပဋိသန္ဓိစိတ္တေသု မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂဿ သောမနဿသဟဂတဉာဏသမ္ပယုတ္တအသင်္ခါရိကကုသလ-စိတ္တဿ သဒိသမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ မဟာသီဝတ္ထေရော ပန "ဥပေက္ခာသဟဂတေနာ"တိ အာဟ။

ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တော ပန အာသာဒ္ဒိပုဏ္ဏမာယံ ဥတ္တရာသဠှနက္ခတ္တေန အဂ္ဂ-ဟေသိ။ တဒါ ကိရ မဟာမာယာ ပုရေ ပုဏ္ဏမာယ သတ္တမဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ ဝိဂတသုရာပါနံ မာလာဂန္ဓဝိဘူသနသမ္ပန္နံ နက္ခတ္တကီဠံ အနုဘဝမာနာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပါတော ဝုဋ္ဌာယ ဂန္ဓောဒကေန နာယိတ္ဝာ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတာ ဝရဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္ဝာ သိရိ-သယနေ နိပန္နာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမမာနာ ဣဒံ သုပိနံ အဒ္ဒသ—"စတ္တာရော ကိရ နံ မဟာရာဇာနော သယနေနေဝ သဒ္ဓိံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ အနောတတ္တဒဟံ နေတ္ဝာ ကေမန်္တ အဘိသုံ။ အထ နေသံ ဒေဝိယော အာဂန္ဒ္ဝာ မနုဿမလဟာရဏာနိ နာပေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗဝတ္ထံ နိဝါသေတ္ဝာ ဂန္ဓေဟိ ဝိလိမ္ပေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖါနိ ပိဠန္ဓိတ္ဝာ တတော အဝိဒူရေ ရဇတပဗ္ဗတော၊ တသ္မာ အဏ္ဏော ကနကဝိမာနံ အတ္ထိ၊ တသ္မိံ

ပါစိနတော သိသံ ကတ္ဝာ နိပဇ္ဇာပေသုံ။ အထ ဗောဓိသတ္တော သေတ၀ရ-
၀ါရဏော ဟုတ္ဝာ တတော အဝိဒူရေ ဧကော သု၀ဏ္ဏပဗ္ဗတော၊ တတ္ထ စရိတ္ဝာ
တတော ဩရုယှ ရဇတပဗ္ဗတံ အဘိရုဟိတ္ဝာ ဥတ္တရဒိသတော အာဂမ္မ
ကနကဂိမာနံ ပဝိသိတ္ဝာ မာတရံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ ဒက္ခိဏပဿံ ဖာလေတ္ဝာ
ကုစ္ဆိံ ပဝိဋ္ဌသဒိသော အဟောသိ။

အထ ပဗုဒ္ဓါ ဒေဝိ တံ သုပိနံ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ပဘာတာယ
ရတ္တိယာ စတုသဋ္ဌိမတ္တေ ဗြာဟ္မဏပါမောက္ခေ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ဟရိတူပ-
လိတ္တာယ လာဇာဒိဟိ ကတမင်္ဂလသက္ကာရာယ ဘူမိယာ မဟာရဟာနိ
အာသနာနိ ပညာပေတ္ဝာ တတ္ထ နိသိန္နာနံ ဗြာဟ္မဏာနံ သပ္ပိမဓုသက္ကရာဘိ-
သင်္ခရိဿ ဝရပါယာသဿ သု၀ဏ္ဏရဇတပါတိယော ပူရေတ္ဝာ သု၀ဏ္ဏ-
ရဇတပါတိဟေ၀ ပဋိကုဇ္ဇိတ္ဝာ အဒါသိ၊ အညေဟိ စ အဟတ၀တ္ထ-
ကပိလဂါဖိဒါနာဒိဟိ တေ သန္တပ္ပေသိ။ အထ နေသံ သဗ္ဗကာမသန္တပ္ပိတာနံ
သုပိနံ အာရောစာပေတ္ဝာ "ကိံ ဘ၀ိဿတီ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဗြာဟ္မဏာ အာဟံသု
"မာ စိန္တယိ မဟာရာဇ၊ ဒေ၀ိယာ တေ ကုစ္ဆိမှိ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌိတော၊ သော စ
ခေါ ပုရိသဂဗ္ဘော၊ နပုံသကဂဗ္ဘော၊ ပုတ္တော တေ ဘ၀ိဿတိ။ သော သစေ
အဂါရံ အဇ္ဈာ၀သိဿတိ၊ ရာဇာ ဘ၀ိဿတိ စက္ကဝတ္တီ။ သစေ အဂါရာ နိက္ခမ္မ
ပဗ္ဗဇိဿတိ၊ ဗုဒ္ဓေါ ဘ၀ိဿတိ လောကေ ၀ိ၀ဋ္ဋစ္ဆဒေါ"တိ။ ဧ၀ံ သတော
သမ္မဇာနော ဗောဓိသတ္တော တုသိတကာယာ စ၀ိတ္ဝာ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ။

တတ္ထ **သတော သမ္မဇာနော**တိ ဣမိနာ စတုတ္ထာယ ဂဗ္ဘာ၀က္ကန္တိယာ
ဩက္ကမတိတိ ဒဿေတိ။ စတသ္သော ဟိ ဂဗ္ဘာ၀က္ကန္တိယော။

"စတသ္သော ဣမာ ဘန္တေ ဂဗ္ဘာ၀က္ကန္တိယော၊ ဣဓ ဘန္တေ ဧကစ္စော
အသမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ၊ အသမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ
ဌာတိ၊ အသမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အယံ ပဌမာ ဂဗ္ဘာ၀က္ကန္တိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဣဓေကစ္စော သမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ၊
အသမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ၊ အသမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊
အယံ ဒုတိယာ ဂဗ္ဘာ၀က္ကန္တိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဣဓေကစ္စော သမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ၊
သမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ၊ အသမ္မဇာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊
အယံ တတိယာ ဂဗ္ဘာ၀က္ကန္တိ။

ပုန စပရံ ဘန္တေ ဇုဓေကစ္ဆော သမဓာနော မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတိ၊ သမဓာနော မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ဌာတိ၊ သမဓာနော မာတုကုစ္ဆိမှာ နိက္ခမတိ၊ အယံ စတုတ္ထော ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ”တိ ။

တေသု ပဌမော လောကိယမနုဿာနံ ဟောတိ၊ ဒုတိယော အသိတိမဟာသာဝကာနံ၊ တတိယော ဒွိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာနဉ္စ။ တေ ကိရ ကမ္မဇဝါတေဟိ ဥဒ္ဓံပါဒါ အဓောသိရာ အနေကသတပေါရိသေ ပပါတေ ဝိယ ယောနိမုခေ တာဋ္ဌိဋ္ဌိလေန ဟတ္ထိ ဝိယ အတိဝိယ သမ္ဓာဓေန ယောနိမုခေန နိက္ခမမာနာ အနန္တံ ဒုက္ခံ ပါပုဏန္တိ။ တေန နေသံ “မယံ နိက္ခမာမာ”တိ သမဓာနတာ နဟောတိ။ စတုတ္ထော သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ။ တေ ဟိ မာတုကုစ္ဆိသ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တာပိ ဇာနန္တိ၊ တတ္ထ ဝသန္တာပိ ဇာနန္တိ။ နိက္ခမနကာလေပိ နေသံ ကမ္မဇဝါတာ ဥဒ္ဓံပါဒေ အဓောသိရေ ကတ္တာ ခိပိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဒွေ ဟတ္ထေ ပသာရေတ္တာ အကြိန ဥမ္မိလေတ္တာ ဌိတကာဝ နိက္ခမန္တိ။

၂၀၁။ **မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကမတီ**တိ ဇေတ္ထေ မာတုကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော ဟောတီတိ အတ္ထော။ ဩက္ကန္တော ဟိ တသ္မိံ ဇဝံ ဟောတိ၊ န ဩက္ကမမာနော။ **အပ္ပမာဏော**တိ ဝုဒ္ဓပ္ပမာဏော၊ ဝိပုလော**တိ** အတ္ထော။ **ဥဠာရော**တိ တသော၀ ဝေ၀စနံ။ **ဒေ၀ါနုဘာ၀ဉ္စာ**တိ ဇေတ္ထေ ဒေ၀ါနံ အယမာနုဘာ၀ော်—နိ၀တ္တ၀တ္တသ ပဘာဒွါဒသ ယောဇနာနိ ဖရတိ၊ တထာ သရီရသ၊ တထာ အလင်္ကာရသ၊ တထာ ဝိမာနသ၊ တံ အတိက္ကမိတ္ဝာတိ အတ္ထော။

လောကန္တရိကာတိ တိဏ္ဏံ တိဏ္ဏံ စက္ကဝါဠာနံ အန္တရာ ဇေကော လောကန္တရိကော၂ ဟောတိ တိဏ္ဏံ သကဋစက္ကာနံ ပတ္တာနံ ဝါ အညမညံ အာဟစ္စ ဋ္ဌိတာနံ မဇ္ဈေ သြကာသော ဝိယ။ သော ပန လောကန္တရိကနိရယော ပရိမာဏတော အဋ္ဌယောဇနသဟဿော ဟောတိ။ **အဃာ**တိ နိစ္စဝိ၀ဋ္ဋာ။ **အသံဝုတာ**တိ ဟေဋ္ဌာပိ အပ္ပတိဋ္ဌာ။ **အန္ဓကာရာ**တိ တမဘူတာ။ **အန္ဓကာရ-တိမိသာ**တိ စက္ခုဝိညာဏုပ္ပတ္တိနိ၀ါရဏတော အန္ဓဘာ၀ကရဏတိမိသေန သမန္နာဂတာ။ တတ္ထ ကိရ စက္ခုဝိညာဏံ နုဇာယတိ။ **ဧ၀ံမဟိဒ္ဓိကာ**တိ စန္ဒိမသူရိယာ ကိရ ဇေပ္ပဟာရေနေ၀ တီသု ဒီပေသု ပညာယန္တိ၊ ဧ၀ံမဟိဒ္ဓိကာ။ ဇေကောယ ဒီသာယ နဝနဝယောဇနသတသဟဿာနိ အန္ဓကာရံ ဝိဓမိတ္ဝာ အာလောကံ ဒဿေန္တိ၊ ဧ၀ံ မဟာနုဘာ၀ော်။ **အာဘာယ နာနုဘော**န္တိတိ

၁-ဒီ-၃-၈၅-ဝိဇ္ဇေ၊ ၂-ကော လောကန္တရိကာ (သီ)

အတ္တနော ပဘာယ နပ္ပဟောန္တိ။ တေ ကိရ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတသဒ္ဒေန စရန္တိ၊ စက္ကဝါဠပဗ္ဗတဗ္ဘ အတိက္ကမ္မ လောကန္တရိကနိရယော၊ တသ္မာ တေ တတ္ထ အာဘာယ နပ္ပဟောန္တိ။

ယေဒိ တတ္ထ သတ္တာတိ ယေဝိ တသ္မိံ လောကန္တရမဟာနိရယေ သတ္တာ ဥပပန္နာ။ ကိံ ပန ကမ္မံ ကတ္ဝာ တေ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီတိ။ ဘာရိယံ ဒါရုဏံ မာတာပိတူနံ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ စ ဥပရိ အပရာဓံ အညဉ္စ ဒိဝသေ ဒိဝသေ[1] ပါဏဝဓဒိသာဟသိကမ္မံ[2] ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ တမ္မပဏ္ဍိတေ အာဘယ-စောရနာဂစောရာဒယော ဝိယ။ တေသံ အတ္တဘာဝေါ တိဂါဝုတိကော ဟောတိ၊ ဝဏ္ဏလိနံ ဝိယ ဒီဃနခါ ဟောန္တိ၊ တေ ရုက္ခေ ဝဏ္ဏလိယော ဝိယ နခေဟိ စက္ကဝါဠပါဒေ လဂ္ဂန္တိ။ ယဒါ ပန သံသပ္ပန္တာ အညမညဿ ဟတ္ထပါသံ ဂတာ ဟောန္တိ၊ အထ “ဘက္ခော နော လဒ္ဓေါ”တိ မညမာနာ တတ္ထ ဝါဝဋ္ဋာ ဝိပရိဝတ္တိတ္ဝာ လောကသန္ဓာရကဥဒကေ ပတန္တိ။ ဝါတေ ပဟရန္တေ မဒုကဖလာနိ ဝိယ ဆိဇ္ဇိတ္ဝာ ဥဒကေ ပဘန္တိ။ ပတိတမတ္တာ စ အစ္ဆနခါရေ ဥဒကေ ပိဋ္ဌပိဏ္ဍိ ဝိယ ဝိလီယန္တိ။

အညေဝိ ကိရ ဧကော သန္တိ သတ္တာတိ “ယထာ မယံ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝါမ၊ ဧဝံ အညေဝိ ကိရ သတ္တာ ဇာဒံ ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တာ ဇူရဉ္စပပန္နာ”တိ တံ ဒိဝသံ ပဿန္တိ။ အယံ ပန သြဘာသော ကေယာဂုပါနမတ္တမ္ပိ နာ တိဋ္ဌတိ၊ ယာဝတာ နိဋ္ဌါယိတ္ဝာ ပဗုဋ္ဌေါ အာရမ္မဏံ ဝိဘာဝေတိ၊ တတ္တကံ ကာလံ ဟောတိ။ ဒီဃဘာဏကာ ပန “အစ္ဆရာသဃ်ာဋမတ္တမေဝ[3] ဝိဇ္ဇုဘာသော ဝိယ နိစ္ဆရိတ္ဝာ ကိံ ဇာဒန္တိ ဘဏန္တာနံယေဝ အန္တရဓာယတီ”တိ ဝဒန္တိ။ **သက်မ္ဗတီ**တိ သမန္တတော ကမ္ပတိ။ ဇာတရဋ္ဌယံ ပုရိမသဒိသဝ ဝေဝစနံ။ ပုန **အပ္ပမာဏော စာ**တိအာဒိ နိဂမနတ္ထံ ဝုတ္တံ။

၂၀၂။ **စတ္တာရော[4] ဒေဝပုတ္တာ စတုဒ္ဒိသံ အာရက္ခာယ ဥပဂန္ဆန္တီ**တိ ဇေတ္ထ **စတ္တာရော**တိ စတုန္နံ မဟာရာဇူနံ ဝသေန ဝုတ္တံ၊ ဒဿဟသဿစက္ကဝါဠေ ပန စတ္တာရော စတ္တာရော ကတ္ဝာ စတ္တာလီသဒသဿဟသာ ဟောန္တိ။ တတ္ထ ဇုမသ္မိံ စက္ကဝါဠေ မဟာရာဇာနော ခဂ္ဂဟတ္ထာ အာဂန္ဆာ ဗောဓိသတ္တသ အာရက္ခဏတ္ထာယ ဥပဂန္ဆာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဇုတရေ ဂဗ္ဘဒ္ဝါရတော ပဋ္ဌာယ

၁-အညေ စ တာဒိသေ (က)
၂-အစ္ဆရာသဃ်ာဋသမယေ (က)
၃-....ကမ္မေ (က)
၄-စတ္တာရော နံ (သီ၊ သျာ)

အဝရဒ္ဓပံသုဝိသာစကာဒိယက္ခဂ္ဂေ ပဋိက္ကမာပေတွာ ယာဝ စက္ကဝါဠာ အာရက္ခံ ဂဏှိ[1]သု။

ကိမတ္ထံ ပနာယံ ရက္ခာ အာဂတာ၊ နနု ပဋိသန္ဓိက္ခဏေ ကလလကာလတော ပဋ္ဌာယ သစေပိ ကောဋိသတသဟဿာ မာရာ ကောဋိသတသဟဿံ သိနေရုံ ဥက္ခိပိတွာ ဗောဓိသတ္တသ ဝါ ဗောဓိသတ္တမာတုယာ ဝါ အန္တရာယ-ကရဏတ္ထံ အာဂစ္ဆေယျုံ၊ သဗ္ဗေ အန္တရာဝ အန္တရဓာယေယျုံ[2]။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ ဘဂဝတာ ရုဟိရုပ္ပါဒဝတ္ထုသ္မိံ “အဋ္ဌာနမေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ပရူပက္ကမေန တထာဂတံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေယျ။ အနုပက္ကမေန ဘိက္ခဝေ တထာဂတာ ပရိနိဗ္ဗာယန္တီ’’တိ[3]။ ဝေမေတံ၊ နု[4] ပရူပက္ကမေန တေသံ ဇီဝိတန္တရာယော အတ္ထိ။ သန္တိ ခေါ ပန အမနုဿာ ဝိရူပါ ဒုဋ္ဌသိကာ, ဘေရဝရတာ[5] ပက္ခိနော၊ ယေသံ ရူပံ ဒိသွာ သဒ္ဒံ ဝါ သုတ္ဝာ ဗောဓိသတ္တမာတု ဘယံ ဝါ သန္တာသော ဝါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ တေသံ နိဝါရဏတ္ထာယ ရက္ခံ အဂ္ဂဟေသုံ။ အပိစ ခေါ ဗောဓိ-သတ္တသ္မိံ ပုညတေဇေန သဗ္ဗာတဂါရဝါ အတ္တနော ဂါရဝစေါဒိတာပိ တေ ဝေမကံသု။

ကိံ ပန တေ အန္တောဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္ဝာ ဌိတာ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော ဗောဓိသတ္တမာတုယာ အတ္တာနံ ဒဿေန္တိ နု ဒဿေန္တီတိ။ နဟာနမဏ္ဍန-ဘောဇနာဒိသရိရကိစ္စကာလေ နု ဒဿေန္တိ၊ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္ဝာ ဝရသယနေ နိပန္နကာလေ ပန ဒဿေန္တိ။ တတ္ထ ကိဉ္စာပိ အမနုဿဒဿနံ နာမ မနုဿာနံ သပ္ပဋိဘယံ ဟောတိ၊ ဗောဓိသတ္တမာတာ ပန အတ္တနော စေဝ ပုတ္တသ္သ စ ပုညာနုဘာဝေန တေ ဒိသွာ နာ ဘာယတိ၊ ပကတိအန္တေပုရပါလကေသု ဝိယ အဿာ တေသု စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၂၀၃။ **ပကတိယာ သီလဝတီတိ** သဘာဝေနေဝ သီလသမ္ပန္နာ။ အနုပ္ပန္နေ ကိရ ဗုဒ္ဓေ မနုဿာ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာနံ သန္တိကေ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဥက္ကုဋ္ဌိကံ နိသီဒိတ္ဝာ သိလံ ဂဏှန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ ကာလဒေဝိလဿ ဇာသိနော သန္တိကေ ဂဏှာတိ။ ဗောဓိသတ္တော ပန ကုစ္ဆိဂတော အညဿ ပါဒမူလေ နိသီဒိတုံ နာမ န သက္ကာ၊ သမာသနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဂဟိတသီလမ္ပိ အဝညာ ကာရဏာမတ္တံ[7] ဟောတိ။ တသ္မာ သယမေဝ သီလံ အဂ္ဂဟေသိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၁-အန္တရဓာပေယျုံ (သီ၊ က) ၂-ဝိ ၄-၃၅၅-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ဝေမေတေ (က)
၄-ဘေရဝရူပါ (က) ၅-အာဝဇ္ဇနကရဏာမတ္တံ (က)

ပုရိသေသုတိ ဗောဓိသတ္တသ္သ ပိတရံ အာဒိံ ကတွာ ကေသုစိ မနုဿေသု ပုရိသာဓိပ္ပါယစိတ္တံ နုပ္ပဇ္ဇတိ။ တဒူ ဧဝါ ဗောဓိသတ္တော ဂါရဝ၀ေန၊ န ပဟိန-ကိလေသတာယ။ ဗောဓိသတ္တမာတု ရူပံ ပန သုကုသလာပိ သိပ္ပိကာ ပေါတ္ထ-ကမ္မာဒီသုပိ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ၊ တံ ဒိဿာ ပုရိသဿ ရာဂေါ နုပ္ပဇ္ဇတီတိ န သက္ကာ ၀တ္တုံ။ သစေ ပန တံ ရတ္တစိတ္တော ဥပသင်္ကမိတုကာမော ဟောတိ၊ ပါဒါ န ၀ဟန္တိ၊ ဒိဗ္ဗသဒ္ဒလိကာ ၀ိယ ဗဇ္ဈန္တိ။ တသ္မာ "အနတိက္ကမနီယာ"တိ-အာဒိ ၀ုတ္တံ။

ပဉ္ဆန်ံ ကာမဂုဏာနန္တိ ပုဗ္ဗေ "ကာမဂုဏူပသံဟိတ"န္တိ ပုရိသာဓိပ္ပါယ၀သေန ၀တ္ထုပဋိက္ခေပေါ ကထိတော၊ ဣဓ အာရမ္မဏပဋိလာဘော ဒဿိတော။ တဒါ ကိရ "ဒေ၀ိယာ ဧ၀ရူပေါ ပုတ္တော ကုစ္ဆိသ္မိံ ဥပ္ပန္နော" တိ သုတ္ဝာ သမန္တတော ရာဇာနော မဟဿ္သာဘာရဏတူရိယာဒိ၀သေန ပဉ္စဒ္ဓါရာ-ရမ္မဏ၀တ္ထုဘူတံ ပဏ္ဏာကာရံ ပေသေန္တိ၊ ဗောဓိသတ္တသ္သ စ ဗောဓိသတ္တ-မာတုယာ စ ကတကမ္မဿ ဥဿန္နတ္တာ လာဘသက္ကာရဿ ပမာဏပရိစ္ဆေဒေါ နာမ နတ္ထိ။

၂၀၄။ **အကိလန္တကာယာ**တိ ယထာ အညာ ဣတ္ထိယော ဂဗ္ဘဘာရေန ကိလမန္တိ၊ ဟတ္ထပါဒါ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိနိ ပါပုဏန္တိ၊ န ဧ၀ံ တဿာ ကောစိ ကိလမထော အဟောသိ။ **တိရောကုစ္ဆိဂတန္တိ** အန္တောကုစ္ဆိဂတံ။ ကလလာ-ဒိကာလံ အတိက္ကမိတ္ဝာ သဏ္ဌာတအင်္ဂပစ္စင်္ဂံ အဟီနိန္ဒြိယဘာ၀ံ ဥပဂတံယေ၀ ပဿတိ။ ကိမတ္ထံ ပဿတိ? သုခ၀ါသတ္ထံ။ ယထေ၀ ဟိ မာတာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ နိသိန္နာ ၀ါ နိပန္နာ ၀ါ "ဟတ္ထံ ၀ါ ပါဒံ ၀ါ သြလမ္ဘန္တီ ဥက္ခိပတွာ သဏ္ဌာ-ပေဿာမီ"တိ သုခ၀ါသတ္ထံ ပုတ္တံ သြလောကေတိ၊ ဧ၀ံ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ ယံ တံ မာတု ဥဒ္ဒါနဂမနပရိ၀တ္တနနိသဇ္ဇာဒိသု ဥက္ခသိတလောဏိကတိတ္တက-ကဋုကာဟာရအစ္ဆောဟရဏကာလေသု စ ဂဗ္ဘသ္သ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အတ္ထိ နု ခေါ မေ တံ ပုတ္တသ္နေဟော တိ သုခ၀ါသတ္ထံ ဗောဓိသတ္တံ သြလောကယမာနာ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္ဝာ နိသိန္နံ ဗောဓိသတ္တံ ပဿတိ။ ယထာ ဟိ အညေ အန္တောကုစ္ဆိဂတာ ပက္ကာသယံ အစ္ဆောတ္ထရိတွာ အာမာသယံ ဥက္ခိပိတွာ ဥဒရပဋလံ ပိဋ္ဌိတော ကတွာ ပိဋ္ဌိကဏ္ဏကံ နိဿာယ ဥက္ကုဋိကာ ဒ္ဝိသု မုဋ္ဌိသု ဟနုကံ ဌပေတွာ ဒေ၀ေ ၀ဿန္တေ ရုက္ခသုသိရေ မက္ကဋော ၀ိယ နိသီဒန္တိ၊ န ဧ၀ံ ဗောဓိသတ္တော။ ဗောဓိသတ္တော ပန ပိဋ္ဌိကဏ္ဏကံ ပိဋ္ဌိတော ကတွာ ဓမ္မာသနေ ဓမ္မကထိကော ၀ိယ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသီဒတိ။ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မံ ပနဿာ ၀တ္ထုံ သောဓေတိ၊ သုဒ္ဓေ ၀တ္ထုမှိ သုခုမစ္ဆ၀ိလက္ခဏံ

နိဗ္ဗတ္တတိ။ အထ နံ ကုစ္ဆိဂတံ တစော ပဋိစ္ဆာဒေတုံ နာ သက္ကောတိ၊ ဩလောကေန္တိယာ ဗဟိ ဌိတော ဝိယ ပညာယတိ။ တမတ္ထံ ဥပမာယ ဝိဘာဝေန္တော **သေယျထာပီ**တိအာဒိမာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ပန အန္တော-ကုစ္ဆိဂတော မာတရံ နာ ပဿတိ။ နာ ဟိ အန္တောကုစ္ဆိယံ စက္ခုရိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

၂၀၅။ **ကာလံ ကရောတီ**တိ နာ ဝိဇာတဘာဝပစ္စယာ၊အာယုပရိက္ခယေနော၀။ ဗောဓိသတ္တေန ဝသိတဗ္ဗာနံ ဟိ စေတိယကုဋိသဒိသံ ဟောတိ အညေသံ အပရိဘောဂံ၊ နာ စ သက္ကာ ဗောဓိသတ္တမာတရံ အပနေတ္ဝာ အညံ အဂ္ဂမဟေ-သိဋ္ဌာနေ ဌပေတုန္တိ တတ္ထကံယေ၀ ဗောဓိသတ္တမာတု အာယုပ္ပမာဏံ ဟောတိ၊ တသ္မာ တဒါ ကာလံ ကရောတိ။ ကတရသ္မိံ ပန ဝယေ ကာလံ ကရောတီတိ။ မဇ္ဈိမဝယေ။ ပဌမဝယသ္မိံ ဟိ သတ္တာနံ အတ္တဘာဝေ ဆန္ဒရာဂေါ ဗလဝါ ဟောတိ၊ တေန တဒါ သဒ္ဓာတဂဇ္ဇာ ဇုတ္ထိ တံ ဂဗ္ဘံ အနုရက္ခိတုံ နာ သက္ကောတိ၊ ဂဗ္ဘော ဗဟွာဗာဓော ဟောတိ။ မဇ္ဈိမဝယသ္မာ ပန ဒွေ ကောဋ္ဌာသေ အတိက္ကမ္မ တတိယကောဋ္ဌာသေ ဝတ္တေ၊ ဝိသဒံ[1] ဟောတိ၊ ဝိသဒေ ဝတ္တေမှိ နိဗ္ဗတ္တာ ဒါရကာ အရောဂါ ဟောန္တိ။ တသ္မာ ဗောဓိသတ္တမာတာပိ ပဌမဝယေ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတ္ဝာ မဇ္ဈိမဝယသ္မာ တတိယကောဋ္ဌာသေ ဝိဇာယိတ္ဝာ ကာလံ ကရောတိ။

နဝ ဝါ ဒသ ဝါတိ ဃ္ထေ ဝါသဒ္ဒေန[2] ဝိကပ္ပနဝသေန သတ္တ ဝါ အဋ္ဌ ဝါ ကောဒသ ဝါ ဒွါဒသ ဝါတိ ဧဝမာဒိနမှိ သင်္ဂဟော ဝေဒိတဗ္ဗော။ တတ္ထ သတ္တ-မာသဇာတော ဇီဝတိ၊ သိတုက္ခဏမော ပန နာ ဟောတိ။ အဋ္ဌမာသဇာတော နာ ဇီဝတိ၊ သေသာ ဇီဝန္တိ။

ဒွီတာဝါတိ ဒွိတာဝ ဟုတ္ဝာ။ မဟာမာယာပိ ဒေဝိ ဥပဝိဇညာ[3] ဉာတိ-ကုလဃရံ ဂမိဿာမီတိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ ကပိလဝတ္ထုတော ဒေဝဒဟနဂရဂါမိမဂ္ဂံ အလင်္ကာရာပေတ္ဝာ ဒေဝိံ သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ နိသီ-ဒါပေသိ၊ သကလနဂရဝါသိနော သက္ကာ ပရိဝါရေတ္ဝာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇယမာနာ ဒေဝိံ ဂဟေတ္ဝာ ပါယိံသု[4]။ သာ ဒေဝဒဟနဂရဿ အဝိဒူရေ လုမ္ဗိနိသာလဝနုယျာနံ ဒိသ္ဝာ ဥယျာနဝိစရဏတ္ထာယ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ ရညော သညံ အဒါသိ၊ ရာဇာ ဥယျာနံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတ္ဝာ အာရက္ခံ သံဝိဒဟာပေသိ။ ဒေဝိယာ ဥယျာနံ ပဝိဋ္ဌမတ္တာယ ကာယဒုဗ္ဗလ္လံ အဟောသိ၊ အထဿာ မင်္ဂလသာလမူလေ သိရိသယနံ ပညာပေတ္ဝာ သာဏိယာ ပရိက္ခိပိံသု။

၁-ဝိသုဒ္ဓံ (သျာ) ၂-ဝါသဒ္ဒေါ (သီ၊ သျာ၊ က)၊ ဝါသဒ္ဒဿ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၂၉-ဝိဋ္ဌေ)
၃-အတ္တနော (က) ၄-ဝါယံသု(သီ)

သာ အန္တောသာဏိံ ပဝိသိတ္ဝာ သာလသာခံ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္ဝာ အဒ္ဒာသိ။ အထသာ တာဝဒေဝ ဂဇ္ဈဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ။

ဒေဝါ နံ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တီတိ ဓိဏာသဝါ သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာနော ပဋိဂ္ဂဏှန္တိ။ ကထံ? သူတိဝေသံ ဂဏှိတ္ဝာတိ ဧကေ။ တံ ပန ပဋိက္ခိပိတ္ဝာ ဇုဒံ ဝုတ္တံ—တဒါ ဗောဓိသတ္တမာတာ သုဝဏ္ဏခစိတံ ဝတ္ထံ နိဝါသေတ္ဝာ မဏ္ဍကွိသဒိသံ ဒုကူလပဋံ ယာဝ ပါဒန္တာဝ ပါရုပိတ္ဝာ အဒ္ဒာသိ။ အထသာ သလ္လဟုကံ ဂဇ္ဈဝုဋ္ဌာနံ အဟောသိ ဓမကရဏတော ဥဒကနိက္ခမနသဒိသံ။ အထ တေ ပကတိဗြဟ္မ-ဝေသေနေဝ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ပဌမံ သုဝဏ္ဏဇာလေန ပဋိဂ္ဂဟေသုံ။ တေသံ ဟတ္ထတော မနုဿာ ဒုကူလစုမ္ဗဋကေန ပဋိဂ္ဂဟေသုံ။ တေန ဝုတ္တံ "ဒေဝါ နံ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏှန္တီ ပစ္ဆာ မနုဿာ"တိ။

၂၀၆။ **စတ္တာရော နံ ဒေဝပုတ္တာ**တိ စတ္တာရော မဟာရာဇာနော။ **ပဋိဂ္ဂ-ဟေတ္ဝာ**တိ အဇိနပဗ္ဗဝေဏိယာ ပဋိဂ္ဂဟေတ္ဝာ။ **မဟေသက္ခော**တိ မဟာ-တေဇော မဟာယသော လက္ခဏသမ္ပန္နော။

ဝိသဒေါ နိက္ခမတီတိ ယထာ အညေ သတ္တာ ယောနိမဂ္ဂေ လဂ္ဂန္တာ ဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ နိက္ခမန္တိ၊ န ဧဝံ နိက္ခမတိ၊ အလဂ္ဂေါ ဟုတ္ဝာ နိက္ခမတီတိ အတ္ထော။ **ဥဒေနာ**တိ ဥဒကေန။ **ကေနစိ အသုစိနာ**တိ ယထာ အညေ သတ္တာ ကမ္မဇ-ဝါတေဟိ ဥဒ္ဓံပါဒါ အဓောသိရာ ယောနိမဂ္ဂေ ပက္ခိတ္တာ သတပေါရိသနရက-ပပါတံ ပတန္တာ ဝိယ တာဒုန္တိဒ္ဒေန နိက္ကမိယမာနာ ဟတ္ထိ ဝိယ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝန္တာ နာနာအသုစိမက္ခိတာဝ နိက္ခမန္တိ၊ န ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော။ ဗောဓိ-သတ္တံ ဟိ ကမ္မဇဝါတာ ဥဒ္ဓံပါဒံ အဓောသိရံ ကာတုံ န သက္ကောန္တိ။ သော ဓမ္မာသနတော ဩတရန္တော ဓမ္မကထိကော ဝိယ နိဿေဏိတော ဩတရန္တော ပုရိသော ဝိယ စ ဒ္ဝေ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ ပသာရေတ္ဝာ ဒ္ဝိတကောဝ မာတုကုစ္ဆိ-သမ္ဘဝေန ကေနစိ အသုစိနာ အမက္ခိတောဝ နိက္ခမတိ။

ဥဒကဿ ဓာရာတိ ဥဒကဝဋ္ဋိယော။ တာသု သီတာ သုဝဏ္ဏကဋာဟေ ပတတိ၊ ဥဏှာ ရဇတကဋာဟေ။ ဇုဒ္ဓေ ပထဝီတလေ ကေနစိ အသုစိနာ အသမ္ဖိသံ တေသံ ပါနိယပရိဘောဇနီယဥဒကံ စေဝ အညေဟိ အသာ-ဓာရဏံ ကီဋနဥဒကံ စ ဒဿေတုံ ဝုတ္တံ၊ အညဿ ပန သုဝဏ္ဏရဇတဃဋ္ဋေဟိ အာဟရိယမာနဥဒကဿ စေဝ ဟံသဝဋ္ဋကာဒိပေါက္ခရဏိဂတဿ စ ဥဒကဿ ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။

၂၀၇။ **သမ္မတိဇာတေဘာ**တိ မုဟုတ္တဇာတေဘာ။ ပါဠိယံ ပန မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တမတ္တော ဝိယ ဒဿိတော၊ န ပန ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ နိက္ခန္တမတ္တံ ဟိ တံ ပဌမံ ဗြဟ္မာနော သုဝဏ္ဏဇာလေန ပဋိဂ္ဂဏှိံသု၊ တေသံ ဟတ္ထတော စုတ္တာရော မဟာရာဇာနော မင်္ဂလသမ္မတာယ သုခသမ္ပတ္တိယာယ အဇိနပဋေဏိ-ယာ၊ တေသံ ဟတ္ထတော မနုဿာ ဒုကူလစုမ္ဗဋကေန၊ မနုဿာနံ ဟတ္ထတော မုစ္ဆိတ္ဘာ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌိတော။

သေတမှိ ဆတ္တေ အနုဝေရိယမာနေတိ ဒိဗ္ဗသေတဆတ္တေ အနုဝါရိယ-မာနေ။ ဣဒ္ဓေ စ ဆတ္တသ္မိံ ပရိဝါရာနိ ခဂ္ဂါဒီနိ ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ ပါဋိဟာရိယာနေဝ။ ပါဠိယံ ပန ရာဇဂမနေ ရာဇာ ဝိယ ဆတ္တမေဝ ဝုတ္တံ။ တေသု ဆတ္တမေဝ ပညာယတိ၊ န ဆတ္တဂ္ဂါဟကာ။ တထာ ခဂ္ဂ တာလဝဏ္ဏ မောရ-ဟတ္ထက ဝါဠဗီဇနိဉ္စ[1] သေသမတ္တာယေဝ ပညာယန္တိ၊ န တေသံ ဂါဟကာ။ သမ္ဘာနိ ကိရ တာနိ အဒိဿမာနရူပါ ဒေဝတာ ဂဏှိံသု။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "အနေကသာခ္ဘ သဟဿမတ္ထလံ၊
> ဆတ္တံ မရူ ဓာရယုမန္တလိက္ခေ။
> သုဝဏ္ဏဒဏ္ဍာ ဝိပတန္တိ[2] စာမရာ၊
> န ဒိဿရေ စာမရဆတ္တဂါဟကာ"တိ[3]။

သမ္ဘာ စ ဒိဿာတိ ဇုဒံ သတ္တပဒဝိတိဟာရူပရိ ဋ္ဌိတဿ ဝိယ သမ္ဘဒိဿာနု-ဝိလောကနံ ဝုတ္တံ၊ န ခေါ ပနေဝံ[4] ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ မဟာသတ္တော ဟိ မနုဿာနံ ဟတ္ထတော မုစ္ဆိတ္ဘာ ပုရတ္ထိမဒိသံ ဩလောကေသိ၊ အနေကစတ္တဝါဠသဟဿာနိ ကေဂ်ဏာနိ အဟေသုံ။ တတ္ထ ဒေဝမနုဿာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇယမာနာ "မဟာပုရိသ ဇ္ဈာ တုမှေဟိ သဒိသော ပိ နတ္ထိ၊ ကုတော ဥတ္တရိတရော"တိ အာဟံသု။ ဧဝံ စတဿော ဒိသာ, စတဿော အနုဒိသာ,ဟေဋ္ဌာ,ဥပရိတိ ဒသပိ ဒိသာ အနုဝိလောကေတ္ဘာ အတ္တနာ သဒိသံ အဒိသ္ဘာ အယံ ဥတ္တရာ ဒိသာတိ သတ္တပဒဝိတိဟာရေန အဂမာသိတိ ဝေမေတ္တ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အာသဘိန္တိ** ဥတ္တမံ။ **အဋ္ဌာ**တိ ဂဏ္ဌော ဟိ သမ္ဘပဌမော။ ဇုတရာနိ ဒွေ ပဒါနိ ဇေဿော ဝေဝစနာနိ။ **အယမန္တိမာ ဇာတိ၊ နတ္ထိ ဒါနိ ပုနဗ္ဘဝေါ**တိ ပဒဋ္ဌယေန ဇုမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ပတ္တမ္ပံ အရဟတ္တံ ဗျာကာသိ။

၁-....ဥက္ခိသမ္ဘါယေဝ (သီ)
၂-ဒိတိပတန္တိ (သီ)
၃-နု ခေါ ဟနေတံ (သီ၊က)

၃-၆ ၁-၃၈၆-ဝိဋ္ဌေ။

ထွေ စ သမေဟိ ပါဒေဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာနံ စတုဇ္ဈာနိပါဒပဋိလာဘသ
ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဥတ္တရာဘိမုခဘာဝေါ မဟာဇနံ အဇ္ဈောတ္ထရိတ္ဝာ အဘိဘဝိတ္ဝာ
ဂမနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သတ္တပဒဂမနံ သတ္တဗောဇ္ဈင်္ဂရတနပဋိလာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊
ဒိဗ္ဗသေတစ္ဆတ္တဓာရဏံ ဝိမုတ္တိစ္ဆတ္တပဋိလာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပဗ္ဗရာဇကကုဓ-
ဘက္ခာနိ ပဗ္ဗတေ ဝိမုတ္တိဟိ ဝိမုစ္စနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဒိသာနုဝိလောကနံ အနာဝရဉာ-
ဏပဋိလာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အာသဘိဝါစာဘာဝသနံ အပ္ပဋိဝတ္တိယဓမ္မစက္ကပ္ပ-
ဝတ္တနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ “အယမန္တိမာ ဇာတိ” တိ သီဟနာဒေါ အနုပါဒိသေသာယ
နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဣမေ ဝါရာ ပါဠိယံ
အာဂတာ၊ သမ္မဟုလဝါရော ပန နာဂတော၊ အာဟရိတ္ဝာ ဒီပေတဗ္ဗော။

မဟာပုရိသသ ဟိ ဇာတဒိဝသေ ဒသသဟဿီလောကဓာတု ကမ္ပိ။ ဒသ-
သဟဿီလောကဓာတုမ္ပိ ဒေဝတာ ကေစက္ကဝါဠေ သန္နိပတိ[1]သု။ ပဌမံ ဒေဝါ
ပဋိဂ္ဂဏှိ[2]သု၊ ပစ္ဆာ မနုဿာ။ တန္တိဗန္ဓါ ဝိဏာ စမ္မဗန္ဓါ ဘေရိယော စ ကေနစိ
အဝါဒိတာ သယမေဝ ဝဇ္ဇိ[3]သု၊ မနုဿာနံ အန္တုဗန္ဓနာဒိနိ[4] ခဏ္ဍာခဏ္ဍိ
ဘိဇ္ဇိ[5]သု။ သဗ္ဗရောဂါ အဗ္ဘိလေန ဓောတတမ္ဗမလံ ဝိယ ဝိဂစ္ဆိ[6]သု၊ ဇစ္စန္ဓာ ရူပါနိ
ပဿိ[7]သု။ ဇစ္ဆဗဓိရာ သဒ္ဒံ သုဏိ[8]သု၊ ဝိဋပသို ဇဝနသမ္ပန္နာ အဟေသုံ၊ ဇာတိ-
ဇ္ဇဝနမ္ပိ ဠေဇမ္ပဂါနံ သတိ ပတိဋ္ဌာသိ၊ ဝိဒေသေ ပက္ခန္ဒနာဝါ သုပဏ္ဏံ
ပါပုဏိ[9]သု၊ အာကာသဋ္ဌကဘူမဋ္ဌကရတနာနိ သကတေဇောဘာသိတာနိ
အဟေသုံ၊ ဝေရိနော မေတ္တစိတ္တံ ပဋိလဘိ[10]သု၊ အဝိစိမ္ပိ အဂ္ဂိ နိဗ္ဗာယိ။
လောကန္တရေ အာလောကော ဥဒပါဒိ၊ နဒီသု ဇလံ န ပဝတ္တိ၊ မဟာသမုဒ္ဒေသု
မဓုသဒိသံ ဥဒကံ အဟောသိ၊ ဝါတော န ဝါယိ၊ အာကာသပဗ္ဗတ-
ရုက္ခဂတာ သကုဏာ ဘသိက္ခာ ပထဝိဂတာ အဟေသုံ၊ စန္ဒော အတိရောစိ၊
သူရိယော န ဥဏ္ဟော န သီတလော နိမ္မလော ဥတုသမ္ပန္နော အဟောသိ၊
ဒေဝတာ အတ္တနော အတ္တနော ဝိမာနဒ္ဓါရေ ဌတ္ဝာ အပ္ပေါဋ္ဌနသဒ္ဒေန-
စေလုက္ခေပါဒိဟိ မဟာကိဠံ[11] ကီဠိ[12]သု၊ စာတုဒ္ဒီပိကမဟာမေဃော ဝဿိ၊
မဟာဇနံ နေဝ ခုဒ္ဓါ န ပိပါသာ ဗိဒ္ဓေသိ၊ ဒွါရကဝါဋာနိ သယမေဝ ဝိဝရိ[13]သု၊
ပုပ္ဖူပဂဖလူပဂါ ရုက္ခာ ပုပ္ဖဖလာနိ ဂဏှိ[14]သု! ဒသသဟဿီလောကဓာတု
ကေဒ္ဓဇမာလာ အဟောသိတိ။

တတြိဝိဿ ဒသသဟဿီလောကဓာတုကမ္ပေါ သဗ္ဗညုတညာဏပဋိ-
လာဘသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဒေဝတာနံ ကေစက္ကဝါဠေ သန္နိပါတော ဓမ္မစက္ကပ္ပဝတ္တန-
ကာလေ ကေပဟာရေန သန္နိပတိတ္ဝာ ဓမ္မပဋိဂ္ဂဏှနသ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပဌမံ

၁-အဗ္ဘုဗန္ဓနာဒိနိ (က)　　၂-မဟာကီဠိတံ (က)

ဒေဝတာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ စတုန္နံ ရူပါဝစရဈာနာနံ ပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။ ပဆ္ဆာ မနုဿာနံ ပဋိဂ္ဂဟဏံ စတုန္နံ အရူပဈာနာနံ ပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ တန္တိဗန္ဓဝိဏာနံ သယံ ဝဇ္ဇနံ အနုပုဗ္ဗဝိဟာရပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ စမ္မဗန္ဓ-ဘေရိနံ ဝဇ္ဇနံ မဟာတိယာ ဓမ္မဘေရိယာ အနုဿာဝနဿ[1] ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အန္ဓဗန္ဓနာဒီနံ ဆေဒေါ အသိမာနသမုစ္ဆေဒဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သဗ္ဗရောဂဝိဂမော သဗ္ဗကိလေသဝိဂမဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဇစ္စန္ဓာနံ ရူပဒဿနံ ဒိဗ္ဗစက္ခုပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဇစ္စဗဓိရာနံ သဒ္ဒဿဝဏံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ပိဋ္ဌသပ္ပိနံ ဇဝနသမုဒါ စတုဣရိယာပါဒါဓိဂမဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဇဋ္ဌာနံ သတိပတိဋ္ဌာနံ စတုသတိပဋ္ဌာနပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဝိဒေဿပက္ခန္ဒနာဝါနံ သုပဋ္ဋနသမ္မာ-ပဏာနံ စတုပဋိသမ္ဘိဒါဓိဂမဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ရတနာနံ သကတေဇောဘာသိတတ္တံ ယံ လောကဿ ဓမ္မောဘာသံ ဒဿေဿတိ တဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ။

ဝေရိနံ မေတ္တာစိတ္တပဋိလာဘော စတုပြဟ္မဝိဟာရပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ အဝိစိမှိ အဂ္ဂိနိဗ္ဗာနံ ဇကာဒဿအဂ္ဂိနိဗ္ဗာနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ လောကန္တရာလောကော အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ ဝိဓမိတ္ဘာ ဉာဏာလောကဒဿနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ မဟာသမုဒ္ဒဿ မဓုရတာ နိဗ္ဗာနရသေန ဧကရသဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဝါတဿ အဝါယနံ ဒွါသဋ္ဌိဒိဋ္ဌဂတဘိန္နနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သကုဏာနံ ပထဝိဂမနံ မဟာဇနဿ ဩဝါဒံ သုတ္ဝာ ပါဏေဟိ သရဏဂမနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ စန္ဒဿ အတိဝိရောစနံ ဗဟုဇနကန္တတာယ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ သူရိယဿ ဉဏ္ဍသီတဝိဝဇ္ဇနဉတုသုခတာ ကာယိကစေတသိကသုခုပ္ပတ္တိယာ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဒေဝတာနံ ဝိမာနဒ္ဓါရေသု အပ္ပေါဋ္ဌနာဒီဟိ ကီဋ္ဌနံ ဗုဒ္ဓဘာဝံ ပတ္တာ ဥဒါနံ ဥဒါနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ စာတုဒ္ဒီပိက-မဟာမေဃဝဿနံ မဟတော ဓမ္မမေဃဝဿနဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ခုဒ္ဒါဝိဋ္ဌနဿ အဘာဝေါ ကာယဂတာသတိအမတပဋိလာဘဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဝိပါသာဝိဋ္ဌနဿ အဘာဝေါ ဝိမုတ္တိသုခေန သုခိတဘာဝဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဒွါရကဝါဋဉာနံ သယမေဝ ဝိဝရဏံ အဋ္ဌကိကမဂ္ဂဒွါရဝိဝရဏဿ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ရုက္ခာနံ ပုပ္ဖဖလဂဟဏံ ဝိမုတ္တိပုပ္ဖေဟိ ပုပ္ဖိတဿ စ သာမညဖလဘာရဘရိတဘာဝဿ စ ပုဗ္ဗနိမိတ္တံ၊ ဒဿ-သဟာသိလောကဓာတုယာ ကေဒ္ဓဇမာလတာ အရိယဒ္ဓဇမာလာမာလိတာယ ပုဗ္ဗနိမိတ္တန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ အယံ သမ္မဟုလပဗ္ဗေ နဝမ။

ဏ္ဍေ ပဉ္ဉ ပုစ္ဆန္တိ—"ယဒါ မဟာပုရိသော ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဥတ္တရာဘိမုခေါ ဂန္ဓာ အာသဘိံ ဝါစံ ဘာသတိ၊ တဒါ ကိံ ပထဝိယာ

၁-အနုသာသနဿ (သီ၊ သျာ)　　၂-ပဋ္ဌ (သီ)

ဂတော၊ ဥဒါဟု အာကာသေန။ ဒိဿမာနော ဂတော၊ ဥဒါဟု အဒိဿမာနော။ အစေလကော ဂတော၊ ဥဒါဟု အလက််တပ္ပဋိယတ္တော။ ဒဟရော ဟုတ္ဝာ ဂတော၊ ဥဒါဟု မဟလ္လကော။ ပန္ဆာဝိ ကိ˚ တာဒိသော၀ အဟောသိ၊ ဥဒါဟု ပုန ဗာလဒါရကော”တိ။ အယံ ပန ပဥ္ဉော ဟေဋ္ဌာလောဟပါသာဒေ သံဃသန္နိပါတေ တိဝိဋကစူဠဘာယတ္ထေရေန ဝိဿဇ္ဇိတော၀။ ထေရော ကိရေတ္ထ နိယတိ ပုဗ္ဗေကတကမ္မ ဇာသရနိမ္မာန၀ါဒ၀သေန တံ တံ ဗဟုံ ဝတ္ဝာ အ၀သာနေ ဧ၀ံ ဗျာကာသိ “မဟာပုရိသော ပထဝိယံ ဂတော၊ မဟာဇနသ္သ ပန အာကာသေ ဂန္ဆန္တော ဝိယ အဟောသိ။ ဒိဿမာနော ဂတော၊ မဟာဇနသ္သ ပန အဒိဿမာနော ဝိယ အဟောသိ။ အစေလကော ဂတော၊ မဟာဇနသ္သ ပန အလက််တပ္ပဋိယတ္တော၀ ဥပဋ္ဌာသိ။ ဒဟရော၀ ဂတော၊ မဟာဇနသ္သ ပန သောဋ္ဌသ၀သ္သုဒ္ဒေသိကော ဝိယ အဟောသိ။ ပန္ဆာ ပန ဗာလဒါရကော၀ အဟောသိ၊ နံ တာဒိသော”တိ။ ဧ၀ံ ဝုတ္တေ ပရိသာ စသ္သ “ဗုဒ္ဓေန ဝိယ ဟုတ္ဝာ ဘော ထေရေန ပဥ္ဉော ကထိတော”တိ အတ္တမနာ အဟောသိ။ လောကန္တရိက၀ါရော ဝုတ္တနယော ဧ၀။

၀ိဒိတာတိ ပါကဋာ ဟုတ္ဝာ။ ယထာ ဟိ သာ၀ကာ နဟာနမုခေ၀န-ခါဒနပိ၀နာဒိကာလေ အနောကာသဂတေ အတီတသ္မိံရေ နိပ္ပဒေသေ သမ္မသိတုံ နံ သက္ကောန္တိ၊ သြကာသပတ္တေယေ၀ သမ္မသန္တိ၊ နံ ဧ၀ံ ဗုဒ္ဓါ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ သတ္တဒိ၀သ္ဘန္တရေ ၀ဝတ္ထိတသ္မိံရေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ သမ္မသိတ္ဝာ တိလက္ခဏံ အာရောပေတ္ဝာ၀ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ၊ တေသံ အဝိပသိတ၀မ္မော[1] နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ “ဝိဒိတာ”တိ အာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အဏ္ဍရိယအဘိ၂တသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-ဗာကုလသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၂၀၉။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ဗာကုလသုတ္တံ[2]။ တတ္ထ **ဗာကုလော**တိ ယထာ ဒ္ဝါဒိသတိ ဒ္ဝတ္တိံသာတိအာဒိမှိ ၀တ္တမ္ဗေ ဗာဝိသတိ ဗာတ္တိံသာတိအာဒိနိ ဝုစ္စန္တိ၊ ဧ၀မေ၀ ဒ္ဝိကုလော၀တိ ၀တ္တမ္ဗေ ဗာကုလော၀တိ ဝုတ္တံ။ တသ္မ ဟိ ထေရသ္သ ဒ္ဝေ ကုလာနိ အဟေသုံ။ သော ကိရ ဒေ၀လောကာ စ၀ိတ္ဝာ ကောသမ္ဗိနဂရေ

၁-အဝိသယိတ၀မ္မော (က)

၂-ဗက္ကုလသုတ္တံ (သီ၊ သျာ)

နာမ မဟာသေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တမေနံ ပဗ္ဗမေ ဒိဝသေ သိသံ နာပေတွာ ဂဂ်ါကိဠံ အကံသု။ ဓာတိယာ[1] ဒါရကံ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇနမုဋ္ဌနဝသေန ကီဠာပေန္တိယာ ဧကော မဏ္ဍော ဒါရကံ ဒိသွာ "ဘက္ခော မေ အယ"န္တိ မညမာနော မုခံ ဝိဝရိတွာ ဥပဂတော၊ ဓာတိ[2] ဒါရကံ ဆဒ္ဒေတွာ ပလာတာ၊ မဏ္ဍော တံ ဂိလိ၊ ပုညဝါ သတ္တော ဒုက္ခံ န ပါပုဏိ၊ သယနဂတ်ဿ ပဝိသိတွာ နိပန္နော ဝိယ အဟောသိ။ မဏ္ဍော ဒါရကသ္သ တေဇေန တတ္တကပလ္လံ[3] ဂိလိတွာ ဒယ္ဟမာနော ဝိယ ဝေဂေန တိံသယောဇနမဂ္ဂံ[4] ဂန္ဓာ ဗာရာဏသိနဂရဝါသိနော မဏ္ဍဗျသ္သ ဇာလံ ပါဝိသိ၊ မဟာမဏ္ဍော နာမ ဇာလဗန္ဓါ ပဟရိယမာနာ[5] မရန္တိ။ အယံ ပန ဒါရကသ္သ တေဇေန ဇာလတော နိဟဋမတ္တောဝ မတော။ မဏ္ဍဗျော စ မဟန္တံ မစ္ဆံ လဘိတွာ ဖာလေတွာ ဝိက္ကိဏန္တိ၊ တံ ပန ဒါရကသ္သ အာနုဘာဝေန အဖာလေတွာ သကလမေဝ ကာဇေန ဟရိတွာ သဟဿေန ဒေမာတိ ဝဒန္တော နဂရေ ဝိစရိ"သု။ ကောစိ န ဂဏှာတိ။

တသ္မိ" ပန နဂရေ အပုတ္တကံ အသိတိကောဋိဝိဘဝံ သေဋ္ဌိကုလံ အတ္ထိ၊ တဿ ဒွါရမူလံ ပတွာ "ကိ" ဂဟေတွာ ဒေထာ"တိ ဝုတ္တော ကဟာပဏန္တိ အာဟံသု။ တေဟိ ကဟာပဏံ ဒတွာ ဂဟိတော၊ သေဋ္ဌိဘရိယာပိ အညေသု ဒိဝသေသု မဏ္ဍေ န ကေလာယတိ၊ တံ ဒိဝသံ ပန မစ္ဆံ ဖလကေ ဌပေတွာ သယမေဝ ဖာလေသိ၊ မဏ္ဍဗ္ဗ နာမ ကုဏ္ဍိတော ဖာလေန္တိ၊ သာ ပန ပိဋ္ဌိတော ဖာလေန္တီ မဏ္ဍကုဏ္ဍိယံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဒါရကံ ဒိသွာ "မဏ္ဍကုဏ္ဍိယံ မေ ပုတ္တော လဒ္ဓေါ"တိ နာဒံ နဒိတွာ ဒါရကံ အာဒါယ သာမိကသ္သ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သေဋ္ဌိ တာဝဒေဝ ဘေရိ" စရာပေတွာ ဒါရကံ အာဒါယ ရညော သန္တိကံ ဂန္ဓာ "မဏ္ဍကုဏ္ဍိယံ မေ ဒေဝ ဒါရကော လဒ္ဓေါ၊ ကိ" ကရောမီ"တိ အာဟ။ ပုညဝါ သေ၊ ယော မဏ္ဍကုဏ္ဍိယံ အရောဂေါ ဝသိ၊ ပေါသေဟိ နန္တိ။

အသောသိ ခေါ ဇုတရံ ကုလံ "ဗာရာဏသိယံ ကိရ ဇေဋ္ဌကုလံ မဏ္ဍကုဏ္ဍိယံ ဒါရကံ လဘတီ"တိ၊ တေ တတ္ထ အဂမံသု။ အထသ္သ မာတာ ဒါရကံ အလင်္ကရိတွာ ကီဠာပိယမာနံ ဒိသွာဝ "မနာပေါ ဝတာယံ ဒါရကော"တိ ဂန္ဓာ ပဝတ္တိ" အာစိက္ခိ။ ဇုတရာ မယ္ဟံ ပုတ္တောတိအာဒိမာဟ။ ကဟံ တေ လဒ္ဓေါတိ။ မဏ္ဍကုဏ္ဍိယန္တိ။ နော တုယ္ဟံ ပုတ္တော, မယ္ဟံ ပုတ္တောတိ။ ကဟံ တေ လဒ္ဓေါတိ။ မယာ ဒဿမာသေ ကုဏ္ဍိယာ ဓာရိတော၊ အထ နံ နဒိယာ

၁-ဓာတိသု (က) ၂-ဓာတိယော (က)
၃-တတ္ထကပါလိ (သျာ)၊ တတ္ထဖာလံ (သီ) ၄-တိယောဇနမတ္တမ္ဗိ (က)
၅-မာရိယမာနာ (သီ)၊ ပဟရိယမာနာဝ (?)

ကိဋ္ဌာပိယမာနံ မစ္ဆော ဂိလိတိ။ တုယ္ဟံ ပုတ္တော အညေန မစ္ဆေန ဂိလိတော ဘဝိဿတိ၊ အယံ ပန မယာ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ လဒ္ဓေါတိ ဥဘောပိ ရာဇကုလံ အဂမံသု။ ရာဇာ အာဟ“အယံ ဒသ မာသေ ကုစ္ဆိယာ ဓာရိတတ္တာ အမာတာ ကာတုံ နု သက္ကာ၊ မစ္ဆံ ဂဏှန္တာပိ ဝက္ကယကနာဒီနိ[1] ဗဟိ ကတ္ဝာ ဂဏှန္တာ နာမ နတ္ထိတိ မစ္ဆကုစ္ဆိယံ လဒ္ဓတ္တာ အယမ္ပိ အမာတာ ကာတုံ နု သက္ကာ၊ ဒါရကော ဥဘိန္နမ္ပိ ကုလာနံ ဒါယာဒေါ ဟောတု၊ ဥဘောပိ နံ ဇဂ္ဂထာ”တိ ဥဘောပိ ဇဂ္ဂိံသု။

ဝိညုတံ ပတ္တာသ ဒ္ဝိသုပိ နဂရေသု ပါသာဒံ ကာရေတ္ဝာ နာဋကာနိ ပစ္စုပဋ္ဌာပေသုံ။ ဧကေကသ္မိံ နဂရေ စတ္တာရော စတ္တာရော မာသေ ဝသတိ၊ ကေသ္မိံ နဂရေ စတ္တာရော မာသေ ဝုဋ္ဌသ သဃ်ာဋနာဝါယ မဏ္ဍပံ ကာရေတ္ဝာ တတ္ထ နံ သဒ္ဓိံ နာဋကာဟိ အာရောပေန္တိ။ သော သမ္ပတ္တိံ အနုဘာဝမာနော ဇုတရံ နဂရံ ဂစ္ဆတိ။ တံနဂရဝါသိနော နာဋကာနိ ဥပသုမဂ္ဂံ အဂမံသု။ တေ ပစ္စုဂ္ဂန္ဒွာ တံ ပရိဝါရေတ္ဝာ အတ္တနော ပါသာဒံ နယန္တိ။ ဇုတရာနိ နာဋကာနိ နိဝတ္တိတ္ဝာ အတ္တနော နဂရမေဝ ဂစ္ဆန္တိ။ တတ္ထ စတ္တာရော မာသေ ဝသိတ္ဝာ တေနေဝ နိယာမေန ပုန ဇုတရံ နဂရံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမဿ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တဿ အသိတိ ဝဿာနိ ပရိပုဏ္ဏာနိ။

အထ ဘဂဝါ စာရိကံ စရမာနော ဗာရာဏသိံ ပတ္ဝေါ၊ သော ဘဂဝတော သန္တိကေ ဓမ္မံ သုတ္ဝာ ပဋိလဒ္ဓသဒ္ဓေါ ပဗ္ဗဇိတော။ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ သတ္ထာဟမေဝ ပုထုဇ္ဇနော အဟောသိ၊ အဒ္ဓမေ ပန သော[2] သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတိ ဧဝမဿ ဒွေ ကုလာနိ အဟေသုံ။ တသ္မာ **ဗာကုလော**တိ သဉ်ံ အဂမာသိတိ။

ပုရာဏဂိဟိသဟာယောတိ ပုဗ္ဗေ ဂိဟိကာလေ သဟာယော။ အယမ္ပိ ဒိဃာယုကော၀ ထေရံ ပဗ္ဗဇိတံ ပဿိတုံ ဂစ္ဆန္တော အသိတိမေ ဝဿေ ဂတော။ **မေထုနော ဓမ္မော**တိ ဗာလော နဂ္ဂသမဏကော ဗာလပုစ္ဆံ ပုစ္ဆတိ၊ နု သာသနဝစနံ၊ ဇုဒါနိ ထေရေန ဒိန္နနယေ ဌတော **ဇုမေဟိ ပန** တေတိ ပုစ္ဆိ။

၂၁၀။ **ယံပါယသ္မာ**တိအာဒီနိ ပဒါနိ သဗ္ဗဝါရေသု ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ နိယမေတ္ဝာ ဌပိတာနိ။ တတ္ထ သညာ ဥပ္ပန္နမတ္တာဝ၊ ဝိတက္ကော ကမ္မပထဘေဒ-

---

၁-ဝိဇ္ဈယကီဏာဒီနိ (က)　　၂-အနုလောမဖလံ (က)

ကောတိ။ ထေရော ပနာဟ "ကသ္မာ ဝိသုံ ကရောထ၊ ဥဘယမ္ပေတံ ကမ္မပထ-ဘေဒကမေဝါ"တိ။

၂၁၁။ **ဂဟပတိစီဝရန္တိ** ဝဿာဝါသိကံ စီဝရံ။ **သင္ဃေနာ**တိ ပိဖွလကေန[1]။ **သူစိယာ**တိ သူစိ ဂဟေတ္ဝာ သိဗ္ဗိတဘာဝံ နု သရာမီတိ အတ္ထော။ **ကထိနစီဝရန္တိ** ကထိနစီဝရံ၊ ကထိနစီဝရမ္ပိ ဟိ ဝဿာဝါသိကဂတိကမေဝ။ တသ္မာ တတ္ထ "သိဗ္ဗိတာ နာဘိဇာနာမီ"တိ အာဟ။

တေ္တကံ ပနဿ ကာလံ ဂဟပတိစီဝရံ အသာဒိယန္တဿ ဆိန္နနသိဗ္ဗနာဒိနိ အကရောန္တဿ ကုတော စီဝရံ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ ဒ္ဝိဟိ နဂရေဟိ။ ထေရော ဟိ မဟာယသတ္ထိ၊ တဿ ပုတ္တဓိတရော နတ္တုပနတ္တကာ သုခုမသာဋကေဟိ စီဝရာနိ ကာရေတ္ဝာ ရဇာပေတ္ဝာ သမုဂ္ဂေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ပဟိဏန္တိ။ ထေရဿ နာနကာလေ နာနကောဋ္ဌကေ ဌပေန္တိ။ ထေရော တာနိ နိဝါသေတိ စေဝ ပါရုပတိ စ၊ ပုရာဏစီဝရာနိ သမ္ပတ္တပဗ္ဗဇိတာနံ ဒေတိ။ ထေရော တာနိ နိဝါသေတ္ဝာ စ ပါရုပိတ္ဝာ စ နဝကမ္မံ နာ ကရောတိ၊ ကိဉ္စိ အာယုဟနကမ္မံ နတ္ထိ။ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒတိ။ စတ္ဂသု မာသေသု ပတ္တေသု လောမကိလိဋ္ဌာနိ ဟောန္တိ၊ အထဿ ပုန တေနေဝ နိယာမေန ပဟိဏိတ္ဝာ ဒေန္တိ။ အမုမာသေ အမုမာသေ ပရိဝတ္တတိတိပိ ဝဒန္တိယေဝ။

အနစ္ဆရိယဗ္ဘေတံ ထေရဿ မဟာပုညဿ မဟာဘိညဿ[2] သတသဟဿ-ကပ္ပေ ပူရိတပါရမိဿ၊ အသောကမ္မရညော ကုလူပကော နိဗ္ဗောဓတ္ထေရော ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ စီဝရံ ပရိဝတ္တေသိ။ တဿ ဟိ တိစီဝရံ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ ဌပေတ္ဝာ ပဗ္ဗဟိ စ ဂန္ဓသမုဂ္ဂသတေဟိ ပဗ္ဗဟိ စ မာလာသမုဂ္ဂသတေဟိ သဒ္ဓိံ ပါတော၀ အာဟရိယိတ္ထ၊ တထာ ဒိဝါ ဧဝေ သာယဗ္ဗ။ ရာဇာ.ကိရ ဒိဝသဿ တိက္ခတ္တုံ သာဋကေ ပရိဝတ္တေန္တော "ထေရဿ စီဝရံ နီတ"န္တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "အာမ နီတ"န္တိ သုတ္ဝာဝ ပရိဝတ္တေသိ။ ထေရောပိ နု ဘက္ကိံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဌပေသိ၊ သမ္ပတ္တသဗ္ဗိဟ္မစာရိနံ အဒါသိ။ တဒါ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပေ ဘိက္ခုသံဃဿ ယောဂုယျုန နိဗ္ဗောဓသော သန္တကံ စီဝရံ အဟောသိ။

အဟော ဝတ မံ ကောစိ နိမန္တေယျာတိ ကိံ ပန စိတ္တသ အနုပ္ပါဒနံ ဘာရိယံ, ဥပ္ပန္နဿ ပဟာနန္တိ။ စိတ္တံ နာမ လဟုကပရိဝတ္တံ၊ တသ္မာ အနုပ္ပါဒနံ

၁-ဒိဖွလိကေန (သီ၊ သျာ) ၂-မဟာဗိရိယဿ (က)

ဘာရိယံ၊ ဥပ္ပန္နသ ပဟာနပ္ပိ၁ ဘာရိယမေဝ။ **အန္တရယရေတိ** မဟာသကုလ-ဒါယိသုတ္တေ၂ ဣန္ဒဓိလတော ပဋ္ဌာယ အန္တရယံ နာမ၊ ဣဓ နိမ္မောဒကပတနဋ္ဌာနံ အဓိပ္ပေတံ။ ကုတော ပနသ ဘိက္ခာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ထာတိ။ ထေရော ဒ္ဝိသု နဂရေသု အဘိညာတော၊ ဂေဟဒ္ဝါရံ အာဂတသေဝသ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ နာနာရသ-ဘောဇနသ ပူရေတ္ဝာ ဒေန္တိ။ သော လဒ္ဓဋ္ဌာနတော နိဝတ္တတိ၊ ဘတ္တကိစ္စ-ကရဏဋ္ဌာနံ ပနသ နိဗ္ဗတ္တမေဝ အဟောသိ။ **အနုပ္ပဇ္ဇနသောတိ** ထေရေန ကိရ ရူပေ နိမိတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ မာတုဂါမော နု ခြလောကိတပုဗ္ဗော။ **မာတုဂါမသ ဓမ္မန္တိ** မာတုဂါမသ ဆပ္ပဉ္စဝါစာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ပဌိ ပုဋ္ဌေန ဂါထာသဟဿမ္ပိ ဝတ္တုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ ထေရော ပန ကပ္ပိယမေဝ နု အကာသိ။ ယေဘုယ္ယေန ဟိ ကုလူပကထေရာနမေတံ ကမ္မံ ဟောတိ။ **ဘိက္ခု-နုပသယန္တိ** ဘိက္ခုနိဉ္စပသယံ။ တံ ပန ဂိလာနုပဋ္ဌာကေန ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ၊ ထေရော ပန ကပ္ပိယမေဝ နု အကာသိ။ သေ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **စုဏ္ဏေနာတိ** ကောသမ္ဗ-စုဏ္ဏာဒိနာ။ **ဂတ္တပရိကမ္မေတိ** သရီရသမ္ဘာဟနကမ္မေ။ **ဝိစာရိတာဝတိ** ပယောဇယိတာ။ **ဂဒ္ဒူဟနမတ္တန္တိ** ဂါဝိံ ထနေ ဂဟေတ္ဝာ ဧကံ ဒိရဗိန္နုံ ဒူဟနကာလ-မတ္တမ္ပိ။

ကေန ပန ကာရဏေန ထေရော နိရာဗာဓောဓော အဟောသိ။ ပဒုမုတ္တရဿ ကိရ ဘဂဝတော သတသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရေ စာရိကံ စရမာနေ ဟိမဝတိ ဝိသရုက္ခာ ပုပ္ဖိံသု။ ဘိက္ခုသတသဟဿာနမ္ပိ တိဏပုပ္ဖကရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ထေရော တသ္မိံ သမယေ ဣဒ္ဓိမာ တာပသော ဟောတိ၊ သော အာကာသေန ဂစ္ဆန္တော ဘိက္ခုသံဃံ ဒိသ္ဝာ ခြတရိတ္ဝာ ရောဂံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဟိမဝန္တေ တော ခြသမံ အာဟရိတ္ဝာ အဒါသိ။ ဥပသိဃ်နမတ္တေနေဝ ရောဂေါ ဝူပသမိ။ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေပိ ပဌမဝပ္ပဒိဝသေ ဝပ်ံ ဌပေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃသ ပရိဘောဂံ အဂ္ဂိသာလံ စေဝ ဝစ္စကုဋိဉ္စ ကာရေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃသ ဘေသဇ္ဇ-ဝတ္တံ နိဗ္ဗတ္တေ၃၊ ဣမိနာ ကမ္မေန နိရာဗာဓောဓော အဟောသိ။ ဥက္ကဋ္ဌနေသဇ္ဇကော ပနေသ ဥက္ကဋ္ဌာရညကော စ၊ တသ္မာ "နာဘိဇာနာမိ အပသေနကံ အပသေ-ယိတာ"တိအာဒိမာဟ။

သရဏောတိ သကိလေသော။ **အညာ ဥဒပါဒိတိ** အနုပသမ္ပန္နသ အညံ ဗျာကာတုံ နု ဝဋ္ဋတိ၊ ထေရော ကသ္မာ ဗျာကာသိ? နု ထေရော အဟံ အရဟာတိ အာဟ၊ အညာ ဥဒပါဒိတိ ပနာဟ။ အပိစ ထေရော အရဟာတိ ပါကဋော၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

၁-ဥပ္ပန္နပ္ပဟာနမ္ပိ (သီ၊ သျာ) ၂-မ ၂-၁၉၄-ဝိတ္ထေ။ ၃-နိဗ္ဗဒ္ဓံ (သျာ၊က)

၂၁၂။ **ပဗ္ဗဇိန်** ထေရော သယံ နေဝ ပဗ္ဗာဇေသိ၊ နာ ဥပသမ္ပာဒေသိ၊ အညေဟိ ပန ဘိက္ခူဟိ ဧဝံ ကာရာပေသိ။ **အဝါပုရဏံ အာဒါယာ**တိ ကုဋ္ဌိကံ ဂဟေတ္ဝာ။

နိသိန္နကောဝ ပရိနိဗ္ဗာယီတိ အဟံ[1] ဓရမာနောပိ နာ အညဿ ဘိက္ခုဿ ဘာရော အဟောသိ'၊ ပရိနိဗ္ဗုတဿာပိ မေ သရီရံ ဘိက္ခုသံဃဿ ပလိဗောဓော မာ အဟောသီတိ တေဇော်ဓာတုံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ သရီရတော ဇာလာ ဥဋ္ဌဟိ၊ ဆဝိမံသလောဟိတံ သပ္ပိ ဝိယ စျာယမာနံ ပရိက္ခယံ ဂတံ၊ သုမနမကုလဿဒိသာ ဓာတုယော၁ အဝသေသိ'သု[2]။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ပါကဋ-မေဝ။ ဣဒံ ပန သုတ္တံ ဒုတိယသင်္ဂဟေ သင်္ဂီတန္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဗာကုလသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ဒန္တဘူမိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၂၁၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဒန္တဘူမိသုတ္တံ။ တတ္ထ **အရညကဋ္ဌိကာယ**န္တိ တသ္မေ၀ ဝေဠု၀နသ္မေ ကသ္မိ' ဝိဝိတ္တဋ္ဌာနေ ပဓာနကမ္မိကာနံ ဘိက္ခူနံ အတ္ထာယ ကတသေနာသနေ။ **ရာဇကုမာရော**တိ ဗိမ္ဗိသာရဿ ပုတ္တော ဩရသကော။

ပုသေယျောတိ လဘေယျ။ **ကဋ္ဌတ**န္တိ ဧဝံ ပဋိပန္နော သမာပတ္တိ' နာမ လဘတိ၊ စျာနံ နာမ လဘတိတိ ဇာတံ မယာ သုတန္တိ ဝဒတိ။ **ကိလမထော**တိ ကာယကိလမထော။ **ဗိဟေသာ**တိ သ္မေ၀ ကိလမထော ဝုတ္တော။ **ယထာသကေ တိဋ္ဌေယျာသီ**တိ အတ္တနော အဇာနနကောဋ္ဌာသေယေ၀ တိဋ္ဌေယျာသီတိ။

၁-အယံ (က) ၂-အ၀သိသိ'သု (သီ)

ဝုတ္တံ။ သေသာနိ တသ္သေဝ ဝေဝစနာနိ။ **ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော**တိ ဒုဝိဓေဝိ ကာမေ ဘုဉ္ဇမာနော။

၂၁၅။ **ဟတ္ထိဒမ္မာ ဝါ အဿဒမ္မာ ဝါ ဂေါဒမ္မာ ဝါ**တိ ထ္ထေ အဒန္တဟတ္ထိ-ဒမ္မာဒယော ဝိယ စိတ္တေကဂ္ဂရဟိတာ ပုဂ္ဂလာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ဒန္တဟတ္ထိအာဒယော ဝိယ စိတ္တေကဂ္ဂသမ္ပန္နာ။ ယထာ အဒန္တဟတ္ထိဒမ္မာဒယော ကူဋာကာရံ အကတ္ဝာ ဓုရံ အဆဋ္ဌေတ္ဝာ ဒန္တဂမနံ ဝါ ဂန္တုံ, ဒန္တေဟိ ဝါ ပတ္တဗ္ဗံ ဘူမိံ ပါပုဏိတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ဧဝမေဝ စိတ္တေကဂ္ဂရဟိတာ သမ္ပန္နစိတ္တေကဂ္ဂေဟိ နိဗ္ဗတ္တိတဂုဏံ ဝါ နိဗ္ဗတ္တေတုံ ပတ္တာဘူမိံ ဝါ ပါပုဏိတုံ န သက္ကောန္တိ။

၂၁၆။ **ဟတ္ထိလဿ်ကေနာ**တိ ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ ဂဟေတ္ဝာ။

ဒဋ္ဌေယျန္တိ[1] ပဿိတဗ္ဗယုတ္တကံ။ **အာဝုတော**တိ[2] အာဝဏိတော။ **နိဝုတော**တိ[3] နိဝါရိတော။ **ဩဖုဋ္ဌော**တိ ဩနဒ္ဓေါ။

၂၁၇။ **နာဂဝနိက**န္တိ ဟတ္ထိပဒေါပမေ[4] နာဂဝနစရကော ပုရိသော "နာဂဝနိကော"တိ ဝုတ္တော၊ ဣဓ ဟတ္ထိသိက္ခာယ ကုသလော ဟတ္ထိံ ဂဟေတုံ သမတ္ထော။ **အတိပဿိတ္ဝာ**တိ ဒိသ္ဝာ။ **ထ္ထေဂဓော**တိ ထေသ္မိံ ပဝတ္တဂေဓော။ **သရသင်္ကပ္ပါန**န္တိ ဓာဝနသင်္ကပ္ပါနံ[5]။ **မနုဿကန္တေသု သီလေသု သမာဒပနာ-ယာ**တိ ထ္ထေ ယဒါ နာဂေါ ဣတ္ထိပုရိသေဟိ ကုမာရကုမာရိကာဟိ သောဏ္ဍာ-ဒိသု ဂဟေတ္ဝာ ဥပကေဠယမာနော ဝိကာရံ န ကရောတိ သုခါယတိ၊ တဒါနေန မနုဿကန္တာနိ သီလာနိ သမာဒိန္နာနိ နာမ ဟောန္တိ။

ပေမနီယာတိ တာတ ရာဇာ တေ ပသန္နော မင်္ဂလဟတ္ထိဋ္ဌာနေဝ ဌပေသိတိ၊ ရာဇာရဟာနိ ဘောဇနာဒီနိ လဘိဿသီတိ ဧဝရူပိ နာဂေဟိ ပိယာပိတဗ္ဗာ ကထာ။ **သုဿူသတီ**တိ တံ ပေမနီယကထံ သောတုကာမော ဟောတိ။ **တိဏဃာသေဒကန္တိ** တိဏဃာသံ စေဝ ဥဒကံ စ၊ **တိဏဃာသန္တိ** ဃာသိတဗ္ဗံ တိဏံ၊ ခါဒိတဗ္ဗန္တိ အထ္ထော။

ပဏ္ဏဝေါတိ ဒိုဏ္ဍိမော[6]။ **သဗ္ဗဝက်ဒေါသနိဟိတနိဿိတကသာဝေါ**တိ နိဟိတသဗ္ဗဝက်ဒေါသော စေဝ အပနိတကသာဝေါ စ။ **အင်္ကေဝ သဒ်ဒံ ဂန္ဆတီ**တိ အင်္ဂသမော ဟောတိ။

၁-ဒိဋ္ဌေယျန္တိ (သျာ၊က)
၂-အာဝုဋော်တိ (သျာ၊က)
၃-နိဝုဋော်တိ (သျာ၊က)
၄-မ ၁-၂၃ ၂-ဝိဋ္ဌေ။
၅-ဝစနသင်္ကပ္ပါနံ (သီ)၊ ဗာဓနသင်္ကပ္ပါနံ (က)
၆-ဒေဏ္ဍိမော (သီ၊သျာ)၊ ဒိဏ္ဍိမော (က)

ဝဏ္ဏနာနတ္ထန္တိ သရီရဝဏ္ဏသ နာနတ္တံ။ **နော စ အာဘာနာနတ္တန္တိ** အာလောကေ နာနတ္တံ နု ပညာယတိ။ **အစ္ဆိနာနတ္တန္တိ** ဒိဃရဿအကုထုလ-ဝသေန အစ္ဆိယာ နာနတ္တံ။

ယတ္ထ ယတ္ထာတိ ဥယျာနဝိမာနကပ္ပရုက္ခနဒီတိရပေါက္ခရဏိတိရေသု ယတ္ထ ယတ္ထ။ **အဘိနိဝိသန္တီ**တိ ဝသန္တိ။ **အဘိရမန္တီ**တိ ရမန္တိ နု ဥက္ကဉ္ဆန္တိ။ **ကာဇေနာ**တိ ယာဂုဘတ္တတေလဖာဏိတမစ္ဆမံသကာဇေသု ယေန ကေနစိ ကာဇေန။ "ကာစေနာတိ"ပိ ပါဠိဒ္ဝော၊ အယမေဝ အတ္ထော။ **ဗိန္ဒကေနာ**တိ ပစ္ဆိယာ။ **တတ္ထ တတ္ထေဝါ**တိ သပ္ပိမဓုဖာဏိတာဒိနံ သုလဘဒ္ဒာနတော လောဏပူတိမစ္ဆာဒိနံ ဥဿန္နဋ္ဌာနံ နိတာ "ပုဗ္ဗေ အမှာကံ ဝသနဋ္ဌာနံ ဖာသုကံ၊ တတ္ထ သုခံ ဝသိမှာ၊ ဣဒ လောဏံ ဝါ[1] နော[2] ဗာဓတိ၊ ပူတိမစ္ဆဂန္ဓော ဝါ သီသရောဂံ ဥပ္ပါဒေတိ"တိ ဧဝံ စိတ္တံ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ တတ္ထ တတ္ထေဝ ရမန္တိ။

၂၃၄။ **အာဘာ**တိ အာဘာသမ္ပန္နာ။ **တဒင်္ဂေနာ**တိ တသ္မာ ဘဝူပပတ္တိယာ အင်္ဂေန၊ ဘဝူပပတ္တိကာရဏေနာတိ အတ္ထော။ ဣဒါနိ တံ ကာရဏံ ပုစ္ဆန္တော **ကော နု ခေါ ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။

ကာယဒုဋ္ဌုလ္လန္တိ ကာယာလသိယဘာဝေါ။ **ဗျာယတော**တိ ဇလတော။

၂၃၅။ **ဒီဃရတ္တံ ခေါ မေတံ** ထေရော ကိရ ပါရမိယော ပူရေန္တော ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ သမာပတ္တိံ နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ နိရန္တရံ တီဏိ အတ္တဘာဝသတာနိ ဗြဟ္မလောကေ ပဋိလဘိ၊ တံ သန္ဓာယေတံ အာဟ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

"အဝေါကိဏ္ဏံ[1] တိဏိ သတံ၊ ယံ ပဗ္ဗဇိံ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ။
အသံဒိတံ ဂဝေသန္တော၊ ပုဗ္ဗေ သဉ္ဆရိတံ မမ"န္တိ။

သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အနုရုဒ္ဓသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဥပက္ကိလေသသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၃၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဥပက္ကိလေသသုတ္တံ။ တတ္ထ **တေဒဝေါစာ**တိ နေဝ ဘေဒါဓိပ္ပါယေန နု ပိယကမ္ယတာယ၊ အထ ခွါသ တေဒဟောသိ "ဣမေ

၁-လောဏဝါတော (သီ)၊ လောဏော ဝါ နော (သျာ၊က)　　၂-အမ္ဟောကိဏ္ဏံ (သီ၊သျာ)

ဘိက္ခူ။ မမ ဝစနံ ဂဟေတ္ဝာ နဿရမိဿန္တိ၊ ဗုဒ္ဓါ စ နာမ ဟိတာနုကမ္ပကာ၊ အဒ္ဓါ နေသံ[၁] ဘဂဝါ ဧကံ ကာရဏံ ကထေဿတိ၊ တံ သုတ္ဝာ ဧတေ ဿရမိဿန္တိ၊ တတော တေသံ ဖာသုဝိဟာရော ဘဝိဿတီ”တိ။ တသ္မာ ဧတံ “ဣဓ ဘန္တေ”တိအာဒိဝစနမဝေါစ။ **မာ ဘက္ကုနံ**န္တိအာဒီသု “အကတ္ထာ”တိ ပါဌသေသံ ဂဟေတ္ဝာ “မာ ဘက္ကုနံ အကတ္ထာ”တိ ဧဝံ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ **အညတရော**တိ သော ကိရ ဘိက္ခု ဘဂဝတော အတ္ထကာမော၊ အယံ ကိရဿ အဓိပ္ပါယော “ဣမေ ဘိက္ခူ။ ကောဓဘိဘူတာ သတ္ထု ဝစနံ နာဒ္ဒိယန္တိ၊ မာ ဘဂဝါ ဧတေ ဿေဝဒန္တော ကိလမီ”တိ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

ဝိက္ခာယ ပါဝိသီတိ နဂေလံ ပါဝိသိ၊ ယေနဝိ ဇနေန နဒိဋ္ဌော၊ သော မံ ပဿတူတိဝိ အဓိဋ္ဌာသိ။ ကိမတ္ထံ အဓိဋ္ဌာသိတိ? တေသံ ဘိက္ခူနံ ဒမနတ္ထံ။ ဘဂဝါ ဟိ တဒါ ဝိက္ခပါတပ္ပဋိက္ကန္တော “ပုထုသဒ္ဒါ သမဇနော”တိ-အာဒိဂါထာ ဘာသိတ္ဝာ ကောသမ္ဗိတော ဗာလကလောဏကာရဂါမံ ဂတော။ တတော ပါစီနဝံသဒါယံ၊ တတော ပါလိလေယျကဝနသဏ္ဍံ ဂန္ဒ္ဝာ ပါလိလေယျဟတ္ထိနာဂေန ဥပဋ္ဌိယမာနော တေမာသံ ဝသိ။ နဂရဝါသိနောပိ “သတ္ထာ ဝိဟာရံ ဂတော၊ ဂန္ဆာမ ဓမ္မသဝနာယာ”တိ ဂန္ဓပုပ္ဖဟတ္ထာ ဝိဟာရံ ဂန္ဒ္ဝာ “ကဟံ ဘန္တေ သတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ “ကဟံ တုမ္ဟေ သတ္ထာရံ ဒက္ခထ၊ သတ္ထာ ‘ဣမေ ဘိက္ခူ။ သမဂ္ဂေ ကရိဿာမီ’တိ အာဂတော၊ သမဂ္ဂေ ကာတုံ အသက္ကောန္တော နိက္ခမိတ္ဝာ ဂတော”တိ။ “မယံ သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ဒတ္ဝာ သတ္ထာရံ အာနေတုံ နသက္ကောမ၊ သော နော အယာစိတော သယမေဝ အာဂတော၊ မယံ ဣမေ ဘိက္ခူ။ နိဿာယ သတ္ထု သမ္မုခါ ဓမ္မကထံ သော့တုံ နလဘိမှာ။ ဣမေ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိဿ ပဗ္ဗဇိတာ၊ တသ္မိမ္ပိ သာမဂ္ဂိံ ကရောန္တေ သမဂ္ဂါ နဇာတာ၊ ကဿာညဿ ဝစနံ ကရိဿန္တိ။ အလံ နဣမေသံ ဘိက္ခာ ဒါတဗ္ဗာ”တိ သကလနဂရေ ဒဏ္ဍံ ဌပယိံသု။ တေ ပုနဒိဝသေ သကလနဂရံ ဝိက္ခာယ စရိတ္ဝာ ကဋ္ဌဆ္ဆုမတ္တမ္ပိ ဘိက္ခံ အလဘိတ္ဝာ ဝိဟာရံ အာဂမံသု။ ဥပါသကာပိ တေ ပုန အာဟံသု “ယာဝ သတ္ထာရံ နဓမာပေထ၊ တာဝ ဝေါ တမေဝ ဒဏ္ဍကမ္မ”န္တိ။ တေ “သတ္ထာရံ ခမာပေဿာမာ”တိ ဘဂဝတိ သာဝတ္ထိယံ အနုပဗ္ဗတ္တေ တတ္ထ အဂမံသု။ သတ္ထာ တေသံ အဇ္ဈာရသ ဘေဒကရဝတ္ထူနိ ဒေသေသိတိ အယမေတ္ထ ပါဠိမုတ္တကကထာ။

၂၃၇။ ဣဒါနိ **ပုထုသဒ္ဒါ**တိအာဒိဂါထာသု ပုထု မဟာသဒ္ဒါ အဿာတိ **ပုထုသဒ္ဒါ။ သမဇနော**တိ သမာနော ဧကသဒိသော ဇနော၊ သဗ္ဗောဝါယံ

၃-အဇ္ဈာနေ မံ (က)

ဘက္ခုနကာရကဇနော သမန္တာတော သဒ္ဒနိစ္ဆရဏေန ပုထုသဒ္ဒေါ စေဝ သဒ်ိသော စာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **နာ ဗာလော ကောစိ မညထာ**တိ တတြ ကောစိ ဧကောပိ အဟံ ဗာလောတိ နာ မညတိ၊ သမ္ပေပိ ပဏ္ဍိတမာနိနောယေဝ။ **နာညံ ဘိယျော အမညရူ**နှိ ကောစိ ဧကောပိ အဟံ ဗာလောတိ နာ စ မညိ၊ ဘိယျော စ[1] သံဃသ္မိံ ဘိက္ခုမာနေ အညမ္ပိ ဧကံ "မယှံ ကာရဏာ သံဃော ဘိက္ခုတိ"တိ ဧဒံ ကာရဏံ နာ မညိတိ အတ္ထော။

ပရိမုဋ္ဌာတိ မုဋ္ဌဿတိနော။ **ဝါစာဂေါစရဘာဏိနော**တိ ရာကာရဿ ရဿာဒေသော ကတော၊ ဝါစာဂေါစရာဝ၊ နာ သတိပဋ္ဌာနဂေါစရာ၊ ဘာဏိနော စ[2] ကထံ ဘာဏိနော? **ယာဝိဿန္တိ မုခါယာမံ၊** ယာဝ မုခံ ပသာရေတုံ ဣစ္ဆန္တိ၊ တာဝ ပသာရေတွာ ဘာဏိနော၊ ဧကောပိ သံဃ-ဂါရဝေန မုခသင်္ကောစနံ နာ ကရောတိတိ အတ္ထော။ **ယေန နီတာ**တိ ယေန ကလဟေန ဣမံ နိလ္လဇ္ဇဘာဝံ နီတာ။ **နာ တံ ဝိဒူ**တိ နာ တံ ဇာနန္တိ "ဧဝံ သာဒိနဝေါ အယ"န္တိ။

ယေ စ တံ ဥပနယ္ဟန္တိတိ တံ အက္ကောစ္ဆိ မန္တိအာဒိကံ အာကာရံ ယေ ဥပနယ္ဟန္တိ။ **သနန္တနော**တိ ပေါရာဏော။

ပရေတိ ပဏ္ဍိတေ ဌပေတွာ တတော အညေ ဘက္ခုနကာရကာ ပရေ နာမ။ တေ ဏ္ဍေ သံဃမဇ္ဈေ ကလဟံ ကရောန္တာ "မယံ ယမာမသေ ဥပယမာမ? နာသာမ သတတံ သမိတံ မစ္ဆုသန္တိကံ ဂစ္ဆာမာ"တိ နာ ဇာနန္တိ။ **ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိ**တိ ယေ စ တတ္ထ ပဏ္ဍိတာ "မယံ မစ္ဆုနော သမီပံ ဂစ္ဆာမာ"တိ ဝိဇာနန္တိ။ **တတော သမ္မန္တိ မေဓဂါ**တိ ဧဝဋ္ဌိ တေ ဇာနန္တာ ယောနိသော-မနသိကာရံ ဥပ္ပါဒေတွာ မေဓဂါနံ ကလဟာနံ ဝူပသမာယ ပဋိပဇ္ဇန္တိ။

အဋ္ဌိဆိန္နာတိ အယံ ဂါထာ ဇာတကေ[3] အာဂတာ၊ ဗြဟ္မဒတ္တံ စ ဒီဃာဝု-ကုမာရဉ္စ သန္ဓာယ ဝုတ္တာ။ အယံ ဟတ္ထ အတ္ထော—တေသမ္ပိ တထာ ပဝတ္တဝေရာနံ ဟောတိ သင်္ဂတိ၊ ကသ္မာ တုမှာကံ နာ ဟောတိ၊ ယေသံ ဝေါ နေဝ မာတာပိတူနံ အဋ္ဌိနိ ဆိန္နာနိ၊ နာ ပါဏာ ဟဋ္ဌာ နာ ဂဝါဿဓနာနိ ဟဋ္ဌာနိတိ။

၁-ဘိယျောဝ (သီ၊ သျာ၊က)
၂-ဥပရမဉ္ဇ (သီ၊ သျာ)
၃-ခု ၅-၁၀၈-ဝတ္ထု။
၄-ဘာဏိနောတိ (သီ)

သစေ လဘေထာတိ အာဒိဂါထာ ပဏ္ဍိတသဟာယသ စ ဗာလသဟာယသ စ ၀ဏ္ဏာ၀ဏ္ဏဒီပနတ္ထံ ဝုတ္တာ။ **အဘိဘုယျ သမ္ဗာနီ ပရိဿယာနီ**တိ ပါကဋ္ဌ-ပရိဿယေ စ ပဋိဆ္ဆန္နပရိဿယေ စ အဘိဘ၀ိတ္ဝာ တေန သဒ္ဓိံ အတ္တမနော သတိမာ စရေယျာတိ။

ရာဇာ၀ ရဋ္ဌံ ၀ိဇိတန္တိ ယထာ အတ္တနော ၀ိဇိတရဋ္ဌံ မဟာဇနကရာဇာ စ အရိန္ဒမမဟာရာဇာ စ ပဟာယ ကေကာ ဂိစရိ်သု၊ ဧ၀ံ ဂိစရေယျာတိ အတ္ထော။ **မာတင်္ဂရညေ၀ နာဂေါ**တိ မာတင်္ဂါ အရညေ နာဂေါ၀။ **မာတင်္ဂါ**တိ ဟတ္ထိ ဝုစ္စတိ။ **နာဂေါ**တိ မဟန္တာဓိ၀စနမေတံ။ ယထာ ဟိ မာတုပေါသကော မာတင်္ဂနာဂေါ အရညေ ဧကော စရိ၊ န စ ပါပါနိ အကာသိ၊ ယထာ စ ပါလိလေယျကော၊ ဧ၀ံ ဧကော စရေ၊ န စ ပါပါနိ ကယိရာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၂၃၈။ **မာလကလောဏကာရဂါမော**တိ ဥပါလိဂဟပတိဿ ဘောဂ-ဂါမော[1]။ **တေနုပသင်္ကမီ**တိ ကသ္မာ ဥပသင်္ကမိ? ဂဏော ကိရဿ အာဒိနဝံ ဒိသ္ဝာ ကေ၀ိဟာရိ် ဘိက္ခုံ ပဿိတုကာမတာ ဥဒပါဒိ၊ တသ္မာ သိတာဒိဟိ ပိဋ္ဌိတော ဥဏ္ဟာဒိနိ ပတ္ထယမာနော ဝိယ ဥပသင်္ကမိ။ **ဓမ္မိယာ ကထာယာ**တိ ကေ၀ိဘာ၀ေ အာနိသံသပ္ပဋိသံယုတ္တာယ။ ယေန ပါစိနဝံသဒါယော၊ တတ္ထ ကသ္မာ ဥပသင်္ကမိ? ကလဟကာရကေ ကိရဿ ဒိဋ္ဌာဒိနဝတ္တာ သမဂ္ဂ၀ါသိနော ဘိက္ခူ။ ပဿိတုကာမတာ ဥဒပါဒိ၊ တသ္မာ သိတာဒိဟိ ပိဋ္ဌိတော ဥဏ္ဟာဒိနိ ပတ္ထယမာနော ဝိယ တတ္ထ ဥပသင်္ကမိ။ **အာယသ္မာ စ အနုရုဒ္ဓေါ**တိအာဒိ ဝုတ္တနယမေ၀။

၂၄၁။ **အတ္ထိ ပန ဧ၀ါ**တိ ပစ္ဆိမပုစ္ဆာယ လောကုတ္တရမဂ္ဂံ ပုစ္ဆေယျ။ သော ပန ထေရာနံ နတ္ထိ၊ တသ္မာ တံ ပုစ္ဆိတုံ န ယုတ္တန္တိ ပရိကမ္မောဘာသံ ပုစ္ဆတိ။ **သြဘာသဉ္စေ၀ သဒ္ဒနာမာ**တိ ပရိကမ္မောဘာသံ သဒ္ဒနာမ။ **ဒဿနဉ္စ ရူပါနန္တိ** ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ရူပဒဿနဉ္စ သဒ္ဒနာမ။ **တဉ္စ နိမိတ္တံ နပ္ပဋိ၀ိဇ္ဈာမာ**တိ တဉ္စ ကာရဏံ န ဇာနာမ၊ ယေန နော သြဘာသော စ ရူပဒဿနဉ္စ အန္ဓရ-ဓာယတိ။

တံ ဧဝါ ပန ဧ၀ါ အနုရုဒ္ဓါ နိမိတ္တံ ပဋိ၀ိဇ္ဈိတဗ္ဗန္တိ တံ ဧ၀ါ ကာရဏံ ဇာနိတဗ္ဗံ။ **အဟမ္ပိ သုဒ**န္တိ အနုရုဒ္ဓါ တုမ္ဟေ ကိ် န အာဋ္ဌလေဿန္တိ၊ အဟမ္ပိ ဣမေဟိ ကောဒသဟိ ဥပက္ကိလေသေဟိ အာဋ္ဌလိတပုဗ္ဗောတိ ဒဿေတုံ ဣမံ

၁-လောဏကာရဂါမော (က)

ဒေသနံ အာရဘိ။ **ဝိဝိကိဉ္စာ ခေါ** မေတိအာဒိသု မဟာသတ္တသ္သ အာလောကံ ဝမ္မေတ္ဝာ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ နာနာဝိဓာနိ ရူပါနိ ဒိသွာ ‘‘ဣဒံ ခေါ ကိ’’န္တိ ဝိစိကိစ္ဆာ ဥဒပါဒိ။ **သမာဓိ စဒိ**တိ ပရိကမ္မသမာဓိ စဝိ။ **ဩဘာသော**တိ ပရိကမ္မောဘာသောဝိ အန္တရဓာယိ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ရူပံ နု ပဿိ။ **အမနသိကာရော**တိ ရူပါနိ ပဿတော ဝိစိကိစ္ဆာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣဒါနိ ကိဠ္ဍိ နု မနသိကရိဿာမီတိ အမနသိကာရော ဥဒပါဒိ။

ထိနမိဒ္ဓန္တိ ကိဠ္ဍိ အမနသိကရောန္တသ္သ ထိနမိဒ္ဓံ ဥဒပါဒိ။

ဆန္ဒိတတ္တန္တိ ဟိမဝန္တာဘိမုခံ အာလောကံ ဝမ္မေတ္ဝာ ဒါနဝရက္ခသအဇဂရာဒယော အဒ္ဒသ၊ အထသ္သ ဆန္ဒိတတ္တံ ဥဒပါဒိ။

ဥပ္ပိလန္တိ[1] “မယာ ဒိဋ္ဌဘယံ[2] ပကတိယာ ဩလောကိယမာနံ နတ္ထိ၊ အဒိဋ္ဌေ ကိံ နာမ ဘယ”န္တိ စိန္တယတော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ[3] ဥဒပါဒိ။ **သကိဒေဝါ**တိ ဧကပယောဂေနေဝ ပဋ္ဌ နိဓိကုမ္ဘိယောဝိ ပသ္သေယျ။

ဒုဋ္ဌုလ္လန္တိ မယာ ဝိရိယံ ဂါဠှံ ပဂ္ဂဟိတံ၊ တေန မေ ဥပ္ပိလံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဝိရိယံ သိထိလမကာသိ၊ တတော ကာယဒရထော ကာယဒုဋ္ဌုလ္လံ ကာယာလသိယံ ဥဒပါဒိ။

အစ္ဆာရဒ္ဓဝိရိယန္တိ မမ ဝိရိယံ သိထိလံ ကရောတော ဒုဋ္ဌုလ္လံ ဥပ္ပန္နန္တိ ပုန ဝိရိယံ ပဂ္ဂဏှတော အစ္ဆာရဒ္ဓဝိရိယံ ဥဒပါဒိ။ **ပတမေယျော**တိ မရေယျ။

အတိလီနဝိရိယန္တိ မမ ဝိရိယံ ပဂ္ဂဏှတော ဧဝံ ဇာတန္တိ ပုန ဝိရိယံ သိထိလံ ကရောတော အတိလီနဝိရိယံ ဥဒပါဒိ။

အဘိဇပ္ပါတိ ဒေဝလောကာဘိမုခံ အာလောကံ ဝမ္မေတ္ဝာ ဒေဝသံဃံ ပဿတော တဏှာ ဥဒပါဒိ။

နာနတ္တသညာတိ မယှံ ဧကဇာတိကံ ရူပံ မနသိကရောန္တသ္သ အဘိဇပ္ပါ ဥပ္ပန္နာ၊ နာနာဝိဓရူပံ မနသိ ကရိဿာမီတိ ကာလေန ဒေဝလောကာဘိမုခံ ကာလေန မနုဿလောကာဘိမုခံ ဝမ္မေတ္ဝာ နာနာဝိဓာနိ ရူပါနိ မနသိကရောတော နာနတ္တသညာ ဥဒပါဒိ။

အတိနိဗ္ဗာယိတတ္တန္တိ မယှံ နာနာဝိဓာနိ ရူပါနိ မနသိကရောန္တသ္သ နာနတ္တသညာ ဥဒပါဒိ၊ ဣဋ္ဌံ ဝါ အနိဋ္ဌံ ဝါ ဧကဇာတိကမေဝ မနသိ ကရိဿာမီတိ တဏှာ မနသိကရောတော အတိနိဗ္ဗာယိတတ္တံ ရူပါနံ ဥဒပါဒိ။

၁-ဥဗ္ဗိလန္တိ (သီ၊ သျာ) ၂-မဟတိဘယံ (က) ၃-ဥဗ္ဗိလာဝိတတ္တံ (သီ၊ သျာ)

၂၄၃။ **ဩဘာသနိမိတ္တံ မနသိ ကရောမီ**တိ ပရိကမ္မောဘာသမေ၀ မနသိ ကရောမိ။ **နိ စ ရူပါနိ ပဿာမီ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ရူပါနိ နု ပဿာမိ။ **ရူပနိမိတ္တံ မနသိ ကရောမီ**တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဝိသယရူပမေ၀ မနသိ ကရောမိ။

ပရိတ္တဿေ ဩဘာသန္တိ ပရိတ္တကဋ္ဌာနေ ဩဘာသံ။ **ပရိတ္တာနိ စ ရူပါနိ**တိ ပရိတ္တကဋ္ဌာနေ ရူပါနိ။ ဝိပရိယာယေန ဒုတိယ၀ါရော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ပရိတ္တော သမာဓီ**တိ ပရိတ္တကော ပရိကမ္မောဘာသော၊ ဩဘာသပရိတ္တတံ[1] ဟိ သန္ဓာယ ဣဓ ပရိကမ္မသမာဓိ "ပရိတ္တော"တိ ဝုတ္တော။ **ပရိတ္တံ မေ တသ္မိံ သမယေ**တိ တသ္မိံ သမယေ ဒိဗ္ဗစက္ခုပိ ပရိတ္တကံ ဟောတိ။ အပ္ပမာဏ၀ါရေပိ ဧသေ၀ နယော။

၂၄၅။ **အဓိမတ္တာနိ ဝိစာရမတ္တာနီ**တိ ပဉ္စကနယေ ဒုတိယဈာနသမာဓိံ။ **အဓိမတ္တာနိ အဓိစာရာနီ**တိ စတုက္ကနယေပိ ပဉ္စကနယေပိ ဈာနတ္တယသမာဓိံ။ **သပ္ပီတိကာနီ**တိ ဒုကတိကဈာနသမာဓိံ။ **နိပ္ပီတိကာနီ**တိ ဒုကဈာနသမာဓိံ။ **သာတသဟဂတာနီ**တိ တိကစတုက္ကဈာနသမာဓိံ။ **ဥပေက္ခာသဟဂတာနီ**တိ စတုက္ကနယေ စတုတ္ထဈာနသမာဓိံ ပဉ္စကနယေ ပဉ္စမဈာနသမာဓိံ။

ကဒါ ပန ဘဂဝါ ဣမံ တိ၀ိဓံ သမာဓိံ ဘာ၀ေတီ? မဟာဗောဓိမူလေ နိသိန္နော ပန္နိမယာမေ။ ဘဂဝတော ဟိ ပဌမမဇ္ဈေါ ပဌမဈာနိကော အဟောသိ၊ ဒုတိယာဒယော ဒုတိယတတိယစတုတ္ထဈာနိကာ။ ပဉ္စကနယေ ပဉ္စမဈာနသဟ မဇ္ဈေါ နတ္ထိတိ သော လောကိယော အဟောသီတိ လောကိယ-လောကုတ္တရမိဿကံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဥပက္ကိလေသသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၂၄၆။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗာလလက္ခဏာနီ**တိ ဗာလော အယန္တိ ဧတေဟိ လက္ခီယတိ ဉာယတီတိ ဗာလလက္ခဏာနိ။ တာနေ၀ တသ္သ သဗ္ဗာနနကာရဏာနိတိ **ဗာလနိမိတ္တာနိ**။ ဗာလဿ အပဒါနာနိတိ ၂

၁-ဩဘာသံ ပရိတ္တံ၊ တံ (က) ၂-စရိတာပဒါနာနိတိ (သီ၊ သျာ)

ဗာလာပဒါနာနိ။ ဒုစ္စိန်တိ စိန်တိ စိန္တယန္တော အဘိဏှာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒဿန-ဝသေန ဒုစ္စိန်တမေဝ စိန္တေတိ။ **ဒုဇ္ဈာသိတဘာသိ**တိ ဘာသမာနောပိ မုသာ-ဝါဒါဒိဘေဒံ ဒုဇ္ဈာသိတမေဝ ဘာသတိ။ **ဒုက္ကဋကမ္မကာရီ**တိ ကရောန္တောပိ ပါဏာတိပါတာဒိဝသေန ဒုက္ကဋကမ္မမေဝ ကရောတိ။ **တတြ စေ**တိ ယတ္ထ နိသိန္နော၊ တသ္မံ ပရိသတိ။ **တဇ္ဇံ တသ္မာ ရူပ္ပန်** တဇ္ဇောတိကံ တဒနုဆ္ဆရိကံ၊ ပဋ္ဌန်း ဝေရာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသမ္ပရာယိကအာဒီနဝပ္ပဋိသံယုတ္တန်တိ အဓိပ္ပါယော။ **တတြာ**တိ တာယ ကထာယ ကစ္ဆမာနာယ။ **ဗာလ**န်တိအာဒီနိ သာမိအတ္ထေ ဥပယောဂဝစနံ။

၂၄၈။ **သြလမ္ဗန်**တိ ဥပဒ္ဒဟန်တိ။ သေသပဒဒွယံ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ၊ သြလမ္ဗနာဒိအာကာရေန ဟိ တာနိ ဥပဒ္ဒဟန်တိ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝုတ္တံ။ **ပထဝိယာ သြလမ္ဗန်'**တိ ပထဝိတလေ ပတ္ထရန်တိ။ သေသပဒဒွယံ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။ ပတ္ထရဏာကာရောယေဝ ဟေသ။ **တတြ ဘိက္ခဝေ ဗာလသ္သာ**တိ တသ္မိံ ဥပဒ္ဒဝနာကာရေ အာပါထဂတေ ဗာလသ္သ ဧဝံ ဟောတိ။

၂၄၉။ **ဇာဝဇေါစာ**တိ အနုသန္ဓိကုသလော ဘိက္ခု "နိရယသ္သ ဥပမာ ကာတုံ နု သက္ကာ"တိ နု ဘဂဝါ ဝဒတိ၊ "နသုကာ"တိ ပန ဝဒတိ၊ နသုကံ ပန သက္ကာ ဟောတိ ကာတုံ၊ ဟန္ဒာဟံ ဒဿဗလံ ဥပမံ ကာရာပေမီတိ စိန္တေတ္ဝာ ဇေတံ "သက္ကာ ဘန္တေ"တိ ဝစနံ အဝေါစ။ **ဟနေယျု**န်တိ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဂမနဝသေန ယထာ ကေသ္မိံ ဌာနေ ဌေ ပဟာရာ နိပတန်တိ၊ ဧဝံ ဟနေယျုံ။ တေနသ္သ ဌေ ဝဏ္ဏမုခသတာနိ ဟောန်တိ။ ဇူတော ဥတ္တရိပိ သေဝ နယော။

၂၅၀။ **ပါဏိမတ္တာ**နန်တိ အန္တောမုဋ္ဌိယံ ဌပနမတ္တံ။ **သခ်္ခိ နာ ဥပေတီ**တိ ဂဏနမတ္တမ္ပိ နာ ဂစ္ဆတိ။ **ကလဘာဂမ္ပီ**တိ သတိမံ ကလံ သဟသ္သိမံ ကလံ သတသဟသ္သိမံ ဝါ ကလံ ဥပဂစ္ဆတီတိပိ ဝတ္တုမ္ပတံ နာ ဥပေတိ။ **ဥပနိဓမ္ပီ**တိ ဥပနိက္ခေပနမတ္တမ္ပိ နာ ဥပေတိ၊ သြလောကေန္တသ္သ သြလောကိတမတ္တမ္ပိ နတ္ထိ။ **တတ္ထံ အယောဒိလ**န်တိ တိဂါဝုတံ အတ္တဘာဝံ သံပဇ္ဇလိတာယ လောဟပထဝိယာ ဥတ္တာနကံ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ တသ္သ ဒက္ခိဏဟတ္ထေ တာလပ္ပမာဏံ အယသ္ပဏ္ဍံ ပဝေသေန်၊ တထာ ဝါမဟတ္ထာဒီသု။ ယထာ စ ဥတ္တာနကံ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ၊ ဧဝံ ဥရေနပိ ဒက္ခိဏပဿေနပိ ဝါမပဿေနပိ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ တံ ကမ္မကာရဏံ ကရောန်တိယေဝ။ **သံဝေသေတ္ဝာ**တိ သမ္ပဇ္ဇလိတာယ လောဟပထဝိယာ တိဂါဝုတံ အတ္တဘာဝံ နိပဇ္ဇာပေတ္ဝာ။ **ကုဋ္ဌာရီဟီ**တိ မဟတီဟိ ဂေဟသ္သ ဧကပဒ္ဓ-ဆဒနမတ္တာဟိ ကုဋ္ဌာရီဟိ တစ္ဆန်တိ။ လောဟိတံ နဒီ ဟုတ္ဝာ သန္ဒတိ၊ လောဟ-ပထဝိတော ဇာလာ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ တစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂဏ္ဟန်တိ။ မဟာဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊

တန္တန္တာ ပန သုတ္တာဟတံ ကရိတ္တာ ဒါရူ ဝိယ အင်္ဂဲသမွိ ဆဋ္ဌံသမွိ ကရောန္တိ။ **ဝါသီဟီ**တိ မဟာသုပ္ပပမာဏာဟိ ဝါသီဟိ။ တာဟိ တန္တန္တာ တစတောယာဝ အင်္ဂြိနိ သကိကံ တန္တန္တိ၊ တန္တိတံ တန္တိတံ ပဋိပါကတိကံ ဟောတိ။ **ရထေ ယောဇေတ္တွာ**တိ သဒ္ဓိံ ယုဂယောတ္တပဗ္ဗရစက္ကကုဗ္ဗရပါစနေဟိ သဗ္ဗတောသမ္ပဇ္ဇလိတေ ရထေ ယောဇေတ္တွာ။ **မဟန္တန္တိ** မဟာကုဋ္ဌာဂါရပ္ပမာဏံ။ **အာရောပေန္တိ**တိ သမ္ပဇ္ဇလိတေဟိ အယမုဂ္ဂရေဟိ ပေါထေန္တာ အာရောပေန္တိ။ **သကိမွိ ဥဒ္ဓုန္တိ** သုပက္ကုထိတာယ ဥက္ခလိယာ ပက္ခိတ္တတက္ကုလာ ဝိယ ဥဒ္ဓံ အဓောတိရိယဗ္ဘ ဂစ္ဆတိ။

ဘာဂသော မိတောတိ ဘာဂေ ဌပေတ္တာ ဌပေတ္တာ ဝိဘတ္တောဟု။ **ပရိယန္တေါတိ** ပရိက္ခိတ္တောဟု။ **အယသာတိ** ဥပရိ အယပဋ္ဌေန ဆာဒိတောဟု။

သမန္တာ ယောဇနသတံ ဖရိတ္တွာ တိဋ္ဌတီတိ ဧဝံ ဖရိတ္တွာ တိဋ္ဌတိ၊ ယထာ သမန္တာ ယောဇနသတေ ဌာနေ ဌတ္တွာ ဩလောကေန္တသ အက္ခိနိ ယမကဂေါဠကာ ဝိယ နိက္ခမန္တိ။

နံ သုကရာ အက္ခာနေန ပါပုဏိတုန္တိ နိရယော နာမ ဧဝမွိ ဒုက္ခော ဧဝမွိ ဒုက္ခောတိ ဝဿသတံ ဝဿသဟဿံ ကထေန္တေနာပိ မတ္ထကံ ပါပေတ္တွာ ကထေတုံ နံ သုကရာတိ အတ္ထော။

၂၅၁။ **ဒန္တုလ္လေဟကန္တိ** ဒန္တေဟိ ဥလ္လေဟိတ္တာ[1]၊ လုဇ္ဈိတ္တာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ရသာဒေါတိ** ရသဂေဓေန ပရိဘုတ္တရသော။

၂၅၂။ **အညမညခါဒိကာတိ** အညမညခါဒနံ။

ဒုမ္မင်္ကောတိ ဒုရူပေါ။ **ဒုဒ္ဒသိကောတိ** ဒါရကာနံ ဘယာပနတ္ထံ ကတယက္ခော ဝိယ ဒုဒ္ဒသော။ **ဩကောဋိမကောတိ** လကုဋ္ဌကော ပဝိဋ္ဌဂိဝေါ မဟောဒရော။ **ကာဏကောတိ** ကေကိ္ခကာဏော ဝါ ဥဘယကိ္ခကာဏော ဝါ။ **ကုဏီတိ** ကေဟဇ္ဇကုဏီ ဝါ ဥဘယဟတ္ထကုဏီ ဝါ။ **ပက္ခဟတောတိ**[2] ပိဋ္ဌသပ္ပိ။ **ဃော ကာယေနာတိ** ဇ္ဈဒမသ ဒုက္ခာနုပဗန္ဓဒဿနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ။

ကဲလိဂ္ဂဟေနာတိ ပရာဇယေန။ **အဓိမန္ဒံ နိဂစ္ဆေယျာတိ** ယသ္မာ ဗဟုံ ဇိတော သဗ္ဗသာပတေယျမွိသ နပ္ပဟောတိ၊ တသ္မာ အတ္တနာပိ မန္ဒံ နိဂစ္ဆေယျ[3]။ **ကေဝလာ ပရိပူရာ ဗာလဘူမီတိ** ဗာလော တိဏာ ဒုစ္ဓရိတာနိ

၁-ဥလ္လိဟိတ္တာ (က)　　၂-ပက္ခပါဒေါတိ (က)　　၃-အတ္တနောပိ မန္ဒနံ ဂစ္ဆေယျ (က)

ပူရေတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တတ္ထ ပက္ကာဝသေသေန မနုဿတ္တံ အာဂတော ပဗ္ဗဇိတ္တု နိစကုလေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပုန တိဏ္ဏံ ဒုစ္စရိတာနံ ပူရေတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိတိ အယံ သကလာ ပရိပုဏ္ဏာ ဗာလဘူမိ။

၂၅၃။ **ပဏ္ဍိတလက္ခဏာနီ**တိအာဒိ ဝုတ္တာနုသာရေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **သုစိန္တိတစိန္တိ**တိအာဒိနိ စေတ္ထ မနောသုစရိတာဒိနံ ဝသေန ယောဇေတဗ္ဗာနိ။

စက္ကရတနဝဏ္ဏနာ

၂၅၆။ **သီသံ နှာတဿာ**တိ သီသေန သဒ္ဓိံ ဂန္ဓောဒကေန နှာတဿ။ **ဥပေါသထိကဿာ**တိ သမာဒိန္နဥပေါသထင်္ဂဿ။ **ဥပရိပါသာဒဝရဂတ-ဿာ**တိ ပါသာဒဝရဿ ဥပရိ ဂတဿ သုဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတ္တွာ ပါသာဒဝရဿ ဥပရိ မဟာတလေ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတ္တွာ သီလာနိ အာဝဇ္ဇန္တဿ။ တဒါ ကိရ ရာဇာ ပါတောဝ သတသဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတ္တွာ မဟာဒါနံ ဒတ္တွာ ပုနပိ သောဠသဟိ ဂန္ဓောဒကဃဋ္ဋေဟိ သီသံ နှာယိတ္တာ ကတပါတရာသော သုဒ္ဓံ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ဂေံသံ ကတ္တာ ဥပရိပါသာဒဿ သိရိသယနေ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္တွာ နိသိန္နော အတ္တနော ဒါနမယပုညသမုဒယံ အာဝဇ္ဇေတ္တွာ နိသိဒတိ၊ အယံ သဗ္ဗစက္ကဝတ္တိနံ ဓမ္မတာ။

တေသံ တံ အာဝဇ္ဇနာနံယေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရပုညကမ္မပစ္စယံ ဥတုသမုဋ္ဌာနံ နိလမဏိသဒိသဉ္စ သဒိသံ ပါစိနသမုဒ္ဒဇလတလံ ဆိန္ဒမာနံ ဝိယ အာကာသံ အလင်္ကရမာနံ[1] ဝိယ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတိ။ တယိဒံ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တတ္တာ **ဒိဗ္ဗ**န္တိ ဝုတ္တံ။ သဟဿံ အဿ အရာနန္တိ **သဟဿာရံ**။ သဟ နေမိယာ သဟ နာဘိယာ စာတိ **သနေမိကံ သနာဘိကံ**။ သဗ္ဗေဟိ အာကာရေဟိ ပရိပူရန္တိ **သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ**။

တတ္ထ စက္ကဿ တံ ရတိဇနနဋ္ဌေန ရတနဿာတိ **စက္ကရတနံ**။ ယာယ ပန တံ နာဘိယာ "သနာဘိက"န္တိ ဝုတ္တံ၊ သာ ဣန္ဒနီလမဏိမယာ ဟောတိ။ မဇ္ဈေ ပနဿာ ရဇတမယာ ပနာဠိ၊ ယာယ သုဒ္ဓသိနိဒ္ဓဒန္တပန္တိယာ ဟသမာနံ ဝိယ ဝိရောစတိ။ မဇ္ဈေ ဆိဒ္ဒေန ဝိယ စန္ဒမဏ္ဍလေန ဥဘောသုပိ ဗာဟိရန္တေသု ရဇတပဋ္ဋေန ကတပရိက္ခေပေါ ဟောတိ။ တေသု ပနဿာ နာဘိပနာဠိ-ပရိက္ခေပပဋ္ဋေသု ယုတ္တဋ္ဌာနေ ပရိစ္ဆေဒလေခါ သုဝိဘတ္တာဝ ဟုတ္ဝာ ပညာယန္တိ။ အယံ တာဝဿ နာဘိယာ သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ။

၁-အလင်္ကရမာနံ (က)

ယေဟိ ပန တံ အရေဟိ "သဟာသာရ"န္တိ ၀ုတ္တံ၊ တေ သတ္တာရတနမယာ သူရိယရသ္မိယော ၀ိယ ပဘာသမုန္နာ ဟောန္တိ။ တေသမ္ပိ ဃဋ္ဋမဏ္ဍိကပရိဏ္ဍေဒ-လေခါဒိနိ သုဝိဘတ္တာနေ၀ ပညာယန္တိ။ အယမဿ အရာနံ သဗ္ဗာကာရ-ပရိပူရတာ။

ယာယ ပန တံ နေမိယာ သဟ "သနေမိက"န္တိ ၀ုတ္တံ၊ သာ ဗာလ-သူရိယရသ္မိကလာပသိရိံ အ၀ဟာသမာနာ ၀ိယ သုရတ္တာသုဒ္ဓသိနိဒ္ဓပ၀ါဠမယာ ဟောတိ။ သန္ဓိသု ပနဿာ သဒ္ဓါရာဂသဿိရိကရတ္တဇမ္ဗောနဒပဋ္ဋာ ၀ဋ္ဋ-ပရိဏ္ဍေဒလေခါ စ သုဝိဘတ္တာ ပညာယန္တိ။ အယမဿ နေမိယာ သဗ္ဗာကာရ-ပရိပူရတာ။

နေမိမဏ္ဍလပိဋ္ဌိယံ ပနဿ ဒဿနံ့ ဒဿနံ့ အရာနမန္တရေ ဓမနဝံသော ၀ိယ အန္တော့သုသိရော ဆိဒ္ဒမဏ္ဍလစိတ္တော ၀ါတဂါဟီ ပ၀ါဠဒဏ္ဍော ဟောတိ၊ ယဿ ၀ါတေန ပဟရိတဿ သုကုသလသမန္နာဟတဿ ပဉ္စင်္ဂိကတူရိယဿ[1] ၀ိယ သဒ္ဒေါ ၀ဂ္ဂု စ ရဇနီယော စ ကမနီယော စ ဟောတိ။ တဿ ခေါ ပန ပ၀ါဠဒဏ္ဍဿ ဥပရိ သေတစ္ဆတ္တံ၊ ဥဘော့သု ပဿေသု သမော-သရိတကုသုမဒါမပရိက္ခေါ်ယော်တိ ဧ၀ံ သမော်သရိတကုသုမဒါမပရိက္ခေါ်သတ္တဒ္ဓယ-ပရိ၀ါရေန သေတစ္ဆတ္တသတမောရိနာ ပ၀ါဠဒဏ္ဍသတေန သမုပဿောဘိတ-နေမိပရိက္ခေပဿ ဒ္ဝိန္နမ္ပိ နာဘိပနာဠီနံ အန္တော ဒ္ဝေ သိဟမုခါနိ ဟောန္တိ၊ ယေဟိ တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏော ပုဏ္ဏစန္ဒကိရဏကလာပသဿိရိကာ တရဏ-ရ၀ိသမာနရတ္တကမ္မလ၀ဏ္ဏုကပရိယန္တော အာကာသဂင်္ဂါဂတိသောဘံ အဘိ-ဘ၀မာနာ ၀ိယ ဒ္ဝေ မုတ္တကလာပါ သြလမ္ဗန္တိ၊ ယေဟိ စက္ကရတနေန သဒ္ဓိံ အာကာသေ သမ္ပရိ၀တ္တမာနေဟိ တိဏ္ဏံ စက္ကာနံ ကေတော ပရိ၀တ္တန္တော်နိ ၀ိယ ခါယန္တိ။ အယမဿ သဗ္ဗသော သဗ္ဗာကာရပရိပူရတာ။

တံ ပနေတံ ဧ၀ံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ ပကတိယာ သာယမာသဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ အတ္တနော အတ္တနော ဃရဒ္ဝါရေ ပညတ္တာသနေသု နိသိဒိတ္ဝာ ပ၀တ္တ-ကထာသလ္လာပေသု မနုဿေသု ဝိထိစတုက္ကာဒီသု ကီဠမာနေ ဒါရကဇနေ နာတိဥ္စေန နာတိနီစေန ၀နသဏ္ဍမတ္ထကာသန္နေန အာကာသပ္ပဒေသေန ဥပသောဘယမာနံ ၀ိယ ရက္ခသာခဂ္ဂါနိ, ဒ္ဝါဒသယောဇနတော ပဋ္ဌာယ သုယျမာနေန မဓုရဿရေန သတ္ထာနံ သောတာနိ သြ၀ါပယမာနံ ယောဇနတော ပဋ္ဌာယ နာနပ္ပဘာသမုဒယသမုဇ္ဇလေန ၀ဏ္ဏေန နယနာနိ

၁-ပဉ္စင်္ဂိကဿ တူရိယဿ (သီ၊ သျာ)

သမာကမုနိ ရညော စက္ကဝတ္တိသ ပုညာနုဘာဝံ ဥဋ္ဌေါသယန် ဝိယ ရာဇဓာနိ-အာဘိမုခံ အာဂစ္ဆတိ။

အထ တသ စက္ကရတနသ သဒ္ဒသဝနေနဝ "ကုတော နု ခေါ, ကသ နု ခေါ အယံ သဒ္ဒေါ"တိ အာဝဇ္ဇေတဟဒယာနံ ပုရတ္ထိမဒိသံ ဩလောကယမာနာနံ တေသံ မနုဿာနံ အညတရော အညတရံ ဧဝမာဟ "ပဿ ဘော အစ္ဆရိယံ၊ အယံ ပုဏ္ဏစန္ဒော ပုဗ္ဗေ ဧကော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ၊ အဇ္ဇ ပန အတ္တဒုတိယော ဥဂ္ဂတော၊ တေံ ဟိ ရာဇဟံသမိထုနံ ဝိယ ပုဏ္ဏစန္ဒမိထုနံ ပုဗ္ဗာပရိယေန ဂဂနတလံ အဘိ-လင်္ဃတိ"တိ။ တမညော အာဟ "ကိံ ကထေသိ သမ္မ ကဟံ နာမ တယာ ဒ္ဝေ ပုဏ္ဏစန္ဒာ ဧကတော ဥဂ္ဂစ္ဆန္တာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ၊ နနု ဧသ တပနီယရုံသိဓာရော ပိဉ္ဆရ-ကိရဏော ဒိဝါကရော ဥဂ္ဂတော"တိ။ တမညော သိတံ ကတွာ ဧဝမာဟ "ကိံ ဥမ္မတ္တောသိ၊ နနု ခေါ ဇဒါနိမေဝ ဒိဝါကရော အတ္ထင်္ဂတော၊ သော ကထံ ဇုမံ ပုဏ္ဏစန္ဒံ အနုဗန္ဓမာနော ဥဂ္ဂစ္ဆိဿတိ၊ အဒ္ဓါပနေတံ အနေကရတနပ္ပဘာသမုဇ္ဇလံ ဧကဿ ပုညဝတော ဝိမာနံ ဘဝိဿတီ"တိ။ တေ သမ္ဗေါ အပဿာဒယန္တာ အညေ ဧဝမာဟံသု "ကိံ ဗဟုံ ဝိပ္ပလပထ၊ နေဝေသ ပုဏ္ဏစန္ဒော၊ နာ သူရိယော နာ ဒေဝဝိမာနံ။ နာ ဟေတေသံ ဧဝရူပါ သိရိသမ္ပတ္တိ အတ္ထိ၊ စက္ကရတနေန ပနေတေန ဘဝိတဗ္ဗ"န္တိ။

ဧဝံ ပဝတ္တသလ္လာပသေဝ တသ ဇနဿ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဩဟာယ တံ စက္ကရတနံ အဘိမုခံ ဟောတိ။ တတော တေဟိ "ကဿ နု ခေါ ဇုဒံ နိဗ္ဗတ္တ"န္တိ ဝုတ္တေ ဘဝန္တိ ဝတ္တာရော "နာ ကဿစိ အညဿ၂၊ နနု အမှာကံ ရာဇာ ပုရိတစက္ကဝတ္တိဝတ္တော၊ တသေတံ နိဗ္ဗတ္တ"န္တိ။ အထ သော စ မဟာဇနော, ယော စ အညော ပဿတိ၊ သဗ္ဗော စက္ကရတနမေဝ အနုဂစ္ဆတိ။ တမ္ပိ စက္ကရတနံ ရညောယေဝ အတ္ထာယ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဉတ္ဝေတုကာမံ ဝိယ သတ္တက္ခတ္တုံ ပါကာရမတ္ထကေနေဝ နဂရံ အနုသံယာယိတ္ဝာ ရညော အန္တေပုရံ ပဒက္ခိဏံ ကတ္ဝာ အန္တေပုရဿ ဥတ္တရသိဟပဉ္ဇရအာသန္နေ ဌာနေ ယထာ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟိ သုခေန သက္ကာ ဟောတိ ပူဇေတုံ၊ ဧဝံ အကာသိ။ ဧဝံ ဋ္ဌိတဿ ပနဿ ဝါတပါနဉ္စိဒ္ဓါဒိဟိ ပဝိသိတ္ဝာ နာနာဝိရာဂရတနပ္ပ-ဘာသမုဇ္ဇလံ အန္တောပါသာဒံ အလင်္ကရုမာနံ ပဘာသမူဟံ ဒိသွာ ဒဿနတ္ထာယ သန္နိပတိတာဘိလာသော ရာဇာ ဟောတိ။ ပရိဇနောပိဿ ပိယဝစနပါဘတေန အာဂန္ဒွာ တမတ္ထံ နိဝေဒေတိ။ အထ ရာဇာ ဗလဝပီတိပါမောဇ္ဇဖုဋ္ဌသရီရော

၁-အဝဟသန္တာ (က) ၂-ကဿညဿ (သီ၊က)

ပလ္လင်္ကံ မောစေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ သီဟပဉ္ဇရသမီပံ ဂန္ဓာ တံ စင်္ကြံ ဒိသွာ "သုတံ ခေါ ပန မေတ"န္တိအာဒိကံ စိန္တေန်ံ စိန္တေသိ။ တေန ဝုတ္တံ "ဒိသွာန ရညော ခတ္တိယသ်။ပ။ အသ်ံ နု ခေါ အဟံ ရာဇာ စင်္ကမတ္တိ"တိ။ တတ္ထ **သော ဟောတိ ရာဇာ စင်္ကမတ္တိ**တိ ကိတ္တာ၀တာ စင်္ကမတ္တိ ဟောတိ? ကေဂ််လဒ္ဓဂ််လမတ္တမြိ စင်္ကြံတနေ အာကာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ ပ၀တ္တေ[၁]။

ဣဒါနိ တသ ပ၀တ္တာပနတ္ထံ ယံ ကာတဗ္ဗံ တံ[၂] ဒသ်ေန်ာ **အထ ခေါ ဘိက္ခေ၀**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဥဋ္ဌာယာသနာ**တိ နိသိန်္ဒာသနတော ဥဋ္ဌဟိတွာ စင်္ကြံတနသမီပံ အာဂန္ဓွာ။ **ဘိက်ာရံ ဂဟေတွာ**တိ ဟတ္ထိသောဏ်္ဍသဒိသပနာဋ်ိံ သု၀ဏ္ဏဘိက်ာရံ ဥက္ခိပိတွာ ၀ါမဟတ္ထေန ဥဒကံ ဂဟေတွာ။ ပ၀တ္တတု ဘ၀ံ စင်္ကြံတနံ, အဘိ၀ိဇိနာတု ဘ၀ံ စင်္ကြံတနန်္တိ။ **အန္တရေ၀ ရာဇာ စင်္ကမတ္တိ သဒ္ဒိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယာ**တိ သဗ္ဗစင်္ကမတ္တိနံ ဟိ ဥဒကေန အဘိသိဉ်္စိတွာ "အဘိ၀ိဇာနာတု ဘ၀ံ စင်္ကြံတန"န္တိ ၀စနသမနန်္တရမေ၀ ၀ေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ စင်္ကြံတနံ ပ၀တ္တတိ၊ ယသ ပ၀တ္တိသမကာလမေ၀ သော ရာဇာ စင်္ကမတ္တိ နာမ ဟောတိ။

ပ၀တ္တေ ပန စင်္ကြံတနေ တံ အနုဗန္ဓမာနော၀ ရာဇာ စင်္ကမတ္တိ ယာန၀ံရံ အာရုယှ ၀ေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဆိတိ၊ အထသ ဆတ္တစာမရာဒိဟတ္ထော[၃] ပရိဇနော စေ၀ အန်္တေပုရဇနော စ။ တတော နာနပ္ပကာရကဉ္ဇကက၀စာဒိသန်္နာဟ၀ိဘူသိတေန ၀ိ၀ိဓာဘရဏ[၄]ပ္ပဘာသမုဇ္ဇလိတေန သမုဿိတဒ္ဓဇပဋာကပဋိမဏ်္ဍိတေန အတ္တနော အတ္တနော ဗလကာယေန[၅] သဒ္ဒိံ ဥပရာဇသေနာပတိပဘူတယော၀ိ ၀ေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ ရာဇာနမေ၀ ပရိ၀ါရေန်္တိ။ ရာဇယုတ္တာ ပန ဇနသဂ််ဟတ္ထံ နဂရ၀ိထိသု ဘေရိယော စရာပေန်္တိ "တာတာ အမှာကံ ရညော စင်္ကြံတနံ နိဗ္ဗတ္တံ၊ အတ္တနော အတ္တနော ဝိဘ၀ါနုရူပေန မဏ်္ဍိတပ္ပသာဓိတာ သန်္နီပတထာ"တိ။ မဟာဇနော ပန ပကတိယာ စင်္ကြံတနသဒ္ဒေန၀ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ပဟာယ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိနိ အာဒါယ သန်္နီပတိတော၀၊ သော၀ိ သဗ္ဗော ၀ေဟာသံ အဗ္ဘုဂ္ဂန္ဓာ ရာဇာနမေ၀ ပရိ၀ါရေတိ။ ယသ ယသ ဟိ ရညော သဒ္ဒိံ ဂန္တုကာမတာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သော သော အာကာသဂတော၀ ဟောတိ။ ဧ၀ံ ဒ္ဝါဒသယောဇနာယာမ၀ိတ္ထာရာ ပရိသာ ဟောတိ။ တတ္ထ ကေ၀ုရိသော၀ိ ဆိန္နဘိန္နသရိရော ၀ါ ကိလိဋ္ဌ၀တ္ထော ၀ါ နတ္ထိ။ သုစိပရိ၀ါရော ဟိ ရာဇာ စင်္ကမတ္တိ။ စင်္ကမတ္တိပရိသာ နာမ ဝိဇ္ဇာဓရပရိသာ[၆] ဝိယ အာကာသေ ဂန္ဆမာနာ

၁-ပ၀တ္တေတိ (သျာ)　　၂-ပ၀တ္တိ၀ိဓာနေ ကာတဗ္ဗံ (က)　　၃-ဆတ္တစာမရိဟတ္ထော (က)
၄-၀ိ၀ိ၀ေသံဟာရ (က)　　၅-ကာယာလင်္ကာရေန (က)　　၆-ဝိဇ္ဇာဓရပုရိသာ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၃-ဝိဋ္ဌေ)

ဋ္ဌနိလမဏိတလေ ဝိပ္ပကိဏ္ဏရတနသဒိသာ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ "အန္ဓဝေ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ သဒ္ဒိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယာ"တိ။

တမ်ိ စက္ကရတနံ ရက္ခဂ်ါနံ ဥပရူပရိ နာတိဥ္စေန ဂဂနပဒေသေန ပဝတ္တတိ၊ ယထာ ရက္ခာနံ ပုပ္ဖဖလပလ္လဝေဟိ အတ္ထိကာ တာနိ သုခေန ဂဟေတုံ သက္ကောန္တိ၊ ဘူမိယံ ဌိတာ "သေ ရာဇာ, သေ ဥပရာဇာ, သေ သေနာပတိ"တိ သလ္လက္ခေတုံ သက္ကောန္တိ။ ဌာနာဒိသုပိ ဋ္ဌရိယာပထေသု ယော ယေန ဋ္ဌိတော၊ သော တေနေဝ ဂစ္ဆတိ။ စိတ္တကမ္မာဒိသိပ္ပပသုတာ စေတ္ထ အတ္တနော အတ္တနော ကိစ္စံ ကရောန္တာယေဝ ဂစ္ဆန္တိ။ ယထေဝ ဟိ ဘူမိယံ၊ တထာ နေသံ သဗ္ဗကိစ္စာနိ အာကာသေ ဋ္ဌိန္တိ။ ဧဝံ စက္ကဝတ္တိပရိသံ ဂဟေတ္ဝာ တံ စက္ကရတနံ ဝါမပဿေန သိနေရုံ ပဟာယ သမုဒ္ဒသ ဥပရိဘာဂေန အဋ္ဌယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟံ ဂစ္ဆတိ။

တတ္ထ ယော ဝိနိဗ္ဗေခေန ဒွါဒသယောဇနာယ ပရိက္ခေပတော ဆတ္တိံသ-ယောဇနပရိသာယ သန္နိဝေသက္ခမော သုလဘာဟာရူပကရဏော ဆာယူ-ဒကသမ္ပန္နော သုစိသမတလော ရမဏီယော ဘူမိဘာဂေါ၊ တဿ ဥပရိ-ဘာဂေ တံ စက္ကရတနံ အာကာသေ အက္ခာဟတံ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ အထ တေန သညာဏေန သော မဟာဇနော ဩတရိတ္ဝာ ယထာရုစိ နှာန-ဘောဇနာဒီနိ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောန္တော ဝါသံ ကပ္ပေတိ၊ တေန ဝုတ္တံ "ယသ္မိံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ ပဒေသေ တံ စက္ကရတနံ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တတ္ထ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဝါသံ ဥပေတိ သဒ္ဒိ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယာ"တိ။

ဧဝံ ဝါသံ ဥပဂတေ စက္ကဝတ္တိမှိ ယေ တတ္ထ ရာဇာနော၊ တေ "ပရစက္ကံ အာဂတ"န္တိ သုတ္ဝာဝိ နု ဗလကာယံ သန္နိပါတေတ္ဝာ ယုဒ္ဓသဇ္ဇာ ဟောန္တိ။ စက္ကရတနသ္မ ဟိ ဥပ္ပတ္တိသမနန္တရမေဝ နတ္ထိ သော သတ္တော နာမ၊ ယော ပစ္ဆတ္ထိကသညာယ ရာဇာနံ အာရဗ္ဘ အာဝုဓံ ဥက္ခိပိတုံ ဝိသဟေယျ။ အယ-မနုဘာဝေါ စက္ကရတနသ္မ။

စက္ကာနုဘာဝေန ဟိ တဿ ရညော၊
အရိ အသေသာ ဒမထံ ဥပေန္တိ။
အရိန္ဒမံ နာမ နရာဓိပဿ၊
တေနေဝ တံ ဝုစ္စတိ တဿ စက္ကံ။

တသ္မာ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇာနော အတ္တနော အတ္တနော ရဇ္ဇသိရိဝိဘ၀ါနုရူပံ ပါဘတံ ဂဟေတ္ဝာ တံ ရာဇာနံ ဥပဂမ္မ ဩနတသိရာ[၁] အတ္တနော မောဠိယ-မကိပ္ပဘာဘိသေကေနဿ ပါဒပူဇံ ကရောန္တာ "ဧဟိ ခေါ မဟာရာဇာ"တိ-အာဒိဟိ ၀စနေဟိ တဿ ကိဉ္စာရပ္ပဋိဿာဝိတံ အာပဇ္ဇန္တိ။ တေန ဝုတ္တံ **ယေ ခေါ ပန ဘိက္ခ၀ေ ပုရတ္ထိမာယ။ ပ။ အနုသာသ မဟာရာဇာ**တိ။

တတ္ထ **သ္ဝာဂတ**န္တိ သုအာဂမနံ။ကေသ္မိံ ဟိ အာဂတေ သောစန္တိ၊ဂတေ နန္ဒန္တိ။ ကေသ္မိံ အာဂတေ နန္ဒန္တိ၊ ဂတေ သောစန္တိ။ တာဒိသော တုံ အာဂတနန္ဒနော ဂမနသောစနော၊ တသ္မာ တ၀ အာဂမနံ သုအာဂမန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ဧ၀ံ ဝုတ္တေ ပန စက္ကဝတ္တိ နာပိ "တ္ထောကံ နာမ မေ အန္တ၀သံ ဗလိံ ဥပကပ္ပေထာ"တိ ၀ဒတိ၊ နာပိ အညဿ ဘော၀ံ အစ္ဆိန္နိတ္ဝာ အညဿ ဒေတိ။ အတ္တနော ပန ဓမ္မရာဇဘာ၀ဿ အနုရူပါယ ပညာယ ပါဏာတိပါတာဒီနိ ဥပပရိက္ခိတ္ဝာ ပေမနီယေန မဠုနာ သရေန "ပဿထ တာတာ၊ ပါဏာတိပါတော နာမေသ အာသေဝိတော ဘာဝိတော ဗဟုလီကတော နိရယသံ၀တ္တနိကော ဟောတိ"တိ-အာဒိနာ နယေန ဓမ္မံ ဒေသေတ္ဝာ "ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော"တိအာဒိကံ ဩ၀ါဒံ ဒေတိ။ တေန ဝုတ္တံ **ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ဧ၀မာဟ ပါဏော န ဟန္တဗ္ဗော။ ပ။ ယထာဘုတ္တဉ္စ ဘုဉ္ဇထာ**တိ။

ကိံ ပန သဗ္ဗေပိ ရညော ဇုမံ ဩ၀ါဒံ ဂဏှန္တိတိ။ ဗုဒ္ဓသိဝိ တာ၀ သဗ္ဗေ န ဂဏှန္တိ၊ ရညော ကိံ ဂဏှိဿန္တိ။ တသ္မာ ယေ ပဏ္ဍိတာ ဝိဘာဝိနော၊ တေ ဂဏှန္တိ။ သဗ္ဗေ ပန အနုယန္တာ ဘ၀န္တိ။ တသ္မာ "ယေ ခေါ ပန ဘိက္ခ၀ေ"တိအာဒိမာဟ။

အထ တံ စက္ကရတနံ ဧ၀ံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟ၀ါသိနံ ဩ၀ါဒေ ဒိန္နေ ကတပါတရာသေ[၂] စက္က၀တ္တိဗလေန ဧ၀ဟာသံ အဒ္ဓါဠှန္တာ ပုရတ္ထိမံ သမုဒ္ဒံ အဗ္ဘောဂါဟတိ။ ယထာ ယထာ စ တံ အဗ္ဘောဂါဟတိ၊ တထာ တထာ အဂဒဂန္ဓံ ဃာယိတ္ဝာ သံခိတ္တဖဏော နံ၁ဂရာဇာ ဝိယ သံခိတ္တဥိမိဝိပ္ဖါရံ ဟုတ္ဝာ ဩဂဆ္ဆမာနံ မဟာသမုဒ္ဒသလိလံ ယောဇနမတ္တံ ဩဂန္ဒာ အန္တောသမုဒ္ဒေ ဝေဠုရိယဘိတ္တိ ဝိယ တိဋ္ဌတိ။ တခ်ဏညေ၀ စ တသ္မ ရညော ပုညသိရိံ ဒဋ္ဌုကာမာနိ ဝိယ မဟာသမုဒ္ဒတလေ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာနိ နာနာရတနာနိ တတော တတော အာဂန္ဒာ တံ ပဒေသံ ပူရယန္တိ။ အထ သာ ရာဇပရိသာ တံ နာနာရတနပရိပူရံ မဟာသမုဒ္ဒတလံ ဒိသ္ဝာ ယထာရုစိ ဥဒ္ဓဋ်ိဒိဟိ အာဒိယတိ၊ ယထာရုစိ

၁-ပဏ္ဍတသိရာ (သီ) ၂-ကတပါတရာသော (သီ၊က)

အာဒိန္နရတနာယ ပန ပရိသာယ တံ စက္ကရတနံ ပဋိနိဝတ္တတိ။ ပဋိနိဝတ္တမာနေ စ တသ္မိံ ပရိသာ အဂ္ဂတော[1] ဟောတိ၊ မဇ္ဈေ ရာဇာ၊ အနွေ စက္ကရတနံ။ တမ္ပိ ဇလနိဓိဇလံ[2] ပလောဘိယမာနမိဝ စက္ကရတနသိရိယာ, အသဟမာနမိဝ စ တေန ဝိယောဂံ, နေမိမဏ္ဍလပရိယန္တံ အဘိဟနန္တံ နိရန္တရမေဝ ဥပဂစ္ဆတိ။

၂၅၇။ ဧဝံ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒပရိယန္တံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟံ အဘိဝိဇိနိတ္ဝာ ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒပရိယန္တံ ဇမ္ဗုဒီပံ ဝိဇေတုကာမော စက္ကရတနဒေသိတေန မဂ္ဂေန ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒါဘိမုခေါ ဂစ္ဆတိ။ တေန ဝုတ္တံ **အထ ခေါ တံ ဘိက္ခဝေ စက္ကရတနံ ပုရတ္ထိမသမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ ပစ္ဆိမ္တိရိတ္ဝာ ဒက္ခိဏံ ဒိသံ ပဝတ္တတီတိ**။ ဧဝံ ပဝတ္တမာနဿ ပန တဿ ပဝတ္တနဝိဓာနံ သေနာသန္ဓိဝေသော ပဋိရာဇကမနံ[3] တေသံ အနုသာသနိပ္ပဒါနံ ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟနံ သမုဒ္ဒသလိလဿ သြဂဆ္ဆနံ ရတနာဒါနန္တိ သဗ္ဗံ ပုရိမနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိဇိနိတ္ဝာ ပန တံ ဒဿဟဿယောဇနပ္ပမာဏံ ဇမ္ဗုဒီပံ ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒတောပိ ပစ္ဆိမ္တိရိတ္ဝာ သတ္တယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ အပရဂေါယာနံ ဝိဇေတုံ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဂန္ဒွာ တမ္ပိ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ တထေဝ အဘိဝိဇိနိတ္ဝာ ပစ္ဆိမသမုဒ္ဒတောပိ ပစ္ဆိမ္တိရိတ္ဝာ အဋ္ဌယောဇနသဟဿပ္ပမာဏံ ဥတ္တရကုရုံ ဝိဇေတုံ တထေဝ ဂန္ဒွာ တမ္ပိ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ တထေဝ အဘိဝိဇိယ ဥတ္တရသမုဒ္ဒတောပိ ပစ္ဆိမ္တိရတိ။

ဇေတ္ထော၀တာ ရညာ စက္ကဝတ္တိနာ စာတုရန္တာယ ပထဝိယာ အာဓိပစ္စံ အဓိဂတံ ဟောတိ။ သော ဧဝံ ဝိဇိတဝိဇယော အတ္တနော ရဇ္ဇသိရိသမ္ပတ္တိဒဿနတ္ထံ သပရိသော ဥဒ္ဓံ ဂဂနတလံ အဘိလဿိတ္ဝာ သုဝိကသိတပဒုမပ္ပလပုဏ္ဍရိကဝနဝိစိတ္တေ စတ္တာရော ဇာတဿရေ ဝိယ ပဗ္ဗသတပဗ္ဗသတပရိတ္တဒီပပရိဝါရေ စတ္တာရော မဟာဒီပေ သြလောကေတ္ဝာ စက္ကရတနဒေသိတေနေဝ မဂ္ဂေန ယထာနုက္ကမံ အတ္တနော ရာဇဓာနိမေဝ ပစ္ဆာဂစ္ဆတိ။ အထ တံ စက္ကရတနံ အန္တေပုရဒ္ဝါရံ သောဘယမာနံ ဝိယ ဟုတ္ဝာ တိဋ္ဌတိ။

ဧဝံ ပတိဋ္ဌိတေ ပန တသ္မိံ စက္ကရတနေ ရာဇန္တေပုရေ ဥက္ကာဟိ ဝါ ဒိဝိကာဟိ ဝါ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ နတ္ထီတိ၊ စက္ကရတနောဘာသောယေဝ ရတ္တိံ အန္ဓကာရံ ဝိဓမတိ။ ယေ စ ပန ရတ္တိံ အန္ဓကာရတ္ထိကာ ဟောန္တိ၊ တေသံ အန္ဓကာရမေဝ ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ **ဒက္ခိဏသမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတ္ဝာ။ပ။ ဧဝရူပံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝတီတိ**။

၁-ပုရတော (သျာ) ၂-ဇလံ (သျာ၊က) ၃-ပဋိရာဇာဂမနံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၅-ဝိဋ္ဌေ)

ဟတ္ထိရတန၀ဏ္ဏနာ

၂၅၈။ ဧ၀ံ ပါတုဘူတစက္ကရတနဿ ပနဿ စက္က၀တ္တိနော အမစ္စော ပကတိ-မင်္ဂလဟတ္ထိဠာနံ သုစိဘူမိဘာဂံ ကာရေတွာ ဟရိစန္ဒနဒိဟိ သုရဘိဂန္ဓေဟိ ဥပလိမ္ပာပေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဝိစိတ္တ၀ဏ္ဏသုရဘိကုသုမသမာကိဏ္ဏံ ဥပရိ သု၀ဏ္ဏ-တာရကာနံ အန္တရန္တရာ သမောသရိတမနုညကုသုမဒါမပပ္ပဋိမဏ္ဍိတဝိတာနံ ဒေ၀ဝိမာနံ ဝိယ အဘိသန်ရိတွာ "ဧ၀ရူပဿ နာမ ဒေ၀ ဟတ္ထိရတနဿ အာဂမနံ စိန္တေထာ"တိ ၀ဒန္တိ။ သော ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနေ၀ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဆီလာနိ သမာဒါယ တံ ပုညသမ္ဘတ္တိံ အာ၀ဇ္ဇန္တော နိသီဒတိ၊ အထဿ ပုညာနုဘာ၀စောဒိတော ဆဒ္ဒန္တကုလာ ၀ါ ဥပေါသထကုလာ ၀ါ တံ သက္ကာရဝိသေသံ အနုဘ၀ိတုကာမော တရုဏရဝိမဏ္ဍလာဘိရတ္တစရဏ-ဂိ၀မုခပပ္ဖဋိမဏ္ဍိတဝိသဒ္ဓသေတသရိရော သတ္တပ္ပတိဋ္ဌော သုသဏ္ဌိတဂ်ပစ္ဆဂ်သဋ္ဌ-၀ေသော ဝိကသိတရတ္တပဒုမစာရုပေါဋ္ဌော ဇုဒ္ဓိမာ ယောဂိ ဝိယ ၀ေဟာသံ ဂမနသမတ္ထော မနောသိလာစုဏ္ဏရဇ္ဇုတပရိယန္တော ဝိယ ရဇတပဗ္ဗတော ဟတ္ထိသေဋ္ဌော တသ္မိံ ပဒေသေ ပတိဋ္ဌာတိ။ သော ဆဒ္ဒန္တကုလာ အာဂစ္ဆန္တော သမ္ဗကနိဋ္ဌော အာဂစ္ဆတိ၊ ဥပေါသထကုလာ သမ္ဗဇေဋ္ဌော။ ပါဋိယံ ပန "ဥပေါသထော နာဂရာဇာ" ဇုဋ္ဌေ၀ အာဂစ္ဆတိ။ သွာယံ ပုရိတစက္က၀တ္တိ၀တ္တာနံ စက္က၀တ္တိနံ သုတ္တေ[1] ဝုတ္တနယေနေ၀ စိန္တယန္တာနံ အာဂစ္ဆတိ၊ န ဇုတရေသံ။ သယမေ၀ ပကတိမင်္ဂလဟတ္ထိဠာနံ အာဂန္တွာ မင်္ဂလဟတ္ထိံ အပနေတွာ တတ္ထ တိဋ္ဌတိ။ တေန ဝုတ္တံ **ပုန စပရံ ဘိက္ခ၀ေ။ပ။ နာဂရာဇာ**တိ။

ဧ၀ံ ပါတုဘူတံ ပန တံ ဟတ္ထိရတနံ ဒိသွာ ဟတ္ထိဂေါပကာဒယော ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ၀ေဂေန ဂန္တွာ ရညော အာရောစေန္တိ၊ ရာဇာ တုရိတတုရိတံ အာဂန္တွာ တံ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တော "ဘဒ္ဒကံ ဝတ ဘော ဟတ္ထိယာနံ၊ သစေ ဒမထံ ဥပေယျာ"တိ စိန္တယန္တော ဟတ္ထိံ ပသာရေတိ။ အထ သော ဃရေခေန၀ဏ္ဏ-ကော ဝိယ ကဏ္ဏော သြလမ္ဗေကွာ သူရတဘာ၀ံ[2] ဒဿေန္တော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမတိ၊ ရာဇာ တံ အဘိရုဟိတုကာမော ဟောတိ။ အထဿ ပဋိဇနာ အဓိပ္ပါယံ ဉတွာ တံ ဟတ္ထိရတနံ သော၀ဏ္ဏဒ္ဓံ သော၀ဏ္ဏာလင်္ကာရံ ဟေမ-ဇာလပဋိဏ္ဏံ ကတွာ ဥပနေန္တိ။ ရာဇာ တံ အနိသီဒါပေတွာ၀[3] သတ္တရတန-မယာယ နိဿေဏိယာ အဘိရုယှ အာကာသံ ဂမနနိန္နစိတ္တော ဟောတိ၊ တဿ သဟ စိတ္တုပ္ပါဒေနေ၀ သော ဟတ္ထိရာဇာ ရာဇဟံသော ဝိယ ဇုန္ဒနိလ-မဏိပဗ္ဘာဇာလနိလဂဂနတလံ အဘိလင်္ဃတိ၊ တတော စက္ကစာရိကာယ

၁-စက္က၀တ္တိသုတ္တေ (က) ၂-မုဒုတဘာ၀ံ (က) ၃-သန္နိသီဒါပေတွာ၀ (သျာ)၊အသန္နိသီဒါပေတွာ၀ (က)

ဝုတ္တနယေနေဝ သကလရာဇပရိသာ။ ဇုတိ သပရိသော ရာဇာ အန္တေဝါတ-
ရာသေယေဝ သကလပထဝိ် အနုသံယာယိတွာ ရာဇဓာနိ် ပစ္စာဂစ္ဆတိ၊ ဧဝံ
မဟိဒ္ဓိကံ စက္ကဝတ္တိနော **ဟတ္ထိရတနံ** ဟောတိ။ တေန ဝုတ္တံ **ဒိဿာန ရညော
စက္ကဝတ္တိသ။ပ။ ဧဝရူပံ ဟတ္ထိရတနံ ပါတုဘဝတီတိ**။

အဿရတနဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ ပါတုဘူတဟတ္ထိရတနဿ ပန စက္ကဝတ္တိနော ပရိသာ ပကတိမဂ်လ-
အဿဋ္ဌာနံ သုစိသမတလံ ကာရေတွာ အလင်္ကရိတွာ စ ပုရိမနယေနေဝ
ရညော တဿ အာဂမနစိန္တနတ္ထံ ဥဿာဟံ ဇနေန္တိ။ သော ပုရိမနယေနေဝ
ကတဒါနသက္ကာရော သမာဒိန္နသီလော၁ဝ ပါသာဒတလေ နိသိန္နော ပုဉ်-
သမ္ဘတ္တိ် သမနုဿရတိ၊ အထဿ ပုညာနုဘာဝစောဒိတော သိန္ဓဝကုလတော
ဝိဇ္ဇုလ္လတာဝိနဒ္ဓသရဒကာလ၁်သေတဝလာဟကရာသိသဿိရိကော ရတ္တုပါဒေါ
ရတ္တတုဏ္ဍော စန္ဒပဘာပုဏ္ဍရီသဒိသုဒ္ဓသိနိဒ္ဓဃနသဃ်ာတသရိရော ကာကဂိဝါ
ဝိယ ဇုန္ဒနိလမဏိ ဝိယ စ ကာဠဝဏ္ဏေန သိသေန သမန္နာဂတတ္တာ
ကာဠသိသော သုဒ္ဓါ ကပ္ပေတွာ ဌပိတေဟိ ဝိယ မုဏ္ဍသဒိသေဟိ သက္ခဝဋ္ဋဥဇု-
ဂတိဂတေဟိ ကေသေဟိ သမန္နာဂတတ္တာ **မုဏ္ဍကေသော ဧဝဟာသင်္ဂေါ**
ဝလာဟကော နာမ အဿရာဇာ အာဂန္ဆာ တသ်ိ ဌာနေ ပတိဋ္ဌာတိ။ သေသံ
သဗ္ဗံ ဟတ္ထိရတနေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဧဝဒိတဗ္ဗံ။ ဧဝရူပံ **အဿရတနံ** သန္နာယ
ဘဂဝါ ပုန **စပရန္တိ**အာဒိမာဟ။

မဏိရတနဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ ပါတုဘူတအဿရတနဿ ပန ရညော စက္ကဝတ္တိဿ စတုဟတ္ထာ-
ယာမံ သကဋနာဘိသမပ္ပမာဏံ ဥဘောသု အန္တေသု ကဏ္ဏိကပရိယန္တတော
ဝိနိဂ္ဂတသုပရိသုဒ္ဓမုတ္တာကလာပေဟိ ဒ္ဝီဟိ ကဉ္စနပဒုမေဟိ အလင်္ကတံ စတု-
ရာသီတိမဏိသဟဿပရိဝါရံ တာရာဂဏပရိဝုတဿ ပုဏ္ဏစန္ဒဿ သိရိ်
ပဋိပ္ပရမာနံ ဝိယ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတော **မဏိရတနံ** အာဂစ္ဆတိ။ တသ္မေဝံ
အာဂတဿ မုတ္တာဇာလကေ ဌပေတွာ ဝေဠုပရမ္မရာယ သဋ္ဌိဟတ္ထပ္ပမာဏံ
အာကာသံ အာရောပိတဿ ရတ္တိဘာဂေ သမန္နာ ယောဇနပ္ပမာဏံ ဩကာသံ
အာဘာ ဖရတိ၊ ယာယ သဗ္ဗော သော ဩကာသော အရုဏုဂ္ဂမနဝေလာ
ဝိယ သဗ္ဗာတာလောကော ဟောတိ။ တတော ကဿကာ ကသိကမ္မံ, ဝါဏိဇာ

၁-....သရဒကာလေ (သီ၊က)

အာပဏ္ဍုဂ္ဂါဠနံ, တေ တေ စ သိပ္ပိနော တံ တံ ကမ္မန္တံ ပယောဇေန္တိ ဒိ၀ါတိမညမာနာ။ တေန ၀ုတ္တံ **ပုန စပရံ ဘိက္ခ၀ေ။ပ။မဏိရတနံ ပါတုဘ၀တီတိ**။

ဇုဏ္ဍိရတန၀ဏ္ဏနာ

ဧ၀ံ ပါတုဘူတမဏိရတနဿ ပန စက္ကဝတ္တိဿ ဝိသယသုခ၀ိသေသကာရဏံ **ဇုဏ္ဍိရတနံ** ပါတုဘ၀တိ။ မဒ္ဒရာဇကုလတော ၀ါ ဟိဿ အဂ္ဂမဟေသိ အာနေန္တိ၊ ဥတ္တရကုရုတော ၀ါ ပုညာနုဘာ၀ေန သယံ အာဂန္ဆတိ။ အ၀သေသာ ပနဿာ သမ္ပတ္တိ ''ပုန စပရံ ဘိက္ခ၀ေ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဇုတ္တိရတနံ ပါတုဘ၀တိ အဘိရူပါ ဒဿနီယာ''တိအာဒိနာ နယေန ပါဠိယံယေ၀ အာဂတာ။

တတ္ထ သဏ္ဌာနပါရိပူရိယာ အဓိကံ ရူပံ အဿာတိ **အဘိရူပါ**။ ဒိဿမာနာ စ စက္ခူနိ ပီဏယတိ၊ တဿာ အညံ ကိစ္စ၀ိက္ခေပံ ဟိတ္ဝာပိ ဒဋ္ဌုဗ္ဗာတိ **ဒဿနီယာ**။ ဒိဿမာနာ စ သောမနဿ၀သေန စိတ္တံ ပသာဒေတီတိ **ပါသာဒိကာ**။ **ပရမာယာ**တိ ဧ၀ံ ပသာဒါ၀ဟတ္တာ ဥတ္တမာယ။ **၀ဏ္ဏပေါက္ခရတာယာ**တိ ၀ဏ္ဏသုန္ဒရတာယ။ **သမန္နာဂတာ**တိ ဥပေတာ။ **အဘိရူပါ** ၀ါ ယဿာ နာတိဒီဃာ နာတိရဿာ၊ **ဒဿနီယာ** ယဿာ နာတိကိသာ နာတိထူလာ၊ **ပါသာဒိကာ** ယဿာ နာတိကာဠိကာ နစ္ဆေ၀ါဒါတာ၊ **ပရမာယ ၀ဏ္ဏပေါက္ခရတာယ သမန္နာဂတာ** ယဿာ အတိက္ကန္တာ မာနုသံ ၀ဏ္ဏံ အပတ္တာ ဒိဗ္ဗ၀ဏ္ဏံ။ မနုဿာနံ ဟိ ၀ဏ္ဏာဘာ ဗဟိ နာ နိစ္ဆရတိ၊ ဒေ၀ါနံ အတိဒူရံ နိစ္ဆရတိ၊ တဿာ ပန ဒွါဒသဟတ္ထပ္ပမာဏံ ပဒေသံ သရီရာဘာ သြဘာသေတိ။

နာတိဒီဃာဒိသု စဿာ ပဌမယု၀ဋ္ဋေန အာရောဟသမ္ပတ္တိ၊ ဒုတိယယု၀ဋ္ဋေန ပရိဏာဟသမ္ပတ္တိ၊ တတိယယု၀ဋ္ဋေန ၀ဏ္ဏသမ္ပတ္တိ ၀ုတ္တာ။ ဆဟိ ၀ါပိဧတေဟိ ကာယ၀ိပတ္တိယာ အဘာ၀ေါ၊ အတိက္ကန္တာ မာနုသံ ၀ဏ္ဏန္တိ ဒ္ဗမိနာ ကာယသမ္ပတ္တိ ၀ုတ္တာ။

တူလ၀ိစုနော ၀ါ ကပ္ပါသ၀ိစုနော ၀ါတိ သပ္ပိမဏ္ဍေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဌပိတဿ သတ၀ိဟတဿ တူလ၀ိစုနော ၀ါ သတ၀ိဟတဿ ကပ္ပါသ၀ိစုနော ၀ါ ကာယသမ္ဖဿော ဟောတိ။ **သီတေ**တိ ရညော သီတကာလေ။ **ဥဏှေ**တိ ရညော ဥဏှကာလေ။ **စန္ဒနဂန္ဓော**တိ နိစ္စကာလမေ၀ သုပိသိတဿ အဘိန၀ဿ စတုဇ္ဇာတိသမာယောဇိတဿ ဟရိစန္ဒနဿ ဂန္ဓော ကာယတော ၀ါယတိ။ **ဥပ္ပလဂန္ဓော**တိ ဟသိတကထိတကာလေသု မုခတော နိက္ခန္တော တဒ်ဏံ ၀ိကသိတဿေ၀ နီလုပ္ပလဿ အတိသုရဘိဂန္ဓော ၀ါယတိ။

ဧဝံ ရူပသမ္ဖဿဂန္ဓသမုတ္ထိယုတ္တာယ[1] ပနဿာ သရီရသမုတ္ထိယာ အနုရူပံ အာစာရံ ဒသ္သေတုံ **တံ ဧဝါ ပနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ ရာဇာနံ ဒိသ္ဝာ နိသိန္နာသနတော အဂ္ဂိဒမှာ ဝိယ ပဌမမေဝ ဥဋ္ဌာတိတိ **ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနီ**။ တသ္မိံ နိသိန္နေ တသ္မ ရညော တာလဝဏ္ဏေန ဗီဇနာဒိကိစ္စံ ကတ္ဝာ ပစ္ဆာ နိပတတိ နိသီဒတီတိ **ပစ္ဆာနိပါတိနီ**။ ကိံ ကရောမိ ဒေဝါတိ တသ္မ ကိံကာရံ ပဋိသာဝေတီတိ **ကိံကာရပဋိသာဝိနီ**။ ရညော မနာပမေဝ စရတိ ကရောတီတိ **မနာပစာရိနီ**။ ယံ ရညော ပိယံ၊ တဒေဝ ဝဒတီတိ **ပိယဝါဒိနီ**။

ဇဒါနိ သ္ဝာသ္ဝာ အာစာရော ဘာဝသုဒ္ဓိယာ ဧဝ၊ န သာဋ္ဌေယျနာတိ ဒသ္သေတုံ **တံ ဧဝါ ပနာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **နော အတိစရတီ**တိ န အတိက္ကမိတ္ဝာ စရတိ၊ အညံ ပုရိသံ စိတ္တေနပိ န ပတ္ထေတီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ တတ္ထ ယေ တသ္ဝာ အာဒိမှိ "အဘိရူပါ"တိအာဒယော အန္တေ "ပုဗ္ဗုဋ္ဌာယိနီ"တိအာဒယော ဂုဏာ ဝုတ္တာ၊ တေ ပကတိဂုဏာ ဧဝ။ "အတိက္ကန္တာ မာနုသံ ဝဏ္ဏာ"နီ့အာဒယော ပန စက္ကဝတ္တိနော ပုညံ ဥပနိဿာယ စက္ကရတန-ပါတုဘာဝတော ပဋ္ဌာယ ပုရိမကမ္မာနုဘာဝေန နိဗ္ဗတ္တာနီ့တိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ အဘိရူပတာဒိကာပိ ဝါ စက္ကရတနပါတုဘာဝတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗာကာရပါရိ-ပူရာ ဇာတာ။ တေနာဟ **ဧဝရူပံ ဣတ္ထိရတနံ ပါတုဘဝတီ**တိ။

ဂဟပတိရတနဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ ပါတုဘူတဣတ္ထိရတနဿ ပန ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဓနကရဏီယာနံ ကိစ္စာနံ ယထာသုခပ္ပဝတ္တနတ္ထံ **ဂဟပတိရတနံ** ပါတုဘဝတိ။ သော ပကတိယာဝ မဟာဘောဂေါ မဟာဘောဂကုလေ ဇာတော ရညော ဓနရာသိဝုကော သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ ဟောတိ၊ စက္ကရတနာနုဘာဝသဟိတံ ပနဿ ကမ္မဝိပါကဇံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ပါတုဘဝတိ၊ ယေန အန္တောပထဝိယံ ယောဇနပ္ပမာဏေ နိဓိံ ပဿတိ။ သော တံ သမ္ပတ္တိံ ဒိသ္ဝာ တုဋ္ဌဟဒယော[2] ဂန္ဒ္ဝာ ရာဇာနံ ဓနေန ပဝါရေတ္ဝာ သဗ္ဗာနိ ဓနကရဏီယာနိ သမ္ပာဒေတိ။ တေန ဝုတ္တံ **ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ။ပ။ ဧဝရူပံ ဂဟပတိရတနံ ပါတုဘဝတီ**တိ။

ပရိဏာယကရတနဝဏ္ဏနာ

ဧဝံ ပါတုဘူတဂဟပတိရတနဿ ပန ရညော စက္ကဝတ္တိဿ သဗ္ဗကိစ္စ-သံဝိဓာနသမတ္ထံ **ပရိဏာယကရတနံ** ပါတုဘဝတိ။ သော ရညော ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဝ

၁-ဧဝရူပ..... (သီ) ၂-တုဋ္ဌမာနသော (က)

ဟောတိ။ ပကတိယာ ဧ၀ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ၊ ရညော ပုညာနုဘာဝံ နိဿာယ ပနဿ အတ္တနော ကမ္မာနုဘာဝေန ပရစိတ္တဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ယေန ဒွါဒသယောဇနာယ ရာဇပရိသာယ စိတ္တာစာရံ ဥတ္ဝာ ရညော အဟိတေ ဟိတေ စ ၀ဝတ္ထပေတုံ သမတ္ထော ဟောတိ။ သောပိ တံ အတ္တနော အာနုဘာဝံ ဒိသွာ တုဋ္ဌဟဒယော ရာဇာနံ သမ္ဗကိစ္စာနုသာသနေန [၁] ပ၀ါရေတိ။ တေန ၀ုတ္တံ **ပုန စပရံ။ပ။ ပရိဏာယကရတနံ ပါတုဘ၀တီ**တိ။ တတ္ထ **ဒွေပေတမ္ဗံ ဒွေပေတုန္တိ** တသ္မိံ တသ္မိံ ဒွာနန္တရေ ဒွေပေတမ္ဗံ ဒွေပေတုံ။

၂၅၉။ **သမ၀ေပါကိနိယာတိအာဒိ** ဟေဋ္ဌာ ၀ုတ္တမေ၀။

၂၆၀။ **ကဋ္ဌဟေနာတိ** ဇယဂ္ဂါဟေန။ **မဟန္တံ ဘောဂက္ခန္ဓန္တိ** ကေပ္ပ-ဟာရေနေ၀ ဒွေ ၀ါ တီဏိ ၀ါ သတသဟဿာနိ။ **ကေ၀လာ ပရိပုဏ္ဏာ ပဏ္ဍိတဘာ၇မီ**တိ ပဏ္ဍိတော တီဏိ သုစရိတာနိ ပူရေတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တတော မနုဿလောကံ အာဂန္ဆန္တော ကုလဂ္ဃပဘောဂသမ္ပတ္တိယံ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ တတ္ထ ဋ္ဌတော တီဏိ စ သုစရိတာနိ ပူရေတ္ဝာ ပုန သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတိတိ အယံ သကလာ ပရိပုဏ္ဏာ ပဏ္ဍိတဘာ၇မိ။ သေသံ သမ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဗာလပဏ္ဍိတသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဒေဝဒူတသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၂၆၁။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ဒေဝဒူတသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဒွေ အဂါရာ**တိအာဒိ အဿပုရသုတ္တေ ဝိတ္ထာရိတမေ၀။

၂၆၂။ **နိရယံ ဥပပန္နော**တိ ဘဂ၀ါ ကတ္ထစိ နိရယတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ ဒေ၀လောကေန သြသာပေတိ၊ ကတ္ထစိ ဒေ၀လောကတော ပဋ္ဌာယ နိရယေန သြသာပေတိ။ သစေ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိံ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ကထေတုကာမော ဟောတိ၊ နိရယဒုက္ခံ ဇေဒ္ဒေသတော ကထေတိ၊ တိရစ္ဆာနယောနိဒုက္ခံ ပေတ္တိဝိသယဒုက္ခံ မနုဿလောကသမ္ပတ္တိံ ဇေဒ္ဒေသတော ကထေတိ၊ သဂ္ဂသမ္ပတ္တိမေ၀ ဝိတ္ထာ-ရေတိ။ သစေ နိရယဒုက္ခံ ဝိတ္ထာရေတ္ဝာ ကထေတုကာမော ဟောတိ၊

၁-သမ္ဗကိစ္စာနုသာရေန (သျာ၊က)

ဒေဝလောကမနုဿလောကေသု သမ္မတ္တိံ တိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိဝိသယေသု စ ဒုက္ခံ ကေဒေသတော ကထေတိ၊ နိရယဒုက္ခမေဝ ဝိတ္ထာရေတိ။ သော ဇ္ဈမသ္မိံ သုတ္တေ နိရယဒုက္ခံ ဝိတ္ထာရိတုကာမော၊ တသ္မာ ဒေဝလောကတော ပဋ္ဌာယ ဒေသနံ နိရယေန သြသာပေတိ။ ဒေဝလောကမနုဿလောကသမ္မတ္တိယော တိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိဝိသယဒုက္ခာနိ စ ကေဒေသတော ကထေတ္ဝာ နိရယ-ဒုက္ခမေဝ ဝိတ္ထာရေန ကထေတုံ **တမေနံ ဘိက္ခဝေ နိရယပါလော**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ ကေစ္စေ ထေရာ “**နိရယပါလော** နာမ နတ္ထိ၊ ယန္တရူပံ ဝိယ ကမ္မမေဝ ကာရဏံ ကာရေတီ”တိ ဝဒန္တိ။ တေသံ တံ “အတ္ထိ နိရယေ နိရယပါလောတိ၊ အာမန္တာ၊ အတ္ထိ စ ကာရဏိကာ”တိအာဒိနာ နယေန အဘိဓမ္မေ[1] ပဋိသေဓိတ-မေဝ။ ယထာ ဟိ မနုဿလောကေ ကမ္မကာရဏာကာရကာ[2] အတ္ထိ၊ ဧဝမေဝ နိရယေ နိရယပါလော အတ္ထိတိ။ **ယမယော ရာဇာ**တိ ယမရာဇာ နာမ ဧဝမာနိက-ပေတရာဇာ၊ ကေသ္မိံ ကာလေ ဒိဗ္ဗဝိမာနေ ဒိဗ္ဗကပ္ပရုက္ခဒိဗ္ဗဉ္ဇယျာနဒိဗ္ဗနာဋကာဒိ-သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝတိ၊ ကေသ္မိံ ကာလေ ကမ္မဝိပါကံ၊ ဓမ္မိကော ရာဇာ။ နစေသ ဧကော၀ ဟောတိ၊ စတူသု ပန ဒ္ဝါရေသု စတ္တာရော ဇနာ ဟောန္တိ။ **နာဒ္ဒသ**န္တိ အတ္တနော သန္တိကေ ပေသိတသာ ကဿစိ ဒေဝဒူတသ္မ အဘာဝံ သန္ဓာယ ဧဝံ ဝဒတိ။ အထ နံ ယမော “နာယံ ဘာသိတသ္မ အတ္ထံ သလ္လက္ခေတိ”တိ ဉတ္ဝာ သလ္လက္ခာပေတုကာမော **အန္ဓော**တိအာဒိမာဟ။

ဇာတိဓမ္မောတိ ဇာတိသဘာဝေါ၊ အပရိမုတ္တော ဇာတိယာ၊ ဇာတိ နာမ မယ္ဟံ အဇ္ဇန္တရေယေဝ အတ္ထိတိ။ ပရတော **ဇရာဓမ္မော**တိအာဒိသုပိ ဧသေဝ နယော။

၂၆၃။ **ပဌမံ ဒေဝဒူတံ သမနုယုဉ္ဇိတ္ဝာ**တိ ဣတ္ထေ ဒဟရကုမာရော အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ “ပဿထ ဘော မယ္ဟံ တုမှာကံ ဝိယ ဟတ္ထပါဒါ အတ္ထိ၊ သကေ ပနမှိ မုတ္တကရိသေ ပလိပန္နော၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ နှာယိတုံ န သက္ကောမိ၊ အဟံ ကိလိဋ္ဌဂတ္တောမှိ၊ နှာပေထ မန္တိ ဝတ္တုမ္ပိ န သက္ကောမိ၊ ဇာတိတောမှိ အပရိမုတ္တတာယ ဧဒိသော ဇာတော။ န ခေါ ပနာဟမေဝ၊ တုမှေပိ ဇာတိတော အပရိမုတ္တာဝ၀။ ယထေဝ ဟိ မယ္ဟံ၊ ဧဝံ တုမှာကမ္ပိ ဇာတိ အာဂမိဿတိ၊ ဣတိ တသ္မာ ပုရေ အာဂမနာဝ ကလ္လာဏံ ကရောထာ”တိ။ တေနေသ ဒေဝဒူတော နာမ ဇာတော၊ ဝစနတ္ထော ပန မယာဒေဝသုတ္တေ ဝုတ္တောဝ။

၁-အာဘိ ၄-၄၃၀-ဒိဋ္ဌေ။ ၂-ကမ္မကရဏာကမ္မကရဏိကာ (သျာ)

ဒုတိယံ ဒေဝဒူတန္တိ ဣတ္ထောပိ ဇရာဇိဏ္ဏာသတ္တော အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ "ပဿထ ဘော အဟမ္ပိ တုမ္ဟေ ဝိယ တရုဏော အဟောသိံ ဒ္ဝိရူပလ-ဗဟုဗလဇဝနသမ္ပန္နော၊ တဿ မေ တာ ဗလဇဝနသမ္ပတ္တိယော အန္တရဟိတာ၊ ဝိဇ္ဇမာနာပိ မေ ဟတ္ထပါဒါ ဟတ္ထပါဒကိစ္စံ န ကရောန္တိ၊ ဇရာယမ္ပိ[1] အပရိမုတ္တတာယ ဒေဝသော ဇာတော။ န ခေါ ပနာဟမေဝ၊ တုမ္ဟေပိ ဇရာယ အပရိမုတ္တာဝ။ ယထေဝ ဟိ မယ္ဟံ၊ ဧဝံ တုမှာကမ္ပိ ဇရာ အာဂမိဿတိ၊ ဣတိ တဿာ ပုရေ အာဂမနာဝ ကလ္လာဏံ ကရောထာ"တိ။ တေနေဝ ဒေဝဒူတော နာမ ဇာတော။

တတိယံ ဒေဝဒူတန္တိ ဣတ္ထောပိ ဂိလာနသတ္တော[2] အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ "ပဿထ ဘော အဟမ္ပိ တုမ္ဟေ ဝိယ နိရောဂေါ အဟောသိံ၊ သောမှိ ဒေရဟိ ဗျာမိနာ အဘိဟတော[3] သကေ မုတ္တကရိသေ ပလိပန္နော၊ ဥဋ္ဌာတုမ္ပိ နသက္ကောမိ၊ ဝိဇ္ဇမာနာပိ မေ ဟတ္ထပါဒါ ဟတ္ထပါဒကိစ္စံ န ကရောန္တိ၊ ဗျာမိ-တောမှိ အပရိမုတ္တတာယ ဒေဝသော ဇာတော။ န ခေါ ပနာဟမေဝ၊ တုမ္ဟေပိ ဗျာမိတော အပရိမုတ္တာဝ။ ယထေဝ ဟိ မယ္ဟံ၊ ဧဝံ တုမှာကံ ဗျာမိ အာဂမိဿတိ၊ ဣတိ တဿ ပုရေ အာဂမနာဝ ကလ္လာဏံ ကရောထာ"တိ။ တေနေဝ ဒေဝဒူတော နာမ ဇာတော။

၂၆၅။ **စတုတ္ထံ ဒေဝဒူတန္တိ** ဣတ္ထေ ပန ကမ္မကာရဏာ ဝါ ဒေဝဒူတာတိ ကာတမ္ဘာ ကမ္မကာရကိကာ ဝါ။ တတ္ထ ပန ကမ္မကာရဏာပက္ခေ ဗာတ္တိံသ တာဝ ကမ္မကာရဏာ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒန္တိ နာမ "မယံ နိဗ္ဗတ္တမာနာ န ရုက္ခေ ဝါ ပါသာဏေ ဝါ နိဗ္ဗတ္တာမ၊ တုမှာဒိသာနံ သရီရေ နိဗ္ဗတ္တာမ၊ ဣတိ အမှာကံ ပုရေ နိဗ္ဗတ္တိတော ဝ ကလ္လာဏံ ကရောထာ"တိ။ တေနေတေ ဒေဝဒူတာ နာမ ဇာတာ။ ကမ္မကာရကိကာပိ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒန္တိ နာမ "မယံ ဒွတ္တိံသ ကမ္မကာရဏာ ကရောန္တာ န ရုက္ခာဒိသု ကရောမ၊ တုမှာဒိသေသု သတ္တေသု-ယေဝ ကရောမ၊ ဣတိ အမှာကံ တုမ္ဟေသု ပုရေ ကမ္မကာရဏာကရဏတော ဝ[4] ကလ္လာဏံ ကရောထာ"တိ။ တေနေတေပိ ဒေဝဒူတာ နာမ ဇာတာ။

၂၆၆။ **ပဉ္စမံ ဒေဝဒူတန္တိ** ဣတ္ထေ မတကသတ္တော အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ "ပဿထ ဘော မံ အာမကသုသာနေ ဆဋ္ဌိတံ ဥဒ္ဓုမာတကာဒိဘာဝံ ပတ္တံ၊ မရဏတောမှိ အပရိမုတ္တတာယ ဒေဝသော ဇာတော။ န ခေါ ပနာဟမေဝ၊

၁-ဇရာယ (က)　　၂-ဂိလာနပုတ္တော (က)
၃-အဘိဘူတော (သီ)　　၄-ကမ္မကာရဏာတော ဝ (က)

တုမ္ဟေပိ မရဏတော အပရိမုတ္တာဝဝ။ ယထေဝ ဟိ မယ္ဟံ၊ ဧဝံ တုမ္ဟာကမ္ပိ မရဏံ အာဂမိဿတိ၊ ဣတိ တဿ ပုရေ အာဂမနာဝ ကလ္ယာဏံ ကရော-ထာ''တိ။ တေနေသ ဒေဝဒူတော နာမ ဇာတော။

ဣမံ ပန ဒေဝဒူတာနုယောဂံ ကော လဘတိ၊ ကော န လဘတီတိ? ယေန တာဝ ဗဟုံ ပါပံ ကတံ၊ သော ဂန္ဓာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိယေဝ။ ယေန ပန ပရိတ္တံ ပါပကမ္ပံ ကတံ၊ သော လဘတိ။ ယထာ ဟိ သဘဏ္ဍံ စောရံ ဂဟေတ္ဝာ ကတ္တဗ္ဗမေဝ ကရောန္တိ၊ န ဝိန္ဓိန္တိ။ အနုဝိဇ္ဇိတ္ဝာ ဂဟိတံ ပန ဝိန္ဓိတ္ဝာ ယဉ္ဇာနံ နယန္တိ၊ သော ဝိန္ဓိတ္ဝာ ယံ လဘတိ။ ဧဝံသမ္ပဒမေတံ။ ပရိတ္တပါပကမ္မာ ဟိ အတ္တနော ဓမ္မတာယပိ သရန္တိ၊ သာရိယမာနာပိ သရန္တိ။

တတ္ထ ဒီဃဇယန္တုဒမိဠော နာမ အတ္တနော ဓမ္မတာယ သရိ။ သော ကိရ ဒမိဠော သုမနဂိရိဝိဟာရေ အာကာသစေတိယံ ရတ္တပဋ္ဋေန ပူဇေသိ၊ အထ နိရယေ ဥဿဒသာမန္တေ နိဗ္ဗတ္တော အဂ္ဂိဇာလသဒ္ဒံ သုတ္ဝာဝ အတ္တနော ပုဗ္ဗကတပဋ္ဌံ အနုဿရိ၊ သော ဂန္ဓာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တော။ အပရောပိ ပုတ္တသ ဒဟရဘိက္ခုနော ခလိသာဋကံ ဒေန္တော ပါဒမူလေ ဌပေသိ၊ မရဏ-ကာလမ္ပိ ပဋုပဋ္ဌာတိ သဒ္ဓေ နိမိတ္တံ ဂဏှိ၊ သောပိ ဥဿဒသာမန္တေ နိဗ္ဗတ္တော ဇာလသဒ္ဒေန တံ သာဋကံ အနုဿရိတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တော။ ဧဝံ တာဝ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ကုသလံ ကမ္မံ သရိတ္ဝာ သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတိတိ။

အတ္တနော ဓမ္မတာယ အသရန္တေ ပန ပဋ္ဌ ဒေဝဒူတေ ပုစ္ဆတိ။ တတ္ထ ကောစိ ပဌမေန ဒေဝဒူတေန သရတိ၊ ကောစိ ဒုတိယာဒီဟိ။ ယော ပန ပဋ္ဌဟိပိ န သရတိ၊ တံ ယမော ရာဇာ သယံ သာရေတိ။ ဧကော ကိရ အမစ္စော သုမနပုပ္ဖကုမ္ဘေန မဟာစေတိယံ ပူဇေတ္ဝာ ယမဿ ပတ္တိံ အဒါသိ၊ တံ အကုသလကမ္မေန နိရယေ နိဗ္ဗတ္တံ ယမဿ သန္တိကံ နယိံသု။ တသ္မိံ ပဋ္ဌဟိပိ ဒေဝဒူတေဟိ ကုသလေ အသရန္တေ ယမော သယံ ဩလောကေန္တော ဒိသ္ဝာ ''နနု တုံ မဟာစေတိယံ သုမနပုပ္ဖကုမ္ဘေန ပူဇေတ္ဝာ မယှံ ပတ္တိံ အဒါသိ''တိ သာရေသိ၊ သော တသ္မိံ ကာလေ သရိတ္ဝာ ဒေဝလောကံ ဂတော။ ယမော ပန သယံ ဩလောကေတ္ဝာပိ အပဿန္တော ''မဟာဒုက္ခံ နာမ အနုဘဝိဿတိ အယံ သတ္တော''တိ တုဏှီ ဟောတိ။

၂၆၇။ **မဟာနိရယေတိ** အဝီစိမဟာနိရယမ္ပိ။ ကိံ ပနဿ ပမာဏံ? အဋ္ဌန္နံ အာယာမေန စ ဝိတ္ထာရေန စ ယောဇနသတံ ဟောတိ။ လောဟပထဝိ လောဟဆဒနံ ဧကေကာ စ ဘိတ္တိ နဝနဝယောဇနိကာ ဟောတိ။ ပုရတ္ထိမာယ

ဘိတ္တိယာ အစ္ဆိ ဥဋ္ဌိတာ[1] ပစ္ဆိမံ ဘိတ္တိံ ဂဟေတ္ဝာ တံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ပရတော ယောဇနသတံ ဂစ္ဆတိ။ သေသဒိသာသုပိ ဧသေ၀ နယော။ ဣတိ ဇာလပရိ-ယန္တ၀သေန အာယာမ၀ိတ္ထာရတော အဋ္ဌာရသယောဇနာမိကာနိ တီဏိ ယောဇနသတာနိ၊ ပရိက္ခေပတော ပန နဝယောဇနသတာနိ စတုပဏ္ဏာသ-ယောဇနာနိ၊ သမန္တာ ပန ဥဿဒေဟိ သဒ္ဒိံ ဒဿယောဇနသဟဿံ ဟောတိ။

၂၆၈။ **ဥဇ္ဇုတံ တာဒိသမေ၀ ဟောတီ**တိ ဇေတ္ထ အက္ကန္တ၀ဒံ ယာ၀ အဋ္ဌတော ဒဗ္ဗံ[2] ဥဒ္ဓရိတုမေ၀ န သက္ကာ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော—ဟေဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ဥယ္ဟတိ၊ ဥပရိတော ပဋ္ဌာယ စ္ဆာယတိ[3]၊ ဣတိ အက္ကမနကာလေ ဥယ္ဟမာနံ ပညာယတိ၊ ဥဒ္ဓရဏကာလေ တာဒိသမေ၀၊ တသ္မာ ဧ၀ံ ၀ုတ္တံ။ **မဟူသမွတ္ထော**တိ ဗဟူနိ ၀ဿသတ၀ဿသဟဿာနိ သမွတ္ထော။

ကသ္မာ ပနေသ နရကော အ၀ီစိတိ သဉ်ာ ဂတော၀တိ။ ၀ီစိ နာမ အန္တရံ ၀ုစ္စတိ၊ တတ္ထ စ အဂ္ဂိဇာလာနံ ၀ါ သတ္တာနံ ၀ါ ဒုက္ခဿ ၀ါ အန္တရံ နတ္ထိ။ တသ္မာ သော အ၀ီစိတိ သဉ်ာ ဂတော၀တိ။ တဿ ဟိ ပုရတ္ထိမဘိတ္တိတော ဇာလာ ဥဋ္ဌိတာ သံသိဗ္ဗမာနာ ယောဇနသတံ ဂန္ဓာ ပစ္ဆိမဘိတ္တိံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ပရတော ယောဇနသတံ ဂစ္ဆတိ။ သေသဒိသာသုပိ ဧသေ၀ နယော။

ဣမေသံ ဆန္နံ ဇာလာနံ မဇ္ဈေ နိဗ္ဗတ္တော ဒေ၀ဒတ္တော၊ တဿ ယောဇန-သတပ္ပမာဏော အတ္တဘာ၀ော၊ ဒ္ဝေ ပါဒါ ယာ၀ ဂေါပ္ပကာ လောဟပထိံ ပဝိဋ္ဌာ၊ ဒ္ဝေ ဟတ္ထာ ယာ၀ မဏိဗန္ဓာ လောဟဘိတ္တိယော ပဝိဋ္ဌာ၊ သီသံ ယာ၀ ဘမုကဋ္ဌိတော လောဟဆဒနေ ပဝိဋ္ဌံ၊ အဓော ဘာဂေန ကဏ် လောဟသူလံ ပဝိသိတ္ဝာ ကာယံ ဝိနိဝိဇ္ဈန်း ဆဒနေ ပဝိဋ္ဌံ၊ ပါစိနဘိတ္တိတော နိက္ခန္တသူလံ ဟဒယံ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ပစ္ဆိမဘိတ္တိံ ပဝိဋ္ဌံ၊ ဥတ္တရဘိတ္တိတော နိက္ခန္တသူလံ ဖာသုကာ ဝိနိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဒက္ခိဏဘိတ္တိံ ပဝိဋ္ဌံ။ နိစ္စလေ တထာဂတမှိ အပရဇ္ဈန္တော နိစ္စလော၀ ဟုတ္ဝာ ပစ္စတိတိ ကမ္မသရိက္ခတာယ ဒေ၀ဒတ္တော။ ဧ၀ံ ဇာလာနံ နိရန္တရတာယ အ၀ီစိ နာမ။

အဇ္ဇနရေ ပနဿ ယောဇနသတိကေ ဌာနေ နာဋိယံ ကောဋ္ဋေတ္ဝာ ပုရိတ၀ိဋ္ဌံ ဝိယ သတ္တာ နိရန္တရာ၊ "ဣမသ္မိံ ဌာနေ သတ္တော အတ္ထိ၊ ဣမသ္မိံ နတ္ထိ"တိ န ၀တ္တဗ္ဗံ၊ ဂစ္ဆန္တာနံ ဌိတာနံ နိသိန္နာနံ နိပန္နာနံ အန္တရာ နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆန္တေ ၀ါ ဌိတေ ၀ါ နိသိန္နေ ၀ါ နိပန္နေ ၀ါ အညမညံ န ဗာဓန္တိ။ ဧ၀ံ သတ္တာနံ နိရန္တရတာယ အ၀ီစိ။

၁-ဥဇ္ဇုဟိတ္တာ (က)　　၂-ဒဠ်ံ (သျာ၊ က)　　၃-ဇလတီ (က)

ကာယဒ္ဒါရေ ပန ဆ ဥပေက္ခာသဟဂတာနိ စိတ္တာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ကေ ဒုက္ခ-သဟဂတံ။ ဧဝံ သန္တေပိ ယထာ ဇိဝှဂ္ဂေ ဆ မဓုပိန္ဒ။နိ ဌပေတွာ ကေသ္မိံ တမ္မလေဟဖိန္ဒ့မှိ ဌပိတေ အနုဒဟနဗလဝတာယ တဒေဝ ပညာယတိ၊ ဇုတရာနိ အဗ္ဘောဟာရိကာနိ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ အနုဒဟနဗလဝတာယ ဒုက္ခမေဝေတ္ထ နိရန္တရံ၊ ဇုတရာနိ အဗ္ဘောဟာရိကာနိတိ။ ဧဝံ ဒုက္ခဿ နိရန္တရတာယ အဝိစိ။

၂၆၉။ **မဟန္တော**တိ ယောဇနသတိကော။ **သေ တ ဏ္ဍ ပတတီတိ** ကော ပါဒေါ မဟာနိရယေ ဟောတိ၊ ကော ဂူထနိရယေ နိပတတိ။ **သူစိမုခါ**တိ သူစိသဒိသမုခါ၊ တေ ဟတ္ထိဂိဝပ္ပမာဏာ ကေဒေါဏိကနာဝါပ္ပမာဏာ ဝါ ဟောန္တိ။

ကုက္ကုလနိရယောတိ ယောဇနသတပ္ပမာဏော၀ အန္တော ကူဋာဂါရမတ္တ-ဝိတးစ္ဆိတအင်္ဂါရပုဏ္ဏော အာဒိတ္တဆာရိကနိရယော၊ ယတ္ထ ပတိတပတိတာ ကုဋ္ဋိ။သကရာသိမှိ ဒိတ္တဖာလ၀ါသိသိလာဒိနိ ၁ ဝိယ ဟေဋ္ဌိမတလမေ၀ ဂဏ္ဟန္တိ။

အာရောပေန္တီတိ အယဒဏ္ဍေဟိ ပေါထေန္တော အာရောပေန္တိ။ တေသံ အာရောဟနကာလေ တေ ကဏ္ဏကာ အဓောမုခါ ဟောန္တိ၊ ဩရောဟန-ကာလေ ဥဒ္ဓံမုခါ။

ဝါတေရိတာနိတိ ကမ္မမယေန ဝါတေန စလိတာနိ။ **ဟတ္ထိမိ ဆိန္နဒိ**တိ ဖလကေ မံသံ ဝိယ ကောဋ္ဋယမာနာနိ ဆိန္နန္တိ။ သစေ ဥဋ္ဌာယ ပလာယတိ၊ အယောပါကာရော သမုဋ္ဌဟိတ္တာ ပရိက္ခိပတိ၊ ဟေဋ္ဌာ ခုရဓာရာ သမုဋ္ဌာတိ။

ခါရောဒကာ နဒီတိ ဝေတရဏိ နာမ တမ္မလောဟနဒီ။ တတ္ထ အယော-မယာနိ ခရ၀ါလိက ၂ ပေါက္ခရပတ္တာနိ၊ ဟေဋ္ဌာ ခုရဓာရာ ဥဘောသု တီရေသု ဝေတ္တလတာ စ ကုသတိဏာနိ စ။ **သော တတ္ထ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ခရာ**တိ သော တတ္ထ ဥဒ္ဓဗ္ဘ အဓော စ ဝုယ္ဟမာနော ပေါက္ခရပတ္တေသု ဆိဒ္ဒတိ။ သိဃ်ာဋ္ဌက-သဏ္ဌာနာယ ခရ၀ါလိကာယ၃ ကဏ္ဏကေဟိ ဝိဇ္ဈိယတိ၊ ခုရဓာရာဟိ ဖာလိယတိ၊ ဥဘောသု တီရေသု ကုသတိဏေဟိ ဝိလေခတိ၊ ဝေတ္တလတာဟိ အာကဍိယတိ၊ တိက္ခသတ္တိဟိ ဖာလိယတိ။

၁-ယတ္ထ ပတိတာ ကုက္ကုလရာသိသမသိတ္တဖလာဒိနိ (က)

၂-အယောမယာ ခါရ၀လ္လိယာ (သီ)၊ အယောမယာနိ ခုရ၀ လ္လိက (က)

၃-ခါရ၀လ္လိက်ာယ (သီ)၊ ခရ၀ါလုကာယ (က)

၂၇၀။ **တတ္ထေန အယောသင်္ကိုနာ**တိ တေန [၁] ဇိဂုစ္ဆိတောမှိတိ ဝုတ္တေ မဟန္တံ လောဟပဆ္ဆိံ လောဟဂုဠာနံ ပူရေတ္ဝာ တံ ဥပဂစ္ဆန္တိ၊ သော လောဟဂုဠဘာဝံ ဥတ္ဝာ ဒန္တေ သမ္ဖုသေတိ၊ အထသ တေ တတ္ထေန အယောသင်္ကိုနာ မုခံ ဝိ၀ရန္တိ၊ တမ္မလောဟခာရေဟိ မဟန္တေန လောဟကဋာဟေန တမ္မလောဟံ ဥပနေတ္ဝာ ဓေ၀မေ၀ံ ကရောန္တိ။ ပုန **မဟာနိရယေ**တိ ဧ၀ံ ပဗ္ဗဝိဓဗန္ဓနတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ တမ္မလောဟပါနာ တမ္မလောဟပါနတော ပဋ္ဌာယ ပုန ပဗ္ဗဝိဓ-ဗန္ဓနာဒီနိ ကာရေတ္ဝာ မဟာနိရယေ ပက္ခိပန္တိ။ တတ္ထ ကောစိ ပဗ္ဗဝိဓဗန္ဓနေနေ၀ မုစ္စတိ၊ ကောစိ ဒုတိယေန၊ ကောစိ တတိယေန၊ ကောစိ တမ္မလောဟပါနေန မုစ္စတိ၊ ကမ္မေ ပန အပရိက္ခီဏေ ပုန မဟာနိရယေ ပက္ခိပန္တိ။

ဣဒံ ပန သုတ္တံ ဂဏ္ဟန္တော ကော ဒဟရဘိက္ခု “ဘန္တေ ဇေတ္တကံ ဒုက္ခမနုဘဝိ-တသတ္တံ [၂] ပုနပိ မဟာနိရယေ ပက္ခိပန္တီ”တိ အာဟ။ အာမ အာဝုသော ကမ္မေ အပရိက္ခီဏေ ပုနပ္ပုနံ ဧ၀ံ ကရောန္တီတိ။ တိဋ္ဌတု ဘန္တေ ဥဋ္ဌေသော၊ ကမ္မဋ္ဌာနမေ၀ ကထေထာတိ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတ္ဝာ သောတာပန္နော ဟုတ္ဝာ အာဂမ္မ ဥဋ္ဌေသိ အဂ္ဂဟေသိ။ အညေသမ္ပိ ဇုမသ္မိံ ပဒေသေ ဥဋ္ဌေသိ ဌပေတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တာနံ ဂဏနာ နတ္ထိ။ သမ္ဗဟုလာနံ စေတံ သုတ္တံ အဝိဇဟိတမေ၀ ဟောတိ။

၂၇၁။ **ဟိနကာယူပဂါ**တိ ဟိနကာယံ ဥပဂတာ ဟုတ္ဝာ။ **ဥပါဒါနေ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဂဟဏေ။ **ဇာတိမရဏသမ္ဘ၀ေ**တိ ဇာတိယာ စ မရဏဿ စ ကာရဏဘူတေ။ **အနုပါဒါ**တိ စတူဟိ ဥပါဒါနေဟိ အနုပါဒိယိတ္ဝာ။ **ဇာတိမရဏသင်္ခယေ**တိ ဇာတိမရဏဿ ခယသင်္ခါတေ [၃] နိဗ္ဗာနေ ဝိမုစ္စန္တိ။

ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိနိဗ္ဗုတာတိ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ ဇုမသ္မိံယေ၀ အတ္တဘာ၀ေ သဗ္ဗကိလေသ-နိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတာ။ **သမ္ဗဒုက္ခံ ဥပစ္စဂုန္တိ** သမ္ဗဒုက္ခာတိက္ကန္တာ နာမ ဟောန္တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဒေ၀ဒူတသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

တတိယ၀ဂ္ဂ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-တေန ဟိ (သီ)၊ တေ (သျာ) ၂-အနုဘဝိတဗ္ဗံ (က)

၃-ဇာတိယာ မရဏဿ ခယသင်္ခါတေ (က)

၄-ဗိဘင်္ဂဝဋ္ဋ

၁-ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၂။ **ဧဝံ မေ သုတံ**ဆိုတို့ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်ံ။ တတ္ထ **ဘဒ္ဒေကရတ္တ**ဿာတိ ဝိပဿနာဒုယောဂသမန္နာဂတတ္တာ ဘဒ္ဒကဿ ကေရတ္တဿ။ **ဥဒ္ဒေသန်**မာတိကံ။ **ဝိဘင်္ဂ**ံ ဝိတ္ထာရဘာဇနီယံ။

အတီတံ အတီတေ ပဉ္စက္ခန္ဓေ။ **နာန္နာဂမေယျာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ နာနုဂစ္ဆေယျ။ **နပ္ပဋိကင်္ခေ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ နပတ္ထေယျ။ **ယဒတီတ**ံ့ ဣဒမေတ္ထ ကာရဏဝစနံ။ ယသ္မာ ယံ အတီတံ၊ တံ ပဟီနံ နိရုဒ္ဓံ အတ္ထင်္ဂတံ၊ တသ္မာ တံ ပုန နာနုဂစ္ဆေယျ။ ယသ္မာ စ ယံ အနာဂတံ၊ တံ အပ္ပတ္တံ အဇာတံ အနိဗ္ဗတ္တံ၊ တသ္မာ တမ္မိ နပတ္ထေယျ။

တတ္ထ တတ္ထာတိ ပစ္စုပ္ပန္နမ္ပိ ဓမ္မံ ယတ္ထ ယတ္ထေဝ ဥပ္ပန္နော၊ တတ္ထ တတ္ထေဝ စ နံ အနိစ္စာနုပဿနာဒိဟိ သတ္တဟိ အနုပဿနာဟိ ယော ဝိပဿတိ၊ အရညာဒိသု ဝါ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဝိပဿတိ။ **အသံဟီရံ အသံကုပ္ပ**န်ဆို ဣဒံ ဝိပဿနာပဋိဝိပဿနာဒဿနတ္ထံ ဝုတ်ံ။ ဝိပဿနာ ဟိ ရာဂါဒိဟိ န သံဟီရတိ န သံကုပ္ပတိတိ အသံဟီရံ အသံကုပ်ံ၊ တံ အနုဗြူဟယေ ဝဓေ့ယျ၊ ပဋိဝိပဿေယျာတိ ဝုတ်ံ ဟောတိ။ အထ ဝါ နိဗ္ဗာနံ ရာဂါဒိဟိ န သံဟီရတိ န သံကုပ္ပတိတိ အသံဟီရံ အသံကုပ်ံ။ တံ **ဝိဒွါ** ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု အနုဗြူဟယေ၊ ပုနပ္ပုနံ တဒါရမ္မဏံ တံ တံ ဖလသမာပတ္တိ ံ အပ္ပေန္တော ဝဓေ့ယျာတိ အတ္ထော။

တဿ ပန အနုဗြူဟန္တသ အတ္ထာယ—**အဇ္ဇေဝ ကိစ္စမာတပ္ပ**န်ဆို ကိလေသာနံ အာတာပနပရိတာပနေန အာတပ္ပန်ဆို လဒ္ဓနာမံ ဝိရိယံ အဇ္ဇေဝ ကာတမ်ံ။ **ကော ဇညာ မရဏံ သုဧ**တို့ သ္မေ ဇီဝိတံ ဝါ မရဏံ ဝါ ကော ဇာနာတိ။ အဇ္ဇေဝ ဒါနံ ဝါ ဒဿာမိ၊ သီလံ ဝါ ရက္ခိဿာမိ၊ အညတရံ ဝါ ပန ကုသလံ ကရိဿာမီတိ ဟိ ''အဇ္ဇ တာဝ ပပဉ္စော အတ္ထိ၊ သ္မေ ဝါ ပုနဒိဝသေ ဝါ ကရိဿာမိ''တိ ာ စိတ်ံ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ အဇ္ဇေဝ ကရိဿာမီတိ ဧဝံ ဝိရိယံ ကာတမ်ဆို ဒဿေတိ။ **မဟာသေနော**တို့ အဂ်ိဝိသသတ္ထာဒီနိ အနေကာနိ မရဏကာရဏာနိ တဿ သေနာ၊ တာယ မဟတိယာ သေနာယ ဝသေန မဟာသေနေန ဧဝရူပေန မစ္စုနာ သဒ္ဓိ ံ ''ကတိပါဟံ တာဝ အာဂမေဟိ၊ ယာဝါဟံ ဗုဒ္ဓပူဇာဒိ ံ အတ္ထာနော အဝဿယကမ်ံ

၁-ဇာနိဿာမိတိ (သိ၊သျာ)

ကရောမီ”တိ ဧဝံ မိတ္တသန္ထဝါကာရဿ သဒ္ဒါတော ဝါ, “ဣဒံ သတံ ဝါ သဟဿံ ဝါ ဂဟေတ္ဝာ ကတိပါဟံ အာဂမေဟီ”တိ ဧဝံ လဒ္ဓာနုပ္ပဒါနသဒ္ဒါတော ဝါ, “ဣမိနာဟံ ဗလရာသိနာ ပဋိဗာဟိဿာမီ”တိ ဧဝံ ဗလရာသိသဒ္ဒါတော ဝါ သင်္ဂရော နတ္ထိ။ **သင်္ဂရော**တိ ဟိ မိတ္တသန္ထဝါကာရဿ လဒ္ဓာနုပ္ပဒါနဗလရာသိနံ နာမံ၊ တသ္မာ အယမတ္ထော ဝုတ္တော။

အတ္ထီတန္တိ အနလသံ ဥဋ္ဌာဟကံ။ ဧဝံ ပဋိပန္နတ္တာ ဘဒ္ဒေါ ကေရတ္တော အဿာတိ **ဘဒ္ဒေကရတ္တော**။ ဣတိ တံ ဧဝံ ပဋိပန္နပုဂ္ဂလံ “ဘဒ္ဒေကရတ္တော အယ”န္တိ ရာဂါဒိနံ သန္တာယ **သန္တော ဗဒ္ဓမုနီ** အာစိက္ခတိ။

၂၇၃။ **ဧဝံရူပေါ**တိအာဒိသု ကာဠော်ဝိ သမာနော ဣန္ဒြိယလမက်ိဝဏ္ဏော အဟောသိန္တိ ဧဝံ မနုညရူပဝဏ္ဏနေဝ ဧဝံရူပေါ အဟောသိ။ ကုသလသုခ-သောမနဿဝေဒနာဝသေနေဝ ဧဝံဝေဒနော။ တံသမ္ပယုတ္တာနံယေဝ သညာဒိနံ ဝသေန ဧဝံသညော ဧဝံသင်္ခါရော ဧဝံဝိညာဏော အဟောသိ အတိတ-မဒ္ဓါနန္တိ။

တတ္ထ နန္ဒိံ သမန္နာနေတီတိ တေသု ရူပါဒိသု တက်ံ သမန္နာနေတိ အန္ဝ-ပဝတ္တေတိ။ ဟိနရူပါဒိဝသေန ပန ဧဝံရူပေါ အဟောသိ။ပ။ ဧဝံဝိညာဏော အဟောသိန္တိ န မညတိ။

နန္ဒိံ န သမန္နာနေတီတိ တက်ံ ဝါ တက်ာသမ္ပယုတ္တာဒိဋ္ဌိံ ဝါ နာန္ဝ-ပဝတ္တယတိ။

၂၇၄။ **ဧဝံရူပေါ သိယ**န္တိအာဒိသုပိ တံမနုညရူပါဒိဝသေနေဝ တက်ာ-ဒိဋ္ဌိပဝတ္တသင်္ခါတာ နန္ဒိသမန္နာနယနာဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၂၇၅။ **ကထဉ္ဆ ဘိက္ခဝေ ပစ္စုပ္ပန္နေသု ဓမ္မေသု သံဟီရတီ**တိ ဣဒံ “ပစ္စုပ္ပန္နဉ္ဆ ယော ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ။ အသံဟီရံ အသံကုပ္ပ”န္တိ ဥဒ္ဒေသဿ နိဒ္ဒေသတ္ထံ ဝုတ္တံ။ ကာမဉ္စေတ္ထ “ကထဉ္ဆ ဘိက္ခဝေ ပစ္စုပ္ပန္နံ ဓမ္မံ န ဝိပဿတိ”တိ-အာဒိ ဝတ္တဗ္ဗံ သိယာ၊ ယသ္မာ ပန အသံဟီရာတိ စ အသံကုပ္ပါတိ စ ဝိပဿနာ ဝုတ္တာ၊ တသ္မာ တဿာ ဧဝ အဘာဝဉ္ဆ ဘာဝဉ္ဆ ဒသ္သေတုံ သံဟီရတီတိ မာတိကံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဝိတ္ထာရော ဝုတ္တော။ တတ္ထ **သံဟီရတီ**တိ ဝိပဿနာယ အဘာဝတော

၁-မိတ္တသန္ထဝကရဏာ (က)

တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အာကမိုယတိ။ **နသံဟီရတိ**တိ ဝိပဿနာယ ဘာဝေန တဏှာ-ဒိဋ္ဌိဟိ နာကမိုယတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-အာနန္ဒဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၆။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အာနန္ဒဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တံ။ တတ္ထ **ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော**တိ ဖလသမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌိတော။ **ကော နု ခေါ ဘိက္ခဝေ**တိ ဇာနန္တော၀ ကထာသမုဋ္ဌာပနတ္ထံ ပုစ္ဆိ။

၂၇၇။ **သာဓု သာဓူ**တိ ထေရဿ သာဓုကာရမဒါသိ။ **သာဓု ခေါ တွန္တိ** ပရိမဏ္ဍလေဟိ ပဒဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိသုဒ္ဓေဟိ ကထိတတ္တာ ဒေဿနံ ပသံသန္တော အာဟ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

အာနန္ဒဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-မဟာကစ္စာနဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၇၉။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာကစ္စာနဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တံ။ တတ္ထ **တပေါ-ဒါရာမေ**တိ တတ္ထော၁ကဿ ရဟ၁ဿ ဝသေန ဧဝံလဒ္ဓနာမေ အာရာမေ။ ဝေဘာရပဗ္ဗတဿ ကိရ ဟေဋ္ဌာ ဘူမဋ္ဌကနာဂါနံ ပဉ္စယောဇနသတိကံ နာဂ-ဘဝနံ ဒေဝလောကသဒိသံ မဏိမယေန တလေန အာရာမဥ္စျာနေဟိ စ သမန္နာဂတံ၊ တတ္ထ နာဂါနံ ကီဋ္ဌနဋ္ဌာနေ မဟာဥ၁ကရဟဒေါ၊ တတော တပေါဒါ နာမ နဒီ သန္ဒတိ ကုထိတာ ဥဏ္ဟော၁ကာ။ ကသ္မာ ပနေသာ ဧဒိသာ ဇာတာ ? ရာဇဂဟံ ကိရ ပရိဝါရေတ္ဝာ မဟာ ပေတလောကော၊ တတ္ထ ဒွိန္နံ မဟာလောဟကုမ္ဘိနိရယာနံ အန္တရေန အယံ တပေါဒါ အာဂစ္ဆတိ၊ တသ္မာ သာ ကုထိတာ သန္ဒတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ “ယတာယံ ဘိက္ခဝေ တပေါဒါ သန္ဒတိ၊ သော ဒဟော အဆ္ဆော၁ကော သီတော၁ကော သာတော၁ကော သေတော-၁ကော သုပ္ပတိတ္ထော ရမဏီယော ပဟူတမစ္ဆကစ္ဆပေါ၊ စက္ကမတ္တာနိ စ ပဒုမာနိ

ပုပ္ဖန္တိ။ အပိစာယံ ဘိက္ခ၀ေ တပေါဒါ ဒ္ဝိန္နံ မဟာနိရယာနံ အန္တရိကာယ အာဂန္ဆတိ၊ တေနာယံ တပေါဒါ ကုထိတာ သန္တီ”တိ ၁။ ဇ္ဈမဿ ပန အာရာမဿ အဘိသမ္မုခဋ္ဌာနေ တတော မဟာဥဒကရဟဒေါ ဇာတော၊ တဿ နာမ၀သေနာယံ ဝိဟာရော **တပေါဒါရာမော**တိ ၀ုစ္စတိ။

၂၀၀။ **သမိဒ္ဓိ**တိ တဿ ကိရ ထေရဿ အတ္တဘာ၀ေါ သမိဒ္ဓေါ အဘိရူပေါ ပါသာဒိကော၊ တသ္မာ သမိဒ္ဓိတ္တေ၀ သဒ်ံ ဂတော။ **အာဒိဗြဟ္မစရိယကော**တိ မဂ္ဂဗြဟ္မစရိယဿ အာဒိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပတ္တိဘူတော။ **ဇ္ဈံ ၀တ္ဝာန သုဂတော ဥဒ္ဒါယာသနာ**တိ မဓုပိဏ္ဍိကသုတ္တေ၂ ၀ုတ္တနယေနေ၀ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။

၂၀၂။ **ဇ္ဈတိ မေ စက္ခု**န္တိ ဇ္ဈမသ္မိံ ကိရ သုတ္တေ ဘဂ၀ါ ဒ္ဝါဒသာယတန-၀သေနေ၀ မာတိကံ ဌပေသိ။ ထေရောပိ “ဘဂ၀တာ ဟေဋ္ဌာ ဒ္ဒိသု, ဥပရိ စတုတ္ထေ စာတိ ဇ္ဈမေသု တီသု သုတ္တေသု ပဉ္စက္ခန္ဓ၀သေန မာတိကာ စ ဝိဘင်္ဂါ စ ကတော၊ ဇ္ဈ၀ ပန ဒ္ဝါဒသာယတန၀သေနေ၀ ဝိဘဇနတ္ထံ မာတိကာ ဌပိတာ”တိ နယံ ပဋိလဘိတ္ဝာ ဧ၀မာဟ။ ဇ္ဈမံ ပန နယံ လဘန္တေန ထေရေန ဘာရိယံ ကတံ၊ အပဒေ ပဒံ ဒဿိတံ၊ အာကာသေ ပဒံ ကတံ၊ တေန နံ ဘဂ၀ါ ဇ္ဈမမေ၀ သုတ္တံ သန္ဓာယ “ဧတဒဂ္ဂံ ဘိက္ခ၀ေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဝိဘဇန္တာနံ ယဒိဒံ မဟာကစ္စာနော”တိ ဧတဒဂ္ဂေ ဌပေသိ။ တေ ပန **စက္ခူ**တိ စက္ခုပသာဒေါ။ **ရူပါ**တိ စတုသမုဋ္ဌာနိက-ရူပါ။ ဇ္ဈမိနာ နယေန သေသာယတနာနိပိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ **ဝိညာဏ**န္တိ နိကန္တိ-ဝိညာဏံ။ **တဒဘိနန္ဒတီ**တိ တံ စက္ခုဒ္ဒေ၀ ရူပဒ္ဓ တဏှာဒိဋ္ဌိ၀သေန အဘိနန္ဒတိ။ **အန္ဓာဂမေတီ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ အနုဂစ္ဆတိ။

ဇ္ဈတိ မေ မနော အဟောသိ အတီတမဒ္ဓါနံ ဇ္ဈတိ ဓမ္မာတိ ဇ္ဈ ပန **မနော**တိ ဘ၀င်္ဂစိတ္တံ။ **ဓမ္မာ**တိ တေဘူမကဓမ္မာရမ္မဏံ။

၂၀၃။ **ပဏိဓိဟတီ**တိ ပတ္ထနာ၀သေန ဌပေသိ။ **ပဏိဓာနပစ္စယာ**တိ ပတ္ထနာဋ္ဌပနကာရဏာ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာကစ္စာနဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ဒိ ၁-၁၄၉-ဒိဋ္ဌေ။ ၂-မ ၁-၁၅၄-ဒိဋ္ဌေ။ ၃-အံ ၁-၂၄-ဒိဋ္ဌေ။

၄-လောမသကဂီယဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၆။ **ဧဝံ မေ သုတံ**န္တိ လောမသကဂီယဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တံ။ တတ္ထ **လောမသကဂီယော**တိ အင်္ဂထေရော ကိရ နာမေသ၊ ကာယဿ ပန ဤသက-လောမသာကာရတာယ လောမသကဂီယောတိ ပါကဋော ဇာတော။ **စန္ဒနော ဒေဝပုတ္တော**တိ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ကိရေသ စန္ဒနော နာမ ဥပါသကော အဓော မဟဒ္ဓနော တိဏ္ဏံ ရတနာနံ စတ္ထဟိ ပစ္စယေဟိ ပူဇေတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ပုရိမနာမေန စန္ဒနော ဒေဝပုတ္တောတ္တေဝ သင်္ခံ ဂတော။ **ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယ**န္တိ ရတ္တကမ္ဗလသိလာယံ။ တသာ ကိရ ရတ္တကမ္ဗလဿေဝ ဇယသုမနပုပ္ဖရာသိ ဝိယ ဝဏ္ဏော၊ တသ္မာ "ပဏ္ဍု-ကမ္ဗလသိလာ"တိ ဝုစ္စတိ။

ကဒါ ပန တတ္ထ ဘဂဝါ ဝိဟာသီတိ? ဗောဓိပတ္တိတော သတ္တမေ သံဝစ္ဆရေ သာဝတ္ထိယံ အာသာဠှိမာသပုဏ္ဏမာယ ဒွါဒသယောဇနာယ ပရိသာယ မဇ္ဈေ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကတ္ဝာ ဩရုယ္ဟ ကဏ္ဍမ္ဗမူလေ ပညတ္တဝရဗုဒ္ဓါသနေ နိသိ-ဒိတ္ဝာ ဓမ္မဒေသနာယ မဟာဇနံ မဟာဝိဒုဂ္ဂတော ဥဒ္ဓရိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓါနာဝ ယသ္မာ ပါဋိဟာရိယံ ကတ္ဝာ မနုဿပထေ န ဝသန္တိ၊ တသ္မာ ပဿမာနသော တာသ ဇနဿ ပဒဝိတိက္ကမံ ကတ္ဝာ တာဝတိံသဘဝနေ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍုကမ္ဗလ-သိလာယံ ဝသံ ဥပဂတော၊ တသ္မိံ သမယေ ဝိဟာသိ။

တတြ ဘဂဝါတိ တတြ ဝိဟရန္တော ဘဂဝါ ယေဘုယ္ယေန ဒဿဟိ စက္ခဝါဒသဟဿေဟိ သန္နိပတိတာဟိ ဒေဝတာဟိ ပရိဝုတော မာတရံ ကာယသက္ခိံ ကတ္ဝာ အဘိဓမ္မပိဋကံ ကထေန္တော ဂမ္ဘီရံ နိပုဏံ တိလက္ခဏာ-ဟတံ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒကထံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ အသက္ကောန္တာနံ ဒေဝါနံ သံဝေဇနတ္ထံ အန္တရန္တရာ ဘဒ္ဒေကရတ္တိသု ဥဒ္ဒေသဉ္စ ဝိဘင်္ဂဉ္စ အဘာသိ။ တတြာယံ ဒေဝပုတ္တော ဥဂ္ဂဏှန္တော ဇုမာ ဂါထာ သဒ္ဓိံ ဝိဘင်္ဂေန ဥဂ္ဂဏှိ၊ ဒေဝတ္တသ[1] ပန ပမာဒါဓိဋ္ဌာနတ္တာ ဒိဗ္ဗေဟိ အာရမ္မဏေဟိ နိပ္ပိဋ္ဌိယမာနော အနုပုဗ္ဗေန သုတ္တံ သမ္ပဋ္ဌော ဂါထာမတ္တမေဝ ဓာရေသိ။ တေနာဟ "ဧဝံ ခေါ အဟံ ဘိက္ခု ဓာရေမိ ဘဒ္ဒေကရတ္တိယော ဂါထာ"တိ။

၁-ဒေဝပုတ္တသ (သီ၊ သျာ)

ဥဠဏ္ဍာဟိ တွန်္အာဒိသု တုဏ္ဍိဘူတော နိသိဒိတ္ဝာ သုဏန္တော ဥဂ္ဂဏ္ဍာတိ နာမ၊ ဝါစာယ သဗ္ဗာယံ ကရောန္တော ပရိယာပုဏာတိ နာမ၊ အညေသံ ဝါစေန္တော ဓာရေတိ နာမ။ သေသမေတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

လောမသကင်္ဂိယဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၂၀၉။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **သုဘော**တိ သော ကိရ ဒဿနီယော အဟောသိ ပါသာဒိကော၊ တေနဿ အင်္ဂသုဘတာယ သုဘောတ္တေဝ နာမံ အကံသု။ **မာဏဝေါ**တိ ပန တံ တရုဏကာလေ ဝေါဟရိံသု၊ သော မဟလ္လကကာလေပိ တေနေဝ ဝေါဟာရေန ဝေါဟရိ-ယတိ။ **ဓတာဒေယျပုတ္တော**တိ တောဒေယျဿ နာမ ပသေနဒိရညော ပုရောဟိတဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တော။ သော ကိရ သာဝတ္ထိယာ အဝိဒူရေ တုဒိဂါမော နာမ အတ္ထိ၊ တဿ အဓိပတိတ္တာ တောဒေယျောတိ သင်္ခံ ဂတော။ မဟာဓနော ပန ဟောတိ သတ္ထာသိတိကောဋိဝိဘဝေါ ပရမမဏ္ဍရိ၊ ‘‘ဒဒတော ဘောဂါနံ အပရိက္ခယော နာမ နတ္ထိ’’တိ စိန္တေတ္ဝာ ကဿစိ ကိဉ္စိ န ဒေတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> ‘‘အန္ဓနာနံ ခယံ ဒိသ္ဝာ၊ ဝမ္မိကာနဉ္စ သဉ္စယံ။
> မဓုနဉ္စ သမာဟာရံ၊ ပဏ္ဍိတော ဃရမာဝသေ’’တိ။

ဧဝံ အဒါနမေဝ သိက္ခာပေသိ။ ဓုရဝိဟာရေ ဝသတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ယာဂုဥဋ္ဌာန်မတ္တံ ဝါ ဘတ္တကဋ္ဆုမတ္တံ ဝါ အဒတ္ဝာ ဓနလောဘေန ကာလံ ကတ္ဝာ တသ္မိံယေဝ ဃရေ သုနခေါ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တော။ သုဘော တံ သုနခံ အတိဝိယ ပိယာယတိ၊ အတ္တနော ဘုဉ္ဇနကဘတ္တံယေဝ ဘောဇေတိ၊ ဥက္ခိပိတ္ဝာ ဝရသယနေ သယာပေတိ။ အထ ဘဂဝါ ဧကဒိဝသံ ပစ္ဈူသသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော တံ သုနခံ ဒိသ္ဝာ ‘‘တောဒေယျဗြာဟ္မဏော ဓနလောဘေန အတ္တနော၁ဝ ဃရေ သုနခေါ ဟုတ္ဝာ နိဗ္ဗတ္တော၊ အဇ္ဇ မယိ သုဘဿ ဃရံ ဂတေ မံ ဒိသ္ဝာ သုနခေါ ဘုက္ကာရံ ကရိဿတိ၊ အထဿာဟံ ဧကံ ဝစနံ ဝက္ခာမိ၊ သော ‘ဇာနာတိ မံ သမဏော ဂေါတမော’တိ ဂန္ဒွာ

ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ[၁] နိပဇ္ဇိသတိ။ တတောနိဒါနံ သုဘဿ မယာ သဒ္ဓိံ ကော ကထာသလ္လာပေါ ဘဝိဿတိ၊ သော ဓမ္မံ သုတ္ဝာ သရဏေသု ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊ သုနခေါ ပန ကာလံ ကတ္ဝာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ”တိ ဇ္ဈာနံ မာဏဝဿ သရဏေသု ပတိဋ္ဌာနဘာဝံ ဉတ္ဝာ ဘဂဝါ တံ ဒိဝသံ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ကေကောဝ ဂါမံ ပဝိသိတ္ဝာ နိက္ခန္တေ မာဏဝေ တံ ဃရံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိ။

သုနခေါ ဘဂဝန္တံ ဒိသ္ဝာ ဘုက္ကာရံ ကရောန္တော ဘဂဝတော သမီပံ ဂတော၊ တဇတော နံ ဘဂဝါ ဇေဒဝေါစ “တောဒေယျ တွံ ပုဗ္ဗေပိ မံ ဘော ဘောတိ ပရိဘဝိတ္ဝာ သုနခေါ ဇာတော၊ ဣဒါနိပိ ဘုက္ကာရံ ကတ္ဝာ အဝိစိံ ဂမိဿသိ”တိ။ သုနခေါ တံ သုတ္ဝာ “ဇာနာတိ မံ သမဏော ဂေါတမော”တိ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတ္ဝာ ဂိဝံ ဩနာမေတ္ဝာ ဥဒ္ဓနန္တရေ[၂] ဆာရိကာယံ နိပန္နော။ မနုဿာ ဥက္ခိပိတ္ဝာ သယနေ သယာပေတုံ နာသက္ခိံသု။ သုဘော အာဂန္ဒ္ဝာ “ကေနာယံ သုနခေါ သယနာ ဩရောပိတော”တိ အာဟ။ မနုဿာ နံ ကေနစိတိ ဝတ္ဝာ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ မာဏဝေါ သုတ္ဝာ “မမ ပိတာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တောဒေယျော နာမ သုနခေါ နတ္ထိ။ သမဏော ပန ဂေါတမော ပိတရံ သုနခံ ကရောတိ၊ ယံကိဉ္စိ ဿေ မုခါရုဠ္ဠံ ဘာသတိ”တိ ကုဇ္ဈိတ္ဝာ ဘဂဝန္တံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဟေတုကာမော ဝိဟာရံ ဂန္ဒ္ဝာ တံ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆိ။

ဘဂဝါပိ တဿ တဏှဝ ဝတ္ဝာ အဝိသံဝါဒနတ္ထံ အာဟ “အတ္ထိ ပန တေ မာဏဝ ပိတရာ အနက္ခာတံ ဓန”န္တိ။ အတ္ထိ ဘော ဂေါတမ သတသဟ-ဿဂ္ဃနိကာ သုဝဏ္ဏမာလာ သတသဟဿဂ္ဃနိကာ သုဝဏ္ဏပါဒုကာ သတ-သဟဿဂ္ဃနိကာ သုဝဏ္ဏပါတိ သတသဟဿဓ္ဃ ကဟာပဏန္တိ။ ဂစ္ဆ တံ? သုနခံ အပ္ပေါဒကပါယာသံ ဘောဇာပေတ္ဝာ သယနေ အာရောပေတ္ဝာ ဤသကံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကန္တကာလေ ပုစ္ဆ၊ သဗ္ဗံ တေ အာစိက္ခိဿတိ။ အထ နံ ဇာနေယျာသိ “ပိတာ မေ သော”တိ။ မာဏဝေါ “သစေ သစ္စံ ဘဝိဿတိ၊ ဓနံ လစ္ဆာမိ၊ နော စေ၊ သမဏံ ဂေါတမံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ ဒ္ဝိဟိဝိ ကာရဏေဟိ[၄] တုဋ္ဌော ဂန္ဒ္ဝာ တထာ အကာသိ။ သုနခေါ “ဉာတောမှိ ဇ္ဈမိနာ”တိ ရောဒိတ္ဝာ[၅] ဟုံ ဟုန္တိ ကရောန္တော ဓနုဓာနုဋ္ဌာနံ ဂန္ဒ္ဝာ ပါဒေန ပထဝိံ ခဏိတ္ဝာ သညံ အဒါသိ၊ မာဏဝေါ ဓနံ ဂဟေတ္ဝာ “ဘဝပဋိစ္ဆန္နံ နာမ ဧဝံ သုခုမံ ပဋိသန္ဓိအန္တရံ ပါကဋံ သမဏဿ ဂေါတမဿ၊ အဒ္ဓါ ဿေ သဗ္ဗညုတံ”တိ ဘဂဝတိ ပသန္နစိတ္တော စုဒ္ဒသ ပဉ္ဟေ အဘိသင်္ခရိ။ အဂ်ဝိဇ္ဇာပါဌကော ကိရေသ၊

၁-ဥဒ္ဓနဋ္ဌာရေ (သီ) ၂-ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ (က) ၃-တွံ (က)
၄-ဒ္ဝိဟာကာရေဟိ (က) ၅-ဥတ္ဝာ (သီ၊ သျာ)

တေနဿ တေဒဟောသိ "ဣဒံ ဓမ္မပဏ္ဍာကာရံ ဂဟေတ္ဝာ သမဏံ ဂေါတမံ ပဋ္ဌေ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ ဒုတိယဂမနေန ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ၊ တေန ပုဋ္ဌပဋ္ဌေ ပန ဘဂဝါ ကေပဟာရေနေဝ ဝိဿဇ္ဇေန္တော **ကမ္မဿကာ**တိ-အာဒိမာဟ။

တတ္ထ ကမ္မံ တေသံ သကံ အတ္ထနော ဘဏ္ဍကန္တိ **ကမ္မဿကာ**။ ကမ္မဿ ဒါယာဒါတိ **ကမ္မဒါယာဒါ**၊ ကမ္မံ တေသံ ဒါယဇ်ံ ဘဏ္ဍကန္တိ အတ္ထော။ ကမ္မံ တေသံ ယောနိ ကာရဏန္တိ **ကမ္မယောနီ**။ ကမ္မံ တေသံ ဗန္ဓူ[1]တိ **ကမ္မဗန္ဓူ**၊ ကမ္မညာတကာတိ အတ္ထော။ ကမ္မံ တေသံ ပဋိသရဏံ ပတိဋ္ဌာတိ **ကမ္မပဋိသရဏာ**။ **ယဒိဒံ ဟီနပဏီတတာယာ**တိ ယံ ဣဒံ "တွံ ဟီနော ဘဝ၊ တွံ ပဏီတော၊ တွံ အပ္ပါယုကော၊ တွံ ဗီဟာယုကော။ပ။ တွံ ဒုပ္ပညော ဘဝ၊ တွံ ပညဝါ"တိ ဧဝံ ဟီနပဏီတတာယ ဝိဘဇနံ၊ တံ န အညော ကောစိ ကရောတိ၊ ကမ္မမေဝ ဧဝံ သတ္တေ ဝိဘဇတီတိ အတ္ထော။ န မာဏဝေါ ကထိတဿ အတ္ထံ သဇ္ဇာနာသိ၊ ဃနဒုဿပဋ္ဋေနဿ မုခံ ဗန္ဓိတ္ဝာ မဓုရံ ပုရတော ဌပိတံ ဝိယ အဟောသိ။ မာနနိဿိတော ကိရေသ ပဏ္ဍိတမာနီ၊ အတ္တနာ သမံ နပဿတိ[2]။ အထဿ "ကိံ သမဏော ဂေါတမော ကထေတိ၊ ယမဟံ ဇာနာမိ၊ တဒေဝ ကထေတီတိ အယံ မာနော မာ အဟောသီ"တိ မာနဘဉ္ဇနတ္ထံ ဘဂဝါ "အာဒိတောဝ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈံ ကတ္ဝာ ကထေဿာမိ၊ တတော 'နာဟံ ဘော ဂေါတမ ဇာနာမိ၊ ဝိတ္ထာရေန မေ ပါကဋံ ကတ္ဝာ ကထေထာ'တိ မံ ယာစိဿတိ၊ အထဿာဟံ ယာစိတကာလေ ကထေဿာမိ၊ ဧဝံ စဿ သာတ္ထကံ ဘဝိဿတီ"တိ ဒုပ္ပဋိဝိဇ္ဈံ ကတ္ဝာ ကထေသိ။

ဣဒါနိ သော အတ္တနော အပ္ပဋိဝိဇ္ဈဘာဝံ ပကာသေန္တော **န ခေါ အဟန္တိ**-အာဒိမာဟ။

၂၉၀။ **သမတ္တေနာ**တိ ပရိပုဏ္ဏေန။ **သမာဒိန္နေနာ**တိ ဂဟိတေန ပရာ-မဋ္ဌေန။ **အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကာ သော မာဏဝ ပဋိပဒါ ယဒိဒံ ပါဏာတိ-ပါတီ**တိ[3] ယံ ဣဒံ ပါဏာတိပါတကမ္မံ၊ သော အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကာ ပဋိပဒါတိ။

ကထံ ပနေသာ အပ္ပါယုကတံ ကရောတိ? စတ္တာရိ ဟိ ကမ္မာနိ ဥပဓိဋ္ဌကံ ဥပဓ္ဓေဒကံ ဇနကံ ဥပတ္ထမ္ဘကန္တိ။ ဗလဝကမ္မေန ဟိ နိဗ္ဗတ္တံ ပဝတ္တေ ဥပဓိဋ္ဌကံ

၁-အတ္တနာ သမနုပဿတိ (သီ)၊ အတ္တာနံ သမနုပဿတိ (သျာ)　　၂-တေနဿ (?)
၃-ပါဏာတိပါတော်တိ (သီ)

အာဂန္ဒာ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ "သစာဟံ ပဌမတရံ ဇာနေယျံ၊ န တေ ဣဓ နိဗ္ဗတ္တိတုံ ဒဒေယျံ၊ စတ္ဂသုယေဝ တံ အပါယေသု နိဗ္ဗတ္တာပေယျံ။ ဟောတု, တွံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိဗ္ဗတ္တ[1]၊ အဟံ ဥပဋ္ဌကကမ္မံ နာမ တံ ဝိဇ္ဇေတွာ နိရောဇံ နိယျသံ ကသဋ္ဌံ ကရိဿာမိ"တိ။ တတော ပဌာယ တံ တာဒိသံ ကရောတိ။ ကိံ ကရောတိ? ပရိဿယံ ဥပနေတိ၊ ဘောဇေ ဝိနာသေတိ။

တတ္ထ ဒါရကဿ မာတုကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဌာယ မာတု အဿာဒေါ ဝါ[2] သုခံ ဝါ နတ္ထိ၊ မာတာပိတူနံ ဝိဋ္ဌာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ ပရိဿယံ ဥပနေတိ။ ဒါရကဿ ပန မာတုကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဌာယ ဇေဟေ ဘောဂါ ဥဒကံ ပတ္တာ လောဏံ ဝိယ ရာဇာဒိနံ ဝသေန နဿန္တိ၊ ကုမ္ဘဒေါဟနခေနုယော ခီရံ နဿန္တိ၊ သူရတာ ဂေါဏာ[3] စတ္တာ ဟောန္တိ၊ ကာဏာ ဟောန္တိ၊ ခုဇ္ဇာ ဟောန္တိ၊ ဂေါမတ္တလေ ရောဂေါ ပတတိ၊ ဒါသာ-ဒယော ဝစနံ န ကရောန္တိ၊ ဝါဝိတံ သဿံ နဿတိ၊ ဇေဟဂတံ ဇေဟေ, အရညဂတံ အရညေ နဿတိ၊ အနုပုဗ္ဗေန ဃာသစ္ဆာဒနမတ္တံ ဒုလ္လဘံ ဟောတိ၊ ဂဇ္ဈပရိဟာရော နဿတိ၊ ဝိဇာတကာလေ မာတုထညံ ဆိဇ္ဇတိ၊ ဒါရကော ပရိဟာရံ အလဘန္တော ဝိဋ္ဌေ ဝါ နိရောဇော နိယျသော ကသဋ္ဌော ဟောတိ၊ ဣဒံ **ဥပဋ္ဌကကမ္မံ** နာမ။

ဒိဃာယုကကမ္မေန ပန နိဗ္ဗတ္တသ္သ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မံ အာဂန္ဒာ အာယုံ ဆိန္ဒတိ။ ယထာ ဟိ ပုရိသော အဋ္ဌာသဘဂမနံ ကတ္တာ သရံ ခိပေယျ၊ တမညော ဓနုတော ဝိမုတ္တမတ္တံ မုဂ္ဂရေန ပဟရိတ္တာ တတ္ထေဝ ပါတေယျ၊ ဧဝံ ဒိဃာယုကကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တသ္သ ဥပစ္ဆေဒကကမ္မံ အာယုံ ဆိန္ဒတိ။ ကိံ ကရောတိ? စောရာနံ အဋ္ဌဝိ[4] ပဝေသေတိ၊ ဝါဋမစ္ဆောဒကံ ဩတာရေတိ၊ အညတရံ ဝါ ပန သပရိဿယဉ္စာနံ ဥပနေတိ၊ ဣဒံ **ဥပစ္ဆေဒကကမ္မံ** နာမ၊ "ဥပဃာတက"န္တိပိ တေသေဝ နာမံ။

ပဋိသန္ဓိနိဗ္ဗတ္တကံ ပန ကမ္မံ **ဇနကကမ္မံ** နာမ။ အပ္ပဘောဂကုလာဒိသု နိဗ္ဗတ္တသ္သ ဘောဂသမ္ပဒါဒိကရဏေန ဥပတ္ထမ္ဘကကမ္မံ **ဥပတ္ထမ္ဘကကမ္မံ** နာမ။

ဣမေသု စတူသု ပုရိမာနိ ဒွေ အကုသလာနေဝ၊ ဇနကံ ကုသလမ္ပိ အကု-သလမ္ပိ၊ ဥပတ္ထမ္ဘကံ ကုသလမေဝ။ တတ္ထ ပါဏာတိပါတကမ္မံ ဥပစ္ဆေဒက-ကမ္မေန အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ။ ပါဏာတိပါတိနာ ဝါ ကတံ

၁-နိဗ္ဗတ္တော (သီ၊ သျာ)၊ နိဗ္ဗတ္တံ (က)
၂-သုဒ္ဓံ ဂေါဏာ (က)
၃-အဿာသော ဝါ (သီ)
၄-စောရဋ္ဌဝိ (သီ)၊ စောရော နံ အဋ္ဌဝိ (သျာ)

ကုသလကမ္မံ ဥဋ္ဌာရံ နာ ဟောတိ၊ ဒီဃာယုကပဋိသန္ဓိံ ဇနေတုံ နာ သက္ကောတိ။ ဧဝံ ပါဏာတိပါတော အပ္ပါယုကသံဝတ္တနိကော ဟောတိ။ ပဋိသန္ဓိမေဝ ၀ါ နိယာမေတ္ဝာ အပ္ပါယုကံ ကရောတိ၊ သန္နိဋ္ဌာနစေတနာယ ၀ါ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပုဗ္ဗာပရစေတနာဟိ ဝုတ္တနယေန အပ္ပါယုကော ဟောတိ။

ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကာ သော မာဏဝ ပဋိပဒါတိ ဇေဋ္ဌ ပရိတ္တကမ္မေနပိ နိဗ္ဗတ္တုံ ပဝတ္တေ တေံ ပါဏာတိပါတာ ဝိရတိကမ္မံ အာဂန္ဒ္ဝာ အတ္ထတော ဧဝံ ဝဒတိ နာမ "သစာဟံ ပဌမတရံ ဇာနေယျံ၊ နာ တေ ဇ္ဈာ နိဗ္ဗတ္တိတုံ ဒဒေယျံ၊ ဒေဝလောကေယေဝ တံ နိဗ္ဗတ္တာပေယျံ။ ဟောတု, တုံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ နိဗ္ဗတ္တ[1]၊ အဟံ ဥပတ္ထမ္ဘကကမ္မံ နာမ ထမ္ဘံ တေ ကရိဿာမီ"တိ ဥပတ္ထမ္ဘံ ကရောတိ၊ ကိံ ကရောတိ? ပရိဿယံ နာသေတိ၊ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတိ။

တတ္ထ ဒါရကဿ မာတုကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ မာတာပိတူနံ သုခမေဝ သာတမေဝ ဟောတိ။ ယေပိ ပကတိယာ မနုဿာမနုဿပရိဿယာ[2] ဟောန္တိ၊ တေ သဗ္ဗေ အပဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝံ ပရိဿယံ နာသေတိ။ ဒါရကဿ ပန မာတုကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဂေဟေ ဘောဂါနံ ပမာဏံ နာ ဟောတိ၊ နိမိကုမ္ဘိယော ပုရတောပိ ပစ္ဆတောပိ ဂေဟံ ပဝဋ္ဋမာနာ ပဝိသန္တိ။ မာတာပိတရော ပရေဟိ ဌပိတမနုဿာပိ သမ္မုခီဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဓနုယော ဗဟုဓိရာ ဟောန္တိ၊ ဂေါဏာ သုခသီလာ ဟောန္တိ၊ ဝပ္ပဋ္ဌာနေ သဿာနိ သမ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဝမှိယာ ဝါ သမ္ပယုတ္တံ, တာဝကာလိကံ ဝါ ဒိန္နံ ဓနံ အစောဒိတာ သယမေဝ အာဟရိတ္ဝာ ဒေန္တိ၊ ဒါသာဒယော သုဝစာ ဟောန္တိ၊ ကမ္မန္တာ နာ ပရိဟာယန္တိ၊ ဒါရကော ဂဗ္ဘတော ပဋ္ဌာယ ပရိဟာရံ လဘတိ၊ ကောမာရိက-ဝေဇ္ဈာ သန္နိဟိတာဝ ဟောန္တိ။ ဂဟပတိကုလေ ဇာတော သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ, အမစ္စကုလာဒိသု ဇာတော သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိနိ လဘတိ။ ဧဝံ ဘောဂေ ဥပ္ပါဒေတိ။ သော အပရိဿယော သဘောဂေါ စိရံ ဇီဝတီတိ။ ဧဝံ အပါဏာတိပါတကမ္မံ ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ။

အပါဏာတိပါတိနာ ၀ါ ကတံ အညမ္ပိ ကုသလံ ဥဋ္ဌာရံ ဟောတိ၊ ဒီဃာယုက-ပဋိသန္ဓိံ ဇနေတုံ သက္ကောတိ၊ ဧဝမ္ပိ ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကံ ဟောတိ။ ပဋိ-သန္ဓိမေဝ ၀ါ နိယာမေတ္ဝာ ဒီဃာယုကံ ကရောတိ။ သန္နိဋ္ဌာနစေတနာယ ၀ါ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပုဗ္ဗာပရစေတနာဟိ ဝုတ္တနယေန ဒီဃာယုကော ဟောတိ။ ဇ္ဈမိနာ နယေန သဗ္ဗပဥ္စဝိဿဇ္ဇနေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

၁-နိဗ္ဗတ္တော (သီ၊ သျာ) ၂-မနုဿာနံ ပရိဿယော (သီ)၊ မနုဿာနံ မနုဿပရိဿယော (က)

ဝိဟေဋနကမ္မဘဒိနိပိ ဟိ ပဝတ္တေ အာဂန္ဆာ အတ္ထတော တထေဝ ဝဒမာနာနိ ဝိယ ဥပပီဠနေန နိဿောဂတံ အာပါဒေတွာ ပဋိဇဂ္ဂနံ အလဘန္တာသဲ ရောဂုပ္ပါဒ-နာဒိဟိ ဝါ, ဝိဟေဋကာဒိဟိ ကတဿ ကုသလဿ အနုဋ္ဌာရတာယ ဝါ, အာဒိတောဝ ပဋိသန္ဓိနိယာမနေန ဝါ, ဝုတ္တနယေနေဝ ပုဗ္ဗာပရစေတနာဝသေန ဝါ ဗဟွာဗာဓတာဒိနိ ကရောန္တိ၊ အပါဏာတိပါတော ဝိယ စ အဝိဟေဋနာဒိနိပိ အပ္ပါဗာဓတာဒိနိတိ။

၂၉၃။ ထွေပန **ဇုဿာမနကောတိ** ဇုဿာသမ္ပယုတ္တစိတ္တော။ **ဥပဇုဿတီတိ** ဇုဿာဝသေနေဝ ဥပဂ္ဂောသန္တော ဒုဿတိ။ **ဇုဿံ ဗန္ဓတီတိ** ယဝကလာပံ ဗန္ဓန္တော ဝိယ ယထာ နု နဿတိ၊ ဧဝံ ဗန္ဓိတွာ ဝိယ ဌပေတိ။ **အပ္ပေဿက္ခောတိ** အပ္ပပရိဝါရော၊ ရတ္တိံ ဒိတ္ထော ဝိယ သရော နု ပညာယတိ၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌဟတ္ထော နိသီဒိတွာ ဥဒကဒါယကမ္မံ နု လဘတိ။

၂၉၄။ **နု ဒါတာ ဟောတီတိ** မဒ္ဓရိယဝသေန နု ဒါတာ ဟောတိ။ **တေန ကမ္မေနာတိ** တေန မဒ္ဓရိယကမ္မေန။

၂၉၅။ **အဘိဝါဒေတမ္ဘန္တိ** အဘိဝါဒနာရဟံ ဗုဒ္ဓံ ဝါ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓံ ဝါ အရိယသာဝကံ ဝါ။ **ပစ္ဆုဒ္ဒာတမ္ဘာဒိသုပိ** ဧသေဝ နယော။ ဇုမသ္မိံ ပန ပဥ္ဇ-ဝိသဇ္ဇနေ ဥပဓိဋ္ဌကဥပဇ္ဈာယကမ္မာနိ နု ဂဟေတမ္ဘာနိ။ နု ဟိ ပဝတ္တေ နိစကုလိနံ ဝါ ဥစ္စာကုလိနံ ဝါ သက္ကာ ကာတုံ၊ ပဋိသန္ဓိမေဝ ပန နိယာမေတွာ နိစကုလိယံ ကမ္မံ နိစကုလေ နိဗ္ဗတ္တေတိ၊ ဥစ္စာကုလိယံ ကမ္မံ ဥစ္စာကုလေ။

၂၉၆။ **နု ပရိပုဏ္ဏတာ ဟောတီတိ** ဇော္ဈ ပန အပရိပုဏ္ဏနေန နိရယေ နု နိဗ္ဗတ္တတိ။ အပရိပုဏ္ဏကော ပန "ဇုဒံ ကာတမ္ဘံ၊ ဇုဒံ နု ကာတမ္ဘ"န္တိ နု ဇာနာတိ၊ အဇာနန္တော ကာတမ္ဘံ နု ကရောတိ၊ အကာတမ္ဘံ ကရောတိ။ တေန နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဇုတရော သဂ္ဂေ။ **ဇုတိ ခေါ မာဃဝ။ပ။ ယဒိဒံ ဟိနူပဓိတ-တာယာတိ** သတ္ထာ ဒေသနံ ယထာနုသန္ဓိံ ပါပေသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

သုဘသုတ္တန္တိပိ ဝုစ္စတိ။

၆-မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ

၂၉၈။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **မေ**ဿန္တိ တုဏ္ဍိ အဖလံ။ **သ**န္တိ တထံ ဘူတံ။ ဣဒ္ဓ ဧတေန နာ သမ္မုခါ သုတံ၊ ဥပါလိသုတ္တေ[1] ပန "မနောကမ္မံ မဟာသာဝဇ္ဇတရံ ပညပေမိ ပါပဿ ကမ္မဿ ကိရိယာယ ပါပဿ ကမ္မဿ ပဝတ္တိယာ၊ နော တထာ ကာယကမ္မံ နော တထာ ဝစီကမ္မ"န္တိ ဘဂဝတာ ဝုတ္တံ အတ္ထိ၊ သာ ကထာ တိတ္ထိယာနံ အန္တရေ ပါကဋာ ဇာတာ၊ တံ ဂဟေတ္ဝာ ဧသေ ဝဒတိ။ **အတ္ထိ စ သာ သမာပတ္တိ**တိ ဣဒံ "ကထံ နု ခေါ ဘော အဘိသညာနိရောဓော ဟောတီ"တိ ပေါဋ္ဌပါဒသုတ္တေ[2] ဥပ္ပန္နံ အဘိသညာ-နိရောဓကထံ သန္ဓာယ ဝဒတိ။ **နာ ကိဉ္စိ ဝေဒိယတီ**တိ ဧကဝေဒနမ္ပိ နာ ဝေဒိယတိ။ **အတ္ထိ စ ခေါ**တိ ထေရော နိရောဓသမာပတ္တိံ သန္ဓာယ အနုဇာနာတိ။ **ပရိဂ္ဂဟ်-တဇ္ဇန်**ကိ ဂရဟတော မောစနေန ရက္ခိတဗ္ဗံ။ သဉ္ဇေတနာ အသ အတ္ထိတိ **သဉ္ဇေတနိကံ၊** သာဘိသန္ဓိကံ သဉ္ဇေတနိကကမ္မံ ကတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ဒုက္ခံ ဿော**တိ ထေရော "အကုသလမေဝ သန္ဓာယ ပရိဇ္ဇာဇကော ပုစ္ဆတီ"တိ သညာယ ဧဝံ ဝဒတိ။

ဒဿနမ္ပိ ခေါ အဟန္တိ ဘဂဝါ စတုရင်္ဂပိ အန္ဓကာရေ သမန္တာ ယောဇန-ဋ္ဌာနေ တိလမတ္တမ္ပိ သဒ္ဓိံ မံသစက္ခုနာဝ ပဿတိ၊ အယဉ္စ ပရိဇ္ဇာဇကော နာ ဒူရေ ဂါဝုတမတ္တဋ္ဌာနေ ဝသတိ၊ ကသ္မာ ဘဂဝါ ဧဝမာဟာတိ? သမာဂမဒဿနံ သန္ဓာယေဝမာဟ။

၂၉၉။ **ဥဒါယီ**တိ လာလုဒါယိ[3]။ **တံ ဒုက္ခသ္မီ**န္တိ သဗ္ဗံ တံ ဒုက္ခမေဝ။ ဣတိ ဣမံ ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ကိလေသဒုက္ခံ သဒ္ဓိံရဒုက္ခံ သန္ဓာယ "သစေ ဘာသိတံ ဘဝေယ္ယ ဘဂဝါ"တိ ပုစ္ဆတိ။

၃၀၀။ **ဥမ္မဂ်**န္တိ ပဥ္ဉာဥမ္မဂ်ံ[4]။ **ဥမ္မုဇ္ဇမာနော**တိ သိသံ နိဟရမာနော။ **အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇိဿတိ**တိ အနုပါယေန သိသံ နိဟရိဿတိ။ ဣဒ္ဓ ပန ဘဂဝါ ဇာနန္တော နေဝ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ နာ စေတောပရိယဉာဏေန နာ သဗ္ဗညုတ-ညာဏေန ဇာနိ၊ အဓိပ္ပါယေနေဝ ပန အညာသိ။ ကထေန္တော သ ဟိ အဓိပ္ပါယော နာမ သုဝိဇာနော ဟောတိ၊ ကထေတုကာမော ဂိဝံ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ ဟနုကံ စာလေတိ၊ မုခမသ် ဖန္ဒတိ၊ သန္ဓိသိဒိတုံ နာ သက္ကောတိ။ ဘဂဝါ တသ တံ

၁-မ ၂-၃၅-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဒီ ၁-၁၆၇-ဝိဇ္ဇေ။
၃-လောလုဒါယိ (သျာ) ၄-ဥမ္မဂ်န္တိ ပဥ္ဉာဥမ္မဂ်ံ (သီ)

အာကာရံ ဒိဿာ "အယံ ဥဒါယိ သန္ဓိသိဒ်တုံ နု သက္ကောတိ၊ ယံ အဘူတံ၊ တဒေဝ ကထေဿတီ"တိ သြလောကေတွာဝ အညာသိ။ **အာဒိ်ယေဝါ**တိ အာဒိမ်ိယေဝ။ **တိဿော ဝေဒနာ**တိ "ကိ်ံ သော ဝေဒိယတိ"တိ ပုစ္ဆန္တေန "တိဿော ဝေဒနာ ပုစ္ဆာမိ"တိ ဧဝံ ဝတ္ထုပေတွာဝ တိဿော ဝေဒနာ ပုစ္ဆိတာ။ **သုခဝေဒနိယ**န္တိ သုခဝေဒနာယ ပစ္စယဘူတံ။ သေသေသုပိ ဧသေဝ နယော။

ထ္ထေ စ ကာမာဝစရကုသလတော သောမနဿသဟဂတစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ စတသော စေတနာ, ဟေဋ္ဌာ တိကဈာနစေတနာတိ ဧဝံ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တေသု သုခဝေဒနာယ ဇနနတော **သုခဝေဒနိယံ ကမ်ံ** နာမ။ ကာမာဝစရံ စေတ္ထ ပဋိသန္ဓိယံယေဝ ကေန္တေန သုခံ ဇနေတိ၊ ပဝတ္တေ ဣဋ္ဌမဇ္ဈတ္တာဝရမ္မဏော အဒုက္ခမသုခမ်ိ။

အကုသလစေတနာ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တေသု ဒုက္ခသေဝ ဇနနတော **ဒုက္ခဝေဒနိယံ ကမ်ံ** နာမ။ ကာယဒ္ဝါရေ ပဝတ္တေယေဝ စေတံ ကေန္တေန ဒုက္ခံ ဇနေတိ၊ အညတ္ထ အဒုက္ခမသုခမ်ိ၊ သာ ပန ဝေဒနာ အနိဋ္ဌာနိဋ္ဌမဇ္ဈတ္တေသုယေဝ အာရမ္မဏေသု ဥပ္ပဇ္ဇနတော ဒုက္ခာတ္တေဝ သဒ်ံ ဂတာ။

ကာမာဝစရကုသလတော ပန ဥပေက္ခာသဟဂတစိတ္တသမ္ပယုတ္တာ စတသော စေတနာ, ရူပါဝစရကုသလတော စတုတ္ထဈာနစေတနာတိ ဧဝံ ပဋိသန္ဓိ-ပဝတ္တေသု တတိယဝေဒနာယ ဇနနတော **အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ ကမ်ံ** နာမ။ ထ္ထေ စ ကာမာဝစရံ ပဋိသန္ဓိယံယေဝ ကေန္တေန အဒုက္ခမသုခံ ဇနေတိ၊ ပဝတ္တေ ဣဋ္ဌာရမ္မဏော သုခမ်ိ။ အပိစ သုခဝေဒနိယကမ်ံ ပဋိသန္ဓိပဝတ္တိဝသေန ဝုတ္တံ၊ တထာ အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ၊ ဒုက္ခဝေဒနိယံ ပဝတ္တိဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။ ဧတေသဲ ပန ဝသေန သဗ္ဗံ ပဝတ္တိဝသေနေဝ ဝုတ္တံ။

ဧတဿ ဘဂဝါတိ ထေရော တထာဂတေန မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂကထနတ္ထံ အာလယော ဒဿိတော၊ တထာဂတံ ယာစိတ္ဝာ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉ္စာ ဘိက္ခု-သံဃဿ ပါကဋံ ကရိဿာမီတိ စိန္တေတ္ဝာ အနုသန္ဓိကုသလတာယ ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂန္တိ** မဟာကမ္မဝိဘဇနံ[1]။ **ကတမေ စတ္တာရော**။ပ။ **ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော**။ပ။ **နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ**တိ ဣဒံ နု မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉ္စာဘာဇနံ၊ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉ္စာဘာဇနတ္ထာယ ပန မာတိကာဌပနံ။

၁-မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂံ (သီ)

၃၀၁။ **ဣဝေနန္ဒ ကေစ္စော သမဏော ဝါ**တိ ပါဠိယေ့ကျော အနုသန္ဓိ။ ဣဒံ ဟိ ဘဂဝါ "ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဣဒံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဣမံ ပစ္စယံ လဘိတ္ဝာ ဣဒံ ဒဿနံ ဂဏှန္တီ"တိ ပကာသနတ္ထံ အာရဒ္ဓံ။ တတ္ထ **အာတပ္ပန္တိ**အာဒီနိ ပဒ္ဓတိ ဝိရိယသေဝ နာမာနိ။ **စေတောသမာဓိ**န္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခု-သမာဓိံ။ **ပဿတီ**တိ "သော သတ္တော ကုဟိံ နိဗ္ဗတ္တော"တိ ဩလောကေန္တော ပဿတိ။ **ယေ အည္ဇဏာ**တိ ယေ "ဒဿနံ ကုသလာနံ ကမ္မပထာနံ ပူရိတတ္တာ နိရယံ ဥပပဇ္ဇတီ"တိ ဇာနန္တိ၊ မိဆ္ဆာ တေသံ ဉာဏန္တိ ဝဒတိ။ ဣမိနာ နယေန သဗ္ဗဝါရေသု အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဒိဋ္ဌိ**န္တိ ပါကဋံ။ **ထာမသာ**တိ ဒိဋ္ဌိ-ထာမေန။ **ပရာမာသာ**တိ ဒိဋ္ဌိပရာမာသေန။ **အာဒိန်ဝိဿ ဝေါဟရတီ**တိ အဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာဒိယိတ္ဝာ ဝေါဟရတိ။

၃၀၂။ **တတြာနန္ဒာ**တိ ဣဒမိဝိ နံ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏသ ဘာဇနံ၊ အထ ခွါသံ မာတိကာဌပနမေဝ။ ထ္ထေ ပန ဧတေသံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ ဝစနေ[1] ထ္ထေကာ အနုညာတာ၊ ထ္ထေကာ အနနုညာတာတိ ဣဒံ ဒဿိတံ။ တတ္ထ **တတြာ**တိ တေသု စတူသု သမဏဗြာဟ္မဏေသု။ **ဣဒမဿာ**တိ ဣဒံ ဝစနံ အဿ။ **အည္ဇဏာ**တိ အညေနာကာရေန။ ဣတိ ဣမေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဝါဒေ ဒ္ဋိသု ဌာနေသု အနုညာတာ၊ တိသု အနနုညာတာတိ ဧဝံ သဗ္ဗတ္ထ အနုညာ နာနုညာ[2] ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၀၃။ ဧဝံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာနံ ဝစနေ အနုညာ စ အနနုညာ စ ဒဿေတ္ဝာ ဣဒါနိ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏံ ဝိဘဇန္တော **တတြာနန္ဒ ယွာယံ ပုဂ္ဂလော**တိ-အာဒိမာဟ။

ပုဗ္ဗေ ဝါဿ တံ ကတံ ဟောတီတိ ယံ ဣမိနာ ဒိဗ္ဗစက္ခုကေန ကမ္မံ ကရောန္တော ဒိဋ္ဌော၊ တတော ပုဗ္ဗေ ကတံ။ ပုဗ္ဗေ ကတေနပိ ဟိ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပစ္ဆာ ကတေနပိ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ မရဏကာလေ ဝါ ပန "ခန္ဓော သေဋ္ဌော သိဝေါ သေဋ္ဌော, ပိတာမဟော သေဋ္ဌော, ဣဿရာဒိဟိ ဝါ လောကော ဝိသဋ္ဌော"တိအာဒိနာ မိဆ္ဆာဒဿနေနပိ နိဗ္ဗတ္တတေဝ။ **ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ**တိ ယံ တတ္ထ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယံ ဟောတိ၊ တဿ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ, ယံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယံ၊ တဿ ဥပပဇ္ဇိတ္ဝာ, ယံ အပရာပရိယဝေဒနိယံ၊ တဿ အပရသ္မိံ ပရိယာယေ ဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေတိ။

၁-ဝစနေန (သျာ)၊ စ ဝသေန (က)　　၂-အနုညာတာ အနနုညာတာ (သျာ၊က)

ဣတိ အယံ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ကေဝံ ကမ္မရာသိ‘ ကေဝ ဝိပါကရာသိ‘ အဒ္ဒသ၊ သမ္မာသမ္မဒ္ဒေါ ဣမိနာ အဒိဋ္ဌေ တယော ကမ္မရာသီ, ဒွေ စ ဝိပါကရာသီ အဒ္ဒသ။ ဣမိနာ ပန ဒိဋ္ဌေ အဒိဋ္ဌေ စ စတ္တာရော ကမ္မရာသီ တယော စ ဝိပါကရာသီ အဒ္ဒသ။ ဣမာနိ သတ္တ ဌာနာနိ ဇာနနဉ္စံ တထာဂတဿ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏံ နာမ။ ဒုတိယဝါရေ ဒိဗ္ဗစက္ခုကေန ကိဉ္စိ န ဒိဋ္ဌံ၊ တထာဂတေန ပန တယော ကမ္မရာသီ, ဒွေ စ ဝိပါကရာသီ ဒိဋ္ဌာတိ။ ဣမာနိဝိ ပဉ္စ ပစ္စတ္တဋ္ဌာနာနိ[၁] ဇာနနဉ္စံ တထာဂတဿ မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂဉာဏံ နာမ။ သေသံ ဝါရဒွယေဝိ သေဝ နယော။

အာဘုန် ဘူတဝိရဟိတံ အကုသလံ။ **အာဘုဘာဘာသန်** အာဘုံ အာဘာသတိ အဘိဘဝတိ ပဋိဗာဟတိတံ့ အတ္ထော။ ဗဟုကသ္မိ ဟိ အကုသလကမ္မေ အာယူဟိတေ ဗလဝကမ်ံ ဒုဗ္ဗလကမ္မဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရောတိ ဣဒံ အာဘုဉ္စော အာဘုဘာဘာသဉ္စ[၂]။ ကုသလံ[၃] ပန အာယူဟိတ္ဝာ အာသန္နေ အကုသလံ[၄] ကတံ ဟောတိ၊ တံ ကုသလဿ[၅] ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရောတိ၊ ဣဒံ အာဘုံ ဘုဘာဘာသံ။ ဗဟုမိ ကုသလေ အာယူဟိတေဝိ ဗလဝကမ်ံ ဒုဗ္ဗလကမ္မဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရောတိ၊ ဣဒံ ဘုဉ္စော အာဘုဘာဘာသဉ္စ။ အကုသလံ[၆] ပန အာယူဟိတ္ဝာ အာသန္နေ ကုသလံ[၇] ကတံ ဟောတိ၊ တံ အကုသလဿ ဝိပါကံ ပဋိဗာဟိတ္ဝာ အတ္တနော ဝိပါကဿ ဩကာသံ ကရောတိ၊ ဣဒံ ဘုံ အာဘုဘာဘာသံ။

အပိစ ဥပဒ္ဓာနာကာရေနပေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ ဣဒံ ဟိ ဝုတ္တံ ဟောတိ၊ အာဘုတော အာဘာသတိ ဥပဒ္ဓာတီတိ **အာဘုဘာဘာသံ**။ တတ္ထ “ယ္ဝာယံ ပုဂ္ဂလော ဣဓ ပါဏာတိပါတီ”တိအာဒိနာ နယေန စတ္တာရော[၈] ပုဂ္ဂလာ ဝုတ္တာ၊ တေသု ပဌမဿ ကမ်ံ အာဘုံ အာဘုဘာဘာသံ၊ တံ ဟိ အကုသလတ္တာ အာဘုံ၊ တဿ စ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိကာရဏာဘူတံ အကုသလံ ဟုတ္ဝာ ဥပဒ္ဓာတိ။ ဒုတိယဿ ကမ်ံ အာဘုံ ဘုဘာဘာသံ၊ တံ ဟိ အကုသလတ္တာ အာဘုံ။ တဿ ပန သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ အညတိတ္ထိယာနံ သဂ္ဂေ

၁-ပဋ္ဌဉာနာနိ (သျှာ၊က)
၂-အကုသလံ (သီ၊က)
၃-အကုသလဿ (သီ၊က)
၄-အကုသလံ (သီ)
၅-အာဘုဘာဘာသံ နာမ (သီ၊သျှာ)
၆-ကုသလံ (သီ၊က)
၇-ကုသလံ (သီ)
၈-အာဘုတာ (က)

နိဗ္ဗတ္တိကာရဏာဘူတံ ကုသလံ ဟုတ္ဝာ ဥပဠဒ္ဓာတိ။ ဣတရသ္မိမ္ပိ ကမ္မဒ္ဝယေ ဧသေ၀ နယော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၃၀၄။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **၀ေဒိတဗ္ဗာနီ**တိ သဟဝိပဿနေန မဂ္ဂေန ဇာနိတဗ္ဗာနိ။ **မနောပဝိစာရာ**တိ ဝိတက္ကဝိစာရာ။ ဝိတက္ကုပ္ပါဒကံ ဟိ မနော ဣဓ မနောတိ အဓိပ္ပေတံ၊ မနသ ဥပဝိစာရာတိ မနောပဝိစာရာ။ **သတ္တုပဒါ**တိ ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋနိဿိတာနံ သတ္တာနံ ပဒါ။ ဣတ္ထ ဟိ အဋ္ဌာရသ ဝဋ္ဋပဒါ နာမ၊ အဋ္ဌာရသ ဝိဝဋ္ဋပဒါ နာမ၊ တေဝိ သဟဝိပဿနေန မဂ္ဂေနေ၀ ၀ေဒိတဗ္ဗာ။ **ယောဂ္ဂါစရိယာန**န္တိ ဟတ္ထိယောဂ္ဂါဒိအာစာရသိက္ခာ-ပကာနံ၊ ဒမေတဗ္ဗဒမကာနန္တိ အတ္ထော။ သေသံ ဝိဘင်္ဂေယေ၀ အာဝိဘဝိဿတိ။ **အယမုဒ္ဒေသော**တိ ဣဒံ မာတိကာဋ္ဌပနံ။

၃၀၅။ **စက္ခာယတနာဒီနိ** ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ ဝိတ္ထာရိတာနိ။ **စက္ခုဝိညာဏ**န္တိ ကုသလာကုသလဝိပါကတော ဒ္ဝေ စက္ခုဝိညာဏာနိ။ သေသပဿာဒဝိညာ-ဏေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ ဣမာနိ ပန ဒသ ဒ္ဝေပဉ္စာ သေသံ ဣဓ မနောဝိညာဏံ နာမ။

စက္ခုသမ္ဖဿောတိ စက္ခုမှိ သမ္ဖဿော။ စက္ခုဝိညာဏသမ္ပယုတ္တ-သမ္ဖဿသ္သေတံ အဓိ၀စနံ။ သေသေသုပိ ဧသေ၀ နယော။

စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာတိ စက္ခုဝိညာဏေန ရူပံ ဒိသွာ။ ဧသေ၀ နယော သဗ္ဗတ္ထ။ **သောမနဿဋ္ဌာနီယ**န္တိ သောမနဿသ္သ အာရမ္မဏ၀သေန ကာရဏာဘူတံ။ **ဥပဝိစရတီ**တိ တတ္ထ ဝိစာရပ၀တ္တနေန ဥပဝိစရတိ၊ ဝိတက္ကော တံသမ္ပယုတ္တော စာတိ ဣမိနာ နယေန အဋ္ဌာရသ ဝိတက္ကဝိစာရသဒ္ဒါတာ မနောပဝိစာရာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **ဆ သောမနဿူပဝိစာရာ**တိ ဇေဋ္ဌ ပန သော-မနဿေန သဒ္ဓိံ ဥပဝိစရန္တိတိ သောမနဿူပဝိစာရာ။ သေသပဒဒ္ဝယေပိ ဧသေ၀ နယော။

၃၀၆။ **ဂေဟသိတာနီ**တိ ကာမဂုဏနိဿိတာနိ။ **နေက္ခမ္မသိတာနီ**တိ ဝိပဿနာနိဿိတာနိ။ **ဇဋ္ဌာန**န္တိ ပရိယေသိတာနံ။ **ကန္တာန**န္တိ ကာမိတာနံ။ **မနောရမာန**န္တိ မနော ဧတေသု ရမတီတိ မနောရမာနိ၊ တေသံ မနောရမာနံ။ **လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာန**န္တိ တဏှာပဋိသံယုတ္တာနံ။ **အတီတ**န္တိ ပဋိလဒ္ဓံ။ ပစ္ဆုပ္ပန္နံ တာဝ အာရဒ္ဓာ သောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတု၊ အတီတေ ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အတီတေပိ "ယထာဟံ ဧတရဟိ ဇဋ္ဌာရမ္မဏံ အနုဘဝါမိ၊ ဧဝံ ပုဗ္ဗေပိ အနုဘဝိ"န္တိ အနုဿရန္တဿ ဗလဝသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အနိစ္စတန္တိ အနိစ္စာကာရံ။ **ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓ**န္တိ ပကတိဝေဟနေန ဝိပရိဏာမံ ဝိဂစ္ဆနေန ဝိရာဂံ နိရုဇ္ဈနေန နိရောဓံ။ **သမ္မပညာယာ**တိ ဝိပဿနာပညာယ။ **ဇဋံ ဝုစ္စတိ နေက္ခမ္မသိတံ သောမနဿ**န္တိ ဇဋံ ရညော ဝိယ အတ္တနော သိရိသမ္ပတ္တိံ ဩလောကေန္တဿ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ နိသိန္နဿ သဒ္ဓါရာနံ ဘေဒံ ပဿတော သဒ္ဓါရဂတမ္ပိ တိက္ခေ သူရေ ဝိပဿနာဉာဏေ ဝဟန္တေ ဥပ္ပန္နသောမနဿံ "နေက္ခမ္မသိတံ သောမနဿ"န္တိ ဝုစ္စတိ။ ဝုတ္တမ္ပိ စေတံ—

> "သုညာဂါရံ ပဝိဋ္ဌဿ၊ သန္တမိတ္တဿ ဘိက္ခုနော။
> အမာနုသီ ရတိ ဟောတိ၊ သမ္မာ ဓမ္မံ ဝိပဿတော။
> ယတော ယတော သမ္မသတိ၊ ခန္ဓာနံ ဥဒယဗ္ဗယံ။
> လဘတီ ပီတိပါမောဇ္ဇံ၊ အမတန္တံ ဝိဇာနတ"န္တိ[1]။

ဇ္ဈာနန္တိ ဇ္ဈာန ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဇဋ္ဌာရမ္မဏော အာပါထဂတေ အနိစ္စာဒိ-ဝသေန ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ နိသိန္နဿ ဥပ္ပန္နာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ သောမနဿာနိ။

၃၀၇။ **အတီတ**န္တိ ပစ္ဆုပ္ပန္နံ တာဝ ပတ္ထေတ္ဝာ အလဘန္တဿ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတု၊ အတီတေ ကထံ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ။ အတီတေပိ "ယထာဟံ ဧတရဟိ ဇဋ္ဌာရမ္မဏံ ပတ္ထေတ္ဝာ န လဘာမိ၊ ဧဝံ ပုဗ္ဗေပိ ပတ္ထေတ္ဝာ န လဘိ"န္တိ အနုဿရန္တဿ ဗလဝဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသုတိ အနုတ္တရဝိမောက္ခော နာမ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တေ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေန္တဿာတိ အတ္ထော။ **အာယတန**န္တိ အရဟတ္တာ-ယတနံ။ **ဖိဟံ ဥပဋ္ဌာပယတော**တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေန္တဿ။ တံ ပနေတံ ပတ္ထနံ

၁-ခု ၁-၆၇-ဝိဋ္ဌေ ဓမ္မပဒေ။

ပဋ္ဌပေန္တသ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတိ ပတ္ထနာမူလကတ္တာ "ဝိဟံ ဥပဋ္ဌာပယတော"တိ ဝုတ္တံ။ **ဣမာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ ဒေါမနဿာနိ**တိ ဣမာနိ ဧဝံ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏော အာပါထဂတေ အရဟတ္တေ ဝိဟံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ တဒဓိ-ဂမာယ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿနံ ဥပဋ္ဌပေတ္ဝာ ဥဿုက္ကာပေတုံ အသက္ကောန္တသ "ဣမမ္ပိ ပက္ခိ ဣမမ္ပိ မာသံ ဣမမ္ပိ သံဝစ္ဆရံ အရဟတ္တံ ပါပုဏိတုံ နာသက္ခိ"နှိ အနုသောစတော ဂါမန္တပဒ္ဓာရဝါသိမဟာသီဝတ္ထေရသ ဝိယ အသုဓာရာ-ပဝတ္တနဝသေန ဥပ္ပန္နဒေါမနဿာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿာနိတိ ဝေဒိ-တဗ္ဗာနိ။ ဝတ္ထု ပန သုမင်္ဂလဝိလာသိနိယာ ဒီဃနိကာယဋ္ဌကထာယ သဉ္ဉာပဒ္ဒဝဏ္ဏနာယံ[1] ဝိတ္ထာရိတံ၊ ဣစ္ဆန္တေန တတော ဂဟေတဗ္ဗံ။

၃၀၈။ **ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဥပေက္ခာ**တိ ဇာတေ ဥပေက္ခာ နာမ အညာဏုပေက္ခာ။ **အနောဓိဇိနဿာ**တိ ကိလေသောဓိံ ဇိနိတ္ဝာ ဋ္ဌိတာ ဒိဏ္ဏာသဝေါ သြဓိ-ဇိနော နာမ၊ တသ္မာ အဒိဏ္ဏာသဝဿာတိ အတ္ထော။ **အဝိပါကဇိနဿာ**တိ ဇာတိ အာယတိံ ဝိပါကံ ဇိနိတ္ဝာ ဋ္ဌိတာ ဒိဏ္ဏာသဝေါ ဝိပါကဇိနော နာမ၊ တသ္မာ အဒိဏ္ဏာသဝသေသေါတိ အတ္ထော။ **အနာဒီနဝဒဿာဝိနော**တိ အာဒီနဝတော ဥပဋ္ဌာဝတော အပဿန္တသ္သ။ **ဣမာ ဆ ဂေဟသိတာ ဥပေက္ခာ**တိ ဣမာ ဧဝံ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဣဋ္ဌာရမ္မဏော အာပါထဂတေ ဂဋ္ဌ-ပိဏ္ဍကေ နိလီနမက္ခိကာ ဝိယ ရူပါဒိနိ အနတိဝတ္တမာနာ တတ္ထ လဂ္ဂါ လဂ္ဂိတာ ဟုတ္ဝာ ဥပ္ပန္နာ ဥပေက္ခာ ဆ ဂေဟသိတာ ဥပေက္ခာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ရူပံ သာ အတိဝတ္တတီတိ[J] ရူပံ သာ အနတိက္ကမတိ[2]၊ တတ္ထ နိကန္တိဝသေန တဏှာတိ။ **ဣမာ ဆ နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာ**တိ ဣမာ ဧဝံ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဣဋ္ဌာဒိအာရမ္မဏော အာပါထဂတေ ဣဋ္ဌေ အရဇ္ဇန္တသ အနိဋ္ဌေ အဒုသန္တသ အသမပေက္ခနေ အသမ္မုယ္ဟန္တသ ဥပ္ပန္နဝိပဿနာဉာဏသမ္ပယုတ္တာ ဆ နေက္ခမ္မ-သိတာ ဥပေက္ခာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

၃၀၉။ **တတြ ဣဒံ နိဿာယ ဣဒံ ပဇဟထာ**တိ တေသု ဆတ္တိံသသတ္တ-ပဒေသု အဋ္ဌာရသ နိဿာယ အဋ္ဌာရသ ပဇဟထာတိ အတ္ထော။ တေနေဝ "တတြ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ"တိအာဒိမာဟ။ **နိဿာယ အာဂမ္မာ**တိ ပဝတ္တနဝသေန နိဿာယ စေဝ အာဂမ္မ စ။ **ဧဝမေတသံ**

၁-ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၃၁၉-ပိဋ္ဌေ။ ၂-နာတိဝတ္တတီတိ (သျာ၊က)

၃-န အတိက္ကမတိ (သျာ)၊ အနတိက္ကမတိ (က)

သမတိက္ကမော ဟောတိ ဧဝံ နေက္ခမ္မသိတာနံ ပဝတ္တနေန ဂေဟသိတာနိ အတိက္ကန္တာနိ နာမ ဟောန္တိ။

ဧဝံ သရိက္ခကေနေဝ သရိက္ခကံ ဇဟာပေတွာ ဒုဒ္ဒါနိ ဗလဝတာ ဒုဗ္ဗလံ ဇဟာပေန္တော "တတြ ဘိက္ခဝေ ယာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ သောမနဿာနိ"တိ-အာဒိမာဟ။ ဧဝံ နေက္ခမ္မသိတသောမနဿေဟိ နေက္ခမ္မသိတဒေါမနဿာနိ, နေက္ခမ္မသိတဥပေက္ခာဟိ စ နေက္ခမ္မသိတသောမနဿာနိ ဇဟာပေန္တေန ဗလဝတာ ဒုဗ္ဗလပဟာနံ ကထိတံ။

ဇေ္ဌ ပန ဌတွာ ဥပေက္ခာကထာ ဝေဒိတဗ္ဗာ—အဋ္ဌသု ဟိ သမာပတ္တီသု ပဌမာဒိနိ စ တီဏိ ဈာနာနိ, သုဒ္ဓသဒ္ဓါရေ စ ပါဒကေ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ အာရဒ္ဓါနံ စတုန္နံ ဘိက္ခူနံ ပုဗ္ဗဘာဂဝိပဿနာ သောမနဿသဟဂတာ ဝါ ဟောတိ ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဝါ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ပန သောမနဿသဟဂတာဝ။ စတုဏ္ဏဈာနာဒိနိ ပါဒကာနိ ကတ္ဝာ ဝိပဿနံ အာရဒ္ဓါနံ ပဉ္စန္နံ ပုဗ္ဗဘာဂ-ဝိပဿနာ ပုရိမသဒိသာဝ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိ ပန ဥပေက္ခာသဟဂတာ ဟောတိ။ ဇ္ဈံ သန္ဓာယ "ယာ ဆ နေက္ခမ္မသိတာ ဥပေက္ခာ၊ တာ နိဿာယ တာ အာဂမ္မ၊ ယာနိ ဆ နေက္ခမ္မသိတာနိ သောမနဿာနိ၊ တာနိ ပဇဟထာ"တိ ဝုတ္တံ။ နကေဝလဉ္စ ဧဝံပဋိပန္နဿ ဘိက္ခုနော အယံ ဝိပဿနာယ ဝေဒနာဝိသေသော ဟောတိ၊ အရိယမဂ္ဂေပိ ပန ဈာနင်္ဂဝေဘင်္ဂင်္ဂနိမ္မိ ဝိသေသော ဟောတိ။

ကော ပနေတံ ဝိသေသံ နိယမေတိ? ကေစိ တာဝ ထေရာ ဝိပဿနာပါဒ-ကဈာနံ နိယမေတိတိ ဝဒန္တိ၊ ကေစိ ဝိပဿနာယ အာရမ္မဏဘူတာ ခန္ဓာ နိယမေန္တိတိ ဝဒန္တိ၊ ကေစိ ပုဂ္ဂလဇ္ဈာသယော နိယမေတိတိ ဝဒန္တိ။ တေသမ္ပိ ဝါဒေ အယမေဝ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ နိယမေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ဝိနိစ္ဆယကထာ ပနေတ္ထ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ သမ္မါရုပေက္ခာနိဒ္ဒေသေ ဝုတ္တာဝ။

၃၁၀။ **နာနတ္တာ**တိ နာနာ ဗဟူ အနေကပ္ပကာရာ။ **နာနတ္တသိတာ**တိ နာနာရမ္မဏနိဿိတာ။ **ကတ္ထာ**တိ ကော။ **ကတ္ထသိတာ**တိ ကောရမ္မဏ-နိဿိတာ။ ကတမာ ပနာယံ ဥပေက္ခာတိ? ဟေဋ္ဌာ တာဝ အညာဏုပေက္ခာ ဝုတ္တာ၊ ဥပရိ ဆဠင်္ဂုပေက္ခာ ဝက္ခတိ၊ ဇ္ဈာန သမထဥပေက္ခာ, ဝိပဿနုပေက္ခာတိ ဒွေ ဥပေက္ခာ ဂဟိတာ။

တတ္ထ ယသ္မာ အညာဝ ရူပေသု ဥပေက္ခာ, အညာဝ[1] သဒ္ဒါဒိသု၊ န ဟိ ယာ ရူပေ ဥပေက္ခာ၊ သာ သဒ္ဒါဒိသု ဟောတိ။ ရူပေ ဥပေက္ခာ စ ရူပမေဝ အာရမ္မဏံ

၁-ယသ္မာ အညာဏုပေက္ခာ အညာ (က)

ကရောတိ၊ နု သဒ္ဒါဒယော။ ²ရူပေ ဥပေက္ခာဘာ၀ဇ္ဇ အညာ သမထဥပေက္ခာ² ပထဝီကသိဏံ အာရမ္မဏံ ကတ္ဝာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အညာ အာပေါကသိဏာဒီနိ။ တသ္မာ နာနတ္တံ³ နာနတ္တသိတံ² ဝိဘင်္ဂေန **အတ္ထိ ဘိက္ခ၀ေ ဥပေက္ခာ ရူပေသု**တိအာဒိမာဟ။ ယသ္မာ ပန ဒ္ဝေ ၀ါတိဏ္ဏိ ၀ါအာကာသာနဉ္စာယတနာနိ ၀ါ ဝိညာဏဉ္စာယတနာဒီနိ ၀ါ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ကေတ္ထံ ကေတ္ထသိတံ ဝိဘင်္ဂေန **အတ္ထိ ဘိက္ခ၀ေ ဥပေက္ခာ အာကာသာနဉ္စာယတနန်ိသိတာ**တိအာဒိမာဟ။

တတ္ထ အာကာသာနဉ္စာယတနုပေက္ခာ သမ္မယုတ္တ၀သေန အာကာသာနဉ္စာ-ယတနနိသိတာ၊ အာကာသာနဉ္စာယတနခန္ဓေ ဝိပဿန္တော်သ ဝိပဿနုပေက္ခာ အာရမ္မဏ၀သေန အာကာသာနဉ္စာယတနနိသိတာ။ သေသာသုပိ ဧသေ၀ နယော။

တံ ပဇဟထာတိ ဏ္ဍေ အရူပါ၀စရသမာပတ္တိဥပေက္ခာယ ရူပါ၀စရ-သမာပတ္တိဥပေက္ခံ ပဇဟာပေတိ၊ အရူပါ၀စရဝိပဿနုပေက္ခာယ ရူပါ၀စရ-ဝိပဿနုပေက္ခံ။

အတမ္မယတန္တိ ဏ္ဍေ တမ္မယတာ နာမ တဏှာ၊ တသာ ပရိယာဒါနတော ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာ အတမ္မယတာတိ ဝုစ္စတိ။ **တံ ပဇဟထာ**တိ ဣဓ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနိဝိပဿနာယ အရူပါ၀စရသမာပတ္တိဥပေက္ခဇ္ဈ ဝိပဿနုပေက္ခဇ္ဈ ပဇဟာပေတိ။

၃၁။ **ယဒရိယော**တိ ယေ သတိပဋ္ဌာနေ အရိယော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ သေ၀တိ။ တတ္ထ တိသု ဌာနေသု သတိံ ပဋ္ဌပေန္တော သတိပဋ္ဌာနေ သေ၀တီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **နု သုဿူသန္တိ**တိ သဒ္ဒဟိတ္ဝာ သောတုံ နု ဣစ္ဆန္တိ။ **နု အညာ**တိ ဇာနနတ္ထာယ စိတ္တံ နု ဥပဋ္ဌပေန္တိ။ **၀ေါက္ကမ္မ**တိ အတိက္ကမိတ္ဝာ။ **သတ္ထု သာသနာ**တိ သတ္ထု ဩ၀ါဒံ ဂဟေတဗ္ဗံ ပူရေတဗ္ဗံ နု မညန္တိတိ အတ္ထော။ **နု စ အတ္တမနောတိ**⁴ နု သကမနော။ ဏ္ဍေ စ ဂေဟသိတဒေါမနဿ၀သေန အပ္ပတိတော ဟောတိတိ နု ဒေ၀မတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ အပ္ပဋိပန္နကေသု ပန အတ္တ-မနတာကာရဏ္ဍသ်³ အဘာ၀ေနေတံ ဝုတ္တံ။ **အန၀ဿုတော**တိ ပဋိဃအ၀ဿ-၀ေန အန၀ဿုတော။ **သတော သမ္ပဇာနော**တိ သတိယာ စ ဉာဏေန စ

၁-၁-ရူပေ ဥပေခါ ဧ၀ဇ္ဈ အညဇ္ဈ (သီ)၊ ရူပေ ဥပေက္ခာ ဧ၀ စ အညာ (?)
၂-နာနတ္တာ စ (သီ)၊ နာနတ္တဘာ၀ံ (က) ၃-နာနတ္တသိတဇ္ဈ (သျာ၊က)
၄-နေ၀ အတ္တမနောတိ (သျာ)၊ နု စေ၀ အနတ္တမနောတိ (က)
၅-အနတ္တမနတာကာရဏ္ဍသ (က)

သမန္နာဂတော။ **ဥပေက္ခကော**တိ ဆဋ္ဌံပေက္ခာယ ဥပေက္ခကော။ **အတ္တမနော**တိ ဇာဓဝိ ဂေဟသိတသောမနဿဝသေန ဥပ္ပိလာဝိတောတိ နု ဧဝမတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ ပဋိပန္နကေသု ပန အနတ္တမနတာကာရဏာသ၁ အဘာဝေနေတံ ဝုတ္တံ။ **အနဝဿုတော**တိ ရာဂါဝသဝေန အနဝဿုတော။

၃၁၂။ **သာရိတော**တိ ဒမိတော။ **ကမေဝ ဒိသံ ဓာဝတီ**တိ အနိဝတ္တိတ္တာ ဓာဝန္တော ကံယေဝ ဒိသံ ဓာဝတိ၊ နိဝတ္တိတ္တာ ပန အပရံ ဓာဝိတုံ သက္ကောတိ။ **အဒ္ဓ ဒိသာ ဝိဓာဝတီ**တိ ကေပလ္လကံန နိသိန္နော ကာယေန အနိဝတ္တိတ္တာဝ ဝိမောက္ခဝသေန ကေပဟာရေနေဝ အဒ္ဓ ဒိသာ ဝိဓာဝတိ၊ ပုရတ္ထာဘိမုခေါဝါ ဒက္ခိဏာဒိသု အညတရဒိသာဘိမုခေါ ဝါ နိသိဒိတ္တာ အဒ္ဓ သမာပတ္တိယော သမာပဇ္ဇတိယေဝါတိ အတ္ထော။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သဠာယတနဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၈-ဥဒ္ဒေသဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၁၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ ဥဒ္ဒေသဝိဘင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဥဒ္ဒေသဝိဘင်္ဂ**န္တိ ဥဒ္ဒေသဉ္စ ဝိဘင်္ဂဉ္စ၊ မာတိကဉ္စ ဝိဘဇနဉ္စာတိ အတ္ထော။ **ဥပဝိရိက္ခေယျော**တိ တုလေယျ တီရေယျ ပရိဂ္ဂဏ္ဟေယျ ပရိစ္ဆိန္ဒေယျ။ **ဗဟိဒ္ဓါ**တိ ဗဟိဒ္ဓါအာရမ္မဏောသု။ **အဝိက္ခိတ္တံ အဝိသဋ**န္တိ နိကန္တိဝသေန အာရမ္မဏေ တိဋ္ဌမာနံ ဝိက္ခိတ္တံ ဝိသဋံ နာမ ဟောတိ၊ တံ ပဋိသေဓေန္တော ဝေမာဟ။ **အဒ္ဓါ**တိ **အသံသယ**တိ ဂေါစရဂ္ဂဟေ နိကန္တိဝသေန အသံသယိတံ။ **အနုပါဒါယ နဝ ပရိတသ္သေယျော**တိ အနုပါဒိ-ယိတ္တာ အဂ္ဂဟေတ္တာ တံ ဝိညာဏံ နဝ ပရိတသ္သေယျ။ ယထာ ဝိညာဏံ ဗဟိဒ္ဓါ အဝိက္ခိတ္တံ အဝိသဋံ, အဒ္ဓါတိ အသံသယိတံ အနုပါဒါယ နဝ ပရိတသ္သေယျ၊ ဧဝံ ဘိက္ခု ဥပဝိရိက္ခေယျောတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယ-သမ္ဘဝေါ**တိ ဇာတိဇရာမရဏာသ စေဝ အဝသေသသ စ ဒုက္ခသ နိဗ္ဗတ္တိ နဟောတီတိ အတ္ထော။

၁-အတ္တမနတာကာရဏာသ (က)

၃၁၆။ **ရူပနိမိတ္တာနုသာရိတိ** ရူပနိမိတ္တံ အနုသရတိ အနုဓာဝတိတိ ရူပနိမိတ္တာနုသာရိ။

၃၁၈။ **ဧဝံ ခေါ အာဝုသော အဏ္ဍကံ**[1] **အသက္ကိတန္တိ** နိကန္တိဝသေန အသက္ကိတံ။ နိကန္တိဝသေန ဟိ အတိဋ္ဌမာနံ ဟာနဘာဂိယံ န ဟောတိ၊ ဝိသေသဘာဂိယမေဝ ဟောတိ။

၃၂၀။ **အနုပါဒါ ပရိတဿနာ**တိ သတ္ထာရာ ခန္ဓိယဝဂ္ဂေ "ဥပါဒါ-ပရိတဿနဉ္စ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ အနုပါဒါအပရိတဿနဉ္စာ"တိ၂ ဧဝံ ဂဟေတ္ဝာ ပရိတဿနာ, အဂ္ဂဟေတ္ဝာဝ အပရိတဿနာ စ ကထိတာ၊ တံ မဟာထေရော ဥပါဒါပရိတဿနမေဝ အနုပါဒါပရိတဿနန္တိ ကတ္ဝာ ဒဿန္တော ဧဝမာဟ။ ကထံ ပနေသာ အနုပါဒါပရိတဿနာ ဟောတီတိ။ ဥပါဒါတဗ္ဗဿ အဘာဝတော။ ယဒိ ဟိ ကောစိ သမ်ဟိရော နိစ္စော ဝါ ဓုဝေါ ဝါ အတ္တာ ဝါ အတ္တနိယော ဝါတိ ဂဟေတဗ္ဗယုတ္တကော အဘဝိဿ၊ အယံ ပရိတဿနာ ဥပါဒါပရိတဿနာဝ အဿ။ ယသ္မာ ပန ဧဝံ ဥပါဒါတဗ္ဗော သမ်ဟိရော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ရူပံ အတ္တာတိအာဒိနာ နယေန ရူပါဒယော ဥပါ-ဒိန္နာဝိ အနုပါဒိန္နာဝ ဟောန္တိ။ ဧဝမေဿာ ဒိဋ္ဌိဝသေန ဥပါဒါပရိတဿနာဝိ သမာနာ့ဝ အတ္ထတော အနုပါဒါပရိတဿနာယေဝ နာမ ဟောတီတိ ဧဝဒိတဗ္ဗာ။

အညထာ ဟောတီတိ ပရိဝတ္တတိ ပကတိဇဟနေန နသ္သတိ၊ **ရူပဝိပရိ-ဏာမာနုပရိဝတ္တီ**တိ "မမ ရူပံ ဝိပရိဏတ"န္တိ ဝါ, "ယံ အဟု၊ တံ ဝတ မေ နတ္ထိ"တိ ဝါ အာဒိနာ[2] နယေန ကမ္မဝိညာဏံ ရူပဿ ဘေဒါနုပရိဝတ္တိ ဟောတိ။ **ဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တဇာ**တိ ဝိပရိဏာမဿ အနုပရိဝတ္တနတော ဝိပရိဏာမာရမ္မဏစိတ္တတော ဇာတာ။ **ပရိတဿနာ ဓမ္မသမုပ္ပါဒါ**တိ တဏှာ-ပရိတဿနာ စ အကုသလဓမ္မသမုပ္ပါဒါ စ။ **စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တီ**တိ ကုသလစိတ္တံ ပရိယာဒိယိတ္ဝာ ဂဟေတ္ဝာ ခေပေတ္ဝာ တိဋ္ဌန္တိ။ **ဥတ္တာသဝါ**တိ ဘယတာသေနပိ သဉ္ဇာတာသော တဏှာတာသေနပိ သဉ္ဇာတာသော။ **ဝိယာ-တဝါ**တိ သဝိဿာတော သဒုက္ခော။ **အပေက္ခဝါ**တိ သာလယော သသိနေဟော။ **ဧဝံ ခေါ အာဝုသော အနုပါဒါ ပရိတဿနာ ဟောတီ**တိ ဧဝံ မဂ္ဂိ-ကရဏ္ဍကသညာယ တုဏ္ဍကရဏ္ဍကံ ဂဟေတ္ဝာ တသ္မိံ နဋ္ဌေ ပဏ္ဍာ ဝိဿာတံ အာပဇ္ဇန္တသ္သ ဝိယ ပဏ္ဍာ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ပရိတဿနာ ဟောတိ။

၁-အဏ္ဍတ္တံ စိတ္တံ (သျာ)　　၂-သံ ၂-၁၄-ဝိဋ္ဌေ။　　၃-မ ၁-၁၈၉-ဝိဋ္ဌေ။

၃၂၁။ **နစ ရူပဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တိတိ** ဒိဏာသဝဿ ကမ္မဝိညာဏမေဝ နတ္ထိ၊ တသ္မာ ရူပဘေဒါနုပရိဝတ္တိ နဟောတိ။ သေသံ သမ္မတ္တဥဉာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဥဒ္ဒေသဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-အရဏဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၂၃။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** အရဏဝိဘင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **နေဝုဿာဒေယျ နာ ဘိနန္ဒေယျာတိ** ဂေဟသိတဝသေန ကဠိ ပဂ္ဂလံ နေဝ ဥက္ခိပေယျ နာ အဝကိရေယျ။ **ဓမ္မမေဝ ဒေသေယျာတိ** သဘာဝမေဝ ကထေယျ။ **သုခဝိနိစ္ဆယန္တိ** ဝိနိစ္ဆိတသုခံ။ **ရဟော ဝါဒန္တိ** ပရမ္မုခါ အဝကြံ၊ ဝိသုဏဝါစန္တိ အတ္ထော။ **သမ္မုခါ နဒီဏန္တိ** သမ္မုခါဝိ ဒိဏံ အာဂိကြံ သံကိလိဋ္ဌံ ဝါစံ နဘဏေယျ။ **နာဘိနိဓေသေယျာတိ** နအဓိဋ္ဌဟိတ္ဝာ အာဒါယ ဝေါဟရေယျ။ **သမညန္တိ** လောကသမညံ လောကပဏ္ဏတ္တိံ။ **နာတိဓာဝေယျာတိ** နာတိက္ကမေယျ။

၃၂၄။ **ကာမပဋိသန္ဓိသုခိနောတိ** ကာမပဋိသန္ဓိနာ ကာမူပသံဟိတေန သုခေန သုခိတသ။ **သဒုက္ခောတိ** ဝိပါကဒုက္ခေန သံကိလေသဒုက္ခေနပိ သဒုက္ခော။ **သဥပဃာတောတိ** ဝိပါကူပဃာတကိလေသူပဃာတေဟေဝ သဥပဃာတော။ တထာ **သပရိဠာဟော။ မိဿာပဋိပဒါတိ** အယာထာဝပဋိပဒါ အကုသလပဋိပဒါ။

၃၂၆။ **ဇုဇ္ဈေကေ အပသာဒေတီတိ** ဧဝံ ဂေဟသိတဝသေန ကေစ္စေ ပဂ္ဂလေ အပသာဒေတိ။ ဥဿာဒနေပိ ဧသေဝ နယော။ **ဘဝသံယောဇနန္တိ** ဘဝဗန္ဓနံ၊ တဏ္ဟာယေတံ နာမံ။

သဘူတိဇ္ဈောရော ကိရ ဇုမံ စတုက္ကံ နိဿာယ ဇောဒဂ္ဂေ ဌပိတော။ ဘဂဝတော ဟိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ ပဂ္ဂလာနံ ဥဿာဒနာအပသာဒနာ ပညာယန္တိ၊ တထာ သာရိပုတ္တဇ္ဈောဒိနံ။ သုဘူတိဇ္ဈောရဿ ပန ဓမ္မဒေသနာယ "အယံ ပဂ္ဂလော အပ္ပဋိပန္နကော အနာရာဓကော"တိ ဝါ, "အယံ သီလဝါ ဂုဏဝါ လဒ္ဓိပေသလော အာစာရသမ္ပန္နော"တိ ဝါ နတ္ထိ၊ ဓမ္မဒေသနာယ ပနဿ "အယံ မိဿာပဋိပဒါ,

အယံ သမ္မာပဋိပဒါ”တွေ၀ ပညာယတိ။ တသ္မာ ဘဂ၀ါ “တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခ၀ေ မမ သာ၀ကာနံ ဘိက္ခူနံ အရဏဝိဟာရိနံ ယဒိဒံ သုဘူတိ”တိ ² အာဟ။

၃၂၉။ **ကာလညူ အဿာ**တိ အသမ္မတ္တေ စ အတိက္ကန္တေ စ ကာလေ အကထေတ္၀ာ “ဇ္ဈဒါနိ ၀ုစ္စမာနံ မဟာဇနော ဂဏှိဿတိ”တိ ယုတ္တပတ္တကာလံ ဉတ္၀ာ၀ ပရမ္မုခါ အ၀ဏ္ဏံ ဘာသေယျ။ ဒိဏ္ဏ၀ါဒေပိ ဧသေ၀ နယော။

၃၃၀။ **ဥပဟညတိ**တိ ဃာတိယတိ။ **သရော၀ိ ဥပဟညတိ**တိ သဒ္ဒေါပိ ဘိဇ္ဇတိ။ **အာတုရိယတိ**တိ အာတုရော ဟောတိ ဂေလညပ္ပတ္တော သာဗာ၀ေါ။ **အ၀ိဿဇ္ဇန်**တိ ၀ိဿဇ္ဇံ အပလိဗုဒ္ဓံ န ဟောတိ။

၃၃၁။ **တဒေ၀ါ**တိ တံယေ၀ ဘာဇနံ။ **အဘိနိ၀ိဿ ၀ေါဟရတိ**တိ ပတ္တန်တိ သဏ္ဌာနနဇနပဒံ ဂန္ဒ္ဓာ “ပတ္တံ အာဟရထ ဓော၀ထာ”တိ သုတ္၀ာ “အန္ဓဗာလ-ပုထုဇ္ဇနော၊ နယိဒံ ပတ္တံ၊ ပါတိ နာမေသာ၊ ဧ၀ံ ၀ဒါဟိ”တိ အဘိနိ၀ိဿ ၀ေါဟရတိ။ ဧ၀ံ သဗ္ဗပဒေဟိ ယော၇ေတဗ္ဗံ။ **အတိသာရော**တိ အတိဓာ၀နံ။

၃၃၂။ **တထာ တထာ ၀ေါဟရတိ အပရာမသန်**တိ အမ္ဟာကံ ဇနပဒေ ဘာဇနံ ပါတိတိ ၀ုစ္စတိ၊ ဇ္ဈမေ ပန နံ ပတ္တန်တိ ၀ဒန္တိတိ တတော ပဋ္ဌာယ ဇနပဒ၀ေါဟာရံ မုဉ္စိတ္၀ာ ပတ္တံ ပတ္တန္တေ၀ အပရာမသန္တော ၀ေါဟရတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေ၀ နယော။

၃၃၃။ ဇ္ဈဒါနိ မရိယာဒဘာဇနိယံ ကရောန္တော **တ တြ ဘိက္ခ၀ေ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သရဏော**တိ သရဇော သင်္ကိလေသော။ **အရဏော**တိ အရဇော နိက္ကိလေသော။ **သုဘူတိ စ ပန ဘိက္ခ၀ေ**တိ အယံ ထေရော ဒ္ဝိသု ဌာနေသု တေဒဂ္ဂံ အာရဗ္ဘော “**အရဏဝိဟာရိနံ** ယဒိဒံ သုဘူတိ၊ **ဒက္ခိဏေယျာနံ** ယဒိဒံ သုဘူတိ”တိ ³။

ဓမ္မသေနာပတိ ကိရ ၀တ္ထုံ သောဓေတိ၊ သုဘူတိတ္ထေရော ဒက္ခိဏံ သောဓေတိ။ တထာ ဟိ ဓမ္မသေနာပတိ ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ဂေဟဒ္ဝါရေ ဌိတော ယာ၀ ဘိက္ခံ အာဟာရန်၊ တာ၀ ပုဗ္ဗဘာဂေ ပရိစ္ဆိန္နိတ္၀ာ နိရောဓံ သမာပဇ္ဇတိ၊ နိရောဓာ ၀ုဋ္ဌာယ ဒေယျဓမ္မံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ သုဘူတိတ္ထေရော စ တထေ၀ မေတ္တာဈာနံ သမာပဇ္ဇတိ၊ မေတ္တာဈာနာ ၀ုဋ္ဌာယ ဒေယျဓမ္မံ ပဋိဂ္ဂဏှာတိ။ ဧ၀ံ ပန ကာတုံ သက္ကာတိ။ အာမ သက္ကာ၊ နေ၀ အစ္ဆရိယဉ္စေတံ၊

၁-အံ ၁-၂၄-ဝိဇ္ဇေ။

ယံ မဟာဘိညပ္ပတ္တာ သာဝကာ ဧဝံ ကရေယျုံ။ ဇာမသ္မိမွိ ဟိ တမ္မပဏ္ဍိဒိပေ ပေါရာဏကရာဇကာလေ ပိဂ််လဗ္ဗရက္ခိတတ္ထေရော နာမ ဥတ္တရဂါမံ နိဿာယ ဝိဟာသိ။ တတ္ထ သတ္တ ကုလသတာနိ ဟောန္တိ၊ ကေမွိ တံ ကုလဒွါရံ နတ္ထိ၊ ယတ္ထ ထေရော သမာပတ္တိံ နု သမာပဇ္ဇီ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
အရဏဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၄၂။ **ဧဝံ မေ သုတံ**န္တိ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **စာရိကန္တိ** တုရိတဂမန-စာရိကံ။ **သစေ တေ ဘဂ္ဂဝ အဂရုတိ** သစေ တုယ္ဟံ ဘာရိယံ အဖာသုကံ ကိဋ္ဌိ နတ္ထိ။ **သစေ သော အနုဇာနာတီ**တိ ဘဂ္ဂဝဿ ကိရ တေဒဟောသိ "ပဗ္ဗဇိတာ နာမ နာနာအဇ္ဈာသယာ၊ ကော ဂဏာဘိရတော၁ ဟောတိ၊ ကော ကောဘိရတော။ သစေ သော ကောဘိရတော ဘဝိဿတိ၊ 'အာဝုသော မာ ပါဝိသိ၊ မယာ သာလာ လဒ္ဓါ'တိ ဝက္ခတိ။ သစေ အယံ ကောဘိရတော ဘဝိဿတိ၊ 'အာဝုသော နိက္ခမ၊ မယာ သာလာ လဒ္ဓါ'တိ ဝက္ခတိ။ ဧဝံ သန္တေ အဟံ ဥဘိန္နံ ဝိဝါဒကာရေတာ နာမ ဘဝိဿာမိ၊ ဒိန္နံ နာမ ဒိန္နမေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ ကတံ ကတမေဝါ''တိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။

ကုလပုတ္တောတိ ဇာတိကုလပုတ္တောပိ အာစာရကုလပုတ္တောပိ။ **ဝါသူပ-ဂတော**တိ ဝါသံ ဥပဂတော။ ကုတော အာဂန္ဆာတိ? တက္ကသီလနဂရတော။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗီကထာ—မဇ္ဈိမပဒေသေ ကိရ ရာဇဂဟနဂရေ ဗိမ္ဗိသာရေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ပစ္စန္တေ တက္ကသီလနဂရေ ပုက္ကုသာတိ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ အထ တက္ကသီလတော ဘဏ္ဍံ ဂဟေတ္ဝာ ဝါဏိဇာ ရာဇဂဟံ အာဂတာ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတ္ဝာ ရာဇာနံ အဒ္ဒသံသု။ ရာဇာ တေ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဋ္ဌိတေ "ကတ္ထ ဝါသိနော တုမ္ဟေ"တိ ပုစ္ဆိ။ တက္ကသီလဝါသိနော ဒေဝါတိ။ အထ နေ ရာဇာ ဇနပဒဿ ခေမသုဘိက္ခတာဒိနိ နဂရဿ စ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ "ကော နာမ တုမှာကံ ရာဇာ"တိ ပုစ္ဆိ။ ပုက္ကုသာတိ နာမ ဒေဝါတိ။ ဓမ္မိကော တိ? အာမ ဒေဝ ဓမ္မိကော၊ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ဇနံ သင်္ဂဏှာတိ၊ လောကဿ

၁-ဂဏာရာမော (သီ၊သျာ)

မာတာပိတိဋ္ဌာနေ ဋ္ဌိတော၊ အင်္ဂ နိပန္နဒါရကံ ဝိယ ဇနံ တောသေတိတိ။ ကတရသ္မိံ ဝယေ ဝတ္တတိတိ။ အထဿ ဝယံ အာစိက္ခိံသု။ ဝယေသုပိ ဗိမ္ဗိသာရေန သမဝယော ဇာတော။ အထ တေ ရာဇာ အာဟ "တာတာ တုမ္ဟာကံ ရာဇာ ဓမ္မိကော၊ ဝယေန စ မေ သမာနော၊ သက္ကာ္ကောယျာ့ထ တုမ္ဟာကံ ရာဇာနံ မမ မိတ္တံ ကာတု"န္တိ။ သက္ကောမ ဒေဝါတိ။ ရာဇာ တေသံ သုက်ံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဂေဟံ စ ဒါပေတွာ "ဂစ္ဆထ ဘဏ္ဍံ ဝိက္ကိဏိတွာ ဂမနကာလေ မံ ဒိသွာ ဂစ္ဆေယျာထာ"တိ အာဟ။ တေ တထာ ကတွာ ဂမနကာလေ ရာဇာနံ အဒ္ဒသံသု။ "ဂစ္ဆထ တုမ္ဟာကံ ရာဇာနံ မမ ဝစနေန ပုနပ္ပုနံ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိတွာ 'ရာဇာ တုမ္ဟေဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ဇာနာတီ'တိ ဝဒထာ"တိ အာဟ။

တေ သာဓုတိ ပဋိသုဏိတွာ ဂန္ဓာ ဘဏ္ဍံ ပဋိသာမေတွာ ဘုတ္တ-ပါတရာသာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိံသု။ ရာဇာ "ကဟံ ဘဏေ တုမ္ဟေ ဇာ္တေကေ ဇာနေ ဒိဝသေ နု ဒိဿထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ တေ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ "သာဓု တာတာ တုမ္ဟေ နိဿာယ မယာ မစ္ဆိမပဒေသေ ရာဇာ မိတ္တော လဒ္ဓေါ"တိ အတ္တမနော အဟောသိ။ အပရဘာဂေ ရာဇဂဟဝါသိနောပိ ဝါဏိဇာ တက္ကသိလံ အဂမံသု။ တေ ပဏ္ဍာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂတေ ပုက္ကုသာတိ ရာဇာ "ကုတော အာဂတတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ရာဇဂဟတော"တိ သုတွာ "မယ္ဟံ သဟာယသ္သ နဂရတော အာဂတာ တုမ္ဟေ"တိ။ အာမ ဒေဝါတိ။ အာရောဂျံ မေ သဟာယသ္သာတိ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိတွာ "အဇ္ဇ ပဋ္ဌာယ ယေ မယ္ဟံ သဟာယသ္သ နဂရတော ဇဿ်သတ္ထေန ဝါ သကဋသတ္ထေန ဝါ ဝါဏိဇာ အာဂစ္ဆန္တိ၊ သဗ္ဗေသံ မမ ဝိသယံ ပဝိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ ဝသနဂေဟာနိ, ရာဇကောဋ္ဌာဂါရတော နိဝါပံ စ ဒေန္တု၊ သုက်ံ ဝိဿဇ္ဇေန္တု၊ ကိဉ္စိ ဥပဋ္ဌံ မာ ကရောန္တု"တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ ဗိမ္ဗိသာရောပိ အတ္တနော နဂရေ တထေဝ ဘေရိံ စရာပေသိ။

အထ ဗိမ္ဗိသာရော ပုက္ကုသာတိဿ ပဏ္ဍံ ပဟိဏိ "ပစ္ဆန္တဒေသေ နာမ မဏိမုတ္တာဒိနိ ရတနာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ယံ မယ္ဟံ သဟာယသ္သ ရဇ္ဇေ ဒဿနိယံ ဝါ သဝနိယံ ဝါ ရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ မေ မာ မစ္ဆရာယတူ"တိ။ ပုက္ကုသာတိပိ "မစ္ဆိမဒေသော နာမ မဟာဇနပဒေါ၊ ယံ တတ္ထ ဧဝရူပံ ရတနံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တတ္ထ မေ သဟာယော မာ မစ္ဆရာယတူ"တိ ပဋိပဏ္ဍံ ပဟိဏိ။ ဧဝံ တေ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ အညမညံ အဒိဿာပိ ဒဋ္ဌမိတ္တာ အဟေသုံ။

နတ္ထိ။ သော ရတနံ ဝိစိနိတုံ အာရဒ္ဓေါ—ရတနံ နာမ သဝိညာဏကံ အဝိညာဏကန္တိ ဒုဝိဓံ၊ တတ္ထ အဝိညာဏကံ သု၀ဏ္ဏရဇတာဒိ၊ သဝိညာဏကံ ဒ္ဝိပ္ပဒါယဗဟွံ၊ အဝိညာဏကံ သဝိညာဏကသေ၀ အလင်္ကာရာဒိ၀သေန ပရိဘောဂံ ဟောတိ၊ ဒ္ဝတိ ဒ္ဝမေသု ဒ္ဝိသု ရတနေသု သဝိညာဏကံ သေဋ္ဌံ။ သဝိညာဏကမ္ပိ ဒုဝိဓံ တိရစ္ဆာနရတနံ မနုဿရတနန္တိ။ တတ္ထ တိရစ္ဆာနရတနံ ဟတ္ထိအဿရတနံ၊ တမ္ပိ မနုဿာနံ ဥပဘောဂတ္ထမေ၀ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဒ္ဝတိ ဒ္ဝမေသုပိ ဒ္ဝိသု မနုဿရတနံ သေဋ္ဌံ။ မနုဿရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ ဒ္ဝတ္ထိရတနံ ပုရိသရတနန္တိ။ တတ္ထ စက္က၀တ္တိနော ရညော ဥပ္ပန္နံ ဒ္ဝတ္ထိရတနမ္ပိ ပုရိသသေ၀ ဥပဘောဂံ၊ ဒ္ဝတိ ဒ္ဝမေသုပိ ဒ္ဝိသု ပုရိသရတနမေ၀ သေဋ္ဌံ။

ပုရိသရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ အဂါရိယရတနံ အနဂါရိယရတနဉ္စ။ တတ္ထ အဂါရိယ-ရတနေသုပိ စက္က၀တ္တိရာဇာ[1] အဇ္ဇ ပဗ္ဗဇိတသာမဏေရံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ၀န္ဒတိ၊ ဒ္ဝတိ ဒ္ဝမေသုပိ ဒ္ဝိသု အနဂါရိယရတနမေ၀ သေဋ္ဌံ။ အနဂါရိယရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ သေက္ခရတနဉ္စ အသေက္ခရတနဉ္စ။ တတ္ထ သတသဟဿမ္ပိ သေက္ခာနံ အသေက္ခဿ ပဒေသံ န ပါပုဏာတိ၊ ဒ္ဝတိ ဒ္ဝမေသုပိ ဒ္ဝိသု အသေက္ခရတနမေ၀ သေဋ္ဌံ။ တမ္ပိ ဒုဝိဓံ ဗုဒ္ဓရတနံ သာ၀ကရတနန္တိ။ တတ္ထ သတသဟဿမ္ပိ သာ၀ကရတနာနံ ဗုဒ္ဓရတနဿ ပဒေသံ န ပါပုဏာတိ၊ ဒ္ဝတိ ဒ္ဝမေသုပိ ဒ္ဝိသု ဗုဒ္ဓရတနမေ၀ သေဋ္ဌံ။

ဗုဒ္ဓရတနမ္ပိ ဒုဝိဓံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓရတနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓရတနန္တိ။ တတ္ထ သတ-သဟဿမ္ပိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ပဒေသံ န ပါပုဏာတိ၊ ဒ္ဝတိ ဒ္ဝမေသုပိ ဒ္ဝိသု သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓရတနံယေ၀ သေဋ္ဌံ။ သဒေ၀ကသ္မိံ ဟိ လောကေ ဗုဒ္ဓရတနသမံ ရတနံ နာမ နတ္ထိ။ တသ္မာ အသဒိသမေ၀ ရတနံ မယံ သဟာယဿ ပေသေဿာမိတိ စိန္တေတ္ဝာ တက္ကသီလ၀ါသိနော ပုစ္ဆိ “တာတာ တုမှာကံ ဇနပဒေ ဗုဒ္ဓေါ ဓမ္မော သံဃောတိ ဒ္ဝမာနိ တိဏိ ရတနာနိ ဒိဿန္တိ”တိ[2]။ ဃောသောပိ သော မဟာရာဇ တာ၀ တတ္ထ နတ္ထိ၊ ဒဿနံ ပန ကုတောတိ။

“သုန္ဒရံ တာတာ”တိ ရာဇာ တုဋ္ဌော စိန္တေသိ “သက္ကာ ဘ၀ေယျ ဇနသင်္-ဟတ္ထာယ မယံ သဟာယဿ ၀သနဋ္ဌာနံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပေသေတုံ၊ ဗုဒ္ဓေါ ပန ပစ္ဆိန္တိမေသု ဇနပဒေသု နု အရဏ်ံ ဥဋ္ဌပေန္တိ။ တသ္မာ သတ္ထာရာ ဂန္တုံ နု သက္ကာ။ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော မဟာသာ၀ကေ ပေသေတုံ သက္ကာ ဘ၀ေယျ[3]။

၁-အဂါရိယရတနေသု အပိ စက္က၀တ္တိရာဇာ (?)

၂-နိဗ္ဗတ္တန္တိ တိ (က)　　၃-ဘ၀ေယျုံ (က)

မယာ ပန ‘ထေရာ ပစ္ဆန္နော ဝသန္တီ’တိ သုတ္တာဝိ မနုဿေ ပဿေတ္တာ တေ အတ္တနော သမီပံ အာဏာပေတ္တာ ဥပဋ္ဌာတုမေဝ ယုတ္တံ။ တသ္မာ နု ထေရေဟိပိ သက္ကာ ဂန္တုံ။ ယေန ပနာကာရေန သာသနေ ပေသိတေ သတ္ထာ စ မဟာသာဝကာ စ ဂတာ ဝိယ ဟောန္တိ၊ တေနာကာရေန သာသနံ ပဟိဏိသာမိ”တိ။ စိန္တေတ္တာ စတုရတနာယာမံ ဝိဒတ္ထိမတ္တပုထုလံ နာတိတနုံ နာတိဗဟလံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋံ ကာရာပေတ္တာ “တတ္ထ အဇ္ဇ အက္ခရာနိ လိခိဿာမိ”တိ ပါတောဝ သိသံ နှာယိတ္တာ ဥပေါသထဂ်ါနိ အဓိဋ္ဌာယ ဘုတ္တပါတရာသော အပနိတဂန္ဓမာလာဘရဏော သုဝဏ္ဏာသရကေန ဇာတိဟိင်္ဂုလိကံ အာဒါယ ဟေဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ ဒွါရာနိ ဝိဒဟန္တော ပါသာဒမာရုယှ ပုဗ္ဗဒိသာမုခံ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတ္တာ အာကာသတလေ နိသိဒိတ္တာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ အက္ခရာနိ လိခန္တော “ဣဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဝိဇ္ဇာစရဏသမ္ပန္နော သုဂတော လောကဝိဒူ အနုတ္တရော ပုရိသဒမ္မသာရထိ သတ္ထာ ဒေဝမနုဿာနံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဂဝါ”တိ ဗုဒ္ဓဂုဏော တာဝ ကေဒေသေန လိခိ။

တတော “ဧဝံ ဒသ ပါရမိယော ပူရေတ္တာ တုသိတဘဝနတော စဝိတ္တာ မာတုကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ၊ ဧဝံ လောကဝိဝရဏံ အဟောသိ၊ မာတုကုစ္ဆိယံ ဝသမာနေ ဣဒံ နာမ အဟောသိ၊ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသမာနေ ဣဒံ နာမ အဟောသိ၊ ဧဝံ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော ဧဝံ မဟာပဓာနံ ပဓဟိ၊ ဧဝံ ဒုက္ကရကာရိကံ ကတ္တာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍံ အာရုယှ အပရာဇိတပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိ၊ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈန္တသ္သ ဧဝံ လောကဝိဝရဏံ အဟောသိ။ သဒေဝကေ လောကေ အညံ ဧဝရူပံ ရတနံ နာမ နတ္ထိတိ။

ယံကိဉ္စိ ဝိတ္တံ ဣဓ ဝါ ဟုရံ ဝါ၊
သဂ္ဂေသု ဝါ ယံ ရတနံ ပဏီတံ။
န နော သမံ အတ္ထိ တထာဂတေန၊
ဣဒမ္ပိ ဗုဒ္ဓေ ရတနံ ပဏီတံ။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု”တိ[1]—

ဧဝံ ကေဒေသေန ဗုဒ္ဓဂုဏေဝိ လိခိတ္တာ ဒုတိယံ **ဓမ္မရတနံ** ထောမေန္တော “သွာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော။ပ။ ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော ဝိညူဟီ”တိ။ “စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ။ပ။ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ”တိ။ “သတ္ထာရာ ဒေသိတဓမ္မော နာမ ဝေရူပေါ စ ဝေရူပေါ စာ”တိ သတ္တာတိ်ံသ ဗောဓိပက္ခိယေ ကေဒေသေန လိခိတ္တာ—

၁-ခု ၁-၅-၃၁ ၂-ဝိဇ္ဇေသု။

“ယံ ဗုဒ္ဓသေဋ္ဌော ပရိဝဏ္ဏယိ သုစိ’၊
သမာဓိမာနန္တရိကညမာဟု။
သမာဓိနာ တေန သမော န ဝိဇ္ဇတိ၊
ဣဒမ္ပိ ဓမ္မေ ရတနံ ပဏီတံ။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူ”တိ [၁]—

ဧဝံ ကေဒေသေန ဓမ္မဂုဏော လိခိတ္ဝာ တတိယံ **သံဃရတနံ** ထောမေန္တော “သုပ္ပဋိပန္နော ဘဂဝတော သာဝကသံဃော။ ပ ။ ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿာ”တိ။ “ကုလပုတ္တာ နာမ သတ္ထု ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ဧဝံ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ကေစိ သေတဆ္ဆတ္တံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇန္တိ၊ ကေစိ ဥပရဇ္ဇံ၊ ကေစိ သေနာပတိဋ္ဌာနာဒိနိ ပဟာယ ပဗ္ဗဇန္တိ။ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ စ ပန ဣမဉ္စ ပဋိပတ္တိ’ံ ပူရေန္တိ”တိ စူဠသီလမဇ္ဈိမ-သီလမဟာသီလာဒိနိ ကေဒေသေန လိခိတ္ဝာ ဆဒ္ဒါရသံဝဏ္ဏံ သတိသမ္ပဇညံ စတုပစ္စယသန္တောသံ နဝရိဓံ သေနာသနံ, နိဇ္ဇရဏပဟာနံ ပရိကမ္မံ ဗျာနာ-ဘိညာ အဋ္ဌတိ’သ ကမ္မဋ္ဌာနာနိ ယာဝ အာသဝက္ခယာ ဧကေဒေသေန လိခိ၊ သောဋ္ဌသရိဓံ အာနာပါနဿတိကမ္မဋ္ဌာနံ ဝိတ္ထာရေနေဝ လိခိတ္ဝာ “သတ္ထု သာဝကသံဃော နာမ ဧဝရူပေဟိ စ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတော။

ယေ ပုဂ္ဂလာ အဋ္ဌသတံ ပသဋ္ဌာ၊
စတ္တာရိ ဧတောနိ ယုဂါနိ ဟောန္တိ။
တေ ဒက္ခိဏေယျာ သုဂတဿ သာဝကာ၊
ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ဖလာနိ။
ဣဒမ္ပိ သံဃေ ရတနံ ပဏီတံ၊
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူ”တိ [၂]—

ဧဝံ ကေဒေသေန သံဃဂုဏော လိခိတ္ဝာ “ဘဂဝတော သာသနံ သွာက္ခာတံ နိယျာနိကံ၊ သစေ မယံ သဟာယော သက္ကောတိ၊ နိက္ခမိတ္ဝာ ပဗ္ဗဇတူ”တိ လိခိတ္ဝာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋံ သံဟရိတ္ဝာ သုခုမကမ္မလေန ဝေဋ္ဌေတ္ဝာ သာရသမုဋ္ဌေ ပက္ခိပိတ္ဝာ တံ သမုဋ္ဌံ သုဝဏ္ဏမယော၊ သုဝဏ္ဏမယံ ရဇတမယော၊ ရဇတမယံ မဏိမယော၊ မဏိမယံ ပဝါဠမယော၊ ပဝါဠမယံ လောဟိတင်္ဂမယော၊ လောဟိ-တင်္ဂမယံ မသာရဂလ္လမယော၊ မသာရဂလ္လမယံ ဖလိကမယော၊ ဖလိကမယံ ဒန္တမယော၊ ဒန္တမယံ သဗ္ဗရတနမယော၊ သဗ္ဗရတနမယံ ကိလဉ္ဇမယော၊ ကိလဉ္ဇမယံ သမုဋ္ဌံ သာရကရဏ္ဍကေ ဌပေသိ။

၁-ခု ၁-၅-၃၁၂-ဝိဇ္ဇေသု။　　၂-ခု ၁-၅-၃၁၃-ဝိဇ္ဇေသု။

ပုန သာရကရဏ္ဍကံ သုဝဏ္ဏကရဏ္ဍကေတိ ပုရိမနယေနေဝ ဟရိတ္ထာ သဗ္ဗ-ရတနမယံ ကရဏ္ဍကံ ကိလဉ္ဇမယေ ကရဏ္ဍကေ ဌပေသိ။ တတော ကိလဉ္ဇမယံ ကရဏ္ဍကံ သာရမယပေဋ္ဌာယာတိ ပုန ဝုတ္တနယေနေဝ ဟရိတ္ထာ သဗ္ဗရတနမယံ ပေဋ်ံ ကိလဉ္ဇမယပေဋ္ဌာယ ဌပေတ္ထာ ဗဟိ ဝတ္ထေန ဝေဋ္ဌေတ္ထာ ရာဇမုဒ္ဒိကာယ လဉ္ဆေတ္ထာ အမစ္စေ အာဏာပေသိ "မမ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနေ မဂ္ဂံ အလင်္ကာ-ရာပေထ၊ မဂ္ဂေါ အဋ္ဌသဘဝိတ္ထတော ဟောတု၊ စတုဥသဘဋ္ဌာနံ သောဓိတ-မတ္ထကမေဝ ဟောတု၊ မဇ္ဈေ စတုဥသဘံ ရာဇာနုဘာဝေန ပဋိယာဒေထာ"တိ။ တတော မင်္ကလဟတ္ထိံ အလင်္ကာရာပေတ္ထာ တဿ ဥပရိ ပလ္လင်ံ ပညပေတ္ထာ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္ထာ နဂရဝိထိယော သိတ္ထာသမ္မဋ္ဌာ[1] သမုဿိတဓဇ-ပဋာကာ ကဒလိပုဏ္ဏဃဋဂန္ဓဓူမပုပ္ဖါဒိဟိ သုပ္ပဋိမဏ္ဍိတာ ကာရေတ္ထာ "အတ္ထနော အတ္ထနော ဝိသယပဋေသေ ဝေရူပံ ပုဇံ ကာရေန္တု"တိ အန္တရ-ဘောဂိကာနံ ဇဝနဋ္ဌေ ပေသေတ္ထာ သယံ သဗ္ဗာလင်္ကာရေန အလင်္ကရိတ္ထာ "သဗ္ဗတာဠာဝစရသမ္မိဿဗလကာယပရိဝုတော ပဏ္ဍာကာရံ ပေသေမီ"တိ အတ္ထနော ဝိသယပရိယန္တံ ဂန္ဆာ အမစ္စသ မုခသာသနံ အဒါသိ "တာတ မယ္ဟံ သဟာယော ပုဏ္ဏသာတိ ဇုံ ပဏ္ဍာကာရံ ပဋိဆ္ဆန္နော ဩရောဓမဇ္ဈေ အပဋိစ္ဆိတ္ထာ ပါသာဒံ အာရုယ္ဟ ပဋိစ္ဆတူ"တိ။ ဧဝံ သာသနံ ဒတ္ထာ ပစ္ဆန္နဒေသံ သဇ္ဇာ ဂဆ္ဆတိတိ ပဆ္ဆပတိဋ္ဌိတေန ဝန်္ဒိတ္ထာ နိဝတ္တိ။ အန္တရဘောဂိကာ တေနေဝ နိယာမေန မဂ္ဂံ ပဋိယာဒေတ္ထာ ပဏ္ဍာကာရံ နယိံသု။

ပုဏ္ဏသာတိပိ အတ္ထနော ရဇ္ဇသိမတော ပဋ္ဌာယ တေနေဝ နိယာမေန မဂ္ဂံ ပဋိယာဒေတ္ထာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတ္ထာ ပဏ္ဍာကာရဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ အကာသိ။ ပဏ္ဍာကာရော တဏ္ဍုလိံ ပါပုဏန္တော ဥပေါသထဒိဝသေ ပါပုဏိ၊ ပဏ္ဍာကာရံ ဂဟေတ္ထာ ဂတအမစ္စောပိ ရညော ဝုတ္ထသာသနံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ တံ သုတ္ထာ ပဏ္ဍာကာရေန သဒ္ဓိံ အာဂတာနံ ကတ္တုမ္ဘကီစ္စံ ဝိစာရေတ္ထာ ပဏ္ဍာ-ကာရံ အာဒါယ ပါသာဒံ အာရုယ္ဟ "မာ ဧဝံ ကောစိ ပဝိသတူ"တိ ဒွါရေ အာရက္ခံ ကာရေတ္ထာ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတ္ထာ ပဏ္ဍာကာရံ ဥစ္စာသနေ ဌပေတ္ထာ သယံ နီစာသနေ နိသိန္နော လဉ္ဆနံ ဘိန္ဒိတ္ထာ နိဝါသနံ အပနေတ္ထာ ကိလဉ္ဇ-ပေဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယ အနုပုဗ္ဗေန ဝိဝရန္တော သာရမယံ သမုဂ္ဂံ ဒိသ္ဝာ စိန္တေသိ "မဟာပရိဟာရော နာယံ ၂ အညဿ ရတနဿ ဘဝိဿတိ၊ အဒ္ဓါ မဇ္ဈိမဒေသေ သောတဗ္ဗယုတ္တကံ ရတနံ ဥပ္ပန္နန္တိ"။ အထ တံ သမုဂ္ဂံ ဝိဝရိတ္ထာ ရာဇလဉ္ဆနံ ဘိန္ဒိတ္ထာ သုခုမကမ္မလံ ဥဘတော ဝိယူဟိတ္ထာ သုဝဏ္ဏပဋ်ံ အဒ္ဒသ။

၁-ဝိစိတ္ထသမုဋ္ဌာ (သျာ) ၂-မဟာပရိဝါရော နာမာယံ (က)

သော တံ ပသာရေတ္ဝာ[၁] "မနာပါနိ ၀တ[၂] အက္ခရာနိ သမသီသာနိ သမပန္တီနိ စတုရသာနိ"တိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ၀ါစေတုံ အာရဘိ။ တသ္မ "ဣဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပန္နော"တိ ဗုဒ္ဓဂုဏေ ၀ါစေန္တသ္မ ဗလ၀-သောမနသ္သံ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ နဝနဝုတိလောမကူပသဟဿာနိ ဥဒ္ဓဂ္ဂလောမာနိ-အဟေသုံ။ အတ္တနော ဒ္ဝိတဘာဝံ ၀ါ နိသိန္နဘာဝံ ၀ါ န ဇာနာတိ။ အထသ္မ "ကပ္ပကောဋိသတသဟဿေဟိပိ ဧတံ ဒုလ္လဘသာသနံ သဟာယံ နိသ္သာယ သောတုံ လဘာမိ"တိ[၃] ဘိယ္ယော ဗလ၀ပိတိ ဥဒပါဒိ။ သော ဟိ ဥပရိ ၀ါစေတုံ အသက္ကောန္တော ယာ၀ ပိတိဝေဂပသဒ္ဓိယာ နိသီဒိတ္ဝာ ပရတော[၄] "သ္ဝာက္ခာတော ဘဂဝတာ ဓမ္မော"တိ ဓမ္မဂုဏေ အာရဘိ။ တတြာပိ သ္မ တထေ၀ အဟောသိ။ သော ပုန ယာ၀ ပိတိဝေဂပသဒ္ဓိယာ နိသီဒိတ္ဝာ ပရတော "သုပ္ပဋိပန္နော"တိ သံဃဂုဏေ အာရဘိ။ တတြာပိ သ္မ တထေ၀ အဟောသိ။ အထ သဗ္ဗပရိယန္တေ အာနာပါနသ္မိကမ္မဋ္ဌာနံ ၀ါစေတ္ဝာ စတုက္ကပဉ္စကဈာနာနိ နိဗ္ဗတ္တေသိ၊ သော ဈာနသုခေနေ၀ ဝိတိနာမေသိ၊ အညော ကောစိ ဒဋ္ဌုံ န လဘတိ၊ ဧကော၀ ဘူဋ္ဌပဋ္ဌာကော ပ၀ိသတိ။ ဧ၀ံ အဒ္ဓမာသမတ္တံ ဝိတိနာမေသိ။

နာဂရာ ရာဇဂိဏ္ဍေ သန္နိပတိတ္ဝာ ဥက္ကုဋ္ဌိံ အကံသု "ပဏ္ဍာကာရံ ပဋိစ္ဆိတ-ဒိ၀သတော ပဋ္ဌာယ ဗလဒဿနံ ၀ါ နာဋကဒဿနံ ၀ါ နတ္ထိ၊ ဝိနိစ္ဆယဒါနံ နတ္ထိ၊ ရာဇာ သဟာယေန ပဟိတံ ပဏ္ဍာကာရံ ယသိစ္ဆတိ[၅]၊ တသ္မ ဒသေတု[၆]၊ ရာဇာနော နာမ ဧကစ္စသ္မ ပဏ္ဍာကာရ၀သေနပိ ၀ဏ္ဏေတ္ဝာ ရဇ္ဇံ အတ္တနော ကာတုံ ၀ါယမန္တိ။ ကိံ နာမ အမ္ဟာကံ ရာဇာ ကရောတီ"တိ။ ရာဇာ ဥက္ကုဋ္ဌိသဒ္ဒံ သုတ္ဝာ "ရဇ္ဇံ နု ခေါ မာရေမိ၊ ဥဒါဟု သတ္ထာရ"န္တိ စိန္တေသိ။ အထသ္မ တေ-ဒဟောသိ "ရဇ္ဇကာရိတအတ္တဘာ၀ေါ နာမ နေ၀ ဂဏ္ဍကေန, န ဂဏ္ဍကမဟာ-မတ္တေန ဂဏ္ဍေတုံ သက္ကာ။ သတ္ထုသာသနံ မာရေသ္သာမီ"တိ သယနေ ဌပိတံ အသိံ ဂဟေတ္ဝာ ကေသေ ဆိန္ဒိတ္ဝာ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိ၀ရိတ္ဝာ "ဧတံ ဂဟေတ္ဝာ ရဇ္ဇံ ကာရေထာ"တိ သဒ္ဒိံ ဘူဋ္ဌာမဏိနာ ကေသကလာပံ ပရိသမဇ္ဈေ ပါတေသိ၊ မဟာဇနော တံ ဥက္ခိပိတ္ဝာ "သဟာယကသန္တိကာ လဒ္ဓပဏ္ဍာကာရာ နာမ ရာဇာနော တုမ္ဟာဒိသာ ဟောန္တိ ဒေ၀ါ"တိ ဧကပ္ပဟာရေနေ၀ ဝိရ၀ိ။ ရညောပိ ဒ္ဝဂ္ဂံလမတ္တံ ကေသမသ္သု အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တသ္သ ပဗ္ဗဇ္ဇာသဒိသ-မေ၀ ကိရ ဇာတံ။

၁-ပဟာရိတ္ဝာ (က)　　၂-တတ္ထ (က်)　　၃-လဘိန္တိ (သီ၊သျာ)
၄-ပုရတော (သျာ၊က)　　၅-ယမ္မိစ္ဆတိ (က)၊ ယံ ဟိစ္ဆတိ (သျာ)　　၆-ဒေတု (သျာ၊က)

တတော စူဠပန္ထကံ ပေသေတွာ အန္တရာပဏာ ဒွေ ကာသာယဝတ္ထာနိ မတ္တိကာပတ္တဉ္စ အာဟရာပေတွာ ‘‘ယေ လောကေ အရဟန္တော၊ တေ ဥဒ္ဒိဿ မယ္ဟံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ’’တိ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိဿ ကေ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ ကေ ပါရုပိတွာ ပတ္တံ ဝါမအံသကူဋေ ကတွာ ကတ္တရဒဏ္ဍံ ဂဟေတွာ ‘‘သောဘတိ နု ခေါ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နော ဝါ’’တိ မဟာတလေ ကတိပယဝါရေ အပရာပရံ စင်္ကမိတွာ ‘‘သောဘတိ မေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ’’တိ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ပါသာဒါ ဩတရိ။ ဩတရန်္တေ ပန နံ တိသု ဒွါရေသု ဒ္ဝိတနာဋကာဒိနိ ဒိသွာပိ န သဇ္ဇာနိ’သု။ ‘‘ကော ပစ္စေက-ဗုဒ္ဓေါ အမှာကံ ရညော ဓမ္မကထံ ကထေတုံ အာဂတော’’တိ ကိရ စိန္တယိ’သု။ ဥပရိပါသာဒံ ပန အာရုယှ ရညော ဒ္ဝိတနိသိန္နဋ္ဌာနာနိ ဒိသွာ ရာဇာ ဂတောတိ ဉတွာ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဩသဒါမာနာယ နာဝါယ ဇနော ဝိယ ကေပွဟာရေနေဝ ဝိရဝိ’သု။ ကုလပုတ္တံ ဘူမိတလံ ဩတိဏ္ဏမတ္တံ အဋ္ဌာရသသေနိယော သဗ္ဗေ နာဂရာ ဗလကာယာ စ ပရိဝါရေတွာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ’သု။ အမစ္စာပိ တံ တေဒဂေါစံ ‘‘ဒေဝ မဇ္ဈိမဒေသရာဇာနော နာမ ဗဟုမာယာ၊ သာသနံ ပေသေတွာ ဗုဒ္ဓရတနံ နာမ လောကေ ဥပ္ပန္နံ ဝါ နော ဝါတိ ဉတွာ ဂမိဿထ၊ နိဝတ္တထ ဒေဝါ’’တိ။ သဒ္ဒဟာမဟံ မယ္ဟံ သဟာယကဿ၊ တဿ မယာ သဒ္ဓိံ ဒွေဖ္လဝစနံ နာမ နတ္ထိ၊ တိဋ္ဌထ တုမ္ဟေတိ။ တေ အနုဂန္ဆန်္တိယေဝ။

ကုလပုတ္တော ကတ္တရဒဏ္ဍေန လေခံ ကတွာ ‘‘ဣဒံ ရဇ္ဇံ ကဿာ’’တိ အာဟ။ တုမှာကံ ဒေဝါတိ။ ယော ဣမံ လေခံ အန္တရံ ကရောတိ၊ ရာဇာဏာယ ကာရေတဗ္ဗောတိ။ မဟာဇနကဇာတကေ ဗောဓိသတ္တေန ကတလေခံ သီဝလိဒေဝိ အန္တရံ ကာတုံ အဝိသဟန်္တိ ဝိဝတ္တမာနာ အဂမာသိ။ တဿာ ဂတမဂ္ဂေန မဟာဇနော အဂမာသိ။ တံ ပန လေခံ မဟာဇနော အန္တရံ ကာတုံ န ဝိသဟိ၊ လေခံ ဥဿီသကံ ကတွာ ဝိဝတ္တမာနာ ဝိရဝိ’သု။ ကုလပုတ္တော ‘‘အယံ မေ ဂတဋ္ဌာနေ ဒန္တကဋ္ဌံ ဝါ မုခေါဒကံ ဝါ ဒဿတီ’’တိ အန္တမသော ကေစေဋကမ္ပိ အဂ္ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ ‘‘မမ သတ္ထာ စ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတွာ ကေကောဝ ပဗ္ဗဇိတော’’တိ ကေကောဝ အဂမာသိ။ ‘‘သတ္ထု လဇ္ဇာမီ’’ကိ စ ‘‘သတ္ထာ ကိရ မေ ပဗ္ဗဇိတွာ ယာနံ နာရုဇ္ဈော’’တိ စ အန္တမသော ကေပဋလိကမ္ပိ ဥပါဟနံ နာရုဟိ၊ ပဏ္ဏဆတ္တကမ္ပိ န ဓာရေသိ။ မဟာဇနော ရုက္ခပါကာရဋ္ဌာလကာဒိနိ အာရုယှ သေ အမှာကံ ရာဇာ ဂစ္ဆတီတိ ဩလောကေသိ။ ကုလပုတ္တော ‘‘ဒုရံ ဂန္တုမ္ဘံ၊ န သက္ကာ ကေနစိ မဂ္ဂေါ နိတ္ထရိတု’’န္တိ ကေံ သတ္ထဝါဟံ အနုဗန္ဓိ။ သုခုမာလဿ ကုလပုတ္တဿ

၁-၀ယေသု (သီ)

ကဋ္ဌနတတ္တာဃ ပထဝိယာ ဂန္ဆန္တာသ ပါဒတလေသု ဖောဋ္ဌာ ဥဋ္ဌဟိတ္တာ ဘိဇ္ဇန္တိ၊ ဒုက္ခာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သတ္တ၀ါဟေ ခန္ဓာ၀ါရံ ဗန္ဓိတ္ဝာ နိသိန္နေ ကုလပုတ္တော မဂ္ဂါ သြက္ကမ္မ ကေသ္မိ ရုက္ခမူလေ နိသီဒတိ။ နိသိန္နဋ္ဌာနေ ပါဒပရိကမ်ံ ၀ါ ပိဋ္ဌိပရိကမ်ံ ၀ါ ကတ္တာ နာမ နတ္ထိ၊ ကုလပုတ္တော အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပဇ္ဇိတ္ဝာ မဂ္ဂဒရထကိလမထပရိဋ္ဌာဟံ ဝိက္ခမ္ဘေတ္ဝာ ဈာနရတိယာ ဝိတိ-နာမေတိ။

ပုနဒိ၀သေ ဥဋ္ဌိတေ အရုဏေ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ပုန သတ္တ၀ါဟံ အနုဗန္ဓတိ၊ ပါတရာသကာလေ ကုလပုတ္တသ ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပတ္တေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဒေန္တိ။ တံ ဥတ္တာရေ္ဂုလမ္ပိ ဟောတိ ကိလိန္နမ္ပိ သမသက္ခရမ္ပိ အလောဏာတိလောဏမ္ပိ၊ ကုလပုတ္တော ပဝိသနဋ္ဌာနံ ပစ္စ-၀ေက္ခိတ္ဝာ အမတံ ဝိယ ပရိဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဧတေန နိယာမေန အဋ္ဌဟိ ဥိနကာနိ ဒွေ ယောဇနသတာနိ ဂတော။ ဧတ၀နဋ္ဌါရကောဋ္ဌကသ္မံ ပန သမီပေန ဂန္ဆန္တောပိ "ကဟံ သတ္ထာ ၀သတီ"တိ နာပုစ္ဆိ၊ ကသ္မာ? သတ္ထုဂါရ၀ေန စေ၀ ရညော ပေသိတသာသန၀သေန စ။ ရညာ ဟိ "ဗုဓ္ဓ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတီ"တိ သတ္ထာရံ ရာဇဂဟေ ဥပ္ပန္နံ ဝိယ ကတ္ဝာ သာသနံ ပေသိတံ၊ တသ္မာ နံ အပုစ္ဆိတ္ဝာ၀ ပဗ္ဗစ္ဇာလိသယောဇနမတ္တံ မဂ္ဂံ အတိက္ကန္တော။ သော သူရိယတ္ထင်္ဂမန၀ေလာယ ရာဇဂဟံ ပတ္ဝာ သတ္ထာ ကဟံ ၀သတီတိ ပုစ္ဆိ။ ကုတော နု ဘန္တေ အာဂတောတိ။ ဗုတော ဥတ္တရတောတိ။ သတ္ထာ တုယ်ံ အာဂတမဂ္ဂေ ဗုတော ပဗ္ဗစ္ဇာလိသယောဇနမတ္တေ သာ၀တ္ထိ နာမ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ၀သတီတိ။ ကုလပုတ္တော စိန္တေသိ "ဗုဒ္ဓါနိ အကာလော နု သက္ကာ ဂန္တုံ၊ အဇ္ဇ ဗုဓေ၀ ၀သိတ္ဝာ သ္၀े သတ္ထု သန္တိကံ ဂမိဿာမီ"တိ။ တတော "ဝိကာလေ သမ္ပတ္တပဗ္ဗဇိတာ ကဟံ ၀သန္တီ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဗုမာယ ကုမ္ဘကာရ-သ်ာလာယ ဘန္တေတိ။ အထ သော တံ ကုမ္ဘကာရံ ယာစိတ္ဝာ တတ္ထ ၀ါသတ္ထာယ ပဝိသိတ္ဝာ နိသီဒိ။

ဘဂ၀ါပိ တံဒိ၀သံ ပစ္ဖူသကာလေ လောကံ ၀ေါလောကေန္တော ပုက္ကုသောတိ ဒိသ္မာ စိန္တေသိ "အယံ ကုလပုတ္တော သဟာယေန ပေသိတံ သာသနမတ္တကံ ၀ါစေတ္ဝာ အတိရေကတိယောဇနသတိကံ[1] မဟာရဇ်ဇံ ပဟာယ မံ ဥဒ္ဒိသ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အဋ္ဌဟိ ဥိနကာနိ ဒွေ ယောဇနသတာနိ အတိက္ကမ္မ ရာဇဂဟံ ပါပုဏိသ်တိ၊ မယိ အဂန္ဆန္တေ ပန တိဏ္ဏံ သာမညဖလာနိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဧကရတ္တိ၀ါသေန အနာထကာလကိရိယံ ကရိသ်တိ၊ မယိ ပန

၁-အတိရေကယောဇနသတိကံ (သီ၊ သျာ)

ဂတေ တိဏ္ဏံ သာမညဖလာနံ ပဋိဝိဇ္ဈိသတိ။ ဇနသင်္ဂဟဏ္ဍာယေဝ ပန မယာ သတသဟဿကပ္ပါဓိကာနံ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ပါရမိယော ပူရိတာ၊ ကရိဿာမိ တဿ သင်္ဂဟ”န္တိ ပါတော၁ သရိရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃပရိဝုတော သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ပန္ဆာဘတ္တံ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတ္ဝာ မုဟုတ္တံ အတ္တဒရထကိလမထံ ပဋိပဿမ္ဘေတ္ဝာ “ကုလပုတ္တော မယိ ဂါရဝေန ဒုက္ကရံ အကာသိ၊ အတိရေကတိယောဇနသတံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ အန္တမသော မုခဓောဝနဒါယကမ္ပိ စေဋကံ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ ကေကော၁ နိက္ခန္တော”တိ သာရိပုတ္တမဟာမောဂ္ဂလ္လာနာဒီသု ကဏ္ဌေ အနာမန္တေတ္ဝာ သယမေဝ အတ္တနော ပတ္တစီဝရံ ဂဟေတ္ဝာ ကေကော၁ နိက္ခန္တော။ ဂန္ဆန္တော စ နော၁ အာကာသေ ဥပ္ပတိ၊ နှ ပထဝိံ သံဒ္ဒိဝိ၊ “ကုလပုတ္တော မမ လဇ္ဇမာနော ဟတ္ထိအဿရထသုဝဏ္ဏသိဝိကာဒီသု ကေယာနေပိ အနိသီဒိတ္ဝာ အန္တမသော ကေပဋလိကံ ဥပါဟနမ္ပိ အနာရုယှ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တကမ္ပိ အဂ္ဂဟေတ္ဝာ နိက္ခန္တော၊ မယာပိ ပဒသာ၁ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ပန စိန္တေတ္ဝာ ပဒသာ၁ အဂမာသိ။

သော အသိတိ အနုဗျဉ္ဇနာနိ ဗျာမပ္ပဘာ ဗာတ္တိံသ မဟာပုရိသလက္ခဏာနိတိ ဇုမံ ဗုဒ္ဓသိရိံ ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဝလာဟကပဋိစ္ဆန္နော ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ အညတရဘိက္ခုဝေသေန ဂစ္ဆန္တော ကေပစ္ဆာဘတ္တေနေဝ ပဗ္ဗစတ္တာလီသ ယောဇနာနိ အတိက္ကမ္မ သုရိယတ္ထင်္ဂမဝေလာယ ကုလပုတ္တေ ပဝိဋ္ဌမတ္တေယေဝ တံ ကုမ္ဘကာရသာလံ ပါပုဏိ။ တံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ “တေန ခေါ ပန သမယေန ပုက္ကုသာတိ နာမ ကုလပုတ္တော ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ သဒ္ဓါယ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော၊ သော တသ္မိံ ကုမ္ဘကာရဝေသေန ပဌမံ ဝါသူပဂတော ဟောတီ”တိ။

ဧဝံ ဂန္ဆာဝိ ပန ဘဂဝါ “အဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ”တိ ပဿဟ္ယ ကုမ္ဘကာရသာလံ အပဝိသိတ္ဝာ ဒွါရေ ဋ္ဌတော၁ ကုလပုတ္တံ ဩကာသံ ကာရေန္တော **သစေ တေ ဘိက္ခု**။တိအာဒိမာဟ။ **ဥရုဠ္ဝေန္တိ**[1] ဝိဝိတ္တံ အသမ္ဘာဓံ။ **ဝိဟရတာယသ္မာ ယထာသုခ**န္တိ ယေန ယေန ဣရိယာပထေန ဖာသု ဟောတိ၊ တေန တေန ယထာသုခံ အာယသ္မာ ဝိဟရတူတိ ဩကာသံ အကာသိ။ အတိရေကတိယောဇနသတံ ဟိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော ကုလပုတ္တော ပရသ်

၁-ဥရုဠ္ဝေန္တိ (က)

ဆဋ္ဌိတပတိတံ ကုမ္ဘကာရသာလံ ကိ ံ အညဿ သဗ္ဗြဟ္မစာရိနော မစ္ဆရာ-
ယိဿတိ ၁။ ကစ္စေ ပန မောဃပုရိသာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ အာဝါသ-
မစ္ဆရိယာဒီဟိ အဘိဘူတာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနေ မယ့် ကုဋ္ဌ မယ့် ပရိဝေဏာန်
အညေသံ အဝါသာယ ပရက္ကမန်။ **နိဿီဒိ**တိ အစ္ဆနသုခုမာလော လောက-
နာထော ဒေဝရိမာနသဒိသံ ဂန္ဓကုဋ္ဌိ ံ ပဟာယ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပ္ပကိဏ္ဏ-
ဆာရိကာယ ဘိန္နဘာဇနတိဏပလာသကုက္ကုဋ္ဌသူကရဝစ္ဆာဒိသံကိလိဋ္ဌာယ
သက်ာရဋ္ဌာနသဒိသာယ ကုမ္ဘကာရသာလာယ တိဏသန္ထာရံ သန္ထရိတ္ဝာ
ပံသုကူလစိဝရံ ပညပေတ္ဝာ ဒေဝရိမာနသဒိသံ ဒိဗ္ဗဂန္ဓသုဂန္ဓံ ဂန္ဓကုဋ္ဌိ ံ ပဝိသိတ္ဝာ
နိသိဒနွော ဝိယ နိသိဒိ။

ဇူတိ ဘဂဝါ အသမ္ဘိန္နမဟာသမုတဝံသေ ဥပ္ပန္နော၊ ကုလပုတ္တောပိ ခတ္တိယ-
ဂဗ္ဘေ ဝမိုတော။ ဘဂဝါ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နော၊ ကုလပုတ္တောပိ အဘိနိဟာရ-
သမ္ပန္နော။ ဘဂဝါ ရဇ်ံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတော၊ ကုလပုတ္တောပိ။ ဘဂဝါ သုဝဏ္ဏ-
ဝဏ္ဏော၊ ကုလပုတ္တောပိ။ ဘဂဝါ သမာပတ္တိလာဘီ၊ ကုလပုတ္တောပိ။ ဇူတိ ဒ္ဝေပိ
ခတ္တိယာ ဒ္ဝေပိ အဘိနိဟာရသမ္ပန္နာ ဒ္ဝေပိ ရာဇပဗ္ဗဇိတာ ဒ္ဝေပိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ
ဒ္ဝေပိ သမာပတ္တိလာဘိနော ကုမ္ဘကာရသာလံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသိန္နာတိ တေဟိ
ကုမ္ဘကာရသာလာ အတိဝိယ သောဘတိ၊ ဒ္ဝိဟိ သိဟာဒီဟိ ပဝိဋ္ဌဂုဟာဒီဟိ
အာဟရိတ္ဝာ ဒိပေတမ္ဗံ။ တေသု ပန ဒ္ဝီသု ဘဂဝါ "သုခုမာလော အဟံ
ပရမသုခုမာလော ကေပစ္ဆာဘာတ္တေန ပဏ္ဍစတ္တာလိသ ယောဇနာနိ အာဂတော၊
မုဟုတ္တံ တာဝ သိဟသေယျံ၊ ကပ္ပေတ္ဝာ မဂ္ဂဒရထံ ပဋိပဿမ္ဘေမီ"တိ စိတ္တမ္ပို
အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ နိသိဒနွော ဝ ဖလသမာပတ္တိ ံ သမာပဇ္ဇိ။ ကုလပုတ္တောပိ
"ဒ္ဝါနုဝုတိယောဇနသတံ အာဂတောမှိ၊ မုဟုတ္တံ တာဝ နိပဇ္ဇိတ္ဝာ မဂ္ဂဒရထံ
ဝိနောဒေမီ"တိ စိတ္တံ အနုပ္ပါဒေတ္ဝာ နိသိဒမာနော ဝ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ
သမာပဇ္ဇိ။ ဇူဒံ သန္ဓာယ **အထ ခေါ ဘဂဝါ ဗဟုဒေဝ ရတ္တိ**န္တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

နနု စ ဘဂဝါ ကုလပုတ္တသ ဓမ္မံ ဒေသေသာမီတိ အာဂတော၊ ကသ္မာ
န ဒေသေသီတိ။ ကုလပုတ္တသ မဂ္ဂဒရထော အပ္ပဋိပဿန္ဓေါ၊ န သက္ခိဿတိ
ဓမ္မဒေသနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ၊ သော တာဝဿ ပဋိပဿမ္ဘတူတိ န ဒေသေသိ။
အပရေ "ရာဇဂဟံ နာမ အာဂိဏ္ဏမနုဿံ အဝိဝိတ္တံ ဒသဟိ သဒ္ဒေဟိ၊ သော
သဒ္ဒေါ ဒိယဍ္ဎယာမမတ္တေန သန္နိသီဒတိ၊ တံ အာဂမေန္တော န ဒေသေသီ"တိ
ဝဒန္တိ။ တံ အကာရဏံ၊ ဗြဟ္မလောကပ္ပမာဏမ္ပိ ဟိ သဒ္ဒံ ဘဂဝါ အတ္တနော

၁-မစ္ဆရိယာယတိ (က)

အာနုဘာဝေန ဝူပသမေတုံ သက္ကောတိ၊ မဂ္ဂဒရထဝူပသမံ အာဂမေန္တော-ယေဝ ပန နဒေသေသိ။

တတ္ထ **မဟုဒေဝ ရတ္တိန္တိ** ဒိယမ္ဟယာမမတ္တံ။ **တေဒဟောသီ**တိ ဘဂဝါ ဖလ-သမာပတ္တိတော ဝုဋ္ဌာယ သုဝဏ္ဏဂိမာနေ မဏိသီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရန္တော ဝိယ ပဉ္စပသာဒပဋိမဏ္ဍိတာနိ အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတ္တာ ဩလောကေသိ၊ အထဿ ဟတ္ထ-ကုက္ကုစ္စပါဒကုက္ကုစ္စသီသကမ္မနဝိရဟိတံ သုနိခါတဋ္ဌန္ဒီလံ ဝိယ နိစ္စလံ အဝိဇ္ဇန်ံ သုဝဏ္ဏပဋိမံ ဝိယ နိသိန်ံ ကုလပုတ္တံ ဒိသွာ ဧတံ "ပါသာဒိကံ ခေါ"တိအာဒိ အဟောသိ[1]။ တတ္ထ **ပါသာဒိက**န္တိ ပသာဒါဝဟံ။ ဘာဝနပုံသကံ ပနေတံ၊ ပါသာဒိကေန ဋ္ဌာယိပထေန ဋ္ဌာယိတာ။ ယထာ ဋ္ဌာယိတော ဋ္ဌာယိပထော ပါသာဒိကော ဟောတိ၊ ဧဝံ ဋ္ဌာယိတာတိ အယမေတ္ထ အတ္ထော။ စတ္ထာသု ဟိ ဋ္ဌာယိပထေသု တယော ဋ္ဌာယိပထာ နသောဘန္တိ။ ဂစ္ဆန္တသ္သ ဟိ ဘိက္ခုနော ဟတ္ထာ စလန္တိ၊ ပါဒါ စလန္တိ၊ သီသံ စလတိ၊ ဋ္ဌိတဿ ကာယော ထဒ္ဓေါ[2] ဟောတိ၊ နိပန္နဿာပိ ဋ္ဌာယိပထော အမနာပေါ ဟောတိ၊ ပဏ္ဍာဘတ္တော ပန ဒိဝါဋ္ဌာနံ သမ္မဇ္ဇိတ္တာ စမ္မခဏ္ဍံ ပညပေတ္တာ သုဓောတဟတ္ထပါဒဿ စတုသန္ထိကပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္တာ နိသိန္နဿေဝ ဋ္ဌာယိပထော သောဘတိ။ အယဉ္စ ကုလပုတ္တော ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတ္တာ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ အပ္ပေတ္တာ နိသိဒိ။ ဋ္ဌာယိပထေနေဝ ပသန္နော ဘဂဝါ "ပါသာဒိကံ ခေါ"တိ ပရိဝိတက္ကေသိ။ **ယံ နူနာဟံ ပုစ္ဆေယျန္တိ** ကသ္မာ ပုစ္ဆတိ? ကိံ ဘဂဝါ အတ္တာနံ ဥဒ္ဒိဿ ပဋ္ဌဇိတဘာဝံ နဇာနာတီတိ။ နော နဇာနာတိ၊ အပုစ္ဆိတေ ပန ကထာ နပတိဋ္ဌာတိ၊ အပတိဋ္ဌိတာယ ကထာယ ကထာ နသ္သာယတီတိ ကထာ-ပတိဋ္ဌာပနတ္ထံ ပုစ္ဆိ။

ဒိသ္ဝာ စ ပန ဇာနေယျာသီတိ တထာဂတံ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ဝိရောစန္တံ အယံ ဗုဒ္ဓေါတိ သမ္ဗေ ဇာနန္တိ။ အနစ္ဆရိယမေတံ ဇာနနံ၊ ဗုဒ္ဓသိရိ ံ ပန ပဋိစ္ဆာဒေတ္တာ အညတရပိဏ္ဍပါတိကဝေသေန စရန္တော ဒဋ္ဌောနော ဟောတိ။ ဋ္ဌာယိသ္သာ ပုဏ္ဏသောတိ "နဇာနေယျ"န္တိ သဘာဝမေဝ ကထေတိ။ တထာ ဟိ နံ ကေကုမ္ဘကာရသာလာယ နိသိန္နမ္ပိ နဇာနာတိ။

တေဒဟောသီတိ မဂ္ဂဒရထသ္သ ဝူပသမဘာဝံ ဥတ္တာ အဟောသိ။ **ဝေ-မာဒုသော**တိ ကုလပုတ္တော သဟာယေန ပေသိတံ သာသနမတ္တံ[3] ဝါစေတ္တာ

၁-မာဟ (သ္မာ)　　၂-ဗဒ္ဓေါ (က)　　၃-သာသနပတ္တံ (သီ)

ရဇ္ဇံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇမာနော "ဒသဗလဿ မခုရဓမ္မဒေသနံ သောတုံ လဘိ-ဿာမိ"တိ ပဗ္ဗဇိတော၊ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဧတ္တကံ အဒ္ဓါနံ အာဂန္ဆန္တော "ဓမ္မံ တေ ဘိက္ခု ဒေသေဿာမိ"တိ ပဒမတ္တဿ ဝတ္တာရံ နာလတ္ထ၊ သော "ဓမ္မံ တေ ဘိက္ခု ဒေသေဿာမိ"တိ ဝုတ္တံ ကိ[၁] သက္ကစ္စံ နံ သုဏိဿတိ။ ပိပါသိတသောဏ္ဍော ဝိယ ဟိ ပိပါသိတဟတ္ထိ ဝိယ စာယံ၊ တသ္မာ သက္ကစ္စံ သဝနံ ပဋိဗာနန္တော "ဧဝမာဝုသော"တိ အာဟ။

၃၄၃။ **ဆဧာတုရော အယန္တိ** ဘဂဝါ ကုလပုတ္တဿ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ အကထေတ္ဝာ အာဒိတောဝ အရဟတ္တဿ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ အစ္ဆန္နသုညတံ ဝိပဿနာလက္ခဏမေဝ အာစိက္ခိတုံ အာရဒ္ဓေါ။ ယဿ ဟိ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ အပရိသုဒ္ဓါ ဟောတိ၊ တဿ ပဌမမေဝ သီလသံဝရံ ဒုန္နိယေသု ဂုတ္တဒ္ဝါရတံ ဘောဇနေ မတ္တညုတံ ဇာဂရိယာနုယောဂံ သတ္တ သဒ္ဓမ္မေ စတ္တာရိ ဈာနာနိ ဒုမံ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ အာစိက္ခတိ။ ယဿ ပနေသာ ပရိသုဒ္ဓါ၊ တဿ တံ[၂] အကထေတ္ဝာ အရဟတ္တဿ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ ဝိပဿနမေဝ အာစိက္ခတိ။ ကုလ-ပုတ္တဿ စ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ ပရိသုဒ္ဓါ။ တထာ ဟိ အနေန သာသနံ ဝါစေတ္ဝာ ပါသာဒဝရဂတေနေဝ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ယဒဿ[၃] ဒွါနဝုတိ-ယောဇနသတံ အာဂန္ဆန္တဿ ယာနကိစ္စံ သာဓေသိ၊ သာမဏေရသီလမ္ပိဿ ပရိပုဏ္ဏံ။ တသ္မာ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ အကထေတ္ဝာ အရဟတ္တဿ ပဒဋ္ဌာနဘူတံ အစ္ဆန္နသုညတံ ဝိပဿနာလက္ခဏမေဝဿ အာစိက္ခိတုံ အာရဒ္ဓေါ။

တတ္ထ **ဆဧာတုရော**တိ ဓာတုယော ဝိဇ္ဇမာနာ၊ ပုရိသော အဝိဇ္ဇမာနော။ ဘဂဝါ ဟိ ကတ္ထစိ ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနံ ဒသ္သေတိ၊ ကတ္ထစိ အဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ကတ္ထစိ ဝိဇ္ဇမာနေန ဝိဇ္ဇမာနံ၊ ကတ္ထစိ အဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနန္တိ သဗ္ဗာသဝေ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ ဣဓ ပန ဝိဇ္ဇမာနေန အဝိဇ္ဇမာနံ ဒသ္သေန္တော ဧဝမာဟ။ သစေ ဟိ ဘဂဝါ ပုရိသောတိ ပဏ္ဏတ္တိံ ဝိဿဇ္ဇေတ္ဝာ ဓာတုယောဣစ္စေဝ ဝတ္ဝာ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌာပေယျ[၄]၊ ကုလပုတ္တော သန္နေဟံ ကရေယျ၊ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယျ၊ ဒေသနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ နဿက္ခေယျ။ တသ္မာ တထာဂတော အနုပုဗ္ဗေန ပုရိသောတိ ပဏ္ဏတ္တိံ ပဟာယ "သတ္တောတိ ဝါ ပုရိသောတိ ဝါ ပုဂ္ဂလောတိ ဝါ ပဏ္ဏတ္တိမတ္တမေဝ၊ ပရမတ္ထတော သတ္တော နာမ နတ္ထိ၊ ဓာတုမတ္တောယေဝ စိတ္တံ ဌပါပေတ္ဝာ တီဏိ ဖလာနိ

၁-ဝုတ္တေ တံ (က)
၂-ယဿ (သျာ)၊ တဒု တဿ (က)
၃-တံ ကထံ (သီ)
၄-ဌပါပေယျ (သီ၊ သျာ)

ပဋိဝိဇ္ဈာပေဿာမိ”တိ အနဂ်ကာသုတ္တေ[၁] ဝုတ္တဘာသန္တရကုသလော တာယ တာယ ဘာသာယ[၂] သိပ်ံ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တော အာစရိယော ဝိယ ဧဝမာဟ။

တတ္ထ ဆ ဓာတုယော အဿာတိ **ဆဓာတုရော**။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ယံ တွံ ပုရိသောတိ သဉ္ဇာနာသိ၊ သော ဆဓာတုကော[၃]၊ နံ စေတ္ထ ပရမတ္ထတော ပုရိသော အတ္ထိ၊ ပုရိသောတိ ပန ပဏ္ဏတ္တိမတ္တမေဝါတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **စတုရာဓိဋ္ဌာနော**တိ ထေ အဓိဋ္ဌာနံ ဝုစ္စတိ ပတိဋ္ဌာ၊ စတုပတိဋ္ဌာနောတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—သွာယံ ဘိက္ခု ပုရိသော ဆဓာတုရော ဆဖဿာယတနော အဋ္ဌာရသမနောပဝိစာရော၊ သော ဧတ္တော၀ ဝိဝဋ္ဋတွာ ဥတ္တမသိဒ္ဓိဘူတံ အရဟတ္တံ ဂဏှမာနော ဣမေသု စတူသု ဌာနေသု ပတိဋ္ဌာယ ဂဏှာတီတိ စတုရာဓိဋ္ဌာနောတိ။ **ယတ္ထ ဋ္ဌိတန္တိ** ယေသု အဓိဋ္ဌာနေသု ပတိဋ္ဌိတံ။ **မညဿ ဝါ နပ္ပဝတ္တန္တိ**တိ မညဿ ဝါ မာနဿ ဝါ နပ္ပဝတ္တန္တိ။ **မုနိ သန္တော**တိ ဝုစ္စတိတိ ဒိဏ္ဏာသ၀မုနိ ဥပသန္တော နိဗ္ဗုတောတိ ဝုစ္စတိ။ **ပညံ နပ္ပမဇ္ဇေယျာ**တိ အရဟတ္တဖလပညာယ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထံ အာဒိတော၀ သမာဓိဝိပဿနာပညံ နပ္ပမဇ္ဇေယျ။ **သစ္စမနုရက္ခေယျာ**တိ ပရမတ္ထသစ္စဿ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယတ္ထံ အာဒိတော၀ ၀စီသစ္စံ ရက္ခေယျ။ **စာဂမနုဗြူဟေယျာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗကိလေသပရိစ္စာဂကရဏတ္ထံ အာဒိတော၀ ကိလေသပရိစ္စာဂံ ဗြူဟေယျ။ **သန္တိမေ၀ ဿော သိက္ခေယျာ**တိ အရဟတ္တမဂ္ဂေန သဗ္ဗကိလေသဝူပသမနတ္ထံ အာဒိတော၀ ကိလေသဝူပသမနံ သိက္ခေယျ။ ဣတိ ပညာဓိဋ္ဌာနာဒိနံ အဓိဂမတ္ထာယ ဣမာနိ သမထဝိပဿနာပညာဒိနိ ပုဗ္ဗဘာဂါဓိဋ္ဌာနာနိ ဝုတ္တာနိ။

၃၄၅။ **ဖဿာယတနန္တိ** ဖဿဿ အာယတနံ၊ အာကရောတိ အတ္ထော။ **ပညာဓိဋ္ဌာန**န္တိ အာဒိနိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တာနံ အရဟတ္တဖလပညာဒိနံ ဝသေန ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။

၃၄၆။ ဣဒါနိ နိက္ခိတ္တမာတိကာ၀သေန “ယတ္ထ ဋ္ဌိတံ မညဿ ဝါ နပ္ပဝတ္တန္တိ”တိ ဝတ္တုံ ဘ၀ေယျ၊ အရဟတ္တေ ပန ပတ္တေ ပုန “ပညံ နပ္ပမဇ္ဇေယျာ”တိအာဒိဟိ ကိစ္စံ နတ္ထိ။ ဣတိ ဘဂ၀ါမာတိကံ ဥပ္ပဋိပါဋိဓာတုကံ ဌပေတွာပိ ယထာဓမ္မ၀သေနေ၀[၄] ဝိဘင်္ဂံ ဝိဘဇန္တော **ပညံ နပ္ပမဇ္ဇေယျာတိ**-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ ကော ပညံ ပမဇ္ဇတိ၊ ကော နပ္ပမဇ္ဇတိ? ယော တာ၀ ဣမသ္မိံ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဇ္ဇကမ္မာဒိ၀သေန ကေဝိသတိဝိဓေ၁

၁-မ ၁-၂၉-ဝိဇ္ဇေ။ ၂-ဝုတ္တဘာသန္တရကုသလတာယ ဘာသာယ (သျာ၊က)
၃-သော ဓ ဆဓာတုမတ္တမေ၀ (က) ၄-ယထာဓမ္မရသေနေ၀ (သီ)

အနေသနာယ ဇိဝိကံ ကပ္ပေန္တော ပဗ္ဗဇ္ဇာနုရူပေန စိတ္တုပ္ပါဒံ ဌပေတုံ နသက္ကောတိ၊ အယံ ပညံ ပမဇ္ဇတိ နာမ။ ယော ပန သာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ သိလေ ပတိဋ္ဌာယ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိတ္ဝာ သပ္ပါယံ ဓုတင်္ဂံ သမာဒါယ စိတ္တရုစိတံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ ဝိဝိတ္တံ သေနာသနံ နိဿာယ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ သမာပတ္တိ ပတ္ဝာ အဇ္ဇေဝ အရဟတ္တန္တိ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတ္ဝာ ဝိစရတိ၊ အယံ ပညံ နပ္ပမဇ္ဇတိ နာမ။ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနဝသေန ဧသ ပညာယ အုပမာဒေါ ဝုတ္တော။ ဓာတုကမ္မဋ္ဌာနေ ပနေတ္ထ ယံ ဝတ္တဗ္ဗံ၊ တံ ဟေဋ္ဌာ ဟတ္ထိပဒေါပမသုတ္တာဒီသု ဝုတ္တမေဝ။

၃၅၄။ **အထာပရံ ဝိညာဏံယေဝ အဝသိဿတီ**တိ အယမ္ပေတ္ထ ပါဠိယေဝ္ကော အနုသန္ဓိ။ ဟေဋ္ဌတော ဟိ ရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ကထိတံ၊ ဣဒါနိ အရူပကမ္မဋ္ဌာနံ ဝေဒနာဝသေန နိဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ[1] ဒဿေတုံ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။ ယံ ဝါ ပနေတံ ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုနော ပထဝီဓာတုအာဒီသု အာဂမနီယဝိပဿနာဝသေန ကမ္မကာရကဝိညာဏံ၊ တံ ဝိညာဏဓာတုဝသေန ဘာဇေတ္ဝာ ဒဿေန္တော ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **အဝသိဿတီ**တိ ကိမတ္ထာယ အဝသိဿတိ? သတ္တု ကထနတ္ထာယ ကုလပုတ္တာဿ စ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထာယ အဝသိဿတိ။ **ပရိသုဒ္ဓန္တိ** နိရုပက္ကိလေသံ။ **ပရိယောဒါတန္တိ** ပဘဿရံ။ **သုခန္တိ ဝိ ဒိဇာနာတီ**တိ သုခဝေဒနံ ဝေဒယမာနော သုခဝေဒနံ ဝေဒယာမီတိ ပဇာနာတိ။ သေသပဒ-ဒ္ဝယေသုပိ ဧသေဝ နယော။ သစေ ပနာယံ ဝေဒနာကဏ္ဍာ ဟေဋ္ဌာ နကထိတာ ဘဝေယျ၊ ဣဓေဝ ဌတ္ဝာ ကထေတုံ ဝဋ္ဋေယျ။ သတိပဋ္ဌာနေ ပနေသာ ကထိတာဝါတိ တတ္ထ ကထိတနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သုခဝေဒနီယန္တိ** ဧဝမာဒိ ပစ္စယဝသေန ဥဒယတ္ထင်္ဂမနဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **သုခဝေဒနီယန္တိ** သုခဝေဒနာယ ပစ္စယဘူတံ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။

၃၆၀။ **ဥပေက္ခာယေဝ အဝသိဿတီ**တိ တ္ထောဝတာ ဟိ ယထာ နာမ ဆေကေန မဏိကာရာစရိယေန ဝဇိရသူစိယာ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ စမ္မခဏ္ဍေ ပါတေတ္ဝာ ပါတေတ္ဝာ ဒိန္နမုတ္တံ အန္တေဝါသိကော ဂဟေတ္ဝာ ဂဟေတ္ဝာ သုတ္တဂတံ ကရောန္တော မုတ္တောလမ္ဗကမုတ္တဇာလာဒိနိ ကရောတိ၊ ဧဝမေဝ ဘဂဝတာ ကထေတ္ဝာ ကထေတ္ဝာ ဒိန္နံ ကမ္မဋ္ဌာနံ အယံ ကုလပုတ္တော မနသိ ကရောန္တော မနသိ ကရောန္တော ပဂုဏံ အကာသိတိ ရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိဿ အရူပကမ္မဋ္ဌာနမ္ပိ

၁-နိဗ္ဗေဋ္ဌေတ္ဝာ (သီ)၊ နိဝတ္တေတ္ဝာ (သျာ)

ပဂုဏံ ဇာတံ၊ အထ ဘဂဝါ "အထာပရံ ဥပေက္ခာယေဝ အဝသိဿတီ"တိ အာဟ။

ကိမတ္ထံ ပန အဝသိဿတီတိ။ သတ္ထု ကထနတ္ထံ။ ကုလပုတ္တာဿ ပဋိဝိဇ္ဈနတ္ထန္တိ၀ ဝဒန္တိ၊ တံ န ဂဟေတဗ္ဗံ။ ကုလပုတ္တေန ဟိ သဟာယဿ သာသနံ ဝါစေတ္ဝာ ပါသာဒတလေ ဌိတေနေဝ အာနာပါနစတုတ္ထဇ္ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ယဒဿ[1] တ္ထေကံ မဂ္ဂံ အာဂန္ဆန္တာဿ ယာနကိစ္စံ သာဓေတိ။ သတ္ထု ကထနတ္ထံ-ယေဝ အဝသိဿတိ။ ဇ္ဈမသ္မိံ ဟိ ဌာနေ သတ္ထာ ကုလပုတ္တာဿ ရူပါဝစရဇ္ဈာနေ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။ ဇ္ဈဒဿိ ဝုတ္တံ ဟောတိ "ဘိက္ခု ပဂုဏံ တဝ ဇ္ဈဒံ ရူပါဝစရ-စတုတ္ထဇ္ဈာန"န္တိ။ **ပရိသုဒ္ဓါ**တိအာဒိ တဿာယေဝ ဥပေက္ခာယ ဝဏ္ဏာဘဏနံ။ **ဥက္ကံ ဗန္ဓေယျာ**တိ အင်္ဂါရကပလ္လံ သဇ္ဇေယျ။ **အာလိမ္ပေယျာ**တိ တတ္ထ အင်္ဂါရေ ပက္ခိပိတ္ဝာ အဂ္ဂိံ ဒတ္ဝာ နာဠိကာယ ဓမေန္တော အဂ္ဂိံ ဇာလေယျ။ **ဥက္ကာမုခေ ပက္ခိပေယျာ**တိ အင်္ဂါရေ ဝိယူဟိတ္ဝာ အင်္ဂါရမတ္ထကေ ဝါ ဒ္ဝပေယျ၊ တတ္ထကေ ဝါ ပက္ခိပေယျ။ **နိဟဋ္ဌန္တိ**[2] နိဟဋ္ဌဒေါသံ။ **နိန္ဒိတကသာဝန္တိ** အပနိတကသာဝံ။ **ဇဝမေဝ ခေါ**တိ ယထာ တံ သုဝဏ္ဏံ ဇ္ဈာပိတိဿ တတ္ထ ပိဋ္ဌနဂရကတိယာ သံဝတ္တတိ၊ ဇဝမေဝ အယံ တာဝ စတုတ္ထဇ္ဈာနုပေက္ခာ ဝိပဿနာ အဘိညာ နိဗ္ဗာနေ ဘဂဝါကွန္တိ ဇ္ဈမေသု ယံ ဇ္ဈာပိတိ၊ တဿတ္ထာယ[3] ဟောတီတိ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ ဇ္ဈမသ္မိံ ရူပါဝစရစတုတ္ထဇ္ဈာနေ နိကန္တိပရိယာဒါနတ္ထံ အဝဏ္ဏံ အကထေတ္ဝာ ဝဏ္ဏံ ကထေသီတိ။ ကုလပုတ္တာဿ ဟိ စတုတ္ထဇ္ဈာနေ နိကန္တိပရိယုဋ္ဌာနံ ဗလဝံ။ သစေ အဝဏ္ဏံ ကထေယျ၊ "မယ္ဟံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဒ္ဝါနဝုတိ-ယောဇနသတံ အာဂန္ဆန္တာဿ ဇ္ဈဒံ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ ယာနကိစ္စံ သာဓေတိ၊ အဟံ ဇ္ဈေကံ မဂ္ဂံ အာဂန္ဆန္တော ဈာနသုခေန ဈာနရတိယာ အာဂတော၊ ဇဝရူပဿ နာမ ပဏ္ဍိတမမ္မဿ အဝဏ္ဏံ ကထေတိ၊ ဇာနံ နု ခေါ ကထေတိ အဇာန"န္တိ ကုလပုတ္တော သံသယံ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇေယျ၊ တသ္မာ ဘဂဝါ ဝဏ္ဏံ ကထေသိ။

၃၆။ **တဒနုဗမ္မန္တိ** ဇ္ဈေ အရူပါဝစရဇ္ဈာနံ ဓမ္မော နာမ၊ တံ အနုဂတ္တာ ရူပါဝစရဇ္ဈာနံ **အနုဓမ္မော**တိ ဝုတ္တံ။ ဝိပါကဇ္ဈာနံ ဝါ ဓမ္မော၊ ကုသလဇ္ဈာနံ အနုဓမ္မော။ **တဒုပါဒါနာ**တိ တဋ္ဌာနာ။ **စိရံ ဒိဿမဒ္ဓါနန္တိ** ဝိသတိကပ္ပသဟ-သ္သာနိ။ ဝိပါကဝသေန ဟေတံ ဝုတ္တံ။ ဇ္ဈတော ဥတ္တရိမ္ပိ သေဝ နယော။

၁-တံ ပနဿ (သျာ၊က) ၂-နိဟတန္တိ (ဋီကာ) ၃-တဒတ္ထာယ (က)

၃၆၂။ ဧ၀ံ စတ္ထုဟိ ၀ါရေဟိ အရူပါ၀စရဈ္ဈာနသ္မ ၀ဏ္ဏံ ကထေတွာ ဣဒါနိ တသ္မေ၀ အာဒီနဝံ ဒဿေန္တော **သော ဧဝံ ပဇာနာတီ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သန်္တမေတ**န္တိ ကိန္တွာပိ ဣတ္ထိ ဝိသတိကပ္ပသဟဿာနိ အာယု အတ္ထိ၊ ဧတံ ပန သန်္တံ ပကပ္ပိတံ အာယူဟိတံ၊ ကရောန္တေန ကရိယတိ၊ အနိစ္စံ အဓု၀ံ အသဿတံ တာ၀ကာလိကံ၊ စ၀နပရိဘေဒန ဝိဒ္ဓံသနဓမ္မံ၊ ဇာတိယာ အနုဂတံ၊ ဇရာယ အနုသဋ္ဌံ၊ မရဏေန အဒ္ဓုာဟတံ၊ ဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ အတာဏံ အလေဏံ အသရဏံ အသရဏီဘူတန္တိ။ ဝိညာဏဿုာယတနာဒီသုပိ ဧသေ၀ နယော။

ဣဒါနိ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနံ ဂဏ္ဟန္တော **သော နေ၀ တံ အဘိ-သန်္ဓရော**တိအာဒိမာဟ။ ယထာ ဟိ ဆကော ဘိသက္ကော ဝိသဝိကာရံ ဒိသ္ဝာ ၀မနံ ကာရေတ္ဝာ ဝိသံ ဌာနတော စာ၀ေတ္ဝာ ဥပရိ အာရောပေတ္ဝာ ခန္ဓံ ၀ါ သီသံ ၀ါ ဂဟေတုံ အဒတ္ဝာ ဝိသံ သြတာရေတ္ဝာ ပထ၀ိယံ ပါတေယ္ယ၊ ဧ၀မေ၀ ဘဂ၀ါ ကုလပုတ္တသ္မ အရူပါ၀စရဈ္ဈာနေ ၀ဏ္ဏံ ကထေသိ။ တံ သုတ္ဝာ ကုလပုတ္တော ရူပါ၀စရဈ္ဈာနေ နိကန္တိံ ပရိယာဒိယိ၊ ဘဂ၀ါ တသ္မ ဥပရိ အရူပါ၀စရဈ္ဈာနေ ပတ္ထနံ ဌပေသိ။

ဘဂ၀ါ တံ ဥတ္ဝာ တံ အသမ္မတ္တသ္မ အပ္ပဋိလဒ္ဓသေ၀ ဘိက္ခူနော "အတ္ထေသာ အာကာသာနဉ္စာယတနာဒီသု သမ္မတ္တိ နာမ။ တေသံ ဟိ ပဌမ-ဗြဟ္မလောကေ ဝိသတိကပ္ပသဟဿာနိ အာယု၊ ဒုတိယေ စတ္တာလီသံ၊ တတိယေ သဋ္ဌိ၊ စတုတ္ထေ စတုရာသီတိ ကပ္ပသဟဿာနိ အာယု။ တံ ပန အနိစ္စံ အဓု၀ံ အသဿတံ တာ၀ကာလိကံ၊ စ၀နပရိဘေဒနဝိဒ္ဓံသနဓမ္မံ၊ ဇာတိယာ အနုဂတံ၊ ဇရာယ အနုသဋ္ဌံ၊ မရဏေန အဒ္ဓုာဟတံ၊ ဒုက္ခေ ပတိဋ္ဌိတံ၊ အတာဏံ အလေဏံ အသရဏံ အသရဏီဘူတံ၊ ဣတ္ထေကံ ကာလံ တတ္ထ သမ္မတ္တိံ အနုဘ၀ိတ္ဝာပိ ပုထုဇ္ဇနကာလကိရိယံ ကတ္ဝာ ပုန စတူသု အပါယေသု ပတိတဗ္ဗ''န္တိ သမ္မမေတံ အာဒီနဝံ ဒေပဒေနေ၀ "သန်္တမေတ"န္တိ ကထေသိ။ ကုလပုတ္တော တံ သုတ္ဝာ အရူပါ၀စရဈ္ဈာနေ နိကန္တိံ ပရိယာဒိယိ၊ ဘဂ၀ါ တသ္မ ရူပါ၀စရာ-ရူပါ၀စရေသု နိကန္တိယာ ပရိယာဒိန္နဘာ၀ံ ဥတ္ဝာ အရဟတ္တနိကူဋံ ဂဏ္ဟန္တော "သော နေ၀ တံ အဘိသန်္ဓရော"တိအာဒိမာဟ။

ယထာ ၀ါ ပနေကော မဟာယောဓော ဧကံ ရာဇာနံ အာရာဓေတ္ဝာ သတသဟဿုဋ္ဌာနကံ ဂါမ၀ရံ လဘေယ္ယ၊ ပုန ရာဇာ တဿာနုဘာ၀ံ သရိတ္ဝာ "မဟာနုဘာ၀ေါ ယောဓော၊ အပ္ပကံ တေန လဒ္ဓ"န္တိ "နာယံ တာတ

၁-စ၀နပတန (သီ)

ဂါမော တုယ်ံ အနုဆ္ဆဝိကော၊ အညံ စတုသတသဟဿဒွာနကံ ဂဏ္ဟာဟီ"တိ ဒဒေယျ၊ သော သာဓု ဒေဝါတိ တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဇုတရံ ဂါမံ ဂန္ဟေယျ။ ရာဇာ အသမ္မတ္တမေဝ စ နံ ပက္ကောသာပေတွာ "ကိံ တေ တေန၊ အဟိ-ဝါတရောဂေါ ဇော့ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသုကသ္မိံ ပန ဌာနေ မဟန္တံ နဂရံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဟီ"တိ ပဟိဏေယျ၊ သော တထာ ကရေယျ။

တတ္ထ ရာဇာ ဝိယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မဟာယောဓော ဝိယ ပုဏ္ဏ္ဂသာတိ ကုလပုတ္တော၊ ပဌမလဒ္ဓဂါမော ဝိယ အာနာပါနစတုတ္ထဈာနံ၊ တံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဇုတရံ ဂါမံ ဂဏ္ဟာဟီတိ ဝုတ္တကာလော ဝိယ အာနာပါန-စတုတ္ထဈာနေ နိကန္တိပရိယာဒါနံ ကတွာ အာရုပ္ပကထနံ၊ တံ ဂါမံ အသမ္မတ္တ-မေဝ ပက္ကောသာပေတွာ "ကိံ တေ တေန၊ အဟိဝါတရောဂေါ ဇော့ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ အသုကသ္မိံ ဌာနေ နဂရံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေဟီ"တိ ဝုတ္တကာလော ဝိယ အရူပေ သဒ်္ဓါတမေတန္တိ အာဒီနဝကထနေန အပ္ပတ္ထာသု-ယေဝ တာသု သမာပတ္တိသု ပတ္ထနံ နိဝတ္တာပေတွာ ဥပရိ အရဟတ္တနိကူဋေန ဒေသနာဂဟဏံ။

တတ္ထ **နေဝ အာဘိသဒ်္ဓေါတိတိ** နာယူဟတိ နာသိံ ကရောတိ။ **နာ အာဘိသဉ္ဇေတယတီတိ** နာ ကပ္ပေတိ။ **ဘဝါယ ဝါ ဝိဘဝါယ ဝါတိ** ဝုဒ္ဓိယာ ဝါ ပရိဟာနိယာ ဝါ၊ သဿတုစ္ဆေဒဝသေနပိ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **နာ ကိဉ္စိ လောကေ ဥပါဒိယတီတိ** လောကေ ရူပါဒိသု ကိဉ္စိ ကေဓမ္မမ္ပိ တဏှာယ နာ ဂဏှာတိ၊ နာ ပရာမသတိ။ **နာပရံ ဇုဆ္ဆတ္တာယာတိ ပဇာနာတီတိ** ဘဂဝါ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဝိသယေ ဌတွာ ဒေသနာယ အရဟတ္တနိကူဋံ ဂဏှိ။ ကုလပုတ္တော ပန အတ္တနော ယထောပနိဿယေန တိဏှံ သာမညဖလာနံ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ ယထာ နာမ ရာဇာ သုဝဏ္ဏဘာဇနေန နာနာရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တော အတ္တနော ပမာဏေန ပိဏ္ဍံ ဝဍ္ဎေတွာ အကော် နိသိန္နေန ရာဇကုမာရေန ပိဏ္ဍမ္ပိ အာလယေ ဒဿိတေ တံ ပိဏ္ဍံ ဥပနာမေယျ၊ ကုမာရော အတ္တနော မုခပ္ပမာဏေနေဝ ကဗဠံ ကရေယျ၊ သေသံ ရာဇာ သယံ ဝါ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ပါတိယံ ဝါ ပက္ခိပေယျ၊ ဧဝံ ဓမ္မရာဇာ တထာဂတော အတ္တနော ပမာဏေန အရဟတ္တနိကူဋံ ဂဏှန္တော ဒေသနံ ဒေသေသိ၊ ကုလပုတ္တော အတ္တနော ယထောပနိဿယေန တိဏှံ သာမညဖလာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိ။

ဇုတော ပုဗ္ဗေ ပနဿ ခန္ဓာ ဓာတုယော အာယတနာနိတိ ဧဝရူပံ အစ္ဆန္ဒ-သုညတံ တိလက္ခဏာဟတံ ကထံ ကထေန္တဿ နေဝ ကင်္ခါ၊ န ဝိမတိ၊ နာပိ "ဧဝံ ကိရ တံ၊ ဧဝံ မေ အာစရိယေန ဝုတ္တ"န္တိ ဇုတိ ကိရ နဒ္ဓာယိတတ္တံ နဝိတ္ထာယိတတ္တံ

အတ္ထိ။ ကေစ္စေသု စ ကိရ ဌာနေသု ဗုဒ္ဓါ အညာတကဝေသေန ဝိစရန္တိ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ နု ခေါ ဧသောတိ အဟုဒေ၀ သံသယော၊ အဟု ဝိမတိ။ ယတော အနေန အနာဂါမိဖလံ ပဋိဝိဒ္ဓံ၊ အထ အယံ မေ သတ္ထာတိ နိဋ္ဌံ ဂတော။ ယဒိ ဧ၀ံ ကသ္မာ အစ္ဆယံ နု ဒေသေသီတိ။ သြကာသာဘာ၀တော။ ဘဂ၀ါ ဟိ ယထာနိက္ခိတ္တာယ မာတိကာယ အစ္ဆိန္နဓာရံ ကတ္ဝာ အာကာသဂင်္ဂံ သြတာရေန္တော ဝိယ ဒေသနံ ဒေသေသိယေ၀။

၃၆၃။ **သောတိ** အရဟာ။ **အနဿွော၁သီတာ**တိ ဂိလိတ္ဝာ ပရိနိဋ္ဌာပေတ္ဝာ ဂဟေတုံ နု ယုတ္တာတိ ပဇာနာတိ။ **အနာနိန္ဒ်ိတာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိ၀သေန အာနိန္ဒ်ိတုံ နု ယုတ္တာတိ ပဇာနာတိ။

၃၆၄။ **ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒေတီ**တိ သစေ ဟိ၊ဿ သုခ၀ေဒနံ အာရဗ္ဘ ရာဂါနုသယော, ဒုက္ခ၀ေဒနံ အာရဗ္ဘ ပဋိဃာနုသယော, ဇုတရံ အာရဗ္ဘ အဝိဇ္ဇာနုသယော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ သံယုတ္တော ၀ေဒိယေယျ နာမ။ အနုပ္ပဇ္ဇနတော ပန ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒေတိ နိဿ၁ော ဝိပ္ပမုတ္တော။ **ကာယပရိယန္တိ**ကန္တိ ကာယကောဋ္ဌံ။ ယာ၀ ကာယပ၀တ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ တတော ပရံ အနုပ္ပဇ္ဇန၀ေဒနန္တိ အတ္ထော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေ၀ နယော။ **အနာနိန္ဒ်ိတာနိ သီတီဘ၀ိဿန္တိ**တိ ဒွါဒသသု အာယတနေသု ကိလေသာနံ ဝိသေ၀နသ၂ နတ္ထိတာယ အနာနိန္ဒ်ိတာနိ ဟုတ္ဝာ ဇုဓ ဒွါဒသသုယေ၀ အာယတနေသု နိရုဇ္ဈိဿန္တိ။ ကိလေသာ ဟိ နိဗ္ဗာနံ အာ၀ဇ္ဇ နိရုဒ္ဓါပိ ယတ္ထ နတ္ထိ၊ တတ္ထ နိရုဒ္ဓါတိ ဝုစ္စန္တိ။ သ္စာယမတ္ထော "ကတ္ထေသာ တဏှာ နိရုဇ္ဈမာနာ နိရုဇ္ဈတီ''တိ သမုဒယပဋ္ဌေန ဒီပေတဗ္ဗော။ တသ္မာ ဘဂ၀ါ နိဗ္ဗာနံ အာ၀ဇ္ဇ သီတီဘူတာနိပိ ဇုဓေ၀ သီတီဘ၀ိဿန္တိတိ အာဟ။ နနု စ ဇုဓ ဝေဒယိတာနိ ဝုတ္တာနိ၊ နကိလေသာတိ။ ဝေဒယိတာနိပိ ကိလေသာဘာ၀ေနေ၀ သီတီဘ၀န္တိ။ ဇုတရထာနေသံ သီတီဘာ၀ေါ နာမ နတ္ထိတိ သုဝုတ္တမေတံ။

၃၆၅။ **ဝေမေ၀ ခေါ**တိ ထ္ထေ ဇုဒံ သြပမ္မသံသန္ဒနံ—ယထာ ဟိ ဧကော ပုရိသော တေလပဒီပဿ စျာယတော တေလေ ဒိဏ္ဏေ တေလံ အာသိဉ္စတိ၊ ဝဋ္ဋိယာ ဒိဏ္ဏာယ ဝဋ္ဋိ ပက္ခိပတိ၊ ဧ၀ံ ဒီပသိခါယ အနုပစ္ဆေဒေါ ဟောတိ၊ ဧ၀မေ၀ ပုထုဇ္ဇနော ကေသ္မိ ဘ၀ေ ဌိတော ကုသလာကုသလံ ကရောတိ၊ သော တေန သုဂတိယဉ္စ အပါယေသု စ နိဗ္ဗတ္တတိယေ၀၊ ဧ၀ံ ဝေဒနာနံ

၁-နိယုတ္တော (က)　　၂-ဝိသေသနဿ (က)

အနုပဋ္ဌေဒေါ ဟောတိ။ ယထာ ပနေကော ဒိပသိခါယ ဥက္ကဏ္ဌိတော "ဣမံ ပုရိသံ အာဂမ္မ ဒိပသိခါ နု ဥပဋ္ဌိဇ္ဇတီ"တိ နိလီနော တဿ ပုရိသဿ သိသံ ဆိန္နေယျ့ ဧဝံ ဝဋ္ဋိယာ စ တေလဿ စ အနုပဟာရာ ဒိပသိခါ အနာဟာရာ နိဗ္ဗာယတိ၊ ဧဝမေဝ ဝန္တေ ဥက္ကဏ္ဌိတော ယောဂါဝစရော အရဟတ္တမဂ္ဂေန ကုသလာကုသလံ သမုစ္ဆိန္နတိ၊ တဿ သမုစ္ဆိန္နတ္တာ ဒိဏာသဝဿ ဘိက္ခုနော ကာယဿ ဘေဒါ ပုန ဝေဒယိတာနိ နု ဥပဋ္ဌဿန္တီတိ။

တသ္မာတိ ယသ္မာ အာဒိမှိ သမာဓိဝိပဿနာပညာဟိ အရဟတ္တဖလပညာ ဥတ္တရိတရာ၊ တသ္မာ။ **ဧဝံ သမန္နာဂတော**တိဣမိနာ ဥတ္တမေန အရဟတ္တဖလပညာ-ဓိဋ္ဌာနေန သမန္နာဂတော။ **သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယေ ဉာဏံ** နာမ အရဟတ္တမဂ္ဂေ ဉာဏံ၊ ဣမသ္မိံ ပန သုတ္တေ အရဟတ္တဖလေ ဉာဏံ အဓိပ္ပေတံ။ တေနေဝါဟ **တဿ သာ ဝိမုတ္တိ သန္ဓေ ဌိတာ အကုပ္ပါ ဟောတီ**တိ။

၃၆။ ဣတ္ထေ ဟိ **ဝိမုတ္တိ**တိ အရဟတ္တဖလဝိမုတ္တိ၊ **သန္ဓေ**နှိ ပရမတ္ထသစ္စံ နိဗ္ဗာနံ။ ဣတိ အကုပ္ပါရမ္မဏကရဏေန အကုပ္ပါတိ ဝုတ္တာ။ **မုသာ**တိ ဝိတထံ။ **မောသဓမ္မ**နှိ နသဏသဘာဝံ။ **တံ သန္ဓေ**နှိ တံ အဝိတထံ သဘာဝေါ။ **အမောသဓမ္မ**နှိ အနသဏသဘာဝံ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အာဒိတော သမထဝိပဿနာဝသေန ဝစီသစ္စတော ဒုက္ခသစ္စသမုဒယသစ္စေဟိ စ ပရမတ္ထသစ္စံ နိဗ္ဗာနမေဝ ဥတ္တရိတရံ၊ တသ္မာ။ **ဧဝံ သမန္နာဂတော**တိ ဣမိနာ ဥတ္တမေန ပရမတ္ထသစ္စာဓိဋ္ဌာနေန သမန္နာဂတော။

၃၆။ **ပုဗ္ဗေ**တိ ပုထုဇ္ဇနကာလေ။ **ဥပဓိ ဟောန္တီ**တိ ခန္ဓူပဓိ ကိလေသူပဓိ အဘိသင်္ခါရူပဓိ ပဉ္စကာမဂုဏူပဓီတိ ဣမေ ဥပဓယော ဟောန္တိ။ **သမ္ဘာ သမာဒိန္နာ**တိ ပရိပူရာ ဂဟိတာ ပရာမဋ္ဌာ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အာဒိတော သမထဝိပဿနာဝသေန ကိလေသပရိစ္စာဂတော, သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိဟိ စ ကိလေသပရိစ္စာဂတော အရဟတ္တမဂ္ဂေနေဝ ကိလေသပရိစ္စာဂေါ ဥတ္တရိတရော၊ တသ္မာ။ **ဧဝံ သမန္နာဂတော**တိ ဣမိနာ ဥတ္တမေန စာဂါဓိဋ္ဌာနေန သမန္နာ-ဂတော။

၃၆။ **အာယာ**တိအာဒိသု အာယာတကရဏဝသေန အာယာ-တော၊ ဗျာပဇ္ဇနဝသေန **ဗျာပါဒေါ**၊ သမ္ပဒုသနဝသေန **သမ္ပဒေါသော**တိ တိဟိ ပဒေဟိ[1] ဒေါသာကုသလမူလမေဝ ဝုတ္တံ။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ အာဒိတော

၁-တိဝိဓမိ (က)

သမထဝိပဿနာ၀သေန ကိလေသဂူပသမတော, သောတာပတ္တိမဂ္ဂါဒိဟိ ကိလေသဂူပသမတော စ အရဟတ္တမဂ္ဂေနေ၀ ကိလေသဂူပသမော ဥတ္တရိ-တရော၊ တသ္မာ။ **ဧ၀ံ သမန္နာဂတော**တိ ဇ္ဈမိနာ ဥတ္တမေန ဥပသမာဓိဋ္ဌာနေန သမန္နာဂတော။

၃၆၉။ **မညိတမေတ**န္တိ တဏှာမညိတံ မာနမညိတံ ဒိဋ္ဌိမညိတန္တိ တိဝိဓမ္ပိ ၀ဋ္ဋတိ။ **အယမဟမသ္မီ**တိ ဇ္ဈေ ပန အယမဟန္တိ ကေံ တဏှာမညိတမေ၀ ၀ဋ္ဋတိ။ **ရော၎ါ**တိအာဒိသု အာဗာဓဋ္ဌေန **ရော၎ါ**၊ အန္တောဒေါသဋ္ဌေန **ဂ၎ဏ္ဍော**၊ အနုပဝိဋ္ဌဋ္ဌေန **သလ္လံ**။ **မုနိ သန္တေါတိ ၀ုစ္စတီ**တိ ဒိဏှာသဝမုနိ သန္တေါ နိဗ္ဗုတော တိ ၀ုစ္စတိ။ **ယတ္ထ ဋ္ဌိတ**န္တိ ယသ္မိံ ဌာနေ ဋ္ဌိတံ။ **သံဒိဿေန္တော**တိ ဗုဒ္ဓါနံ ကိရ သဗ္ဗာပိ ဓမ္မဒေသနာ သံဒိဿာ၀၊ ဝိဇ္ဇာရဒေသနာ နာမ နတ္ထိ၊ သမန္တ-ပဋ္ဌာနကထာပိ သံဒိဿာယေ၀။ ဇ္ဈတိ ဘဂ၀ါ ဒေသနံ ယထာနုသန္ဓိံ ပါပေသိ။ ဥဿဋ္ဌိတညျတိအာဒိသု ပန စတူသု ပုဂ္ဂလေသု ပုဏ္ဏ္ဍသာတိ ကုလပုတ္တော ၀ိပန္နဒိဋ္ဌိတညျော၊ ဇ္ဈတိ ၀ိပန္နဒိဋ္ဌိတညျ၀သေန ဘဂ၀ါ ဇ္ဈမံ ဓာတုဝိဘင်္သုတ္တံ ကထေသိ။

၃၇၀။ **နု ခေါ မေ ဘန္တေ ပရိပုဏ္ဏံ ပတ္တစီ၀ရန္တိ** ကသ္မာ ကုလပုတ္တသ္သ ဇ္ဈဒ္ဓိမယပတ္တစီ၀ရံ နု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ ပုဗ္ဗေ အဋ္ဌန္နံ ပရိက္ခါရာနံ အဒိန္နတ္တာ။ ကုလပုတ္တော ဟိ ဒိန္နဒါနော ကတာဘိနိဟာရော၊ နု ဒိန္နတ္တာတိ နု ၀တ္တုံ။ ဇ္ဈဒ္ဓိမယပတ္တစီ၀ရံ ပန ပစ္ဆိမဘ၀ိကာနံယေ၀ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ အယ္ဟ ပုနပဋ္ဌိသန္ဓိကော၊ တသ္မာ နု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ အထ ဘဂ၀ါ သယံ ပရိယေသိတ္ဝာ ကသ္မာ နု ဥပသမ္ပာဒေသီတိ။ ဩကာသာ-ဘာ၀တော။ ကုလပုတ္တသ္သ အာယု ပရိက္ခီဏံ၊ သုဒ္ဓါ၀ါသိကော အနာဂါမိ မဟာဗြဟ္မာ ကုမ္ဘကာရသာလံ အာဂန္ဆာ နိသိန္နော ၀ိယ အဟောသိ။ တသ္မာ သယံ နု ပရိယေသိ။

ပတ္တစီ၀ရပရိယေသနံ ပက္ကာမီတိ ကာယ ၀ေလာယ ပက္ကာမိ? ဥဋ္ဌဲတေ အရုဏေ။ ဘဂ၀တော ကိရ ဓမ္မဒေသနာပရိနိဋ္ဌာနဉ္စ အရုဏုဋ္ဌာနဉ္စ ရသ္မိ၀ိဿဇ္ဇနဉ္စ ကေကာ့ဏေ အဟောသိ။ ဘဂ၀ါ ကိရ ဒေသနံ နိဋ္ဌပေတ္ဝာ၀ ဆဗ္ဗဏ္ဏရသ္မိယော ၀ိဿဇ္ဇိ၊ သကလကုမ္ဘကာရနိ၀ေသနံ ကေပဇ္ဇောတံ အဟောသိ၊ ဆဗ္ဗဏ္ဏ-ရသ္မိယော ဇာလဇာလာ ပုဉ္ဇပုဉ္ဇာ ဟုတ္ဝာ ၀ိ၀ေ၀န္တိယော သဗ္ဗဒိသာဘာဂေ သု၀ဏ္ဏပဋဋပရိယောနဒ္ဓေ ၀ိယ စ နာနာ၀ဏ္ဏကုသုမရတနဝိသရသမုဇ္ဇလေ ၀ိယ စ အကံသု။ ဘဂ၀ါ“နဂရ၀ါသိနော မံ ပဿန္တု။”တိ အဓိဋ္ဌာသိ။ နဂရ၀ါသိနော ဘဂ၀န္တံ ဒိသ္ဝာ၀ “သတ္ထာ ကိရ အာဂတော၊ ကုမ္ဘကာရသာလာယ ကိရ နိသိန္နော”တိ အညမညဿ အာရောစေတ္ဝာ ရညော အာရောစေသုံ။

ရာဇာ အာဂန္ဆာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ ကာယ ဝေလာယ အာဂတတ္ထာ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဟိယ္ယော သူရိယတ္ထင်္ဂမနဝေလာယ မဟာရာဇာတိ။ ကေန ကမ္မေန ဘဂဝါတိ။ တုမှာကံ သဟာယော ပုက္ကုသာတိ ရာဇာ တုမှေဟိ ပဟိတံ သာသနံ သုတ္ဝာ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ မံ ဥဒ္ဒိဿ အာဂန္ဆန္တော သာဝတ္ထိံ အတိက္ကမ္မ ပန္ထစတ္တာလိသ ယောဇနာနိ အာဂန္ဆာ ဣမံ ကုမ္ဘကာရသာလံ ပဝိသိတ္ဝာ နိသိဒိ၊ အဟံ တဿ သင်္ခိတ္တံ အာဂန္ဆာ ဓမ္မကထံ ကထေသိံ၊ ကုလပုတ္တော တိဏ္ဏံ ဖလာနံ ပဋိဝိဇ္ဈိ မဟာရာဇာတိ။ ဣဒါနိ ကဟံ ဘန္တေတိ။ ဥပသမ္ပဒံ ယာစိတွာ အပရိပုဏ္ဏပတ္တစီဝရတာယ ပတ္တစီဝရပရိယေသနတ္ထံ ဂတော မဟာရာဇာတိ။ ရာဇာ ကုလပုတ္တသ ဂတဒိသာဘာဂေန အဂမာသိ။ ဘဂဝါပိ အာကာသေနာဂန္ဆာ ဇေတဝနဂန္ဓကုဋိမ္ဗိယေဝ ပါတုရဟောသိ။

ကုလပုတ္တောပိ ပတ္တစီဝရံ ပရိယေသမာနော နေဝ ဗိမ္ဗိသာရရညော နာ တက္ကသိလကာနံ ဇဃ်ဝါဏိဇာနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဧဝံ ကိရသ အဟောသိ "နာ ခေါ မေ ကုက္ကုဋ္ဌသ ဝိယ တတ္ထ တတ္ထ မနာပါမနာပမေဝ ဝိစိနိတွာ ပတ္တစီဝရံ ပရိယေသိတုံ ယုတ္တံ၊ မဟန်္တ နဂရံ ဝဇ္ဇိတွာ ဥဒကတိတ္ထသုသာန-သင်္ဘာရဋ္ဌာနအန္တရဝိထိသု ပရိယေသိဿာမီ"တိ အန္တရဝိထိယံ သင်္ဘာရကုဋ္ဌသု တာဝ ပိလောတိကံ ပရိယေသိတုံ အာရဒ္ဓေါ။

ဇိဝိတာ ဝေါရောပေသီတိ ကေသွိံ သင်္ဘာရကုဋ္ဌေ ပိလောတိကံ ဩလော-ကေန္တံ ဝိဇ္ဇာနန္တာ တရဏဝဏ္ဏာ ဂါဝိ ဥပဓာဝိတွာ သိင်္ဂေန ဝိဇ္ဈိတွာ ဃာတေသိ၊ ဆာတကဒ္ဓတ္တော ကုလပုတ္တော အာကာသေယေဝ အာယုက္ခယံ ပတ္တော ပတိတော၊ သင်္ဘာရဋ္ဌာနေ အဓောမုခဋ္ဌပိတာ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ အဟောသိ၊ ကာလင်္ဂတော စ ပန အဝိဟာဒြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ နိဗ္ဗတ္တမတ္တော၀ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ။ အဝိဟာဒြဟ္မလောကေ ကိရ နိဗ္ဗတ္တမတ္တာ၀ သတ္တ ဇနာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု။ ဝုတ္တံ ဟေတံ—

"အဝိဟံ ဥပပန္နာသေ၊ ဝိမုတ္တာ သတ္တ ဘိက္ခဝေါ။
ရာဂဒေါသပရိက္ခီဏာ၊ တိဏ္ဏာ လောကေ ဝိသတ္တိကံ။

ကေ စ တေ အတရုံ ပက်ံ၁၂၊ မစ္စုဓေယျံ သုဒုတ္တရံ။
ကေ ဟိတ္ဝာ မာနုသံ ဒေဟံ၃၊ ဒိဗ္ဗယောဂံ ဥပစ္စဂုံ။

၁-တဝ သဟာယသ (သျာ) ၂-သင်္ခံ (သီ၊ သျာ) ၃-ယောဂံ (သျာ၊ က၊ ဋီကာယံ စ)

ဥပကော ပလဂ္ဂော စ၊ ပုက္ကုသာတိ စ တေ တယော။
ဘဒ္ဒိယော ခဏ္ဍဒေဝေါ စ၊ ဗာဟုရဂ္ဂိ စ သိဂိယော။
တေ ဟိတ္ဝာ မာနုသံ ဒေဟံ၊ ဒိဗ္ဗယောဂံ ဥပစ္စဂု"န္တိ။

ဗိမ္ဗိသာရောပိ "မယ္ဟံ သဟာယော မယာ ပေသိတသာသနမတ္တံ ဝါစေတ္ဝာ ဟတ္ထဂတံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ဇွေကံ အဒ္ဓါနံ အာဂတော၊ ဒုက္ကရံ ကတံ ကုလပုတ္တေန၊ ပဗ္ဗဇိတသက္ကာရေန တံ သက္ကရိဿာမီ"တိ "ပရိယေသထ မေ သဟာယက"န္တိ တတ္ထ တတ္ထ ပေသေသိ။ ပေသိတာ တံ အဒ္ဒသံသု သက်ာရဋ္ဌာနေ ပတိတံ၊ ဒိသွာ အာဂမ္မ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ဂန္ဒွာ ကုလပုတ္တံ ဒိသွာ "နု ဝတ ဘော လဘိမှာ သဟာယကဿ သက္ကာရံ ကာတုံ၊ အနာထော မေ ဇာတော သဟာ-ယကော"တိ ပရိဒေဝိတွာ ကုလပုတ္တံ မဉ္စကေန ဂဏှာပေတွာ ယုတ္တောကာသေ ဌပေတွာ အနုပသမ္ပန္နဿ သက္ကာရံ ကာတုံ ဇာနနာဘာဝေန နှာပကကပ္ပ-ကာဒယော ပက္ကောသာပေတွာ ကုလပုတ္တံ သိသံ နှာပေတွာ သုဒ္ဓဝတ္ထာနိ နိဝါသာပေတွာ ရာဇဝေသေန အလင်္ကာရာပေတွာ သောဝဏ္ဏသိဝိကံ အာရောပေတွာ သဗ္ဗတာဠာဝစရဂန္ဓမာလာဒိဟိ ပူဇံ ကရောန္တော နဂရာ နိဟရိတွာ ဗဟူဟိ ဂန္ဓကဋ္ဌေဟိ မဟာစိတကံ ကာရေတွာ ကုလပုတ္တဿ သရီရကိစ္စံ ကတွာ ဓာတုယော အာဒါယ စေတိယံ ပတိဋ္ဌပေသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁-သစ္စဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇၁။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ သစ္စဝိဘင်္ဂသုတ္တံ။ တတ္ထ **အာစိက္ခနာ**တိ ဒုဒံ ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ နာမ။ပ။ အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ အရိယသစ္စံ နာမာတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ အပိစေတ္ထ **ပညာပနံ** နာမ ဒုက္ခသစ္စာဒီနံ ဌပနာ။ အာသနံ ဌပေန္တော ဟိ အာသနံ ပညပေတီတိ ဝုစ္စတိ။ **ပဋ္ဌပနာ**တိ ပညာပနာ။ **ဝိဝရဏာ**တိ ဝိဝဋ္ဋကရဏာ။ **ဝိဘဇနာ**တိ ဝိဘာဂကိရိယာ။ **ဥတ္တာနီကမ္မန္တိ** ပါကဋဘာဝကရဏံ။

၁-သံ ၁-၃၂၅-ပိဋ္ဌေသု။

အနုဂ္ဂါဟကာတိ အာမိသသင်္ဂဟေန ဓမ္မသင်္ဂဟေနာတိ ဒ္ဝိဟိပိ သင်္ဂဟေဟိ အနုဂ္ဂါဟကာ။ **ဇနေတာ**တိ[1] ဇနိကာ မာတာ။ **အာပါဒေတာ**တိ ပေါသေတာ။ ပေါသိကမာတာ ဝိယ မောဂ္ဂလ္လာနော‌တိ ဒီပေတိ။ ဇနိကမာတာ ဟိ နဝ ဝါ ဒသ ဝါ မာသေ လောဏမ္ဗိလာဒီနိ ပရိဟရမာနာ ကုစ္ဆိယာ ဒါရကံ ဓာရေတ္ဝာ ကုစ္ဆိတော နိက္ခန်ဒံ ပေါသိကမာတရံ ဓာတိံ ပဋိစ္ဆာပေတိ၊ သာ ခီရ-နဝနီတာဒီဟိ ဒါရကံ ပေါသေတ္ဝာ[2] ဝဍ္ဎေတိ၊ သော ဝုဒ္ဓိမာဂမ္မ ယထာသုခံ ဝိစရတိ။ ဧဝမေဝ သာရိပုတ္တော အတ္တနော ဝါ ပရေသံ ဝါ သန္တိကေ ပဗ္ဗ-ဇိတေ ဒ္ဝိဟိ သင်္ဂဟေဟိ သင်္ဂဏှန္တော ဂိလာနေ ပဋိဇဂ္ဂန္တော ကမ္မဋ္ဌာနေ ယောဇေတ္ဝာ သောတာပန္နဘာဝံ ဉတ္ဝာ အပါယဘယေဟိ ဝုဋ္ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ "ဣဒါနိ ပစ္ဆိတ္တိပုရိသကာရေန ဥပရိမဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တေဿန္တိ"တိ တေသု အနပေက္ခော ဟုတ္ဝာ အညေ နဝေ နဝေ သြဝဒတိ။ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော‌ပိ အတ္တနော ဝါ ပရေသံ ဝါ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတေ တထေဝ သင်္ဂဏှိတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနေ ယောဇေတ္ဝာ ဟေဋ္ဌာ တိဏ္ဏံ ဖလာနံ ပတ္တေသုပိ အနပေက္ခတံ န အာပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ? ဧဝံ ကိရသ ဟောတိ—ဝုတ္တံ ဘဂဝတာ "သေယ္ယထာပိ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တကောပိ ဂူထော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဟောတိ။ ပ ။ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ မုတ္တံ၊ ခေဋ္ဌော၊ ပုဗ္ဗော၊ လောဟိတံ ဒုဂ္ဂန္ဓံ ဟောတိ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ ဘိက္ခဝေ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဘဝံ န ဝဏ္ဏေမိ အန္တမသော အစ္ဆရာသံဃာတမတ္တမ္ပိ"တိ[3]။ တသ္မာ ယာဝ အရဟတ္တံ န ပါပုဏာတိ၊ တာဝ တေသု အနပေက္ခတံ အနာပဇ္ဇိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တေသုယေဝ အာပဇ္ဇတိတိ။ တေနာဟ ဘဂဝါ "သေယ္ယထာပိ ဘိက္ခဝေ ဇနေတာ ဧဝံ သာရိပုတ္တော။ သေယ္ယထာပိ ဇာတဿ အာပါဒေတာ၊ ဧဝံ မောဂ္ဂလ္လာနော။ သာရိပုတ္တော ဘိက္ခဝေ သောတာပတ္တိဖလေ ဝိနေတိ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော ဥတ္တရိတ္ထေ"တိ။ **ပဟောတိ**တိ သက္ကောတိ။

ဒုက္ခေ ဉာဏန္တိ သဝနသမ္မသနပဋိဝေဓဉာဏံ၊ တထာ **ဒုက္ခသမုဒယေ**။ **ဒုက္ခနိရောဓေ** သဝနပဋိဝေဓဉာဏန္တိ ဝဋ္ဋတိ၊ တထာ **ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနိယာ** ပဋိပဒါယ။ နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပါဒိသု ကာမပစ္စနီကဋ္ဌေန, ကာမတော နိဿဋ-ဘာဝေန ဝါ, ကာမံ သမ္မသန္တော‌သ ဥပ္ပဇ္ဇနော‌တိ ဝါ, ကာမပဒဃာတံ ကာမဂူပသမံ ကရောန္တော ဥပ္ပဇ္ဇနော‌တိ ဝါ, ကာမဝိဝိတ္တေ နေ ဥပ္ပဇ္ဇနော‌တိ ဝါ **နေက္ခမ္မသင်္ကပ္ပော**။ သေသပဒဒွယေပိ ဧသေဝ နယော။ သမ္ဗေပိ စေတေ ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာစိတ္တေသု၊ မဂ္ဂက္ခဏေ ဧကစိတ္တေ လဗ္ဘန္တိ။ တတြ ဟိ မိစ္ဆာ-သင်္ကပ္ပစေတနာယ သမုဋ္ဌိတကော ဧကော‌ဝ သင်္ကပ္ပော လဗ္ဘတိ၊ န နာနာ

၁-ဇနေတ္တိတိ (သီ) ၂-ပါယေတ္ဝာ (သီ) ၃-အံ ၁-၃၆-ဝိဇ္ဇ။

လဒ္ဓတိ။ သမ္မာဝါစာဒယော ပုဗ္ဗဘာဂေ နာနာစိတ္တေသု၊ ဝုတ္တနယေနေဝ မဂ္ဂက္ခဏေ ကေစိတ္တေ လဒ္ဓန္တိ။ အယမေတ္ထ သင်္ခေပေါ၊ ဝိတ္ထာရေန ပန သစ္စကထာ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေ စ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ္တေ [၁] စ ဝုတ္တာယေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

သစ္စဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂-ဒကွိဏာဝိဘင်္သုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၇၆။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဒကွိဏာဝိဘင်္သုတ္တံ။ တတ္ထ **မဟာပဇာပတိ-ဂေါတမီတိ ဂေါတမီတိ** ဂေါတ္တံ။ နာမကရဏဒိဝသေ ပနဿာ လဒ္ဓသက္ကာရာ ဗြာဟ္မဏာ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ဒိသ္ဝာ ‘‘သစေ အယံ မိတရံ လဘိဿတိ၊ စက္ကဝတ္တိ-ရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဘဝိဿတိ။ သစေ ပုတ္တံ လဘိဿတိ၊ စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဘဝိဿတီတိ ဥဘယထာပိ မဟတိယေဝဿာ ပဇာ ဘဝိဿတိ’’တိ ဗျာ-ကရိံသု။ အထဿာ **မဟာပဇာပတီ**တိ နာမံ အကံသု။ ဇာဓ ပန ဂေါတ္တေန သဒ္ဓိံ သံသန္ဒိတ္ဝာ **မဟာပဇာပတိဂေါတမီ**တိ ဝုတ္တံ။ **နဝန္တိ** အဟတံ။ **သာမံ ဝါယိတန္တိ** နံ သဟတ္ထေနေဝ ဝါယိတံ၊ ကေဒိဝသံ ပန ဓာတိဂဏပရိဝုတာ သိပ္ပိကာနံ ဝါယနဋ္ဌာနံ အာဂန္ဒ္ဝာ ဝေမကောဋ္ဌိံ ဂဟေတ္ဝာ ဝါယနာကာရံ အကာသိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။

ကဒါ ပန ဂေါတမိယာ ဘဂဝတော ဒုဿယုဂံ ဒါတုံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နန္တိ။ အဘိသမ္ဗောဓိံ ပတ္ဝာ ပဌမဂမနေန ကပိလပုရံ အာဂတကာလေ။ တဒါ ဟိ ပိတ္ထာယ ပဝိဋ္ဌံ သတ္ထာရံ ဂဟေတ္ဝာ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ သကံ နိဝေသနံ ပဝေသေသိ၊ အထ ဘဂဝတော ရူပသောဘဂ္ဂံ ဒိသ္ဝာ မဟာပဇာပတိဂေါတမီ စိန္တေသိ ‘‘သောဘတိ ဝတ မေ ပုတ္တသ အတ္တဘာဝေါ’’တိ။ အထဿာ ဗလဝသောမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တတော စိန္တေသိ ‘‘မမ ပုတ္တသ ဧကူနတိံသ ဝဿာနိ အဂါရမဇ္ဈေ ဝသန္တသ အန္တမသော မောစဖလမတ္တမ္ပိ [၂] မယာ ဒိန္နကမေဝ အဟောသိ၊ ဇာဒါနိပိဿ စိဝရသာဋကံ ဒဿာမီ’’တိ။ ‘‘ဣမသ္မိံ ခေါ ပန ရာဇဂေဟေ ဗဟူနိ မဟဿ္ဃာနိ ဝတ္ထာနိ အတ္ထိ၊ တာနိ မံ နာ တောသေန္တိ၊ သဟတ္ထာ ကတမေဝ မံ တောသေတိ၊ သဟတ္ထာ ကတ္ဝာ ဒဿာမီ’’တိ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ။

၁-မ ၁-၅၇-ပိဋ္ဌေ။　　၂-ပဂဖလမတ္တမ္ပိ (သီ)

အထန္တရာပဏာ ကပ္ပါသံ အာဟရာပေတွာ သဟတ္ထေနေဝ ပိသိတွာ ပေါ-ထေတွာ သုခုမသုတ္တံ ကန္တိတွာ အန္တောဝတ္ထုသ္မိံ ယေဝ သာလံ ကာရာပေတွာ သိပ္ပိကေ ပက္ကောသာပေတွာ သိပ္ပိကာနံ အတ္တနော ပရိဘောဂခါဒနီယ-ဘောဇနီယမေဝ ဒတွာ ဝါယာပေသိ၊ ကာလာနုကာလဉ္စ ဓာတိဂဏပရိဝုတာ ဂန္ဆာ ဝေမကောဋ္ဌံ အဂ္ဂဟေသိ။ နိဋ္ဌိတကာလေ သိပ္ပိကာနံ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ ဒုဿယုဂံ ဂန္ဓသမုဂ္ဂေ ပက္ခိပိတွာ ဝါသံ ဂါဟာပေတွာ "မယ္ပံ ပုတ္တသ္သ စိဝရသာဋကံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမီ"တိ ရညော အာရောစေသိ။ ရာဇာ မဂ္ဂံ ပဋိယာဒါပေသိ၊ ဝိထိယော သမ္မဇ္ဇိတွာ ပုဏ္ဏဃဋေ ဌပေတွာ ဓဇပဋာကာ ဥဿာပေတွာ ရာဇဃရဒ္ဒါရတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ နိဂ္ဂြောဓာရာမာ မဂ္ဂံ ပဋိယာဒါပေတွာ ပုပ္ဖါဘိကိဏ္ဏံ အကံသု။ မဟာပဇာပတိပိ သဗ္ဗာလင်္ကာရံ အလင်္ကရိတွာ ဓာတိဂဏပရိဝုတာ သမုဂ္ဂံ သိသေ ဌပေတွာ ဘဂဝတော သန္တိကံ ဂန္ဆာ **ဣဒံ မေ ဘန္တေ နဝံ ဒုဿယုဂန္တိ**အာဒိမာဟ။

ဒုတိယမ္ပိ ခေါတိ "သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟီ"တိ ဝုတ္တေ "ပဟောမဟံ ဘန္တေ ဒုဿကောဋ္ဌာဂါရတော ဘိက္ခုသတဿာပိ ဘိက္ခုသဟဿဿာပိ ဘိက္ခု-သတသဟဿဿာပိ စိဝရဒုဿာနိ ဒါတုံ၊ ဣဒံ ပန မေ ဘဂဝန္တံ ဥဒ္ဒိဿ သာမံ ကန္တံ သာမံ ဝါယိတံ၊ တံ မေ ဘန္တေ ဘဂဝါ ပဋိဂ္ဂဏှာတူ"တိ နိမန္တယမာနာ[၁] အာဟ။ ဧဝံ ယာဝတတိယံ ယာစိ၊ ဘဂဝါပိ ပဋိက္ခိပိယေဝ။

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ အတ္တနော ဒိယျမာနံ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါပေတီတိ? မာတရိ အနုကမ္ပာယ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ "ဣမိဿာ မံ အာရဗ္ဘ ပုဗ္ဗစေတနာ မုဉ္စစေတနာ ပရစေတနာတိ တိဿော စေတနာ ဥပ္ပန္နာ၊ ဘိက္ခုသံဃမ္ပိဿာ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပဇ္ဇန္တု၊ ဧဝမဿာ ဆ စေတနာ ကေတော ဟုတ္ဝာ ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ပဝတ္တိဿန္တိ"တိ။ ဝိတက္ကော်ဒိ ပနာဟ "သံဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလန္တိ တသ္မာ[၂] ဧဝံ ဝုတ္တ"န္တိ။ သော ဝတ္တဗ္ဗော "ကိံ တုံ သတ္ထု ဒိန္နတော သံဃေ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလတရံ ဝဒသီ"တိ။ အာမ ဝဒါမီတိ။ သုတ္တံ အာဟရာတိ။ သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ၊ သံဃေ တေ ဒိန္နေ အဟဉ္စေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သံဃော စာတိ။ ကိံ ပနဿ သုတ္တဿ အယမေဝ အတ္ထောတိ။ အာမ အယမေဝါတိ။ ယဒိ ဧဝံ "တေန ဟာနန္ဒ ဝိဿာသဒါနံ ပူဝံ ဒေဟီ"တိ စ[၃] "တေန ဟိ တုံ္ဟ ကစ္စာန ဝိဿာသဒါနံ ဂဉ္စံ ဒေဟီ"တိ[၄] စ ဝစနတော ဝိဿာသဒါနံ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလတရံ ဘဝေယျ။ ဧဝမ္ပိ ဟိ "သတ္ထာ အတ္တနော

၁-နိဗန္ဓမာနာ (သီ၊ သျာ)
၂-ကသ္မာ (သျာ၊က)
၃-၀ ၂-၃၂၂-ဖွင့်။
၄-၀ ၃-၃၉၉-ဖွင့်။

ဒိယျမာနံ ဒါပေတိ''တိ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒယောပိ အတ္တနော အာဂတံ ပဏ္ဏာကာရံ ဟတ္ထိဂေါပကာဒိနံ ဒါပေန္တိ၊ တေ ရာဇာဒိဟိ မဟန္တတရာ ဘ၀ေယျုံ။ တသ္မာ မာ ဧ၀ံ ဂဏှ။

"နယိမသ္မိံ လောကေ ပရသ္မိံ ၀ါ ပန၊
ဗုဒ္ဓေန သေဋ္ဌော သဒိသော ၀ါ ဝိဇ္ဇတိ။
ယမာဟုနေယျာနမဂ္ဂတ ဂတော၊
ပုညတ္ထိကာနံ ဝိပုလဖလေသိန''န္တိ—

၀စနတော ဟိ သတ္ထာရာ ဥတ္တရိတရော ဒကွိဏေယျော နာမ နတ္ထိ။ ဧ၀မသာ ဆ စေတနာ ဧကတော ဟုတွာ ဒိဃရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ဘ၀ိဿန္တိ တိ သန္ဓာယ[1] ယာ၀တတိယံ ပဋိဗာဟိတွာ သံဃသ္သ ဒါပေသိ။

ပစ္ဆိမာယ ဇနတာယ သံဃံ စိတ္တီကာရဇနနတ္ထံ စာပါ[2] ဧ၀မာဟ။ ဧ၀ံ ကိရသ္သ အဟောသိ "အဟံ နု စိရဋ္ဌိတိကော၊ မယှံ ပန သာသနံ ဘိက္ခုသံဃေ ပတိဋ္ဌဟိဿတိ၊ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ သံဃေ စိတ္တီကာရံ ဇနေတူ"တိ ယာ၀တတိယံ ပဋိဗာဟိတွာ သံဃသ္သ ဒါပေသိ။ ဧ၀ံ ဟိ သတိ "သတ္ထာ အတ္တနော ဒိယျမာနမ္ပိ သံဃသ္သ ဒါပေသိ၊ သံဃော နာမ ဒကွိဏေယျော"တိ ပစ္ဆိမာ ဇနတာ သံဃေ စိတ္တီကာရံ ဥပဋ္ဌာဒေတွာ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒါတမ္မေ မညိဿတိ၊ သံဃော စတူဟိ ပစ္စယေဟိ အကိလမန္တော ဗုဒ္ဓ၀စနံ ဥဂ္ဂဟေတွာ သမဏ၀ဓမ္မံ ကရိဿတိ။ ဧ၀ံ မမ သာသနံ ပဉ္စ ၀သ္သသဟဿာနိ ဌဿတီတိ။ "ပဋိဂ္ဂဏှာတု ဘန္တေ ဘဂ၀ါ"တိ ၀စနတောပိ စေတံ ဝေဒိတမ္ဗံ "သတ္ထာရာ ဥတ္တရိတရော ဒကွိဏေယျော နာမ နတ္ထိ"တိ။ န ဟိ အာနန္ဒတ္ထေရဿ မဟာပဇာပတိယာ အာဃာတော ၀ါ ဝေရံ ၀ါ အတ္ထိ။ န ထေရော "တဿာ ဒကွိဏာ မာ မဟပ္ဖလာ အဟောသီ"တိ ဇာနာတိ။ ပဏ္ဍိတော ဟိ ထေရော ဗဟုဿုတော သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တော၊ သော သတ္ထု ဒိန္နဿ မဟပ္ဖလဘာ၀ေ သမ္ပသ္သမာနော၀ ပဋိဂ္ဂဏှာတု ဘန္တေ ဘဂ၀ါတိ ဂဟဏတ္ထံ ယာစိ။

ပုန ဝိတက္ကေ၀ါဒိ အာဟ—"သံဃေ တေ ဒိန္နေ အဟမ္ပေ၀ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သံဃော စာ"တိ ၀စနတော သတ္ထာ သံဃပရိယာပန္နော ၀ါတိ။ သော ၀တ္တုမ္ဗော "ဇာနာသိ ပန တွံ ကတိ သရဏာနိ၊ ကတိ အ၀ေစ္စပ္ပသာဒါ"တိ။ ဇာနန္တော တိဏိတိ ၀ဏ္ဏေတိ၊ တတော ၀တ္တုမ္ဗော—တ၀ လဒ္ဓိယာ သတ္ထု သံဃ-ပရိယာပန္နတ္တာ ဒ္ဝေယေ၀ ဟောန္တိ။ ဧ၀ံ သန္တေ စ "အနုဇာနာမိ ဘိက္ခ၀ေ

၁-ကိံ ပန သန္ဓာယ (သီ၊ သျာ)　　၂-စိတ္တီကာရဇနနတ္ထံ ၀ါတိ (သီ)

ဇုမေဟိ တိဟိ သရဏဂမနေဟိ ပဗ္ဗဇ်ံ ဥပသမ္ပဒ”န္တိ ဧဝံ အနုညာတာ ပဗ္ဗဇ္ဇာပိ ဥပသမ္ပဒါပိ နာ ရုဟတိ။ တတော တံ့ နေဝ ပဗ္ဗဇိတော အသိ၊ နာ ဂိဟိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ စ ဂန္ဓကုဋိယံ နိသိန္နေ ဘိက္ခူ။ ဥပေါသထမ္ပိ ပဝါရဏမ္ပိ သံဃကမ္မာနိပိ ကရောန္တိ၊ တာနိ သတ္ထု သံဃပရိယာပန္နတ္တာ ကုပ္ပါနိ ဘဝေယျုံ၊ နာ စ ဟောန္တိ။ တသ္မာ နာ ဝတ္တဗ္ဗမေတံ ‘‘သတ္ထာ သံဃပရိယာပန္နော’’တိ။

၃၇၇။ **အာပါဒိကာ**တိ သံဝိဓိကာ၊ တုမ္ဟာကံ ဟတ္ထပါဒေသု ဟတ္ထပါဒကိစ္စံ အသာဓေန္တေသု ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ ဝဓေတ္ဝာ ပဋိဇဂ္ဂိကာတိ အတ္ထော။ **ပေါသိ-ကာ**တိ ဒိဝသဿ ဒွေ တယော ဝါရေ နာပေတ္ဝာ ဘောဇေတ္ဝာ ပါယေတ္ဝာ တုမ္ဟေ ပေါသေသိ။ **ထညံ ပါယေသီ**တိ နန္ဒကုမာရော ကိရ ဗောဓိသတ္တတော ကတိပါဟေနေဝ ဒဟရော၊ တသ္မိံ ဇာတေ မဟာပဇာပတိ အတ္တနော ပုတ္တံ ဓာတီနံ ဒတ္ဝာ သယံ ဗောဓိသတ္တဿ ဓာတိကိစ္စံ သာဓယမာနာ အတ္တနော ထညံ ပါယေသိ။ တံ သန္ဓာယ ထေရော ဧဝမာဟ။ ဣတိ မဟာပဇာပတိယာ ဗဟူ-ပကာရတံ ကထေတ္ဝာ ဣဒါနိ တထာဂတဿ ဗဟူပကာရတံ ဒဿေန္တော **ဘဂဝါ**ဒိ **ဘန္တေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဘဂဝန္တံ ဘန္တေ အာဂမ္မာ**တိ ဘဂဝန္တံ ပဋိစ္စ နိဿာယ သန္ဓာယ။

၃၇၈။ အထ ဘဂဝါ ဒ္ဝိသု ဥပကာရေသု အတိရေကတရံ အနုမောဒန္တော **ဝေမေတန္တိ**အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ယံ ဟာနန္ဒ ပုဂ္ဂလော ပုဂ္ဂလံ အာဂမ္မာ**တိ ယံ အာစရိယပုဂ္ဂလံ အန္တေဝါသိကပုဂ္ဂလော အာဂမ္မ။ **ဣမဿာနန္ဒ ပုဂ္ဂလဿ ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေနာ**တိ ဣမဿ အာစရိယပုဂ္ဂလဿ ဣမိနာ အန္တေဝါသိက-ပုဂ္ဂလေန။ **နာ သုပ္ပဋိကာရံ ဝဒါမီ**တိ ပစ္စုပကာရံ၂ နာ သုကရံ ဝဒါမိ၊ အဘိဝါဒနာဒိသု အာစရိယံ ဒိသ္ဝာ အဘိဝါဒနကရဏံ **အဘိဝါဒနံ** နာမ။ ယသ္မိံ ဝါ ဒိသာဘာဂေ အာစရိယော ဝသတိ၊ ဣရိယာပထေ ဝါ ကပ္ပေန္တော တဒဘိမုခေါ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဂစ္ဆတိ၊ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိသီဒတိ၊ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိပဇ္ဇတိ၊ အာစရိယံ ပန ဒူရတောဝ ဒိသ္ဝာ ပစ္စုဋ္ဌာယ ပစ္စုဂ္ဂမနကရဏံ **ပစ္စုဋ္ဌာနံ** နာမ။ အာစရိယံ ပန ဒိသ္ဝာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယ္ဟ သီသေ ဌပေတ္ဝာ အာစရိယံ နမသ္သတိ၊ ယသ္မိံ ဝါ ဒိသာဘာဂေ သော ဝသတိ၊ တဒဘိမုခေါပိ တထေဝ နမသ္သတိ၊ ဂစ္ဆန္တောပိ ဌိတောပိ နိသိန္နောပိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယ္ဟ နမသ္သတိယေဝါတိ ဣဒံ **အဉ္ဇလိကမ္မံ** နာမ။ အနုစ္ဆဝိကကမ္မဿ ပန ကရဏံ **သာမီစိကမ္မံ** နာမ။ စိဝရာဒိသု စိဝရံ ဒေန္တော နာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဒေတိ၊ မဟဋ္ဌံ သတမ္ပဂ္ဃိကမ္ပိ ပဉ္စသတမ္ပဂ္ဃိကမ္ပိ သဟဿမ္ပဂ္ဃိကမ္ပိ

၁-ဒိ ၃-၂၉-ဒိဋ္ဌေ။ ၂-ပစ္စုပဋ္ဌာကာရံ(က)

ဒေတိယေ၀။ ပိဏ္ဍပါတာဒီသုပိ ဧသေ၀ နယော။ ကိံ ဗဟုနာ၊ စတ္ထုဟိ ပဏီတ-ပစ္စယေဟိ စက္ကဝါဠန္တရံ ပူရေတ္ဝာ သိနေရုပဗ္ဗတေန ကူဋံ ဂဟေတ္ဝာ ဒေန္တောပိ အာစရိယဿ အနုစ္ဆဝိကံ ကိရိယံ ကာတုံ န သက္ကောတိယေ၀။

၃၇၉။ **စုန္ဒသ ဧဝါ ပနိမာ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? ဣဒံ သုတ္တံ ပါဋိပုဂ္ဂလိကံ ဒက္ခိဏံ အာရဗ္ဘ သမုဋ္ဌိတံ၊ အာနန္ဒတ္ထေရော‌ပိ "ပဋိဂ္ဂဟာတု ဘန္တေ ဘဂဝါ"တိ ပါဋိပုဂ္ဂလိကဒက္ခိဏံယေ၀ သမာဒပေတိ၊ စုန္ဒသသု စ ဌာနေသု ဒိန္နဒါနံ ပါဋိ-ပုဂ္ဂလိကံ နာမ ဟောတိတိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ **အယံ ပဌမာ**တိ အယံ ဒက္ခိဏာ ဂုဏ၀သေနပိ ပဌမာ ဇေဋ္ဌက၀သေနပိ။ အယံ ဟိ ပဌမာ အဂ္ဂါ ဇေဋ္ဌိကာ၊ ဣမိဿာ ဒက္ခိဏာယ ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ။ဒုတိယတတိယာပိ ပရမဒက္ခိဏာယေ၀၊ သေသာ ပရမဒက္ခိဏာဘာ၀ံ န ပါပုဏန္တိ။ **မဟိရကေ ကာမေသု ဒိတရာဂေ**တိ ကမ္မ၀ါဒိကိရိယ၀ါဒိမှိ လောကိယပဏ္ဍိတေ။ **ပုထုဇ္ဇန-သီလ၀န္တေ**တိ ပုထုဇ္ဇနသီလ၀ါ နာမ ဂေါသီလဓာတုကော ဟောတိ၊ အသ္သော အမာယာဒိ ပရံ အဝိဋ္ဌတ္တာ ဓမ္မေန သမေန ကသိယာ ဝါ ဝဏိဇ္ဇာယ ဝါ ဇီ၀ိကံ ကပ္ပေတာ။ **ပုထုဇ္ဇနဒုဿီလေ**တိ ပုထုဇ္ဇနဒုဿီလာ နာမ ကေ၀ဋ္ဋမဏ္ဍဗန္ဓာဒယော ပရံ ပိဋ္ဌာယ ဇီ၀ိကံ ကပ္ပေတာ။

ဣဒါနိ ပါဋိပုဂ္ဂလိကဒက္ခိဏာယ ဝိပါကံ ပရိဏ္ဏာမေန္တော **တတြာနန္ဒာ**တိအာဒိ-မာဟ။ တတ္ထ **တိရစ္ဆာနဂတေ**တိ ယံ ဂုဏ၀သေန ဥပကာရ၀သေန ပေါသနတ္ထံ ဒိန္နံ၊ ဣဒံ န ဂဟိတံ။ ယမ္ပိ အာလောပအမုအာလောပမတ္တံ ဒိန္နံ၊ တမ္ပိ န ဂဟိတံ။ ယံ ပန သုနခသူကရကုက္ကုဋ္ဌကာကာဒီသု ယဿ ကဿစိ သမ္ပတ္တိဿ ဖလံ ပဋိကင်္ခိတ္ဝာ ယာ၀ဒတ္ထံ ဒိန္နံ၊ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ "တိရစ္ဆာနဂတေ ဒါနံ ဒတ္ဝာ"တိ။ **သတဂုဏာ**တိ သတာနိသံသာ။ **ပါဋိကင်္ခိတဗ္ဗာ**တိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—အယံ ဒက္ခိဏာ အာယုသတံ ဝဏ္ဏသတံ သုခသတံ ဗလသတံ ပဋိဘာနသတန္တိ ပဉ္စ အာနိသံသသတာနိ ဒေတိ၊ အတ္တဘာ၀သတေ အာယုံ ဒေတိ၊ ဝဏ္ဏံ၊ သုခံ၊ ဗလံ၊ ပဋိဘာနံ ဒေတိ၊ နိပ္ပရိတသံ[1] ကရောတိ။ ဘ၀သတေပိ ဝုတ္တေ အယမေ၀ အတ္ထော။ ဣမိနာ ဥပါယေန သဗ္ဗတ္ထ နယော နေတဗ္ဗော။

သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နေတိ ဣတ္ထေ ဟေဋ္ဌိမကောဋိယာ တိသရဏံ ဂတော ဥပါသကော‌ပိ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော နာမ၊ တသ္မိံ ဒိန္နဒါနမ္ပိ အသင်္ခ်ယံ၊ အပ္ပမေယ်ျံ။ ပဉ္စသီလေ ပတိဋ္ဌိတသ

၁-နိပ္ပရိတသံ (သီ)

တတော ဥတ္တရိ မဟပ္ဖလံ၊ ဒသသီလေ ပတိဋ္ဌိတသ္မာ တတော ဥတ္တရိ၊ တဒဟု-ပဗ္ဗဇိတသ္မာ သာမဏ္ဍေရသ္မာ တတော ဥတ္တရိ၊ ဥပသမ္ပန္နဘိက္ခုနော တတော ဥတ္တရိ၊ ဥပသမ္ပန္နသော၀ ၀ုတ္တသမ္ပန္နသ္မာ တတော ဥတ္တရိ၊ ဝိပသ္သကသ္မာ တတော ဥတ္တရိ၊ အာရဒ္ဓဝိပသ္သကသ္မာ တတော ဥတ္တရိ၊ ဥတ္တမကောဋိယာ ပန မဂ္ဂသမင်္ဂိ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နော နာမ။ တေသ္မာ ဒိန္နဒါနံ တတော ဥတ္တရိ မဟပ္ဖလမေ၀။

ကိံ ပန မဂ္ဂသမင်္ဂိသ္မာ သက္ကာ ဒါနံ ဒါတုန္တိ။ အာမ သက္ကာ။ အာရဒ္ဓ-ဝိပသ္သကော ဟိ ပတ္တစီ၀ရမာဒါယ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပ၀ိသတိ၊ တသ္မာ ဂေဟ-ဒ္ဝါရေ ဌိတသ္မာ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတ္ဝာ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ပက္ခိပန္တိ၊ တသ္မိံ ခဏေ ဘိက္ခုနော မဂ္ဂ၀ုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဣဒံ ဒါနံ မဂ္ဂသမင်္ဂိနော ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ အထ ၀ါ ပနေသ အာသနသာလာယ နိသိန္နော ဟောတိ၊ မနုဿာ ဂန္ဓာ ပတ္တေ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ဌပေန္တိ၊ တသ္မိံ ခဏေ တသ္မာ မဂ္ဂ၀ုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဣဒမ္ပိ ဒါနံ မဂ္ဂသမင်္ဂိနော ဒိန္နံ နာမ။ အထ ၀ါ ပနသ္မ ဂိဟာ၀ရေ ၀ါ အာသနသာလာယ ၀ါ နိသိန္နသ္မ ဥပါသကာ ပတ္တံ အာဒါယ အတ္တနော ဃရံ ဂန္ဓာ ခါဒနီယဘောဇနီယံ ပက္ခိပန္တိ၊ တသ္မိံ ခဏေ တသ္မာ မဂ္ဂ၀ုဋ္ဌာနံ ဟောတိ၊ ဣဒမ္ပိ ဒါနံ မဂ္ဂသမင်္ဂိနော ဒိန္နံ နာမ။ တတ္ထ သောဏ္ဍိယံ[1] ဥဒကသ္မ ဂိယ သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိကိရိယာယ ပဋိပန္နေ ဒိန္နဒါနသ္မ အာနိသံသတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ တာသု တာသု မဟာနဒီသု မဟာသမုဒ္ဒေ စ ဥဒကသ္မ ဂိယ သောတာပန္နာဒီသု ဒိန္နဒါနသ္မ ဥတ္တရိတရ၀သေန အာနိသံ-သတာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ပထ၀ိယာ ခယမတ္ထာလမတ္တေ ပဒေသေ ပံသုံ အာဒိံ ကတ္ဝာ ယာ၀ မဟာပထ၀ိယာ ပံသုနော အပွမေယျတာယ၀ိ အယမတ္ထော ဒီပေတဗ္ဗော။

၃၈၀။ **သတ္တ ခေါ ပနိမာ**တိ ကသ္မာ အာရဘိ? "သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ၊ သံဃေ တေ ဒိန္နေ အဟမ္ပေ၀ ပူဇိတော ဘ၀ိဿာမိ သံဃော စာ"တိ ဟိ ၀ုတ္တံ၊ တတ္ထ သတ္တသု ဌာနေသု ဒိန္နဒါနံ သံဃေ ဒိန္နံ နာမ ဟောတိတိ ဒဿေတုံ ဣမံ ဒေသနံ အာရဘိ။ တတ္ထ **ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေ ဥဘတောသံဃေ**တိ ဧကတော ဘိက္ခု-သံဃော, ဧကတော ဘိက္ခုနိသံဃော, သတ္ထာ မဇ္ဈေ နိသိန္နော ဟောတိတိ အယံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ ဥဘတောသံဃော နာမ။ **အယံ ပဌမော**တိ ဣမာယ ဒက္ခိဏာယ သမပ္ပမာဏာ ဒက္ခိဏာ နာမ နတ္ထိ။ ဒုတိယဒက္ခိဏာဒယော ပန တေံ ပရမဒက္ခိဏံ န ပါပုဏန္တိ။

၁-လောဏိယံ (သီ)၊ ဒေါဏိယံ (သျာ)

ကိ° ပန တထာဂတေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဗုဒ္ဓပွမုခဿ ဉာဏတောသံ၀ဿ ဒါနံ ဒါတုံ သက္ကာတိ? သက္ကာ။ ကထံ? ဉာဏတောသံ၀ဿ ဟိ ပမုခေ သစေတုကံ ပဋိမံ အာသနေ ဌပေတွာ အာဓာရကံ ဌပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ အာဒိ° ကတွာ သမ္ဗံ သတ္ထု ပဌမံ ဒတွာ ဉာဏတောသံ၀ဿ ဒါတမ္ဗံ၊ ဧ၀ံ ဗုဒ္ဓပွမုခဿ ဉာဏတောသံ၀ဿ ဒါနံ ဒိန္နံ နာမ ဟောတိ။ တတ္ထ ယံ သတ္ထု ဒိန္နံ၊ တံ ကိ° ကာတမ္ဗန္တိ? ယော သတ္ထာရံ ပဋိဇဂ္ဂတိ ၀တ္တာသမ္မန္နော ဘိက္ခု၊ တဿ ဒါတမ္ဗံ။ ပိတုသန္တကဋ္ဌိ ပုတ္တဿ ပါပုဏာတိ၊ ဘိက္ခုသံ၀ဿ ဒါတုမ္ဟိ ၀ဋ္ဋတိ၊ သပ္ပိ-တေလာနိ ပန ဂဟေတွာ ဒိပါ ဇလိတမ္ဗာ၊ သာဋကံ ဂဟေတွာ ပဋာကာ အာရောပေတမ္ဗာတိ။ **ဘိက္ခုသံ၀ေ**တိ အပရိမ္ဟိန္နကမဟာဘိက္ခုသံ၀ေ။ ဘိက္ခုနိ-သံ၀ေပိ ဧသေ၀ နယော။

ဂေါဇြဘုနောတိ ဂေါတ္တမတ္တကမေ၀ အနုဘ၀မာနာ၊ နာမမတ္တသမဏာတိ အတ္ထော။ **ကာသာ၀ကဏ္ဍာ**တိ ကာသာ၀ကဏ္ဍနာမကာ။ တေ ကိရ ဧကံ ကာသာ၀ခဏ္ဍံ ဟတ္ထေ ၀ါ ဂိ၀ါယ ၀ါ ဗန္ဓိတွာ ဝိစရိသန္တိ။ ဃရဒ္ဒါရံ ပန တေသံ ပုတ္တဘရိယာ ကသိ၀ဏိဇ္ဇာဒိကမ္မာနိ စ ပါကတိကာနေ၀ ဘ၀ိသန္တိ။ **တေသု ဒုသီလေသု သံ၀ံ ဥဒ္ဒိဿ ဒါနံ ဒဿန္တီ**တိ ဇေဋ္ဌ ဒုသီလသံ၀န္တိ ဒုဝုတ္တံ။ သံ၀ေ၀ ဟိ ဒုသီလော နာမ နတ္ထိ။ ဒုသီလာ ပန ဥပါသကာ တေသု ဒုသီလေသု ဘိက္ခုသံ၀ံ ဥဒ္ဒိဿ သံ၀ဿ ဒေမာတိ ဒါနံ ဒဿန္တီ။ ဣတိ ဘဂ၀တာ ဗုဒ္ဓပွမုခေ သံ၀ေ ဒိန္နဒက္ခိဏာ၀ိ ဂဏာသင်္ခိယ အသင်္ခ်ေယျာတိ ဝုတ္တံ။ ကာသာ၀ကဏ္ဍသံ၀ေ ဒိန္နဒက္ခိဏာ၀ိ ဂဏာသင်္ခ်ေယ၀ အသင်္ခ်ေယျာတိ ဝုတ္တာ။ သံ၀ဂတာ ဒက္ခိဏာ ဟိ သံ၀ေ စိတ္တိကာရံ ကာတုံ သက္ကောန္တဿ ဟောတိ၊ သံ၀ေ ပန စိတ္တိကာရော ဒုက္ကရော ဟောတိ။

ယော ဟိ သံ၀ဂတံ ဒက္ခိဏံ ဒဿာမီတိ ဒေယျမ္မံ ပဋိယာဒေတွာ ဝိဟာရံ ဂန္ဒွာ "ဘန္တေ သံ၀ံ ဥဒ္ဒိဿ ဧကံ ထေရံ ဒေထာ"တိ ဝဒတိ၊ အထ သံ၀ဘောဂသာမဏေရံ လဘိတွာ "သာမဏေရော မေ လဒ္ဓေါ"တိ အညထတ္ထံ အာပဇ္ဇတိ၊ တဿ ဒက္ခိဏာ သံ၀ဂတာ နာမ ဟောတိ။ မဟာထေရံ လဘိတွာပိ "မဟာထေရော မေ လဒ္ဓေါ"တိ သောမနဿံ ဥပ္ပါဒေန္တဿာပိ နာမ ဟောတိယေ၀။ ယော ပန သာမဏေရံ ၀ါ ဥပသမ္ပန္နံ ၀ါ ဒဟရံ ၀ါ ထေရံ ၀ါ ဗာလံ ၀ါ ပဏ္ဍိတံ ၀ါ ယံကိဉ္စိ သံ၀ဘောဂံ လဘိတွာ နိဗ္ဗေမတိကော ဟုတွာ သံ၀ဿ ဒေမီတိ သံ၀ေ စိတ္တိကာရံ ကာတုံ သက္ကောတိ၊ တဿ ဒက္ခိဏာ သံ၀ဂတာ နာမ ဟောတိ။ ပရသမုဒ္ဒ၀ါသိနော ကိရ ဧ၀ံ ကရောန္တိ။

တတ္ထ ဟိ ဧကော ဝိဟာရသာမိ ကုဋ္ဌဗ္ဓိကော "သံဃဂတံ ဒက္ခိဏံ ဒဿာမီ"တိ သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဒေထာတိ ယာစိ၊ သော ဧကံ ဒုဿီလဘိက္ခုံ လဘိတ္ဝာ နိသိန္နဋ္ဌာနံ သြပုဇ္ဇာပေတ္ဝာ အာသနံ ပညာပေတ္ဝာ ဥပရိ ဝိတာနံ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဂန္ဓဓူမပုပ္ဖေဟိ ပူဇေတ္ဝာ ပါဒေ ဓောဝိတ္ဝာ တေလေန မက္ခေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓဿ နိပစ္စကာရံ ကရောန္တော ဝိယ သံဃေ စိတ္တီကာရေန ဒေယျဓမ္မံ အဒါသိ၊ သော ဘိက္ခု ပစ္ဆာဘတ္တံ ဝိဟာရဇဂ္ဂနတ္ထာယ ကုဒါလကံ ဒေထာတိ ဃရဒ္ဒါရံ အာဂတော၊ ဥပါသကော နိသိန္နော၀ ကုဒါလံ ပါဒေန ခိပိတ္ဝာ "ဂစ္ဆာ"တိ အဒါသိ။ တမေနံ မနုဿာ အာဟံသု ''တုမ္ဟေဟိ ပါတော၀ ဧတဿ ကတဿက္ကာရော ဝတ္တုံ န သက္ကာ၊ ဇ္ဈာနိ ဥပစာရမတ္တကမ္ပိ နတ္ထိ၊ ကိံ နာမေတ''န္တိ။ ဥပါသကော "သံဃဿ သော အယျာ စိတ္တီကာရော၊ န ဧတဿာ"တိ အာဟ။ ကာသာ၀ကဏ္ဍသံဃဿ ဒိန္နဒက္ခိဏံ ပန ကော သောဓေတီတိ ? သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာဒယော အသီတိ မဟာထေရာ သောဓေန္တိ။ အပိစ ထေရာ စိရပရိနိဗ္ဗုတာ၊ ထေရေ အာဒိံ ကတ္ဝာ ယာ၀ဇ္ဇ ဓရမာနာ ခီဏာသဝါ သောဓေန္တိယေ၀။

နံ တွေ၀ါဟံ အာနန္ဒ ကေနစိ ပရိယာယေန သံဃဂတာယ ဒက္ခိဏာယာတိ ဏ္ဍေ အတ္ထိ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ သံဃော၊ အတ္ထိ ဧတရဟိ သံဃော၊ အတ္ထိ အနာဂတေ ကာသာ၀ကဏ္ဍသံဃော။ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခေါ သံဃော ဧတရဟိ သံဃေန နှ ဥပနေတမ္ပေါ၊ ဧတရဟိ သံဃော အနာဂတေ ကာသာ၀ကဏ္ဍသံဃေန သဒ္ဓိံ နှ ဥပနေတမ္ပေါ။ တေန တေနေ၀ သမယေန ကထေတမ္ပံ။ သံဃတော ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဂဟိတသမဏပုထုဇ္ဇနော ဟိ ပါဋိပုဂ္ဂလိကော သောတာပန္နော၊ သံဃေ စိတ္တီကာရံ ကာတုံ သက္ကောန္တော်သ ပုထုဇ္ဇနသမဏော ဒိန္နံ မဟပ္ဖလတရံ။ ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဂဟိတော သောတာပန္နော ပါဋိပုဂ္ဂလိကော သကဒါဂါမိတိအာဒိသုပိ ဧသေ၀ နယော။ သံဃေ စိတ္တီကာရံ ကာတုံ သက္ကောန္တော်သ ဟိ ခီဏာသ၀ေ ဒိန္နဒါနတော ဥဒ္ဒိသိတ္ဝာ ဂဟိတေ ဒုဿီလေပိ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလတရမေ၀။ ယံ ပန ဝုတ္တံ "သီလ၀တော ခေါ မဟာရာဇ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ၊ နော တထာ ဒုဿီလေ"တိ၊ တံ ဣမံ နယံ ပဟာယ "စတဿော ခေါ ဣမာနန္ဒ ဒက္ခိဏာ ဝိသုဒ္ဓိယော"တိ ဣမသ္မိံ စတုက္ကေ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

၃၈၁။ **ဒါယကတော ဝိသုဒ္ဓိ**တိ မဟပ္ဖလဘာ၀ေန ဝိသုဒ္ဓိတိ၊ မဟပ္ဖလာဟောတိတိ အတ္ထော။ **ကလျာဏဓမ္မော**တိ သုစိဓမ္မော၊ နှ ပါပဓမ္မော။ **ဒါယကတော ဝိသုဒ္ဓိ**တိ စေတ္ထ ဝေဿန္တရမဟာရာဇာ ကထေတမ္ပေါ။ သော ဟိ ဇူဇကဗြာဟ္မဏဿ ဒါရကေ ဒတ္ဝာ ပထဝိံ ကမ္ပေသိ။

ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဒိသုဏ္ဍတိတိ ဇ္ဈေ ကလျာဏိနဒိမုခဒ္ဒါရ၀ါသိကေ၀ဋ္ဌော ကထေတဗ္ဗော။ သော ကိရ ဒိဃသောမတ္ထေရဿ တိက္ခတ္တုံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒတ္ဝာ မရဏမဉ္ဇ္ဈေ နိပန္နော "အယျဿ မံ ဒိဃသောမတ္ထေရဿ ဒိန္နပိဏ္ဍပါတော ဥဒ္ဓရတီ"တိ အာဟ။

နေ၀ ဒါယကတောတိ ဇ္ဈေ ၀ဓုမာနဝါသိလုဒ္ဓကော ကထေတဗ္ဗော။ သော ကိရ ပေတဒက္ခိဏံ ဒေန္တော ကေဿ ဒုဿီလဿေ၀ တယော ၀ါရေ အဒါသိ၊ တတိယ၀ါရေ "အမနုဿော ဒုဿီလော မံ ဝိလုမ္ပတီ"တိ ဝိရ၀ိ၊ ကေဿ သီလ၀န္တဘိက္ခုနော ဒတ္ဝာ ပါဝိတကာလေယေ၀ဿ ပါပုဏိ။

ဒါယကတော စေ၀ ဒိသုဏ္ဍတိတိ ဇ္ဈေ အသဒိသဒါနံ ကထေတဗ္ဗံ။

သာ ဒက္ခိဏာ ဒါယကတော ဒိဿုဏ္ဍတိတိ ဇ္ဈေ ယထာ နာမ ဆေကော ကဿကော အသာရမ္ပိ ခေတ္တံ လဘိတ္ဝာ သမယေ ကသိတ္ဝာ ပံသုံ အပနေတ္ဝာ သာရဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ ရတ္တိန္ဒိ၀ံ အာရက္ခေ ပမာဒံ အနာပဇ္ဇန္တော အညဿ သာရခေတ္တတော အဓိကတရံ ဓညံ လဘတိ၊ ဧ၀ံ သီလ၀ါ ဒုဿီလဿ ဒတ္ဝာပိ ဖလံ မဟန္တံ အဓိဂစ္ဆတီတိ။ ဣမိနာ ဥပါယေန သဗ္ဗပဒေသု ဝိသုဏ္ဍနံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

ဝိတရာဂေါ ဝိတရာဂေသူတိ ဇ္ဈေ **ဝိတရာဂေါ** နာမ အနာဂါမိ၊ အရဟာ ပန ကေန္တ၀ိတရာဂေါ၀၊ တသ္မာ အရဟတာ အရဟတော ဒိန္နဒါနမေ၀ အဂ္ဂံ။ ကသ္မာ? ဘ၀ါလယဿ ဘ၀ပတ္ထနာယ အဘာ၀တော။ နနု ခီဏာသဝေါ ဒါနဖလံ န သဒ္ဒဟတီတိ။ ဒါနဖလံ သဒ္ဒဟန္တော ခီဏာသ၀သဒိသာ န ဟောန္တိ။ ခီဏာသဝေန ကတကမ္မံ ပန နိစ္ဆန္နရာဂတ္တာ ကုသလံ ၀ါ အကုသလံ ၀ါ န ဟောတိ၊ ကိရိယဗ္ဘာနေ တိဋ္ဌတိ၊ တေနေ၀ဿ ဒါနံ အဂ္ဂံ ဟောတိတိ ၀ဒန္တိ။

ကိံ ပန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ၊ ဥဒါဟု သာရိပုတ္တတ္ထေရေန သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဒိန္နန္တိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလန္တိ ၀ဒန္တိ။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဟိ ဌပေတ္ဝာ အညော ဒါနဿ ဝိပါကံ ဇာနိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ဒါနံ ဟိ စတ္ဂုဟိ သမ္ပဒါဟိ ဒါတုံ သက္ကောန္တဿ တသ္မိံယေ၀ အတ္တဘာ၀ေ ဝိပါကံ ဒေတိ။ တတြိမာ သမ္ပဒါ—ဒေယျဓမ္မဿ

ဓမ္မေန သမေန ပရံ အဝိဋ္ဌေတ္ဝာ ဥပ္ပန္နတာ, ပုဗ္ဗစေတနာဒိဝသေန စေတနာယ မဟတ္တတာ, ဒိဏ္ဏာသဝဘာဝေန ဂုဏာတိရေကတာ, တံဒိဝသံ နိရောဓတော ဝုဋ္ဌိတဘာဝေန ဝတ္ထုသမ္ပန္နတာတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

စတုဋ္ဌဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅—သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂ

၁-အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈၃။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဗာဠ္ဟဂိလာနော**တိ အဓိမတ္တဂိလာနော မရဏာသေယ္ယံ၊ ဥပဂတော။ **အာမန္တေသီ**တိ ဂဟပတိဿ ကိရ ယာဝ ပါဒါ ဝဟိံသု၊ တာဝ ဒိဝသေ သကိံ ဝါ ဒ္ဝိက္ခတ္တုံ ဝါ တိက္ခတ္တုံ ဝါ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ အခဏ္ဍံ အကာသိ။ ယတ္တကံ စဿ သတ္ထု၊ ဥပဋ္ဌာနံ အဟောသိ၊ တတ္တကံယေဝ မဟာထေရာနံ။ သော အဇ္ဇ ဂမနပါဒဿ ပစ္ဆိန္နတ္တာ အနုဋ္ဌာနသေယ္ယံ၊ ဥပဂတော သာသနံ ပေသေတုကာမော အညတရံ ပုရိသံ အာမန္တေသိ။ **တေနုပသင်္ကမီ**တိ ဘဂဝန္တံ အာပုစ္ဆိတ္ဝာ သူရိယတ္ထင်္ဂမနဝေလာယ ဥပသင်္ကမိ။

၃၈၄။ **ပဋိက္ကမန်**္တိ သြသက္ကနံ၊ တနုကာ ဘဝန္တိ။ **အဘိက္ကမန်**္တိ အဘိဝုဒ္ဓိံ သြတ္ထရန္တိ၊ ဗလဝတိယော ဟောန္တိ။

အဘိက္ကမောသာနံ ပညာယတိ နော ပဋိက္ကမောတိ ယသ္မိံ ဟိ သမယေ မာရဏာန္တိကာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဥပရိဝါတေ ဇလိတဂ္ဂိ ဝိယ ဟောတိ၊ ယာဝ ဥဿာ နု ပရိယာဒိယတိ၊ တာဝ မဟတာပိ ဥပက္ကမေန နု သက္ကာ ဝူပသမေတုံ၊ ဥဿာယ ပန ပရိယာဒိန္နာယ ဝူပသမ္မတိ။

၃၈၅။ အထာယသ္မာ သာရိပုတ္တော စိန္တေသိ “အယံ မဟာသေဋ္ဌိသ ဝေဒနာ မာရဏာန္တိကာ၊ နု သက္ကာ ပဋိဗာဟိတုံ၊ အဝသေသာ ကထာ နိရတ္ထကာ၊ ဓမ္မကထမဿ ကထေဿာမီ’’တိ။ အထ နံ တံ ကထေန္တော **တဿာတိဟာ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တဿာ**တိ ယသ္မာ စက္ခုံ တိဟိ ဂါဟေဟိ ဂဏှန္တော ဥပ္ပန္နံ မာရဏာန္တိကံ ဝေဒနံ ပဋိဗာဟိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ၊ တသ္မာ။ **နု စက္ခုံ ဥပါဒိယိဿာမီ**တိ စက္ခုံ တိဟိ ဂါဟေဟိ နု ဂဏှိဿာမိ။ **နု စ မေ စက္ခုနိသိတံ ဝိညာဏ**န္တိ ဝိညာဏမ္ပါဝိ မေ စက္ခုနိသိတံ နု ဘဝိဿတိ။ **နု ရူပ**န္တိ ဟေဋ္ဌာ အာယတနရူပံ ကထိတံ၊ ဣမသ္မိံ ဌာနေ သဗ္ဗမ္ပိ ကာမဘဝရူပံ ကထေန္တော ဝေမာဟ။

၃၈၆။ **နု ဣဓလောက**န္တိ ဝသနဋ္ဌာနံ ဝါ ဃာသစ္ဆာဒနံ ဝါ နု ဥပါဒိ-ယိဿာမီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဟိ ပစ္ဆယေသု အပရိတသနတ္ထံ ကထိတံ။ **နု**

ပရလောကန္တိ ဏ္ဍေ ပန မနုဿလောကံ ဌပေတွာ သေသာ ပရလောကာ နာမ။ ဣဒံ ''အသုကဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အသုကဋ္ဌာနေ ဘဝိဿာမိ၊ ဣဒံ နာမ ခါဒိဿာမိ ဘုဉ္ဇိဿာမိ နိဝါသေဿာမိ ပါရုပိဿာမီ''တိ ဧဝရူပါယ ပရိတသနာယ ပဟာနတ္ထံ ဝုတ္တံ။ တမ္ပိ န ဥပါဒိယိဿာမိ၊ န စ မေ တန္နိဿိတံ ဝိညာဏံ ဘဝိဿတီတိ ဧဝံ တိဟိ ဂါဟေဟိ ပရိမောစေတွာ ထေရော ဒေသနံ အရဟတ္တနိကူဋေန နိဋ္ဌပေသိ။

၃၀၇။ **ဩလီယသီ**တိ အတ္တနော သမ္ပတ္တိံ ဒိဿွာ အာရမ္မဏေသု ဗဇ္ဈသီ အလ္လီယသီတိ။ ဣတိ အာယသ္မာ အာနန္ဒော ''အယမ္ပိ နာမ ဂဟပတိ ဧဝံ သဒ္ဓေါ ပသန္နော မရဏဘယဿ ဘာယတိ၊ အညော ကော နု ဘာယိဿတီ''တိ မညမာနော တဿ ဂါဠှံ ကတ္ဝာ ဩဝါဒံ ဒေန္တော ဧဝမာဟ။ **နု စ မေ ဧဝရူပိ ဓမ္မီကထာ သုတပုဗ္ဗာ**တိ အယံ ဥပါသကော ''သတ္ထု သန္တိကာပိ မေ ဧဝရူပိ ဓမ္မကထာ နု သုတပုဗ္ဗာ''တိ ဝဒတိ၊ ကိံ သတ္ထာ ဧဝရူပိံ သုခုမံ ဂမ္ဘီရကထံ နု ကထေတီတိ။ နော နု ကထေတိ၊ ဧဝံ ပန ဆ အဇ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ ဆ ဗာဟိရာနိ ဆ ဝိညာဏကာယေ ဆ ဖဿကာယေ ဆ ဝေဒနာကာယေ ဆ ဓာတုယော ပဋိက္ခိပိတွာ ဧတေသု ပဋိဃာနုသယာဒီသု အရဟတ္တနိကူဋေန ပရိယောသာပေတွာ ဒေသေတွာ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဓမ္မေသု အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတွာ ကထိတ-ကထာ ဧတေန နယေန သုတပုဗ္ဗာ၊ တသ္မာ ဧဝံ ဝဒတိ။

အပိစာယံ ဥပါသကော ဒါနာဓိမုတ္တော ဒါနာဘိရတော ဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကံ ဂန္ဆန္တော တုဏ္ဍဟတ္ထော နု ဂတပုဗ္ဗော။ ပုရေဘတ္တံ ဂန္ဆန္တော ယာဂုခဇ္ဇကာဒီနိ ဂါဟာပေတွာ ဂန္ဆတိ၊ ပဏ္ဍာဘတ္တံ သပ္ပိမဓုဖာဏိတာဒီနိ။ တသ္မိံ အသတိ ဝါလိကံ ဂါဟာပေတွာ ဂန္ဓကုဋိပရိဝေဏေ ဩကိရာပေတိ၊ ဒါနံ ဒတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ ဧဟံ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တဂတိကော ကိရေသ ဥပါသကော၊ တသ္မာ ဘဂဝါ စတုဒိသတိ သံဝဏ္ဏရာနိ ဥပါသကဿ ယေဘုယ္ယေန ဒါနကထမေဝ ကထေသိ ''ဥပါသက ဣဒံ ဒါနံ နာမ ဗောဓိသတ္တာနံ ဂတမဂ္ဂေါ၊ မယ္ဟိ ဂတမဂ္ဂေါ၊ မယာ သတဿဟဿကပ္ပါဓိကာနိ စတ္တာရိ အသင်္ခ်ေယျာနိ ဒါနံ ဒိန္နံ၊ တုံ မယာ ဂတမဂ္ဂမေဝ အနုဂန္ဆသီ''တိ။ ဓမ္မသေနာပတိအာဒယော မဟာသာဝကာပိ အတ္တနော အတ္တနော သန္တိကံ အာဂတကာလေ ဒါနကထ-မေဝဿ ကထေန္တိ။ တေနေဝါဟ **နု ခေါ ဂဟပတိ ဂိဟိနံ ဩဒါတဝသနာနံ ဧဝရူပိ ဓမ္မီကထာ ပဋိဘာတီ**တိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ—ဂဟပတိ ဂိဟိနံ နာမ ခေတ္တဝတ္ထုဟိရညသုဝဏ္ဏဒါသီဒါသဟတ္ထိဘရိယာဒီသု တိဗ္ဗော အာလယော တိဋ္ဌ

နိကန္တိပရိယုဋ္ဌာနံ၊ တေသံ "ဣတ္ထ အာလယော နု ကာတမ္ဘော၊ နိကန္တိ နု ကာတမ္ဘာ"တိ ကထာ နု ပဋိဘာတိ နု ရုစ္စတီတိ။

ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမီတိ ကသ္မာ ဥပသင်္ကမိ? တုသိတဘဝနေ ကိရဿ နိဗ္ဗတ္တမတ္တသေဝ တိဂါဝုတပပ္ပမာဏံ သုဝဏ္ဏကဋ္ဆံ ဝိယ ဝိဇ္ဇောတမာနံ အတ္တဘာဝံ ဥယျာနဝိမာနဒိသမ္ပတ္တိံ စ ဒိသ္ဝာ "မဟတီ အယံ မယှံ သမ္ပတ္တိ၊ ကိံ နု ခေါ မေ မနုဿပထေ ကမ္မံ ကတ"န္တိ ဩလောကေန္တော တီသု ရတနေသု အဓိကာရံ ဒိသ္ဝာ စိန္တေသိ "ပမာဒဋ္ဌာနမိဒံ ဒေဝတ္တံ နာမ၊ ဣမာယ ဟိ မေ သမ္ပတ္တိယာ မောဒမာနဿ သတိသမ္မောသောပိ သိယာ၊ ဟန္ဒာဟံ ဂန္ဓွာ မမ ဇေတဝနဿ စေဝ ဘိက္ခုသံဃဿ စ တထာဂတဿ စ အရိယ-မဂ္ဂဿ စ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ စ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ တတော အာဂန္ဓွာ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိဿာမီ"တိ။ သော တထာ အကာသိ။ တံ ဒဿေတုံ **အထ ခေါ အနာထပိဏ္ဍိကော**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

တတ္ထ **ဣသိသံဃနိသေဝိတ**န္တိ ဘိက္ခုသံဃနိသေဝိတံ။ ဧဝံ ပဌမဂါထာယ ဇေတဝနဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ ဒုဒါနိ အရိယမဂ္ဂဿ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တော **ကမ္မံ ဝိဇ္ဇာ စာ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ကမ္မ**န္တိ မဂ္ဂစေတနာ။ **ဝိဇ္ဇာ**တိ မဂ္ဂပညာ။ **ဓမ္မော**တိ သမာဓိပက္ခိကော ဓမ္မော။ **သီလံ ဇီဝိတမုတ္တမ**န္တိ သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿ ဇီဝိတံ ဥတ္တမန္တိ ဒဿေတိ။ အထ ဝါ **ဝိဇ္ဇာ**တိ ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပေါ[1]။ **ဓမ္မော**တိ ဝါယာမ-သတိသမာဓယော။ **သီလ**န္တိ ဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါ။ **ဇီဝိတမုတ္တမ**န္တိ ဇေဿိံ သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿ ဇီဝိတံ နာမ ဥတ္တမံ။ **ဇေတန မစ္စာ သုဗ္ဗန္တိ**တိ ဇေတန အဋ္ဌိကေန မဂ္ဂေန သတ္တာ ဝိသုဗ္ဗန္တိ။

တသ္မာတိ ယသ္မာ မဂ္ဂေန သုဗ္ဗန္တိ၊ နု ဂေါတ္တဓနေဟိ၊ တသ္မာ။ **ယောနိ-သော ဝိဓိနေ ဓမ္မ**န္တိ ဥပါယေန သမာဓိပက္ခိယံ ဓမ္မံ ဝိဓိနေယျ။ **ဧဝံ တတ္ထ ဝိသုဗ္ဗ**တိတိ ဧဝံ တသ္မိံ အရိယမဂ္ဂေ ဝိသုဗ္ဗတိ။ အထ ဝါ **ယောနိသော ဝိဓိနေ ဓမ္မ**န္တိ ဥပါယေန ပဋိပဇ္ဇန္တဓမ္မံ ဝိဓိနေယျ။ **ဧဝံ တတ္ထ ဝိသုဗ္ဗ**တိတိ ဧဝံ တေသု စတူသု သစ္စေသု ဝိသုဗ္ဗတိ။

ဣဒါနိ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဝဏ္ဏံ ကထေန္တော **သာရိပုတ္တော ဝါ**တိ-အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **သာရိပုတ္တော ဝါ**တိ အဝဓာရဏဝစနံ။ ဧတေဟိ ပညာ-ဒိဟိ သာရိပုတ္တော ဝ သေယျောတိ ဝဒတိ။ **ဥပသမေနာ**တိ ကိလေသဥပသမေန။

၁-ဒိဋ္ဌိသင်္ကပ္ပါ (သီ၊သျာ)

ပါရဂံတောတိ နိဗ္ဗာနံ ဂတောဂ။ ယော ကောစိ နိဗ္ဗာနံ ပတ္တော ဘိက္ခု၊ သော ဇာတောဝပရမော သိယာ၊ နံ ထေရေန ဥတ္တရိတရော နာမ အတ္ထိတိ ဝဒတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-ဆန္နောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၃၈၉။ **ဧဝံ မေ သုတံ**နွှဲ့ ဆန္နောဝါဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဆန္နော**တိ ဧဝံနာမကော ထေရော၊ နံ အဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော်ထေရော။ **ပဋိသလ္လာနာ**တိ ဖလသမာပတ္တိတော။ **ဂိလာနုပဋ္ဌာကာ**တိ ဂိလာနုပဋ္ဌာနံ နာမ ဗုဒ္ဓဝတ်တိံ၊ တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **သတ္ထုနွှဲ့** ဇိဝိတဟာရကသတ္တံ။ **နာဝကင်္ခါမီ**တိ နံ ဣစ္ဆာမိ။

၃၉၀။ **အနုပဝဇ္ဇနွှဲ့** အနုပတ်တိကံ အပဋိသန္ဓိကံ။

၃၉၁။ **ဧတံ မမာ**တိအာဒိနိ တဏှာမာနဒိဋ္ဌဂါဟဝသေန ဝုတ္တာနိ။ **နိရောဓံ ဒိသွာ**တိ ခယဝယံ ဥတ္ဝာ။ **နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ နံ ဓမသော အတ္တာတိ သမနုပဿာမီ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာတိ သမနုပဿာမိ။

၃၉၃။ **တသ္မာ**တိ ယသ္မာ မာရဏန္တိကဝေဒနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော သတ္ထံ အာဟရာမီတိ ဝဒတိ၊ တသ္မာ။ ပုထုဇ္ဇနော အာယသ္မာ၊ တေန ဣဒမ္ပိ မနသိကရောဟိတိ ဒိပေတိ။ **နိစ္ဆကပွန်**နွှဲ့ နိစ္ဆကာလံ။ **နိသိတသာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိဟိ နိသိတသ။ **စလိတန်**နွှဲ့ ဝိပ္ပန္ဒိတံ ဟောတိ။ **ပဿဒ္ဓီ**တိ ကာယစိတ္တပဿဒ္ဓိ၊ ကိလေသပဿဒ္ဓိ နာမ ဟောတိတိ အတ္ထော။ **နတီ**တိ တဏှာနတိ[1]။ **နတိယာ အသတီ**တိ ဘဝတ္ထာယ အာလယနိကန်တိပရိယုဋ္ဌာနေသု အသတိ။ **အာဂတိဂတိ နဟောတီ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန အာဂတိ နာမ နဟောတိ၊ စုတိဝသေန ဂမနံ နာမ နဟောတိ။ **စုတူပပါတော**တိ စဝနဝသေန စုတိ၊ ဥပပဇ္ဇနဝသေန ဥပပါတော။ **နေဝိဓ နဟုရံ နဥဘယမန္တရေနာ**တိ နယိဓ လောကေ, နပရလောကေ, နဥဘယတ္ထ ဟောတိ။ **ဧသေဝန္တော ဒုက္ခသာ**တိ ဝဋ္ဋဒုက္ခကိလေသဒုက္ခသ အယမေဝ အန္တော အယံ

၁-တဏှာ (သီ၊ သျာ)

ပရိစ္ဆေဒေါ ပရိ၀ဋ္ဋုမဘာ၀ေါ၁ ဟောတိ။ အယမေ၀ ဟိ ဣတ္ထေ အတ္ထော။ ယေ ပန "နာ ဉာယမန္တရေနာ"တိ ၀စနံ ဂဟေတ္ဝာ အန္တရာဘံ ဒိဋ္ဌန္တိ၊ တေသံ ဥတ္တရိံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တမေ၀။

၃၉၄။ **သတ္ထိံ အာဟရေ၎သီ**တိ ဇီ၀ိတဟာရကံ သတ္ထံ အာဟရိ၊ ကဏ္ဌနာဠိံ ဆိန္နိ။ အထဿ တသ္မိံ ခဏေ မရဏဘယံ သြက္ကမိ၊ ဂတိနိမိတ္တံ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော အတ္တနော ပုထုဇ္ဇနဘာ၀ံ ဉတ္ဝာ သံ၀ိဂ္ဂေါ ဝိပဿနံ ပဋ္ဌပေတ္ဝာ သဒ္ဓိရေ ပရိဂ္ဂဏ္ဟန္တော အရဟတ္တံ ပတ္ဝာ သမသီသီ ဟုတ္ဝာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ **သမ္ဗ၂ါယေ၀ အနုပ၀ဇ္ဇတာ ဗျာကတာ**တိ ကိန္တ္၀ါပိ ဣဒံ ထေရဿ ပုထုဇ္ဇနကာလေ ဗျာကရဏံ ဟောတိ၊ ဧတေန ပန ဗျာကရဏေန အနန္တရာယမဿ ပရိနိဗ္ဗာနံ အဟောသိ။ တသ္မာ ဘဂ၀ါ တမေ၀ ဗျာကရဏံ ဂဟေတ္ဝာ ကထေသိ။ **ဥပ၀ဇ္ဇကုလာနီ**တိ ဥပသက်ဓိတဗ္ဗကုလာနိ။ ဣမိနာ ထေရော "ဘန္တေ ဧ၀ံ ဥပဋ္ဌာကေသု စ ဥပဋ္ဌာယိကာသု စ ဝိဇ္ဇမာနာသု သော ဘိက္ခု တုမှာကံ သာသနေ ပရိနိဗ္ဗာယိဿတိ"တိ ပုစ္ဆတိ။ အထဿ ဘဂ၀ါ ကုလေသု သံသဂ္ဂါဘာ၀ံ ဒီပေန္တော **ဟာနီ ဟေတေ သာရိပုတ္တာ**တိအာဒိမာဟ။ ဣမသ္မိံ ကိရ ဋ္ဌာနေ ထေရဿ ကုလေသု အသံသဋ္ဌဘာ၀ေါ ပါကဋော အဟောသိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀ါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဆန္နော၀ါဒသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၃-ပုဏ္ဏော၀ါဒသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၃၉၅။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ပုဏ္ဏော၀ါဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **ပဋိသလ္လာနာ**တိ ဧကီဘာ၀ါ။ **တံ ဧစ**တိ တံ စက္ခုံ ဧ၀ံ ရူပဋ္ဌ။ **နန္ဒိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော**တိ နန္ဒိယာ တဏှာယ သမော၀ေနေန ပဉ္စက္ခန္ဓဒုက္ခဿ သမော၀ေနံ ဟောတိ။ ဣတိ ဆသု ဒ္ဝါရေသု ဒုက္ခံ သမုဒယော၀ တိ ဒ္ဝိန္နံ သစ္စာနံ ၀သေန ၀ဋ္ဋံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ဒေသေသိ။ ဒုတိယနယေ နိရောဓော မဂ္ဂေါတိ ဒ္ဝိန္နံ သစ္စာနံ ၀သေန ဝိ၀ဋ္ဋံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ဒေသေသိ။ **ဣမိနာ စ တံ ပုဏ္ဏော**တိ ပါဠိယေဣော အနုသန္ဓိ။ ဧ၀ံ တာ၀ ၀ဋ္ဋ၀ိ၀ဋ္ဋ၀သေန ဒေသနံ အရဟတ္တေ ပက္ခိပိတ္ဝာ ဣဒါနိ ပုဏ္ဏတ္ထေရံ သတ္တာ ဒ္ဝါနေသု သီဟနာဒံ နဒါပေတုံ **ဣမိနာ စ တ**န္တိအာဒိမာဟ။

၁-ပါဠိမ၀ဋ္ဋုမဘာ၀ေါ (သျာ)

၃၉၆။ **စက္ခာ**တိ ဒုဋ္ဌာ ကိဗ္ဗိသာ။ **ဖရုသာ**တိ ကက္ခဋာ။ **အက္ကောသိဿန္တီ**တိ ဒသဟိ အက္ကောသဝတ္ထူဟိ အက္ကောသိဿန္တိ။ **ပရိဘာသိဿန္တီ**တိ ကိံ သမဏော နာမ တုံ၊ ဇုဒ္ဓ ဇုဒ္ဓ တေ ကရိဿာမာတိ တဇ္ဇေဿန္တိ။ **ဧဝံ-မေဍ္ဍာ**တိ ဧဝံ မယုံ ဍွေ ဘဝိဿတိ။

ဒဏ္ဍေနာတိ စတုဟတ္ထေန ဒဏ္ဍေန ဝါ ဃဋ္ဋိကမုဂ္ဂရေန ဝါ။ **သတ္ထေနာ**တိ ကေတောဓရာဒိနာ။ **သတ္ထဟာရကံ ပရိယေသန္တီ**တိ ဇီဝိတဟာရကံ သတ္ထံ ပရိယေသန္တိ။ ဇုဒံ ထေရော တတိယပါရာဇိကဝတ္ထုသ္မိံ အသုဘကထံ သုတ္ဝာ အတ္တဘာဝေန ဇိဂုစ္ဆန္တော နံ ဘိက္ခူနံ သတ္ထဟာရကပရိယေသနံ သန္ဓာယာဟ။ **ဒမူပသမေနာ**တိ ဍွေ **ဒမော**တိ ဇုန္ဒြိယသံဝရာဒိနံ ဧတံ နာမံ။ "သစ္စေန ဒန္တော ဒမသာ ဥပေတော၊ ဝေဒန္တဂူ ဝုသိတဗြဟ္မစရိယော"တိ ဍွေ ဟိ ဇုန္ဒြိယသံဝရော ဒမော တိ ဝုစ္စတေ။ "ယဒိ သစ္စာ ဒမာ စာဂါ၊ ခန္တျာ ဘိယျောဓ ဝိဇ္ဇတီ"တိ ဍွေ ပညာ ဒမော တိ ဝုစ္စတေ။ "ဒါနေန ဒမေန သံယမေန သစ္စဝဇ္ဇေန"တိ ဍွေ ဥပေါသထကမ္မံ ဒမော တိ ဝုတ္တံ။ ဇုမသ္မိံ ပန သုတ္တေ ခန္တိ ဒမော တိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ **ဥပသမော**တိ တသ္သေဝ ဝေဝစနံ။

၃၉၇။ **အထ ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော**တိ ကော ပနေသ ပုဏ္ဏော၊ ကသ္မာ ပနေတ္ထ ဂန္တွာ ကာမော အဟောသီတိ။ သုနာပရန္တဝါသိကော ဧဝ ဧသော၊ သာဝတ္ထိယံ ပန အသပ္ပါယဝိဟာရံ သလ္လက္ခေတ္ဝာ တတ္ထ ဂန္တွာ ကာမော အဟောသိ။

တတြာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ—သုနာပရန္တရဋ္ဌေ ကိရ ကေသ္မိံ ဝါဏိဇကဂါမေ ဧတေ ဒွေ ဘာတရော။ တေသု ကဒါစိ ဇေဋ္ဌော ပဉ္စ သကဋသတာနိ ဂဟေတ္ဝာ ဇနပဒံ ဂန္တွာ ဘဏ္ဍံ အာဟရတိ၊ ကဒါစိ ကနိဋ္ဌော။ ဇုမသ္မိံ ပန သမယေ ကနိဋ္ဌံ ဃရေ ဌပေတ္ဝာ ဇေဋ္ဌဘာတိကော ပဉ္စ သကဋသတာနိ ဂဟေတ္ဝာ ဇနပဒ-စာရိကံ စရန္တော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ပတ္ဝာ ဇေတဝနဿ နာတိဒူရေ သကဋသတ္ထံ နိဝါသေတ္ဝာ ဘုတ္တပါတရာသော ပရိဇနပရိဝုတော ဖာသုကဋ္ဌာနေ နိသီဒိ။

တေန စ သမယေန သာဝတ္ထိဝါသိနော ဘုတ္တပါတရာသာ ဥပေါသထဂ်ါနိ အဓိဋ္ဌာယ သုဒ္ဓုတ္တရာသဂ်ါ ဂန္ဓပုပ္ဖါဒိဟတ္ထာ ယေန ဗုဒ္ဓေါ ယေန ဓမ္မော ယေန သံဃော၊ တန္နိန္နာ တပ္ပေါဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ ဟုတ္ဝာ ဒက္ခိဏဒ္ဝါရေန နိက္ခမိတ္ဝာ

၁-သံ ၁-၁၇၀၊ ခဲ့ ၁-၃၄၇-ဝိဇ္ဇေသု။ ၂-သံ ၁-၂၁၇၊ ခု ၁-၃၀၇-ဝိဇ္ဇေသု။
၃-ဒီ ၁-၄၉၊ မ ၂-၁၀၄-ဝိဇ္ဇေသု။

ဇေတ၀နံ ဂစ္ဆန္တိ။ သော တေ ဒိသွာ ‘‘ကဟံ ဥမေ ဂစ္ဆန္တိ’’တိ ကေမနုသံ ပုစ္ဆိ။ ကိံ တွံ အယျော နု ဇာနာသိ၊ လောကေ ဗုဒ္ဓမမ္မသံဃရတနာနိ နာမ ဥပ္ပန္နာနိ၊ ဥစ္စေသ မဟာဇနော သတ္ထု သန္တိကေ ဓမ္မကထံ သောတုံ ဂစ္ဆတိတိ။ တဿ ဗုဒ္ဓေါတိ ၀စနံ ဆ၀ိစမ္မာဒီနိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။ အထ အတ္တနော ပရိဇနပရိဝုတော တာယ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဝိဟာရံ ဂန္ဒွာ သတ္ထု မဓုရဿရေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ ပရိသပရိယန္တေ ဌိတော ဓမ္မံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေသိ။ အထ တထာဂတေန ကာလံ ဝိဒိတ္ဝာ ပရိသာယ ဥယျောဇိတာယ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ သွာတနာယ နိမန္တေတ္ဝာ ဒုတိယဒိ၀သေ မဏ္ဍပံ ကာရေတ္ဝာ အာသနာနိ ပညပေတ္ဝာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ သံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတ္ဝာ ဘုတ္တပါတရာသော ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌာယ ဘဏ္ဍာဂါရိကံ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ဧတ္တကံ ဘဏ္ဍံ ဝိဿဇ္ဇိတံ၊ ဧတ္တကံ နု ဝိဿဇ္ဇိတန္တိ သဗ္ဗံ အာစိက္ခိတ္ဝာ ‘‘ဣမံ သာပတေယျံ မယှံ ကနိဋ္ဌဿ ဒေဟီ’’တိ သဗ္ဗံ နိယျာတေတ္ဝာ သတ္ထု သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနပရာယဏော အဟောသိ။

အထဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တဿ ကမ္မဋ္ဌာနံ နု ဥပဋ္ဌာတိ။ တတော စိန္တေသိ ‘‘အယံ ဇနပဒေါ မယှံ အသပ္ပါယော၊ ယံနူနာဟံ သတ္ထု သန္တိကေ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတ္ဝာ သကဋ္ဌာနမေ၀ ဂန္ဆေယျ’’န္တိ။ အထ ပုဗ္ဗဏ္ဏသမယေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ သာယန္ဟသမယေ ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဘဂ၀န္တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ ကမ္မဋ္ဌာနံ ကထာပေတ္ဝာ သတ္ထာ သီဟနာဒေ နဒိတ္ဝာ ပက္ကာမိ။ တေန ဝုတ္တံ ‘‘အထ ခေါ အာယသ္မာ ပုဏ္ဏော။ပ။ ဝိဟရတီ’’တိ။

ကတ္ထ ပနာယံ ဝိဟာသီတိ။ စတူသု ဌာနေသု ဝိဟာသိ၊ သုနာပရန္တရဋ္ဌံ တာ၀ ပ၀ိသိတ္ဝာ **အဇ္ဈ[1]ဟတ္ထပဗ္ဗတေ** နာမ ပ၀ိသိတ္ဝာ ၀ါကိဇဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါ၀ိသိ။ အထ နံ ကနိဋ္ဌဘာတာ သဉ္ဇာနိတ္ဝာ ဘိက္ခံ ဒတ္ဝာ ‘‘ဘန္တေ အညတ္ထ အဂန္ဒွာ ဣဓေ၀ ၀သထာ’’တိ ပဋိညံ ကာရေတ္ဝာ တတ္ထေ၀ ၀သာပေသိ။

တတော **သမုဒ္ဒဂိရိဝိဟာရံ** နာမ အဂမာသိ။ တတ္ထ အယကန္တပါသာဏေဟိ ပရိစ္ဆိန္နိတ္ဝာ ကတစင်္ကမော အတ္ထိ၊ တံ ကောစိ စင်္ကမိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ တတ္ထ သမုဒ္ဒ၀ိစိယော အာဂန္ဒွာ အယကန္တပါသာဏေသု ပဟရိတ္ဝာ မဟာသဒ္ဒံ ကရောန္တိ။ ထေရော ‘‘ကမ္မဋ္ဌာနံ မနသိကရောန္တာနံ ဖာသုဝိဟာရော ဟောတူ’’တိ သမုဒ္ဒံ နိဿဒ္ဒံ ကတ္ဝာ အဓိဋ္ဌာသိ။

၁-အမ္မဟတ္ထပဗ္ဗတေ (သီ၊ ဋ္ဌ)၊ အဗ္ဘုဟတ္ထပဗ္ဗတံ (သံ-ဋ္ဌ ၃-သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယံ)

တတော **မာတုလဂိရိ**ံ နာမ အဂမာသိ။ တတ္ထ သကုဏသံဃော ဥဿန္နော၊ ရတ္တိဥ္ဇ ဒိဝါ စ သဒ္ဒေါ ကောဗ္ဘေါဝ ဟောတိ၊ ထေရော ဣဒံ ဌာနံ အဖာသုကန္တိ တတော **မကုလကာရာမဝိဟာရံ** နာမ ဂတော။ သော ဝါဏိဇဂါမဿ နာတိဒူရော နစ္စာသန္နော ဂမနာဂမနသမ္ပန္နော ဝိဝိတ္တော အပ္ပသဒ္ဒေါ၊ ထေရော ဣဒံ ဌာနံ ဖာသုကန္တိ တတ္ထ ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနစင်္ကမနာဒီနိ ကာရေတ္ဝာ ဝဿံ ဥပဂစ္ဆိ။ ဧဝံ စတ္ဂသု ဌာနေသု ဝိဟာသိ။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံယေဝ အန္တောဝဿေ ပဉ္စ ဝါဏိဇသတာနိ ပရသမုဒ္ဒံ ဂစ္ဆာမာတိ နာဝါယ ဘဏ္ဍံ ပက္ခိပိံသု။ နာဝါရောဟနဒိဝသေ ထေရဿ ကနိဋ္ဌဘာတာ ထေရံ ဘောဇေတ္ဝာ ထေရဿ သန္တိကေ သိက္ခာပဒါနိ ဂဟေတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ ဂစ္ဆန္တော “ဘန္တေ မဟာသမုဒ္ဒေါ နာမ အပ္ပမေယ္ယော အနေကန္တရာယော၊ အမှေ အာဝဇ္ဇေယျာထာ”တိ ဝတ္ဝာ နာဝံ အာရုဟိ။ နာဝါ ဥတ္တမဇဝေန ဂစ္ဆမာနာ အညတရံ ဒီပကံ ပါပုဏိ။ မနုဿာ ပါတရာသံ ကရိဿာမာတိ ဒီပကေ ဩတိဏ္ဏာ။ တသ္မိံ ဒီပေ အညံ ကိဉ္စိ နတ္ထိ၊ စန္ဒနဝနမေဝ အဟောသိ။

အထေကော ဝါသိယာ ရုက္ခံ အာကောဋေတ္ဝာ လောဟိတစန္ဒနဘာဝံ ဉတ္ဝာ အာဟ “ဘော မယံ လာဘတ္ထာယ ပရသမုဒ္ဒံ ဂစ္ဆာမ၊ ဣတော စ ဥတ္တရိ လာဘော နာမ နတ္ထိ၊ စတုရင်္ဂုလမတ္တာ ဃဋိကာ သတသဟဿံ အဂ္ဃတိ၊ ဟာရေတမ္ဘကယုတ္တံ ဘဏ္ဍံ ဟာရေတ္ဝာ စန္ဒနဿ ပူရေမာ”တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ စန္ဒနဝနေ အဓိဝတ္ထာ အမနုဿာ ကုဇ္ဈိတ္ဝာ “ဣမေဟိ အမှာကံ စန္ဒနဝနံ နာသိတံ၊ ဃာတေဿာမ နေ”တိ စိန္တေတ္ဝာ “ဣဓေဝ ဃာတိတေသု သဗ္ဗံ ဝနံ ဧကံ ကုဏပံ ဘဝိဿတိ၊ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ နေသံ နာဝံ ဆြသိဒေဿာမာ”တိ အာဟံသု။ အထ တေသံ နာဝံ အာရုယှ မုဟုတ္တံ ဂတကာလေယေဝ ဥပ္ပါဒိကံ[၁] ဥဋ္ဌပေတ္ဝာ သယမ္ပိ တေ အမနုဿာ ဘယာနကာနိ ရူပါနိ ဒဿယိံသု။ ဘီတာ မနုဿာ အတ္တနော အတ္တနော ဒေဝတာ နမဿန္တိ။ ထေရဿ ကနိဋ္ဌော စူဠပုဏ္ဏကုဋုမ္ဗိကော “မယံ ဘာတာ အဝဿယော ဟောတူ”တိ ထေရဿ နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ။

ထေရောပိ ကိရ တသ္မိံယေဝ ခဏေ အာဝဇ္ဇိတ္ဝာ တေသံ ဗျသနပ္ပတ္တိံ ဉတ္ဝာ ဝေဟာသံ ဥပ္ပတိတ္ဝာ သမ္မုခေ အဋ္ဌာသိ။ အမနုဿာ ထေရံ ဒိသ္ဝာ “အယျော ပုဏ္ဏတ္ထေရော တေ”တိ ပက္ကမိံသု၊ ဥပ္ပါဒိကံ သန္ဓိသိဒိ။ ထေရော မာ ဘာယထာတိ

၁-ဥပ္ပါတိကံ (သံ-ဋ ၃-သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယံ)

တေ အဿာသေတ္ဝာ “ကဟံ ဂန္တုကာမတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆိ။ ဘန္တေ အမှာကံ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂစ္ဆာမာတိ။ ထေရော နာဝံ ဖလေ ဘာ အက္ကမိတ္ဝာ ‘‘တေသံ ဣစ္ဆိတဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတူ”တိ အဓိဋ္ဌာသိ၊ ဝါဏိဇာ သကဋ္ဌာနံ ဂန္ဒွာ တံ ပဝတ္တိံ ပုတ္တဒါရဿ အာရောစေတ္ဝာ “ထေ ထေရံ သရဏံ ဂစ္ဆာမာ”တိ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ပစ္ဆိမဘဝတ္တဂါမသတေဟိ သဒ္ဓိံ တီသု သရဏေသု ပတိဋ္ဌာယ ဥပါသကတ္တံ ပဋိဝေဒေသုံ။ တတော နာဝါယ ဘဏ္ဍံ ဩတာရေတ္ဝာ ထေရဿ ကေဠံ ကောဋ္ဌာသံ ကတ္ဝာ “အယံ ဘန္တေ တုမှာကံ ကောဋ္ဌာသော”တိ အာဟံသု။ ထေရော “မယှံ ဝိသုံ ကောဋ္ဌာသကိစ္စံ နတ္ထိ၊ သတ္ထာ ပန တုမှေဟိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော’’တိ။ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော ဘန္တေတိ။ တေန ဟိ ဗုဓိနာ သတ္ထု မဏ္ဍလမာဠံ ကရောထ၊ ဧဝံ သတ္ထာရံ ပဿိဿထာတိ။ တေ သာဓု ဘန္တေတိ တေန စ ကောဋ္ဌာသေန အတ္တနော စ ကောဋ္ဌာသေဟိ မဏ္ဍလမာဠံ ကာတုံ အာရဘိံသု။

သတ္ထာပိ ကိရ အာရဒ္ဓကာလတော ပဋ္ဌာယ ပရိဘောဂံ အကာသိ။ အာရက္ခ-မနုဿာ ရတ္တိံ ဩဘာသံ ဒိဿွာ “မဟေသက္ခာ ဒေဝတာ အတ္ထီ”တိ သညံ ကရိံသု။ ဥပါသကာ မဏ္ဍလမာဠံ စ ဘိက္ခုသံဃဿ စ သေနာသနာနိ နိဋ္ဌပေတ္ဝာ ဒါနသမ္ဘာရံ သဇ္ဇေတ္ဝာ “ကတံ ဘန္တေ အမှေဟိ အတ္တနော ကိစ္စံ၊ သတ္ထာရံ ပက္ကောသထာ”တိ ထေရဿ အာရောစေသုံ။ ထေရော သာယန္ဟ-သမယေ ဗုဒ္ဓိယာ သာဝတ္ထိံ ပတ္ဝာ ‘‘ဘန္တေ ဝါဏိဇဂါမဝါသိနော တုမှေ ဒဋ္ဌုကာမာ၊ တေသံ အနုကမ္ပံ ကရောထာ”တိ ဘဂဝန္တံ ယာစိ။ ဘဂဝါ အဓိဝါသေသိ။ ထေရော ဘဂဝတော အဓိဝါသနံ ဝိဒိတ္ဝာ သကဋ္ဌာနမေဝ ပစ္စာဂတော။

ဘဂဝါပိ အာနန္ဒတ္ထေရံ အာမန္တေသိ “အာနန္ဒ သွေ သုနာပရန္တေ ဝါဏိဇ-ဂါမေ ဝိက္ခာယ စရိဿာမ၊ တွံ ဧကူနပဉ္စသတာနံ ဘိက္ခူနံ သလာကံ ဒေဟိ”တိ။ ထေရော သာဓု ဘန္တေတိ ဘိက္ခုသံဃဿ တမတ္ထံ အာရောစေတ္ဝာ နဘစာရိ-ကာ ၂ ဘိက္ခူ။ သလာကံ ဂဏှန္တူ။တိ အာဟ။ တံဒိဝသံ ကုက္ကုဓာနတ္ထေရော ပဌမံ သလာကံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဝါဏိဇဂါမဝါသိနောပိ “သွေ ကိရ သတ္ထာ အာဂမိ-သတိ”တိ ဂါမမဇ္ဈေ မဏ္ဍပံ ကတ္ဝာ ဒါနဂ္ဂံ သဇ္ဇယိံသု။ ဘဂဝါ ပါတောဝ သရီရပဋိဇဂ္ဂနံ ကတ္ဝာ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိသိတ္ဝာ ဖလသမာပတ္တိံ အပ္ပေတ္ဝာ နိသီဒိ။ သက္ကသ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှံ အဟောသိ။ သော ကိံ ဇုဒ္ဓိ

၁-နာဝံ ပဏော (သီ)၊ နာဝါ ထလေ (သျာ)၊ နာဝဂ်ော (သံ-ဋ ၃-သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယံ)
၂-န ပိဏ္ဍစာရိကာ (သျာ၊ က်)

အာဝဇ္ဇေတွာ သတ္ထု သုနာပရန္တကမနံ ဒိသွာ ဝိဿကမ္မံ[1] အာမန္တေသိ "တာတ အဇ္ဇ ဘဂဝါ တိမတ္တာနိ၂ ယောဇနသတာနိ ပိဏ္ဍာစာရံ ကရိဿတိ၊ ပဋ္ဌ ကုဋ္ဌာဂါရသတာနိ မာပေတွာ ဇေတဝနဒ္ဝါရကောဋ္ဌမတ္ထကေ ဂမနသဇ္ဇာနိ ကတွာ ဌပေဟိ"တိ။ သော တထာ အကာသိ။ ဘဂဝတော ကုဋ္ဌာဂါရံ စတုမုခံ အဟောသိ၊ ဒ္ဝိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ ဒ္ဝိမုခါနိ၊ သေသာနိ ဧကမုခါနိ။ သတ္ထာ ဂန္ဓကုဋိတော နိက္ခမ္မ ပဋိပါဋိယာ ဌပိတကုဋ္ဌာဂါရေသု ဓုရကုဋ္ဌာဂါရံ ပါဝိသိ။ ဒ္ဝေ အဂ္ဂသာဝကေ အာဒိံ ကတွာ ကျေနပဋ္ဌာကဿတာနိပိ ကုဋ္ဌာဂါရံ ဂန္ဆာနိသိန္နာ အဟေသုံ။ ကေ တုဋ္ဆကုဋ္ဌာဂါရံ အဟောသိ၊ ပဋ္ဌပိ ကုဋ္ဌာဂါရသတာနိ အာကာသေ ဥပ္ပတိံသု။

သတ္ထာ သစ္ဆဗန္ဓပဗ္ဗတံ နာမ ပတွာ ကုဋ္ဌာဂါရံ အာကာသေ ဌပေသိ[2]။ တသ္မိံ ပဗ္ဗတေ သစ္ဆဗန္ဓော နာမ မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိကတာပသော မဟာဇနံ မိဆ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဥဂ္ဂဏှာပေန္တော လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဝသတိ၊ အဇ္ဇန္တန္တရေ စဿ အန္တေဝာသိယံ ပဒီပေါ ဝိယ အရဟတ္တသ္သ ဥပနိဿယော ဇလတိ။ တံ ဒိသွာ ဓမ္မမသ္သ ကထေဿာမီတိ ဂန္ဆာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တာပသော ဒေသနာ-ပရိယောသာနေ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ မဂ္ဂေနေဝါဿ အဘိညာ အာဂတာ၊ ဇေဘိဘိက္ခူ ဟုတွာ ဇုဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရဓရော ဟုတွာ ကုဋ္ဌာဂါရံ ပါဝိသိ။

ဘဂဝါ ကုဋ္ဌာဂါရဂတေဟိ ပဋ္ဌဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝါဏိဇဂါမံ ဂန္ဆာ ကုဋ္ဌာဂါရာနိ အဒိဿမာနာနိ ကတွာ ဝါဏိဇဂါမံ ပါဝိသိ။ ဝါဏိဇာ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသံဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ သတ္ထာရံ မကုလကာရာမံ နယိံသု။ သတ္ထာ မင်္ဂလမာဠံ ပါဝိသိ။ မဟာဇနော ယာဝ သတ္ထာ ဘတ္တဒရထံ ပဋိပဿမ္ဘေတိ၊ တာဝ ပါတရာသံ ကတွာ ဥပေါသထင်္ဂါနိ သမာဒါယ ဗဟိံ ဂန္ဓဗ္ဗ ပုပ္ဖဗ္ဗ အာဒါယ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ အာရာမံ ပစ္ဆာဂမာသိ။ သတ္ထာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ၊ မဟာဇနဿ ဗန္ဓနမောက္ခော ဇာတော၊ မဟန္တံ ဗုဒ္ဓကောလာဟလံ အဟောသိ။

သတ္ထာ မဟာဇနဿ သင်္ဂဟတ္ထံ ကတိပါဟံ တတ္ထေဝ ဝသိ၊ အရဏံ ပန မဟာဂန္ဓကုဋိယံယေဝ ဥဋ္ဆပေသိ။ တတ္ထ ကတိပါဟံ ဝသိတွာ ဝါဏိဇဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ "တုံ ဇုဓေဝ ဝသာဟီ"တိ ပုဏ္ဏတ္ထေရံ နိဝတ္တေတွာ အန္တရေ

၁-ဝိဿကမ္မံ (သျာ)၊ ဝိသုကမ္မံ (က) ၂-တိံသမတ္တာနိ (က)
၃-ဌပေတွာ (သီ၊က)

နမုဒါနဒိ[1] နာမ အတ္ထိ၊ တဿာ တီရံ အဂမာသိ။ နမုဒါနာဂရာဇာ သတ္ထု ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတ္ဝာ နာဂဘဝနံ ပဝေသေတ္ဝာ တိဏ္ဏံ ရတနာနံ သက္ကာရံ အကာသိ။ သတ္ထာ တဿ ဓမ္မံ ကထေတ္ဝာ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိ၊ သော “မယ္ဟံ ဘန္တေ ပရိစရိတဗ္ဗံ ဒေထာ”တိ ယာစိ၊ ဘဂဝါ နမုဒါနဒိတီရေ ပဒစေတိယံ ဒသေသိ။ တံ ဝိစိသု အာဂတာသု ပိဓိယတိ၊ ဂတာသု ဝိဝရိယတိ[2]၊ မဟာသက္ကာရပ္ပတ္တံ အဟောသိ။ သတ္ထာ တဟော နိက္ခမ္မ သစ္ဆဗန္ဓပဗ္ဗတံ ဂန္ဒွာ သစ္ဆဗန္ဓံ အာဟ “တယာ မဟာဇနော အပါယမဂ္ဂေ ဩတာရိတော၊ တ္ဝံ ဣဒေဝ ဝသိတ္ဝာ ဇေတေသံ လဒ္ဓိံ ဝိဿဇ္ဇာပေတ္ဝာ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂေ ပတိဋ္ဌာပေဟီ”တိ။ သောပိ ပရိစရိတဗ္ဗံ ယာစိ။ သတ္ထာ ဃနပိဋ္ဌပါသာဏော အလ္လမတ္တိကပိဏ္ဍမိ လဉ္ဆနံ ဝိယ ပဒစေတိယံ ဒသေသိ၊ တတော ဇေတဝနမေဝ ဂတော။ တေမတ္တိံ သန္ဓာယ **တေနေဝန္တရဝဿနာ**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။

ပရိနိဗ္ဗာယီတိ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယိ။ မဟာ-ဇနော ထေရဿ သတ္တ ဒိဝသာနိ သရီရပူဇံ ကတ္ဝာ ဗဟူနိ ဂန္ဓကဋ္ဌာနိ သမောဓာနေတ္ဝာ သရီရံ စျာပေတ္ဝာ ဓာတုယော အာဒါယ စေတိယံ အကာသိ။ **သမ္မဟုလာ ဘိက္ခူ**တိ ထေရဿ အာဋာဟနေ ဌိတဘိက္ခူ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ပုက္ကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၄-နန္ဒကောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ

. ၃၉၈။ **ဧဝံ မေ သုတ**န္တိ နန္ဒကောဝါဒသုတ္တံ။ တတ္ထ **တေန ခေါ ပန သမယေန**ာတိ ဘဂဝါ မဟာပဇာပတိယာ ယာစိတော ဘိက္ခုနိသံဃံ ဥယ္ယောဇေတ္ဝာ ဘိက္ခုသံဃံ သန္နိပါတေတ္ဝာ “ထေရာ ဘိက္ခူ။ ဝါရေန ဘိက္ခု-နိယော သြဝဒန္တူ”တိ သံဃသ္သ ဘာရံ အကာသိ။ တံ သန္ဓာယေတံ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပရိယာယေန**ာတိ ဝါရေန။ **နန္ဒ**[2] **ဣန္ဒ**[3]**တီ**တိ အတ္တနော ဝါရေ သမ္ပတ္တေ ဒူရံ ဂါမံ ဝါ ဂန္ဒွာ သူစိကမ္မာဒီနိ ဝါ အာရဘိတ္ဝာ “အယံ နာမသ္သ ပပဉ္စော”တိ ဝဒါပေသိ။ ဣမံ ပန ပရိယာယေန သြဝါဒံ ဘဂဝါ နန္ဒကတ္ထေရဿေဝ ကာရဏာ အကာသိ။ ကသ္မာ? ဣမာသံ ဟိ ဘိက္ခုနိံ ထေရံ ဒိသ္ဝာ စိတ္တံ ကေဠံ

၁-နိမုဒါနဒိ (သျာ)　　၂-ဒိဿတိ (က)　　၃-သမ္ပတ္တောတိ (က)

ဟောတိ ပသီဒတိ၊ တေန တာ တဿ သြဝါဒံ သမ္မဒ္ဒိန္တိတုကာမာ၊ ဓမ္မကထံ သောတုကာမာ။ တသ္မာ ဘဂဝါ "နန္ဒကော အတ္တနော ဝါရေ သမ္ပတ္တေ သြဝါဒံ ဒဿတိ၊ ဓမ္မကထံ ကထေဿတီ"တိ ဝါရေန သြဝါဒံ အကာသိ။ ထေရော ပန အတ္တနော ဝါရံ န ကရောတိ၊ ကသ္မာတိ စေ။ တာ ကိရ ဘိက္ခုနိယော ပုဗ္ဗေ ထေရဿ ဇမ္မဒိဗေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တဿ သြရောဓာ အဟေသုံ။ ထေရော ပုဗ္ဗေ-နိဝါသဉ္စာနေန တံ ကာရဏံ ဥတ္ဝာ စိန္တေသိ "မံ ဋ္ဌမဿ ဘိက္ခုနိသံဃဿ မဇ္ဈေ နိသိန္နံ ဥပမာယော စ ကာရဏာနိ စ အာဟရိတ္ဝာ ဓမ္မံ ကထယမာနံ ဒိသ္ဝာ အညော ပုဗ္ဗေနိဝါသဉ္စာလာဘီ ဘိက္ခု ဋ္ဌမံ ကာရဏံ သြလောကေတ္ဝာ 'အာယသ္မာ နန္ဒကော ယာဝဇ္ဇဒိဝသာ သြရောဓေ န ဝိဿဇ္ဇေတိ၊ သောဘ-တာယမာယသ္မာ သြရောဓပရိဝုတော'တိ ဝတ္တုံ မညေယျာ"တိ။ ဇေတမ္ထံ သမ္ပဿမာနော ထေရော အတ္တနော ဝါရံ န ကရောတိ။ ဋ္ဌမာသဉ္စ ကိရ ဘိက္ခုနိနံ ထေရဿေဝ ဒေသနာ သပ္ပါယာ ဘဝိဿတီတိ ဥတ္ဝာ **အထ ခေါ ဘဂဝါ အာယသ္မန္တံ နန္ဒကံ အာမန္တေသိ။**

တာသံ ဘိက္ခုနိနံ ပုဗ္ဗေ တဿ သြရောဓဘာဝဇာနနတ္ထံ ဋ္ဌဒံ ဝတ္ထု—ပုဗ္ဗေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ ပဉ္စ ဒါသသတာနိ ပဉ္စ ဒါသိသတာနိ စာတိ ဇဏ္ဍသဟဿံ ဇနေတာဝ ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဇနေသွိံ ဌာနေ ဝသိ။ အယံ နန္ဒကတ္ထေရော တသ္မိံ ကာလေ ဇေဋ္ဌကဒါသော ဟောတိ၊ ဂေါတမီ ဇေဋ္ဌကဒါသီ။ သာ ဇေဋ္ဌက-ဒါသဿ ပါဒပရိစာရိကာ အဟောသိ ပဏ္ဍိတာ ဗျတ္တာ။ ဇဏ္ဍသဟဿမ္ပိ ပုညကမ္မံ ကရောန္တံ ဇနေတာ ကရောတိ။ အထ ဝဿူပနာယိကသမယေ ပဉ္စ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓါ နန္ဒမူလကပဒ္မာဝရတော ဋ္ဌသိပတနေ သြတရိတ္ဝာ နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိတ္ဝာ ဋ္ဌသိပတနမေဝ ဂန္ဓာ "ဝဿူပနာယိကကုဋိယာ အတ္ထာယ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိဿာမာ"တိ စိဝရံ ပါရုပိတ္ဝာ သာယနသမယေ နဂရံ ပဝိသိတ္ဝာ သေဋ္ဌိဿ ဃရဒ္ဝါရေ အဋ္ဌံသု။ ဇေဋ္ဌကဒါသီ ကုဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ ဥဒကတိတ္ထံ ဂစ္ဆန္တီ ပစ္ဆေကဗုဒ္ဓေ နဂရံ ပဝိသန္တေ အဒ္ဒသ။ သေဋ္ဌိ တေသံ အာဂတကာရဏံ သုတ္ဝာ "အမ္မာကံ သြကာသော နတ္ထိ၊ ဂစ္ဆန္တု"တိ အာဟ။

အထ တေ နဂရာ နိက္ခမန္တေ ဇေဋ္ဌကဒါသိ ကုဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ ပဝိသန္တီ ဒိသ္ဝာ ကုဋ္ဌံ သြတာရေတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ သြနမိတ္ဝာ မုခံ ပိဓာယ "အယျာ နဂရံ ပဝိဋ္ဌမတ္တာဝ နိက္ခန္တာ၊ ကိံ နု ခေါ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဝဿူပနာယိကကုဋိယာ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ အာဂမိမှာတိ။ လဒ္ဓံ ဘန္တေတိ။ န လဒ္ဓံ ဥပါသိကေတိ။ ကိံ ပနေသာ ကုဋိ ဋ္ဌသရေဟေဝ ကာတဗ္ဗာ၊ ဒုဂ္ဂတေဟိပိ သက္ကာ ကာတုန္တိ။ ယေန ကေနစိ သက္ကာတိ။ သာဓု ဘန္တေ မယံ ကရိဿာမ၊ သွေ မယ္ဟံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ

အထ တေ နဂရာ နိက္ခမန္တေ ဇေဋ္ဌကဒါသိ ကုဋ္ဌံ ဂဟေတ္ဝာ ပဝိသန္တီ ဒိသ္ဝာ ကုဋ္ဌံ သြတာရေတ္ဝာ ဝန္ဒိတ္ဝာ သြနမိတ္ဝာ မုခံ ပိဓာယ "အယျာ နဂရံ ပဝိဋ္ဌမတ္တာဝ နိက္ခန္တာ၊ ကိံ နု ခေါ"တိ ပုစ္ဆိ။ ဝဿူပနာယိကကုဋိယာ ဟတ္ထကမ္မံ ယာစိတုံ အာဂမိမှာတိ။ လဒ္ဓံ ဘန္တေတိ။ န လဒ္ဓံ ဥပါသိကေတိ။ ကိံ ပနေသာ ကုဋိ ဋ္ဌသရေဟေဝ ကာတဗ္ဗာ၊ ဒုဂ္ဂတေဟိပိ သက္ကာ ကာတုန္တိ။ ယေန ကေနစိ သက္ကာတိ။ သာဓု ဘန္တေ မယံ ကရိဿာမ၊ သွေ မယ္ဟံ ဘိက္ခံ ဂဏှထာတိ

နိမန္တေတွာ ဥဒကံ နေတွာ ပုန ကုဋုံ ဂဟေတွာ အာဂမ္မ တိတ္ထမဂ္ဂေ ဌတွာ အာဂတာ အဝသေသဒါသိယော "ဇ္ဈော ဟောထာ"တိ ဝတ္တာ သဗ္ဗာသံ အာဂတကာလေ အာဟ "အမ္မ ကိံ နိစ္ဆမေဝ ပရသ ဒါသကမ်ံ ကရိဿထ၊ ဥဒါဟု ဒါသဘာဝတော မုစ္စိတုံ ဒုဋ္ဌထာ"တိ။ အဇ္ဈေဝ မုစ္စိတုမိစ္ဆာမ အယျေတိ။ ယဒိ ဧဝံ မယာ ပဉ္စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟတ္ထကမ်ံ အလဘန္တော သွာတနာယ နိမန္တိတာ၊ တုမှာကံ သာမိကေဟိ ကေဒိဝသံ ဟတ္ထကမ်ံ ဒါပေထာတိ။ တာ သာဓူတိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သာယံ အဌဝိတော အာဂတကာလေ သာမိကာနံ အာရောစေသုံ။ တေ သာဓူတိ ဇေဋ္ဌကဒါသဿ ဂေဟဋ္ဌါရေ သန္နိပတိံသု။

အထ နေ ဇေဋ္ဌကဒါသိ သွေ တာတာ[၁] ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဟတ္ထကမ်ံ ဒေထာတိ အာနိသံသံ အာစိက္ခိတွာ ယေဝိ နု ကာတုကာမာ၊ တေ ဂါဠ္ဟေန သြဝါဒေန တဇ္ဇေတွာ ပဋိစ္ဆာပေသိ။ သာ ပုနဒိဝသေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဘတ္တံ ဒတွာ သဗ္ဗေသံ ဒါသပုတ္တာနံ သညံ အဒါသိ။ တေ တာဝဒေဝ အရညံ ပဝိသိတွာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ သမောဓာနေတွာ သတံ သတံ ဟုတွာ ဧကေကကုဋိံ ဧကေကစက်မနာဒိ-ပရိဝါရံ ကတွာ မဇ္ဈိဌပါနိယပရိဘောဇနိယဘာဇနာဒီနိ ဌပေတွာ ပစ္စေက-ဗုဒ္ဓေ တေမာသံ တတ္ထ ဝသနတ္ထာယ ပဋိညံ ကာရေတွာ ဝါရဘိက္ခံ ပဋ္ဌပေသုံ။ ယော အတ္တနော ဝါရဒိဝသေ နု သက္ကောတိ။ တဿ ဇေဋ္ဌကဒါသိ သက-ဂေဟတော အာဟာရိတွာ ဒေတိ။ ဧဝံ တေမာသံ ဇဂ္ဂိတွာ ဇေဋ္ဌကဒါသိ ဧကေကံ ဒါသံ ဧကေကံ သာဋကံ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ ပဉ္စ ထူလသာဋကသတာနိ အဟောသုံ။ တာနိ ပရိဝတ္တာပေတွာ ပဉ္စန္နံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ တိစီဝရာနိ ကတွာ အဒါသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ယထာဖာသုကံ အဂမံသု။ တမ္ပိ ဇဃ်သဟာယံ[၂] ကေတော ကုသလံ ကတွာ ကာယသ ဘေဒါ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ[၃]။ တာနိ ပဉ္စ မာတုဂါမသတာနိ ကာလေန ကာလံ တေသံ ပဉ္စန္နံ ပုရိသသတာနံ ဂေဟေ ဟောန္တိ၊ ကာလေန ကာလံ သဗ္ဗာဝိ ဇေဋ္ဌကဒါသပုတ္တသေဝ ဂေဟေ ဟောန္တိ။ အထ ကေသ္မိံ ကာလေ ဇေဋ္ဌကဒါသပုတ္တော ဒေဝလောကတော စဝိတွာ ရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တော၊ တာဝိ ပဉ္စသတာ ဒေဝကညာ မဟာဘောဂ-ကုလေသု နိဗ္ဗတ္တိတွာ တဿ ရဇ္ဇေ ဌိတဿ ဂေဟံ အဂမံသု။ ဧတေန နိယာမေန သံသရန္တိယော အမှာကံ ဘဂဝတော ကာလေ ကောလိယနဂရေ ဒေဝဒဟနဂရေ စ ခတ္တိယကုလေသု နိဗ္ဗတ္တာ။

နန္ဒကတ္ထေရော ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပတ္တော၊ ဇေဋ္ဌကဒါသိဓိတာ ဝယံ အာဂမ္မ သုဒ္ဓေါဒနမဟာရာဇဿ အဂ္ဂမဟေသိဘာဝေန ဌိတာ၊ ဒုတရာပိ တေသံ

၁-သွာတနာယ (က) ၂-တေပိ ဇဃ်သဟဿာ (သျာ) ၃-နိဗ္ဗတ္တိံသု (သျာ)

တေသံ ရာဇပုတ္တာနံယေဝ ဃရံ ဂတာ။ တာသံ သာမိကာ ပဗ္ဗသတာ ရာဇ-
ကုမာရာ ဥဒကစုမ္ဗဋကလဟေ[1] သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ရာဇ-
ဓိတရော တေသံ ဥက္ကဏ္ဌနတ္ထံ သာသနံ ပေသေသုံ။ တေ ဥက္ကဏ္ဌိတေ ဘဂဝါ
ကုဏာလဒဟံ နေတ္ဝာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌပေတ္ဝာ မဟာသမယဒိဝသေ
အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တာပိ ပဗ္ဗသတာ ရာဇဓိတရော နိက္ခမိတ္ဝာ
မဟာပဇာပတိယာ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိ[2]သု။ အယမာယဿာ နန္ဒကော ဇေဝ
တာ ဘိက္ခုနိယောတိ ဧဝမေတံ ဝတ္ထု ဒိပေတဗ္ဗံ။

ရာဇကာရာမောတိ ပသေနဒိနာ ကာရိတော နဂရဲသ ဒက္ခိဏဒိသာ-
ဘာဂေ ထူပါရာမသဒိသေ ဌာနေ ဝိဟာရော။

၃၉၉။ **သမ္မပ္ပညာယ သုဒိဋ္ဌန္တိ** ဟေတုနာ ကာရဏေန ဝိပဿနာပညာယ
ယာထာဝသရသတော ဒိဋ္ဌံ။

၄၀၁။ **တဋ္ဌံ တဋ္ဌန္တိ** တံသဘာဝံ တံသဘာဝံ၊ အတ္ထတော ပန တံ တံ
ပစ္စယံ ပဋိစ္စ တာ တာ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

၄၁၂။ **ပဂေဝဿ ဆာယာ**တိ မူလာဒိနိ နိဿာယ နိဗ္ဗတ္တာ ဆာယာ
ပဌမတရံယေဝ အနိစ္စာ။

၄၁၃။ **အနုပဟစ္စာ**တိ အနုပဟနိတ္ဝာ။ တတ္ထ မံသံ ပိဏ္ဍံ ပိဏ္ဍံ ကတ္ဝာ စမ္မံ
အလ္လိယာပေန္တော မံသကာယံ ဥပဟနတိ နာမ။ စမ္မံ ဗဒ္ဓံ ဗဒ္ဓံ ကတ္ဝာ[3] မံသေ
အလ္လိယာပေန္တော မံသကာယံ ဥပဟနတိ နာမ။ ဧဝံ အကတ္ဝာ။ **ဝိလိမံသံ
နာဂဗန္ဓနန္တိ** သဗ္ဗစမ္မေ လဂ္ဂဝိလိပနမံသမေဝ။ **အန္တရာကိလေသသံယောဇန-
ဗန္ဓနန္တိ** သဗ္ဗံ အန္တရကိလေသမေဝ[4] သန္ဓာယ ဝုတ္တံ။

၄၁၄။ **သတ္တ ဓေါ ပနိမေ**တိ ကသ္မာ အာဟာတိ။ ယာ ဟိ သော ပဌာ
ကိလေသေ ဆိန္ဒတိတိ ဝုတ္တာ၊ သာ န ကေဝလာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ
ဆိန္ဒတုံ သက္ကောတိ။ ယထာ ပန ကုဋ္ဌာရိ န အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဆေဒ္ဓံ
ဆိန္ဒတိ၊ ပုရိသဿ တဒ္ဓံ ဝါယာမံ ပဋိစ္စေဝ ဆိန္ဒတိ၊ ဧဝံ န ဝိနာ ဆဟိ
ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ ပဌာ ကိလေသေ ဆိန္ဒတုံ သက္ကောတိ။ တသ္မာ ဧဝမာဟ။
တေန ဟီတိ ယေန ကာရဏေန တယာ ဆ အဗ္ဈတ္တိကာနိ အာယတနာနိ, ဆ

၁-ဥဒကစုမ္ဗိဋကလဟေ (သျာ) ၂-ဝန္ဒံ ကတ္ဝာ (သီ)၊ ဗဒ္ဓံ ကတ္ဝာ (ဋီကာ)
၃-အန္တရာကိလေသမေဝ (သီ)၊ အန္တရံ ကိလေသမေဝ (သျာ၊က)

ဗာဟိရာနိ, ဆ ဝိညာဏကာယေ, ဒိပေါပမံ, ရုက္ခောပမံ, ဂါဠူပမံ စ ဒဿေတွာ သတ္ထာဟိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ အာသ၀က္ခယေန ဒေသနာ နိဋ္ဌပိတာ၊ တေန ကာရဏေန တုံ သွေဝိ တာ ဘိက္ခုနိယော တေနေ၀ သြ၀ါဒေန သြ၀ဒေယျာသိတိ။

၎၁၅။ **သာ သောတာပန္နာ**တိ ယာ သာ ဂုဏေဟိ သဗ္ဗပန္ထိမိကာ၊ သာ သောတာပန္နာ။ သေသာ ပန သကဒါဂါမိအနာဂါမိနိယော စ ဒီဏာသ၀ါ စ။ ယဒိ ဧ၀ံ ကထံ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါတိ။ အဇ္ဈာသယပါရိပူရိယာ။ ယဿာ ဟိ ဘိက္ခုနိယာ ဧ၀မဟောသိ "ကဒါနု ခေါ အဟံ အယျာယ နန္ဒကာယ ဓမ္မဒေသနံ သုဏာမိ တသ္မိံယေ၀ အာသနေ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆိကရေယျ"န္တိ၊ သာ သောတာပတ္တိဖလံ သစ္ဆာကာသိ။ ယဿာ အဟောသိ "သကဒါဂါမိဖလံ အနာဂါမိဖလံ အရဟတ္တ"န္တိ၊ သာ အရဟတ္တံ သစ္ဆာကာသိ။ တေနာဟ ဘဂ၀ါ "အတ္တမနာ ဧ၀ံ ပရိပုဏ္ဏသင်္ကပ္ပါ စာ"တိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
နန္ဒကော၀ါဒသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၅-ရာဟုလော၀ါဒသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၎၁၆။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ရာဟုလော၀ါဒသုတ္တံ[1]။ တတ္ထ **ဝိမုတ္တိပရိပါစနိ-ယာ**တိ ဝိမုတ္တိံ ပရိပါစေန္တိတိ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ။ **ဓမ္မာ**တိ ပန္နရသ ဓမ္မာ။ တေ သဒ္ဓိန္ဒြိယာဒိနံ ဝိသဒ္ဓိကာရဏာ၀သေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။ ၀ုတ္တံ ဟေတံ—

> "အဿဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေ ပရိ၀ဇ္ဇယတော သဒ္ဓေ ပုဂ္ဂလေ သေ၀တော ဘဇတော ပယိရုပါသတော ပသာဒနိယေ သုတ္တန္တေ ပစ္စ၀ေက္ခတော ဋ္ဌမေဟိ တိဟာကာရေဟိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ။ ကုသိတေ ပုဂ္ဂလေ ပရိ၀ဇ္ဇယတော အာရဒ္ဓ၀ီရိယေ ပုဂ္ဂလေ သေ၀တော ဘဇတော ပယိရုပါသတော သမ္မပ္ပဓာနေ ပစ္စ၀ေက္ခတော ဋ္ဌမေဟိ တိဟာ-ကာရေဟိ ဝီရိယိန္ဒြိယံ ဝိသုဇ္ဈတိ။ မုဋ္ဌဿတိ ပုဂ္ဂလေ ပရိ၀ဇ္ဇယတော ဥပဋ္ဌိတဿတိ ပုဂ္ဂလေ သေ၀တော ဘဇတော ပယိရုပါသတော သတိပဋ္ဌာနေ ပစ္စ၀ေက္ခတော ဋ္ဌမေဟိ တိဟာကာရေဟိ သတိန္ဒြိယံ

---

[1] စူဠရာဟုလော၀ါဒသုတ္တံ (ပါဠိ)

ဝိသုဒ္ဓိတိ။ အသမာဟိတေ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော သမာဟိတေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပါသတော စာနုဝိမောက္ခေ ပစ္စဝေက္ခတော ဇာမေဟိ တီဟာကာရေဟိ သမာဓိန္ဒြိယံ ဝိသုဒ္ဓိတိ။ ဒုပ္ပညေ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော ပညဝန္တေ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပါသတော ဂမ္ဘီရဉ္စ ဏာစရိယံ ပစ္စဝေက္ခတော ဇာမေဟိ တီဟာကာရေဟိ ပညိန္ဒြိယံ ဝိသုဒ္ဓိတိ။ ဇာတိ ဇာမေ ပဒ္ဓ ပုဂ္ဂလေ ပရိဝဇ္ဇယတော ပဒ္ဓ ပုဂ္ဂလေ သေဝတော ဘဇတော ပယိရုပါသတော ပဒ္ဓ သုတ္တန္တံ ကွန္နေ ပစ္စဝေက္ခတော ဇာမေဟိ ပန္နရသဟိ အာကာရေဟိ ဇာမာနိ ပဒ္ဓိန္ဒြိယာနိ ဝိသုဒ္ဓိန္တိ”တိ[၁]။

အပရေပိ ပန္နရသ ဓမ္မာ ဝိမုတ္တိပရိပါစနိယာ—သဒ္ဓါဒိနိ ပဒ္ဓိမာနိ ဇာန္ဒြိယာနိ၊ အနိစ္စသညာ, အနိစ္စေ ဒုက္ခသညာ, ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ, ပဟာနသညာ, ဝိရာဂသညာတိ ဇာမာ ပဒ္ဓ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယာ သညာ၊ မေဃိယတ္ထေရဿ ကထိတာ ကလ္ယာဏမိတ္တတာဒယော ပဒ္ဓဓမ္မာတိ။ ကာယ ပန ဝေလာယ ဘဂဝတော ဇေဒဟောသိတိ။ ပစ္ဆ။သသမယေ လောကံ ဝေါလောကေန္တော သ။

၄၁၉။ **အနေကာနံ ဒေဝတာသဟဿာနန္တိ**[၂] အာယသ္မတာ ရာဟုလေန ပဒုမုတ္တရဿ ဘဂဝတော ပါဒမူလေ ပါလိတနာဂရာဇကာလေ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေန္တေန သဒ္ဓိံ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပိတဒေဝတာယေဝ။ တာသု ပန ကာစိ ဘူမဋ္ဌကာ ဒေဝတာ၊ ကာစိ အန္တလိက္ခကာ၊ ကာစိ စာတုမဟာရာဇိကာ၊ ကာစိ ဒေဝလောကေ, ကာစိ ဇြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တာ။ ဇာမသ္မိံ ပန ဒိဝသေ သဗ္ဗာ ကေဋ္ဌာနေ အန္ဓဝနသ္မိံယေဝ သန္နိပတိတာ။ **ဓမ္မစက္ခု**န္တိ ဥပါလိသြဝါဒ[၃] ဒိဃနခသုတ္တေသု[၄] ( )[၅] ပဌမမဂ္ဂေါ ဓမ္မစက္ခုန္တိ ဝုတ္တော၊ ဇြဟ္မာယုသုတ္တေ[၆] တီဏိ ဖလာနိ၊ ဇာမသ္မိံ သုတ္တေ စတ္တာရော မဂ္ဂါ စတ္တာရိ စ ဖလာနိ ဓမ္မစက္ခုန္တိ ဝေဒိတဗ္ဗာနိ။ တတ္ထ ဟိ ကာစိ ဒေဝတာ သောတာပန္နာ အဟေသုံ၊ ကာစိ သကဒါဂါမိနိ၊ အနာဂါမိနိ၊ ဩဏာသဝါ။ တာသဉ္စ ပန ဒေဝတာနံ တ္တေကာတိ ဂဏနဝသေန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ရာဟုလောဝါဒသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ခု ၉-၁၉၈-ဝိဋ္ဌေ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ္ဂေ။
၃-မ ၂-၄၃-ဝိဋ္ဌေ။
၅-(အာသီဝိသူပမသုတ္တေသု) (က)
၂-အနေကာနိ ဒေဝတာသဟဿာနီတိ (သီ၊သျာ)
၄-မ ၂-၁၆၈-ဝိဋ္ဌေ။
၆-မ ၂-၃၄၆-ဝိဋ္ဌေ။

၆-ဆဆက္ကသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၄၂၀။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ဆဆက္ကသုတ္တံ။ တတ္ထ **အာဒိကလ္ယာဏ**န္တိ အာဒိမ္ဟိ ကလ္ယာဏံ ဘဒ္ဒကံ နိဒ္ဒေါသံ ကတ္ဝာ ဒေသေဿာမိ။ မဇ္ဈပရိယောသာနေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ ဣတိ ဘဂ၀ါ အရိယ၀ံသံ နဝဟိ, မဟာသတိပဋ္ဌာနံ သတ္တဟိ, မဟာအဿပုရံ သတ္တဟိယေ၀ ပဒေဟိ ထောမေသိ၊ ဣဒံ ပန သုတ္တံ နဝဟိ ပဒေဟိ ထောမေသိ။

၀ေဒိတဗ္ဗာနီတိ သဟ၀ိပဿနေန မဂ္ဂေန ဇာနိတဗ္ဗာနိ။ မနာယတနေန တေဘူမကစိတ္တမေ၀ ကထိတံ၊ ဓမ္မာယတနေန ဗဟိဒ္ဓါ တေဘူမကဓမ္မာ စ၊ မနော၀ိညာဏေန ဌပေတွာ ဒွေ ပဉ္စ၀ိညာဏာနိ သေသံ ဗာဝိသတိ၀ိဓံ လောကိယ၀ိပါကစိတ္တံ။ ဖဿ၀ေဒနာ ယထာဝုတ္တ၀ိပါက၀ိညာဏသမ္ပယုတ္တာ၀။ **တဏ္ဟာ**တိ ၀ိပါက၀ေဒနာပစ္စယာ ဇ၀နက္ခဏေ ဥပ္ပန္နတဏ္ဟာ။

၄၂၂။ **စက္ခု၊ အတ္ထာ**တိ ပါဠိယေ ကြာ အနုသန္ဓိ။ ဟေဋ္ဌာ ကထိတာနံ ဟိ ဒ္ဝိန္နံ သစ္စာနံ အနတ္တဘာ၀ဒဿနတ္ထံ အယံ ဒေသနာ အာရဒ္ဓါ။ တတ္ထ **နဥပပဇ္ဇတီ**တိ နယုဇ္ဇတိ။ **၀ေတီ**တိ ဝိဂစ္ဆတိ နိရုဇ္ဈတိ။

၄၂၄။ **အယံ ခေါ ပန ဘိက္ခဝေ**တိ အယမ္ပိ ပါဠိယေ ကြာ အနုသန္ဓိ။ အယံ ဟိ ဒေသနာ တိဏ္ဏံ ဂါဟာနံ ၀သေန ၀ဋ္ဋံ ဒဿေတုံ အာရဒ္ဓါ။ ဒုက္ခံ သမုဒယော တိ ဒ္ဝိန္နံ သစ္စာနံ ၀သေန ၀ဋ္ဋံ ဒဿေတုန္တိပိ ၀ဒန္တိယေ၀။ **ဧတံ မမာ**တိအာဒိသု တဏ္ဟာမာနဒိဋ္ဌိဂါဟာ၀ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ **သမနုပဿတီ**တိ ဂါဟတ္ထာယ၀သေန ပဿတိ။

ဧ၀ံ ၀ဋ္ဋံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တိဏ္ဏံ ဂါဟာနံ ပဋိပက္ခ၀သေန, နိရောဓေ မဂ္ဂေါတိ ဣမေသံ ၀ါ ဒ္ဝိန္နံ သစ္စာနံ ၀သေန ဝိ၀ဋ္ဋံ ဒဿေတုံ **အယံ ခေါ ပနာ**တိ-အာဒိမာဟ။ **နေတံ မမာ**တိအာဒိနိ တဏ္ဟာဒိနိ ပဋိသေဓ၀စနာနိ။ **သမနုပဿတီ**တိ အနိစ္စံ ဒုက္ခမနတ္တာတိ ပဿတိ။

၄၂၅။ ဧ၀ံ ဝိ၀ဋ္ဋံ ဒဿေတွာ ဣဒါနိ တိဏ္ဏံ အနုသယာနံ ၀သေန ပုန ၀ဋ္ဋံ ဒဿေတုံ **စက္ခု၌ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **အဘိနန္ဒတီ**တိအာဒိနိ တဏ္ဟာဒိဋ္ဌိ၀သေနေ၀ ၀ုတ္တာနိ။ **အနုသေတီ**တိ အပ္ပဟီနော ဟောတိ။ **ဒုက္ခ-သာ**တိ ၀ဋ္ဋဒုက္ခကိလေသဒုက္ခသ။

၄၂၆။ ဧဝံ တိက္ခံ အနုသယာနံ ဝသေန ဝဋ္ဋံ ကထေတ္ဝာ ဣဒါနိ တေသံ ပဋိက္ခေပဝသေန ဝိဝဋ္ဋံ ဒဿေန္တော ပုန စက္ခုဒ္ဓာတိအာဒိမာဟ။ **အဝိဇ္ဇံ ပဟာယာ**တိ ဝဋ္ဋမူလိကံ အဝိဇ္ဇံ ပဇဟိတ္ဝာ။ **ဝိဇ္ဇာ**နီ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပါဒေတ္ဝာ။

၄၂၇။ **ဌာနမေတံ ဝိဇ္ဇတိ**တိ ဏ္ဍေကေနဝ ကထာမဂ္ဂေန ဝဋ္ဋဝိဝဋ္ဋဝသေန ဒေသနံ မတ္ထကံ ပါပေတ္ဝာ ပုန တဒေဝ သမ္မိဏ္ဍေတ္ဝာ ဒဿေန္တော **ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ**တိအာဒိမာဟ။ **သဋ္ဌိမတ္တာနံ ဘိက္ခူ**နန္တိ ဏ္ဍေ အနစ္ဆရိယမေတံ, ယံ သယမေဝ တထာဂတေ ဒေသေန္တေ သဋ္ဌိ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ပတ္တာ။ ဏ္ဍံ ဟိ သုတ္တံ ဓမ္မသေနာပတိမ္ဟိ ကထေန္တေပိ သဋ္ဌိ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ မဟာ-မောဂ္ဂလ္လာနေ ကထေန္တေပိ၊ အသိတိမဟာထေရသု ကထေန္တေသုပိ ပတ္တာ ဧဝ။ ဧတေမ္ပိ အနစ္ဆရိယံ။ မဟာဘိညပ္ပတ္တာ ဟိ ဧတေ သာဝကာ။

အပရဘာဂေ ပန တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ မာလေယျဒေဝတ္ထေရော[1] နာမ ဟေဋ္ဌာ-လောဟပါသာဒေ ဏ္ဍံ သုတ္တံ ကထေသိ။ တဒါပိ သဋ္ဌိ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ပတ္တာ။ ယထာ စ လောဟပါသာဒေ၊ ဧဝံ ထေရော မဟာမဏ္ဍပေပိ ဏ္ဍံ သုတ္တံ ကထေသိ။ မဟာဝိဟာရာနိကွမိတ္ဝာ စေတိယပဗ္ဗတံ ဂတော၊ တတ္ထာပိ ကထေသိ။ တတော သာကိယဝံသဝိဟာရေ[2]၊ ကုဋ္ဌာလိဝိဟာရေ၊ အန္ဓရသောဏ္ဍေ၊ မုတ္တင်္ဂဏေ[3]၊ ဝါတကပဗ္ဗတေ[4]၊ ပါစိနဃရကေ၊ ဒီဃဝါပိယံ၊ လောကန္ထရေ၊ နောမဏ္ဍလတလေ[5] ကထေသိ။ တေသုပိ ဌာနေသု သဋ္ဌိ သဋ္ဌိ ဘိက္ခူ အရဟတ္တံ ပတ္တာ။ တတော နိကွမိတ္ဝာ ပန ထေရော စိတ္တလပဗ္ဗတံ ဂတော။ တဒါ စ စိတ္တလပဗ္ဗတဝိဟာရေ အတိရေကသဋ္ဌိဝဿော မဟာထေရော၊ ပေါက္ခရဏိယံ ကုရုဝကတိတ္ထံ နာမ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနံ အတ္ထိ၊ တတ္ထ ထေရော နှာယိဿာမီတိ ဩတိဏ္ဏော။ ဒေဝတ္ထေရော တဿ သန္တိကံ ဂန္ဒွာ နှာပေမိ ဘန္တေတိ အာဟ။ ထေရော ပဋိသန္ထာရေနေဝ "မာလေယျဒေဝေါ နာမ အတ္ထိတိ ဝဒန္တိ၊ သော အယံ ဘဝိဿတီ"တိ ဉတ္ဝာ တုံ ဒေဝေါတိ အာဟ။ အာမ ဘန္တေတိ။ သဋ္ဌိဝဿဒ္ဓါနံ မေ အာဝုသော ကောစိ သရီရံ ဟတ္ထေန ဖုသိတုံ နာမ နာလဘိ၊ တုံ ပန နှာပေဟီတိ ဉတ္ဝာရိတ္ဝာ တိရေ နိသိဒိ။

ထေရော သမ္ဗမ္ဗိ ဟတ္ထပါဒါဒိပရိကမ္မံ ကတ္ဝာ မဟာထေရံ နှာပေသိ။ တံဒိဝသဉ္စ ဓမ္မဿဝနဒိဝသော ဟောတိ။ အထ မဟာထေရော "ဒေဝ အမှာကံ ဓမ္မဒါနံ ဒါတုံ ဝဋ္ဋတိ"တိ အာဟ။ ထေရော သာဓု ဘန္တေတိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အတ္ထင်္ဂတေ

၁-မလိယဒေဝတ္ထေရော (သီ) ၂-သာကိယဝက်ိဟာရေ (သျာ)၊ သာကိယစက်ိဟာရေ (က)
၃-မုတိင်္ဂဏေ (သီ) ၄-ဟိတက်ပဗ္ဗတေ (က) ၅-ဂမေဏ္ဍဝါလေ (သီ)

သူရိယေ ဓမ္မသ၀နံ ဃောသေသုံ။ အတိက္ကန္တသဒ္ဒ၀သာ၀ သဒ္ဒ မဟာထေရာ ဓမ္မသ၀နတ္ထံ အဂမံသု။ ဒေ၀တ္ထေရော သရဘာဏာ၀သာနေ ဇုမံ သုတ္တံ အာရဘိ၊ သုတ္တန္တပရိယောသာနေ စ သဒ္ဒ မဟာထေရာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ˚သု။ တတော တိဿမဟာဝိဟာရံ ဂန္ဒွာ ကထေသိ၊ တသ္မိမ္ပိ သဒ္ဒ ထေရာ။ တတော နာဂမဟာဝိဟာရေ ကာဠကဉ္စဂါမေ ကထေသိ၊ တသ္မိမ္ပိ သဒ္ဒ ထေရာ။ တတော ကလျာဏိ˚ ဂန္ဒွာ တတ္ထ စာတုဒ္ဒသေ ဟေဋ္ဌာပါသာဒေ ကထေသိ၊ တသ္မိမ္ပိ သဒ္ဒ ထေရာ။ ဥပေါသထဒိ၀သေ ဥပရိပါသာဒေ ကထေသိ၊ တသ္မိမ္ပိ သဒ္ဒ ထေရာတိ ဧ၀ံ ဒေ၀တ္ထေရေယေ၀ ဇုဒံ သုတ္တံ ကထေန္တေ သဒ္ဒဋ္ဌာနေသု သဒ္ဒ သဒ္ဒ ဇနာ အရဟတ္တံ ပတ္တာ။

အမ္ဗိလကာဠကဂိဟာရေ ပန တိပိဋကစူဠနာဂတ္ထေရေ ဇုမံ သုတ္တံ ကထေန္တေ မနုဿပရိသာ ဂါဝုတံ အဟောသိ၊ ဒေ၀ပရိသာ ယောဇနိကာ။ သုတ္တပရိ-ယောသာနေ သဟဿဘိက္ခူ။ အရဟတ္တံ ပတ္တာ၊ ဒေ၀သု ပန တတော တတော ဧကေကော၀ံ[1] ပုထုဇ္ဇနော အဟောသီတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

ဆဆက္ကသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၇-မဟာသဠာယတနိကသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၄၂၈။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ မဟာသဠာယတနိကသုတ္တံ။ တတ္ထ **မဟာသဠာ-ယတနိက**န္တိ မဟန္တာနံ ဆန္နံ အာယတနာနံ ဧဇာတကံ ဓမ္မပရိယာယံ။

၄၂၉။ **အဇာန**န္တိ သဟဝိပဿနေန မဂ္ဂေန အဇာနန္တော။ **ဥပစယံ ဂစ္ဆန္တီ**တိ ဝုဠိ˚ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဝသိဘာဝံ ဂစ္ဆန္တိတိ အတ္ထော။ **ကာယိကာ**တိ ပဉ္စဒ္ဒါရိကဒရထာ။ **စေတသိကာ**တိ မနောဒ္ဒါရိကဒရထာ။ **သန္တာပါဒိ**သုပိ ဧသေ၀ နယော။

၄၃၀။ **ကာယသုခ**န္တိ ပဉ္စဒ္ဒါရိကသုခံ။ **စေတောသုခ**န္တိ မနောဒ္ဒါရိကသုခံ။ ဣတ္ထေ စ ပဉ္စဒ္ဒါရိကဇ၀နေန သမာပဇ္ဇနံ ၀ါ ဝုဋ္ဌာနံ ၀ါ နတ္ထိ၊ ဥပ္ပန္နမတ္တကမေ၀ ဟောတိ။ မနောဒ္ဒါရိကေန သဒ္ဓိံ ဟောတိ။ အယဉ္စ မဂ္ဂဝုဋ္ဌာနသဿ ပစ္စယဘူတာ ဗလ၀တိပဿနာ၊ သာပိ မနောဒ္ဒါရိကေနေ၀ ဟောတိ။

၁-ဧကော၀ (ဋီကာ)

၄၃၁။ **တထာဂ္ဂတသာ**တိ[1] ကုသလစိတ္တသမ္ပယုတ္တစေတောသုခသမ္မိ-ဘူတသ။ **ပုဗ္ဗေ ခေါ ပနသာ**တိ အသ ဘိက္ခုနော ဝါစာကမ္မန္တာဇီဝါ ပုဗ္ဗသုဒ္ဓိကာ နာမ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါဝ ဟောန္တိ။ ဒိဋ္ဌသက်ပွ-ဝါယာမသတိသမာဓိသမ္ပါတာနိ ပန ပဠက်ါနိ သဗ္ဗတ္ထကကာရာပကက်ါနိ နာမ။ ဧဝံ လောကုတ္တရမဂ္ဂါ အဋ္ဌင်္ဂိကော ဝါ သတ္တင်္ဂိကော ဝါ ဟောတိ။

ဝိတက္ကဝါဒိ ပန "ယာ တထာဂ္ဂတသ ဒိဋ္ဌိ"တိ ဣမမေဝ သုတ္တပဒေသံ ဂဟေတွာ "လောကုတ္တရမဂ္ဂါ ပဠင်္ဂိကော"တိ ဝဒတိ။ သော "ဧဝမသာယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂါ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတီ"တိ ဣမိနာ အနန္တရ-ဝစနေနေဝ ပဋိသေဓိတဗ္ဗော။ ဥတ္တရိ စ ဧဝံ သညာပေတဗ္ဗော—လောကုတ္တရ-မဂ္ဂါ ပဠင်္ဂိကော နာမ နတ္ထိ၊ ဣမာနိ ပန ပဠ သဗ္ဗတ္ထကကာရာပကက်ါနိ မဂ္ဂင်္ဂေ ဝိရတိဝသေန ပူရေန္တိ။ "ယာ စတ္ထိ ဝစီဒုစ္စရိတေဟိ အာရတိ ဝိရတိ"တိ ဧဝံ ဝုတ္တဝိရတိသု ဟိ မိစ္ဆာဝါစံ ပဇဟတိ၊ သမ္မာဝါစံ ဘာဝေတိ၊ ဧဝံ သမ္မာဝါစံ ဘာဝေန္တဿ ဣမာနိ ပဠင်္ဂိကာနိ န ဝိနာ, သဟေဝ ဝိရတိယာ ပူရေန္တိ။ သမ္မာကမ္မန္တာဇီဝေသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဣတိ ဝစီကမ္မာဒီနိ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ပရိသုဒ္ဓါနေဝ ဝဋ္ဋန္တိ။ ဣမာနိ ပန ပဠ သဗ္ဗတ္ထကကာရာပကက်ါနိ ဝိရတိဝသေန ပရိပူရေန္တိတိ ပဠင်္ဂိကော မဂ္ဂါ နာမ နတ္ထိ။ သုဘဒ္ဒသုတ္တေပိ[2] စေတံ ဝုတ္တံ "ယသ္မိံ ခေါ သုဘဒ္ဒ ဓမ္မဝိနယေ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ"တိ။ အညေသု စ အနေကေသု သုတ္တသတေသု အဋ္ဌင်္ဂိကောဝ မဂ္ဂေါ အာဂတောတိ။

၄၃၃။ **စတ္တာရောဝိ သတိပဋ္ဌာနာ**တိ မဂ္ဂသမ္ပယုတ္တာဝ စတ္တာရော သတိ-ပဋ္ဌာနာ။ သမ္မပ္ပဓာနာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ယုဂနဒ္ဓာ**တိ[3] ကေဂ္ဂဏိက-ယုဂနဒ္ဓာ။ ဧတေဟိ အညသ္မိံ ခဏေ သမာပတ္တိ, အညသ္မိံ ဝိပဿနာတိ ဧဝံ နာနာခဏိကာဝိ ဟောန္တိ၊ အရိယမဂ္ဂေ ပန ကေဂ္ဂဏိကာ။

ဝိဇ္ဇာ စ ဝိမုတ္တိ စာတိ အရဟတ္တမဂ္ဂဝိဇ္ဇာ စ ဖလဝိမုတ္တိ စ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

မဟာသဋ္ဌာယတနိကသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁-ယထာဘူတသာတိ (သီ) ၂-ဒိ ၂-၁၂၄-ဝိဇ္ဇေ။ ၃-ယုဂနဒ္ဓါတိ (က)

၈-နဂရဝိန္ဒေယျသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၄၃၅။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ နဂရဝိန္ဒေယျသုတ္တံ[1]။ တတ္ထ **သမဝိသမံ စရန္တီ**တိ ကာလေန သမံ စရန္တိ၊ ကာလေန ဝိသမံ။ **သမစရိယမ္ပိ ဟေတ**န္တိ သမစရိယမ္ပိ ဟိ ဧတံ။

၄၃၇။ **ကေ အာကာရာ**တိ ကာနိ ကာရဏာနိ။ **ကေ အန္ဝယာ**တိ ကာ အနုဗုဒ္ဓိယော။ **နတ္ထိ ဒေါ ပန တတ္ထာ**တိ ကသ္မာ အာဟ၊ နနု အရညေ္ဉ ဟရိတ-တိဏစမ္မကဝနာဒိ၀သေန အတိမနုညာ ရူပါဒယော ပဉ္စ ကာမဂုဏာ အတ္ထီတိ။ နော နတ္ထိ၊ န ပနေတံ ၀နသဏ္ဍေန ကထိတံ၊ ဇုတ္ထိရူပါဒိနိ ပန သန္ဓာယေတံ ကထိတံ။ တာနိ ဟိ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ။ ယထာဟ “နာဟံ ဘိက္ခဝေ အညံ ဧကရူပမ္ပိ သမနုပဿာမိ၊ ယံ ဧ၀ံ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတိ၊ ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ ဇုတ္ထိရူပံ။ ဇုတ္ထိရူပံ ဘိက္ခဝေ ပုရိသဿ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌတီ”တိ[2] ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေ၀။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ

နဂရဝိန္ဒေယျသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၉-ပိဏ္ဍပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ္တ၀ဏ္ဏနာ

၄၃၈။ **ဧ၀ံ မေ သုတ**န္တိ ပိဏ္ဍပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ္တံ။ တတ္ထ **ပဋိသလ္လာနာ**တိ ဖလသမာပတ္တိတော။

ဝိပ္ပသန္နာနိတိ သြကာသ၀သေနေတံ ၀ုတ္တံ။ ဖလသမာပတ္တိတော ဟိ ၀ုဋ္ဌိတသဒ္ဓေဟိ ပသာဒေဟိ ပတိဋ္ဌိတောကာသော ဝိပ္ပသန္နော ဟောတိ၊ ဆ၀ိ၀ဏ္ဏော ပရိသုဒ္ဓေါ။ တသ္မာ ဧ၀မာဟ။ **သုညတဝိဟာရေနာ**တိ သုညတဖလသမာပတ္တိ-ဝိဟာရေန။ **မဟာပုရိသဝိဟာရော**တိ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓတထာဂတမဟာသာ-၀ကာနံ မဟာပုရိသာနံ ဝိဟာရော။ **ယေန စာဟံ မဂ္ဂေနာ**တိအာဒိသု ဝိဟာရတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ ဂါမဿ ဇုန္နဒီလာ ဧသ ပ၀ိဋ္ဌမဂ္ဂေါ နာမ၊ အန္တောဂါမံ ပ၀ိသိတ္ဝာ ဂေဟပဋိပါဋိယာ စရိတ္ဝာ ယာ၀ နဂရဿ ဒါရေန နိက္ခမနာ ဧသ စရိတဗ္ဗပဒေသော နာမ၊ ဗဟိ ဇုန္နဒီလတော ပဋ္ဌာယ ယာ၀ ဝိဟာရာ ဧသ ပဋိက္ကန္တမဂ္ဂေါ နာမ။ **ပန္နိဃံ ၀ါဖိ ဧ၀ေတသော**တိ စိတ္တေ

၁-နဂရဝိန္ဒိယသုတ္တံ (က) ၂-အံ ၁-၁-ဝိဋ္ဌေ။

ပဋိဟညနကိလေသဇာတံ ကိဋ္ဌ အတ္ထိ နတ္ထိတိ။ **အဟောရတ္တာနုသိက္ခီနာတိ** ဒိဝသဉ္စ ရတ္တိဉ္စ အနုသိက္ခနွေန။

၄၄၀။ **ပဟီနာ နု ခေါ မေ ပဉ္စ ကာမဂုဏာတိအာဒိသု** ကေဘိကျွဿ ပစ္စဝေက္ခဏာ နာနာ၊ နာနာဘိကျွနံ ပစ္စဝေက္ခဏာ နာနာတိ။ ကထံ? ကောဟိ ဘိက္ခု ပဆ္ဆာဘတ္တံ ဝိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတွာ ဝိဝိတ္တောကာသေ နိသိန္နော ပစ္စဝေက္ခတိ "ပဟီနာ နု ခေါ မေ ပဉ္စကာမဂုဏာ"တိ။ သော "အပ္ပဟီနာ"တိ ဉတွာ ဝီရိယံ ပဂ္ဂယှ အနာဂါမိမဂ္ဂေန ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂံ သမုဂ္ဃါဋေတွာ မဂ္ဂါနန္တရံ ဖလံ ဖလာနန္တရံ မဂ္ဂံ တတော ဝုဋ္ဌာယ ပစ္စဝေက္ခန္တော "ပဟီနာ"တိ ပဇာနာတိ။ နိဝရဏာဒီသုပိ ဧသေဝ နယော။ ဧတေသံ ပန အရဟတ္တမဂ္ဂေန ပဟာနာဒီနိ ဟောန္တိ၊ ဧဝံ ကေဘိကျွဿ နာနာပစ္စဝေက္ခဏာ ဟောတိ။ ဧတာသု ပန ပစ္စဝေက္ခဏာသု အညော ဘိက္ခု ကေံ ပစ္စဝေက္ခတိ ပစ္စဝေက္ခတိ၊ အညော ကေန္တိ ဧဝံ နာနာဘိကျွနံ နာနာပစ္စဝေက္ခဏာ ဟောတိ။ သေသံ သဗ္ဗတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဝိဏ္ဍပါတပါရိသုဒ္ဓိသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၀-ဥုန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ

၄၅၃။ **ဧဝံ မေ သုတန္တိ** ဥုန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တံ။ တတ္ထ **ဂဇဂ်လာယန္တိ**[1] ဧဝံနာမကေ နိဂမေ။ **သုဝေဋ္ဌဝနေ**တိ သုဝေဋ္ဌ နာမ ကော ရုက္ခဇာတိ၊ တေဟိ သဉ္ဆန္နော မဟာဝနသဏ္ဍော၊ တတ္ထ ဝိဟရတိ။ **စက္ခုနာ ရူပံ နဒိသွာ သောတေန သဒ္ဒံ နသုဏာတီ**တိ စက္ခုနာ ရူပံ နဒိသွာဘဲ့ သောတေန သဒ္ဒေါ နသောတဗ္ဗောတိ ဧဝံ ဒေသေတိတိ အဓိပ္ပါယေန ဝဒတိ။

အညထာ အရိယသ ဝိနယေတိ ဥုမိနာ ဘဂဝါ အတ္တနော သာသနေ အသဒိသာယ ဥုန္ဒြိယဘာဝနာယ ကထနတ္ထံ အာလယံ အကာသိ။ အထာယသ္မာ အာနန္ဒော "သတ္ထာ အာလယံ ဒေသေတိ၊ ဟန္ဒာဟံ ဥုမိသံ ပရိသတိ ဘိက္ခုသံဃသ္မ ဥုန္ဒြိယဘာဝနာကထံ ကာရေမိ"တိ သတ္ထာရံ ယာစန္တော **ဧတသ္မ**

၁-ကဇဂ်လာယန္တိ (သီ)

ဘဂ၀ါတိအာဒိမာဟ။ အထဿ ဘဂ၀ါ ဣန္ဒြိယဘာဝနံ ကထေန္တော **တေန ဟာနန္ဒ**တိအာဒိမာဟ။

၄၅၄။ တတ္ထ **ယဒိဒံ ဥပေက္ခာ**တိ ယာ သော ၀ိပဿနုပေက္ခာ နာမ၊ သော သန္တာ သော ပဏီတာ၊ အတပ္ပိကာတိ အတ္ထော။ ဣတိ အယံ ဘိက္ခု စက္ခုဒ္ဒါရေ ရူပါရမ္မဏမ္ပိ ဣဋ္ဌေ အာရမ္မဏေ မနာပံ, အနိဋ္ဌေ အမနာပံ, မစ္ဆတ္တေ မနာပါမနာပဉ္စ စိတ္တံ၊ တဿ ရဇ္ဇိတုံ ၀ါ ဒုဿိတုံ ၀ါ မုယ္ဟိတုံ ၀ါ အဒတ္ဝာ၀ ပရိဂ္ဂဟေတ္ဝာ ၀ိပဿနံ မစ္ဆတ္တေ ဌပေတိ။ **စက္ခုမာ**တိ သမ္ပန္နစက္ခု ၀ိသုဒ္ဓနေတ္တော။ စက္ခာဗာဓိကဿ ဟိ ဥဒ္ဓံ ဥမ္မီလနနိမ္မီလနံ န ဟောတိ၊ တသ္မာ သော န ဂဟိတော။

၄၅၆။ **ဤသကံပေါဏေ**တိ[1] ရထိသာ ၀ိယ ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ ဋ္ဌိတော။

၄၆၁။ **ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ**တိအာဒိသု ပဋိကူလေ မေတ္တာဖရဏေန ၀ါ ဓာတုသော ဥပသံဟာရေန ၀ါ အပ္ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ၊ အပ္ပဋိကူလေ အသုဘဖရဏေန ၀ါ အနိစ္စတော ဥပသံဟာရေန ၀ါ ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေ၀ နယော။ တဒုဘယံ အဘိနိ၀ဇ္ဇေတ္ဝာ မစ္ဆတ္တော ဟုတ္ဝာ ၀ိဟရိတုကာမော ကိံ ကရောတီတိ။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု အာပါထဂတေသု နေ၀ သောမနသိကော န ဒေါမနသိကော ဟောတိ။ ၀ုတ္တံ ဟေတံ—

> ကထံ ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ၊ အနိဋ္ဌသ္မိံ ၀တ္ထုသ္မိံ မေတ္တာယ ၀ါ ဖရတိ၊ ဓာတုတော ၀ါ ဥပသံဟရတိ၊ ဧ၀ံ ပဋိကူလေ အပ္ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ။ ကထံ အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ၊ ဣဋ္ဌသ္မိံ ၀တ္ထုသ္မိံ အသုဘာယ ၀ါ ဖရတိ၊ အနိစ္စတော ၀ါ ဥပသံဟရတိ၊ ဧ၀ံ အပ္ပဋိကူလေ ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ။ ကထံ ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ၊ အနိဋ္ဌသ္မိဉ္စ ဣဋ္ဌသ္မိဉ္စ ၀တ္ထုသ္မိံ မေတ္တာယ ၀ါ ဖရတိ၊ ဓာတုတော ၀ါ ဥပသံဟရတိ၊ ဧ၀ံ ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ။ ကထံ အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ ၀ိဟရတိ၊ ဣဋ္ဌသ္မိဉ္စ အနိဋ္ဌသ္မိဉ္စ ၀တ္ထုသ္မိံ အသုဘာယ ၀ါ ဖရတိ၊ အနိစ္စတော ၀ါ ဥပသံဟရတိ၊ ဧ၀ံ အပ္ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလေ စ ပဋိကူလသညီ

၁-ဤသကပေါဏောတိ (သီ)

ဝိဟရတိ။ ကထံ ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ တဒုဘယံ အဘိ-
နိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော၊ ဣဓ
ဘိက္ခု စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊
ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနော။ပ။ မနသာ ဓမ္မံ
ဝိညာယ နေဝ သုမနော ဟောတိ န ဒုမ္မနော၊ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ
သတော သမ္ပဇာနော။ ဧဝံ ပဋိကူလေ စ အပ္ပဋိကူလေ စ တဒုဘယံ
အဘိနိဝဇ္ဇေတွာ ဥပေက္ခကော ဝိဟရတိ သတော သမ္ပဇာနောတိ။

ဣမေသု စ တီသု နယေသု ပဌမနယေ မနာပံ အမနာပံ မနာပါမနာပန္တိ
သံကိလေသံ ဝဋ္ဋတိ၊ နိက္ကိလေသံ ဝဋ္ဋတိ။ ဒုတိယနယေ သံကိလေသံ၊ တတိယ-
နယေ သံကိလေသနိက္ကိလေသံ ဝဋ္ဋတိ။ ပုန ဝုတ္တံ "ပဌမံ သံကိလေသံ ဝဋ္ဋတိ၊
ဒုတိယံ သံကိလေသမ္ပိ နိက္ကိလေသမ္ပိ၊ တတိယံ နိက္ကိလေသမေဝ ဝဋ္ဋတိ"တိ။
သေသံ သမ္မတ္ထ ဥတ္တာနမေဝါတိ။

ပပဉ္စသူဒနိယာ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာယ
ဣန္ဒြိယဘာဝနာသုတ္တဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ပဉ္စမဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။
ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာ နိဋ္ဌိတာ။

ယော စာယံ "သမ္ဗမမ္မူလပရိယာယံ ဝေါ ဘိက္ခဝေ ဒေသေဿာမိ"တိ
အာရဒ္ဓတ္တာ **အာဒိကလ္ယာဏော**, မဇ္ဈေ "သုတ္တံ ဂေယ္ယံ ဝေယျာကရဏံ
ဂါထာ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လ"န္တိ ဝစနတော
မဇ္ဈေကလ္ယာဏော, သန္နိဋ္ဌာနေ "အရိယော ဘာဝိတိန္ဒြိယော"တိ ဝစနတော
ပရိယောသာနကလ္ယာဏောတိ တိဝိဓကလ္ယာဏော မဇ္ဈိမနိကာယော "မဟာ-
ဝိပဿနာ နာမာယ"န္တိ ဝုတ္တော၊ သော ဝဏ္ဏနာဝသေန သမတ္တော ဟောတိ။

နိဂမနကထာ

ဣတ္ထောဝတာ စ—

အာယာစိတော သုမတိနာ ထေရေန **ဘဒ္ဒကဲ ဗုဒ္ဓမိတ္တေန**[1]၊
ပုဗ္ဗေ မယှရဋ္ဌတပဋ္ဋနမှိ သဒ္ဓိံ နိဝသန္တေန။
ပရဝါဒ၂ဝိမံသနဿ **မဇ္ဈိမနိကာယသေဋ္ဌဿ**၊
ယမဟံ **ပပဉ္စသူဒနိမဒ္ဒကထံ** ကဲ်ာတုမာရဘိံ။
သာ ဟိ မဟာအဋ္ဌကထာယ သာရမာဒါယ နိဋ္ဌိတာ သော၊
သတ္တာတ္တရသတမတ္တာယ ပါဠိယာ ဘာဏဝါရေဟိ။
ကျေနသဋ္ဌိမတ္တော ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂေါပိ ဘာဏဝါရေဟိ၊
အတ္ထပ္ပကာသနတ္ထာယ အာဂမာနံ ကတော ယသ္မာ။
တသ္မာ တေန သဟာ'ယံ ဂါထာဂဏနာနယေန အဋ္ဌကထာ၊
သမဓိကဆသဋ္ဌိသတမိတိ[2] ဝိညေယ္ယာ ဘာဏဝါရာနံ[3]။
သမဓိကဆသဋ္ဌိသတပမာဏမိတိ ဘာဏဝါရတော သော[4]၊
သမယံ ပကာသယန္တီ[5] မဟာဝိဟာရမိဝါသိနံ[6]။
မူလဋ္ဌကထာသာရံ အာဒါယ မယာ ဣမံ ကရောန္တေန၊
ယံ ပုညမုပစိတံ တေန ဟောတု လောကော သဒါ သုခိတောတိ။

ပရမဝိသုဒ္ဓသဒ္ဓါဗုဒ္ဓိဝိရိယပဋ္ဌိမဏ္ဍိတေန သီလာစာရဇ္ဇဝမဒ္ဒဝါဒိဂုဏသမုဒယသမုဒိတေန သကသမယသမယန္တရဂဟနဒ္ဓော်ဂါဟနသမတ္ထေန ပညာဝေယျတ္တိယသမန္နာဂတေန တိပိဋကပရိယတ္တိပဘေဒေ သာဋ္ဌကထေ သတ္ထုသာသနေ အပ္ပဋိဟတဉာဏပဘာဝေန မဟာဝေယျာကရဏေန ကရဏသမ္ပတ္တိဇနိတသုခဝိနိဂ္ဂတမဓုရောဒါရဝစနလာဝဏ္ဏယုတ္တေန ယုတ္တမုတ္တဝါဒိနာ ဝါဒိဝရေန မဟာကဝိနာ ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒါပရိဝါရေ ဆဠဘိညာဒိပဘေဒဂုဏပဋိမဏ္ဍိတေ ဥတ္တရိမနုသဓမ္မေ သုပ္ပတိဋ္ဌိတဗုဒ္ဓိနံ ထေရဝံသပ္ပဒီပါနံ ထေရာနံ မဟာဝိဟာရဝါသိနံ ဝံသာလင်္ကာရဘူတေန ဝိပုလဝိသုဒ္ဓဗုဒ္ဓိနာ **ဗုဒ္ဓဃောသော**တိ ဂရုဟိ ဂဟိတနာမဓေယ္ယေန ထေရေန ကတာ အယံ **ပပဉ္စသူဒနီ** နာမ မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာ—

၁-ဘဒ္ဒန္တဗုဒ္ဓပုတ္တေန (က) ၂-ပရဝါဒဝါဒိ (သီ) ၃-....သတံ (သျာ၊က)
၄-ဘာဏဝါရေဟိ (သျာ၊က) ၅-ဧဝံ (သျာ၊က)
၆-ပကာသယန္တိ (သျာ) ၇-မဟာဝိဟာရဝါသိနံ (သျာ၊က)

တာဝ တိဋ္ဌတု လောကသ္မိံ၊ လောကနိတ္ထရဏော သိနံ။
ဒဿနာ္ဟိ ကုလပုတ္တာနံ၊ နယံ ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိယာ။
ယာဝ ဗုဒ္ဓါတိ နာမမ္ပိ၊ သုဒ္ဓစိတ္တာသ တာဒိနော။
လောကမ္ပိ လောကဇေဋ္ဌသ၊ ပဝတ္တာတိ မဟော သိနောတိ။

ပပဉ္စသူဒနိ နာမ
မဇ္ဈိမနိကာယဋ္ဌကထာ သဗ္ဗာကာရေန နိဋ္ဌိတာ။

ဥပရိပဏ္ဏာသဒ္ဒကထာယ

သံဝဏ္ဏိတပဒါနံ အနုက္ကမဏိကာ

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အကသိရလာဘီ	၁၁၃
အကိစ္ဆလာဘီ	၁၁၃
အကိရိယဝါဒါ	၉၆
အကိလန္တကာယာ	၁၂၉
အကုပ္ပံ	၁၁၃
အက္ကောသိဿန္တိ	၂၃၄
အဂဒင်္ဂါရံ	၂
အဂ္ဂဋ္ဌဖလကံ	၁၀၃
အဂါရဝေါ	၂၇
အင်္ဂါ	၁၂
အင်္ဂေါ	၁၃၂
အင်္ဂေနွေဝ သခ်ံ ဂဆ္ဆတိ	၁၄၁
အစိတ္တီကတ္တာ	၅၄
အစိရပရိနိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ	၄၇
အစ္ဆာရဒ္ဓဝိရိယံ	၁၄၀
အစ္ဆိနာနတ္တံ	၁၄၄
အဇ္ဇေဝ ကိစ္စမာတပ္ပံ	၁၇၀
အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓါ	၁၁၄
အဇ္ဈတ္တမေဝ	၁၀၂-၁၁၄
အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရာနိ	၇၃
အဇ္ဈတ္တံ	၁၁၄
အဇ္ဈတ္တံ ဝါ	၂၀
အဇ္ဈတ္တံ အသင်္ခိတံ	၁၉၀
အဇ္ဈတ္တံ သုညတံ	၁၁၄
အဇ္ဈာဇီဝေ ဝါ အဓိပါတိမောက္ခေ ဝါ	၂၅

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော
[အ]	
အဇ္ဈူပေက္ခိတာ ဟောတိ	၁၀၁
အညထာ ဟောတိ	၁၉၁
အညမညဝါဒိကာ	၁၅၁
အညာ	၃၄
အညာ ဥဒပါဒိ	၁၃၉
အညာ ပညတ္တိ	၀၉
အညံ သတ္ထာရံ	၇၉
အဋ္ဌ ဒိသာ ဝိဓာဝတိ	၁၉၀
အဋ္ဌာနံ	၇၄
အဋ္ဌိမိဉ္ဇာ	၁၄၆
အဏ္ဏံ	၃၄
အတန္ဒိတံ	၁၇၁
အတမ္မယတံ	၁၀၉
အတမ္မယတာ	၆၀
အတိန်ဏ္ဍာယိတတ္တံ	၁၄၀
အတိပဿိတ္ဝါ	၁၄၁
အတိလိနဝိရိယံ	၁၄၀
အတိသာရော	၁၉၃
အတိတံ	၁၇၀-၁၀၆
အတ္တဗျာဗာဓာယပိ မန္တေတိ	၅၄
အတ္တမနော	၁၉၀
အတ္တေန ဝါ အတ္တနိယေန ဝါ	၄၂
အတ္ထတော စေဝ နာနံ ဗျဉ္ဇနတော စ	၁၀
အတ္ထတော ဟိ ခေါ သမေတိ	၁၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အနမိမုစ္ဆိတော	၇
အနဘိနန္ဒိတာ	၂၁၃
အနဘိနန္ဒိတာနိ သိတိ ဘဝိသန္တိ	၂၁၃
အနလ္ဂု တေ အန္တရာယာယ	၃၇
အနဝက္ကန္တော ပါဝိမတာ	၁၁၆
အနဝကာသော	၇၄
အနဝသုတော	၁၈၉-၁၉၀
အနသာသိကံ	၆၃
အနာဂမနဒိဋ္ဌကော	၅၄
အနာဒိနဝဒဿာဝိနော	၁၀၇
အန္ဓဒေဝ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ သဒ္ဒိံ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ	၁၅၅
အန္ဓာဂမေတိ	၁၇၃
အန္ဓာဝတ္တန္တိ	၁၁၇
အနိစ္စတံ	၁၈၆
အနိစ္စသညာဘာဝနာနုယောဂံ	၉၈
အနိစ္စာ	၃၈
အနိမိတ္တံ	၁၀၉-၁၁၀
အနိသိတော	၆၀
အနိဃာ	၉၁
အနုဂ္ဂါဟကာ	၂၁၈
အနုဋ္ဌိတာယ	၁၀၃
အနုတ္တရိယာ အက္ခာယတိ	၁၂
အနုတ္တရေသု ဝိမောက္ခေသု	၁၈၆
အနုတ္တရံ	၁၁၀
အနုဒ္ဒံသေယျ	၃၆
အနုဓမ္မော	၂၁-၂၁၀
အနုပဒဓမ္မဝိပဿနံ	၅၈
အနုပဒဝဏ္ဏိတာ ဟောန္တိ	၅၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အတ္ထိ ခေါ ပန သမ္မိရာနံ နိရောဓော	၁၂
အတ္ထိ စ သာ သမာပတ္တိ	၁၈၁
အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဥပေက္ခာ အာကာသာနဉ္စာယတန-နိဿိတာ	၁၈၉
အတ္ထိ ဘိက္ခဝေ ဥပေက္ခာ ရူပေသု	၁၈၉
အတ္ထေတန္တိ ဇုတိ ဝိဒိတ္ဝာ	၁၂
အထာပရံ ဝိညာဏံယေဝ အဝသိဿတိ	၂၀၉
အဒဋ္ဌဒိဋ္ဌိ	၂၀
အဒုက္ခမသုခဝေဒနိယံ ကမ္မံ	၁၈၂
အဒုက္ခမသုခံ	၁၇
အဓမ္မော	၃၁
အဓိကရဏသမထာ	၂၈
အဓိကရဏာနိ	၂၈
အဓိကရဏာနံ	၂၈-၃၃
အဓိစိတ္တံ တေ ဝိပရာဝတ္တံ	၂၁
အဓိဋ္ဌာတိ	၁၀၄
အဓိဋ္ဌာယ မနသာ	၃၉
အဓိဗန္ဓံ နိဂစ္ဆေယျ	၁၅၁
အဓိမာနေန	၃၄
အဓိမုစ္စတိ	၁၀၅
အဓိမောက္ခသမ္ပသာဒေါ	၄၀
အဓိဝုတ္ထိပဒါနိ	၁၁
အဓုနာ ကာလင်္ကတော	၂၁
အနဇ္ဈောသိတာ	၂၁၃
အနတ္တကတာနိ	၅၃
အနဒ္ဓဘူတံ	၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အနုပရိဓာဝန္တိ အနုပရိဝတ္တန္တိ	၉၃
အနုပဝဒ္ဇံ	၂၃၂
အနုပသမသံဝတ္တနိကေ	၂၂
အနုပါဒါနောဟမသ္မိ	၁၇
အနုပါဒါယ နိ ပရိတသေယျ	၁၉၀
အနုပါဒါ ပရိတဿနာ	၁၉၁
အနုပါယော	၆၀
အနုဗန္ဓိတုံ	၁၁၇
အနုဗျဉ္ဇနသော	၁၃၉
အနုဝါဒါဓိကရဏံ	၂၀
အနုဝိလောကေတွာ	၅၃
အနုသညာယမာနော	၄၀
အနုသယာ	၆၃
အနုသရိဿတိ	၁၁၉
အနုဿာဝနေန	၇၅
အနေကဝိဟိတာနိ	၁၁
အနောဓိဇိနဿ	၁၀၇
အန္တရဃရေ	၁၃၉
အန္တော	၁၀
အန္တောဂဓဝဝါဿ	၁၀၂
အန္ဓကာရာ	၁၂၆
အန္ဓကာရတိမိသာ	၁၂၆
အပက္ကမံ	၁၄၂
အပရန္တကပိဋကာ	၁၀
အပရန္တာနုဒိဋ္ဌနော	၁၀
အပရန္တာနုဒိဋ္ဌံ	၁၇
အပရိတ္တံ	၃၉
အပရိနိဋ္ဌိတဘာဝါယ	၆၉
အပရိပက္ကဝေဒနိယံ	၃
အပဝိဒ္ဓံ	၅၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အပုဗ္ဗံ အစရိမံ	၈၀-၈၅
အပေက္ခဝါ	၁၉၁
အပေတ္တ	၄၄
အပဗ္ဗညာတာ	၆၈
အပဗ္ဗိဗန္ဓေါ	၆၀
အပဗ္ဗိသန္ဓိကာ	၃၅
အပဗ္ဗိသရဏော	၂၂-၄၈
အပဗိတိဿော	၂၇
အပဗ္ဗတ္တဿ ပတ္တိယာ	၉၇
အပဗနာ	၉၃
အပမတ္တကံ ခေါ	၁၉
အပမာဏော	၁၂၆
အပမာဏံ	၃၉
အပဓေဒနီယံ	၆
အပါယုကသံဝတ္တနိကာ။ပ။ ပါဏာတိပါတိ	၁၇၇
အပ္ပေဿက္ခော	၁၈၀
အဖလော	၆
အဗလံ	၆၃
အဗျာဗဇ္ဈံ	၆၉
အဘဗ္ဗာဘာဿံ	၁၈၄
အဘဗ္ဗံ	၁၈၄
အဘိက္ကမန္တိ	၂၂၉
အဘိက္ကမောသာနံ။ပ။ ပဋိက္ကမော	၂၂၉
အဘိဇပ္ပါ	၁၄၈
အဘိဇာတိဟေတု	၆
အဘိညာ ဒေသိတာ	၂၄
အဘိညာသစ္ဆိကရဏီယဿ	၁၀၃
အဘိဓမ္မေ	၁၈

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[အ]	
အဘိနန္ဒိတဗုံ	၆၃
အဘိနိဝိသ္သိ	၁၄၄
အဘိနိဝိသ ဝေါဟရတိ	၁၈၃-၁၉၃
အဘိနိဝေသာ	၆၃
အဘိဘုယျ လောကံ	၃၉
အဘိဘုယျ သမ္ဗာနိ ပရိသ-ယာနိ	၁၄၇
အဘိရမန္တိ	၁၄၄
အဘိရူပါ	၁၆၁
အဘိဝဒတိ	၁၇
အဘိဝါဒေတဗ္ဗံ	၁၈၀
အမနသိကရိတ္ဝာ	၁၀၈
အမနသိကာရော	၁၄၈
အမ္မော	၁၆၄
အမောသဓမ္မံ	၂၁၄
အယမန္တိမာ ဇာတိ	၁၃၂
အယမနုဓမ္မော	၆၃
အယမဟမသ္မိ	၂၁၅
အယမုဒ္ဒေသော	၁၈၅
အယောနိသော ဥမ္မုဇ္ဇိသတိ	၁၈၁
အယံ မဂ္ဂေါ အယံ ပဋိပဒါ	၁၀၄
အယံ ရူပေ အဿာဒေါ	၅၃
အယံ ရူပေ အာဒီနဝေါ	၅၃
အရညကုဋိကာယံ	၁၄၀
အရဏော	၁၉၃
အရိယသာဝကော	၄၅
အရိယာ	၁၁၆
အရိယာယေတံ ပညာယ	၃၇
အရိယံ	၉၂
အရောဂေါ	၂-၁၁

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[အ]	
အလံ	၉၈
အဝမိ်သုနံ	၁၁၇
အဝိက္ခိတ္တံ အဝိသဋံ	၁၉၀
အဝိဇ္ဇာ အညာဏာ	၃
အဝိနယော	၃၂
အဝိပါကဓိနသ	၁၀၇
အဝိသင်္ခံ	၁၉၃
အဝေဒနိယံ	၆
အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတိ	၅၄
အသဒ်္ဓတာ	၇၃
အသညာ သမ္မောဟော	၁၃
အသဒ္ဓသမန္နာဂတော	၅၃
အသပ္ပါယာနိ	၃၆
အသပ္ပုရိသကမ္မန္တော	၅၄
အသပ္ပုရိသစိန္တိ	၅၄
အသပ္ပုရိသဒါနံ	၅၄
အသပ္ပုရိသဒိဋ္ဌိ	၅၄
အသပ္ပုရိသဓမ္မံ	၆၇
အသပ္ပုရိသဘတ္တိ	၅၃
အသပ္ပုရိသမန္တိ	၅၄
အသပ္ပုရိသဝါစော	၅၄
အသပ္ပုရိသော	၅၃
အသရတနံ	၁၆၀
အသဟတ္ထာ	၅၄
အသာမာယိကံ	၁၁၃
အသု စ ဝိသဒေါသော	၃၇
အသံဝုတာ	၁၂၆
အသံဟီရံ အသံကုပ္ပံ	၁၇၀
အဟက်ာရမမက်ာရ-မာနာနုသယာ	၆၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အ]	
အဟိတာယ ဒုက္ခာယ ဒေဝမနုဿာနံ	၂၄
အဟုတ္ဝာ သမ္ဘောန္တိ	၆၀
အဟုဝမ္ဘေ မယံ	၁
အဟေတုဝါဒါ	၉၆
အဟမ္ပိ သုဒံ	၁၄၇
[အာ]	
အာကာသဓာတုနိဿိတံ	၆၃
အာဂတိဂတိ နု ဟောတိ	၂၃၂
အာဂတိ ဝါ ဂတိ ဝါ	၁၃
အာဂမေဿာမိ	၉၇
အာဃာတော	၂၁၄
အာစရိယူပဒ္ဒဝေန	၁၁၇
အာစိက္ခနာ	၂၁၇
အာတုရိယတိ	၁၉၃
အာဒိပြဟ္မစရိယကော	၁၇၃
အာဒိ ံယေဝ	၁၈၂
အာနာပါနဿတိ ဘိက္ခဝေ	၉၉
အာနေဉ္ဇပဋိသံယုတ္တာယ	၃၅
အာနေဉ္ဇသပ္ပါယာ	၄၁
အာနေဉ္ဇသံယောဇနေန ဟိ ခေါ ဝိသံယုတ္တော	၃၅
အာနေဉ္ဇာဓိမုတ္တာသ	၃၅
အာနေဉ္ဇူပဂံ	၄၁
အာနေဉ္ဇံ	၁၁၅
အာနေဉ္ဇံ သမာပဇ္ဇတိ	၄၁
အာပတ္တာဓိကရဏံ	၂၀-၃၀
အာပတ္တိ ဟောတိ ဝိတိက္ကမော	၄၀
အာပါဒိကာ	၂၂၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[အာ]	
အာပါဒေတာ	၂၁၀
အာပေါဓာတု	၆၃
အာဘာ	၁၀၅-၁၄၄
အာဘာယ နာနုဘောန္တိ	၁၂၆
အာမကေ	၁၁၀
အာမဏ္ဍံ	၁၀၄
အာမန္တေသိ	၂၂၉
အာယတနေ စိတ္တံ ပသီဒတိ	၃၉
အာယတနံ	၁၀၆
အာရညိကော	၆၀
အာရတိ	၉၄
အာရဒ္ဓေါ	၉၇
အာရမ္မဏံ	၁၀၃
အာရောပိတော တေ ဝါဒေါ	၂၁
အာရောပေန္တိ	၁၅၁-၁၆၀
အာလိမ္ပေယျ	၂၁၀
အာဝုတော	၁၄၁
အာသန္ဆ အနာသန္ဆ	၁၄၂
အာသတ္တိ ံယေဝ အဘိဝဒန္တိ	၁၄
အာသဘိ ံ	၁၃၂
အာသဘံ	၁၀၉
အာသဝါနံ ခယဉ္ဈာယ	၆၄
အာဠိမန္ဓာ	၁၀၃
[ဣ]	
ဣဇ္ဈာနံ	၁၀၆
ဣတိ ပေစ္စ ဘဝိဿာမ	၁၄
ဣတိ ဝိဒိတ္ဝာ နိရုပမိ	၃၇
ဣတိဘဝါဘဝဟေတု	၁၀
ဣတိ မေ စက္ခုံ	၁၇၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဒု]	
ဒုတိဟ တတ္ထ သမ္ဗာနော	၁၁၅
ဒုတ္ထေကေ အပသာဒေတိ	၁၉၂
ဒုဒံ ရူပေ နိသရဏံ	၅၃
ဒုဒံ ဝတ္ထာန သုဂတော ဥဋ္ဌာယာသနာ	၁၇၃
ဒုဓ မနုသိက္ခတော	၃၉
ဒုဓ ဘိက္ခဝေ ကေစ္ဆော	၁၆
ဒုဓာနန္ဒ ၃၃-၄၄-၁၀၃	
ဒုမမေဝ ကာယံ ၁၀၉-၁၁၀	
ဒုမသ္မိံ သတိ ဒုဒံ	၇၃
ဒုသိသံဃနိသေဝိတံ	၂၃၁
ဒုဿတ္ထေ	၄၆
ဒုဿာမနကော	၁၀၀
ဒုဿံ ဗန္ဓတိ	၁၀၀
[ဓ]	
ဓက္ခာမုခေ	၁၀၅
ဓက္ခာမုခေ ပက္ခိပေယျ	၂၁၀
ဓက္ခ်ုလဝိက္ခ်ုလံ	၁၀၉
ဓက္ခံ ဗန္ဓေယျ	၂၁၀
ဓစ္ဆာကုလာ	၆၇
ဓဇ္ဈေံ	၁၁
ဓတ္တရိ နိသရဏံ	၆၁
ဓတ္တရိံ ပဠော	၆၃
ဓတ္တာနိကမ္မံ	၂၁၇
ဓတ္တာသဝါ	၁၉၁
ဓဒကဿ ဓာရာ	၁၃၁
ဓဒါယိ	၁၀၁
ဓဒေန	၁၃၁
ဓဒ္ဓေသေန	၇၅

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဓ]	
ဓဒ္ဓေသဝိဘက်ံ	၁၉၀
ဓဒ္ဓံ သရံ	၁၄
ဓပက္ကမေန	၃
ဓပဿာတော	၂၀
ဓပတ္တိံ	၁၃
ဓပဒ္ဓဝေါ	၇၀
ဓပဒုဿတိ	၁၈၀
ဓပဓိဝေပက္ကာ	၉၂
ဓပဓိသ္မိံ	၃၇
ဓပဓိသခ်ယေ ဝိမုတ္တော	၃၇
ဓပဓိ ဟောန္တိ	၂၁၄
ဓပနိဓမ္မိ	၂၅၀
ဓပါယာ	၆၃
ဓပဟရိက္ခေယျ	၁၉၀
ဓပရိပါသာဒဝရတသ	၁၅၂
ဓပဝဇ္ဇကုလာနိ	၂၃၃
ဓပဝိစရတိ	၁၈၅
ဓပသက်မိ	၂၃-၄၇
ဓပသဂ္ဂေါ	၇၀
ဓပသမသုခံ	၁၁၃
ဓပသမေန	၂၃၁
ဓပသမ္မဒါယ	၉၃
ဓပသမ္မဒံ	၁၃
ဓပဟညတိ	၁၉၃
ဓပါဒါနမက္ခာယတိ	၁၆-၁၇
ဓပါဒါနာ	၆၃
ဓပါဒါနေ	၁၆၉
ဓပါဒါနသေဋ္ဌံ ကိရ သော ဘန္တေ	၄၄
ဓပါဒိယမာနော ဓပါဒိယတိ	၄၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဧ]	
ဥပေက္ခကော	၁၉၀
ဥပေက္ခာ	၆၁
ဥပေက္ခာ နာတိမညိတမ္ဘာ	၂၀
ဥပေက္ခာယေဝ အဝသိဿတိ	၂၀၉
ဥပေက္ခာသဟဂတံ	၁၄၉
ဥပေါသထိကဿ	၁၅၂
ဥပေါသထော	၅၀
ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာနံ	၂၀
ဥပ္ပလဂန္ဓော	၁၆၁
ဥပ္ပိလံ	၁၄၀
ဥဿံတံ တာဒိသမေဝ ဟောတိ	၁၆၇
ဥဘယမ္ပာဗာဓာယ	၅၄
ဥဘယမေတံ အနိစ္စံ	၄၂
ဥဘယမေတံ မာရဓေယ္ယံ	၃၀
ဥမင်္ဂံ	၁၀၁
ဥမ္မုဇ္ဇမာနော	၁၀၁
ဥယျောဇနိကပဋိသံယုတ္တံ	၁၁၄
ဥရုန္ဒံ	၂၀၄
ဥဋ္ဌာရဘောဂကုလာ	၆၀
ဥဋ္ဌာရော	၁၂၆
ဥဋ္ဌာရုံ ပုဗ္ဗေနာပရုံ ဝိသေသံ ဇာနန္တိ	၉၇
[ဓ]	
ကေဂ္ဂတံ	၁၄၀
ကေစ္စာနံ အဓိကရဏာနံ	၃၂-၃၃
ကေတ္တာသိတာ	၁၀၀
ကေတ္တာ	၁၀၀
ကေတ္တုံ	၁၀၀
ကေတ္ထ	၁၄၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဓ]	
ကေန္တဒုက္ခီ	၁၅
ကေန္တသုခီ	၁၅
ကေဝိဒံ	၁၀၇
ကေမေဝ ဒိသံ ဓာဝတိ	၁၉၀
ကေသာ လောကဓာတုယာဂဗ္ဘ-ဂ၅	
တေဒဝေါစ ၅၆-၇၁-၁၄၄-၁၅၀	
တေဒဟောသိ	၂၀၆
တေန မစ္ဆာ သုဗ္ဗဏ္ဏာ	၂၃၁
တေ မမ	၂၃၂
တေ သန္တာ တေ ပဏီတာ	၄၂
တေ အမတံ ယဒိဒံ အနုပါဒါ စိတ္တာသ ဝိမောက္ခော	၄၅
ဒေဝဂါမ္ဘာ	၁၁၉
ဒေဝဓမ္မာ	၁၁၉
ဒေဝမဟိဒ္ဓိကာ	၁၂၆
ဒေဝရူပေါ သိယံ	၅၁
ဒေဝါဒိနော ဘိက္ခဝေ နိဂဏ္ဌာ	၁
ဒေဝိမုဂ္ဂာ	၁၂၀
ဒေဝိဟာရိ	၁၁၉
ဒေဝေဒနော	၅၂
ဒေဝ သန္တမေတံ	၁၁၆
ဒေဝ သန္တေ	၁-၆-၁၁၇
ဒေဝ သန္တံ	၁၁၆
ဒေဝိလာ	၁၁၉
သေနိယာ	၂
သေယျ	၂
သေဝန္တော ဒုက္ခဿ	၂၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သက္ကလာ	၉၆
သကောဠိမကော	၁၅၁
သဃသ နိတ္ထရဏာ အက္ခာတာ	၄၄
သတာရံ	၁၀၃
သဒဟေယျ	၂
သဖုဋ္ဌော	၁၄၁
သဘာသော	၁၄၀
သဘာသန္တေဝ သန္တာနာမ	၁၄၇
သရသော	၆၂
သလမ္ဗန်္ကိ	၁၅၀
သလီယသိ	၂၃၀
သဝဒန်္တိ အနုသာသန်္တိ	၉၇
သဠာရိကံ	၁၂
[ဿ]	
ကစ္စိမေတံ ဘန္တေ	၁၀၇
ကဿိ သမ်ိဓံ	၇၄
ကဋ္ဌဂူဟေန	၁၆၃
ကထာပါဘတံ	၂၄
ကထိနေ စီဝရံ	၁၃၀
ကန္တာနံ	၁၀၆
ကန်္တံ	၁၁၃
ကပ္ပေါ	၁၀
ကမတ္တာနံ ဖုသိဿန်္တိ	၅၃
ကမ္မန္တေ	၄၇
ကမ္မဒါယာဒါ	၁၇၇
ကမ္မပဋိသရဏာ	၁၇၇
ကမ္မဗန္ဓု	၁၇၇
ကမ္မယောနိ	၁၇၇
ကမ္မဿကာ	၁၇၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[က]	
ကမ္မေန	၇၅
ကမ္မံ	၂၃၁
ကမ္မံ ဝိဇ္ဇာ စ	၂၃၁
ကလဘာဂမ္ပိ	၁၅၀
ကလျာဏဓမ္မော	၂၂၆
ကလဟော	၂၁
ကလိဂ္ဂဟေန	၁၅၁
ကဿစိ ကိဉ္စနတသ္မိံ	၄၃
ကာ အတီတံသေ သတ္ထရိ သမ္ဘါ	၂
ကာကပေယ္ယော	၁၀၃
ကာဇေန	၁၄၄
ကာဏော	၁၅၁
ကာမပဋိသန္ဓိသုခိနော	၁၉၂
ကာမသံယောဇနာနံ အနဓိ-ဋ္ဌာနာ	၁၆
ကာမာ	၃၈
ကာမာသဝံ ပဋိစ္စ	၁၁၀
ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော	၁၄၁
ကာယဂတာသတိ်	၁၀၂
ကာယညတရံ	၉၉
ကာယဒုစ္စရိတသမ်ိ	၈၇
ကာယဒုစ္စရိတဿ	၈၇
ကာယဒုဋ္ဌုလ္လံ	၁၄၄
ကာယပရိယန္တိကံ	၂၁၃
ကာယဿ ဘေဒါ	၄၁
ကာလံ ကရောတိ	၁၃၀
ကာသာဝကဏ္ဍော	၂၂၅
ကာဠခေမကဿ	၁၁၀
ကာဠသီသော	၁၆၀
ကိ် ကာရပဋိသာဝိနိ	၁၆၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဂ]	
ကိစ္စာမိကရဏံ	၂၀-၃၁
ကိလမထော	၁၄၀
ကုက္ကုလနိရယော	၁၆၀
ကုဏီ	၁၅၁
ကုဋ္ဌာရိဟိ	၁၅၀
ကုလပုတ္တော	၁၉၄
ကုသလာယတိကာ	၁၁၆
ကုဟနာ	၉၄
ကေဝလာ ပရိပူရာ ပဏ္ဍိတဘူမိ	၁၆၃
ကေဝလာ ပရိပူရာ ဗာလဘူမိ	၁၅၁
ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ	၁၇၀
ကောမုဒိ် စာတုမာသိနိ်	၉၇
[ခ]	
ခန္ဓာဓိဝစနံ	၅၂
ခယာ ဝိရာဂါ	၆၃
ခါရောဒကာ နဒိ	၁၆၀
ခိဏာ ဇာတိ	၆၂
[ဂ]	
ဂဏော	၁၁၂
ဂဏ္ဍော	၁၃-၂၁၅
ဂတ္တပရိကမ္မေ	၁၃၉
ဂတိ်	၁၃
ဂဒ္ဒူဟနမတ္တံ	၁၃၉
ဂဟပတိဓိဝရံ	၁၃၀
ဂါမသညံ	၁၀၀
ဂါရယှံ ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ	၆
ဂါဠူပလေပနေန	၂
ဂိလာနပုစ္ဆကာ	၂၃၂

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဂ]	
ဂိဟိပဋိသံယုတ္တံ	၃၃
ဂေဟသိတသိလာနံ	၁၄၂
ဂေဟသိတာ	၁၀၂
ဂေဟသိတာနိ	၁၀၆
ဂေါတမီ	၂၁၉
ဂေါတြဘုနော	၂၂၅
[ဃ]	
ဃဋ္ဋာယ	၁၁၂
[စ]	
စက္ကရတနံ	၁၅၂
စက္ခု	၁၇၃
စက္ခုနာ ရူပံ ဒိသွာ	၁၀၅
စက္ခုဝိညာဏံ	၁၀၅
စက္ခုဝိညေယျံ	၇၀
စဏ္ဍာ	၂၃၄
စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ	၁၀
စတုန္နံ သတိပဋ္ဌာနာနံ	၉၀
စတုရာဓိဋ္ဌာနော	၂၀၀
စန္ဒနဂန္ဓော	၁၆၁
စန္ဒနော ဒေဝပုတ္တော	၁၇၄
စရ ဝါဒပဗောက္ခာယ	၂၁
စလိတံ	၂၃၂
စာဂမနုဗြူဟေယျ	၂၀၀
စာရိကံ	၁၉၄
စိတ္တံ ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌန္တိ	၁၉၁
စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ	၂၁၀
စိဝရကမ္မံ	၁၁၂
စိဝရဟေတု	၁၀

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော်
[ဝ]	
စုဏ္ဏေန	၁၃၉
စုတိံ	၁၃
စုတူပပါတော	၂၃၂
စေတသာ ဖုဋ္ဌော	၁၀၃
စေတသော အဓိဋ္ဌာနာ	၆၃
စေတသော အဘိနိရောပနာ	၉၃
စေတောဝိမုတ္တိံ	၁၁၃
စေတောသမာဓိံ	၁၀၃
စေတောသုခံ	
[ဆ]	
ဆဓာတုရော	၂၀၇-၂၀၈
ဆန္ဒမူလကာ	၅၁
ဆန္ဒရာဂဗျာပါဒေန	၃၆
ဆန္ဒော	၆၄
ဆန္နော	၂၃၂
ဆန္နံ ဖဿာယတနာနံ	၁၇
ဆမ္ဘိတတ္တံ	၁၄၈
ဆိန္နပပဉ္စေ	၁၁၉
ဆိန္နဝဋ္ဋမေ	၁၁၉
[ဇ]	
ဇနေတာ	၂၁၈
ဇမ္ဗောနဒံ	၁၀၄
ဇရာဓမ္မော	၁၆၄
ဇာတိဇရာမရဏဒုက္ခသမုဒယ-သမ္ဘဝေါ	၁၉၀
ဇာတိဓမ္မော	၁၆၄
ဇာတိမရဏသဒ်ယေ	၁၆၉
ဇာတိမရဏသမ္ဘဝေ	၁၆၉

ပဒါနုက္ကမော	စိဋ္ဌင်္ကော်
[ဇ]	
ဇာတိမာ	၁၀၄
ဇာနာတိ ပဿတိ	၇၂-၇၃
ဇိဝိတပစ္စယာ	၁၁၀
ဇိဝိတမုတ္တမံ	
ဇိဝိတာ ဝေါရောပေသိ	၂၁၆
[ဈ]	
ဈာယတော	၁၄၄
[ဉ]	
ဉာယဿ	၁၄၂
[ဋ]	
ဋာနမေတံ စိဇ္ဇတိ	၇၄
ဋာနံ ခေါ ပနေတံ	၃၅
[တ]	
တက္ကော	၉၃
တဿ	၄၉
တဇ္ဇံ တဿာရုပ္ပံ	၁၅၀
တဏှာ	၆၄
တဏှာမိပတေယျေန	၅၃
တတော သမ္မန္နိ မေဓါ	၁၄၆
တတ္ထေန အယောသက်္ကံနာ	၁၆၉
တတ္ထံ အယောခိလံ	၁၅၀
တတြိဒံ ဘိက္ခဝေ သာရိပုတ္တဿ အနုပဒဓမ္မဝိပဿနာယ	၅၉
တတြုပပတ္တိယာ	၁၀၄
တထာဂတော အဘိဇာနာတိ	၁၂
တထာ တထာ ဝေါဟရတိ အပရာမသံ	၁၉၃
တဒင်္ဂေန	၁၄၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇက်ော
[တ]	
တဒနုဓမ္မံ	၂၁၀
တဒဘိနန္ဒတိ	၁၇၃
တဒဟု	၅၀
တဒမိနာဝိ	၁၉
တဒုပါတိဝတ္တော	၁၆
တဒုပါဒါနာ	၂၁၀
တဒုပါဒါနံ	၄၄
တပေါဒါရာမေ	၁၇၂
တပ္ပဋိရူပိ	၃၅
တမ္မဟုလဝိဟာရိနော	၃၉-၄၁
တမ္မဟုလိကာရာ	၆၁
တမေနံ ဘိက္ခဝေ နိရယပါလာ	၁၆၄
တျာဿ	၅၄-၅၉
တယိဒံ	၁၂-၁၄
တသ္မာတိဟ	၈၈-၉၉-၁၂၀
တသ္မိံယေဝ ပုရိမသ္မိံ	၁၁၅
တဿ နိဿရဏဒဿာဝိ	၁၂
တိဏဃာသောဒကံ	၁၄၁
တိဗ္ဗဆ္ဆန္နော	၈
တိဗ္ဗာပေက္ခော	၈
တိရစ္ဆာနဂတေ	၂၂၃
တိရောကုဋ္ဋဂတံ	၁၂၉
တိဿော ဝေဒနာ	၁၈၂
တုဏ္ဍာ	၃၈
တုဏ္ဍိဘူတံ တုဏ္ဍိဘူတံ	၅၃
တူလပိစုနော ဝါ ကပ္ပါသ-ပိစုနော ဝါ	၁၆၁
တေ အာကာရာ	
တေဇောဓာတု	၆၃
တေ ဓမ္မေ သမနုပဿတိ	၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇက်ော
[တ]	
တေန ကမ္မေန	၁၈၀
တေန ခေါ ပန သမယေန	၂၃၉
တေန ဟိ	၅၀
တေနုပသင်္ကမိ	၂၂၉
တေနေဝန္တရဝဿေန	၂၃၉
တေဝ အရိယသာဝကဿ	၃၉
တေသု ဒုဿီလေသု သံဃံ ဥဒ္ဒိဿ ဒါနံ ဒဿန္တိ	၂၂၅
တေဟိ ဓမ္မေဟိ	၄၇
တောဒေယျပုတ္တော	၁၇၅
တံ ကိံ မညသိ	၁၁၇
တံသံဝတ္တနိကံ	၄၁
[ထ]	
ထည့် ပါယေသိ	၂၂၂
ထာမသာ	၁၈၃
ထိနမိဒ္ဓံ	၁၄၈
ထုလ္လဝဇ္ဇံ	၃၃
ထူလံ	၃၄
[ဒ]	
ဒက္ခကမ္မာရပုတ္တဥက္ကာမုခ-သုကုသလသမ္မဟဋ္ဌံ	၁၀၅
ဒဋ္ဌေယျံ	၁၄၁
ဒဏ္ဍေန	၂၃၄
ဒန္တာလ္လေဟကံ	၁၅၁
ဒမူပသမေန	၂၃၄
ဒမော	၂၃၄
ဒရထမတ္တာ	၁၀၉
ဒဝါ	၃၃
ဒဿနဋ္ဌ ရူပါနံ	၁၄၇

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဒ]	
ဒဲသနာယ	၂၄
ဒဿနီယာ	၁၆၁
ဒဿနမ္ပိ ခေါ အဟံ	၁၈၁
ဒဟတိ	၁၀၄
ဒါယကတော ဝိသုဇ္ဈတိ	၂၂၆
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလနံ ဝါ	၁၁
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလဝေဒနီယံ	၃
ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဘိနိဗ္ဗုတာ	၁၆၉
ဒိဋ္ဌမင်္ဂိကာ ကာမာ	၃၈
ဒိဋ္ဌမင်္ဂေါ	၁၁
ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတဗ္ဗသမ်ိဳရ-မတ္တေန	၁၃
ဒိဋ္ဌိပဋ္ဌာသော	၂၀
ဒိဋ္ဌိသမ္ပန္နော	၃၄
ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌဝါဒိတာ	၆၂
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ	၁၈၃
ဒိဗ္ဗံ	၁၅၂
ဒီဃရတ္တံ ခေါ မေ	၁၄၄
ဒီဃာယုကသံဝတ္တနိကာသော မာဏဝ ပဋိပဒါ	၁၇၉
ဒုက္ကဋကမ္မကာရိ	၁၅၀
ဒုက္ခနိဒါနသ	၇
ဒုက္ခဝေဒနိယံ ကမ္မံ	၁၈၂
ဒုက္ခဝေဒနိယံ	၃
ဒုက္ခေ ဉာဏံ	၂၁၈
ဒုစ္စိန်္တတစိန်္တီ	၁၅၀
ဒုဋ္ဌစိတ္တော	၇၅
ဒုဋ္ဌုလ္လံ	၁၄၈
ဒုပ္ပဝေဒိတေ	၂၂
ဒုဗ္ဘဏ္ဏော	၁၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ဒ]	
ဒုဗ္ဘာသိတဘာသီ	၁၅၀
ဒုရက္ခာတေ	၂၂
ဒေဝမဟတ္တတာ	၅၅
ဒေဝဒဟံ နာမ	၁
ဒေဝါနုဘာဝံ	၁၂၆
ဒေသံ	၅၀
ဒေသေသိ	၁၄၀
ဒွါယံ ဝဒါမိ	၉၂
ဒွေဓာ ဘိန္နာ	၃၅
ဒွေဓိကဇာတာ	၂၁
[ဓ]	
ဓမ္မဇော ဓမ္မနိမ္မိတော	၆၂
ဓမ္မဒါယာဒေါ	၆၂
ဓမ္မနေတ္တိ သမနုမဇ္ဇိတဗ္ဗာ	၃၂
ဓမ္မပ္ပဋိသရဏာ	၄၈
ဓမ္မမေဝ ဒေသေယျ	၁၉၂
ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ	၉၃
ဓမ္မာ	၁၇၃
ဓမ္မိကံ သုခံ	၇
ဓမ္မိယာ ကထာယ	၁၄၇
ဓမ္မေ အဂါရဝေါ	၂၇
ဓမ္မော ၂၁-၃၁-၂၃၁	
[န]	
နအတ္ထတော ဥပဂန္ဆိံ	၆၃
နကလ္လံ	၁
နကဿိ မညတိ	၆၈
နကိဿိ လောကေ ဥပါဒိယတိ	၂၁၂
နကိဿိ ဝေဒိယတိ	၁၈၁
နကုဟိဿိ မညတိ	၆၈

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[နာ]	
နာ ဧခါ ဂဟပတိ ဂိဟိနံ ဩဒါတဝသနာနံ ဧဝရူပိ ဓမ္မိကထာ ပဋိဘာတိ	၂၃၀
နာ ဧခါ မေ ဘန္တေ ပရိပုဏ္ဏံ ပတ္တစိဝရံ	၂၁၅
နာ စ အတ္တာမနော	၁၈၉
နာ စ မမ ကွစနိ	၄၃
နာ စ မေ ဧဝရူပိ ဓမ္မိကထာ သုတပုဗ္ဗာ	၂၃၀
နာ စောဒနာယ တရိတဗ္ဗံ	၂၀
နာတိ	၂၃၂
နာတိယာ အသတိ	၂၃၂
နာ တွေဝါဟံ အာနန္ဒ ကေနစိ ပရိယာယေန သံဃ-ဂတာယ ဒက္ခိဏာယ	၂၂၆
နာထိကဝါဒါ	၉၆
နာထိတော ဒါနိ ပုနဇ္ဇဝေါ	၁၃၂
နာဒိဝိဒုဂ္ဂံ	၁၀၉
နာဒ္ဓိသမုဒယာ ဒုက္ခသမုဒယော	၂၃၃
နာဒ္ဓိ	၆၄
နာဒ္ဓိံ နာ သမန္နာနေတိ	၁၇၁
နာပဋိကဒ်ေ	၁၇၀
နာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ	၄၄
နာ ပရိပုဏ္ဏတာ ဟောတိ	၁၈၀
နာဝ ဝါ ဒသ ဝါ	၁၃၀
နာ ဝေါ အဟံ အာနန္ဒ တထာ ပရက္ကမိဿာမိ	၁၁၈
နာဝံ	၂၁၉
နာ သုကရာ အက္ခာနေန ပါပုဏိတုံ	၁၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[နာ]	
နာ သုပ္ပဋိကာရံ ဝဒါမိ	၂၂၂
နာ သုဿူသန္တိ	၁၈၉
နာ သံဟီရတိ	၁၇၂
နာဠဝါရာ	၇၁
နာ အဘိသဇ္ဈေတယတိ	၂၁၂
နာဂဝနိကံ	၁၄၁
နာဠုပတ္တိယေသု	၂၂
နာတိဓာဝေယျ	၁၉၂
နာဒ္ဒသံ	၁၆၄
နာနတ္တသညာ	၁၄၈
နာနတ္တသိတာ	၁၈၈
နာနတ္တာ	၁၈၈
နာန္ဓာဂမေယျ	၁၇၀
နာပရံ ဣတ္ထတ္တာယာတိ ပဇာနာတိ	၂၁၂
နာဘိနိဝေသေယျ	၁၉၂
နာလံ အဘိနန္ဒိတုံ	၄၂
နာဝကာ်ိမိ	၂၃၂
နာဟံ ကွစနိ	၄၃
နာဟံ ဘိက္ခဝေ မုဋ္ဌဿတိဿ အသမ္ပဇာနဿ	၁၀၀
နိကာမလာဘီ	၁၁၃
နိက္ကေပနံ	၁၀၃
နိက္ခံ	၁၀၄
နိဂ္ဂယ္ဟ နိဂ္ဂယ္ဟ	၁၁၈
နိစ္ဆတော ဥပဂစ္ဆေယျ	၇၄
နိန္နာဗျာရောသဉ္ဉပါရမ္ဘာဘယာ	၉၆
နိဗ္ဗိတကသာဝံ	၂၁၀
နိဗ္ဗိတိကံ	၁၄၉
နိပ္ပေသိကတာ	၉၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော်
[နံ]	
နိဗ္ဗာနသပ္ပါယံ	၁၇
နိဗ္ဗိန္ဒရူပါ	၂၂
နိဗ္ဗေဌေဟိ ဝါ	၂၂
နိရယံ ဥပပန္နာ	၁၆၃
နိရာမိသာ	၁၀၁
နိရာမိသံ သုခံ	၁၇
နိရာသာ	၉၁
နိရောဓံ ဒိသွာ	၂၃၂
နိဿာယ နိဿာယ	၄၄
နိသိတဿ	၂၃၂
နိဝုတော	၁၄၁
နိသိန္နကော၀ ပရိနိဗ္ဗာယိ	၁၄၀
နိဟဋံ	၂၁၀
နေက္ခမ္မသိတာနိ	၁၀၆
နေက္ခမ္မသုခံ	၁၁၃
နေက္ခမ္မေန ဉာတဗ္ဗံ	၁၄၀
နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ	၇၄
နေတံ မမ နေသောဟမသ္မိ နမေသော အတ္တာတိ သမနုပဿာမိ	၂၃၂
နေမိတ္တိကတာ	၉၄
နေဝသညီနာသညီ	၁၁
နေဝ အာသိသံရောတိ	၂၁၂
နေဝိဓ ဟုရံ နဉာယမန္တရေန	၂၃၂
နေဝုဿာဒေယျ နအပဿာဒေယျ	၁၉၂
နော အတိစရတိ	၁၆၂
နော အာမိသဒါယာဒေါ	၆၂
နော စသ နော စ မေ သိယာ	၄၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော်
[ပ]	
ပကတိယာ သိလ၀တိ	၁၂၀
ပက္ခန္ဒတိ	၁၀၀-၁၁၅
ပက္ခဟတော	၁၅၁
ပ၀ယ့ ပ၀ယ့	၁၁၀
ပစ္စတ္တံယေ၀ ဉာဏံ	၁၆
ပဆ္ဆာနိပါတိနိ	၁၆၂
ပဆ္ဆ ခေါ ဇုမေ အာနန္ဒ ကာမဂုဏာ	၁၁၆
ပဆ္ဆံ ကာမဂုဏာနံ	၁၂၉
ပညာ	၉၂
ပညာဓိဋ္ဌာနံ	၂၀၀
ပညာ ပညိန္ဒြိယံ	၉၂
ပညာပနာ	၂၁၇
ပညာဗလံ	၉၃
ပညာယ ဝါ အဓိမုစ္စတိ	၄၀
ပညာယ စသ ဒိသွာ အာသ၀ါ ပရိက္ခီဏာ ဟောန္တိ	၆၂
ပညိန္ဒြိယံ	၉၂
ပညံ နပ္ပမဇ္ဇေယျ	၂၀၀
ပဋိက္ကမန္တိ	၂၂၉
ပဋိက္ကောသန္တိ	၁၂
ပဋိဂ္ဂဟေတွာ	၁၃၁
ပဋိဂ္ဂါဟကတော ဝိသုဒ္ဓတိ	၂၂၇
ပဋိစ္ဆ	၁၀၉
ပဋိနိဿဂ္ဂါ	၁၆
ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော	ဂ
ပဋိဝါနရူပါ	၂၂
ပဋိဝိရတိ	၉၄
ပဋိဝေဓော	ဂ၀
ပဋိသလ္လာနာ	၂၃၂-၂၃၃

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပဋိသလ္လာနာ ဝုဋ္ဌိတော	၁၇၂
ပဋ္ဌပနာ	၂၁၇
ပဏာဝေါ	၁၄၁
ပဏ္ဍိတလက္ခဏာနိ	၁၅၂
ပဏ္ဍိတော	၅၆
ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ	၁၇၄
ပဏိဒဟတိ	၁၇၃
ပဏိဓာနပစ္စယာ	၁၇၃
ပဏီတံ	၄၂
ပတိဿယမာနရူပါ ဝိဟရန္တိ	၂၄
ပထဝိယာ သြလမ္ဗန္တိ	၁၅၀
ပထဝီဓာတု	၆၃
ပထဝီသညံ	၁၀၉
ပဓာနေန	၃
ပဗ္ဗဇ်ံ	၁၄၀
ပမာဏံ	၃၉
ပရဗျာဗာဓာယ	၅၄
ပရမဋ္ဌဓမ္မေသု	၄၇
ပရမာ	၁၂
ပရမာယ	၁၆၁
ပရာမာသာ	၁၈၃
ပရိက္ခတာ	၉၂
ပရိစိတာယ	၁၀၃
ပရိတဿနာ ဓမ္မသမုပ္ပါဒါ	၁၉၁
ပရိတ္တဖ္လေဝ သြဘာသံ	၁၄၉
ပရိတ္တာနိ စ ရူပါနိ	၁၄၉
ပရိတ္တာဘာ	၁၄၃
ပရိတ္တော သမာဓိ	၁၄၉
ပရိနိဗ္ဗာယိ	၂၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဋ္ဌကော်
[ပ]	
ပရိနိဗ္ဗာယေယျ နု ခေါ သော ဘန္တေ ဘိက္ခု နု ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယေယျ	၄၄
ပရိပက္ကဝေဒနီယံ	၃
ပရိဘာသိသန္တိ	၂၃၄
ပရိမုဋ္ဌာ	၁၄၆
ပရိယန္တော	၁၅၁
ပရိယာဒိန္နဝင်္ဇ	၁၁၉
ပရိယာယေန	၂၃၉
ပရိယောဒါတံ	၁၆-၂၀၉
ပရိရက္ခိတဗ္ဗံ	၁၀၁
ပရိသုဒ္ဓါ	၁၂-၂၁၀
ပရိသုဒ္ဓံ	၁၆-၁၁၀
ပရေ	၁၄၆
ပဝိသိနတိ	၁၀၁
ပဝိဝေကာ ဗိတိ	၁၇
ပဝေဒေတ္ဝာ	၁၄၀
ပဿတိ	၁၀၃
ပဿဒ္ဓိ	၂၃၂
ပဿမ္ဘတိ	၁၀၁
ပဟာနာယ	၉၃
ပဟာနံ	၁၀၁
ပါဋိဂဗီတဗ္ဗာ	၂၂၃
ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ	၉၄
ပါဏိမတ္တံ	၁၅၀
ပါပသင်္ကိတာ	၆
ပါရမိပုတ္တော	၆၂
ပါရာဇိကသာမန္တေန ဝါ	၃၂
ပါသာဒိကံ	၂၀၆
ပိဋ္ဌကေန	၁၄၄

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော
[မ]	
မဟုတရာ	၃၂
မဟုဒေဝ ရတ္တိံ	၂၀၆
မဟုဝေဒနိယံ	၆
မဟုသမ္မတ္တော	၁၆၇
မာကုလော	၁၃၅
မာလကလောဏကာရဂါမော	၁၄၇
မာလတော ဥပဋ္ဌန္တိ	၇၁
မာလနိမိတ္တာနိ	၁၄၉
မာလာပဒါနာနိ	၁၅၀
မာလာလင်္ကာနိ	၁၄၉
မာလာပနံ	၃၀
မာလံ	၁၅၀
မာဟိရကေ ကာမေသု ဝိတရာဂေ	၂၂၃
မုဒ္ဓပ္ပမုခေ ဥဘတောသံယေ	၂၂၄
ဗျဥ္ဇနတော နာနံ	၁၉
ဗျန္တီဘူတေန	၁၁၄
ဗျပုနာ	၉၃
ဗျသနံ ဟေတံ	၁၃
ဗျာကတာ	၃၄
ဗျာပါဒေါ	၂၁၄
[ဘ]	
ဘဂဝတော အစ္ဆယေန	၂၄
ဘဏ္ဍာနံ	၂၁
ဘဒ္ဒေကရတ္တော	၁၇၁
ဘယာနိ	၇၀
ဘဝသံယောဇနံ	၁၉၂
ဘဝါယ ဝါ ဝိဘဝါယ ဝါ	၂၁၂
ဘာဂသော မိတော	၁၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဒ္ဓကော
[ပ]	
ပဋ္ဌာယ ပါဝိသိ	၁၄၅
ပဋိသန္ဓိ	၁၆၂
ပဋိသနာရာယံ	၁၀
ပဟံ ဥပဒ္ဒါဝယတော	၁၀၆
ပုဉ္ဉာဘိယာ	၉၂
ပုဋ္ဌောသေနာဝိ	၉၀
ပုဏ္ဏမာ	၅၀
ပုဏ္ဏာ	၅၀
ပုထုဇ္ဇနဒုဿီလေ	၂၂၃
ပုထုဇ္ဇနသီလဝန္တေ	၂၂၃
ပုထုတ္တံ	၃၇
ပုထုသဒ္ဒေါ	၁၄၅
ပုဗ္ဗန္တကပ္ပိကာ	၁၄
ပုဗ္ဗန္တာနုဒိဋ္ဌိံ	၁၇
ပုဗ္ဗာဠာယိနီ	၁၆၂
ပုဗ္ဗေ ဝါသ တံ ကတံ ဟောတိ	၁၀၃
ပုရာဏကိဟိသဟာယော	၁၃၇
ပေမနီယာ	၁၄၁
ပေါသိကာ	၂၂၂
[ဖ]	
ဖရတိ	၁၀၅
ဖရိတ္ဝာ	၁၀၅
ဖရုသာ	၂၃၄
ဖသာယတနံ	၂၀၀
ဖဿော	၅၂
ဖုသေယျ	၁၄၀
[ဗ]	
ဗလိဟရဏော	၁၀
ဗဟိဒ္ဓါ	၂၀-၅၃-၁၉၀

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[ဘ]	
ဘာသိတပရိက္ကန်္တံ	၃၃
ဘိက်ခဝံ ဂဟေတ္ဝာ	၁၅၅
ဘိက္ခုနုပသယံ	၁၃၉
ဘိက္ခုသံဃေ	၂၂၅
ဘိန္နထူပေ	၂၂
ဘူမိဇော	၁၄၂
မဂ္ဂင်္ဂံ	၉၃
မဂ္ဂေ ဝါဟိ အာနန္ဒ ပဋိပဒါယ ဝါ	၂၅
မညွသ ဝါ နပ္ပဝတ္တန်္တိ	၂၀၈
မညိတမေတံ	၂၁၅
မနောပစာရိနိ	၁၆၂
မနုဿကန္တေသု သီလေသု သမာဒပနာဃ	၁၄၁
မနုဿမဟတ္တတာ	၅၅
မနောပဝိစာရာ	၁၈၅
မနောရမာနံ	၁၈၆
မမ ကိသ္မိန္တိ ကိဉ္စနံ နတ္ထိ	၄၃
မဟာကုလာ	၆၇
မဟာစတ္တာရိသကော	၉၅
မဟာနိရယေ	၁၆၆-၁၆၉
မဟာပဇာပတိဂေါတမိ	၂၁၉
မဟာပညော	၅၆
မဟာဘူတာ ဟေတု	၅၂
မဟာဘောဂကုလာ	၆၇
မဟာသေနေန	၁၇၀
မဟေသက္ခော	၁၃၁
မဟန်္တံ ဘောဂက္ခန်ဓံ	၁၆၃
မာတင်္ဂရညော နာဂေါ	၁၄၇
မာတုကုစ္ဆိံ သြက္ကမတိ	၁၂၆
မာတုဂါမဿ ဓမ္မံ	၁၃၉

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[မ]	
မာနသာ	၃၉
မာ ဘဏ္ဍနံ	၁၄၅
မာယာကတမေတံ	၃၈
မာရဿေသ ဝိသယော	၃၈
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတိ ပဇာနာတိ	၉၂
မိတ္တဝတာယ	၁၁၈
မုခတော ဇာတော	၆၂
မုခါဓာနေ	၄၆
မုဉ္စကေသော ဝေဟာသင်္ကော ၁၆၀	
မုနိ သန္တောတိ ဝုစ္စတိ	၂၀၈-၂၁၅
မုသာ	၃၈-၂၁၄
မုသာဝါဒါ ဝေရမဏိ	၉၄
မေထုနော ဓမ္မော	၁၃၇
မောဃံ	၁၈၁
မောသဓမ္မော	၃၈
မောသဓမ္မံ	၂၁၄
[ယ]	
ယတ္ထ ဋ္ဌိတံ	၂၀၈-၂၁၅
ယတ္ထ ရတ္တာသ	၁၁၃
ယတ္ထေတာ အပရိသေသာ နိရုဇ္ဈန္တိ	၄၂
ယတြ ဟိ နာမ	၁၁၉
ယထာဓမ္မံ ယထာနုသိဋ္ဌံ ကာရေမ	၄၈
ယထာသကေ တိဋ္ဌေယျာသိ	၁၄၀
ယထာသုခံ ခေါ မေ ဝိဟရတော	၉
ယဒတ္ထိ ယံ ဘူတံ တံ ပဇဟာမိ	၄၄
ယဒတီတံ	၁၇၀
ယဒရိယော	၁၈၉
ယဒိဒံ အဇ္ဈေနေ	၄၆

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ရ]	
ရဇောသူကံ	၃၇
ရထေ ယောဇေတွာ	၁၅၁
ရသာဒေါ	၁၅၁
ရဟော ဝါဒံ	၁၉၂
ရာဂေါ	၆၄
ရာဇကုမာရော	၁၄၀
ရာဇာဝ ရဇ္ဇံ ဝိဇိတံ	၁၄၇
ရူပနိမိတ္တာနုသာရီ	၁၉၁
ရူပနိမိတ္တံ မနသိ ကရောမိ	၁၄၉
ရူပဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တိ	၁၉၁
ရူပိ° ဝါ	၁၁
ရူပံ သာ အတိဝတ္တာတိ	၁၀၇
ရောဂေါ	၂၁၅
[လ]	
လပနာ	၉၄
လဘေထ ဩတာရံ	၁၀၃
လာဘေန လာဘံ နိဇိဂိသနတာ	၉၄
လောကန္တရိကာ	၁၂၆
လောကာမိသပဋိသံယုတ္တာနံ	၁၀၆
လောကာမိသာမိမုတ္တော	၃၄
လောကုတ္တရာ	၁၁၆
လောမသက်ိယော	၁၇၄
လောဟိတံ ဥပ္ပါဒေယျ	၇၅
[ဝ]	
ဝစီသမ်ိရော	၉၃
ဝစီသံဟာရော	၂၀
ဝဋ္ဋမံ	၁၁၉
ဝဏ္ဏနာနတ္တံ	၁၄၄
ဝဏ္ဏပေါက္ခရတာယ	၁၆၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ယ]	
ယဒိ အရူပသညာနံ	၁၂
ယဒိ ရူပသညာနံ	၁၂
ယမသ ရညော	၁၆၄
ယသသီ	၆၈
ယာနိကတာယ	၁၀၃
ယာဝတာယုကံ	၁၂၁
ယာဝ ပစ္ဆိမသောပါနကဋ္ဌေဝရာ	၄၆
ယာဝိစ္ဆန္တိ မုခါယာမံ	၁၄၆
ယေ စ တတ္ထ ဝိဇာနန္တိ	၁၄၆
ယေ စ တံ ဥပနယ္ဟန္တိ	၁၄၆
ယေန နီတာ	၁၄၆
ယေန ဘဂဝါ တေနုပသင်္ကမိ	၂၃၁
ယောဘုယျသိကာ	၂၉
ယောဂ်ါစရိယာနံ	၁၀၅
ယောဇနဂဏနာနိ	၉၀
ယော ဓမ္မော ယော ဝိနယော	၁၉
ယောနိသော ဝိစိနေ ဓမ္မံ	၂၃၁
ယော သာရော သော ဌဿတိ	၁၁၉
ယံ	၄၁-၇၄
ယံ ဣတ္ထိ ရာဇာ အဿ စက္ကဝတ္တိ	၈၆
ယံ ဆာယာ ဇဟတိ	၁၇
ယံ နူနာဟံ ပုဏ္ဏေယျံ	၂၀၆
ယံ နော မယံ	၄၉
ယံ ပန တတ္ထ အဝသိဋ္ဌံ	၁၀၀
ယံပါယသ္မာ	၁၃၇
ယံ ပုထုဇ္ဇနော	၇၄
ယံ ဟာနန္တ ပုဂ္ဂလော ပုဂ္ဂလံ အာဂမ္မ	၂၂၂
ယံ ဟိ ခေါ တတ္ထ နဟောတိ	၁၀၀

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ]	
ဝဏ္ဏုကတာဃ	၁၀၃
ဝဓောယေဝ	၂၂
ဝဿဘညာ	၉၆
ဝသိပ္ပတ္ထော	၆၂
ဝါစာဂေါစရဘာဏကိနော	၁၄၆
ဝါတေရိတာနိ	၁၆၈
ဝါဒပဋိဟာရံ	၃
ဝါယောဓာတု	၆၃
ဝါသိဟိ	၁၅၁
ဝိဃာတဝါ	၁၉၁
ဝိစာရိတာ	၁၃၉
ဝိစိကိစ္ဆာ ခေါ မေ	၁၄၈
ဝိဇ္ဇာ	၂၃၁
ဝိဇ္ဇာဘာဂိယာ	၁၀၂
ဝိညာဏက္ခန္ဓသ	၅၂
ဝိညာဏဓာတု	၆၃
ဝိညာဏဓာတုနိသိတံ	၆၃
ဝိညာဏံ	၁၇၃
ဝိတက္ကော	၉၃
ဝိတုဒန္တာ	၂၁
ဝိဒိတာ	၁၃၅
ဝိဒိတာ အဇ္ဈတ္တံ ဂန္ဆန္တိ	၆၀
ဝိဒိတာ ဥပပဇ္ဇန္တိ	၆၀
ဝိဒိတာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ	၆၀
ဝိဒိတံ	၁၈၃
ဝိဒ္ဓါ	၁၇၀
ဝိနယော	၃၁-၃၂
ဝိနာသံ	၁၁
ဝိနိပါတာယ	၁၁၈
ဝိပစ္ဆေထ	၃

ပဗါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[ဝ]	
ဝိပရိဏာမာနုပရိဝတ္တဇာ	၁၉၁
ဝိပရိဏာမဝိရာဂနိရောဓံ	၁၈၆
ဝိမရိယာဒိကတေန	၆၀
ဝိပ္ပမုတ္တော	၆၀
ဝိဘင်္ဂံ	၁၇၀
ဝိဘင်္ဂေန	၂၁၇
ဝိဘဝံ	၁၁
ဝိမုတ္တိ	၂၁၄
ဝိရတ္တရူပါ	၂၂
ဝိရတိ	၉၄
ဝိရာဂေါ ဟောတိ	ဂ
ဝိရာဂုနံ	၆၃
ဝိဝရဏာ	၂၁၇
ဝိဝါဒါဓိကရဏံ	၂ဂ
ဝိဝါဒေါ	၂၁
ဝိဝေကနိန္နေန	၁၁၄
ဝိဝေကနိသိတံ	၁၀၂
ဝိသဒေါဝ နိက္ခမတိ	၁၃၁
ဝိသံယုတ္တော	၆၀
ဝိသံယုတ္တော နံ ဝေဒေတိ	၂၁၃
ဝိဟာရေ	၁၁၂
ဝိဟာရော	၁၁၀
ဝိဟေသာ	၂၀-၁၄၀
ဝိတရာဂေါ	၉၁-၂၂၇
ဝိသတိ ကုသလပက္ခာ	၉၅
ဝိသတိ အကုသလပက္ခာ	၉၅
ဝုမှိ ဝိရှင်္ဍိ ဝေပုလ္လံ	၁၃
ဝေဒနာညတရံ	၉၉
ဝေဒိတဗ္ဗာနိ	၁ဂ၅

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဒ္ဓကော်
[ဝ]	
ဝေရမ္ဘိ	၉၄
ဝေါက္ကမ္မ စ သတ္ထုသာသနာ	၁၁၈
ဝေါဟရန္တော	၇၅
[သ]	
သဉ္ဇယဘာတော	၁၉၂
သဉ္ဇယနိသံ	၉၂
သဉ္ဇယပါဒါနော	၄၄
သဉ္ဇယပါဒိသေသံ	၃၇
သကိဒေဝ	၁၄၈
သကိမ္ပိ ဥဒ္ဒံ	၁၅၁
သက္ကာယဒိဋ္ဌိ နာ ဟောတိ	၅၂
သက္ကာယဘယာ	၁၄
သက္ကာယပရိဇေဂုစ္ဆာ	၁၄
သင်္ခိဘဗ္ဘတံ ပါပုဏာတိ	၁၀၃
သင်္ကပ္ပေါ	၉၃
သင်္ကုသတေန	၁၀၉
သကေန ထာလိပါကေန	၁၄၂
သခ်တမေတံ	၂၁၁
သခ်တာ	၇၃
သခ်ိနေ	၄၆
သခ်ိရမတ္တေန	၁၃
သခ်ိရသမာပတ္တိပတ္တမ္မမက္ခာယတိ	၁၃
သခ်ိရာ စ ဝိဟာရာ စ	၁၀၄
သခ်ိရာဝသေသသမာပတ္တိပတ္တမ္ဗံ	၁၃
သခ်ိရုပပတ္တိ်	၁၀၄
သခ်ိရံ ပဒဟတော	၇
သခ်ဗွိ နာ ဥပေတိ	၁၅၀
သင်္ကိကာ	၁၁၂
သင်္ကိတာဝဟေတု	၆

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဒ္ဓကော်
[သ]	
သင်္ကရော	၁၇၁
သစေ ပဟောသိ	၂၂
သစေ လဘေထ	၁၄၇
သဉ္ဇမနုရက္ခေယျ	၂၀၈
သဏ္ဌံ	၁၈၁-၂၁၄
သဏ္ဌေတနိကံ	၁၈၁
သဏ္ဌာနိ်	၈
သညာ ရောဂေါ	၁၃
သညီ	၁၁
သဋ္ဌိမတ္တာနံ	၅၃
သတဂုဏာ	၂၂၃
သတတဝိဟာရီ	၄၆
သတသဟဿော	၁၀၄
သတိ သတိအာယတနေ	၁၀၃
သတိပါရိသုဒ္ဓိ	၆၁
သတိယာယေတံ အဓိဝစနံ	၃၇
သတိသမ္ဗောဇ္ဈင် စ	၄၆
သတော	၉၃
သတော ဝါ ပန သတ္တသ	၁၁
သတော ဝုဋ္ဌဟတိ	၆၁
သတော သမ္ပဇာနော	၁၂၀-၁၂၅
သတ္တပဒါ	၁၈၅
သတ္တရိ အဂါရဝေါ	၂၇
သတ္တဟာရကံ ပရိယေသန္တိ	၂၃၄
သတ္ထာ	၉၁-၁၁၇
သတ္ထေန	၁၃၈
သတ္ထံ အာဟရေသိ	၂၃၃
သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော	၁၀၄
သဒုက္ခော	၁၉၂
သန္တိစ္ဆော	၉၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သန္တိဇ္ဇန္တိ	ဂ
သန္တိမေဝ သော သိက္ခေယျ	၂၀ဂ
သန္တိဝရပဒံ	၁၇
သန္နော ဗုဒ္ဓမုနိ	၁၇၁
သန္နံ ဝါ	၁၁
သနေမိကံ သနာဘိကံ	၁၅၂
သပတ္တဝတာယ	၁၁ဂ
သပရိက္ခာရံ	၉၂
သပရိဇ္ဇာဟော	၁၉၂
သပ္ပိတိကံ	၁၄၉
သမ္ဗထာ သဗ္ဗံ	၄၇
သမ္ဗဒုက္ခဝိတိဝတ္တော	၁၁၉
သမ္ဗဒုက္ခံ ဥပစ္စဂုံ	၁၆၉
သမ္ဗနိမိတ္တာနံ	၁၁၄
သမ္ဗနိမိတ္တေသု	၅၃
သမ္ဗဝက်ေဒါသနိဟိတ- နိန္ဒိတကသာဝေါ	၁၄၁
သမ္ဗာကာရပရိပူရံ	၁၅၂
သမ္ဗာ စ ဒိသာ	၁၃၂
သမ္ဗေန သဗ္ဗံ	၄၇
သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေကတဟေတု	၁
သဗ္ဗာဗဇ္ဇံ	၆၉
သမညံ	၁၉၂
သမဏဗြာဟ္မဏာ	၁ဝ
သမဏေန	၃၆
သမတ္တာ သမာဒိန္နာ	၂၁၄
သမတ္တေန	၁၇၇
သမန္နာ ယောဇနသတံ ဖရိတ္တာ တိဋ္ဌတိ	၁၅၁

ပဒါနုက္ကမော	ဝိဇ္ဇကော်
[သ]	
သမဝေပါကိနိယာ	၁၆၃
သမာဒိန္နေန	၁၇၇
သမာဓိ စဝိ	၁၄၈
သမာဓိယတိ	၁ဝ၁
သမိဒ္ဓိ	၁၇၃
သမ္ဗဇာနော	၁၁၆
သမ္ဗဇာနော ဟောတိ	၁၁၄
သမ္ဗတိဇာတော	၁၃၂
သမ္ဗဒေါသော	၂၁၄
သမ္ဗရာယဝေဒနိယံ	၃
သမ္ဗရာယိကာ	၃ဂ
သမ္ဗသာဒေ သတိ	၃၉
သမ္ဗသာဒေါ	၆၁
သမ္ဗဟုလာနိ သေနာသနာနိ	၁၁ဝ
သမ္ဗဟုလာ နု ခေါ	၁၁၁
သမ္ဗဟုလာ ဘိက္ခူ။	၂၃၉
သမ္ဗောဓိသုခံ	၁၁၃
သမ္ဗပညာယ	၁ဂ၆
သမ္ဗာဉ္ဇာသ သမ္ဗာဝိမုတ္တိ	၉၅
သမ္ဗာဉ္ဇာံ	၉၅
သမ္ဗာဒိဋ္ဌိ	၉၃-၉၅
သမ္ဗာဒိဋ္ဌိပုဗ္ဗင်္ဂမာ ဟောတိ	၉၂
သမ္ဗာဒိဋ္ဌိသ	၉၄
သမ္ဗာဒိဋ္ဌိသ ဘိက္ခဝေ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိဋ္ဌိဏ္ဏာ ဟောတိ	၉၅
သမ္ဗာဒိဋ္ဌိံ စေ ဘဝံ ဂရဟတိ	၉၆
သမ္ဗာဝါယာမော	၉၃
သမ္ဗာဝိမုတ္တိ	၉၅
သမ္ဗာသက်ပ္ပေါ ပဟောတိ	၉၄
သမ္ဗာသက်ပ္ပံ အနုပရိဓာဝန္တိ	၉၃

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[သ]	
သမ္မာသမာဓိံ	၉၂
သမ္မုခါ နဒီကံ	၁၉၂
သမ္မုခါဝိနယော ဒါတမ္ဗော	၂၀
သမ္မောဟာ	၃
သရဏော	၁၃၉-၁၉၃
သရဿက်ပွါ	၁၀၂
သရဿက်ပွါနံ	၁၄၁
သလာကဂ္ဂါဟေန	၇၅
သလ္လံ	၂၁၅
သဝေဒနိယံ	၆
သဿတော အတ္တာ စ လောကော စ	၁၅
သဟဓမ္မိကံ	၃
သဟဓမ္မိကာ ဝါဒါနုဝါဒါ	၆
သဟဿာရံ	၁၅၂
သဟိတံ မေ	၂၁
သဋ္ဌာယတနိကံ	၁၁၀
သာ ဂဒ္ဒုလဗဒ္ဓေါ	၁၄
သာတသဟဂတံ	၁၄၉
သာဓုကံ မနသိကာရံ	၉၉
သာဓု ခေါ တံ	၁၇၂
သာမဂါမေ	၂၁
သာမာယိကံ	၁၁၃
သာမံ ဝါယိတံ	၂၁၉
သာရိတော	၁၉၀
သာဝတ္ထိံ ဩသရန်္တိ	၉၈
သာဿ ဟောတိ သမ္မာဒိဋ္ဌိ	၉၂
သိက္ခာယ နှ ပရိပူရကာရိ	၂၈
သိယံသု	၁၈
သိလေ	၂၃၁

ပဒါနုက္ကမော	ပိဋ္ဌင်္ကော်
[သ]	
သီလံ	၂၃၁
သီလံ ဇိဝိတမုတ္တမံ	၂၃၁
သီသံ နှာတဿ	၁၅၂
သုခတော ဥပဂစ္ဆေယျ	၇၄
သုခဝိနိစ္ဆယံ	၁၉၂
သုခဝေဒနိယံ	၃-၁၈၂-၂၀၉
သုခန္တိ ဝိဇာနာတိ	၂၀၉
သုစိန္တိတစိန္တိ	၁၅၂
သုညတာဝိဟာရေန	၁၀၇
သုညတာဝက္ကန္တိ	၁၀၈
သုညတံ	၁၁၀-၁၁၄
သုညော ဟတ္ထိဂဝါဿဝဠဝေန	၁၀၇
သုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ	၂၀
သုပရိကမ္မကတော	၁၀၄
သုဘာဝိတံ	၃၉
သုဘော	၁၀၄-၁၇၅
သုဝိဟတံ	၁၀၉
သုသမာရဒ္ဓါယ	၁၀၃
သုဿူသတိ	၁၄၁
သူစိမုခါ	၁၆၈
သူစိယာ	၁၃၈
သေ ဥစ္ဆိန္နမူလေ	၃၆
သေတမိ် ဆတ္တေ အနုဓာရိယမာနေ	၁၃၂
သေ ပဒုတ္တေ	၃၅
သေ ဘိန္နေ	၃၅
သေယျထာပိ	၄၆
သေ ဝန္တေ	၃၆
သော ဧဝံ ပဇာနာတိ	၂၁၁
သော တတ္ထ ပုဇ္ဇော	၆၇

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
[သ]	
သံဝုတကာရီ	၃၇
သံဝေသေတွာ	၁၅၀
သံသေယျ	၃၅
သံဟသန္တိံ	၈
သံဟီရတိ	၁၇၁
[ဟ]	
ဟတ္ထဝိလဿ်ကေန	၁၄၁
ဟတ္ထိဒမ္မော ဝါ အဿဒမ္မော ဝါ ဂေါဒမ္မော ဝါ	၁၉၁
ဟတ္ထိရတနံ	၁၆၀
ဟတ္ထမ္မိ ဆိန္နန္တိ	၁၆၈
ဟနေယျုံ	၁၅၀
ဟိနကာယူပဂါ	၁၆၉
ဟုတွာ ပဋိဝေန္တိ	၆၀

ပဒါနုက္ကမော	ဗိဇ္ဈကော်
သောတာပတ္တိဖလသစ္ဆိ-ကိရိယာယ ပဋိပန္နေ	၂၂၃
သော တံ ဥပေက္ခံ အဘိနန္ဒတိ	၄၄
သော နေဝ တံ အဘိသန်ရောတိ	၂၁၁
သော ပဟိယတိ	၁၁၆
သောမနဿဒ္ဒါနိယံ	၁၈၅
သောမနဿူပဝိစာရာ	၁၈၅
သော ဝတ	၃၇
သော ဟောတိ ရာဇာ စက္ကဝတ္တိ	၁၅၅
သံခိတ္တေန	၂၁၅
သံဃံ ဘိန္ဒေယျ	၇၅
သံဃေ အဂါရဝေါ	၂၇
သမ္မုခါ နု ခိဏံ	၁၉၂

ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ

ပဌမော မူလပါဌော၊ သီ....သီဟဠပေါတ္ထကံ၊ သျာ....သျာမပေါတ္ထကံ၊ ကံ....ကမ္မောဇပေါတ္ထကံ၊ ဋ္ဌ....ဋ္ဌဂ်လိသပေါတ္ထကံ၊ က....ကေသုစိ မရမ္မ-ပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ က-သီ....ကေသုစိ သီဟဠပေါတ္ထကေသု ဒိဿမာနပါဌော၊ ဋ္ဌ....အဋ္ဌကထာ။

ဥပရိပဏ္ဏာသဋ္ဌကထာယ

နာနာပါဌာ	ဝိဋ္ဌဂ်ာ
[အ]	
အကရမှာ = အကရိမှာ (က)	၂
အဂ္ဂတော = ပုရတော (သျာ)	၁၅၈
အဂါရိယရတနေသုပိ စက္ကဝတ္တိရာဇာ = အဂါရိယရတနေသု အပိ စက္ကဝတ္တိရာဇာ (?)	၁၉၇
အစေလဝိဟာရေ = ပစေလိဝိဟာရေ (သီ)	ဂ၇
အဇ္ဈုပဂတ္ထပဗ္ဗတေ = အမ္ဗဟတ္ထပဗ္ဗတေ (သီ၊ သျာ) အမ္ဗုဟတ္ထပဗ္ဗတံ (သံ-ဋ္ဌ ၃-သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယံ)	၂၃၅
အညဉ္ဇ ဒိဝသေ ဒိဝသေ = အညေ စ တာဒိသေ (က)	၁၂၇
အဋ္ဌ = သုဋ္ဌု (သဗ္ဗတ္ထ)	၄၂
အဋ္ဌသဋ္ဌိယောဇနသတသဟဿုဗ္ဗေဓံ = အဋ္ဌသဋ္ဌိယောဇန-သဟဿုဗ္ဗေဓံ (က)	၄၈
အန္တရဓာယေယျုံ = အန္တရဓာပေယျုံ (သီ၊ က)	၁၂၈
အတသိပုပ္ဖဝဏ္ဏော = အနသိပုပ္ဖဝဏ္ဏော (သီ) အဗိတပုပ္ဖဝဏ္ဏော (က)	၅၂
အတိစရတိယေဝ = အတိစရိယေဝ (သီ)	ဂ
အတိရေကတိယောဇနသတိကံ = အတိရေကယောဇန-သတိကံ (သီ၊ သျာ)	၂၀၃
အန္ဒုဗန္ဓနာဒိနိ = အဒ္ဒုဗန္ဓနာဒိနိ (က)	၁၃၃
အဓိဝုတ္ထိပဒါနိ = အဓိမုတ္တိပဒါနိ (သျာ၊ က)	၁၁
အနတိက္ကမတိ = နာ အတိက္ကမတိ (သျာ) အနတိက္ကမတိ (က)	၁ဂ၇
အနဒ္ဓဘူတံ = အဒ္ဓဘူတံ (သီ)	၇

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[အ]

အနိသီဒါပေတွာဝေ = သန္နိသီဒါပေတွာဝေ (သျာ)
အသန္နိသီဒါပေတွာဝေ (က) ၁၅၉
အနုဿရန္တာသာဝိ = အနုဿတိယာဝိ (သီ) ၁၆
အနုဿရိဿတိတိ = ဇာနိဿတိတိ (သီ) ၁၁၉
အနုဿာဝနဿ = အနုသာသနဿ (သီ၊ သျာ) ၁၃၄
အပဒါနာနိတိ = စရိတာပဒါနိတိ (သီ၊ သျာ) ၁၄၉
အဘိဟတော = အဘိဘူတော (သီ) ၁၆၅
အလင်္ကရုမာနံ = အလင်္ကာရမာနံ (က) ၁၅၂
အဝညာကာရဏမတ္တံ = အာဝဇ္ဇနကရဏမတ္တံ (က) ၁၂၀
အဝသေသိ°သု = အဝသိဿိ°သု (သီ) ၁၄၀
အဝိပဿိကဓမ္မော = အဝိသယိတဓမ္မော (က) ၁၃၅
အဝေါကိဏ္ဏံ = အမ္မောကိဏ္ဏံ (သီ၊ သျာ) ၁၄၄
အဿာဒေါ ဝါ = အဿာသော ဝါ (သီ) ၁၇၈
အသု စ ဝိသဒေါသောတိ = အသုစိ ဝိသဒေါသောတိ (သမ္မတ္ထ) ၃၇
အဟုဝမှာ ဝါ = အဟုမှာ ဝါ (သီ၊ သျာ) ၂
အဟောသိ = မာဟ (သမ္မတ္ထ) ၂၀၆

[အာ]

အာဝုတောတိ = အာဝုဒ္ဓောတိ (သျာ၊ က) ၁၄၁
အာဟရာပေတွာ = အာနေတွာ (သီ၊ သျာ) ၉၀
အာဋ္ဌမန္ဓာတိ = အာဋ္ဌမဒ္ဓါတိ (သီ၊ သျာ) ၁၀၃

[ဈ]

ဈန္ဒတ္တံ = ဈန္ဒဋ္ဌံ (သီ၊ သျာ) ၉၂

[ဥ]

ဥက္ခိသမတ္တာယေဝ = ဥက္ခိသဗ္ဓါယေဝ (သီ) ၁၃၂
ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ = ဥဒ္ဓနဋ္ဌါရေ (သီ) ၁၇၆
ဥဒ္ဓနန္တရေ = ဥဒ္ဓနဋ္ဌာနေ (က) ၁၇၆
ဥဒ္ဓံ သရန္တိ = ဥဒ္ဓံ သရာတိ (သီ) ဥဒ္ဓံ ပရောမသန္တိ (သျာ) ၁၄
ဥပပတ္တိ° = ဥပ္ပတ္တိ° (သီ) ၁၀၄

[ဥ]

ဥပယမာမ = ဥပရမာမ (သီ၊ သျာ) ၁၄၆
ဥပရိ = ဥပရူပရိ (က) ၄၁
ဥပသဋ္ဌာကာရော = ဥပသင်္ဃာကာရော (က) ၇၀
ဥပဩဒိကံ = ဥပဝါတိကံ (သံ-ဋ္ဌ ၃-သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယံ) ၂၃၆
ဥပဲယာ = ဥပယာ (က) ၆၃
ဥပ်ိလန်္တိ = ဥဗ္ဗိလန်္တိ (သီ၊ သျာ) ၁၄၈
ဥပ်ိလာဝိတတ်ံ = ဥဗ္ဗိလာဝိတတ်ံ (သီ၊ သျာ) ၁၄၈
ဥဘတောသုဒ္ဓိတော = ဥဘတောသုဒ္ဓိကာ (သီ၊ သျာ) ၁၉
ဥမ္မဂ်န်္တိ ပဒ္မာဥမ္မဂ်ံ = ဥမ္မဂ္ဂန်္တိ ပဒ္မာဥမ္မဂ္ဂံ (သီ) ၁၈၁
ဥရန္ဒန်္တိ = ဥရဒ္ဓန်္တိ (က) ၂၀၄
ဥလ္လေဟိတ္ဝာ = ဥလ္လိဟိတ္ဝာ (က) ၁၅၁
ဥလ္လောကေတုံ နိမ္ဆုပါတံ = ဩလောကေတုံ ဝိမ္ဆုပါတံ (က) ၄၉

[ဧ]

ကော ဒေသနာ = ကေဒ္ဓေသော (သီ၊ သျာ) ၈၃
ကေကော လောကန္တရိကော = ကော လောကန္တရိကာ (သီ) ၁၂၆
ဧဝံ သန္တေ တေံ = ဧဝံ သန္တန်္တိ ဧဝံ သန္တေ (သျာ) ၁၁၆

[ဩ]

ဩနတသိရာ = ပဏတသိရာ (သီ) ၁၅၇

[က]

ကံ်မကာရဏကာရကံ်ာ = ကမ္မကရဏကမ္မကရဏ်ိကာ (သျာ) ၁၆၄
ကမ္မကာရဏာကရဏတော၁ဝ = ကမ္မကာရဏတော၁ဝ (က) ၁၆၅
ကဿစိ အညဿ = ကဿညဿ (သီ၊ က) ၁၅၄
ကာလင်္ကတောတိ = ကာလကတောတိ (သီ၊ သျာ) ၂၁
ကာဋ္ဌဝဋ္ဋိယော = ကာဋ္ဌဝိဋ္ဌ်ိကော (သီ) ၄
ကိဉ္ဇန်ံ နတ္ထိတိ = ကိဉ္စနတတ္ထိတိ (?) ၄၃
ကိလေသမရိယာဒါ တေန = ကိလေသမရိယာဒေန (သီ၊ သျာ၊ က) ၆၁
ကိလေသသေနမဒ္ဒနာ = ကိလေသမဒ္ဒနာ (သီ) ၈၉
ကောမုဒိ် စာတုမာသိနိန္တိ = ကောမုဒီ စာတုမာသိနီတိ (သီ၊ သျာ) ၉၇

[ခ]

ခရဝါလိကာယ = ခါရဝလ္လိကာယ (သီ) ခရဝါလုကာယ (က) ၁၆၈

[ဂ]

ဂဇင်္ဂလံ = ကဇင်္ဂလံ (သီ) ၁၂၃
ဂါဠ္ဟုပလေပနေနာတိ = ဂါဠ္ဟပလေပနေနာတိ (က) ၂
ဂိလာနသတ္ထော = ဂိလာနပတ္ထော (က) ၁၆၅
ဂေါနင်္လမက္ကဋ္ဌော = ဂေါနဂိဋ္ဌမက္ကဋ္ဌော (သီ၊ သျာ) ၄၉
ဂေါရက = စောရက (သီ၊ သျာ) ၇

[စ]

စတ္တာရော = စတ္တာရော နံ (သီ၊ သျာ) ၁၂၇
စတုတ္ထဝါရေ = စတုတ္ထဝါဒေ (က) ၁၉
စဝနပရိသေဒန = စဝနပတန (သီ) ၂၁၁
စိန္တကော = စိန္တိတာ (သျာ) စိန္တိကော (က) ၅၄
စောကဋ္ဌြာဟဋ္ဌကော ဝိယ စ = စောကဋ္ဌြာဟဋ္ဌကော (သီ)
ပေါကဋ္ဌရဖြာဟဋ္ဌကော ဝိယ စ (သျာ) ၇၄

[ဇ]

ဇဂ္ဂိယမာနသေဝ = ပဋိဇဂ္ဂမာနသေဝ (က) ရက္ခိယမာနသေဝ (သျာ) ဂ
ဇနေတာတိ = ဇနေတ္တိတိ (သီ) ၂၁ဂ
ဇမ္မုပက္ကာနံ = ဇမ္မုပဏ္ဏာနံ (က) ၁၀၄
ဇရကောတိ = ဝရာကောတိ (သီ၊ သျာ) ဂဂ
ဇာနန္တိတိ = သဇ္ဇာနန္တိတိ (သျာ၊ က) ၉၇
ဇုတဝိတ္တကော = ဒုတမိတ္တကော (သီ) ဇုတိစိတ္တကော (သျာ) ၁၉၆

[ဈ]

ဈာဏမဟုတာ = ဈာဏမဟုစိတ္တတာ (သီ၊ က) ဈာဏမဟုလတာ (သျာ၊ဋ္ဌ) ၆၀
ဈာဏမဟုတာ = မဟုစိတ္တတာ (သီ) ၆၀

[ဒ]

ဒိဋ္ဌိမော = ဒေဋ္ဌိမော (သီ၊ သျာ) ဒိဋ္ဌိမော (က) ၁၄၁

နာနာပါဠာ ပိဋ္ဌင်္ာ

[တ]

တဏှာနတိ = တဏှာ (သီ၊သျာ) ၂၃၂
တတ္တကပလ္လိ = တတ္တကပါလံ (သျာ) တတ္တဖာလံ (သီ) ၁၃၆
တဒမိမုတ္တဋ္ဌေန = တဒမိမောက္ခဋ္ဌေန (သီ) တဒဝိမုတ္တဋ္ဌေန (က) ၉၅
တလသန္ဆရဏပူဇံ = မာလာသန္ဆရပူဇဉ္စ (သျာ) ၈၈
တုဆ္ဆကသာသနံ = တုဆ္ဆသာသနံ (သီ) ၇၁
တုဋ္ဌဟဒယော = တုဋ္ဌမာနသော (က) ၁၆၂
တောသေသိတိ = တောသယိတိ (သျာ) ၄၀

[ထ]

ထဒ္ဓါ = ဗဒ္ဓါ (က) ၂၀၆

[ဒ]

ဒဋ္ဌေယျန္တိ = ဒိဋ္ဌေယျန္တိ (သျာ၊က) ၁၄၁
ဒုက္ခမနုဘဝိတသတ္တံ = ဒုက္ခမနုဘဝိတဗ္ဗံ (က) ၁၆၉
ဒုဂ္ဂမဋ္ဌာနဇ္ဈ = ဒုဂ္ဂမနဋ္ဌာနဇ္ဈ (သီ၊သျာ) ၁၀၉
ဒေဝတ္တသ = ဒေဝပုတ္တသ (သီ၊သျာ) ၁၇၄
ဒေဟံ = ယောဂံ (သျာ၊က၊ဋီကာယံ စ) ၂၁၆

[ဓ]

ဓာဝနသက်ပွါနံ = ဝစနသက်ပွါနံ (သီ) ဗာဓနသက်ပွါနံ (က) ၁၄၁

[န]

န ခေါ ပနေဝံ = န ခေါ ပနေတံ (သီ၊က) ၁၃၂
နမွဒါနဒိ = နိမ္မဒါနဒိ (သျာ) ၂၃၉
နဘစာရိကာ = န ပိတ္ထစာရိကာ (သျာ၊က) ၂၃၇
န သဏ္ဌာတိ = နာဘိရမတိ (ခု ၁-၂၄၇-ပိဋ္ဌေ) ၁၂၁
နာနတ္တံ = နာနတ္တာ စ (သီ) နာနတ္တဘာဝံ (က) ၁၈၉
နာဝံ ဖလေ = နာဝံ ပဏ္ဏေ (သီ) နာဝါ ထလေ (သျာ)
နာဝဂ်ဏ္ဏေ (သံ ဋ္ဌ-၃ သဋ္ဌာယတနဝဂ္ဂဝဏ္ဏနာယံ) ၂၃၇
နိက္ခန္တိ = နေက္ခန္တိ (သီ) ၁၀၄
နိဇ္ဇိဂိသနာ = နိဇ္ဇိဂိံသနာ (သီ၊သျာ) ၉၄
နိတ္တဏှာတိ = နိတ္တဏှတာတိ (သီ၊သျာ) ၆၈

နာနာပါဌာ ဗိဋ္ဌက်ာ

[နာ]

နာမိကုမ္ဘိယော = ဓနကုမ္ဘိယော (သီ) ၅
နာပ္ပရိတသံ = နိပ္ပရိတသံ (သီ) ၂၂၃
နာဗ္ဘတ္တ = နာဗ္ဘတ္တော (သီ၊ သျာ) နိဗ္ဘတ္တံ (က) ၁၇၀
နာဗ္ဘတ္တတ္တာ = နာဗ္ဘဋ္ဌတ္တာ (သီ) နိဝတ္တေတ္တာ (သျာ) ၂၀၉
နာမန္တယမာနာ = နိဗန္ဓမာနာ (သီ၊ သျာ) ၂၂၀
နာဝုတောတိ = နာဝုဋ္ဌောတိ (သျာ၊ က) ၁၄၁

[ပ]

ပက်ံ = သင်ံ (သီ၊ သျာ) ၃၁၆
ပကွဟတောတိ = ပကွပါဒေါတိ (က) ၁၅၁
ပစ္ဆတ္တဋ္ဌာနာနိ = ပဋ္ဌဋ္ဌာနာနိ (သျာ၊ က) ၁၈၄
ပစ္ဆာပကာရံ = ပစ္ဆုပဋ္ဌာကာရံ (က) ၂၂၂
ပဋ္ဌံ = ပဌေ (သီ) ၁၃၄
ပဋ္ဌံ = သညံ (က) ပဌေ (သျာ) ၄၉
ပဋ္ဌာဇဂမနံ = ပဋ္ဌာဇာဂမနံ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၅-ဝိဋ္ဌ) ၁၅၈
ပဋ္ဌဝေဓရာ = ပဋ္ဌဝေဓကရာ (သီ) ၈၀
ပတိဋ္ဌာ'သ = ပတိဋ္ဌမသ (က) ပတိဋ္ဌာနသ (သျာ) ၈၈
ပဓာနံ = သမ္မသနစာရာနံ (သျာ၊ က) ၅၉
ပန သမ်ိရ = ပဒေသသမ်ိရ (သီ၊ သျာ) ၁၇
ပရတော = ပုရတော (သျာ၊ က) ၂၀၁
ပရိစရိတုံ = ပရိဝတ္တိတုံ (က) ပရိဝါရိတုံ (သျာ) ၁၁၇
ပရိတ္တမတ္တံ = ပရိတ္တမတ္တကံ (သီ၊ သျာ) ၁၉
ပရိပူရေန္တိ = ပရိပူရေတိ (သီ) ၁၀၂
ပရိဝဋ္ဋမဘာဝေါ = ပါရိမဝဋ္ဋမဘာဝေါ (သျာ) ၂၃၃
ပဝယ ပဝယာတိ = ပဂ္ဃ ပဂ္ဃယာတိ (က) ၁၁၈
ပါဋိမတ္ထကံ = ပတ္တိမတ္ထကံ (သီ) ပါလိမတ္ထကံ (သျာ) ၁၁၁
ပါဏာတိပါတိ = ပါဏာတိပါတောတိ (သီ) ၁၇၇
ပါဒုဒ္ဓါရေ ပါဒုဒ္ဓါရေ ဘူမိတော = ပဒုဒ္ဓါရေ ပဒုဒ္ဓါရဘူမိတော (သီ) ၉၀
ပါယိ်သု = ပါယံသု (သီ) ၁၃၀
ဗိဗ္ဘလကေန = ဗိဗ္ဘလိကေန (သီ၊ သျာ) ၁၃၈

[ပ]

ဝိသိနာရာယန္တိ = ကုသိနာရာယန္တိ (သီ၊သျာ) ၁၀
ပုဠော ပုဠော = ပုဠုပုဠော (သီ၊သျာ) ၅၁
ပုဏ္ဏမံ = ပုဏ္ဏမာ (သီ၊သျာ) ၉၇
ပုဗ္ဗေ ဝိသေသော = ပုဗ္ဗဝိသေသော (သီ) ၉၀
ပုရိမာဟိ ဆဟိ သင်္ဂီတောယေဝ = ပုရိမာဘိဇာတိ-
သင်္ဂီတောယေဝ (သီ) ၁၂
ပေါသေတွာ = ပါယေတ္ဝာ (သီ) ၂၁၀

[ဖ]

ဖရဏောဝိ = ဖုဋ္ဌောဝိ (သီ၊သျာ) ၁၀၃
ဖလပစ္စဝေက္ခဏသမ္မာညာဏော = ဖလပစ္စဝေက္ခဏညာဏော (သီ၊သျာ) ၉၅
ဖာလိတံ = ဖလိတံ (ဋီကာ) ၃၅

[ဗ]

ဗလကာယေန = ကာယာလင်္ကာရေန (က) ၁၅၅

[ဘ]

ဘေရဝရုတာ = ဘေရဝရူပါ (က) ၁၂၀
ဘောဂဂါမော = လောဏကာရဂါမော (က) ၁၄၇

[မ]

မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏသမ္မာညာဏော = မဂ္ဂပစ္စဝေက္ခဏညာဏော (သီ၊သျာ) ၉၅
မဇ္ဈိမဒေသံ = မဇ္ဈိမပဒေသံ (သီ) ၁၂၃
မတ္တဟတ္ထိ ပရိတ္တာသိတော ဝိယ = မတ္တဟတ္ထိပရိတ္တာသိတော ဝိယ (သီ)
မတ္တဟတ္ထိပရိတ္တာသိတော ဝိယ (သျာ) ၇၄
မယာ ဒိဋ္ဌဘယံ = မဟတိဘယံ (က) ၁၄၀
မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂံ = မဟာကမ္မဝိဘင်္ဂံ (သီ) ၁၀၂
မဟာကီဠံ = မဟာကီဋ္ဌံ (က) ၁၃၃
မာ ဘိဇ္ဇတူတိ = မာ ဘိဇ္ဇတိတိ (သျာ) မာ ဘိဇ္ဇာတိ (သျာ) ၁၁၀
မိဆ္ဆာရောပေထ = မိဆ္ဆာရောဝိတံ (သျာ) ၁၉
မိတ္တသန္ထဝါကာရ = မိတ္တသန္ထဝကရဏ (က) ၁၇၁
မောစဖလမတ္တမ္ပိ = ပူဂဖလမတ္တမ္ပိ (သီ) ၂၁၉

နာနာပါဌာ ဝိဋ္ဌက်ာ

[ယ]

ယထာနုသိဋ္ဌံ = ယထာသတ္ထံ (သီ) ၄၀
ယထာဓမ္မဝသေနေဝ = ယထာဓမ္မရသေနေဝ (သီ) ၂၀၀
ယုတ္တာပယုတ္တေနေဝ = ယုတ္တာပဋိဝတ္တေနေဝ (သီ)
ယုတ္တာပဋိယုတ္တေနေဝ (သျာ) ၃၆
ယံ ယဒို = ယဒိုယံ (သီ၊ သျာ) ၇၄

[ရ]

ရတနပရိက္ခေတာနံ = ရတနပရိသေဝိတာနံ (သီ) ၁၀၇

[လ]

လာလုဒါယီ = လောလုဒါယီ (သျာ) ၁၀၁

[ဝ]

ဝဏ္ဏဘူမိ = ဝဏ္ဏဘဏ္ဍနဘူမိ (သီ) ၅၁
ဝဒသိ = ဝိရဝသိ (သီ၊ သျာ) ၂၇
ဝမ္မိကေ ဥရဂံ = ဝမ္မိကေ ရောဂံ (က) ဝမ္မိကေ ဂေါဓံ (သျာ) ၅၄
ဝဿဘညာတိ ဝဿော စ ဘညော စာတိ = ဝယဘိညာတိ
ဝယော စ ဘိညာ စာတိ (က) ၉၆
ဝဝတ္ထပေတိ = ပဋ္ဌပေတိ (?) ၄၀
ဝိဇ္ဇာဓရပရိသာ = ဝိဇ္ဇာဓရပုရိသာ (ဒီ-ဋ္ဌ ၂-၂၁၃-ဝိဇ္ဇ) ၁၅၅
ဝိဇ္ဇာ ဝိဇ္ဇာ = ဧကာဝိဇ္ဇာ (က) ၁၀၃
ဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂေ = ဝိတက္ကပုဗ္ဗဘာဂေါ (ဗဟူသု) ၁၁၁
ဝိနိဝေဌေတိ = ဝိနိဝဋ္ဋေတိ (သီ) ၇၄
ဝိပတန္တိ = ဝိတိပတန္တိ (သီ) ၁၃၂
ဝိသဒံ = ဝိသုဒ္ဓံ (သျာ) ၁၃၀
ဝိသယဏ္ဍတ္တံ = နိယကဏ္ဍတ္တံ (သီ၊ သျာ) ၁၁၄
ဝိသကမ္မံ = ဝိသုကမ္မံ (သျာ) ဝိသုကမ္မံ (က) ၂၃၈
ဝိသေဝမာနာ = ဝိသေသံ ဝဒမာနာ (သီ၊ သျာ၊ က) ၃၄

နာနာပါဠာ ဗိဇ္ဈက်ာ

[သ]

သကလိကာဝိ = သက္ခလိကာဝိ (က) ပပ္ပဋိကာဝိ (သျာ) ၇၇
သခ််တသခ််ါရေသု = သခ််ါရေသု (သီ) သတ္တသခ််ါရေသု (ဋ္ဌ) ၇၄
သခ််ါရုပပတ္တိန္တိ = သခ််ါရုပ္ပတ္တိန္တိ (သီ) ၁၀၄
သညတ္တိ = ပညတ္တိ (က) ၂၁
သညတ္တိကာရကံ = ပညတ္တကာရကံ (က) ၂၁
သညာ = ပညာ (က) ၁၉
သညာယ = ပညာယ (က) ၁၉
သဏ္ဌဟန္တေ ဟိ = သံဝဒ္ဓေ ဟိ (က) ၇၈
သမ္ဘောဓိသုခံ = သမ္ဘောဓသုခံ (သီ) ၁၁၃
သာသနမတ္တံ = သာသနပတ္တံ (သီ) ၂၀၆
သိက္ခာယ နု ပရိပူရကာရီ နာမ = သိက္ခာယ အဂါရဝေါ
နာမ (သီ၊ သျာ၊ က) ၂၈
သိတ္တသမ္ဗဒ္ဓာ = ဝိစိတ္တသမုဒ္ဓာ (သျာ) ၂၀၀
သုတာဝုဓော = သုတဝါ (သဗ္ဗတ္ထ) ၁၁၇
သုပ္ပမတ္တေန ဝါ သရာဝမတ္တေန ဝါ = သုပ္ပမတ္တံ ဝါ သရာဝမတ္တံ ဝါ (သီ) ၁၁
သူရတာ ဂေါဏာ = သုဒန္တေဂေါဏာ (က) ၁၇၈
သေ အာယတနေ ဝေဒိတမ္ဗေတိ = ယော အာယတနေ
ဝေဒိတမ္ဗောတိ (သီ) သော အာယတနေန ဝေဒိတမ္ဗောတိ (သျာ) ၁၇
သေ ဥစ္ဆိန္နမူလေတိ သော ဥစ္ဆိန္နမူလော = သေ ဥစ္ဆိန္နေတိ တံ
ဥစ္ဆိန္နံ (သီ၊ သျာ) ၃၆
သောက္ကိယံ = လောကိယံ (သီ) ဒေါကိယံ (သျာ) ၂၂၄
သံသုမာရံ ဟဒယေ = သုံသုမာရဟဒယေ (သီ) သုံသုမာရံ
ဟဒယေ (သျာ) ၂၀

[ဟ]

ဟာသပညာ = ဟာသုပညာ (သီ) ၅၇

ကမ္ဘာဇဋ္ဌဓာတုကြွေးဆိုတဲ့
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး